BESTEMMINGSPLAN BUITENGEBIED AMELAND

Gemeente Ameland

Ontwerp 1 mei 2023

RHO ADVISEURS

RHO ADVISEURS

DATUM	01-05-2023
IMRO-IDN	NL.IMRO.0060.BP110206-ON01
PROJECT	Buitengebied Ameland
PROJECTLEIDER	T. de Jong
OPDRACHTGEVER	Gemeente Ameland
PROJECTNUMMER	20220103
AUTEUR	M. Hooftman / P. van Dijk
STATUS	ontwerp

Inhoudsopgave

Toelichting		**7**
Hoofdstuk 1	**Inleiding**	**8**
1.1	Aanleiding	8
1.2	Plangebied	8
1.3	Vigerende regeling	9
1.4	Functie en karakter bestemmingsplan	10
1.5	Algemene uitgangspunten	11
1.6	Nota van uitgangspunten	12
1.7	Plansystematiek	12
1.8	Omgevingswet	12
1.9	Leeswijzer	13
Hoofdstuk 2	**Beleidskader**	**14**
2.1	Europees beleid	14
2.2	Rijksbeleid	16
2.3	Provinciaal beleid	18
2.4	Gemeentelijk beleid	30
Hoofdstuk 3	**Huidige situatie en planuitgangspunten**	**48**
3.1	Landbouw	48
3.2	Landschap	56
3.3	Cultuurhistorie	60
3.4	Archeologie	62
3.5	Natuur	63
3.6	Duin- en zeewaterkering	63
3.7	Wonen	64
3.8	Recreatie en toerisme	65
3.9	Technische infrastructuur	66
Hoofdstuk 4	**Omgevingsaspecten**	**68**
4.1	Inleiding	68
4.2	Milieueffectrapportage	68
4.3	Archeologie	71
4.4	Ecologie	73

4.5	Water	75
4.6	Bodem	78
4.7	Agrarische bedrijvigheid	79
4.8	Niet-agrarische bedrijvigheid	80
4.9	Geluid	81
4.10	Luchtkwaliteit	82
4.11	Externe veiligheid	83
Hoofdstuk 5	**Toelichting op de regels**	**87**
5.1	Algemeen	87
5.2	Toelichting op de enkelbestemmingen	87
5.3	Toelichting op de dubbelbestemmingen	95
5.4	Toelichting op de gebiedsaanduidingen	96
5.5	Toelichting op enkele bouwaanduidingen	98
Hoofdstuk 6	**Uitvoerbaarheid**	**99**
6.1	Maatschappelijke uitvoerbaarheid	99
6.2	Economische uitvoerbaarheid	99
6.3	Grondexploitatie	100
Bijlagen toelichting		**101**
Bijlage 1	**Nota van uitgangspunten**	**103**
Bijlage 2	**Lijst gemeentelijke monumenten en beeldbepalende panden**	**137**
Bijlage 3	**Landschapsplan Jelmeraweg 4 Ballum**	**143**
Bijlage 4	**planMER**	**145**
Bijlage 5	**Advies externe veiligheid FUMO 16 april 2018**	**337**
Bijlage 6	**Vooroverlegreacties**	**361**
Bijlage 7	**Reactienota inspraak en overleg**	**401**
Regels		**420**
Hoofdstuk 1	**INLEIDENDE REGELS**	**421**
Artikel 1	Begrippen	421
Artikel 2	Wijze van meten	435
Hoofdstuk 2	**BESTEMMINGSREGELS**	**436**
Artikel 3	Agrarisch	436

Artikel 4	Bedrijf	448
Artikel 5	Bedrijf - Agrarisch loonbedrijf	453
Artikel 6	Bedrijf - Delfstof- en energiewinning	455
Artikel 7	Bedrijf - Drinkwaterbedrijf	456
Artikel 8	Bedrijf - Loonwerk- en aannemersbedrijf	457
Artikel 9	Bedrijf - Milieustraat	460
Artikel 10	Bedrijf - Nutsvoorziening	461
Artikel 11	Bedrijf - Zonnepark	463
Artikel 12	Groen	464
Artikel 13	Horeca	465
Artikel 14	Maatschappelijk - Begraafplaats	469
Artikel 15	Maatschappelijk - Museum	471
Artikel 16	Maatschappelijke - Vuurtoren	473
Artikel 17	Natuur	474
Artikel 18	Recreatie - Dagrecreatie	480
Artikel 19	Recreatie - Groepsaccommodatie	481
Artikel 20	Recreatie - Kampeerterrein	485
Artikel 21	Recreatie - Recreatiewoning	486
Artikel 22	Recreatie - Verblijfsrecreatie	488
Artikel 23	Sport - Golfbaan	490
Artikel 24	Sport - Manege	492
Artikel 25	Sport - Sportvelden	495
Artikel 26	Verkeer	496
Artikel 27	Verkeer - Luchthaven	498
Artikel 28	Viskwekerijbedrijf	500
Artikel 29	Water	502
Artikel 30	Water - Waterkering	503
Artikel 31	Wonen	504
Artikel 32	Leiding - Gas	509
Artikel 33	Waarde - Archeologie 1	511
Artikel 34	Waarde - Archeologie 2	513
Artikel 35	Waarde - Cultuurhistorie	515
Artikel 36	Waarde - Landschap open gebied	516
Artikel 37	Waarde - Waterwingebied	517
Hoofdstuk 3	**ALGEMENE REGELS**	**518**
Artikel 38	Anti-dubbeltelbepaling	518

Artikel 39	Algemene bouwregels	519
Artikel 40	Algemene gebruiksregels	520
Artikel 41	Algemene aanduidingsregels	522
Artikel 42	Algemene afwijkingsregels	526
Artikel 43	Overige regels	528
Hoofdstuk 4	**OVERGANGS- EN SLOTREGELS**	**529**
Artikel 44	Overgangsrecht	529
Artikel 45	Slotregel	530
Bijlagen regels		**531**
Bijlage 1	**Bedrijvenlijst**	**533**
Bijlage 2	**Specifieke toetsingscriteria ondergeschikte tweede tak of deeltijdfunctie**	**545**
Bijlage 3	**Lijst met kleinschalige bedrijfsmatige activiteiten**	**547**
Bijlage 4	**Lijst gemeentelijke monumenten en beeldbepalende panden**	**549**
Bijlage 5	**Inpassingsplan Jelmeraweg 4 Ballum**	**555**
Verbeelding		**557**

Toelichting

Hoofdstuk 1 Inleiding

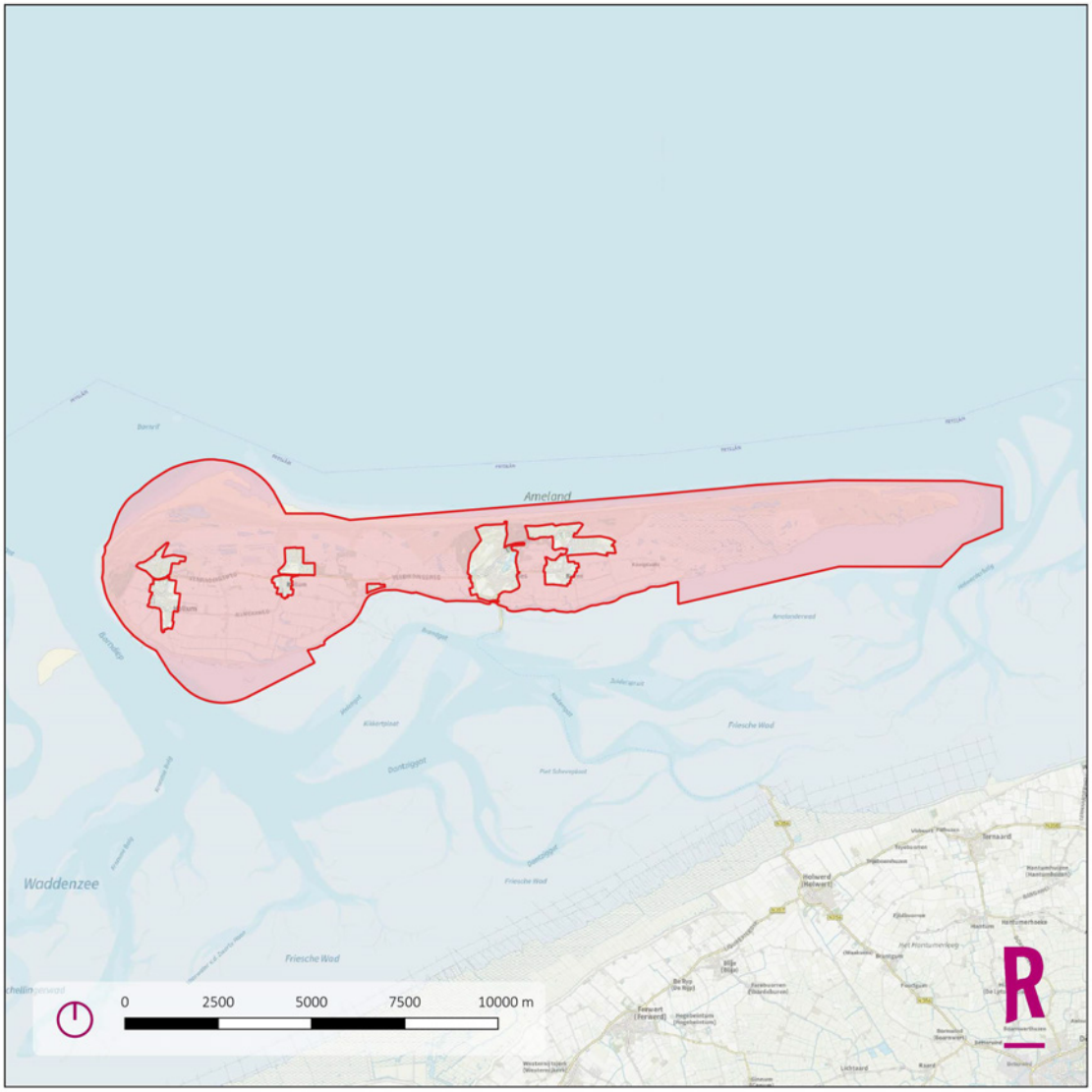
1.1 Aanleiding

Het bestemmingsplan Buitengebied Ameland voorziet in een herziene en geactualiseerde planologisch-juridische regeling voor het buitengebied van de gemeente Ameland. Dit bestemmingsplan maakt deel uit van de actualisering bestemmingsplannen gemeente Ameland. Het maken van een herziening voor het betreffende gebied past in het kader van de actualisering van de verouderde bestemmingsplannen in de gemeente Ameland.

Op 15 september 2003 heeft de gemeenteraad het “meerjarenplan bestemmingsplannen gemeente Ameland” vastgesteld. In dit plan is een programma opgezet voor het actualiseren van alle bestemmingsplannen op Ameland. Op 15 mei 2007 heeft het college, op basis van de startnotitie Ruimtelijke Ordening en Volkshuisvesting, besloten de actualisering van de bestemmingsplannen projectmatig aan te pakken. De planning in het meerjarenplan is geactualiseerd. Herzien zijn onder meer de bestemmingsplannen voor het recreatieterrein Nes-Buren, de recreatieterreinen Hollum en voor de kernen Hollum, Ballum, Nes en Buren. Met dit bestemmingsplan wordt het bestemmingsplan voor het buitengebied herzien.

1.2 Plangebied

Het plangebied omvat het buitengebied van de gemeente Ameland, met uitzondering van de kernen en grote verblijfsrecreatieve terreinen. Onderstaand figuur geeft het plangebied weer. De volgende gebieden zijn buiten het plangebied gelaten: het Waddengebied, de Havens en de kernen Hollum, Ballum, Nes en Buren. Daarnaast worden de grotere recreatieterreinen bij Hollum, Ballum, Nes en Buren in een apart bestemmingsplan geregeld. Ook is het gebied Ballum Reeweg 1-5 buiten het plangebied van dit bestemmingsplan gelaten. Voor dit gebied is een afzonderlijk bestemmingsplan opgesteld. Het plangebied is in bijgaand figuur te zien.

Figuur: Ligging plangebied

1.3 Vigerende regeling

Voor het plangebied van dit bestemmingsplan is momenteel de beheersverordening Buitengebied van kracht. Deze beheersverordening is vastgesteld op 21 mei 2013. De beheersverordening vervangt in planologisch-juridische zin de volgende bestemmingsplannen:

- bestemmingsplan Buitengebied (vastgesteld op 17 augustus 1998);
- bestemmingsplan Binnenduinrandzone Hollum-Ballum 1996 (vastgesteld op 14 september 1998);
- Bestemmingsplan de Vlijen (vastgesteld 17 maart 1986). (Valt binnen de beheersverordening ' Recreatieterreinen', vastgesteld op 24 juni 2013).

De beheersverordening moet gezien worden als een tijdelijke overbrugging naar een nieuw bestemmingsplan. Met het opstellen van dit bestemmingsplan Buitengebied wordt hier in voorzien.

1.4 Functie en karakter bestemmingsplan

Het bestemmingsplan regelt het gebruik van gronden, stuurt ontwikkelingen en is het instrument dat juridisch vorm krijgt door middel van een verbeelding en planregels. In het plan is te lezen welke regels gelden voor het bebouwen en gebruiken van gronden. Het bestemmingsplan actualiseert de bestaande verouderde regels uit 1998, en stelt een actueel beheerkader voor bestaande functies.

Het bestemmingsplan buitengebied Ameland kent een overwegend conserverend karakter. Dit betekent dat de actuele huidige situatie is vastgelegd en zo veel mogelijk is aangesloten op de vigerende regelingen. Het nieuwe bestemmingsplan Buitengebied is daarmee in hoofdzaak een actualisatie van de vigerende bestemmingsplannen; bestaande planologische rechten blijven zo mogelijk op de oude voet gehandhaafd.

Het buitengebied wordt echter niet 'op slot' gezet; er wordt enige ruimte geboden voor nieuwe ontwikkelingen ten behoeve van bestaande functies. Deze nieuwe ontwikkelingen zullen echter afgestemd moeten worden op de identiteit van het landschap om de specifieke waarden van het buitengebied te kunnen bewaren en te beschermen. Ingrijpende ontwikkelingen worden met dit bestemmingsplan niet mogelijk gemaakt. Dergelijke projecten kunnen, als ze zich voordoen, met een omgevingsvergunning mogelijk worden gemaakt of met een apart bestemmingsplan. Voor zover het bestemmingsplan planologische ontwikkelruimte biedt betreft dit slecht *kleinschalige perceelsgebonden ontwikkelingen.*

Ontwikkelruimte agrarische bouwpercelen

Uitgangspunt voor het bestemmingsplan is dat alle volwaardige agrarische bedrijven er in netto bouwmogelijkheden niet op achteruit gaan in vergelijking met het vigerende plan. De netto oppervlakte van een bouwperceel bedraagt voor volwaardige agrarische bedrijven in principe maximaal 1,5 ha. In het kader van dit bestemmingsplan heeft een inventarisatie plaatsgevonden van de agrarische bouwpercelen. Deze inventaristie is in 2022 geactualiseerd. Voor een verdere toelichting op dit onderdeel zie paragraaf 3.1.2 en 3.1.3. Geconcludeerd kan worden dat de bouwmogelijkheden die dit bestemmigsplan biedt vergelijkbaar zijn met de bouwmogelijkheden in het het vigerende plan.

Het bestemmingsplan biedt ruimte voor verbreding van de agrarische bedrijven. Overkoepelende randvoorwaarde voor activiteiten binnen het agrarische gebied is het behoud van de kenmerkende landschappelijke en cultuurhistorische waarden. De activiteit vindt plaats binnen de bestaande bebouwing. Voor het toestaan van nevenactiviteiten geldt een nader afwegingsmoment in de vorm van een procedure om af te wijken van het bestemmingsplan, gekoppeld aan ruimtelijke randvoorwaarden. Zie verder paragraaf 3.1.6

Ontwikkelruimte (verblijfs)recreatie

In het bestemmingsplan voor het buitengebied is het beleid uit de Nota verblijfsrecreatief beleid gemeente Ameland 2016-2020 (Partieel gewijzigd 20 september 2021) voor zo ver van toepassing aangehouden. Huidige verblijfsrecreatieve functies worden vastgelegd. Er wordt in planologische zin geen ruimte voor nieuw ontwikkelingen gegeven, met uitzondering van kleinschalige perceelsgebonden ontwikkelingen.

Het bestemmingsplan maakt verder geen activiteiten op het gebied van recreatie mogelijk anders dan de

activiteiten die al in het kader van het beheerplan Duinen Ameland zijn beoordeeld. In het beheerplan zijn alle vormen van het bestaand gebruik op een rij gezet. Daarna is getoetst of deze activiteiten negatieve gevolgen kunnen hebben voor de Natura 2000 doelen. De uitkomst is dat er geen activiteiten zijn die een groot knelpunt vormen, mede door de bestaande zonering van het recreatieve gebruik. Dit bestemmingsplan maakt geen nieuwe recreatieve activiteiten mogelijk. Zie verder paragraaf 2.3.8.

Voor (kleinschalige) verblijfsrecreatie en groepsaccommodatie als nevenactiviteit bij agrarische bedrijven zijn aanvullende bepalingen opgenomen. Voor groepsaccomodaties is het maximum te bebouwen oppervlak vastgelegd op de verbeelding. Het aantal slaapplaatsen mag niet meer bedragen dan het bestaande aantal slaapplaatsen. Er is aldus geen sprake van uitbreidingsruimte ten opzichte van het vigerende plan. Het bestemmingsplan ziet verder niet toe op grootschalige recreatieve ontwikkelingen.

Overige ontwikkelruimte
Door het schrappen van de wijzigingsbevoegdheden (zie ook paragraaf 1.8) is het conserverend karakter van dit bestemmingsplan toegenomen. Ontwikkelingen zoals het omzetten van agrarische bouwpercelen naar een woonfunctie (waardoor de bedrijfswoning een burgerwoning wordt), het toestaan van een tweede bedrijfswoning of het toekennen van nieuwe bouwpercelen voor deeltijdboeren zijn hierdoor namelijk uitsluitend nog 'buitenplans' mogelijk.

1.5 Algemene uitgangspunten

De gemeente heeft als inzet dat het nieuwe Bestemmingsplan Buitengebied een actueel en goed toepasbaar juridisch-planologisch instrument voor de gemeente en de burger biedt. Hiervoor zijn de volgende uitgangspunten gehanteerd:

- het nieuwe bestemmingsplan Buitengebied is een actualisatie van de vigerende bestemmingsplannen; bestaande planologische rechten blijven zo mogelijk op de oude voet gehandhaafd:
- niet méér regelen dan noodzakelijk voor een praktisch hanteerbaar plan;
- met het integrale bestemmingsplan blijft centraal staan dat processen in het buitengebied daadwerkelijk gestuurd kunnen worden;
- een flexibel bestemmingsplan, waarmee het gemeentebestuur, ook in de toekomst, in staat is op voorzienbare ontwikkelingen in te spelen en/of deze te begeleiden;
- met name dié zaken regelen waarop met het bestemmingsplan daadwerkelijk invloed kan worden uitgeoefend, zoals functietoekenning, functiewijziging, ruimtelijke hoofdvorm van bebouwing, en dergelijke;
- regels ter bescherming van bijzondere waarden van bodem, natuur, landschap en cultuurhistorie;
- geen zaken regelen waarvoor al doelmatige wetgeving of verordeningen bestaan, zoals voor het milieu- en waterbeleid.

Het bestemmingsplan Buitengebied is opgezet als een digitaal raadpleegbaar plan. Deze digitale versie is bedoeld om de inwoners "online" informatie te verschaffen omtrent het bestemmingsplan. Bovendien is de digitale versie bedoeld voor uitwisseling van gegevens binnen de gemeente en met andere overheidsinstanties. De digitale versie is de juridisch bindende versie. Het bestemmingsplan is opgezet volgens de landelijke Standaard Vergelijkbare BestemmingsPlannen (SVBP 2012).

1.6 Nota van uitgangspunten

Als eerste stap om te komen tot een nieuw bestemmingsplan buitengebied is in 2012 de Nota van uitgangspunten In deze Nota van uitgangspunten wordt voor een aantal belangrijke thema's en gebieden (nieuw) beleid op hoofdlijnen geformuleerd. In deel A zijn de uitgangspunten voor het bestemmingsplan geformuleerd. Deel B geeft een toelichting op de verschillende uitgangspunten.

Deze beleidslijnen en uitgangspunten zijn vervolgens juridisch vertaald in het bestemmingsplan. Alhoewel er enige tijd zit tussen de Nota van uitgangspunten en het opstellen van het bestemmingsplan zelf, zijn de geformuleerde uitgangspunten in hoofdlijnen overeind gebleven. Daar waar actualisatie nodig was (bijvoorbeeld naar aanleiding van nieuw gemeentelijk beleid) is er voor gekozen dit meteen te verwerken in het bestemmingsplan. Enkele hoofdpunten uit de Nota van uitgangspunten zijn opgenomen in hoofdstuk 3 Huidige situatie en planuitgangspunten. De Nota van uitgangspunten is in z'n geheel opgenomen als bijlage 1 Nota van uitgangspunten bij de toelichting van dit bestemmingsplan.

1.7 Plansystematiek

Basisfuncties en andere functies

In het bestemmingsplan wordt het landschap met de bijbehorende kernkwaliteiten als overkoepelende functie beschouwd. Als basis-functies worden aangemerkt: water, natuur en landbouw. De andere functies zijn bijvoorbeeld: wonen, verblijfsrecreatie, dienstverlening, infrastructuur.

De basisfuncties komen, als gevolg van de ontstaansgeschiedenis én door toedoen van de mens, overal in het buitengebied naast elkaar voor. Afhankelijk van de plaats in het buitengebied varieert de betekenis die aan de basisfuncties wordt toegekend. De basisfuncties zijn gebiedsdekkend. De andere functies die verspreid over het buitengebied voorkomen zijn niet gebiedsdekkend en veelal niet afhankelijk van een specifieke locatie in het buitengebied. Omdat de basisfuncties voor hun functioneren afhankelijk zijn van het buitengebied, zal bij de ontwikkeling van (nieuwe) andere functies altijd rekening worden gehouden met de belangen van de basisfuncties. De ontwikkeling van de andere functies zal niet teveel ten koste mogen gaan van de basisfuncties. De indeling in basisfuncties en andere functies heeft uitsluitend betrekking op de ruimtelijke afweging en is niet bepalend voor het belang van de betreffende functie voor de gemeente.

Transparante regelingen

In het bestemmingsplan buitengebied is zo veel mogelijk gestreefd naar het opstellen van transparante, eenduidige regelingen. Werkzaamheden die de gemeente in het algemeen niet wenselijk acht zijn onder het strijdig gebruik worden gebracht. Werkzaamheden die over het algemeen juist wenselijk zijn, worden bij recht toegestaan. De overige werkzaamheden waar de gemeente in wil meedenken en voorwaarden aan wil kunnen stellen zijn geregeld via het vergunningenstelsel.

1.8 Omgevingswet

Algemeen

De Omgevingswet bundelt en moderniseert de wetten voor de leefomgeving. Met de omgevingswet worden 26

wetten op het gebied van de leefomgeving geïntegreerd in één wet. Hierbij gaat het onder meer om wet- en regelgeving over bouwen, milieu, water, ruimtelijke ordening en natuur. De Omgevingswet staat voor een goed evenwicht tussen het benutten en beschermen van de leefomgeving. Ook beoogt de wet daarnaast meer ruimte voor lokaal maatwerk en een betere en snellere besluitvorming. De inwerking treding van de Omgevingswet is voorzien op 1 januari 2024. Een ontwerp-bestemmingsplan moet derhalve voor 1 januari 2024 ter inzage worden gelegd om nog onder het oude recht (Wet ruimtelijke ordening) te kunnen worden afgedaan. Na die datum moet dat een ontwerp-omgevingsplan worden.

Wijzigingsbevoegdheden
De wetgever heeft ervoor gekozen om geen expliciete regeling voor wijzigingsbevoegdheden (en uitwerkingsplichten of het stellen van nadere eisen) in de Omgevingswet op te nemen. In plaats daarvan komt een algemene delegatiemogelijkheid: de gemeenteraad kan een delegatiebesluit nemen waarmee B&W de bevoegdheid krijgt om delen van het omgevingsplan te wijzigen (artikel 2.8 Omgevingswet). Volgens de Memorie van toelichting kan hiermee hetzelfde worden bereikt als met de wijzigingsbevoegdheid uit het bestemmingsplan onder de Wro.

Net als met een wijzigingsbevoegdheid schept het delegatiebesluit de mogelijkheid dat B&W, zonder de raad daarin verder te kennen, het omgevingsplan wijzigt. En net als met een wijzigingsbevoegdheid kan (en moet) het delegatiebesluit de randvoorwaarden aangeven waarbinnen B&W moet opereren. Het delegatiebesluit is geen onderdeel van het omgevingsplan, maar is een losstaand besluit. Een delegatiebesluit kan geen onderwerp worden van beroep.

De wijzigingsbevoegdheden zoals opgenomen in het vooorontwerpbestemmingsplan zijn vooruitlopend op de inwerkingtreding van de Omgevingswet op 1 januari 2024 niet meer opgenomen in het ontwerp-bestemmingsplan.

1.9 Leeswijzer

In deze toelichting wordt ingegaan op de achtergronden van en de uitgangspunten voor dit bestemmingsplan. Na deze inleiding (hoofdstuk 1 Inleiding) wordt ingegaan op de volgende onderwerpen:

1. het rijks-, provinciale en gemeentelijke beleid als kader voor dit bestemmingsplan (hoofdstuk 2 Beleidskader;
2. een beschrijving van de huidige situatie en enkele belangrijke planuitgangspunten (hoofdstuk 3 Huidige situatie en planuitgangspunten)
3. de randvoorwaarden vanuit het milieu-, water- en omgevingsbeleid (hoofdstuk 4 Omgevingsaspecten). In dit hoofdstuk wordt ook nader ingegaan op de planMER;
4. een toelichting op de bestemmingen en overige juridische regelingen (hoofdstuk 5 Toelichting op de regels);
5. een beschrijving van de uitvoerbaarheidsaspecten (hoofdstuk 6 Uitvoerbaarheid).

Hoofdstuk 2 Beleidskader

2.1 Europees beleid

Op Europees niveau kunnen beleidsvoornemens van belang zijn voor de landelijke gebieden in Nederland. In de regel is dergelijk beleid vertaald in het landelijke c.q. provinciaal beleid. Toch is aandacht voor enkele specifieke punten van belang.

2.1.1 Milieu

Op Europees niveau worden meerdere milieurichtlijnen uitgevaardigd, die zijn of worden verwerkt in de eigen wet- en regelgeving. Van belang voor de agrarische sector zijn in het bijzonder:

- de regelgeving gericht op de productie van veilig voedsel voor de mens;
- het dierengezondheidsbeleid;
- het beleid voor melkprijzen en quotaregeling;
- het marktordeningsbeleid voor graan, suiker en aardappelen;
- de Europese nitraatrichtlijn, gericht op bescherming van de bodem. De doorwerking van deze richtlijn betekent dat eisen worden gesteld aan de individuele landbouwers met op bedrijfsniveau een beheersing van de in- en uitstroom van mineralen;
- de Europese milieueffectrapportage (m.e.r.). De implementatie van deze richtlijn betekent dat er meer individuele beoordelingen op de noodzaak van een m.e.r. moeten plaatsvinden. Voor gemeenten betekent dit dat er meer activiteiten m.e.r.-beoordelingsplichtig zijn.

2.1.2 Natuur

Op Europees niveau is afgesproken om de achteruitgang van de biodiversiteit te stoppen. Daartoe wordt gewerkt aan het tot stand brengen van een netwerk van beschermde natuurgebieden: Natura 2000. Natura 2000 is gericht op de instandhouding en ontwikkeling van soorten en ecosystemen die voor Europa belangrijk zijn. Natura 2000-gebieden worden aangewezen op basis van de Europese Vogelrichtlijn en Habitat-richtlijn. In de praktijk overlappen de beschermingszones van Habitat- en Vogelrichtlijn en de EHS gebieden elkaar voor een groot deel.

Voor alle Natura 2000-gebieden moet op grond van de Natuurbeschermingswet 1998 door de provincie/ministerie van LNV een beheerplan worden vastgesteld. Dit moet gebeuren binnen drie jaar na aanwijzing van het gebied als Natura 2000-gebied of binnen drie jaar na inwerkingtreding van de Natuurbeschermingswet 1998 als het gebied reeds vóór de inwerkingtreding was aangewezen als Natura 2000-gebied.

Wet natuurbescherming

Sinds 1 januari 2017 is de Wet natuurbescherming van kracht. Deze vervangt drie wetten; de Natuurbeschermingswet 1998, de Boswet en de Flora- en Faunawet. Slechts één wet en minder regels maakt de wet overzichtelijker.

De Habitatrichtlijn verplicht Nederland de habitattypen en soorten waar Nederland mede verantwoordelijkheid voor draagt in een gunstige staat van instandhouding te brengen. Om dit te bereiken heeft Nederland daarvoor

instandhoudingsdoelstellingen gedefinieerd. Het beheerplan werkt de instandhoudingsdoelstellingen voor het Natura 2000-gebied verder uit in ruimte en tijd. Het beschrijft de resultaten die bereikt dienen te worden om het behoud of het herstel van deze natuurlijke habitats en soorten mogelijk te maken. Het beheerplan geeft een overzicht op hoofdlijnen van instandhoudingsmaatregelen die in de planperiode genomen moeten worden om de beoogde resultaten te behalen. Tenslotte gaat het beheerplan in op bestaand gebruik en geeft inzicht hoe met externe werking omgegaan moet worden. Beheerplannen hebben een looptijd van maximaal zes jaar en worden opgesteld onder het bevoegd gezag van de provincie.

Beheerplan Duinen Ameland
De Gedeputeerde Staten van de provincie Fryslân hebben op 28 september 2021 de beheerplanperiode voor het beheerplan Duinen Ameland verlengd voor een periode van 6 jaar, of tot de datum van een nieuw vastgesteld beheerplan. In het plan staan de inrichting en het beheer van gebied voor de komende 6 jaar nauwkeurig beschreven. Ook geeft het plan een doorkijk op de jaren daarna. Een belangrijk aspect van het beheerplan is dat het wordt gebruikt om goede beslissingen te nemen als er vergunningen voor activiteiten in en om het gebied worden aangevraagd. In paragraaf 2.3.8 wordt nader ingegaan op het Beheerplan Duinen Ameland.

2.1.3 Archeologie en cultuurhistorie

In 1992 werd het Europese Verdrag van Malta ondertekend door een groot aantal EU-landen, waaronder Nederland. Doelstelling van dit verdrag is de veiligstelling van het (Europese) archeologische erfgoed. Dit moet met name gestalte krijgen in het ruimtelijke ordeningsbeleid. Concreet heeft dit tot gevolg dat bij de voorbereiding van bestemmingsplannen meer aandacht moet worden besteed aan de aanwezigheid van archeologische waarden en dat in bestemmingsplannen een beschermende regeling moet worden opgenomen ten aanzien van archeologische waarden.

Het verdrag werd in 1998 door een goedkeuringswet bekrachtigd en op 1 september 2007 in de Wet op de archeologische monumentenzorg vertaald in nieuwe wetgeving. De wet regelt in aansluiting op het Europese verdrag de bescherming van archeologisch erfgoed in de bodem, onder andere door inpassing van de belangen van archeologie in de ruimtelijke ordening. De kern van de wet is dat wanneer de bodem wordt verstoord, de archeologische resten intact moeten blijven. Het wetsvoorstel verplicht gemeenten bij het opstellen van bestemmingsplannen rekening te houden met de in hun bodem aanwezige waarden.

Aandachtspunt is voorts dat uit het Verdrag van Malta voortvloeit dat er meer gelden beschikbaar moeten komen voor archeologisch onderzoek. Ook moet het beginsel 'de bodemverstoorder betaalt' worden doorgevoerd, in ieder geval voor wat betreft omvangrijke projecten (artikel 6 van het verdrag).

De Erfgoedwet heeft de Monumentenwet 1988 vervangen als het gaat om gebouwde monumenten en archeologie. Daarnaast gaat de Erfgoedwet ook over roerend erfgoed. Onderdelen van de Monumentenwet die de fysieke leefomgeving betreffen, zoals vergunningen, gaan naar de Omgevingswet.

2.1.4 Water

In 2000 is de Europese Kaderrichtlijn Water (KRW) vastgesteld. De KRW beoogt de aquatische ecosystemen en waterafhankelijke terrestische natuur voor achteruitgang te behoeden, te beschermen en te verbeteren. Een concreet doel van de KRW is een goede ecologische toestand van grond- en oppervlaktewater te bereiken. In beginsel moet dit doel in 2015 behaald zijn.

De Kaderrichtlijn Water introduceert het denken in stroomgebieden. Dat gaat uit van het simpele feit dat water zich niet houdt aan lands- en bestuurlijke grenzen, maar z'n natuurlijke loop heeft binnen stroomgebieden. Om aan de voorwaarden van de KRW te kunnen voldoen, moeten waterbeheerders binnen een stroomgebied afspraken maken en samenwerken. Het doel is uiteindelijk dat er in het stroomgebied sprake is van schoon water, waarin een gevarieerd natuurlijk leven voorkomt. De KRW stelt namelijk eisen aan de chemische (geen verontreinigende stoffen) en ecologische kwaliteit van het oppervlaktewater.

2.2 Rijksbeleid

2.2.1 Nationale omgevingsvisie

De Omgevingswet bundelt alle huidige wetten over de leefomgeving. Daarbij hoort ook 1 Rijksvisie op de leefomgeving: de Nationale Omgevingsvisie (NOVI). Met de NOVI geeft het kabinet richting aan grote opgaven waardoor Nederland de komende 30 jaar verandert. Dit betreft onder meer:

- de bouw van ongeveer 1 miljoen nieuwe woningen;
- meer duurzame energie gebruiken;
- aanpassen aan klimaatverandering;
- de ontwikkeling van een circulaire economie;
- omschakeling naar kringlooplandbouw.

Bij de opgaven wordt altijd rekening gehouden met een gezonde bodem, schoon water, behoud van biodiversiteit en een aantrekkelijke leefomgeving. De Nationale Omgevingsvisie schets een duurzaam perspectief voor onze leefomgeving. Het Rijk is medeverantwoordelijk voor het beschermen van waardevolle landschappen, zoals het Groene Hart, de Waddenzee, de Veluwe, werelderfgoedgebieden en de nationale parken.

De hoofddoelstelling voor de Waddenzee is inde NOVI als volgt geformuleerd: “De duurzame bescherming en ontwikkeling van de Waddenzee als natuurgebied en het behoud van het uniek open landschap" blijft onverminderd van kracht. Het beschermingsregime is vastgelegd in de Wet natuurbescherming en in het Besluit kwaliteit leefomgeving. Rijk en regio werken samen aan een toekomstbestendige ontwikkeling van de Waddenzee via de Agenda voor het Waddengebied 2050.

Het bereiken van de hoofddoelstelling voor de Waddenzee heeft ook effecten op het Waddengebied als geheel en andersom kunnen er effecten zijn van ontwikkelingen in het Waddengebied die van invloed zijn op het bereiken van de doelstelling voor de Waddenzee. Daarmee zijn ook de doelen voor het Waddengebied relevant, voor zover dat verband houdt met het bereiken van de hoofddoelstelling van de Waddenzee. Hoofddoel voor het Waddengebied is dat het in 2050 veilig, vitaal en veerkrachtig is. Veilig doordat we tijdig anticiperen op de gevolgen van klimaatverandering en zeespiegelstijging. Vitaal doordat wonen, werken, onderwijs en zorg mogelijk blijven op de eilanden en langs de kust en doordat economische sectoren excelleren in de context van het Werelderfgoed Waddenzee. Veerkrachtig doordat robuuste natuur en het landschap van wereldklasse de effecten van klimaatverandering, duurzaam gebruik en nieuwe ontwikkelingen kunnen opvangen.

2.2.2 Besluit algemene regels ruimtelijke ordening (Barro)

Het Besluit algemene regels ruimtelijke ordening (Barro) is op 30 december 2011 in werking getreden. Het Barro stelt regels omtrent 13 aangewezen nationale belangen. Deze 13 nationale belangen zijn:

- Rijksvaarwegen;
- Mainportontwikkeling Rotterdam;
- Kustfundament;
- Grote rivieren;
- Waddenzee en waddengebied;
- Defensie;
- Hoofdwegen en hoofdspoorwegen;
- Elektriciteitsvoorziening;
- Buisleidingen van nationaal belang voor vervoer van gevaarlijke stoffen;
- Natuurnetwerk Nederland;
- Primaire waterkeringen buiten het kustfundament;
- IJsselmeergebied (uitbreidingsruimte);
- Erfgoederen van uitzonderlijke universele waarde.

Voor dit bestemmingsplan zijn de regels ten aanzien van de Waddenzee en waddengebied van belang. Het plangebied valt binnen het Waddengebied. Het Barro bepaalt dat een bestemmingsplan in dat gebied, dat nieuw gebruik of nieuwe bebouwing dan wel een wijziging van bestaand gebruik of bestaande bebouwing mogelijk maakt, geen significante negatieve gevolgen mag hebben voor de landschappelijke of cultuurhistorische kwaliteiten.

Dit betreft een hoofdzakelijk conserverend bestemmingsplan. Er worden slechts mogelijkheden geboden voor kleinschalige perceelsgebonden ontwikkelingen. Deze kleinschalige ontwikkelingen hebben geen significante negatieve gevolgen voor de landschappelijk en cultuurhistorische kwaliteiten van het gebied.

Het plangebied raakt het rijksbelang 'Natuurnetwerk Nederland (NNN)'. In het Barro is aangegeven dat het beleid en de regels ten aanzien van het NNN worden overgelaten aan de provinciale verordening. Die wordt in paragraaf 2.3 Provinciaal beleid behandeld.

Het plangebied raakt het rijksbelang 'kustfundament'. Ruimtelijke ontwikkelingen die een belemmering kunnen vormen voor de waterveiligheid, zijn niet toegestaan. In het Barro is aangegeven dat een nieuw bestemmingsplan of een wijziging van een bestaand bestemmingsplan dat betrekking heeft op het kustfundament alle bestemmingen kan bevatten, die nodig zijn voor een goede ruimtelijke ordening van dat gebied mits hierdoor geen significante belemmering ontstaat voor de instandhouding of de versterking van het zandige deel van het kustfundament. Een bestemmingsplan buiten het stedelijk gebied in het kustfundament kan geen nieuwe bebouwing mogelijk maken, met een aantal uitzonderingen: het nee-tenzij-principe. Die uitzonderingen betreffen seizoensgebonden bebouwing, bouwwerken waarvoor geen omgevingsvergunningplicht bestaat en dergelijke.

Dit plan betreft een hoofdzakelijk conserverend bestemmingsplan. Er worden slechts mogelijkheden geboden voor

kleinschalige perceelsgebonden ontwikkelingen. Deze kleinschalige ontwikkelingen vormen geen significante belemmering voor het kustfundament.

Derde nota Waddenzee

De derde nota Waddenzee bevat de hoofdlijnen van het rijksbeleid voor de Waddenzee. Deze planologische kernbeslissing (pkb) is gebiedsgericht van karakter en integreert het ruimtelijk beleid voor de Waddenzee. De pkb is richtinggevend voor het ruimtelijk beleid van provincies en gemeenten. De hoofddoelstelling voor de Waddenzee is de duurzame bescherming en ontwikkeling van de Waddenzee als natuurgebied en het behoud van het unieke open landschap.

2.3 Provinciaal beleid

2.3.1 Omgevingsvisie Fryslan 2020 De Romte Diele

De provinciale Omgevingsvisie De Romte Diele, is op 23 september 2020 door Provinciale Staten vastgesteld. De Omgevingsvisie is één van de instrumenten van de nieuwe Omgevingswet. Veel provinciaal beleid, programma's en projecten raken de Friese leefomgeving waarin mensen wonen, werken, zich verplaatsen, elkaar ontmoeten en recreëren. In de Omgevingsvisie staat waar de provincie met de leefomgeving van Fryslân naar toe wil: de ambitie en doelen voor de toekomst. Het is een visie voor de lange termijn op een tamelijk hoog abstractieniveau. Het is geen blauwdruk voor hoe Fryslân er over 20 à 30 jaar bij ligt. Wel geeft de visie de richting aan waar de provincie met allerlei partijen naar toe wil werken. Samen met verschillende organisaties, inwoners en ondernemers in Fryslân geeft de provincie nu invulling aan deze visie. Dit gebeurt in programma's, concrete projecten en initiatieven, en zo nodig ook in regels.

Vier Opgaven

De provinciale Omgevingsvisie vervangt het strategisch beleid van de provincie in het Streekplan, Milieubeleidsplan, Waterhuishoudingsplan en het Verkeer- en vervoerplan. In de visie is aangegeven wat de provincie doet om de huidige basiskwaliteiten van de Friese leefomgeving op orde te houden. Daarnaast wil de provincie extra inzetten op vier urgente, integrale opgaven:

1. Fryslân vitaal, leefbaar en bereikbaar houden;
2. Energietransitie met kracht voortzetten;
3. Fryslân klimaatadaptief inrichten;
4. Versterken biodiversiteit.

In het Waddengebied (zee, eilanden en vaste landkust), komen de urgente opgaven in versterkte mate samen. De kansen die er zijn om klimaatadaptatie, versterken biodiversiteit en energietransitie te verbinden met vitaliteit en leefbaarheid, zullen in dit gebied optimaal benut moeten worden. De Waddeneilanden vormen 'Fryslân' in het klein: dezelfde dilemma's, spanningen en mogelijkheden die ook op het vaste land spelen, doen zich hier versterkt voor. Aan de andere kant is de situatie op de eilanden juist heel specifiek: door de afgebakende ruimte en de bijzondere natuur- en landschapswaarden ontwikkelen functies zich hier anders; denk aan wonen, werken, recreatie, landbouw, klimaatadaptatie, drinkwaterwinning, energie en voorzieningen. De eilanden willen een proeftuin zijn voor innovaties en experimenten, met name voor de energietransitie. Deze innovaties kunnen mogelijk daarna worden toegepast in andere gebieden. De provincie wil recht doen aan de specifieke eilander situatie door gebiedsgericht te werken en volop ruimte te bieden voor maatwerk en

experimentele oplossingen.

Recreatie en toerisme vormen de belangrijkste economische drager van de eilanden. Van belang is dat per eiland de totale druk van recreatie op natuur en landschap maar ook op het recreatieve verblijfsklimaat aanvaardbaar blijft. De provincie verwacht dat de eilandgemeenten voor hun eiland een visie hebben op de mate van intensiteit en spreiding van recreatie (het totaal van het recreatie-aanbod) en hoe ze deze willen beheersen. Voor de Waddeneilanden ligt het accent op kwaliteitsverbetering en niet op capaciteitsgroei.

Duurzame landbouw: De Friese landbouw moet in 2025 duurzaam en circulair zijn, zowel ecologisch als economisch. Innovatie en samenwerking in de keten zijn succesfactoren hiervoor. De diversiteit van agrarische bedrijven dient behouden te blijven. Natuurlijke en sociale binding met de omgeving zijn belangrijk.

De landbouwsector wordt gestimuleerd om de omslag te maken naar een duurzame, natuurinclusieve en grondgebonden kringlooplandbouw. Het ontwikkelen van nieuwe, houdbare verdienmodellen voor de landbouw is essentieel. Het leveren van maatschappelijke diensten, zoals natuur- en landschapsbeheer, bodembiodiversiteit, waterconservering en -berging, dient volwaardig en structureel te worden vergoed. Dit kan op verschillende manieren: door deze diensten zonder meerkosten in het bedrijf in te passen, door vergoeding uit de markt, óf - waar de aanpassingen niet inpasbaar zijn in een regulier verdienmodel - door de overheid. Gemeenten worden ondersteund bij toepassing van de Nije Pleats methode voor lokale inpassing van agrarische bedrijven. In de Omgevingsverordening wordt aangegeven vanaf welke omvang de Nije Pleats methode relevant is, zodat dit niet voor beperkte agrarische ontwikkelingen nodig is. Extra inspanning voor biodiversiteit, (leef)milieu of duurzaamheid kan een plus opleveren in de vorm van extra ontwikkelruimte, nader te regelen in de Omgevingsverordening.

Voor nieuwvestiging of verbreding van een agrarisch bedrijf geldt dat een nieuw agrarisch bouwperceel alleen mogelijk is indien geen gebruik kan worden gemaakt van een bestaand (vrijkomend) bouwperceel. Nieuwe bouwpercelen voor intensieve veehouderijen zijn niet mogelijk. Mestverwerking, mestvergisting en biovergassing bij een agrarisch bedrijf zijn mogelijk. Wanneer dit voor meer bedrijven gebeurt, zijn agrolocaties in landelijk gebied, bedrijventerreinen, en bijvoorbeeld voormalige gaswinlocaties en RWZI's de aangewezen plekken. De lokale inpassing in een gebied, qua landschap/ natuur, milieu, ontsluiting en soort bedrijven, wegen gemeenten af.

2.3.2 Verordening Romte

De Verordening Romte Fryslân 2014 is op 25 juni 2014 vastgesteld. Vervolgens is op 18 februari 2015, tegelijk met de vaststelling van de Beleidsnotitie Romte foar Sinne, de 1e partiële herziening van de verordening vastgesteld. Op 21 februari 2018 is de wijzigingsverordening 'Verordening Romte Fryslân 2014' vastgesteld. In 2020 zijn nieuwe regels m.b.t. zon en wind opgenomen in de Wijziging Verordening Romte Fryslân 2014 (zon) en de Wijziging Verordening Romte Fryslân (wind). Tot slot is op 23 maart 2021 een aanpassing in de nummering van artikel 10.1.1, eerste lid (algemene ontheffing) doorgevoerd. In de geconsolideerde versie van de Verordening Romte Fryslân 2014 (d.d. 23-03 2021) zijn de meest recente wijzigingsverordeningen meegenomen.

In de Verordening Romte Fryslân worden regels gesteld die ervoor moeten zorgen dat de provinciale ruimtelijke belangen doorwerken in de gemeentelijke ruimtelijke plannen. Deze regels hebben betrekking op diverse

onderwerpen, waaronder:

- Hergebruik vrijkomende (niet-) agrarische bebouwing;
- nieuwe landgoederen;
- ruimte-voor-ruimte regeling;
- schaalvergroting agrarische bedrijven;
- recreatie en toerisme;
- nevenactiviteiten en aan de landbouw gerelateerde bedrijfsactiviteiten;
- glastuinbouw;
- ecologische hoofdstructuur;
- natuur buiten de ecologische hoofdstructuur;
- reserveringszones voor versterking primaire waterkeringen;
- windturbines.

Schaalvergroting landbouw

Schaalvergroting in de landbouw is een actueel thema. De gangbare vormen van schaalvergroting van agrarische bedrijven zijn in de Friese landschapstypen inpasbaar. Voorwaarde is dat maatwerk per aanvraag voor schaalvergroting wordt verricht. De landschappelijke kernkwaliteiten ter plaatse bepalen de ontwikkelingsmogelijkheden van het agrarische bedrijf. De Nije Pleats zet in op het vroegtijdig adviseren en begeleiden van agrariërs met plannen voor schaalvergroting. Hierbij kijkt men integraal, vanuit meerdere disciplines, naar de inpassing van het agrarische bedrijf in z'n omgeving. Deze nieuwe werkwijze moet winst opleveren voor de boer én voor de inpassing van het boerenerf in het landschap.

Basis (artikel 6.1.2, eerste lid) is een bouwperceel van maximaal 1,5 ha (of, in geval het bestaande perceel al groter is, de bestaande maat). Schaalvergroting is mogelijk, onder kwalitatieve voorwaarden. De verordening biedt ruimte voor schaalvergroting van agrarische bedrijven. Voor schaalvergroting (geregeld in artikel 6.1.2 en 6.1.3) is voorwaarde dat het bedrijf in de beoogde bedrijfsomvang ter plekke kan functioneren qua ligging en ontsluiting en inpasbaar is binnen de kwaliteiten van landschap en natuur. Gemeentes wordt gevraagd deze zorgvuldige inpassing te realiseren door toepassing van de Nije Pleats methodiek.

Artikel 6.1.5 borgt die Nije Pleats methodiek bij bouwpercelen > 1,5 ha en bij nieuwe bouwpercelen. In een bestemmingsplan kan de gemeente dit regelen door een afwijkings-/ontheffingsbepaling of een wijzigingsbevoegdheid met passende criteria. Als bouwmogelijkheden 'bij recht' worden toegekend doet zich de noodzaak voor van het opnemen van een 'voorwaardelijke bepaling' wat betreft de borging van de landschappelijke inrichting. Het maatwerk kan aan toepassing van deze bevoegdheden gekoppeld worden.

In bestemmingsplannen buitengebied wordt een maximum oppervlak voor een agrarisch bouwperceel van 1,5 ha. op genomen. Bij de uitbreiding van een agrarisch bouwperceel die leidt tot een grotere oppervlakte dan 1,5 hectare, en de aanwijzing van een nieuw agrarisch bouwperceel, motiveert de gemeente op welke wijze het agrarische bedrijf zorgvuldig in de landschappelijke kernkwaliteiten wordt ingepast. In een bestemmingsplan kan de gemeente dit regelen door een ontheffingsbepaling, een wijzigingsbevoegdheid met passende criteria of met een zogenaamde voorwaardelijke bepaling. Het landschappelijke maatwerk, bijv. volgens de methode van De Nije Pleats, kan aan de toepassing van deze bevoegdheden gekoppeld worden.

Verbreding landbouw

Actueel is de verbreding van agrarische bedrijfsactiviteiten met nevenactiviteiten en aan de landbouw gerelateerde bedrijfsactiviteiten zoals duurzame energieopwekking. Dit beleid is vertaald in artikel 6.2.1 van de Verordening

Uitgangspunt is dat bedrijfsactiviteiten en nevenactiviteiten die aan de landbouw gerelateerd zijn, qua aard en schaal ondergeschikt blijven aan de agrarische bedrijfsactiviteiten die de hoofdfunctie van het perceel vormen. Wanneer bijvoorbeeld het opgewekte vermogen en de inkomsten van energieopwekking, de schaal en inkomsten van de agrarische bedrijfsactiviteiten overstijgen, is deze activiteit niet meer als bedrijfseigen aan te merken. Voor (kleinschalige) verblijfsrecreatie en groepsaccommodatie als nevenactiviteit bij agrarische bedrijven zijn aanvullende bepalingen opgenomen.

Voor een bedrijfsactiviteit die aan de landbouw gerelateerd is en die niet meer 'agrarisch bedrijfseigen' is, kan een gemeente op grond van artikel 6.2.2 afwijken. Dit is ook mogelijk voor een agrarisch hulpbedrijf zoals een agrarisch loonbedrijf en een grondverzetbedrijf. Dergelijke bedrijven dienen in principe op een bedrijventerrein ca. te worden gevestigd vanwege de te verwachten verkeersbewegingen, milieuhinder, aard en schaal van de bedrijfsvoering, en uitstraling. Als dat niet mogelijk is, kan de gemeente een locatie in een dorpsrand of op een vrijkomend agrarisch bouwperceel of bedrijfsperceel in het landelijk gebied mogelijk maken. Vestiging op een nieuwe locatie in het landelijk gebied is in principe niet gewenst, tenzij een goed gesitueerde en goed ontsloten agro-locatie ontwikkeld kan worden waar dergelijke bedrijvigheid geclusterd en gecombineerd kan worden met agrarische bedrijvigheid.

Goothoogte stallen

De goothoogte van stallen is een sterk bepalend element bij de landschappelijke inpassing van agrarische bebouwing. Dit geldt met name voor melkveebedrijven, waarop de meeste aanvragen voor schaalvergroting betrekking hebben (ca. 90%). Gestapelde huisvestingsystemen zoals varkensflats wil de provincie voorkomen omdat dergelijke industrieel ogende bouwvormen niet in het Friese landschap passen, zowel qua schaal als qua uitstraling. Hoewel de ervaring is dat een goothoogte tot 3,5 m in de meeste gevallen voldoende is, is een maximale goothoogte van 5 m voorgeschreven. Hiermee kunnen de gangbare stalsystemen worden gerealiseerd, terwijl gestapelde huisvestingsystemen zoals varkensflats worden voorkomen. In artikel 6.3.1, lid 1 staat daarom een maximale goothoogte voor stallen. Afwijking is mogelijk (lid 2), mits de stal landschappelijk inpasbaar en het geen gestapelde stal betreft zoals omschreven in de begripsbepalingen.

Waddeneilanden

Het uitgangspunt is dat woningbouw op de Waddeneilanden mogelijk is voor mensen die sociaal of economisch aan de eilanden gebonden zijn, wordt via maatwerk per eiland in het woonplan ingevuld. Voor de Waddeneilanden zijn geen recreatiekernen opgenomen. Uitgegaan wordt van een maatwerkbenadering waarbij de totale recreatiedruk per eiland wordt gestabiliseerd (artikel 5.7.2). Dit pakt voor elk eiland verschillend uit. Tot nu toe vullen de gemeenten dit uitgangspunt in via de beddenboekhouding per eiland, maar andere systemen die meer rekening houden met onder andere de effecten van seizoensverlenging zijn mogelijk. Het stabilisatieprincipe is niet direct toepasbaar op een concreet initiatief.

De provincie verwacht dat de gemeente in de plantoelichting onderbouwt op welke wijze één of meer

recreatieve voorzieningen inpasbaar zijn binnen het stabilisatieprincipe. Voor de kampeerboerderijen op een eiland kan bijvoorbeeld de ontwikkelingsruimte als een totaal worden aangegeven, dat vervolgens wordt vertaald in uitbreidingsruimte per kampeerboerderij. Bij afwegingen over het toeristisch-recreatieve aanbod in de regio, mag ieder Waddeneiland als een eigen recreatieregio worden gezien die een zelfstandige positie inneemt binnen het recreatieve aanbod.

Weidevogels

In de Weidevogelnota 2014-2020 staat het nieuwe provinciale weidevogelbeleid. Het nieuwe beleid is selectiever en concentreert de inspanningen voor weidevogels in de meest kansrijke gebieden:

- De weidevogelkansgebieden, die bestaan uit ruime en open gebieden (zichtafstand > 400 m) met voldoende rust en waarin gevarieerde graslanden liggen.
- De weidevogelkerngebieden; deze gebieden liggen binnen de weidevogelkansgebieden en worden geselecteerd en begrensd door de collectieve beheerders in een weidevogelkansgebied. Dit zijn de feitelijke weidevogelgebieden waar inrichting en beheer optimaal zijn afgestemd op de weidevogels. Ze bestaan uit weidevogelreservaten, agrarische gebieden of combinaties van beide.
- Enkele zelfstandige 'parels' buiten de weidevogelkansgebieden met een hoge weidevogeldichtheid.

Omdat het beleid selectiever is geworden is ook de regeling voor weidevogels selectiever. Alleen in de weidevogelkansgebieden en in de weidevogelparels zijn nieuwe planologische ontwikkelingen met bebouwing, beplanting of verharding die verstorend werken op de openheid en rust in principe niet toegestaan. Dat is geregeld in artikel 7.2.2. Agrarische ontwikkelingen zijn echter wel gewoon toegestaan, omdat de agrarische functie juist mee bepalend is voor de geschiktheid van die gebieden voor weidevogels; ook hier geldt dat bijbehorende nevenactiviteiten eveneens toelaatbaar zijn. Een uitzondering hierop vormt het aanwijzen van een nieuw agrarisch bouwperceel: in dat geval is sprake van een nieuwe ontwikkeling waarvoor bij de locatiekeuze rekening moet en kan worden gehouden met de ligging t.o.v. de kerngebieden en parels.

Ook in de aangrenzende gebieden moet rekening worden gehouden met ontwikkelingen die verstorend werken op de weidevogelkansgebieden en weidevogelparels. Dit is afhankelijk van de verstoringsafstanden per verstoringsbron.

Een ruimtelijk plan dat betrekking heeft op natuurgebieden buiten de ecologische hoofdstructuur, voorziet in een passende bestemming met gebruiksregels gericht op behoud, herstel of ontwikkeling van natuurwaarden.

Een ruimtelijk plan voor landelijk gebied dat betrekking heeft op gronden die gelegen zijn in of grenzen aan gebieden die op de kaart Weidevogelgebieden zijn aangewezen als weidevogelkansgebieden of weidevogelparels, voorziet in een regeling waarmee voldoende openheid en rust van die gebieden wordt gehandhaafd, *met dien verstande dat de agrarische productiefunctie inclusief de ontwikkelingsmogelijkheden van bestaande agrarische bedrijven zijn toegestaan.*

Kustfundament op de Waddeneilanden

De Nota Ruimte en nadien de SVIR hechten belang aan een duurzaam kustfundament dat de kust en het achterland beschermd tegen overstromingen vanuit zee. Binnen het kustfundament moet voldoende ruimte zijn voor versterking van de zeewering met behoud van de natuurlijke waarden. In de verordening van 2011 was het

kustfundament begrensd. In het Barro heeft het rijk er voor gekozen om het kustfundament zelf te begrenzen. Onderhavige gewijzigde verordening bevat daarom geen begrenzing van het kustfundament en verwijst, voor wat betreft de op dat kustfundament van toepassing zijnde bepalingen in artikel 8.3.1 naar de begrenzing in het Barro. De grenzen van het kustfundament en de grenzen van de primaire waterkering zullen niet steeds samenvallen. Op veel plaatsen is het kustfundament breder dan de waterkering.

In het Barro staan in artikel 2.3.5 specifieke bouwregels voor het kustfundament, gericht op het voorkomen van nieuwe bebouwing buiten bestaand stedelijk gebied. Deze regels werken direct door naar gemeentelijke ruimtelijke plannen. Zo mag een bestaand bouwwerk herbouwd of verbouwd worden waarbij het grondoppervlak met ten hoogste 10% mag worden uitgebreid. Op grond van artikel 2.3.6 van het Barro kunnen echter bij verordening van de provincie Fryslân voor de Waddeneilanden andere regels worden gesteld waarmee een - nader te bepalen - beperkte uitbreidingsmogelijkheid van de bebouwing in het kustfundament mogelijk is.

Deze andere regels zijn opgenomen in artikel 8.3.1 van de verordening. Hierbij is rekening gehouden met het feit dat in de brede duingebieden op de eilanden van oudsher verblijfsrecreatieve bebouwing (recreatiewoningen, appartementen, hotels en enkele kampeerterreinen) en andere bebouwing (zoals enkele woningen, cafés/ restaurants, nuts- en defensiegebouwen, uitkijktoren, vuurtoren) aanwezig zijn. De geldende bestemmingsplannen voor deze duingebieden consolideren de bestaande situatie, waarbij bestaande bebouwing kan worden uitgebreid in een orde van grootte van 10 tot 25%. Het eerste lid van artikel 8.3.1 bepaalt dat deze bestaande bouw- en gebruiksmogelijkheden mogen worden benut zodat hierover geen onduidelijkheid kan bestaan; een uitbreiding van het bestaande grondoppervlak met ten hoogste 10% conform het Barro is in ieder geval toegestaan. Vanuit een oogpunt van behoud van het kustfundament vindt de provincie dit aanvaardbaar.

Dit bestemmingsplan voorziet niet in nieuwe ontwikkelingen binnen het kustfundament en/of in een uitbreiding van bestaande recreatieve bebouwing gelegen binnen het kustfundament.

Figuur: begrenzing kustfundament (bron: BARRO)

2.3.3 Omgevingsverordening Fryslân (ontwerp)

Met de inwerkingtreding van de Omgevingswet wordt de Verordening Romte vervangen door de Omgevingsverordening. Het ontwerp van de Omgevingsverordening heeft al ter inzage gelegen. De vaststelling door Provinciale Staten zal in 2022 plaatsvinden.

Natuurnetwerk Nederland

Regels in een omgevingsplan zijn gericht op de bescherming, instandhouding, verbetering en ontwikkeling van de wezenlijke kenmerken en waarden van de gebieden die onderdeel
vormen van het natuurnetwerk Nederland. Een omgevingsplan maakt geen activiteiten en ontwikkelingen mogelijk die nadelige gevolgen kunnen hebben voor de wezenlijke kenmerken of waarden, of die kunnen leiden tot een vermindering van de kwaliteit, de oppervlakte of de samenhang tussen gebieden die deel uitmaken van het natuurnetwerk Nederland. Een omgevingsplan voor gronden gelegen nabij het natuurnetwerk Nederland maakt geen nieuwe activiteiten en ontwikkelingen mogelijk die kunnen leiden tot een vermindering van de kwaliteit of de samenhang tussen gebieden die deel uitmaken van het natuurnetwerk Nederland. Voortzetting van bestaand gebruik is mogelijk, voor zover gronden binnen het natuurnetwerk Nederland nog niet zijn verworven, of nog niet zijn ingericht en worden beheerd voor natuurontwikkeling.

De gemeente deelt aan gronden die onderdeel uitmaken van het natuurnetwerk Nederland in een omgevingsplan de functie van natuur of bos toe, op het moment dat:

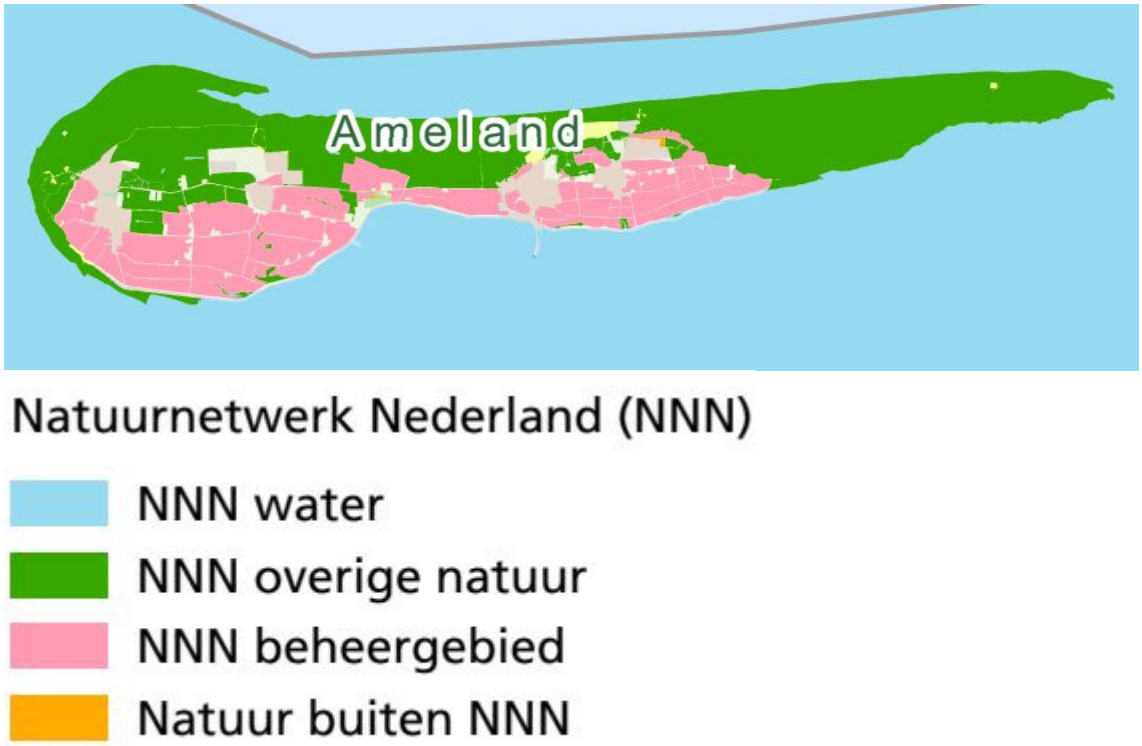
- de eigenaren van de desbetreffende gronden daarom verzoeken, of
- de gronden zijn verworven of ontpacht ten behoeve van het realiseren van de natuurfunctie.

Natuurgebieden buiten Natuurnetwerk Nederland

Regels in een omgevingsplan voor gronden die deel uitmaken van een natuurgebied buiten het natuurnetwerk Nederland zijn gericht op behoud, herstel of ontwikkeling van natuurwaarden. In natuurgebieden buiten het natuurnetwerk Nederland is normaal agrarisch gebruik en daarbij behorende bebouwing, waaronder begrepen nevenactiviteiten mogelijk. Een ontwikkeling in een natuurgebied buiten het natuurnetwerk Nederland kan worden toegestaan, wanneer:

- sprake is van een noodzakelijke ruimtelijke ingreep van openbaar belang;
- de natuurwaarden worden afgewogen ten opzichte van de ruimtelijke ingreep, en
- de mogelijkheden om met mitigerende maatregelen de schade te beperken of te compenseren moeten zoveel mogelijk worden benut.

NB: natuur buiten NNN komt op Ameland niet voor.

Figuur: Natuurnetwerk Nederland (Bron: Ontwerp Omgevingsverordening Fryslan 2022)

Weidevogels

De provincie Fryslân is verantwoordelijk voor het in standhouden van weidevogels in Fryslân. In de Verordening Romte Fryslân 2014 (geconsolideerde versie 2021) is daartoe de volgende regeling opgenomen: "Een ruimtelijk plan voor landelijk gebied dat betrekking heeft op gronden die gelegen zijn in of grenzen aan gebieden die op de kaart Weidevogelbieden zijn aangewezen als weidevogelkansgebieden of weidevogelparels, voorziet in een regeling waarmee voldoende openheid en rust van die gebieden wordt gehandhaafd, met dien verstande dat de agrarische productiefunctie inclusief de ontwikkelingsmogelijkheden van bestaande agrarische bedrijven zijn toegestaan'. (Artikel 7.2.2).

In de Ontwerpomgevingsverordening Fryslan vermeldt in artikel 2.52 'Beschermingsregime' het volgende: " Een omgevingsplan voor gronden die gelegen zijn in of op korte afstand liggen van de gebieden als bedoeld in artikel 2.51 bevat regels waarmee voldoende openheid en rust van die gebieden wordt gehandhaafd, waarbij de agrarische productiefunctie en de ontwikkelingsmogelijkheden van bestaande agrarische bedrijven zijn toegestaan'.

Weidevogel-kansgebieden en weidevogelparels
(Afdeling 2.13) (Ontwerp-Omgevingsverordening Fryslan)

Net als gebieden die zijn aangewezen als NNN zijn ook de weidevogelkansgebieden en de weidevogelparels aan te merken als bijzondere provinciale natuurgebieden die op grond van artikel 2.44 Ow zijn aangewezen. Het aanwijzen van de gebieden vloeit voort uit de Nota Weidevogels 2014-2020. Weidevogelkans-gebieden bestaan uit ruime en open gebieden met voldoende openheid en rust. Binnen de weidevogelkans-gebieden liggen weidevogelkerngebieden die worden beheerd door collectieve beheerders. Het beheer en de inrichting zijn hier

optimaal afgestemd op de weidevogels. Het kan dan gaan om weidevogelreservaten, agrarische gebieden of een combinatie van beide. Deze zogenaamde weidevogelparels liggen buiten de weidevogelkans-gebieden maar hebben een hoge weidevogeldichtheid.

Beschermingsregime (Artikel 2.52)
In of op korte afstand (tot circa 300 m) van weidevogel-kansgebieden en weidevogelparels zijn nieuwe planologische ontwikkelingen met bebouwing, beplanting of verharding die verstorend werken op de openheid en rust in principe in weidevogel-kansgebieden, niet toegestaan. Agrarische ontwikkelingen zijn wel toegestaan, omdat de agrarische functie juist mee bepalend is voor de geschiktheid van weidevogel-kansgebieden voor weidevogels. Ook hier geldt dat bijbehorende nevenactiviteiten eveneens toelaatbaar zijn. Uitzondering hierop vormt het aanwijzen van een nieuw bouwperceel: in dat geval is sprake van een nieuwe ontwikkeling waarvoor bij de locatiekeuze rekening moet en kan worden gehouden met de ligging ten opzichte van weidevogelkansgebieden en weidevogelparels. Wanneer een nieuwe activiteit of ontwikkeling in of op korte afstand van een weidevogel-kansgebied of weidevogelparel ligt, moet op grond van artikel 2.52 worden berekend of sprake is van verstorende werking. Het berekenen van de verstoring wordt gedaan aan de hand van de dynamische kaart ‘openheid en rust’. Op deze kaart wordt bijgehouden welke gronden binnen de weidevogel-kansgebieden al zijn verstoord door bestaande verstoringsbronnen. Bij het berekenen van de verstoring wordt de bestaande verstoring niet meegerekend. Per verstoringsbron geldt een verstoringsafstand, zoals in een bijgaande tabel is aangegeven.

De weidevogelparel ligt binnen de bestemming 'Natuur'. Binnen de bestemming 'Natuur' zijn de gronden bestemd voor het behoud, het beheer, het herstel en de ontwikkeling van de natuurlijke, aardkundige, cultuurhistorische en landschappelijke waarden. De openheid en rust ter plaatse van de weidevogelparel wordt aldus voldoende beschermd.

Figuur: Weidevogelkansgebieden (groen) en weidevogelparels (rood). Bron: Ontwerp Omgevingsverordening Fryslan, 16-02 2021

2.3.4 Wijziging Verordening Romte Fryslân 2014 (windturbines)

Deze wijziging voorziet in mogelijkheden om onder de volgende voorwaarden maximaal 3 windturbines op of direct grenzend aan het bouwperceel van een bestaand agrarisch bedrijf te realiseren:

1. de windturbines mogen een maximale ashoogte van 15 meter hebben;
2. het op te stellen vermogen is gericht op de energiebehoefte van het agrarisch bedrijf;
3. de turbines moeten zorgvuldig worden ingepast binnen de landschappelijke- en cultuurhistorische

kernkwaliteiten, waarbij de mogelijkheden om te voorzien in de energiebehoefte van het agrarische bedrijf door middel van zonnepanelen op de gebouwen zijn verkend.

Het gemeentelijk beleid is vastgelegd in de Notitie kleine windturbines (vastgesteld 12 januari 2016), zie paragraaf 2.4.13. Er zijn bij afwijking windmolens toegestaan met een tiphoogte van 10 meter. Gezien het karakter van het eiland en de daarmee samenhangende landschappelijke waarden ziet de gemeente geen aanleiding om het bestaande beleid te verruimen.

2.3.5 Grutsk op 'e Romte (2012)

In Grutsk op 'e Romte worden landschappelijke en cultuurhistorische structuren van provinciaal belang in samenhang geanalyseerd en gewaardeerd. Het doel hiervan is behoud en verdere ontwikkeling van de ruimtelijke kwaliteit door middel van informeren, adviseren en inspireren. Op deze wijze verwacht de provincie Fryslân de doorwerking van de provinciale belangen in ruimtelijke plannen van gemeenten, rijk en provincie binnen Fryslân te borgen. Voor wat betreft het Waddengebied wordt als provinciaal belang aangemerkt:

1. Onderlinge samenhang van de vier eilanden met de Friese kust, als onderdeel van de bescherming van Waddenzee en vasteland.
2. De 'losse' ligging van de eilanden als wezenlijke karakteristiek, waardoor de eilanden een eigen natuur en cultuur ontwikkelen (maatschappelijk en cultureel). Deze solitaire ligging is ook bepalend voor de vorm(ing) van de kustlijn (ruimtelijk).
3. Het dijkensysteem, zoals de zeedijken en resten van oude mieddijken (oudste bescherming van de dorpen; voor 5% nog aanwezig), als omkadering van de open polderlandschappen.
4. De jonge zeepolders met bebouwing (dorpen) op de hogere delen,plaatselijk zelfs op terpen. Eendenkooien in en aan de rand van de polder als groene eilanden in de openheid.
5. Het totale scala aan gradiënten op de eilanden van het strand, via duinen, binnenduinrand, polders tot aan de wadkust.
6. De binnenduinrand als overgang van uitgestrekt duingebied naar het open polderlandschap met zichtlijnen van de binnenduinrand naar de polder en andersom.
7. Afwisselend duingebied met cultuuringrepen zoals bossen, stuifdijken, (wei)landjes, bunkers en recreatiewoningen.
8. De ruimtelijke weerslag van het maritieme verleden te zien in onder andere havens, bakens, vuurtorens, dorpen met maritieme monumenten.
9. De rust, stilte en leegte van het strand, de buitendijkse kwelders en het wad.

2.3.6 Provinciale milieuverordening Fryslân

Op basis van de Provinciale milieuverordening Fryslan geldt in waterwingebieden een absoluut verbod voor het oprichten van bedrijven (inrichtingen die behoren tot een categorie die is aangewezen in bijlage I van het Besluit omgevingsrecht). Een uitzondering wordt alleen gemaakt voor de bedrijfsmatige activiteiten van het drinkwaterbedrijf, voor zover noodzakelijk voor de bereiding van drinkwater, en voor activiteiten die ten tijde van de inwerkingtreding van dit besluit al legaal aanwezig waren. De regeling voor waterwingebieden beoogt een optimale bescherming zowel van het voor drinkwater bestemde grondwater als van de bodem waarvan het te winnen grondwater deel uitmaakt. Handelingen die er toe kunnen leiden dat schadelijke stoffen in het grondwater komen zijn daarom verboden. Buiten inrichtingen is het verboden om een constructie of werk van welke aard dan ook op of in de bodem op te richten.

De provincie Fryslân wil in grondwaterbeschermingsgebieden voorkomen dat er inrichtingen worden gevestigd die voor de kwaliteit van de bodem en het grondwater met het oog op de waterwinning een te groot risico vormen. Voor deze inrichtingen geldt een absoluut verbod. Daarnaast is het binnen deze gebieden slechts onder voorwaarden mogelijk een boring uit te voeren en de bodem dieper dan 2 meter te roeren. Ook moet het zoveel mogelijk worden voorkomen dat transportleidingen voorgevaarlijke stoffen in een grondwaterbeschermingsgebied liggen. Bij het realiseren van verhardingen en gebouwen is de materiaalkeuze van belang voor de kwaliteit van het afstromend hemelwater. Voor diepinfiltratie van afstromend water is een absoluut verbod opgenomen. Het is verboden een begraafplaats, uitstrooiveld of dierenbegraafplaats aan te leggen of te hebben. Warmtetoevoeging en -onttrekking zijn niet toegestaan. Aanvoer van verontreinigende stoffen van buiten het grondwaterbeschermingsgebied dient te worden voorkomen. Ook aan het gebruik van meststoffen zijn in grondwaterbeschermingsgebieden voorwaarden verbonden. Tevens is het niet toegestaan kampeergelegenheden, recreatiecentra of kampementen aan te leggen of te hebben.

De Omgevingswet treedt naar verwachting per 1 januari 2024 in werking en stelt een provinciale omgevingsvisie en een provinciale omgevingsverordening verplicht. Het gaat daarbij om één integrale omgevingsvisie en omgevingsverordening voor de gehele fysieke leefomgeving voor het provinciale grondgebied. In de omgevingsverordening worden regels over de fysieke leefomgeving opgenomen. De omgevingsverordening vervangt daarmee ongeveer een tien- tot vijftiental sectorale verordeningen op het gebied van de fysieke leefomgeving in Fryslân, waaronder de Provinciale milieuverordening Fryslân. Het ontwerp van de Omgevingsverordening heeft al ter inzage gelegen. De vaststelling door Provinciale Staten zal in 2022 plaatsvinden.

2.3.7 Ontgrondingenverordening Friesland

Op ontgrondingen is de ontgroningenverordening Friesland van toepassing. Bijvoorbeeld omdat de grondwaterstand kan veranderen of de grond archeologische waarde kan bevatten. Voor het graven van kuilen, sloten en vijvers is een ontgrondingsvergunning nodig: een vergunning voor het (tijdelijk) verlagen van het grondoppervlak. Hetzelfde geldt voor bijvoorbeeld het egaliseren van agrarische percelen, de aanleg van natuurgebieden en het verwijderen van bestaande gronddepots. In enkele gevallen is een melding voldoende.

2.3.8 Beheerplan Duinen Ameland

De Gedeputeerde Staten van de provincie Fryslân hebben op 28 september 2021 de beheerplanperiode voor het beheerplan Duinen Ameland verlengd voor een periode van 6 jaar, of tot de datum van een nieuw vastgesteld beheerplan. In het plan staan de inrichting en het beheer van gebied voor de komende 6 jaar nauwkeurig beschreven. Ook geeft het plan een doorkijk op de jaren daarna. Een belangrijk aspect van het beheerplan is dat het wordt gebruikt om goede beslissingen te nemen als er vergunningen voor activiteiten in en om het gebied worden aangevraagd. In het beheerplan is ten aanzien van de (beoordeling van de) huidige activiteiten het volgende opgenomen:

Huidige activiteiten

Op Ameland vinden tal van recreatieve activiteiten plaats in de duinen, de bossen en op het strand. De stranden van het eiland worden intensief gebruikt door eilanders en toeristen, wandelaars en om diverse sporten te beoefenen. Andere huidige activiteiten of bestaand gebruik zijn er op het gebied van natuurbeheer, faunabeheer, kustbeheer, waterstaatkundig onderhoud en waterbeheer.

Beoordeling van de huidige activiteiten

In het beheerplan zijn alle vormen van het bestaand gebruik op de rij gezet. Daarna is getoetst of deze activiteiten negatieve gevolgen kunnen hebben voor de Natura 2000 doelen. De uitkomst is dat er geen activiteiten zijn die een groot knelpunt vormen, mede door de bestaande zonering van het recreatieve gebruik. Bij een aantal activiteiten zijn er wel (op beperkte schaal) maatregelen nodig, die de negatieve gevolgen verminderen. De belangrijkste maatregelen zijn het beschermen van kwetsbare gebieden met embryonale duinen, strandgedeelten voor vogels in de broedtijd en hoogwatervluchtplaatsen. Deze maatregelen zijn bedoeld om de verstoring als gevolg van het strandgebruik te verminderen. Hieronder valt ook het aangelijnd houden van honden tussen strandpaal 5 en 7 (Groene strand) en ten oosten van strandpaal 23 op de Hon en afspraken omtrent de strandritten met trekkers.

Daarnaast wordt ook voorgesteld om de volgende activiteiten beter af te stemmen met de terreinbeherende instanties:

- plaatsen van vangkooien en vallen;
- maaien van riet;
- locaties en periodes van onderzoek en monitoring;
- rijroutes voor ruitertochten;
- routes van excursies;
- routes voor mountainbikers

Enkele activiteiten zijn benoemd als onder voorwaarden vrijgesteld van de vergunningplicht voor de Natuurbeschermingswet. Het gaat hier o.a. om kustsuppleties. Kustsuppleties in kader van kustlijnzorg zijn vrijgesteld van vergunningverlening, onder voorwaarden die zijn opgenomen in het beheerplannen Noordzeekustzone en Waddenzee. Verder zijn in het beheerplan vrijgesteld: onderhoud van waterbouwkundige constructies, oevers en dergelijke,inspectievluchten voor beheer door Rijkswaterstaat en reguliere monitoringsactiviteiten (in deelgebieden Noordzeekustzone en Waddenzee), Voor deze voorwaarden wordt verwezen naar de beheerplannen Waddenzee en Noordzeekustzone.

In overleg met de provincie Fryslân is vastgesteld dat de volgende activiteiten vergunningplichtig blijven voor de Natuurbeschermingswet:

- de waterwinning in Hollumer en Buurder duinen;
- het ringen van zang- kolonie- en roofvogels;
- het huidig gebruik van het vliegveld Ameland;
- Gaswinning.

Voor nieuwe activiteiten moet, los van dit beheerplan, in overleg met de provincie
Fryslân worden bepaald of er een beoordeling voor de Natuurbeschermingswet nodig is.

Dit bestemmingsplan maakt in vergelijking met het Beheerplan duinen Ameland geen nieuwe activiteiten mogelijk. Alle in dit bestemmingsplan geregelde activiteiten zijn - voor zo ver gelegen in het Natura 2000 gebied Duinen Ameland- al beoordeeld in het kader van Natuurbeschermingswet.

2.4 Gemeentelijk beleid

2.4.1 Economische visie 2030

In de 'Economische visie 2030' (januari 2019) staat duurzame economische ontwikkeling centraal. Onder duurzame economische ontwikkeling wordt het streven naar een ideaal evenwicht tussen economische, ecologische en sociale belangen verstaan. Economische groei passend bij de eilanderschaal en met behoud van eilanderwaarden.

De verschillende samenhangende uitdagingen en opgaven die een integrale vertaling hebben gekregen in de economische visie zijn:

- Veerkracht van de toeristische sector vergroten;
- Afhankelijkheid toerisme -kwetsbaarheid economie- verkleinen;
- Meer kansen voor jongeren/jongvolwassenen creëren, diversificatie van de (eenzijdige) werkgelegenheid;
- Verduurzaming landbouwsector;
- Streven naar zelfvoorzienendheid (duurzaamheidsambitie) en circulaire economie.

Gekozen wordt voor een economische koers die:

- Ruimte biedt voor ontwikkeling;
- Kwaliteit verkiest boven kwantiteit;
- Passend is bij de eilandschaal;
- Zorgt voor behoud van eilanderwaarden en identiteit;
- Bijdraagt aan de duurzaamheidsambities.

De visie wordt uitgewerkt aan de hand van 3 thema's. Toerisme is en blijft de belangrijkste pijler onder de eilandereconomie.

Duurzaam toerisme - Blijvend profijt

Een eiland waar economie, natuur en mens met elkaar in evenwicht zijn. De vele toeristen die ons eiland bezoeken vinden hier de sfeer, rust, ruimte en prachtige natuur, kwaliteit en diversiteit aan accommodaties, voorzieningen en activiteiten die ze zoeken en door de eilanders zo gewaardeerd worden. Een sterke identiteit, goede bereikbaarheid, bekendheid (marketing/promotie), goed gastheerschap, rentmeesterschap en ondernemerschap vormen de uitgangspunten van het toeristisch beleid.

Nieuwe economie-Andere tijden

In 2030 loopt Ameland voorop in de energietransitie. Daardoor is Ameland niet alleen zelfvoorzienend wat betreft energie en water, maar ook CO2-neutraal. Er zijn nieuwe bedrijfjes en banen ontstaan die van dit groene klimaat profiteren. Onderwijs en onderzoek spelen daarin een belangrijke rol.

Voedsel- Lekker dichtbij

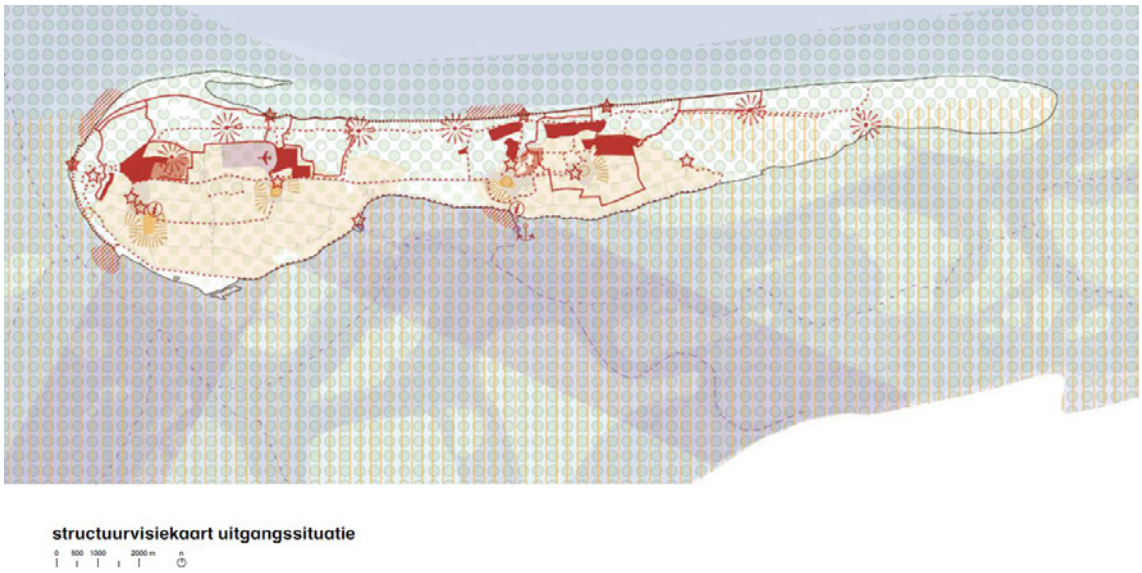
In 2030 heeft Ameland nog altijd zijn kenmerkende polders waar koeien, schapen en paarden grazen en vele weidevogels broeden. De circa 10 tot 15 melkveehouders boeren natuur inclusief en duurzaam op basis van een goed verdienmodel, waarbij de productie van kwaliteitsmelk en onderhouden van het landschap -eventueel in

combinatie met hetnproduceren van duurzame energie en/of toerisme- centraal staan. We benutten de (biologische) producten van eigen bodem zo goed mogelijk, het Amelands Produkt is uitgegroeid tot een sterk kwaliteitsmerk.

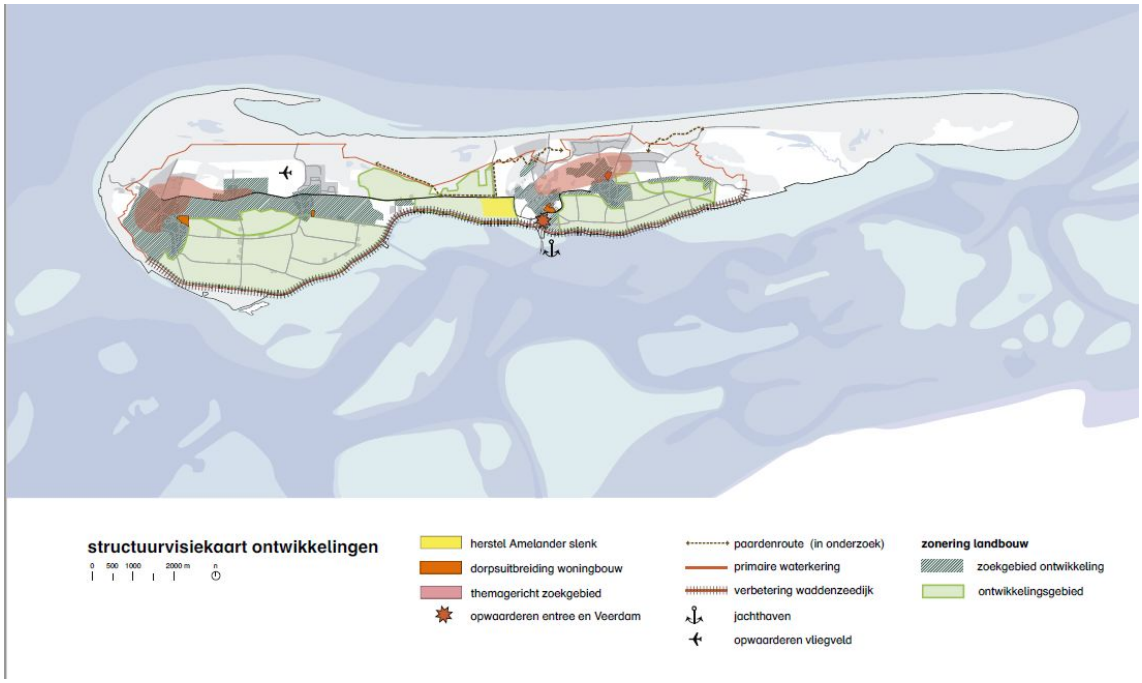
2.4.2 Structuurvisie Ameland

De structuurvisie Ameland (november 2011) heeft de primaire opgave het huidig gemeentelijk beleid integraal te vertalen. Deze opgave hangt direct samen met de actualisering van een groot aantal bestemmingsplannen. Hierin worden toekomstige ruimtelijke ontwikkelingen juridisch vastgelegd. De gemeente loopt hierbij echter tegen het probleem aan dat een overkoepelende visie op de ontwikkeling van Ameland ontbreekt. Er is geen integraal ruimtelijk kader. Hierdoor kan er binnen de bestemmingsplannen onvoldoende sturing worden gegeven aan de gewenste ruimtelijke ontwikkelingen op het eiland. De structuurvisie biedt deze kaders en beschrijft de integrale visie voor de ontwikkeling van Ameland in de komende 10 jaar.

De visie voor Ameland is het toekomstbeeld voor de gemeente tot 2020. deze bestaat uit een visiekaart met de uitgangssituatie, een visiekaart met ontwikkelingen en een toelichting. Natuur, landschap en cultuurhistorie bepalen de ruimtelijke kaders. andere functies zijn hier onderdeel van. Dit zijn bestaande functies die de gemeente Ameland nu minimaal wil behouden en beheren. Het totaalbeeld hiervan vormt de uitgangssituatie en is weergegeven op de 'structuurvisiekaart uitgangssituatie'. Verschillende van deze functies wenst de gemeente verder te ontwikkelen, te vernieuwen of te herstructureren. Deze ambities zijn beschreven in tekst of zijn in de vorm van concrete projecten terug te vinden op de visiekaart. Zij zijn onderdeel van het ontwikkelingsprogramma voor de komende 10 jaar en weergegeven op de 'structuurvisiekaart ontwikkelingen'.

figuur: structuurvisiekaart uitgangssituatie

figuur: structuurvisiekaart ontwikkelingen

2.4.3 Strandnota Ameland 2016

Ameland en haar unieke bestaande natuur ligt zelf grotendeels binnen Natura 2000 gebied 'Duinen Ameland' en wordt boven-dien omgeven door twee van de grootste Natura 2000 gebieden die in Nederland aangewezen zijn, te weten 'Noordzeekustzone' en de 'Waddenzee'. De impact van Natura 2000 op Ameland is dan ook niet gering. Belangrijk is dat het optimale gewenste mate van gebruik gekoppeld aan bebouwing op het strand goed geregeld moet zijn zodanig dat de uniekheid van dit gebied gewaarborgd blijft voor de toekomst.

Doelstelling van de Strandnota-Ameland is:
"De optimaal gewenste mate van bebouwing en gebruik, gekoppeld aan bebouwing, van het strand vastleggen in uitgangspunten voor het toekomstige beleid en het nieuwe bestemmingsplan Buitengebied." De 'Strandnota-Ameland' besteedt, rekening houden met verschillende belangen, aandacht aan de volgende onderwerpen:

- Waar is bebouwing gewenst;
- Welk gebruik, gekoppeld aan bebouwing, is gewenst;
- De maximaal toelaatbare bebouwingsomvang in aantal opstallen, bebouwd oppervlakte en terrasoppervlakte per functie;
- Of en waar jaarrond bebouwing is gewenst;
- De relatie met de 'intentieovereenkomst jaarrond exploitatie strandpaviljoens';
- De randvoorwaarden voor opslag (bijv. materialencontainers) bij opstallen;
- De mogelijkheden en belemmeringen vanuit ecologie.

Buiten de doelstelling van de nota valt het gebruik welke niet gekoppeld is aan bebouwing, zoals paardrijden, strandrijden, staand want vissen, etc.

In de nota zijn de volgende beleidsuitgangspunten opgenomen:

1. Buiten de huidige vier strandpaviljoens bij de dorpsovergangen Hollum, Ballum, Nes en Buren en de huidige

bebouwing op het Activiteitenstrand (zijnde het Noordzeestrand tussen paal 8.2 en 11.8) en de huidige bebouwing bij Hollum Zuidwest worden geen nieuwe gebouwen of bouwwerken toegestaan.

2. De strandpaviljoens op de stranden mogen bouwen tot 800 m2 inclusief terras, waarbij de oppervlakte van het gebouw ten hoogste 400 m² zal bedragen. De maximale hoogte van het strandpaviljoen, ten opzichte van NAP, wordt in het bestemmingsplan opgenomen.
3. Per hoofdstrandovergang Hollum, Ballum, Nes en Buren mag er één strandpaviljoen gebouwd worden, exclusief bouwwerken voor de strandbewaking.
4. Opslagruimte, voor eigen risico, is onder de strandpaviljoens mogelijk in het zomerseizoen, mits netjes afgewerkt met natuurlijke materialen en passend qua schaal bij de rest van het bouwwerk.
5. Voor de strandbewakingsunits wordt de huidig vergunde situatie vastgelegd in het bestemmingsplan.
6. Op het Activiteitenstrand en Hollum Zuidwest worden voor de bedrijven en verenigingen jaarrond bouwwerken toegestaan.
7. Op het Activiteitenstrand zijn maximaal twee bedrijfsgebouwen toegestaan en één gebouw ten behoeve van een vereniging.
8. In de toekomst, bij het eventueel samengaan van de bedrijven en/of vereniging, wijziging van eigendom situaties, wezenlijke verandering van bebouwing etc., is het streven om te komen tot een grotere mate van clustering van bebouwing op het Activiteitenstrand.
9. Op Hollum Zuidwest is maximaal één gebouw ten behoeve van een vereniging toegestaan.
10. De bedrijven op het Activiteitenstrand mogen bouwen tot 200 m2 inclusief terras, waarbij de oppervlakte van het gebouw ten hoogste 150 m² zal bedragen. De maximale hoogte van de bedrijfsgebouwen en het verenigingsgebouw, ten opzichte van NAP, wordt in het bestemmingsplan opgenomen.
11. Alle bestaande bouwwerken op het Activiteitenstrand moeten visueel verbeterd worden. Dit wordt geregeld in de welstandsnota.
12. De huidige bebouwing van de verenigingen op het Activiteitenstrand en Hollum Zuidwest wordt specifiek in het bestemmingsplan vastgelegd, zodat deze in te toekomst niet als zijnde bedrijfsmatig gebruikt kan worden.
13. Opslagruimte, voor eigen risico, onder de bedrijfsgebouwen op het Activiteitenstrand is mogelijk in het zomerseizoen mits netjes afgewerkt met natuurlijke materialen en passend qua schaal bij de rest van het bouwwerk.
14. Op het Activiteitenstrand is bij de bedrijven alleen onder-geschikte horeca toegestaan.
15. Secundaire strand gerelateerde activiteiten op de bad-stranden zijn toegestaan, zoals massage en beheer en uitgifte van strand gerelateerde artikelen, mits deze gebeuren binnen het vergunde bouwwerk en van ondergeschikt belang zijn.
16. Tijdelijke bebouwing voor secundaire strand gerelateerde activiteiten op de badstranden kan in speciale incidentele gevallen worden toegestaan. Dit komt bovenop de maximaal 800 m^2 bebouwd oppervlakte van de strandpaviljoens. Het college is hiervoor het bevoegd gezag. De tijdelijke situatie mag maximaal enkele tot incidenteel meerdere dagen bestaan gedurende het hoogseizoen.

Met het vaststellen van deze beleidsuitgangspunten wordt de geformuleerde doelstelling van de Strandnota Ameland gehaald: "De optimaal gewenste mate van bebouwing en gebruik, gekoppeld aan bebouwing, van het strand vastleggen in uitgangspunten voor het toekomstige beleid en het nieuwe bestemmingsplan Buitengebied".

Binnen de bestemming 'Natuur' zijn diverse specifieke regelingen opgenomen om bovenstaand beleid in juridisch-planologische zin te borgen.

2.4.4 Beleidsregel 'Opslagruimte onder bebouwing strand Ameland 2018'

In de Strandnota Ameland 2016, vastgesteld op 31 oktober 2016, is opgenomen dat opslagruimte onder strandpaviljoens en bedrijfsgebouwen op het Activiteitenstrand, onder voorwaarden, is toegestaan. De beleidsuitgangspunten van de Strandnota Ameland 2016 behoeven echter verdere uitleg in verband met een goede toetsbaarheid en vergunbaarheid van aanvragen voor opslagruimte op het strand. Daarom is een beleidsregel vastgesteld in verband met de toepassing - en de interpretatie van de regeling voor opslagruimte in de Strandnota Ameland. In het geval de Strandnota Ameland 2016 daarin voorziet, wordt de opslag toelaatbaar geacht indien het voldoet aan de volgende eisen:

Strandpaviljoens:

- Opslagruimte is alleen toegestaan buiten het stormseizoen (1 oktober-1 april);
- Opslagruimte is voor eigen gebruik. Opslag voor derden is strijdig;
- Gebruik van de opslagruimte ten behoeve van verkoop van horeca-gerelateerde zaken is strijdig;
- Opslagruimte dient onder het bouwwerk (terras en gebouw) gesitueerd te worden;
- Opslagruimte dient minimaal 5 meter uit de buitenkant van het terras, met een loodrechte projectie naar beneden, gesitueerd te zijn;
- De hoogte van de opslagruimte is maximaal 3 meter en passend binnen de door Rijkswaterstaat verleende waterwetvergunning van strandpaviljoenhouders;
- De oppervlakte van de opslagruimte is maximaal 200 m^2;
- Voldaan wordt aan de welstandeisen zoals beschreven in de objectgerichte criteria voor strand gerelateerde bebouwing, zoals vastgesteld door de gemeenteraad op 24 april 2018.

Bedrijfsgebouwen Activiteitenstrand:

- Opslagruimte is alleen toegestaan buiten het stormseizoen (1 oktober-1 april);
- Opslagruimte is voor eigen gebruik. Opslag voor derden is strijdig;
- Gebruik van de opslagruimte ten behoeve van verkoop van horeca-gerelateerde zaken is strijdig;
- Opslagruimte dient onder het bouwwerk (terras en gebouw) gesitueerd te worden;
- De oppervlakte van de opslagruimte is maximaal 200 m^2, maar niet groter dan het bestaande bouwwerk (gebouw en terras);
- Voldaan wordt aan de welstandeisen zoals beschreven in de objectgerichte criteria voor strand gerelateerde bebouwing, zoals vastgesteld door de gemeenteraad op 23 april 2018.

De nieuwe beleidsregel zal dienen als toetsingskader bij aanvragen voor een beginseluitspraak of omgevingsvergunning.

De beleidsregel is vertaald in dit bestemmingsplan. Zie hiervoor het artikel 17.4 Specifieke gebruiksregels onder g en h.

2.4.5 Beleidsnota bescherming waardevolle cultuurhistorische objecten

De gemeente Ameland beschouwt monumenten als een belangrijk onderdeel van de identiteit van het eiland. Behoud voor zowel de Amelander bevolking als toeristen heeft daarin de prioriteit. Enkele uitgangspunten die zijn vastgelegd in de beleidsnota zijn:

- Karakteristieke Amelander zaken dienen bewaard te blijven.
- De toeristische waarde van de bebouwing en het cultuurlandschap dient behouden te blijven.
- Het is wenselijk, maar niet noodzakelijk, om meerdere voorbeelden van een bepaalde stijl te bewaren.

2.4.6 Gemeentelijk verkeer en vervoerplan 2009 -2015

Het gemeentelijke verkeer- en vervoerbeleid is beschreven in de nota Gemeentelijke verkeers- en vervoerplan (vastgesteld op 22 februari 2010). In de visie is als uitgangspunt gesteld dat Ameland in 2015 nog steeds een prettig eiland is om te verblijven, zowel voor inwoners als voor toeristen. Iedereen kan van de omgeving genieten zonder daarbij gestoord te worden door het verkeer. Daarnaast zijn alle belangrijke bestemmingen bereikbaar en kan iedereen zijn activiteiten uitvoeren. Duurzaamheid neemt een belangrijke plaats in, waardoor het eiland ook voor latere generaties beschikbaar en aantrekkelijk blijft. Aantrekkelijkheid en leefbaarheid zijn belangrijke peilers van de economie die geborgd moeten worden. Hierbij speelt ook het verkeer een belangrijke rol. Mobiliteit is een onderdeel van Ameland als toeristisch product. Duurzaamheid, het stimuleren en promoten van alternatieven voor het autoverkeer, de leefbaarheid (aantrekkelijkheid) van het eiland en een voorbeeldfunctie van de gemeente zijn belangrijke thema's binnen het verkeer.

Voor het bestemmingsplan buitengebied biedt het Gemeentelijk verkeer- en vervoerplan geen concrete uitgangspunten.

2.4.7 Horecabeleidsplan (2005)

In het Horecabeleidsplan (op 18 december 2006 door de raad vastgesteld) is het beleid ten aanzien van de ontwikkeling van de horecafuncties op het eiland neergelegd. Er wordt ingezet op het ontwikkelen van Nes als 'bruisend centrum' van het eiland. Hollum krijgt het profiel 'gezellig vertoeven in een historische kern'. Voor Buren dient de horeca zich met name te richten op campinggasten en Ballum heeft het profiel 'maatschappelijk hart van het eiland' gekregen.

Deze verschillende uitgangspunten vertalen zich ook in het toestaan van verschillende typen horeca[1] en het bieden van verschillende ontwikkelingsprofielen.
Per gebied is schematisch weergegeven op welke doelgroepen de horeca zich in de toekomst moet richten en wat er globaal zou moeten gebeuren om dit te realiseren. Voor het buitengebied zijn de doelgroepen " alle doelgroepen", met een accent op gezinnen en groepen (campings) en een accent op passanten. Het profiel is omschreven als " dagfunctie". Het programma tot 2015 is gericht op het consolideren van de sector I, II, IV en V, alsmede het niet toestaan of terugdringen van de sector VI. Voor het bestemmingsplan betekent dit de horecacategorieën (I, II, IV en V) specifiek bestemmen in bestemmingsplan, met uitsluiting van VI (discotheken en nachtzaken). Eventueel vrijstellingsmogelijkheden opnemen in bestemmingsplan om passende horecatypen toe te staan, onder voorwaarden (aspecten van bereikbaarheid, ruimtelijke kwaliteit, veiligheid en stank).

De bestemmingsregeling ten aanzien van de horecagelegenheden is afgestemd op het Horecabeleidsplan. Voor zover aanwezig zijn horecacategorieën II, IV en V specifiek inbestemd in het bestemmingsplan. Horecacategorie VI

is uitgesloten.

Evaluatie Horecabeleidsplan gemeente Ameland 2012

Het horecabeleid van Ameland is geëvalueerd. Vanaf nu worden jaarlijks in overleg met Horeca Ameland de beleidseffecten en de beleidsuitvoering geëvalueerd. Naar aanleiding van deze evaluatie worden een aantal beleidswijzigingen voorgesteld: speerpunt blijft het ontwikkelen van de centra van Nes en Hollum tot aantrekkelijke verblijfsgebieden waarbij de woonfunctie belangrijk blijft;

1. ondergeschikte horeca in bedrijfs-/winkelpanden zonder horeca als hoofdbestemming is onder voorwaarden mogelijk, waarvoor een aparte planologische procedure moet worden gevoerd ten behoeve van de nevenfunctie 'ondergeschikte horeca' en waarbij de uitgangspunten van de beleidsregel ondergeschikte horeca van toepassing zijn;
2. geen nieuwe horecabestemmingen toestaan op Ameland;
3. de huidige lijst van horecabedrijven op Ameland, zoals vermeld in bijlage II van de evaluatie, geldt als de nul situatie. Nieuwe vestiging kan alleen als er in een bestemmingsgebied een horecabestemming verdwijnt;
4. als uitzondering op punt 3 en 4 is, in het geval van een uniek concept, een nieuwe horecabestemming mogelijk. Voorwaarde is het aansluiten op een speerpunt van het gemeentelijk (toeristische) beleid en een toekomstbestendig bedrijfsplan. Het gaat hierbij om zaken die maken dat Ameland zich onderscheidt van concurrerende vakantiebestemmingen;
5. bestaande terrassen zouden mogen uitbreiden als de markt daarom vraagt.

2.4.8 Landbouwbeleidsplan (2010)

De gemeente Ameland wil een blijvende en duurzame landbouw op het eiland handhaven en stimuleren. Een langetermijnvisie op de ontwikkelingsmogelijkheden voor de landbouw is vastgelegd in dit landbouwbeleidsplan. Als doelstelling is geformuleerd "Een sociaal-economisch haalbare landbouw, met een toekomstvast gebruik van het buitengebied, waarbij het landelijk karakter en de toeristische waarde van het buitengebied behouden blijven."

Het plan geeft de volgende beleidsaanbevelingen:

1. Voor de hobbyboeren ontstaat er de mogelijkheid voor schuilstallen rondom de dorpen, de criteria hiervoor moeten apart worden uitgewerkt. Hierbij denken we aan: aantallen, Amelander ontwerp, opruimen verrommeling, noodzaak uit dierenwelzijn. Mobiele onderkomens worden niet uitgesloten.
2. Beperkte groei van het aantal deeltijdboeren en mogelijkheid voor deeltijdboeren voor een groter bebouwingsoppervlak. Een eigen Amelander ontwerp voor de schuren.
3. Professionele landbouw moet de kans krijgen om zich op Ameland te handhaven en te ontwikkelen.

2.4.9 Nota schuilgelegenheden

Nota schuilgelegenheden voor dieren van dierhouders/hobbyboeren en deeltijdboeren en opstallen bij groentetuintjes (november 2010)

De gemeente Ameland heeft begin 2010 het Landbouwbeleidsplan gemeente Ameland vastgesteld. In deze nota is het beleid vastgesteld met betrekking tot de toekomst van de landbouwsector op het eiland. Concreet worden aanbevelingen gegeven van duurzame landbouw op het eiland en een duurzame en blijvende landbouw te bevorderen. Vervolgens dient ondersteunend beleid te worden ontwikkeld voor hobby- en deeltijdboeren. In het landbouwbeleidsplan zijn enkele onderwerpen genoemd die nog nader uitgewerkt moeten worden. Het betreft de volgende onderwerpen:

- schuilgelegenheden voor het hobby matig houden van dieren;
- bouwmogelijkheden voor hobby- en deeltijdboeren;
- landschapsbeheer / ruimtelijke kwaliteit;
- opstallen bij en clustering van groentetuintjes.

In deze nota zijn bovengenoemde onderwerpen nader uitgewerkt. Het willen regelen van bovengenoemde onderwerpen is onder andere om wildgroei van bouwwerken en verrommeling van omgeving en buitengebied te voorkomen. Maar vooral geeft de nota een verduidelijking van het geen wat mogelijk is en niet mogelijk is qua bouwmogelijkheden, schuilgelegenheden en opstallen voor hobby- deeltijdboeren zonder dat de ruimtelijke kwaliteit wordt aangetast.

Uitgangspunten
Vanuit het economische- en het sociale belang en gelet op de karakteristieke kleinschalige activiteiten op Ameland is het van belang dat mogelijkheden worden gecreëerd voor de sector hobbyboeren. De bouwmogelijkheden mogen slechts een minimale inbreuk maken op het open gebied. Door het bouwen van hobbyschuren mogen geen concurrerende situaties ontstaan met voltijd- en deeltijdboeren. Locaties in het polder gebied voor de professionele landbouw zijn op voorhand niet direct geschikt. Als potentiële zoekgebieden kunnen worden aanmerkt gebieden zoals de Vleyen. Deze kenmerken zich door een variërend landschap waardoor van aantasting van het open landschap minder snel sprake is. Het kleinschalige van de hobbyboeren wordt hierin meer passend geacht dan grootschalige activiteiten. Ook kan de relatie worden gelegd met agrarisch natuurbeheer; een ontwikkeling die steeds meer opkomt. In het kleinschalige van hobbyboeren schuilt ook het gevaar bij bouwen in het open gebied. Bij het toestaan van bouwen zal snel een veelheid van hokken en schuurtjes kunnen ontstaan dat versnippering en verrommeling zal bevorderen. Dit dient te worden voorkomen.

Bij de uitwerking van de beleids- en toetsingskaders is het vast stellen van uitgangspunten van belang. Beantwoording van de volgende vragen zijn de kaders van de uitgangspunten:
- Welke doelgroepen mogen een bouwwerk of gebouw plaatsen?
- Waar mogen gebouwen of bouwwerken worden opgericht?
- Wat mag worden gebouwd?
- Hoe moet het gebouw of bouwwerk eruitzien?
- Hoe om te gaan met landschapsbeheer / ruimtelijke kwaliteit;
- Hoe om te gaan met de bestaande (“illegale”) gebouwen of bouwwerken?

De nota sluit af met een hoofdstuk 'Beleid en toetsingskaders', waarin per doelgroep (bouw)voorschriften worden gegeven.

Met deze nota wordt het plaatsen van opstallen bij groentetuinen, schutstallen en schuttingen onder voorwaarden toegestaan. De plaatsen waar dit mogelijk is, zijn op de verbeelding als volgt opgenomen:
- 'wro-zone - ontheffingsgebied 1' voor gebouwen ten behoeve van groentetuinen;
- 'wro-zone - ontheffingsgebied 2' voor gebouwen ten behoeve van schutstallen voor dierhouders voor hobbymatig houden van vee;
- 'wro-zone - ontheffingsgebied 2' geldt eveneens voor schuilgelegenheden in de vorm van schuttingen voor

dierhouders voor hobbymatig houden van vee.

Schuilgelegenheden en/of stallen voor hobbyboeren en stallen voor deeltijdboeren zijn niet met een afwijkingsmogelijkheid mogelijk. Indien hier een aanvraag voor komt zal dit 'buitenplans' gerealiseerd moeten worden.

De voorwaarden waaronder met een afwijkingsbevoegdheid medewerking kan worden verleend zijn in de regels opgenomen. De nota is daarmee in dit bestemmingsplan vertaald.

Figuur: Gebieden waar schuttingen en schuilstallen voor dieren mogen worden geplaatst

Figuur: gebieden deeltijdboeren

Figuur: locaties groentetuintjes (van boven naar beneden en van links naar rechts: Hollum + Ballum, Nes (2x), Buren)

2.4.10 Nota verblijfsrecreatief beleid gemeente Ameland 2016-2020 (Partieel gewijzigd 20 september 2021)

De Nota verblijfsrecreatief beleid gemeente Ameland 2016-2020 heeft als titel gekregen: 'Verblijfsrecreatie op Ameland, gevarieerd, flexibel en betaalbaar'. Het doel van de nota is het ontwikkelen van nieuw beleid dat kan dienen als afwegingskader voor toekomstige ruimtelijke ontwikkeling in de verblijfsrecreatieve sector op Ameland. Om deze doelstelling te behalen is gewerkt aan de hand van de volgende onderzoeksvraag: Welke ontwikkelingen wil en kan de gemeente Ameland toestaan en/of bewerkstelligen in de verblijfsrecreatieve sector en hoe kunnen deze ontwikkelingen beleidsmatig worden ingevuld? Deze nota heeft de status van een beleidsplan. Het document zal in eerste instantie gebruikt worden als afwegingskader voor aanvragen.

Visie

De gemeente Ameland hecht aan het behoud van diversiteit in het aanbod van vakantieverblijven. Een verdere groei in het hoogseizoen heeft niet de prioriteit, seizoensverlenging daarentegen blijft het streven. Ondernemers moeten de kans hebben om te investeren in kwaliteitsverbetering. Het eventuele verlies aan bedden kan men deels compenseren (eventueel en onder voorwaarden) met een beperkte uitbreiding. Het omzetten in andere verblijfsrecreatieve functies is in principe mogelijk zolang de veerkracht van Amelander economie niet negatief wordt beïnvloed. Nieuwe verblijfsrecreatieve bestemmingen blijven beperkt tot bijzondere situaties, zoals aansluitend bij gemeentelijke speerpunten en wanneer ondernemers nieuwe markten kunnen aanboren. Randvoorwaarde is altijd een goede ruimtelijke inpassing. Innovatieve ideeën op het gebied van verblijfsrecreatie zullen door de gemeente in beginsel positief benaderd worden. De gemeente wil het onttrekken aan de verhuur zoveel mogelijk bestrijden.

Hoofdlijnen van beleid

De hoofdlijnen van het beleid zijn:

1. Nieuwe ontwikkelingen in de verblijfsrecreatieve sector mogen niet significant ten koste gaan van het kapitaal van Ameland: natuur, landschap en cultuurhistorie. Daar waar ze deze punten versterken moeten ze juist alle ruimte krijgen.
2. Toeristische ontwikkelingen moeten een significante bijdrage leveren aan de sociaaleconomische ontwikkeling van Ameland.
3. Voor het behoud van diversiteit op de kampeerterreinen beperkt de gemeente de substitutie van kampeermiddelen.
4. Diversiteit in accommodaties en doelgroepen moet behouden blijven.
5. De gemeente maakt de regelgeving in deze nota minder rigide en richt zich in plaats daarvan op het vergroten van de veerkracht van de sector.
6. Uitbreidingen van recreatieterreinen en kampeerterreinen buiten de dorpen is mogelijk ter compensatie van bedden die verloren zijn gegaan door kwaliteitsverbetering.
7. Als de gemeente medewerking verleent aan nieuwe plannen dan dient er sprake te zijn van bedrijfsmatige exploitatie.
8. De agrarische sector moet meer mogelijkheden hebben in de verblijfsrecreatieve sector.
9. De gemeente kan afwijken van dit beleid voor grote en/of innovatieve projecten die invulling geven aan gemeentelijke speerpunten en initiatieven.
10. De gemeente wil de ruimtelijke kwaliteit van het eiland bewaren.
11. De gemeente stimuleert bij nieuwe ontwikkelingen ondernemers om verder te gaan dan de wettelijke eisen

aan toegankelijkheid en duurzaamheid.

12. De gemeente laat het onderscheid tussen de verschillende segmenten van verblijfsrecreatie zoveel mogelijk los.
13. De gemeente onderzoekt de mogelijkheid om de verordening op gebouwde groepsaccommodaties in te trekken.
14. De gemeente legt geen beperkingen op wat betreft het aantal bedden in een verhuurobject of het aantal verhuurunits in een verhuurcomplex. Leidend wordt het behoud van de externe verschijning.
15. De gemeente ziet de jachthaven van Nes als een belangrijk onderdeel van de toeristische infrastructuur.
16. De gemeente onderzoekt de economische effecten van de groter wordede vakantiewoningen.
17. De gemeente onderzoekt de haalbaarheid van alternatieven voor de gasten die nu bestaand vaste standplaatsen moeten verlaten.
18. De gemeente stimuleert ondernemers die willen investeren in zorgtoerisme.

Ad 8: Agrariërs die willen diversifiëren komen als snel in de toeristische sector terecht. De gemeente acht het behoud van de landbouwsector van groot belang en biedt agrarische ondernemers de mogelijkheid om naast de agrarische tak ook een vorm van verblijfsrecreatie te exploiteren. De belangrijkste voorwaarde is wel dat de hoofdvorm van de bebouwing gehandhaafd blijft en dat de ontwikkelingen niet buiten het bestaande bouwblok komen. Kamperen bij de boer blijft gehandhaafd onder de zelfde voorwaarden en maximaal bij twee boerenbedrijven.

In het bestemmingsplan voor het buitengebied is het beleid uit de Nota verblijfsrecreatief beleid gemeente Ameland 2016-2020 (Partieel gewijzigd 20 september 2021) voor zo ver van toepassing aangehouden. Huidige verblijfsrecreatieve functies worden vastgelegd. Er word in planologische zin geen ruimte voor nieuw ontwikkelingen gegeven. Het beleid ten aanzien van verblijfsrecreatie wordt momenteel geactualiseerd.

2.4.11 Welstandsnota

De gemeenteraad van Ameland heeft op 21 maart 2016 de Welstandsnota 2016 vastgesteld. Deze nota is een actualisering van de Welstandsnota 2004. Het doel van de welstandsnota is om het welstandstoezicht voor iedereen inzichtelijk en begrijpelijk te maken. Het is de bedoeling dat initiatiefnemers voor een bouwplan, zoals particulieren, opdrachtgevers en architecten, zich in een vroeg stadium op de hoogte kunnen stellen van de redelijke eisen van welstand. De welstandscriteria zijn grotendeels gericht op het behoud van de basiskwaliteiten van de gebouwde omgeving. Dit betekent echter niet dat nieuwe, bijzondere of afwijkende bouwplannen niet meer mogelijk zijn. Ook bijzondere bouwplannen zijn op Ameland van harte welkom. Daar waar mogelijk en gewenst, biedt de welstandsnota dan ook een sturend en stimulerend kader.

De *Welstandsnota* geeft het welstandsbeleid van de gemeente weer. De welstandscriteria zijn grotendeels gericht op het behoud van de basiskwaliteiten van de gebouwde omgeving. De Welstandsnota is altijd naast het bestemmingsplan van toepassing. Voor het bestemmingsplan buitengebied zijn de deelgebieden ' natuurgebieden' en 'poldergebied' relevant. Het beleid is in beide deelgebieden gericht op de instandhouding en waar mogelijk versterking van de bestaande waarden en bebouwingskenmerken.

Deelgebied ' natuurgebieden'

Het duingebied langs de noordzijde van het eiland is grotendeels onbebouwd. De incidenteel aanwezige

bebouwing is vaak gerelateerd aan strandopgangen en betreft enkele vrijstaande (recreatie) woningen waaronder het Kooihus bij Nes, maar ook enkele 'complexen' zoals de Jeugdherberg en de vuurtorenwachterswoningen bij Hollum. Daarnaast valt het centrumgebouw van Duinoord (Nes) en de bebouwing op het vliegveld (Ballum) binnen dit gebied. Op het strand nabij de strandovergangen staan verschillende strandpaviljoens en strandwachtposten. Alle strandpaviljoens zullen een permanente standplaats krijgen. De ouderdom van de gebouwen varieert van de eerste tot de tweede helft van de vorige eeuw.

Gebouwen zijn vrijstaand en sterk gerelateerd aan het omliggende duinlandschap en de aanwezige hoogteverschillen. Het bebouwingsbeeld is open. Beleidsintentie voor deelgebied 'natuurgebieden': het uiterlijk van de bestaande gebouwen dient te worden gerespecteerd. Het beleid is gericht op het in stand houden en waar mogelijk versterken van de inpassing in de landschappelijke omgeving.

Deelgebied 'Poldergebied'
Kenmerken van het poldergebied zijn de grote mate van openheid van het landschap, met overwegend grasland in een tamelijk rationele verkaveling als gevolg van verschillende ruilverkavelingen. De bebouwing is verspreid gesitueerd en bestaat overwegend uit agrarische bedrijfspercelen. Typerend is daarbij de concentratie van bebouwing langs enkele ontsluitingsassen, en de hier en daar aanwezige wegbeplantingen. Nieuwe bebouwing bestaat uit schuren ten behoeve van deeltijdboeren. De bebouwing op de agrarische percelen bestaat meestal uit een hoofdgebouw in de vorm van een kop-hals-romp boerderij en eventueel aanvullende gebouwen in de vorm van (ligboxen)stallen, kapschuren en silo's. De meeste bebouwing dateert uit de tweede helft van de vorige eeuw (ruilverkaveling jaren 50).

Op een aantal plaatsen zijn nog landschappelijk cultuurhistorisch waardevolle elementen zichtbaar, zoals de aarden wallen aan de zuidwestzijde van Nes die vroeger de scheiding vormden tussen het in cultuur gebrachte land direct tegen de bebouwde kom en het woeste onontgonnen buitengebied. Andere bijzondere elementen zijn enkele oude dobben, de restanten van slenken, de nog aanwezige klinkerwegen en oude zandpaden. De individuele panden zijn qua richting wisselend gerangschikt ten opzichte van de weg, boerderijen staan meestal haaks op de weg. De panden zijn vrijstaand en op wisselende afstand van de weg geplaatst. Het bebouwingsbeeld is open. Binnen de percelen is sprake van een clustering van hoofd- en bijgebouwen.

Veel boerderijen zijn van het type kop-hals-romp. De bebouwing is middelgroot tot groot en bestaat uit één bouwlaag met een kap. Het schuurgedeelte van kop-hals-romp boerderijen is voorzien van een forse kap. De kapvorm bestaat uit een zadeldak of een schilddak. De opbouw van de meeste panden is enkelvoudig met een kantige tot hoofdzakelijk kantige hoofdvorm.

Het beleid is gericht op de instandhouding en waar mogelijk versterking van de bestaande waarden en bebouwingskenmerken. Het beleid is geconcentreerd door aan te geven of een afzonderlijk criterium strikt dient te worden gehandhaafd/gerespecteerd, of dat enige ruimte voor incidentele wijzigingen aanwezig is. Er zijn afzonderlijke welstandscriteria opgenomen voor de traditionele bebouwing en voor de latere bebouwing.

2.4.12 Nota bodembeheer

Op 26 maart 2012 heeft de Raad van de gemeente Ameland de Nota bodembeheer inclusief bodemkwaliteitskaart vastgesteld. In de Nota is het bodembeleid van de gemeente beschreven. Aanleiding voor het formuleren van nieuw bodembeleid is de inwerkingtreding van het Besluit bodemkwaliteit in 2008. De doelstelling van de gemeente is om hergebruik van gebiedseigen grond te stimuleren en de (gewenste) bodemkwaliteit af te stemmen op de bodemfunctie. De Nota geeft naast een uitwerking van het Besluit bodemkwaliteit ook op eenduidige wijze invulling aan het gemeentelijke bodembeleid (meersporenbeleid), waarin de bodemdoelstellingen binnen de Wet ruimtelijke ordening (Wro), de Woningwet (Ww), de Wet bodembescherming (Wbb) en het Besluit bodemkwaliteit (Bbk) gelijk zijn. Het Besluit bodemkwaliteit vervangt het Bouwstoffenbesluit.

Voor het bestemmingsplan Buitengebied biedt de Nota bodembeheer geen concrete uitgangspunten, dit is aan de orde in de uitvoeringsfase van plannen.

2.4.13 Notitie kleine windturbines Ameland

De gemeenteraden van de vijf Waddeneilanden hebben in september 2007 het ambitiemanifest “De Waddeneilanden: de energieke toekomst” vastgesteld. De kern van de ambitie is als volgt verwoord; “het is onze ambitie om alle Waddeneilanden in 2020 volledig zelfvoorzienend te laten zijn op het gebied van duurzame energie- en watervoorziening.” De motieven om deze ambitie zo te formuleren liggen vooral in profilering van de eilanden (een positief groen imago geeft uitstraling voor de toeristen) en in het hebben en houden van lokale werkgelegenheid, zowel in de toeristenindustrie als in duurzame energie en energiebesparing. Deze ambitie vereist een innovatief energiebeleid dat gebruik maakt van alternatieve, duurzame energiebronnen. Naast onder andere zon, water en biogas is windenergie ook één van deze energiebronnen.

De doelstelling van de notitie kleine windturbines Ameland (vastgesteld 12 januari 2016) is om te komen tot een toetsingskader op basis waarvan formele aanvragen voor kleine windturbines op Ameland getoetst en al dan niet vergund kunnen worden.

De gemeente heeft een faciliterende rol, daar waar het gaat om verzoeken vanuit de markt c.q particulieren voor het plaatsen van kleine windturbines. Uit de notitie blijkt dat kleine windturbines op dit moment niet rendabel zijn en daardoor niet wezenlijk bijdragen aan de doelstelling voor zelfvoorzienendheid van Ameland in 2020. Het wel of niet willen toestaan van kleine windturbines wordt hierdoor voornamelijk een ruimtelijke afweging en geen afweging op basis van energiebeleid. Om een goede afweging te kunnen maken moet er onderzocht worden wat de effecten van kleine windturbines op Ameland zijn. Op dit moment beschikt de gemeente over te weinig representatief vergelijkingsmateriaal om al een goed oordeel te kunnen vellen over o.a. de landschappelijke inpasbaarheid en de opbrengst op Ameland. Bovendien is er nogal wat diversiteit in verschijningsvorm van kleine windturbines. De gemeente wil dan ook bij wijze van proef op enkele locaties medewerking verlenen aan kleine windturbines. Op deze wijze krijgt de gemeente ervaring wat de impact is van dergelijke windturbines op het straatbeeld, de bevolking etc. Deze ervaringen uit deze 'maatwerk'-proeven worden vervolgens benut voor de afweging deze categorie al dan niet onder regulier beleid toe te staan.

De volgende voorwaarden zijn verbonden aan de pilot:

a. spreiding over de gemeente;

b. in open gebieden; niet in bebouwde kommen (vanwege mogelijke problemen met beperking windvang bij (ver)bouw in de directe omgeving + mogelijke overlast omgeving) bedrijventerrein Hollum uitgezonderd;
c. verschillende verschijningsvormen van kleine windturbines;
d. plaatsing op de grond of op het dak;
e. max hoogte (is hoogste punt van het bouwwerk), gemeten volgens de wijze van meten in de bestemmingsplanregels: 10 m[1];
f. geen noodzaak tot het kappen van bomen;
g. max. vijf pilot-aanvragen; per aanvraag max. één (samenhangend) stelsel van kleine windturbines. Dus geen twee of meer afzonderlijke / op meerdere gebouwen;
h. landschappelijke inpasbaarheid;
i. onder de normale voorwaarden waaraan een omgevingsvergunning dient te voldoen, inclusief advies welstandscommissie;
j. k. vergunde kleine windturbines mogen worden gehandhaafd, mits er bij de evaluatie geen zwaarwegende negatieve conclusies zijn;
k. de deelnemers aan de pilot en hun eventuele rechtsopvolgers zijn verplicht hun medewerking te verlenen aan de evaluatie van de pilot (o.a. rendement) voor de evaluatie de volgende toetsingskaders vast te stellen:

- tijdstip: omstreeks 1 juli 2018 of zoveel later als relevant blijkt te zijn voor de evaluatie van de pilot;
- rendement;
- overlast voor omgeving, trilling/geluidsoverlast;
- omwonenden worden gehoord en hun bevindingen worden er bij betrokken;
- visuele/landschappelijke inpassing;
- differentiatie in gebieden/gebieden uitsluiten.

Omdat het op voorhand niet duidelijk is of de kleine windturbines wenselijk zijn gelden ook de volgende aanvullende voorwaarden:

1. Door middel van een tijdelijke vergunning geldt een instandhoudingstermijn van maximaal 10 jaar, passend binnen het bestemmingsplan, voor een bouwwerk geen gebouw zijnde met een maximale tiphoogte van 10 meter;
2. Bij strijd met het bestemmingsplan met een binnenplanse of kleine buitenplanse ontheffing met een instandhoudingstermijn van maximaal 10 jaar;
3. Voor wat betreft lokatiecriteria. De kleine windturbines zullen alleen onder voorwaarden worden toegestaan binnen agrarische bouwpercelen van bestaande agrarische bedrijven, op bedrijventerreinen, gemeentelijke gebouwen en centrumvoorzieningen binnen recreatieterreinen;
4. De kleine windturbines zullen voldoen aan welstandscriteria ten aanzien van objectbeschrijving, locatiekeuze, opstelling en verschijningsvorm;
5. Genoemde binnenplanse ontheffingsregeling zal in de eerste plaats worden toegepast op basis van de bestaande bestemmingsplannen als “bouwwerken geen gebouw zijnde”. In het algemeen geldt daarbij nu dat er voor kleine windmolens met een hoogte van maximaal 10 m ontheffing kan worden verleend. Voor de langere termijn zal op basis van ervaring en voortschrijdend inzicht in nieuwe bestemmingsplannen mogelijk een binnenplanse ontheffingsregeling expliciet voor kleine windturbines worden opgenomen.

Met bovenstaande voorwaarden wordt voldaan aan de doelstelling van deze notitie om op basis van het bestuurlijke standpunt te komen tot een toetsingskader op basis waarvan formele aanvragen voor kleine

windturbines op Ameland getoetst en al dan niet vergund kunnen worden. Aan de hand van de evaluatie wordt besloten om al dan niet over te gaan tot het opnemen van kleine windturbines in het reguliere beleid en dus in de regels van bestemmingsplannen. Door voortschrijdend inzicht ten aanzien van ervaring met kleine windturbines zal in de toekomst het beleid ten aanzien van kleine windturbines geëvalueerd moeten worden.

2.4.14 Natuurbeleidsplan 2001

Het Natuurbeleidsplan heeft als doelstelling te komen tot een dialoog over de mogelijkheden en beperkingen van de natuur op Ameland. Hierbij hebben de eilander gebruiken een duidelijke plaats gekregen. Gestreefd wordt naar samenwerking tussen de verschillende partijen. Het plan geeft een duidelijke gemeentelijke visie over de natuur op Ameland die mede wordt bepaald door eilander belangen. Het plan moet leiden tot een duurzame natuur op Ameland. Daarnaast is het gebruik van het eiland geïnventariseerd. Dit heeft geresulteerd in een onderverdeling in hoofdgebruik, nevengebruik en eilander gebruik. Dit geeft een beeld van de menselijke invloed in, met name, de natuurgebieden.

Geconcludeerd wordt dat er veel activiteiten in de natuurgebieden worden ontplooid. Over het algemeen zijn eilanders nauw bij de natuur betrokken. De grote hoeveelheid aan eilander gebruiken geeft dit weer. De eilander gebruiken zijn kleinschalig en maken slechts een kleine inbreuk op de natuur. Aangenomen mag worden dat deze activiteiten niet hebben gezorgd voor een achteruitgang van de natuur op Ameland. Voor enkele gebruiken wordt geconcludeerd dat ze een bijdrage leveren aan de natuur. Hierbij wordt gedacht aan weidevogel- en wildbeheer. De eilander gebruiken zorgen voor een constante betrokkenheid van de bevolking bij de natuur. Deze betrokkenheid kan bijdragen aan een duurzame natuur op het eiland.

In dit plan zijn de belangrijkste beperkingen, opgelegd door regelgeving, geïnventariseerd. Deze inventarisatie geeft de huidige situatie ten aanzien van de regelgeving van het eiland weer. De inventarisatie heeft betrekking op regelgeving die direct bindend is (bijvoorbeeld: “verboden toegang”). Naast deze direct bindende regelgeving is er veel regelgeving die op vergunningen of ontheffingen is gebaseerd. In het traject van het verlenen van een vergunning of ontheffing dient een belangenafweging te worden gemaakt. Deze regelgeving is niet in dit plan opgenomen wegens de uitgebreidheid van dit plan.

Ameland telt ten opzichte van de andere Waddeneilanden relatief veel vogelbroedterreinen die gedurende het broedseizoen zijn afgesloten. Het is gewenst dat de regelgeving van de verschillende overheden op elkaar wordt afgestemd in verband met elkanders beleidsdoelen.

In dit plan zijn de gemeentelijke instrumenten weergegeven welke kunnen worden ingezet om uitvoering te geven aan het natuurbeleid. Een instrument om tot een dialoog te komen tussen de verschillende partijen is de Beheersoverleggroep en het opstellen van een convenant. In dit convenant kan verdere samenwerking gestalte krijgen waardoor een duurzame natuur kan worden uitgewerkt.

Zeer veel belang wordt gehecht aan het behoud van de eilander gebruiken. Mogelijk dat door het opstellen van een convenant deze gebruiken een formelere status kunnen krijgen. Per landschapstype worden verschillende uitspraken gedaan over verschillende aspecten. Eilander gebruiken waar het Natuurbeleidsplan nader op ingaat zijn:

- jutten;

- wandelen;
- vissen;
- pieren steken;
- mossels- en kokkels rapen;
- garnalen kruien;
- bramen/cranberry's/paddenstoelen plukken;
- kievitseieren zoeken;
- jagen/fretteren;
- vogelinventarisatie en bescherming;
- recreatiegebied voor Amelanders;
- meeuweneieren zoeken;
- pleziervaart;
- paaseieren gooien;
- paardensport;
- mos zoeken.

Met dit plan wordt enerzijds beoogd een bijdrage te leveren voor het draagvlak onder de bevolking voor de regelgeving en anderzijds van de zijde van de hogere overheden begrip en verankering van eilander gebruiken.

2.4.15 Beleidsnotitie bedrijfswoningen en personeelshuisvesting

In de beleidsnotitie bedrijfswoningen en personeelshuisvesting (vastgesteld 25 september 2017) komen de volgende aspecten aan de orde:

1. Beleid m.b.t. bedrijfswoningen en de mogelijkheden om een tweede bedrijfswoning toe te staan.
2. Onttrekken van bestaande bedrijfswoningen in relatie met de huisvestingsverordening (zoals bij groepsverblijven / kampeerboerderijen).
3. Personeelshuisvesting.
4. Mogelijkheden voor recreatief medegebruik van personeelshuisvesting.

Voor dit bestemmingsplan zijn de volgende beleidsuitgangspunten relevant:

Eerste bedrijfswoning

- Bij de herziening van het bestemmingsplan Buitengebied wordt een bedrijfswoning bij agrarische bedrijven, die nog geen bedrijfswoning hebben, bij recht mogelijk gemaakt. Dit geldt alleen voor volwaardige agrarische bedrijven.(Dit zijn agrariërs die voor hun inkomen grotendeels afhankelijk zijn van hun agrarisch bedrijf. Voor Ameland zijn dit hoofdzakelijk melkveehouders. Deze bedrijven hebben ten minste 50 NGE (circa 42 melkkoeien minimaal)). Uitgangspunt is dat een bedrijfswoning wordt gebouwd binnen het bouwvlak. Bij deeltijdbedrijven worden geen bedrijfswoningen toegestaan.
- Bij bedrijven op andere locaties worden in beginsel geen bedrijfswoningen toegestaan als dat op grond van geldende bestemmingsplan niet mogelijk is. Als bedrijven die op dit moment geen bedrijfswoning hebben, in de toekomst toch een bedrijfswoning willen gaan bouwen dan zal daarvoor een planologische procedure gevolgd moeten worden en zal per geval beoordeeld moeten worden of daar medewerking aan verleend kan worden. De noodzaak voor een bedrijfswoning zal in dat geval aangetoond moeten worden middels een

bedrijfsplan en de bedrijfswoning zal planologische inpasbaar moeten zijn.

Onder de Omgevingswet verdwijnt de wettelijke wijzigingsbevoegdheid uit de Wro. Verzoeken voor een tweede bedrijfswoning dienen daarom 'buitenplans' te worden beoordeeld.

Onttrekken bedrijfswoning
Er wordt alleen medewerking verleend aan het onttrekken van de bedrijfswoning als die wat betreft het gebruik wordt gerelateerd aan het bedrijf en als het gebruik in overeenstemming is met het bestemmingsplan. Het onttrekken van de bedrijfswoning wordt gecompenseerd met een gelijkwaardige en volwaardige woning.

Personeelshuisvesting in woningen
Gelet op de gevolgen voor de woonomgeving en in het kader van de rechtsbescherming van omwonenden dienen de panden voor personeelshuisvesting actief te worden bestemd. Per geval zal beoordeeld worden of een personeelsonderkomen op de betreffende locatie kan worden toegestaan. Vervolgens wordt personeelshuisvesting alleen toegestaan in de panden die daarvoor ook daadwerkelijk zijn bestemd. Voor personeelshuisvesting in woningen zijn in de beleidsnota specifieke uitgangspunten opgenomen.

Personeelshuisvesting in personeelsonderkomens of andere panden
Voor huisvesting van personeel in daarvoor gebouwde onderkomens geldt het volgende: Gebouwen voor personeelshuisvesting worden alleen toegestaan op de campings en op locaties waar op grond van de algemene afwijkingsregels in het bestemmingsplan een personeelsverblijf kan worden toegestaan. Volgens de Nota verblijfsrecreatief beleid kunnen ook groepsaccommodaties binnen de bebouwde kom worden omgezet in personeelshuisvesting. In bijzondere situaties, bijvoorbeeld voor een tijdelijke voorziening, kan van het beleid worden afgeweken.

Recreatief mede gebruik personeelshuisvesting
Recreatief gebruik van personeelsonderkomens kan onder voorwaarden worden toegestaan. Dit heeft een stimulerende werking op de ondernemers omdat men dan meer mogelijkheden heeft en eerder geneigd is om te investeren in goede personeelsverblijven. Dit mag echter niet leiden tot misbruik. Voor recreatief mede gebruik van personeelshuisvesting geldende volgende uitgangspunten:

- Personeelsonderkomens worden alleen toegestaan als de noodzaak daarvoor, in relatie tot het aantal te bouwen personeelsonderkomens, is aangetoond.
- Recreatief medegebruik van personeelsverblijven is alleen toe staan buiten het hoogseizoen (van 1 juli tot 1 oktober).Dit ter voorkoming van concurrentie met de reguliere verblijfsrecreatieve bedrijven, en omdat in die periode de behoefte aan accommodaties voor personeelshuisvesting groot is.

Hoofdstuk 3 Huidige situatie en planuitgangspunten

3.1 Landbouw

Samen met de visserij en handelsvaart was landbouw ooit de belangrijkste bron van bestaan op Ameland. Inmiddels hebben toerisme en recreatie deze plek overgenomen. De landbouw heeft echter nog steeds een belangrijke rol op Ameland. Zowel economisch (met name de melkveehouderij) als landschappelijk. Het is namelijk de landbouw die voor een groot deel bepalend is voor het de rust en ruimte op het eiland.

Al enkele jaren staat de landbouw in Nederland onder druk. Ook op Ameland is dit waarneembaar en loopt het aantal melkveehouderijen sterk terug. Oorzaken zijn onder meer de lage melkprijzen, maar ook gebrek aan uitbreidingsmogelijkheden en strenge regelgeving. Ook het aantal schapenhouderijen loopt terug, maar het aantal hectare akkerbouw is sterk toegenomen. Daarnaast neemt ook het aantal paardenhouderijen toe.

Het buitengebied is ook op Ameland aan verandering onderhevig. Binnen de agrarische sector vindt een driedeling plaats. Een aantal agrariërs richt zich volledig op de oorspronkelijke productietak, waarbij intensivering, schaalvergroting en specialisatie sleutelbegrippen zijn. Een andere groep richt zich naast hun agrarische productietak op andere bijverdiensten, ook wel aangeduid als verbrede landbouw. Te denken valt aan het bieden van recreatieve mogelijkheden op het bouwperceel in de vorm van een groepsaccommodatie of Bed & Breakfast. Tot slot is er een groep agrariërs die, om uiteenlopende redenen, hun bedrijf beëindigen, waarbij de vrijkomende agrarische bebouwing (ook door andere gebruikers) wordt benut. Op Ameland is daarbij een trend te zien dat er een grote groep hobby- en deeltijdboeren ontstaat. Deze trends, in combinatie met de wens om de kwaliteiten van het landelijk gebied te behouden, vragen om heldere beleidslijnen.

3.1.1 Grondgebonden en niet-grondgebonden agrarische bedrijvigheid

Algemeen

Het onderscheid tussen grondgebonden en intensieve agrarische (niet-grondgebonden) bedrijven heeft ruimtelijke redenen. In de eerste plaats kenmerken volwaardige *intensieve* bedrijven zich in het algemeen door een grootschalige intensieve bebouwing, zonder een directe relatie met het omliggende agrarische gebied. De agrarische bedrijfskavels hebben in sommige gevallen een bijna industrieel karakter. De *grondgebonden* bedrijven hebben daarentegen een directe relatie met de omliggende gronden voor ruwvoerproductie, mestafzet en eventueel beweiding.

Het is wenselijk dat melkveehouderijen grondgebonden blijven; grondgebonden wil zeggen dat bedrijven aan een bepaalde plek in het landelijk gebied gebonden zijn vanwege hun functionele afhankelijkheid van de grond in de omgeving (ruwvoer en mest). Hierdoor kan een redelijke verhouding blijven bestaan tussen de omvang van de bedrijfskavel en de schaal van het landschap. Dit komt de inpassing van bedrijven ten goede. Hiermee ontstaat ook een 'natuurlijke' bovengrens aan de bedrijfsomvang van een melkveehouderij. Een melkveehouderij zou anders een forse schaalsprong kunnen maken zonder over meer cultuurgrond te beschikken. Ruwvoer zal in dat geval over grotere afstanden moeten worden aangevoerd en de mest zal moeten worden afgevoerd. Ook werkt het in de hand dat de veestapel onbegrensd toeneemt, en de milieuemissies de toegestane milieugebruiksruimte (verder) overschrijden. Daarmee wordt het ook moeilijker om ecologische

doelen te realiseren zoals doelen uit de Kaderrichtlijn Water en voor de Natura 2000 gebieden. Zo'n melkveehouderij gaat steeds meer op een intensieve veehouderij lijken; bijkomend gevolg is dat zo'n melkveehouderij met een afnemend maatschappelijk draagvlak geconfronteerd zal worden. Een dergelijke ontwikkeling is ongewenst. Zowel vanuit een oogpunt van milieu (mestgebruik, ammoniakuitstoot, verkeer- en vervoerbewegingen) als met het oog op het beheer en onderhoud van het landschap, is het wenselijk dat er een relatie is tussen de omvang van een melkveehouderij en de hoeveelheid grond die het bedrijf in de omgeving in beheer/gebruik heeft. Een melkveehouderij die niet meer plaatsgebonden is, wordt beschouwd als een vorm van intensieve veehouderij.

Bij grondgebonden bedrijven is dus het ruwvoer voor een aanzienlijk deel afkomstig van de bij het bedrijf behorende grond, en is er voldoende grond die aansluit op het bouwblok voor een goede bedrijfsvoering. Grondgebonden betekent dat een veehouder voldoende grond beschikbaar heeft om zijn eigen ruwvoer te verbouwen en zijn mest af te zetten.

Aan de hand van de volgende indicatoren/gegevens kan aangetoond worden of er sprake is van grondgebondenheid:

- voldoende areaal grond in omgeving voor ruwvoerproductie, mestafzet en eventueel weidegang;
- ligging van stallen ten opzichte van aangrenzende gronden;
- type stalsysteem en feitelijke inrichting stal;
- milieuvergunning/melding;
- meitellingen.

Grondgebondenheid en milieueffecten

Bij een grondgebonden bedrijfsvoering kan de veestapel alleen groeien in samenhang met de beschikbaarheid van landbouwgrond. Bij een grondgebonden veehouderij kan de mineralenkringloop makkelijker worden gesloten en is er geen aanvoer van voedergewassen en afvoer van mest nodig. Omdat de hoeveelheid landbouwgrond begrensd is, wordt het aantal stuks vee in het plangebied daardoor gemaximeerd, wanneer wordt ingezet op een gebiedsgerichte grondgebonden veehouderij. De maximale ammoniakemissie vanuit het plan wordt daardoor gereduceerd. Ook op het gebied van geurhinder, luchtkwaliteit en verkeer zijn minder grote milieueffecten aan de orde.

Tot slot bestaat er een relatie tussen grondgebondenheid, weidegang en dierenwelzijn. Bij extensieve bedrijven vindt meer beweiding plaats, hetgeen van belang is voor het welzijn van de dieren. Daarnaast wordt beweiding positief gewaardeerd omdat koeien die buiten staan het landschap levendiger en afwisselender maken.

Wat wordt wel en niet geregeld via een bestemmingsplan?

In het bestemmingsplan zijn regels opgenomen die de bouw- en gebruiksmogelijkheden van gronden bepalen. Grondslag voor deze regels is het criterium van een 'goede ruimtelijke ordening'. Voor aspecten die niet ruimtelijk relevant zijn of die via een ander wettelijk kader worden geregeld, worden geen regels in het bestemmingsplan opgenomen. Dit voorkomt dubbele regelgeving. Aan de grondgebondenheid van een bedrijf zit een aantal ruimtelijke componenten, maar de relatie is vaak indirect. In het bestemmingsplan buitengebied Ameland wordt niet-grondgebonden agrarische bedrijvigheid niet toegestaan.

In het bestemmingsplan is een definitie van 'grondgebonden agrarische bedrijfsvoering' opgenomen, zie artikel 1.61. De provincie Fryslân heeft ten aanzien van het begrip 'grondgebondenheid' een aantal bedrijfstypen onderscheiden en een richtlijn gedefineerd (zie onderstaand kader). De richtlijn is niet bedoeld als een hard juridisch criterium, maar zal bij aanvragen worden gebruikt om te toetsen of bij een bedrijf nog sprake is van een min of meer grondgebonden bedrijfsvoering. Gemotiveerd afwijken van de richtlijn is ook mogelijk, wanneer specifieke omstandigheden daar om vragen.

Verordening Romte Fryslân 2014

De verordening bevat geen normstelling ten aanzien van grondgebondenheid. De provincie verwacht dat de gemeente in het ruimtelijke plan het principe van grondgebondenheid in de planregels opneemt en in de plantoelichting beschrijft hoe daaraan invulling te geven. De provincie geeft wel een beeld/indicatie van een mogelijke benadering, maar met de aantekening dat andere benaderingen mogelijk zijn.

Een veehouderij is grondgebonden wanneer het voor het vee benodigde ruwvoer overwegend - d.w.z. in ieder geval meer dan de helft - afkomstig is van de bij het bedrijf behorende landbouwgrond. Uit landbouwkundige productiegegevens blijkt dat bij een veebezetting van ca. 3 grootvee-eenheden (GVE) of minder per hectare gras en voedergewassen aan deze voorwaarde wordt voldaan; ook de meeste mest kan dan bij het bedrijf worden afgezet. Omgerekend komt dit uit op ruim 0,3 hectare of meer per GVE. Dit richtgetal is een gemiddelde voor efficiënt producerende veebedrijven. Het getal houdt geen rekening met individuele omstandigheden, bijvoorbeeld een veehouder die veel ruwvoer per ha produceert. Onder de bij het bedrijf behorende landbouwgrond wordt verstaan landbouwgrond in de directe omgeving van het bedrijf waar het bedrijf structureel, bij voorkeur op basis van eigendom of langdurige pacht, over kan beschikken. In de regel is 20 km een afstand waarbinnen een agrarisch bedrijf nog adequaat de bijbehorende grond kan verzorgen en benutten, en daarop toezicht kan uitoefenen.
Naast deze GVE methode kan een gemeente grondgebondenheid als volgt beoordelen:

Per veehouder op basis van individuele gegevens bepalen hoeveel hectares de veehouder in gebruik/ beheer moet hebben voor de gewenste mate van zelfvoorziening. Deze methode houdt rekening met individuele omstandigheden en biedt ruimte voor maatwerk. Per bedrijf zijn gegevens nodig over de omvang van de veestapel en de hoeveelheid grond in gebruik en beheer, productie en samenstelling van melk, mest en ruwvoer en mestafzet. Deze gegevens staan meestal in het bedrijfsplan. Met uitzondering van de ruwvoerproductie, betreft het gegevens die de veehouder standaard bijhoudt en jaarlijks aanlevert bij het Ministerie van EZ (Dienst Regelingen).

Een combinatie van verschillende gegevens/ indicatoren, bijvoorbeeld voldoende areaal grond in de omgeving voor ruwvoerproductie, mestafzet en weidegang, ligging van stallen t.o.v. aangrenzende gronden, type stalsysteem en feitelijke inrichting van de stal, milieuvergunning/melding, meitellingen. Ook gemiddelde verhoudingsgetallen van aantal dieren per ha of gemiddelde grondoppervlak per bedrijfsomvang kunnen indicaties geven; fijnregulering vindt vervolgens plaats via de mest- en milieuregelgeving. Dit vergt een goede onderbouwing per geval.

De provincie onderkent dat een groeiend bedrijf soms niet meteen over de benodigde grond beschikt. In dat geval zal aannemelijk gemaakt moeten worden dat het bedrijf binnen redelijke tijd over de grond kan

beschikken. Dit kan op basis van het bedrijfsplan.

3.1.2 Regeling voor agrarische percelen

Aangezien de landbouw een belangrijke functie heeft, ook als beheerders van het landschap en de natuurlijke waarden van de polders, is het bieden van voldoende uitbreidingsruimte van groot belang. Om agrarische bedrijven een gezond toekomstperspectief te kunnen bieden, moeten zij voldoende ruimte krijgen om in de toekomst door te kunnen groeien. Op Ameland komen geen intensieve veehouderijen voor. Gezien het natuurlijke karakter van het eiland, is het vestigen van intensieve veehouderijen niet aan de orde. Er worden hiervoor dan ook geen mogelijkheden geboden in het bestemmingsplan.

De gemeente wil de landbouw ontwikkelingsmogelijkheden bieden, maar wil tegelijkertijd aandacht besteden aan het behoud en versterking van het landschappelijke karakter en de daarbij horende landschapswaarden van het buitengebied. Het nieuwe bestemmingsplan is in principe conserverend van aard. Bestaande rechten zijn overgenomen. Uitgangspunt voor het bestemmingsplan is dat alle volwaardige agrarische bedrijven er in netto bouwmogelijkheden niet op achteruit gaan in vergelijking met het vigerende plan.

Vigerend plan: bruto en netto bouwperceel

In het *vigerend bestemmingsplan* is aan de agrarische bedrijven een bouwperceel toegekend. De aanduiding op de verbeelding geeft de bruto oppervlakte weer. De bouwmogelijkheden binnen dit bouwperceel worden beperkt doordat in de regels is vastgelegd dat de afstand van gebouwen tot de bouwperceelgrens minimaal 5 meter moet bedragen. De netto oppervlakte van een bouwperceel bedraagt voor volwaardige agrarische bedrijven op deze wijze in principe maximaal 1,5 ha.

Regeling in dit plan: bouwperceel en bouwvlak

In dit *nieuwe bestemmingsplan* is aan de agrarische bedrijven een bouwperceel en een bouwvlak toegekend. Het bouwvlak bepaalt de netto omvang van de feitelijke bouwmogelijkheden. Alle gebouwen en bouwwerken, horende bij het agrarisch bedrijf, dienen binnen het aangewezen bouwvlak te worden gesitueerd. De gronden horende bij het agrarisch bedrijf, zoals de tuin en het erf, maar niet bedoeld om als landbouwgrond te dienen, maken deel uit van het bouwperceel. De oppervlakte van het toegekende bouwvlak is in principe maximaal 1,5 ha en is dus vergelijkbaar met de maximale netto oppervlakte van het in het vigerende plan toegekende bouwperceel.

Het op de verbeelding weergegeven bouwvlak komt qua bouwmogelijkheden nagenoeg overeen met de feitelijke bouwmogelijkheden van het netto bouwperceel zoals op de plankaart van het vigerend plan is toegekend. In enkele gevallen is sprake van een (zeer) beperkte toename van de bouwmogelijkheden (tot 1,5 ha). Dit op basis van dan wel een reeds vergunde situatie dan wel concrete uitbreidingsplannen van de betreffende agrariër. Daar waar op de verbeelding een groter bouwvlak dan 1,5 ha is toegekend is sprake van een reeds vergunde situatie.

NB: De Verordening Romte geeft aan dat in een bestemmingsplannen buitengebied een maximum oppervlak voor een agrarisch bouwperceel van 1,5 ha. wordt opgenomen. Dit betekent dat de aanduiding 'bouwvlak' binnen onderhavig plan in principe maximaal 1,5 ha mag zijn.

Door te werken met een vaste aanduiding voor zowel de bouwpercelen als de bouwvlakken op de verbeelding wordt optimale duidelijkheid aan de agrariërs en de eventueel omwonenden geboden. Voor het op de verbeelding vastgelegde bouwperceel en het bouwvlak is aansluiting gezocht bij de feitelijk gerealiseerde bebouwing , de vergunde situatie en de bestaande eigendomssituatie. Aan de bouwvlakken en -percelen zijn bouw- en gebruiksregels gekoppeld. Wordt er geen agrarisch bedrijf meer uitgeoefend, dan is de bestemming omgezet naar het feitelijke gebruik (bijvoorbeeld woondoeleinden), en is het recht vervallen om agrarische bedrijfsactiviteiten uit te mogen oefenen.

Om verrommeling en verstening van het landschap tegen te gaan, geldt voor de agrarische bouwvlakken dat alle bebouwing, bouwwerken en voorzieningen horende bij het agrarisch bedrijf, dus ook bassins en kuilopslag, binnen de maximale toegestane oppervlakte van het bouwvlak moeten worden gerekend. Bij gebleken noodzaak mag kuilvoeropstag buiten het bouwvlak geplaatst worden. In dat geval zijn de kuilvoeropslagplaatsen met een aanduiding op de verbeelding weergegeven.

Bouwvlak/bouwperceel

De aanduiding voor agrarische bedrijven bestaat uit een aanduiding 'specifieke vorm van agrarisch - bouwperceel' en een aanduiding 'bouwvlak'. Het bouwvlak bepaalt de netto omvang van de bouwmogelijkheden. Alle gebouwen en bouwwerken, horende bij het agrarisch bedrijf, zijn binnen het aangewezen bouwvlak gesitueerd. Daarnaast vindt in veel gevallen in de directe omgeving van de gebouwen de mestopslag of opslag van andere landbouwproducten plaats. Dit alles is gesitueerd binnen het bouwvlak.

De gemeente wil voorkomen dat er vóór de voorgevels van bedrijfswoningen bedrijfsbebouwing wordt opgericht, niet alleen vanuit stedenbouwkundig oogpunt, maar ook om het veelal karakteristieke aangezicht van een boerenerf te beschermen. De gronden horende bij het agrarisch bedrijf, zoals de tuin en het erf, maar niet bedoeld om als landbouwgrond te dienen, zijn buiten het bouwvlak gelaten maar maken deel uit van het bouwperceel.

3.1.3 Inventarisatie agrarische bouwpercelen

Voorafgaande aan het opstellen van het plan heeft in 2017 een inventarisatie plaatsgevonden, waarbij aan alle agrariërs in de gemeente is gevraagd of zij uitbreidingsplannen hadden. Wanneer deze plannen concreet genoeg waren , en zij tevens de 1,5 ha niet overschreden, is hier rekening mee gehouden. In de zomer van 2022 is de inventarisatie geactualiseerd. Uit deze tweede inventarisatieronde is gebleken dat van de circa 25 agrarische bedrijven op Ameland er inmiddels vijf zijn gestopt. Het agrarisch bouwperceel is voor deze bedrijven komen te vervallen en er is een passende bestemming toegekend.

3.1.4 Nije Pleats methode

In 2010 is onder verantwoordelijkheid van de provincie begonnen met de Nije Pleats. Met als doel een werkwijze te ontwikkelen waarin in een vroeg stadium van belang zijnde factoren (landschappelijke inpassing) bij een bouwplan worden gewogen en beoordeeld. Het principe van de zgn. Nije Pleats methode (maatwerkbenadering) wordt bij uitbreiding van bedrijfskavels vanaf 1,5 ha gehanteerd. Op het moment dat een initiatiefnemer zich met een bouwinitiatief meldt bij de gemeente wordt gekeken of er een bestemmingsplanwijziging nodig is. Dat is meestal het geval bij overschrijding van 1,5 hectare bouwoppervlak. Vervolgens kan de gemeente een werksessie van de Nije Pleats aanvragen.

In het voorontwerpbestemmingsplan hebben een aantal bouwpercelen bij recht een groter bouwvlak dan 1,5 hectare gekregen. Deze percelen zijn landschappelijk en qua ontsluiting en milieusituatie zorgvuldig ingepast.

De landschappelijke inpassingsplannen die in het kader van deze ontwikkelingsruimte zijn opgesteld, zijn als bijlagen bij de regels opgenomen. Middels een voorwaardelijke verplichting is de aanleg van de landschappelijke inrichting juridisch geborgd. Het gaat om de volgende locaties:

- Jelmeraweg 4 Ballum (nog niet uitgevoerd)
- Verbindingsweg 12 Nes (reeds uitgevoerd)

Het landschappelijk inpassingsplan van Jelmeraweg 4 is als bijlage 3 bij de toelichting opgenomen.

3.1.5 Ontwikkelingsruimte agrarische bouwpercelen en afweging voor archeologie en ecologie

Archeologie

Op de agrarische bouwpercelen kan een dubbelbestemming 'Waarde archeologie' van toepassing zijn. Voor zover dit de dubbelbestemming Waarde- archeologie 2 is dient bij ingrepen van meer dan 500 m^2 een karterend archeologisch onderzoek te worden verricht.
De dubbelbestemming 'Waarde- archeologie 1' is niet van toepassing op agrarische bouwpercelen.

Ecologie

Het toekende bouwvlak komt qua bouwmogelijkheden nagenoeg overeen met de feitelijke bouwmogelijkheden van het netto bouwperceel van het vigerend plan. In enkele gevallen is sprake van een (zeer) beperkte toename van de bouwmogelijkheden (tot 1,5 ha). Daar tegenover staat dat van de circa 25 agrarische bedrijven op Ameland er inmiddels vijf zijn gestopt. Het agrarisch bouwperceel is voor deze bedrijven komen te vervallen en er is een passende bestemming toegekend. Bij de vaststelling van een generiek bestemmingsplan dat lange tijd van kracht zal zijn is het niet mogelijk om vooraf alle aantastingen van leefgebieden van zwaar beschermde soorten te bepalen. Onbekend is immers welke ingreep op welke locatie op welk moment in welke vorm zal plaatsvinden. Als dergelijke informatie al aanwezig zou zijn, is een eventueel ecologisch veldonderzoek reeds na drie jaar verouderd, lang voordat het bestemmingsplan wordt herzien. Bij de vaststelling van het onderhavige bestemmingsplan wordt daarom de aanname gedaan dat bij eventuele ingrepen die het bestemmingsplan mogelijk maakt ten gevolge van de toegekende agrarische bouwpercelen (zoals dempen van sloten, kappen van bomen of slopen van bebouwing), tijdig en adequaat ecologisch onderzoek wordt gedaan. Het beschermingsregime van de Wet natuurbescherming (Wnb) blijft immers gewoon van kracht. Zo nodig wordt een ontheffing in het kader van de Wnb aangevraagd waarbij eisen worden gesteld aan eventuele mitigerende en compenserende maatregelen. Met inachtneming van adequaat onderzoek en eventuele maatregelen mag worden aangenomen dat een ontheffing in het kader van de Wnb in alle gevallen kan worden verkregen en dat het bestemmingsplan derhalve uitvoerbaar is.

Verder wordt verwezen naar de planmer, zie bijlage 4. In de effectbeschrijvingen is gekeken naar de maximale ontwikkelingsruimte die het bestemmingsplan zowel bij recht en via binnenplanse afwijkingsbevoegdheden biedt op en rond de bouwvlakken.

3.1.6 Verbrede landbouw

De term 'verbrede landbouw' duidt op het verwerven van extra in-komsten voor agrariërs naast de agrarische hoofdfunctie. Verbrede landbouw strekt zich dikwijls uit tot het terrein van recreatie, zorg, natuur en landschapsbeleving, educatie, kleinschalige horeca en het bieden van logies of een combinatie hiervan. Het gaat om functies die naast de oorspronkelijke agrarische bedrijfstak worden uit-geoefend en in de regel ondergeschikt zijn aan de hoofdfunctie.

In de praktijk blijkt dat er zich telkens nieuwe functies ontwikkelen. Daarbij kunnen nevenactiviteiten niet ongelimiteerd worden toegestaan. De activiteiten moeten passen in het landelijk gebied, land-schappelijke en cultuurhistorische waarden respecteren en geen grote verstoring opleveren voor de omgeving. Hierbij speelt onder meer verkeersoverlast en aantasting van het straatbeeld door onder andere buitenopslag. Belangrijk uitgangspunt is dat de nevenactiviteit ondergeschikt is aan het agrarische bedrijf.

Het bestemmingsplan biedt ruimte voor verbreding van de agrarische bedrijven, bijvoorbeeld in de vorm van:

- recreatieve activiteiten, zoals logiesverstrekking;
- productiegebonden detailhandel;
- welzijnszorg en kinderopvang;
- agrarische aanverwante bedrijvigheid, zoals paardenhouderijen, loonbedrijven, en het be- en verwerken van agrarische producten;
- maatschappelijke diensten (de zorg voor natuur en landschap, water en cultuurhistorische elementen);
- productie van duurzame energie (mestvergisting, zonne-energie, biotransportbrandstoffen, overige duurzame energie met uitzondering van windmolens).

De genoemde activiteiten zijn niet uitputtend. Overkoepelende randvoorwaarde voor activiteiten binnen het agrarische gebied is het behoud van de kenmerkende landschappelijke en cultuurhistorische waarden. De activiteit vindt plaats binnen de bestaande bebouwing.

Voor het toestaan van nevenactiviteiten geldt een nader afwegingsmoment in de vorm van een procedure om af te wijken van het bestemmingsplan, gekoppeld aan ruimtelijke randvoorwaarden. Zo mag bijvoorbeeld geen sprake zijn van verkeersoverlast, buiten-opslag, aantasting van het straatbeeld, et cetera.

3.1.7 Gebruik vrijkomende agrarische bebouwing

Functieverandering van boerderijen komt door de afname van het aantal bedrijven voor. Het type bedrijvigheid dat wordt uitgeoefend varieert. Naast handel en reparatie van consumentenartikelen zijn er agrarisch gerelateerde activiteiten. Maar ook recreatieve of dienstverlenende activiteiten vallen te ontdekken, zoals: snuisterij-winkels, antiekhandel, en fietsenverhuur. Het gaat vaak om een combinatie van wonen en werken.

Voor de kwaliteit van de leefomgeving is het van belang dat er functies terugkomen die passen in het landelijk gebied. Enerzijds zijn er kansen voor een mogelijke kwaliteitsverbetering, bijvoorbeeld wanneer onaantrekkelijke gebouwen worden gesaneerd. Anderzijds biedt het kansen voor nieuwe functies die het buitengebied een nieuwe impuls kunnen geven. Kleinschalige bedrijvigheid of het bewoond blijven van de woning kan ten goede komen aan de leefbaarheid. Tevens kan verrommeling van het landschap worden tegengegaan en verpaupering worden voorkomen. Hiertegenover staat dat een toename van andere functies in het landelijk gebied kan leiden tot een toename van mobiliteit, parkeer- en milieuproblemen en bijvoorbeeld hinder voor omringende agrarische bedrijven.

Om dergelijke effecten te beheersen of voorkomen, is beleidsvorming nodig. Er wordt daarom gekozen om vrijkomende agrarische bedrijven te wijzigen in een woonfunctie of een (lichte) bedrijfsfunctie. Ook groepsaccommodaties zijn hierbij een optie. Bij het wijzigen is de omvang van het perceel van belang. Het

wijzigen van complete percelen is niet in alle gevallen gewenst. Dit kan zeer grote percelen opleveren. Om dit te voorkomen kan een deel van het bouwperceel bestemd blijven c.q. worden als agrarisch (onbebouwd). In het geval van wijziging naar een bedrijfsfunctie is van belang dat er sprake is van een functie die passend is binnen het agrarisch gebied. Er mag geen sprake zijn van een te grote verkeersaantrekkende werking. De functie moet binnen bestaande bebouwing plaatsvinden. Tot slot mag er geen sprake zijn van buitenopslag.

Onder de Omgevingswet verdwijnt de wettelijke wijzigingsbevoegdheid uit de Wro. Aanvragen voor functiewijzigingen zoals hierboven beschreven dienen dan ook 'buitenplans' te worden gerealiseerd.

3.1.8 Hobby- en deeltijdboeren

In het buitengebied van Ameland komen naast volwaardige agrarische bedrijven ook zogenaamde 'hobby -en deeltijdboeren' voor. Onder deeltijdboeren worden agrarische bedrijven met een beperkte bedrijfsomvang verstaan, waar naast inkomsten uit het agrarisch bedrijf nog andere inkomsten worden verkregen. Hobbyboeren worden gekenmerkt door een zeer geringe bedrijfsmatige activiteiten dan wel in het geheel geen bedrijfsmatige activiteiten.

In het landelijk gebied neemt het hobbymatig houden van dieren steeds meer toe. Om het hobbymatig houden van dieren te sturen, is in het Landbouwbeleidsplan richting gegeven aan het beleid ten aanzien van hobbyboeren. Er worden twee gebieden onderscheiden:

- Ontwikkelingsgebieden voor professionele landbouw;
- Zoekgebieden voor hobby- en deeltijdboeren.

Voor het hobbymatig houden van dieren wordt ingezet op concentratie rond de dorpen en op marginale gronden. Dit zijn gebieden waar de professionele bedrijven beperkte of geen ontwikkelingsmogelijkheden heeft. Door deze gebieden toch op een (se-mi)agrarische wijze te beheren, blijft het waardevolle landschap gehandhaafd.

Het beleid voor hobby- en deeltijdboeren is verder uitgewerkt in de Nota schuilgelegenheden. Zie verder paragraaf 2.4.9 Nota schuilgelegenheden.

De bouwpercelen ten behoeve van deeltijdboeren zijn op de verbeelding door middel van een aanduiding weergegeven. Voor deeltijdboeren geldt dat voor het vergroten van gebouwen kan worden afgeweken van de bouwregels middels een omgevingsvergunning. De oppervlakte van een bedrijfsgebouw of een overkapping ten behoeve van een agrarisch deeltijdbedrijf, mag ter plaatste van de betreffende aanduiding worden vergroot tot maximaal 400 m². Een van de voorwaarden is dat het agrarisch deeltijdbedrijf enige mate van bedrijfsmatigheid kent en ten minste 5 hectare grond in eigendom dan wel voor ten minste 6 jaar in pacht heeft. Zie hiervoor artikel 3.3.6.

Onder de Omgevingswet verdwijnt de wettelijke wijzigingsbevoegdheid uit de Wro. Nieuwe bouwpercelen ten behoeve van deeltijdboeren dienen daarom 'buitenplans'te worden beoordeeld.

3.1.9 Mestvergisting en -raffinage

In een biomassa-/vergistingsinstallatie wordt onder andere biogas (methaan) geproduceerd uit organisch materiaal. Het hoofdbestanddeel bestaat uit mest met daarnaast een toevoeging van organisch materiaal, bijvoorbeeld maïs. De opgewekte energie wordt gebruikt op het eigen bedrijf of wordt geleverd aan het energiebedrijf. Ook andere toepassingen zijn mogelijk, bijvoorbeeld wijkverwarming. Het restproduct van de vergisting (het digestaat) wordt als meststof gebruikt op het (agrarisch) bedrijf of wordt eventueel verkocht. Op een agrarisch bedrijf is volledig bedrijfseigen mestbewerking/-verwerking en raffinage in de vorm van minivergisters toegestaan (zie hierna en in de regels artikel 1.7 agrarisch bedrijf:

Mestvergisting is één van de vormen van verbreding van de landbouw. Verbreding geeft de mogelijkheid aan de agrariër een verbreding van zijn inkomen te realiseren en daarmee de rentabiliteit van een agrarisch bedrijf te verhogen. De gemeente staat daarom positief tegenover mestvergisting. Wel zijn er een aantal voorwaarden aan gekoppeld, zodat de invloed op de omgeving wordt beperkt.

Een mestraffinagesysteem kan op basis van mest, dus zonder co-producten, biogas leveren van aardgaskwaliteit en scheidt daarnaast stikstof, kalium en fosfor van elkaar. Alle organische stof wordt omgezet en de eindproducten kunnen als kunstmestvervangende producten gezien worden. Dit betekent dat er meer van de geproduceerde mineralen op een veebedrijf op eigen land aangewend kunnen worden. Een logisch gevolg is dat er minder of zelfs geen mest van een bedrijf afgevoerd hoeft te worden. Mestraffinage in de vorm van bedrijfseigen, kleine minivergisters is aangemerkt als een onderdeel van de agrarisch bedrijfsvoering en is dus bij recht toegestaan.

3.2 Landschap

3.2.1 Algemeen

Het waddengebied is gevormd door de dynamiek van de zee, waarbij in de lagunes achter strandwallen (duincomplexen) zich veen kon ontwikkelen en klei werd afgezet. De zee en de rivieren bleven nieuw materiaal aanvoeren waardoor kwelders langs de kusten en zandplaten in de Waddenzee zijn ontstaan. Langzaam vormden zich de eilanden, onderhevig aan grillige stromingen van de zee waardoor stukken eilanden verdwenen en op andere plaatsen de eilanden weer aangroeiden. Achter de duinen ontstonden vruchtbare miedgronden. Het water uit de duinen zocht zich via duinbeken en kreken door de mieden en kwelders een weg naar de Waddenzee.

De eerste dorpen ontstonden op een oude strandwal. Er ontwikkelde zich een eigen bouwstijl zowel voor de boerderijen als voor de bebouwing in de dorpen. Om verstuiving van duingebieden tegen te gaan zijn aanzienlijke delen ervan beplant met dennenbos en helmgras. Kleinschalig bouwlandgebruik vond voornamelijk plaats in de binnenduinrandzone, waarvan de landschappelijke kwaliteit is afgenomen. In de loop der jaren zijn eendenkooien ingericht en in gebruik genomen. De kwelders aan de zuidkant van de eilanden werden geleidelijk ingedijkt. Deze polders werden voor meer grootschalige landbouw (veeteelt) en met een meer rationele inrichting in gebruik genomen. In de luwte van stuifdijken zijn aan de oostzijde van de eilanden uitgestrekte nieuwe kwelders ontstaan. In de meeste dorpen heeft woningbouw plaatsgevonden in de vorm van geconcentreerde wijkjes grenzend aan de bestaande dorpsbebouwing.

In de afgelopen decennia zijn recreatie en toerisme sterk tot ontwikkeling gekomen en deze sector vormt thans de belangrijkste bestaansgrond op de eilanden. In de binnenduinranden, bij de dorpen en plaatselijk geconcentreerd in de duinen zijn recreatiecomplexen aangelegd. Basisvoorwaarde van recreatie en toerisme zijn de belangrijke waarden van natuur en landschap die op de eilanden van prioritaire betekenis zijn, verbonden aan duinen, kwelders, slenken, strand, bossen, poldergebieden en binnenduinrand.

Kenmerkend aan de Waddeneilanden is dat op een relatief kleine oppervlakte een grote verscheidenheid aan landschapstypen, biotopen, en ecologische waarden aanwezig is met een grote onderlinge samenhang. De laatste twee decennia is aan een meer dynamisch beheer invulling gegeven, o.a. het dynamisch kustbeheer maar ook door de transformatie van delen naaldbos naar meer gemengd of loofbos.

De oorspronkelijke opbouw van de dorpsgebieden (dorpseilanden) met bouwlandjes, wallen, miedgronden en mieddijkjes is door de ruilverkaveling bijna niet meer herkenbaar. De meeste mieddijkjes zijn verdwenen. De dorpen hebben vaak esdorp-achtige kenmerken. Opvallend is de ruimtelijke scheiding tussen de eilandkernen, overwegend door open gebieden. Deze structuur is echter aan nivellering onderhevig door intensivering en schaalvergroting, vooral binnen de recreatiesector. In de polder is ten gevolge van de ruilverkaveling een kenmerkend patroon van verspreid staande boerderijen ontstaan. Restanten van de kwelders of de natuurlijke watertjes die duinwater afvoerden, zijn plaatselijk nog in microreliëf of het slotenpatroon herkenbaar.

Kernkwaliteiten Waddeneilanden

- zeer grootschalig open, open, half-open tot besloten landschap met plaatselijk grootschalige vergezichten op de Waddenzee, de Noordzee, en de kust van de vaste wal;
- grote afwisseling van reliëf en schaal, en grote verscheidenheid van natuurlijke en cultuurhistorische structuren/ elementen als duinen, kwelders, slenken, strand, bossen, poldergebieden en binnenduinrand op een relatief klein oppervlak;
- opvallende contrasten tussen natuurlijke elementen als duinen, kwelders, strand en slenken, en cultuurelementen als landbouwpolders, nederzettingen, dijken en recreatieve voorzieningen;
- structurerende elementen: duincomplexen, lineaire stuifdijken elzensingels, (hout)wallen, (mied)dijkjes, verkavelingstructuur polders, restanten van slenken en waterlopen, dorpskommen, bossilhouet, eendenkooien.

Structuur en gebruik

Ameland kent een grote en sterke variëteit aan landschapstypologieën. Duinen, kwelders, bos, polders en een overgangsgebied bepalen het landschappelijk beeld van het eiland. Toerisme en recreatie, landbouw, eilander gebruiken en unieke natuurwaarden zijn de belangrijkste (gebruiks)functies in deze gebieden. De combinatie van landschapstype met bijbehorend gebruik bepaalt daarmee niet alleen het landschappelijk beeld, maar ook de ruimtelijk-functionele structuur van Ameland.

Binnen deze structuur liggen tevens de vier historische dorpskernen: Ballum, Hollum, Nes en Buren. Deze vertegenwoordigen een belangrijke cultuurhistorische waarde en worden met elkaar verbonden door de Verbindingsweg. Deze weg vormt de grens tussen het zuiden en noorden van Ameland met respectievelijk landbouw en toerisme/recreatie als hoofdgebruik. Ten noorden van de Verbindingsweg is natuur de

hoofdfunctie. Naast dit hoofdgebruik kenmerkt medegebruik het overgangsgebied ten noorden en deels ten zuiden van de Verbindingsweg (tussen Hollum en Ballum). Dit is een mix aan functies waaronder landbouw, natuur, het vliegveld en de golfbaan.

Landschapstypologieën

Duinen

De noordzijde van het eiland bestaat uit strand en duinen. Het strand maakt deel uit van een dynamisch geheel tussen de zee en de duinen. Door natuurlijke sedimentatie wordt zomers het strand opgehoogd waarna in het najaar en de winter er weer erosie plaatsvindt door hoge(re) waterstanden. Doordat dit proces parallel aan de Noordzeekust plaats vindt groeit de oostpunt van Ameland gestaag aan. Ameland bestaat uit verschillende duincomplexen:

- De Nesserduinen ten noorden van Nes
- De Hollumerduinen en Lange Duinen ten noorden van Hollum
- De Ballumerduinen ten noorden van Ballum
- De Zwanewaterduinen gelegen tussen Ballum en Nes
- De Buurderduinen ten noorden van Buren
- De Kooiduinen nabij Kooiplaats
- De Oerderduinen bij het Oerd op het oostelijk deel van Ameland.

Alle duincomplexen vormen een aaneengesloten geheel en herbergen unieke en omvangrijke beschermde natuurwaarden. Daarnaast worden met name de noordwestelijke kust en duinen alsmede de duinen bij Nes intensief gebruikt voor recreatie en toerisme.

Kwelders

Ameland heeft drie kwelders: de Hon, Nieuwlandsreid en de kwelder bij de Vogelpolle. De Hon ligt op het uiterste oostpunt van het eiland en is ontstaan door de aangroei van duinen in dat gebied. De Vogelpolle ligt op de zuidwestzijde van het eiland. Het Nieuwlandsreid is de belangrijkste kwelder. Dit is een uniek gebied van circa 400 hectare gelegen tussen de Oerderduinen en Kooiduinen. Tegen het eind van de 19e eeuw was het Nieuwlandsreid een stuivende zandvlakte waarop duinvorming plaats vond. Het gebied stond toen nog onder invloed van zowel de Noordzee als de Waddenzee. In 1893 werd de Kooioerdstuifdijk aangelegd die de Kooiduinen ten westen van het gebied, en de Oerderduinen aan de oostkant, met elkaar verbond. De opening van de Noordzee was nu afgesloten. Het hele gebied kwam nu onder invloed van de Waddenzee te liggen.

Afgezien van lage duinkopjes is het Nieuwlandsreid nu één groene vlakte, begroeid met kweldergras en andere kwelderplanten. 's Zomers wordt het intensief begraasd door schapen en jongvee en in de winter door smienten en ganzen. Door het Nieuwlandsreid stromen een paar slenken die uitmonden in de Waddenzee. De belangrijkste zijn de Zinkesloot en de Oerdsloot. Een groot deel van de kwelder watert af via deze slenken.

Bos

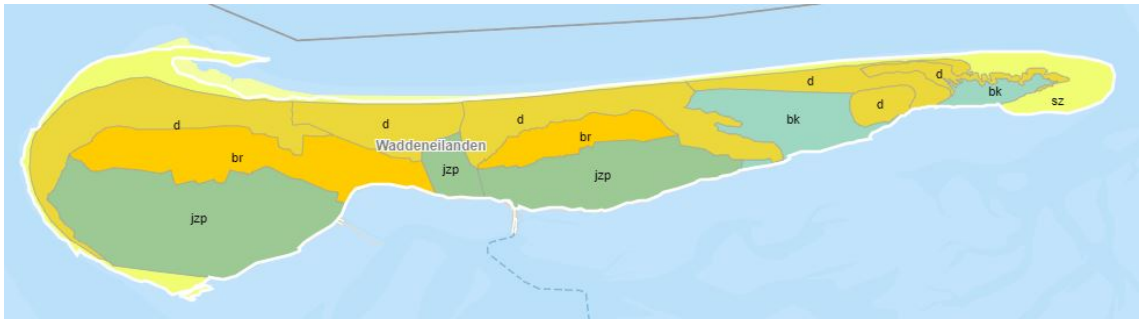
Op Ameland liggen zes bossen die in verschillende perioden zijn aangelegd: het Hollumerbos, Nesserbos en Kwekerijbos zijn aan het eind van de 19e eeuw aangeplant. Ook het Oostbos is in deze periode aangeplant en in de jaren 60 bijgeplant. Roosduinen dateert uit de jaren 60 en 70 en de Vleijen is in de jaren 80 en 90 aangelegd. Het totale bosoppervlak bedraagt circa 250 hectare.

Polder

Het zuidelijk deel van het eiland bestaat uit polders en weidegebieden. Er zijn in totaal vijf polders; polder Nes, Buurdergrie, Ballumermieden, Hollumermieden en Grootslegt. Met uitzondering van Grootslegt, waar het vliegveld ligt, bepaalt landbouw in deze gebieden het grondgebruik. Daarnaast zijn de polders en weidegebieden van internationale betekenis als broedgebied voor weidevogels. Ameland heeft ongeveer 2000 hectare aan grasland. De graslanden zijn voornamelijk ontstaan door het aanleggen van de Waddendijk aan het begin van de 20e eeuw. In de binnenduinrand zijn graslanden ontstaan door afgravingen.

Ruilverkaveling

De eerste ruilverkaveling in Nederland vond plaats op Ameland tussen 1913 en 1916. De zeer versnipperde en smalle kavels werden flink vergroot en geëgaliseerd. De voormalige hooilanden werden omgezet in weiland, het waterpeil in de polder werd drastisch verlaagd en de afwatering verbeterde door de aanleg van afwateringskanalen. In 1953 werden nieuwe wegen aangelegd en oude dijken afgegraven. In het kader van de ruilverkaveling zijn op Ameland in de polders van Hollum en Ballum karakteristieke boerderijen gebouwd. Voor de verkavelingen hadden de boeren hun bedrijven nog in de dorpen.

Figuur: landschapstypen (bron: Landschapstypenkaart provincie Fryslân)

De landschapstypenkaart van de provincie hanteert een vergelijkbare indeling. Op bovenstaande kaart zijn de volgende landschapstypen weergegeven:

- strand en zandplaten (sz)
- duinen (d)
- binnenduinrand (br)
- jonge zeepolders (jzp)
- buitendijks land/kwelders

3.2.2 Planuitgangspunten

Ameland kent een grote en sterke variëteit aan landschapstypen. Het geheel van duinen, kwelders, bos, polders en het overgangsgebied bepaalt het beeld van het eiland. De combinatie van landschapstypen met bijbehoren gebruik bepaalt daarmee niet alleen het landschappelijk beeld, maar ook de ruimtelijk-functionele structuur van Ameland.

De landschappelijke verscheidenheid vormt de grondslag voor het bestemmingsplan. De aanwezige waarden worden als volgt beschermd:

- De landschappelijke basis wordt beschermd binnen de gebiedsbestemmingen.

- Unieke landschapselementen en archeologische, ecologische en geologische waarden worden beschermd door middel van een aanduiding of een dubbelbestemming.
- Structuurbepalende landschapselementen worden beschermd door middel van een aanduiding.

3.3 Cultuurhistorie

3.3.1 Algemeen

Cultuurhistorisch- en landschappelijk waardevolle gebieden en elementen zijn in grote aantallen terug te vinden op Ameland. Het totaalbeeld aan deze kwaliteiten bepaald in hoge mate de typisch Amelander (ruimtelijke) eigenheid dat zowel bewoners en bezoekers ervaren en waarderen. Veel van deze gebieden vallen onder specifiek beleid dat zowel bescherming als ontwikkelingsmogelijkheden biedt. Aandacht voor deze gebieden blijft echter van groot belang. Zowel eilanders als toeristen erkennen deze waarden, maar zien tegelijkertijd ook dat deze kwaliteiten kwetsbaar zijn. Bij gebrek aan betekenis van het begrip ruimtelijke kwaliteit is de kans aanwezig dat bestaande kwaliteiten worden aangetast of verloren gaan. Dit risico is met name aan de orde bij de inpassing van nieuwe functies in de dorpsranden en het buitengebied.

Bepalend voor de cultuurhistorie en landschappelijke waarden zijn:
- De beschermde dorpsgezichten van Hollum, Ballum en Nes en het waardevol aangezicht daarvan (silhouetten) vanuit het buitengebied.
- Gebieden waar zich archeologische resten kunnen bevinden (archeologische verwachtingsgebieden) en gebieden die archeologisch waardevol zijn.

Andere belangrijke waarden die bepalend zijn voor de cultuurhistorie en het cultureel erfgoed op Ameland zijn de aanwezigheid van een groot aantal monumenten, beeldbepalende panden en molen De Phoenix in Nes en De Verwachting in Hollum.

Beschermde dorpsgezichten

Delen van Hollum, Ballum en Nes zijn op grond van de Monumentenwet aangewezen als beschermde dorpsgezichten. In deze gebieden gelden voor alle bouwwerken (aanvullende) regels. Zo is het onder meer verboden een bouwwerk geheel of gedeeltelijk af te breken zonder een schriftelijke vergunning van het college van B&W. Dit geldt ook voor bouwwerken die geen monument zijn. Het gaat bij beschermde dorpsgezichten namelijk niet specifiek om monumenten, maar juist om de onderlinge samenhang en ruimtelijke structuur van het geheel. De beschermde dorpsgezichten maken geen deel uit van dit bestemmingsplan.

Werelderfgoed Waddenzee

Juni 2009 is de Waddenzee geplaatst op de werelderfgoedlijst van de UNESCO. Een werelderfgoed is een monument, gebied of landschap met een natuurwaarde en/of cultuurhistorische waarde dat uniek is in de wereld. Volgens de definitie van de UNESCO is de Waddenzee daarmee: “een bijzondere, universele waarde; het is onvervangbaar en uniek en moet als eigendom van de hele wereld worden beschouwd”.

3.3.2 Planuitgangspunten

Kenmerkend voor het landschap van Ameland zijn de cultuurhistorische waarden. Het bestemmingsplan is mede gericht op het behoud en de versterking van deze waarden. Door de ruilverkavelingen in de polder (Ameland was een van de eerste plekken in Nederland waar dit plaatsvond) zijn veel oude wegen, dijken en andere kenmerkende elementen verdwenen. Bestaande waardevolle elementen worden in het bestemmingsplan beschermd.

De op de verbeelding opgenomen cultuurhistorische elementen en structuren zijn afkomstig uit een in 2017 uitgevoerde quickscan naar de cultuurhistorische elementen en structuren op Ameland. De belangrijkste cultuurhistorische elementen en structuren zijn onder de bestemming ' Waarde - Cultuurhistorie' gebracht. Het betreft vooral oude dijkjes, dôbbes (drinkkuilen), wielen (dijkdoorbraken), stuifdijken, oude kerkhoven en eendenkooien.

Karakteristieke panden

In het plangebied komen verschillende karakteristieke panden voor. Voor een deel zijn die aangewezen als MIP-pand of weergeven of gemeentelijke inventarisatie-lijsten. (MIP staat voor Monumenten Inventarisatie Project. Het MIP is een landelijk project dat tussen 1986 en 1995 is uitgevoerd. Doel van het project was om per gemeente de waardevolle gebouwen en andere projecten in beeld te brengen.) Naast de kenmerkende boerderijen zijn er binnen de gemeente een aantal andere beeldbepalende panden aangewezen. In het bestemmingsplan is een beschermende regeling opgenomen om deze panden te beschermen. Er wordt een omgevingsvergunningenstelsel (voorheen aanlegvergunning) voor het slopen opgenomen.

Kop-hals-romp boerderijen

De kop-hals-romp boerderijen staan niet aangewezen als MIP panden maar zijn wel op de inventarisatielijst geplaatst om aangemerkt te worden als gemeentelijk monument c.q. beeldbepalende pand.

De lijst met - in het plangebied voorkomende - gemeentelijke monumenten en beeldbepalende panden is opgenomen als bijlage 4 Lijst gemeentelijke monumenten en beeldbepalende panden bij de regels van dit bestemmingsplan. De beschermende regeling in het bestemmingsplan is hier op afgestemd. Zowel gemeentelijke monumenten als beeldbepalende panden zijn aangeduid als 'karakteristiek'.

Aardkunde

De duinen op Ameland zijn van grote aardkundige waarde. De duinen maken deel uit van het Natura 2000-gebied "Duinen Ameland". De duinen worden al beschermd door de Natura 2000-regelgeving. Deze beschermingsregeling richt zich primair op de betekenis voor de natuur. Aan het gehele eiland wordt een aardkundige waarde toegekend. Deze waarde wordt per bestemming in het afwegingskader (toetsingscriteria) opgenomen.

3.3.3 Borging cultuurhistorie in bestemmingsplan

Het aspect 'cultuurhistorie' is op verschillende manieren in dit bestemmingsplan geborgd:

1. De meeste cultuurhistorische elementen en structuren zijn onder een specifieke bestemming gebracht. (Zie artikel 35)
2. De dijken aan de zuidzijde van het plangebied zijn tevens bestemd voor het behoud van de landschappelijke

en cultuurhistorische waarde.

3. Rondom eendekoooien is een zone opgenomen die toeziet op het tegengaan van de verstoring van de rust rondom eendekooien. (Zie artikel 41.6) Rond de molen van Hollum is een zone opgenomen die toeziet op het tegengaan van belemmerende beplanting. (Zie artikel 41.5)
4. Karakteristieke panden (gemeentelijke monumenten en beeldbepalende panden zijn aangeduid met de aanduiding 'karakteristiek'. Hiermee wordt de instandhouding van de bestaande karakteristieke waarden van de betreffende bouwwerken wordt nagestreefd.
5. Daar waar sprake is van waardevol zicht op de dorpen zijn de betreffende gebieden voorzien van de dubbelbestemming 'Waarde-landschap open gebied'. (Zie artikel 36) Hiermee wordt het behoud van de landschappelijke, natuurlijke en cultuurhistorische waarden van de openheid van de poldergebieden t.b.v. het zicht op de dorpen en de sterke ruimtelijke relatie tussen de openheid van het poldergebied en de dorpen Hollum en Ballum geborgd.

Daarnaast maakt een toets aan de cultuurhistorische en aardkundige waarden onderdeel uit van het afwegingskader behorende bij de flexibiliteitsbepalingen die in de betreffende bestemmingen zijn opgenomen. Daarmee wordt geborgd dat bij elke afwijking van het bestemmingsplan getoetst moet worden aan de landschappelijke, cultuurhistorische en aardkundige waarden. Tenslotte is in de bestemmingsomschrijving van de bestemming 'Agrarisch' het herstel, behoud en de ontwikkeling van cultuurhistorische, aardkundige en landschappelijke waarden opgenomen.

3.4 Archeologie

Ameland kent twee omvangrijke gebieden waar zich archeologische resten kunnen bevinden. Op grond daarvan beveelt de provincie Fryslân aan om bij ingrepen van meer dan 500 m^2 een karterend archeologisch onderzoek te verrichten. Daarnaast bevinden zich bij Hollum en Buren twee archeologisch waardevolle gebieden. Van deze terreinen is bekend dat zij waardevolle archeologische resten uit de periode bronstijd en later bevatten. Op het strand bij Hollum gaat het om een terrein waarop de resten van het verdwenen dorp Sier zijn aangetroffen. Sier bestaat niet meer, maar was een laatmiddeleeuwse nederzetting die in de 17e eeuw door overstuiving onbewoonbaar werd. In het verleden kwamen sporen van dit dorp vrij door de erosie van de zee. Door de basiskustlijn (de basiskustlijn is de norm voor de te handhaven kustlijn) komen nu geen sporen meer vrij van Sier. Ten zuiden van Buren is in 1999 de middeleeuwse structuur aangetroffen van een rechthoekig gebouw dat mogelijk deel heeft uitgemaakt van de uithof van klooster Foswerd, dat in 1580 werd opgeheven. (Een uithof was de buitenplaats behorende bij een klooster.) Ten zuiden van Ballum stond het Camminghaslot. Het Slot is afgebroken in 1828. Oude kaarten geven wel aanwijzingen dat er ook bij Ballum een uithof is geweest (het 'Monikhuys' op een 17e-eeuwse kaart), maar deze was niet in de nabijheid van het dorp gelegen en de exacte locatie is niet bekend.
Zie verder paragraaf 4.3 Archeologie.

3.5 Natuur

Ameland kent een grote ecologische waarde. In het plangebied komen drie verschillende Natura 2000-gebieden voor. Dit zijn "Duinen Ameland", "Noordzeekustzone" en "Waddenzee". Deze gebieden worden als Natuur bestemd. Voor verschillende werken en werkzaamheden wordt, om de ecologische waarden te beschermen, een vergunningenstelsel opgenomen. Daarnaast is het grootste gedeelte van Ameland aangewezen als Natuurnetwerk Nederland (NNN-gebieden). Alleen de kernen, de recreatieterreinen, het vliegveld en de agrarische bouwpercelen, zijn niet aangewezen als onderdeel van het NNN. De Waddenzee maakt daarnaast onderdeel uit van het werelderfgoed van de UNESCO.

Planuitgangspunten Natuur

Gebieden die aangewezen zijn als Natura 2000-gebied worden bestemd als 'Natuur'. Gebieden die aangewezen zijn als 'Natuurnetwerk Nederland' (NNN) en die hoofdzakelijk een ecologische hoofdfunctie kennen (zoals de slenk), worden eveneens als 'Natuur' bestemd. Ook natuur buiten het NNN is onder de bestemming 'Natuur' gebracht. Dit laatste heeft betrekking op gronden nabij de rioolwaterzuivering ten westen van Nes. Zie verder paragraaf 4.4 Ecologie.

3.6 Duin- en zeewaterkering

Ameland wordt door duinen en de Waddendijk beschermd tegen het water van de Noordzee en Waddenzee. Het beschermde deel van Ameland wordt aangeduid als zogenaamd dijkringgebied 2. Voor dit dijkringgebied geldt, op basis van de Wet op de waterkering een normfrequentie van 1/2000 per jaar. Dit is de waterstand die zich gemiddeld eens per 2000 jaar voordoet als de omstandigheden niet wijzigen. Anders gezegd is het de waterstand die met een kans van 1/2000 per jaar wordt overschreden. De waterkering van het dijkringgebied heeft een totale lengte van ongeveer 36,3 kilometer en bestaat uit 20 kilometer duinen aan de Noordzee en ongeveer 16,3 kilometer dijk aan de Waddenzee. Alle waterkeringen zijn primaire waterkeringen van de categorie a3.

Het waterbeheer van de polders berust evenals het beheer van de Waddenzeedijk bij het Wetterskip Fryslân. Ten aanzien van waterkeringen van categorie a wil het Wetterskip het volgende bereiken:

- De waterkering verkeert in een zodanige constructieve staat, en het beheer wordt zodanig gevoerd, dat de bescherming tegen overstromingen blijvend is gewaarborgd.
- Er wordt voldaan aan de vigerende veiligheidsnormering, en er is voldoende ruimte om eventueel benodigde versterkingswerken uit te voeren. Nevenfuncties zijn zodanig vormgegeven dat ze geen nadelig effect op het waterkerend vermogen van de kering hebben.
- Beweiding door grootvee vindt niet meer plaats.

De primaire kering van het duingebied is in beheer bij Rijkswaterstaat Noord-Nederland. Het duinbeheer wordt deels uitgevoerd door Staatsbosbeheer.

Duinen

Ameland is een dynamisch gebied en de ontwikkeling van de kust heeft in de loop der eeuwen gevolgen gehad voor de veiligheid tegen overstromingen vanuit zee. Ook in de huidige situatie bepaalt de natuurlijke dynamiek deels de mogelijkheden en kosten voor de waterkering- en kustlijnzorg. Op Ameland beschermt een

overwegend breed duingebied de achterliggende dijkring tegen overstromingen. De brede duingordel van Ameland is in zijn geheel 'deltaveilig'. Door de versterkingen eind jaren '80 en begin '90 is voldoende sterkte in het duinmassief en is sprake van een ononderbroken achterste duinregel.

Waddenzeedijk

Wetterskip Fryslân heeft verbeterwerkzaamheden uitgevoerd aan de Waddenzeedijk op Ameland. De verbeterwerkzaamheden waren nodig omdat de zeedijk niet meer aan alle strenge, wettelijke eisen voldeed. Het deel van de dijkring dat verbeterd is betreft de gehele Waddenzeedijk. Het doel van de dijkversterking was het verbeteren van de veiligheid, zodat wordt voldaan aan de wettelijke veiligheidsnormen onder de nieuwe hydraulische randvoorwaarden voor een periode van 50 jaar, uitgaande van het middenscenario voor klimaatverandering volgens het rapport Waterbeheer 21e eeuw (zeespiegelstijging 60 cm/eeuw). Het Wetterskip is inmiddels klaar met de dijkwerkzaamheden.

Planuitgangspunten waterkering

- De legger Primaire Waterkeringen krijgt in het bestemmingsplan zijn planologische vertaling, zie hiervoor de algemene aanduidingsregel vrijwaringszone - dijk
- De duinen zijn eveneens deel van de waterkering, maar maken ook deel uit van het Natura 2000-gebied. De duinen zijn al beschermd door de Natura 2000-regelgeving. In de bestemmingsomschrijving van de bestemming 'Natuur' is opgenomen de functie van zeedefensie en waterkering. Een aanvullende regeling (bijvoorbeeld een dubbelbestemming) met betrekking tot de waterkerende functie is daarom niet nodig.
- De waterkerende dijk aan de zuidzijde van het eiland is onder de bestemming 'Water - Waterkering' gebracht.

3.7 Wonen

De woonfunctie is op Ameland zeer sterk in de kernen geconcentreerd. In het buitengebied komen slechts enkele woonhuizen voor. Deze worden als zodanig bestemd. Bij ieder volwaardig agrarisch bedrijf wordt één bedrijfswoning toegestaan. Bij agrarische bedrijven waar al twee bedrijfswoningen aanwezig zijn, worden deze als zodanig bestemd.

3.7.1 Mantelzorgwoningen

Per 1 november 2014 zijn voor mantelzorgwoningen de regels veranderd. Een mantelzorgwoning is een aan-of bijgebouwde woning bij een bestaande hoofdwoning. Het moet bij de woning wel gaan om een voorziening voor een hulpbehoevende die vanuit de hoofdwoning mantelzorg krijgt. Andersom mag ook: in dat geval bevindt de hulpbehoevende zich in de hoofdwoning en woont de mantelzorger in de mantelzorgwoning. Het hoeft niet per se te gaan om ouders of een ander familielid. Er hoeft geen vergunning meer te worden gevraagd voor de bouw van een mantelzorgwoning op het eigen erf. Die woning wordt gelijkgesteld met een schuur of garage, waarvoor ook geen vergunning hoeft te worden aangevraagd. Wanneer geen mantelzorg meer wordt verleend, mag deze aangebouwde woning niet meer worden bewoond.

Aangezien de regels voor vergunningvrij bouwen voldoende in deze behoefte voorzien is in de regels van dit bestemmingsplan geen aanvullende regeling met betrekking tot mantelzorgwoningen opgenomen.

3.7.2 Inwoning

Inwoning is in principe mogelijk. Er worden geen extra bouwmogelijkheden geboden. Inwoning is alleen mogelijk binnen het hoofdgebouw of binnen het met hoofdgebouw verbonden bijgebouw. Er mag geen eigen hoofd- en/of achteruitgang gerealiseerd worden. Intern mag wel een extra toilet, wasruimte, woonkamer en beperkte kookmogelijkheden gerealiseerd worden. Een zelfstandige nieuwe woning of woningsplitsing is niet toegestaan. Dit leidt tot een toename van de hoeveelheid woningen en is niet wenselijk.

In geval het gaat om een bedrijfswoning, waar het uit bedrijfsmatige redenen noodzakelijk is dat de woning gebruikt gaat worden voor meer dan een huishouden, is binnen de bestemming 'Agrarisch' een specifieke regeling (afwijkingsbevoegdheid) opgenomen. De huisvesting van een tweede huishouding moet in dat geval noodzakelijk zijn voor het constante toezicht op het agrarisch bedrijf, dan wel in verband met de continuïteit en duurzaamheid van het bedrijf als volwaardig meermansbedrijf. De bestaande bouwmassa mag echter niet worden vergroot en er mag niet meer dan twee bedrijfswoningen worden gevestigd. Zie hiervoor artikel 3.5.5 Inwoning

3.8 Recreatie en toerisme

3.8.1 Verblijfsrecreatie

De recreatiesector is voor Ameland één van de belangrijkste sectoren. In de structuurvisie zijn voor de recreatieve sector de volgende uitgangspunten gehanteerd:
'Behoud van de bestaande toeristisch-recreatieve structuur in combinatie met kwaliteitsverbetering en seizoensverlenging houden Ameland op peil als toeristische verblijfplaats. Kwaliteit qua ruim lelijke inpassing en aanbod (luxer en innovatiever) zijn de randvoorwaarden'. De in de structuurvisie opgenomen uitgangspunten zijn in het bestemmingsplan Buitengebied, waar nodig, vertaald.

Op Ameland komen een aantal grote verblijfsrecreatieve voorzieningen voor. Deze liggen vooral tussen de kernen en de duinen. Voor deze voorzieningen (recreatieterreinen) zijn aparte bestemmingsplannen opgesteld. Voor de kleinschalige recreatieve voorzieningen wordt aangesloten bij het gemeentelijke recreatiebeleid.

3.8.2 Dagrecreatie

Tussen Nes en Buren bevind zich recreatiegebied De Vleijen. Het betreft een waterspeelterrein met een oppervlakte van circa 15 ha. In het gebied bevinden zich enkele dagrecreatieve voorzieningen zoals een Paintballcentrum en klimbospark met zippline. In de winter, wanneer het gevroren heeft, wordt een gedeelte van De Vleijen gebruikt om te schaatsen. Verder kent Ameland een 9-holes golfbaan (Golfbaan d’Amelander Duinen). Deze is gelegen net ten noorden van Hollum.

3.8.3 Planuitgangspunten

Sinds 1995 moesten recreatieondernemers op de Waddeneilanden het aantal overnachtingsmogelijkheden bijhouden. Doel hiervan was het aantal overnachtingsmogelijkheden te stabiliseren. Om de regeldruk voor ondernemers te verkleinen is deze zgn. 'beddenboekhouding' sinds een aantal jaren afgeschaft. Per plan of project moet nu onderbouwd worden hoe is gezorgd voor het gelijk blijven van de totale recreatiedruk.

Al langere tijd wordt ingezet op het verbreden van het toeristisch seizoen en wordt de nadruk gelegd op kwalitatieve- in plaats van kwantitatieve groei. Hierdoor zijn voldoende groeimogelijkheden voor de toeristische sector ontstaan zonder dat de beddencapaciteit toenam. Dit beleid leidde er zelfs toe dat het aantal bedden in accommodaties juist is afgenomen: van circa 25.000 bedden in 2005 tot circa 21.000 in 2019.

Dit bestemmingsplan voorziet -bij recht- niet in nieuwe grote verblijfsrecreatieve voorzieningen. Huidige verblijfsrecreatieve functies worden vastgelegd: bestaande appartementen, recreatiewoningen, groepsaccommodaties en kampeerterreinen zijn inbestemd. Voor groepsaccomocaties is in dit bestemmingsplan per locatie de maximale oppervlakte vastgelegd. Het aantal bedden in groepsaccomodaties wordt in de regels vastgelegd op het bestaande aantal. Voor (kleinschalige) verblijfsrecreatie als nevenactiviteit bij agrarische bedrijven geldt dat per agrarisch bedrijf bij recht twee verblijfsrecreatieve eenheden (á 5 personen) zijn toegestaan. (Zie artikel 3.1.) Deze mogelijkheid was in het vigerend bestemmingsplan eveneens opgenomen. De mogelijkheid voor één verblijfsrecreatieve eenheid (á 4 personen wordt in het buitengebied eveneens toegestaan bij bedrijfswoningen en overige woningen. Hiertoe is een afwijkingsmogelijkheid opgenomen.

Het aantal agrarische bedrijven binnen de gemeente bedraagt circa 25. Het aantal niet-agrarische bedrijven met bedrijfswoning alsmede het aantal burgerwoningen in het buitengebied is eveneens beperkt, namelijk 34. Het maximaal aantal overnachtingsmogelijkheden dat met deze regeling in beginsel kan worden gerealiseerd (zijnde 386 bedden) is dus zeer beperkt, zeker in relatie tot het totaal aan overnachtingsmogelijkheden op Ameland (circa 21.000). De mogelijkheid voor (kleinschalige) verblijfsrecreatie als nevenactiviteit bij agrarische bedrijven en (bedrijfs)woningen zal derhalve niet leiden tot een substantiële toename van de recreatiedruk.

Het effect van bovengenoemde ontwikkelingen is ook meegenomen in de planmer, zie bijlage 4, hoofdstuk 6 en 7. Hieruit blijkt dat ten gevolge van de (beperkte) planologische ontwikkelingsruimte geen sprake is van een substantieel negatief effect op landschappelijke en natuurlijke waarden.

3.9 Technische infrastructuur

De technische infrastructuur op Ameland bestaat onder meer uit een aantal leidingen, gaswinlocaties van de NAM en waterwinlocaties.

Leidingen

De belangrijkste leidingen zijn gebundeld in een leidingenstraat die aan land komt aan de zuidoostzijde van het eiland (ten zuidoosten van Buren). Het gaat onder meer om gas-, telecom-, water-, hoogspannings- en melkleidingen. Aan de Reeweg in Ballum bevindt zich de enige rioolwaterzuiveringsinstallatie van Ameland. Het rioolwater van vrijwel het gehele eiland wordt met behulp van 4 rioolgemalen en twee persleidingen naar de zuiveringsinstallatie gepompt.

Rioolpersleiding en rioolgemalen

Er liggen een rioolpersleidingen in het plangebied. Wetterskip Fryslân heeft beperkt recht van opstal ter plaatse van de rioolpersleidingen. Dit houdt o.a. in dat aan een strook van 6 meter (3 meter aan weerszijden van de persleiding, gerekend vanuit het hart van de leiding) beperkingen gelden voor het grondgebruik. Er mogen o.a. geen vaste verharding en diep wortelende beplanting worden aangelegd boven de genoemde strook.

Bebouwing is hier ook niet toegestaan. De ligging van de rioolpersleidingen en rioolgemalen zijn niet online te raadplegen.

Gaswinning

Midden jaren '80 begon de NAM met de winning van gas bij Ameland. Het gas uit het Ameland-veld wordt gewonnen op 3 locaties. Eén daarvan ligt op de oostpunt van Ameland, in het natuurgebied Het Oerd. De installaties zijn verdiept aangelegd, zodat ze alleen van dichtbij zichtbaar zijn. Behalve deze landlocatie wint de NAM het Ameland-gas ook met behulp van twee productieplatforms die in de Noordzee zijn geplaatst, drie kilometer voor de kust van Ameland. Inmiddels is uit het gasveld al zo'n 40 miljard kubieke meter gas gewonnen. Het Ameland-veld ligt voor een groot deel onder het eiland en onder de Waddenzee. In de tweede helft van de jaren '90 heeft de NAM een aantal proefboringen uitgevoerd naar gasvelden die (deels) onder de Waddenzee liggen. Dat gebeurde vanaf een drietal locaties op het vasteland in Noord-Groningen en Noord-Friesland. De putten werden vanaf land schuin onder de Waddenzee geboord. Daarbij zijn zes gasvelden gevonden die de NAM nu in productie wil nemen waaronder ten noorden van Nes.

Grondwaterbeschermingsgebied, waterwinning en drinkwaterproductiebedrijven

Grondwaterbeschermingsgebieden zijn aangewezen om daarbinnen de kwaliteit van het grondwater ten behoeve van de openbare drinkwatervoorziening te beschermen. Het grondwaterbeschermingsgebied ligt om het waterwingebied heen en de omvang ervan wordt bepaald aan de hand van de mate van kwetsbaarheid van de winning en is afgeleid van de geohydrologische opbouw van de ondergrond en van de grondwaterkwaliteit. Binnen deze gebieden wordt extra aandacht gevraagd voor een goede grondwaterkwaliteit en worden in beginsel geen activiteiten toegelaten die een mogelijk negatieve invloed hebben op de grondwaterkwaliteit.

In de provinciale verordeningen zijn waterwingebieden en grondwaterbeschermingsgebieden aangewezen en is bepaald dat het in deze gebieden van belang is om de kwaliteit van het grondwater te beschermen, ten behoeve van de productie van het drinkwater. Ten behoeve van deze bescherming zijn er een aantal activiteiten verboden of onder voorwaarden toegestaan. In dit bestemmingsplan zijn deze gebieden van een passende regeling voorzien. Zie hiervoor paragraaf 5.3.5 Waarde - Waterwingebied en paragraaf 5.4.2 Milieuzone - grondwaterbeschermingsgebied.

De waterwinning Ameland Buren ligt ten noordoosten van de plaats Buren op Ameland, in de Buurderduinen. De winning Buren bestaat uit twee aparte waterwingebieden, die beide een apart grondwaterbeschermingsgebied hebben. Het westelijk gelegen terrein is komen te vervallen. Hiervoor loopt momenteel een wijzigingsprocedure bij de Provincie.
Voor de productie van drinkwater heeft Vitens in het buitengebied van Ameland 3 bedrijfslocaties. Nabij Hollum en nabij Buren liggen drinkwaterproductiebedrijven. Aangrenzend aan de gemeentewerf te Ballumerbocht ligt een drinkwaterreservoir. De bedrijfslocaties en het drinkwaterreservoir zijn specifiek inbestemd.

Hoofdstuk 4 Omgevingsaspecten

4.1 Inleiding

Ten behoeve van een goede ruimtelijke ordening c.q. het opstellen van een nieuw bestemmingsplan dient aandacht te worden besteed aan de zogenaamde omgevingsaspecten. Daarbij wordt in dit hoofdstuk getoetst aan de sectorale wet- en regelgeving op het gebied van:

- archeologie;
- ecologie;
- water;
- milieuaspecten (bodem, bedrijvigheid, luchtkwaliteit, externe veiligheid, geluid);
- kabels en leidingen.

In het hoofdstuk wordt in de eerste paragraaf aandacht besteed aan het planMER, dat gelet op de planMER-plicht bij dit bestemmingsplan is opgesteld. Vervolgens vindt per thema een toetsing plaats aan de geldende kaders. Voor een meer gedetailleerde beschrijving van de bestaande situatie en een analyse van de mogelijke effecten van het bestemmingsplan wordt verwezen naar het planMER.

4.2 Milieueffectrapportage

4.2.1 Planmer-plicht

In de Wet milieubeheer en het bijbehorende Besluit milieueffectrapportage (Besluit mer) is wettelijk geregeld voor welke projecten en besluiten een milieueffectrapport dient te worden opgesteld. Een planmer-plicht is voor een bestemmingsplan aan de orde als het plan:

- kaderstellend is voor een toekomstig besluit over mer-(beoordelings)plichtige activiteiten: bijvoorbeeld bedrijfsactiviteiten die in het kader van de omgevingsvergunning milieu mer-(beoordelings)plichtig zijn. De nieuwvestiging, uitbreiding of wijziging veehouderijbedrijven is in het kader van de omgevingsvergunning vanaf een bepaalde omvang mer- of mer-beoordelingsplichtig. Deze mer-(beoordelings)plicht is afhankelijk van het aantal dieren waarop het initiatief betrekking heeft. De drempelwaarden zijn opgenomen in de C- en D-lijst bij het Besluit mer;
- mogelijkheden biedt voor activiteiten die een significant negatief effect kunnen veroorzaken op Natura2000-gebieden (in dat geval is een passende beoordeling op grond van de Wet natuurbescherming noodzakelijk).

Het bestemmingsplan Buitengebied Ameland biedt ontwikkelingsmogelijkheden aan de agrarische bedrijven. Daarbij gaat het onder andere om uitbreidingsmogelijkheden voor veehouderijen. Door de ontwikkelingsmogelijkheden en flexibiliteit die het bestemmingsplan biedt aan veehouderijen is het mogelijk dat in bepaalde gevallen bij toekomstige uitbreidingen drempelwaarden uit het Besluit mer zullen worden overschreden, waarmee het bestemmingsplan het kader vormt voor mogelijke toekomstige besluiten over mer(-beoordelings)plichtige activiteiten. Om deze reden is voor het bestemmingsplan sprake van een

planmer-plicht.

Ook is een planmer-plicht aan de orde vanwege mogelijk significant negatieve effecten op Natura 2000. Natura 2000 is een Europees netwerk van beschermde natuurgebieden. Binnen de gemeente Ameland maken drie gebieden deel uit van de Natura 2000-gebieden: Duinen Ameland, Noordzeekustzone en Waddenzee. Met name als het gaat om stikstofdepositie kan op vele kilometers afstand sprake zijn van waarneembare effecten als gevolg van de bouw- en gebruiksmogelijkheden in de bestemmingsplannen. Wanneer voor een plan een passende beoordeling op grond van de Wet natuurbescherming noodzakelijk is, leidt dit automatisch tot een planmer-plicht.

4.2.2 Doel en procedure

Doel van een planMER is het integreren van milieuoverwegingen in de voorbereiding van (in dit geval) een bestemmingsplan. In het planMER dient te worden beoordeeld of de ontwikkelingsruimte en flexibiliteit die het bestemmingsplan biedt, kan leiden tot ongewenste effecten. Waar relevant beschrijft het planMER maatregelen waarmee negatieve effecten kunnen worden beperkt of voorkomen (of positieve effecten kunnen worden versterkt).

Als eerste stap in de mer-procedure is een Notitie reikwijdte en detailniveau opgesteld. Met deze notitie is de mogelijkheid geboden om te reageren op de opzet van het MER en de onderliggende onderzoeken. De Notitie reikwijdte en detailniveau geeft een overzicht van de onderzoekssituaties en de uit te voeren onderzoeken.

Het planMER (bijlage 4 planMER bij deze toelichting) wordt gelijktijdig met het ontwerp bestemmingsplan in procedure gebracht. Op dat moment vindt ook de wettelijk verplichte toetsing door de Commissie voor de m.e.r. plaats.

4.2.3 Resultaten en conclusies

Uitgangspunt voor de effectbeoordeling in het planMER vormt de maximale benutting van de ontwikkelingsmogelijkheden die het bestemmingsplan Buitengebied biedt. Daarnaast is in het planMER specifiek ingegaan op de milieugevolgen die samenhangen met de mogelijkheden voor deeltijdboeren en opgaande teelten.

Uit de resultaten zoals vastgelegd in het planMER blijkt dat effecten van de ontwikkelingsruimte in het bestemmingsplan Buitengebied over het algemeen beperkt zijn. Dit is het gevolg van:

- de aard en omvang van de ontwikkelingen die worden mogelijk gemaakt: het bestemmingsplan is consoliderend van aard. Dit betekent dat geen ingrijpende functiewijzigingen worden mogelijk gemaakt. De ontwikkelingsmogelijkheden die het bestemmingsplan biedt richten zich voornamelijk op de bouw- en gebruiksmogelijkheden binnen de bouwvlakken;
- de voorwaarden en uitgangspunten die in de bestemmingsplanregels worden gesteld aan toekomstige initiatieven: aan de ontwikkelingen met potentiële milieugevolgen zijn in het bestemmingsplan diverse voorwaarden gekoppeld. Ook zijn er regelingen opgenomen ter bescherming van de natuurwaarden en de landschappelijke, cultuurhistorische en archeologische waarden;
- de over het algemeen gunstige milieusituatie in het plangebied en in de omgeving daarvan (de referentiesituatie): binnen het plangebied is sprake van een relatief lage milieubelasting en veel milieugebruiksruimte.

Thema	Criterium	Waardering van het effect	
		Voornemen: maximaal	Zoekgebied deeltijd-boeren en opgaande teelten
Bodem en water	Bodemkwaliteit	0	0
	Waterkwantiteit	0	0
	Keringen	0	0
	Grondwater	0	0
	Waterkwaliteit	-	0
	Watersysteem	0	0
Landschap, cultuurhistorie en archeologie	Openheid	0	-/0
	Verkavelingsstructuur	0	0
	Kenmerkende bebouwing	0	0
	Hemelhelderheid (duister-nis)	0	0
	Stilte	0	0
	Archeologische waarden	0	0
Ecologie	Natura 2000 - verzuring/vermesting - overige criteria	 -- 0	 -/0 0
	Natuurnetwerk Nederland	0	0
	Weidevogelpopulaties	0	0
	Beschermde soorten	0	0
Leefomgeving	Verkeershinder	-/0	0
	Geurhinder	-/0	0
	Geluidhinder	0	0
	Luchtkwaliteit	-/0	0
	Risicosituatie	0	0
	Gezondheid	0	0

De beoordelingen in de tabel zijn gebaseerd op de effecten die samenhangen met de maximale benutting van alle ontwikkelingsmogelijkheden die het bestemmingsplan biedt, rekening houdend met de voorwaarden en uitgangspunten zoals vastgelegd in het bestemmingsplan. Uitgaande van de reëel te verwachten ontwikkelingen zullen de effecten (nog) beperkter zijn. Belangrijkste aandachtspunt dat volgt uit de effectbeschrijvingen in het planMER zijn de gevolgen van een mogelijke toename van stikstofdepositie door een eventuele uitbreiding van de veestapel. Op dit punt zijn in het bestemmingsplan nadere voorwaarden opgenomen.Zie ook paragraaf 5.2.1 Agrarisch.

Natura 2000

Uit de passende beoordeling blijkt dat zonder nadere randvoorwaarden significante negatieve effecten als gevolg van een toename van stikstofdepositie op de Natura 2000-gebieden niet zijn uit te sluiten. In de passende beoordeling is bekeken op welke wijze kan worden gekomen tot een uitvoerbaar alternatief in het kader van de Wet natuurbescherming. Naar aanleiding hiervan zijn in de planregels nadere voorwaarden verbonden aan de wijziging of uitbreiding van veehouderijen: het wijzigen van het bestaande aantal dierplaatsen, bestaande diersoorten en/of bestaande stalsystemen is niet toegestaan. Zie voor een verdere toelichting op de planregels in relatie tot deze nadere voorwaarden paragraaf 5.2.1 Agrarisch.

Overig

Voor de overige thema's en criteria is met de set van voorwaarden die in de planregels zijn verbonden aan toekomstige initiatieven voldoende geborgd dat geen onaanvaardbare effecten optreden.

4.3 Archeologie

Algemeen

De Erfgoedwet regelt de bescherming van archeologisch erfgoed in de bodem, de inpassing ervan in de ruimtelijke ontwikkeling en de financiering van opgravingen. Uitgangspunt is dat wanneer de bodem wordt verstoord, de archeologische resten intact moeten blijven. De wet geeft aan dat archeologische belangen op een verantwoorde manier worden meegenomen in ruimtelijke plannen. Gemeenten dienen dus bij het opstellen van bestemmingsplannen rekening te houden met de in hun bodem aanwezige waarden. Provincies hebben hierbij een toetsende rol.

FAMKE

De provincie heeft in dit kader de Friese Archeologische Monumentenkaart Extra (FAMKE) opgesteld. Hierop zijn inmiddels archeologische adviezen voor de provincie Fryslân gegeven. Op deze kaart worden voor de zowel de steentijd-bronstijd als de Ijzertijd - middeleeuwen adviezen gegeven over eventueel te verrichten onderzoeken. Voor de steentijd - bronstijd blijkt voor het plangebied geen onderzoek noodzakelijk te zijn. Voor de periode ijzertijd-middeleeuwen blijkt voor delen van het plangebied een karterend onderzoek 1 te worden aanbevolen (zie onderstaande figuur).

Figuur: Advieskaart Ijzertijd - middeleeuwen (bron: FAMKE)

Figuur: detail advieskaart ijzertijd - middeleeuwen, archeologische vindplaats ten westen van Hollum

Relatie met het plangebied

Ameland kent twee omvangrijke gebieden waar zich archeologische resten kunnen bevinden. Dit zijn de hoger gelegen gebieden, die al vroeg geschikt zijn geweest voor bewoning. Daarom hebben deze gebieden volgens de archeologische verwachtingskaart van de provincie (de FAMKE) een hoge verwachtingswaarde. Op grond daarvan beveelt de provincie Fryslân aan om bij ingrepen van meer dan 500 m^2 een karterend archeologisch onderzoek te verrichten. Voor deze gebieden is een beschermende regeling opgenomen.

Daarnaast bevinden zich bij Hollum en Buren twee archeologisch waardevolle gebieden. Van deze terreinen is bekend dat zij waardevolle archeologische resten uit de periode bronstijd en later bevatten. Op het strand bij Hollum gaat het om een terrein waarop de resten van het verdwenen dorp Sier zijn aangetroffen. Sier bestaat niet meer, maar was een laatmiddeleeuwse nederzetting die in de 17e eeuw door overstuiving onbewoonbaar werd. In het verleden kwamen sporen van dit dorp vrij door de erosie van de zee. Door de basiskustlijn (de basiskustlijn is de norm voor de te handhaven kustlijn) komen nu geen sporen meer vrij van Sier. Ten zuiden van Buren is in 1999 de middeleeuwse structuur aangetroffen van een rechthoekig gebouw dat mogelijk deel heeft uitgemaakt van het uithof van klooster Foswerd, dat in 1580 werd opgeheven.

De archeologisch waardevolle gebieden zijn zgn. 'archeologische vindplaatsen', de FAMKE geeft 'streven naar behoud' aan. Van deze terreinen is bekend dat zij waardevolle archeologische resten uit de periode bronstijd en later bevatten. In veel gevallen betreft het AMK-terreinen, maar het kunnen ook terreinen zijn die bij gemeente of provincie bekend staan als archeologisch waardevol. In deze gebieden wordt afgeraden om ingrepen te verrichten, die het bodemarchief kunnen schaden.

Het bestemmingsplan buitengebied is overwegend conserverend van aard, waardoor de bestaande situatie wordt vastgelegd.

Bij een aanvraag omgevingsvergunning buitenplanse omgevingsplanactiviteit of bij een wijziging omgevingsplan

dient te worden bekeken of er sprake is van een ingreep groter dan 500 m^2. Indien dat het geval is zal op dat moment archeologisch onderzoek moeten worden uitgevoerd.

Ten aanzien van archeologie zijn er geen belemmeringen voor dit plan.

4.4 Ecologie

4.4.1 Algemeen

De Wet natuurbescherming (Wnb) beschermt Nederlandse natuurgebieden en planten- en diersoorten. De wet geldt sinds 1 januari 2017 en vervangt 3 wetten: de Natuurbeschermingswet 1998, de Flora- en faunawet en de Boswet.

Gebiedsbescherming: Natuurnetwerk Nederland (NNN)

Gebieden die deel uitmaken van het Natuurnetwerk Nederland (NNN) zijn aangewezen in de provinciale verordening. Voor dit soort gebieden geldt het 'nee, tenzij' principe, wat inhoudt dat binnen deze gebieden in beginsel geen nieuwe ruimtelijke ontwikkelingen mogen plaatsvinden.

Gebiedsbescherming: Natura-2000 gebieden

Dit zijn gebieden die deel uitmaken van het Europese netwerk van natuurgebieden. Voor deze gebieden gelden zogenoemde instandhoudingsdoelstellingen voor de leefgebieden van vogelsoorten (Vogelrichtlijn) en instandhoudingsdoelstellingen voor de natuurlijke habitats en habitats van soorten (Habitatrichtlijn).

Een bestemmingsplan dat afzonderlijk of in combinatie met andere plannen of projecten significante gevolgen kan hebben voor een Natura 2000-gebied, kan uitsluitend vastgesteld worden indien uit een passende beoordeling de zekerheid is verkregen dat het plan, onderscheidenlijk het project de natuurlijke kenmerken van het gebied niet zal aantasten. Tevens is er aantal uitzonderingen van toepassing.

Soortenbescherming: planten en dieren

De bescherming van dieren en planten ziet, anders dan bij gebiedsbescherming, op de bescherming van specifieke plant en diersoorten met als doel de diversiteit aan soorten te beschermen. Deze bescherming geldt permanent, dus niet uitsluitend bij het opstellen van een nieuw ruimtelijk plan. Dat wil zeggen dat ook bij dagelijkse activiteiten of bij het verlenen van vergunningen of het doorlopen van afwijkingsprocedures, rekening gehouden dient te worden met beschermde soorten. Bij het opstellen van het bestemmingsplan moet redelijkerwijs de uitvoerbaarheid aangetoond kunnen worden.

4.4.2 Toetsing

Gebiedsbescherming: Natuurnetwerk Nederland (NNN)

Het overgrote deel van Ameland, met uitzondering van in hoofdzaak de dorpskernen en de recreatieterreinen, maakt onderdeel uit van het NNN. De gronden die onderdeel uitmaken van het NNN hebben een passende bestemming gekregen. Volgens provinciaal beleid gelden er geen beperkingen voor agrarische activiteiten die plaatsvinden nabij het NNN. Voortzetting van bestaand gebruik, agrarische functies en activiteiten, kunnen zodoende worden voortgezet. Het bestemmingsplan staat geen onomkeerbare nieuwe ontwikkelingen toe, zoals vestiging van een nieuw agrarisch bedrijf, die de realisatie van het NNN in de weg zullen staan. De

ontwikkelingen die het bestemmingsplan toelaat leiden niet tot areaalverlies van het NNN en hebben geen effect op de wezenlijke kenmerken en waarden van het NNN.

Gebiedsbescherming: Natura-2000 gebieden

Het Natura 2000-gebied Duinen Ameland is binnen het plangebied gelegen. Ook zijn langs de randen delen van de Natura 2000-gebieden Noordzeekustzone en Waddenzee onderdeel van het plangebied. In de passende beoordeling is een uitgebreide beschrijving van de gebieden opgenomen. Voor de meeste criteria (areaalverlies, verstoring, effecten op de waterhuishouding en verontreiniging en versnippering) kunnen significante negatieve effecten als gevolg van het bestemmingsplan buitengebied Ameland worden uitgesloten. Uitzondering vormt het thema vermesting/verzuring. De ontwikkelingsruimte voor veehouderijen kan (ten opzichte van de huidige situatie) tot een forse toename van stikstofdepositie binnen Natura 2000-gebieden leiden. Significante negatieve gevolgen kunnen alleen worden uitgesloten wanneer voorwaarden worden verbonden aan toekomstige veehouderij-initiatieven (zie ook paragraaf 4.2.3).

Soortenbescherming: planten en dieren

Het plangebied bestaat voor het overgrote deel uit agrarische gronden en enkele bos- en natuurgebieden. De aanwezige soorten in bos- en natuurgebieden worden beschermd door de bouw- en gebruiksregels voor bestemming Natuur. De bescherming van de aanwezige soorten in het agrarisch gebied is slechts beperkt geborgd. Ontwikkelingsmogelijkheden vinden met name plaats ter plaatse van de bouwvlakken. De werkzaamheden die kunnen leiden tot effecten op beschermde soorten betreffen sloop- en bouwwerkzaamheden, het dempen van watergangen en het verwijderen van opgaande beplanting. Gezien het lokale karakter van de ontwikkelingen kunnen effecten op landelijke staat van instandhouding worden uitgesloten. De lokale ontwikkelingen kunnen echter wel leiden tot overtreding van de verbodsbepalingen van de Wet natuurbescherming. Afhankelijk van de werkzaamheden en de betreffende soorten kan op dat moment het aanvragen van een ontheffing van de Wet natuurbescherming noodzakelijk zijn. Als onderbouwing voor de ontheffingsaanvraag dient een activiteitenplan worden opgesteld waarin de te nemen mitigerende- en compenserende maatregelen worden opgenomen. Voor een overzicht van te verwachten soorten en de effecten die op kunnen treden bij ontwikkelingen wordt verwezen naar het planMER, zie bijlage 4 planMER.

Voor de aanwezige beschermde soorten in het buitengebied van Ameland bestaan voldoende mogelijkheden om effecten op beschermde soorten te voorkomen of te mitigeren. Hierbij moet men denken aan het werken buiten kwetsbare perioden en het te allen tijde waarborgen van het functionele leefgebied van de soort. In het kader van de individuele ontwikkelingen dient afhankelijk van de werkzaamheden soortgericht onderzoek te worden uitgevoerd.

Ten aanzien van de bescherming van natuurgebieden en soortenbescherming zijn er geen belemmeringen voor dit bestemmingsplan. Ten aanzien van het onderwerp 'Stikstofdepositie' wordt verwezen naar paragraaf 5.2.1.

4.5 Water

4.5.1 Algemeen

Het aspect water is in de afgelopen jaren steeds meer op een integrale wijze benaderd. Een belangrijke ontwikkeling in het waterbeleid is de Watertoets. Het kader voor de Watertoets wordt gevormd door het vigerende beleid zoals geformuleerd in de Vierde Nota Waterhuishouding, Waterbeleid 21e eeuw, de Europese Kaderrichtlijn water, de Nota Ruimte en de beleidslijn Ruimte voor de rivier.

Het doel van de Watertoets is waarborgen dat waterhuishoudkundige doelstellingen meer expliciet en op een evenwichtige wijze in beschouwing worden genomen bij alle waterhuishoudkundig relevante ruimtelijke plannen en besluiten. De 'winst' die wordt behaald bij de Watertoets, ligt bij de vroegtijdige betrokkenheid en informatievoorziening.

4.5.2 Beleid Waterschap

Waterbeheerprogramma 2022-2027

Wetterskip Fryslân investeert de komende zes jaar in het versterken van dijken, de aanleg van waterbergingsgebieden, het langer vasthouden van zoet water en de verbetering van de waterkwaliteit. Ook richt men de blik verder vooruit. Om de effecten van de klimaatverandering op te kunnen vangen zijn maatregelen en ruimtelijke keuzes onvermijdelijk. Dat staat in het waterbeheerprogramma 2022-2027.

Peilbesluit Ameland

Wetterskip Fryslân heeft de waterpeilen op Ameland vastgelegd in een Peilbesluit. Hierin wordt de gewenste stand van het oppervlaktewater binnen een bepaald peilgebied aangegeven.

Grondwaternota

Deze Grondwaternota beschrijft de wijze waarop Wetterskip Fryslân haar taak invult voor het operationele grondwaterbeheer.

Onder Ameland bevindt zich een relatief ondiep, klein grondwatersysteem van circa 25 m dikte in de vorm van een “zoetwaterlens”; het bovenliggende duingebied vormt het voedingsgebied. De polders bevatten vooral brak en zout grondwater. De ondergrond bestaat grotendeels uit fijn zandige lagen die aan de onderkant wordt begrensd door een ondoorlatende kleilaag. Dit betekent dat er sprake is van kwetsbare watersystemen waarin onttrekkingen al snel kunnen leiden tot grote dalingen van de grondwaterstand, met mogelijk verdroging van de grondwaterafhankelijke natuurgebieden als gevolg.

Leidraad Watertoets

In de Leidraad Watertoets staan de uitgangspunten waarmee rekening moet worden gehouden bij ruimtelijke ontwikkelingen vanuit het aspect water. Ook staat hier de informatie beschreven over de objecten die van toepassing zijn voor het plangebied. De Leidraad Watertoets is te raadplegen op de website: www.wetterskipfryslan.nl/watertoets.

Klimaatadaptatie

Als Friese overheden gaan we met belanghebbenden in gesprek hoe we in Fryslân willen omgaan met de gevolgen van extreme weersomstandigheden voor de komende jaren. De effecten van de klimaatverandering zijn in kaart gebracht en opgenomen in de Friese klimaatatlas, www.frieseklimaatatlas.nl. De atlas biedt inzicht in mogelijke toekomstige negatieve effecten op de fysieke leefomgeving binnen het plangebied.

4.5.3 Watertoets

Huidig watersysteem

Het gebied maakt deel uit van het beheergebied van Wetterskip Fryslân en Rijkswaterstaat. In het gehele buitengebied met name de agrarische percelen zijn omsloten door watergangen deels als hoofdwatergang en deels als schouw watergang. De watergangen voorzien in de behoefte van zoet water voor onder andere de agrarische sector. Door het verloop in hoogte worden er verschillende peilen gehanteerd welke middels kunstwerken zoals dammen, duikers en stuwen op peil wordt gehouden. Het oppervlaktewater in de duinen aan de noord en oostkant van het eiland is niet opgenomen in de legger. Deze wateren zijn in beheer van Rijkswaterstaat en worden voornamelijk gevoed door regenwater en of door getijwerking van de Noordzee en Waddenzee.

Beleid Wetterskip Fryslân

Een van de meest belangrijke uitgangspunten van het nieuwe beleid van het waterschap is dat, in het kader van het thema 'Ruimte voor Water', het totale oppervlak aan open water niet mag afnemen. Ook mag er, als gevolg van een toename van het verharde oppervlak, geen versnelde afvoer van regenwater uit het gebied zijn. Om dit te voorkomen dient de toename van het verharde oppervlak gecompenseerd te worden, dit kan door extra waterberging binnen het gebied te creëren. Daarom hanteert Wetterskip Fryslân bij nieuwbouwplannen/uitbreidingen het beleid dat 10% van de toename van het verharde oppervlak aan open water bij gemaakt dient te worden.

Ontwikkelingen

Het onderhavige bestemmingsplan is overwegend conserverend van aard. Dit betekent dat er geen sprake is van invloed op of verandering van de waterhuishouding. Ten aanzien van het aspect water vloeien er dan ook voor het plangebied vooralsnog geen aanvullende of beperkende maatregelen voort, welke in het bestemmingsplan een planologische vertaling dienen te krijgen.

4.5.4 Uitgangspunten voor het bestemmingsplan

Waterkwantiteit

Hoofdwatergangen en andere grote oppervlaktewateren worden met de bestemming 'Water' op de verbeelding vastgelegd. Hierdoor, en door de bescherming door de Keur, is het bestaande systeem van watergangen en oppervlaktewater beschermd.

Compensatie toename verharding voor toekomstige uitbreiding en ontwikkeling op perceelsniveau

Ondanks het consoliderende karakter van het bestemmingsplan, bestaan er op perceelsniveau wel mogelijkheden voor uitbreiding en ontwikkeling. Daarbij kan van geval tot geval sprake zijn van een toename aan verharding. Doordat in de Keur is gesteld dat een toename in verharding en/of demping gecompenseerd dient te worden, worden negatieve effecten voorkomen. Er dient een watervergunning aangevraagd te worden als er meer dan 1.500 m^2 onverharde grond bebouwd of verhard wordt in het landelijke gebied. Zonder compensatiemaatregelen, zoals beschreven in de leidraad watertoets, wordt de watervergunning niet verleend.

Dit geldt ook voor ontwikkelingen die wel passen binnen het bestemmingsplan maar waarvan de grond al meer dan vijf jaar braak ligt.

Keringen
In het bestemmingsplan is de dubbelbestemming Water - Waterkering opgenomen ter bescherming van de aanwezige keringen. Deze dubbelbestemming legt vast dat ontwikkelingen voor bestemmingen die ter plaatse ook voorkomen, uitsluitend mogelijk zijn voor zover het belang van de kering is afgewogen en niet wordt geschaad.

Grondwater
Binnen het plangebied bevinden zich grondwaterbeschermingsgebieden. Hier worden in verband met de waterwinning geen activiteiten toegestaan die een negatief effect hebben op de grondwaterkwantiteit en -kwaliteit. Negatieve effecten op het grondwater wordt hierdoor voorkomen. Voor dit gebied is in het bestemmingsplan een gebiedsaanduiding opgenomen (zie ook paragraaf 5.4.2 Milieuzone - grondwaterbeschermingsgebied). In het bijbehorende artikel is vastgelegd welke ontwikkelingen, ook als deze binnen het bestemmingsplan niet direct mogelijk worden gemaakt, zijn uitgesloten in het kader van de grondwaterbescherming.

Waterkwaliteit
Het is van belang om bij toekomstige initiatieven diffuse verontreinigingen te voorkomen door het gebruik van duurzame, niet-uitloogbare materialen (geen zink, lood, koper en PAK's-houdende materialen), zowel gedurende de bouw- als de gebruiksfase. Eventueel benodigde maatregelen worden in overleg met de waterbeheerder vastgesteld.

De ontwikkelingsmogelijkheden voor de landbouw die in het bestemmingsplan worden geboden, kunnen resulteren in groei van de veestapel. Door intensivering van de landbouw worden er meer meststoffen verspreid. Dit kan leiden tot een zwaardere belasting van het oppervlaktewater met vermestende stoffen (N en P) via af- en uitspoeling. De ontwikkelingsmogelijkheden voor agrarische bedrijven die in het bestemmingsplan worden geboden hebben daardoor (uitgaande van een maximale invulling van de ontwikkelingsruimte die het bestemmingsplan biedt) mogelijk een negatief effect op de waterkwaliteit. Uitgaande van een meer realistische ontwikkeling van de veesector binnen de gemeente Ameland en de eisen die aan bedrijven worden gesteld, zullen deze effecten echter beperkt blijven.

Watersysteem
Voor aanpassingen aan het bestaande watersysteem dient bij het waterschap vergunning te worden aangevraagd op grond van de 'Keur'. Dit geldt dus bijvoorbeeld voor het graven van nieuwe watergangen, het aanbrengen van een stuw of het afvoeren van hemelwater naar het oppervlaktewater. In de Keur is ook geregeld dat een beschermingszone voor watergangen en waterkeringen in acht dient te worden genomen. Dit betekent dat binnen de beschermingszone niet zonder ontheffing van het Wetterskip gebouwd, geplant of opgeslagen mag worden. Hiermee worden negatieve effecten op het watersysteem voorkomen.

Aanleg van kelders (ondergrondse constructies)
Vanuit het aspect 'water' is een aandachtspunt hoe op te gaan met de aanleg van kelders (ondergrondse

constructies). Bij aanleg van een kelder kan het gebeuren dat het grondwater niet normaal kan blijven stromen. Dit kan tot overlast en schade leiden doordat op sommige plekken het grondwater te hoog en op andere plekken te laag komt te staan.
Op Ameland is sprake van een beperkte zoetwatervoorraad die steeds meer onder druk komt te staan door klimaatverandering en toename van de watervraag. De grondwaterstand zal meer gaan fluctueren. In de winter treden daardoor hogere grondwaterstanden op dan nu, terwijl in de zomer de grondwaterstanden juist dieper zullen uitzakken. Om een negatief effect op de zoetwatervoorraad te voorkomen vraagt het Wetterskip om bij de toepassing van een ondergrondse constructie dit zodanig te realiseren dat er geen blijvende verlaging van de grondwaterstand nodig is om de constructie droog te houden (bijv. door drainage en/of bemaling). En zodanig dat de constructie geen belemmering vormt voor verhoging van (grond)waterstanden ten behoeve van verbetering natuurwaarden en waterconservering. Er dient rekening gehouden te worden met stijgende grondwaterstanden tot aan het maaiveld.

Om (toekomstige) wateroverlast te voorkomen is daarom in de regels van dit bestemmingsplan geborgd dat de diepte van een kelder maximaal 3,5 meter beneden maaiveld bedraagt. Zie hiervoor de bouwregels in de bestemmingen die betrekking hebben op woningen en recreatiewoningen, de artikelen 21.2.1, 22.2.1 en 31.2.1.

Daarnaast adviseert het wetterskip om ondergrondse constructies altijd tot aan het maaiveld waterdicht aan te leggen om (toekomstige) wateroverlast te voorkomen. Zo ontstaat bij toekomstige stijgingen in de grondwaterstand geen wateroverlast. Verder wordt geadviseerd te voorkomen dat bij (grote) neerslaghoeveelheden het hemelwater vanaf het omliggende terrein het gebouw in kan stromen.

Ten aanzien van water zijn er geen belemmeringen voor dit plan.

4.6 Bodem

Algemeen

Op grond van het Besluit ruimtelijke ordening (Bro) dient in verband met de uitvoerbaarheid van een bestemmingsplan rekening te worden gehouden met de bodemgesteldheid in het plangebied. Bij functiewijzigingen dient te worden bekeken of de bodemkwaliteit voldoende is voor de beoogde functie en moet worden vastgesteld of er sprake is van een saneringsnoodzaak. In de Wet bodembescherming is bepaald dat indien sprake is van een geval van ernstige bodemverontreiniging, de grond zodanig dient te worden gesaneerd dat zij geschikt is voor de desbetreffende functie (functiegericht saneren). Voor een nieuw geval van bodemverontreiniging geldt, in tegenstelling tot oude gevallen (voor 1987), dat niet functiegericht maar in beginsel volledig moet worden gesaneerd.

Onderzoek

In het bestemmingsplan worden geen functiewijzigingen bij recht mogelijk gemaakt. Bodemonderzoek is om deze reden in het kader van het bestemmingsplan niet noodzakelijk.

Indien er ten behoeve van een functiewijziging een aanvraag omgevingsvergunning buitenplanse omgevingsplanactiviteit wordt ingediend of er sprake een wijziging omgevingsplan, dient op dat moment bodemonderzoek te worden uitgevoerd.

Ten aanzien van bodem zijn er geen belemmeringen voor dit plan.

4.7 Agrarische bedrijvigheid

Algemeen

Wet geurhinder en veehouderij

De Wet geurhinder en veehouderij (Wgv) vormt vanaf 1 januari 2007 het toetsingskader voor geurhinder van veehouderijen die milieuvergunningplichting zijn. Uitgangspunt van de wet is dat aan de ene kant de uitbreidingsmogelijkheden van de veehouderijsector niet in gevaar komen, maar ook dat woningen en recreatiewoningen optimaal tegen geurhinder worden beschermd.

In deze wet zijn voor bepaalde typen dieren geurnormen opgenomen. Deze normen zijn uitgedrukt in odeur units per kubieke meter. Belangrijke inhoudelijke wijziging in de wet is dat onderscheid wordt gemaakt tussen maximaal toegestane geurbelasting binnen en buiten de bebouwde kom en concentratie en niet-concentratiegebieden. Ten aanzien van dieren waarvoor geen geurnorm is vastgesteld, zoals koeien, schapen en paarden, gelden vaste afstanden. Hierbij wordt een onderscheid gemaakt tussen geurgevoelige objecten in de bebouwde kom en daarbuiten. Gemeenten kunnen bij verordening afwijken van de geurnormen en vaste afstanden uit de wet. Hiervoor geldt een in de wet vastgelegde bandbreedte.

De Wet geurhinder en veehouderij regelt ook hoe om te gaan met voormalige agrarische bedrijfswoningen. Als een agrarisch bedrijf wordt beëindigd en een nieuwe bestemming krijgt dan zal voor het voormalige agrarische bedrijf de regeling gelden van een agrarisch bedrijf. Zo kan een voormalig agrarisch bedrijf de overgebleven agrarische bedrijven in de omgeving niet beperken in de bedrijfsvoering.

Activiteitenbesluit

Per 1 januari 2013 zijn agrarische activiteiten onder de werkingssfeer van het Activiteitenbesluit gebracht. Dit betekent dat de meeste dierhouderijen niet meer omgevingsvergunningplichtig worden. Alleen bepaalde intensieve veehouderijen blijven vergunningsplichtig.

De geurhinderregeling voor dierhouderijen is afgestemd op die uit de Wgv. Dit betekent concreet dat de “entree-eisen” om onder de algemene regeling te vallen zijn komen te vervallen. Of een dierhouderij wel of niet vergunningplichtig is hangt dan niet meer af van de afstanden tot bepaalde globaal omschreven objecten. Dit betekent concreet dat geen rekening meer hoeft te worden gehouden met de vaste geurhinderafstanden van veehouderij-inrichtingen als geheel tot woningen en andere geurgevoelige objecten (en omgekeerd). Wat wel blijft zijn de aan te houden afstanden tot individuele stallen. Dan geldt dus niet meer de afstand vanaf de inrichtingsgrens maar vanaf het emissiepunt. En dat ligt meestal verder af van woningen.

Een dierhouderij, waarvoor geen geuremissiefactor is vastgesteld (zoals melkrundvee- of de paardenhouderij) moet straks in principe voldoen aan een afstand van 100 meter (vanaf het emissiepunt) als het geurgevoelig object is gelegen binnen de bebouwde kom en 50 meter als het geurgevoelig object is gelegen buiten de bebouwde kom.

Toetsing

Voor melkrundvee en paarden dient ten opzichte van geurgevoelige objecten binnen de bebouwde kom rekening te worden gehouden met een minimale afstand van 100 meter en buiten de bebouwde kom van 50 meter. De afstand wordt gemeten van het buitenzijde van het dierenverblijf tot de buitenzijde van een geurgevoelig object. Voor schapen gelden vergelijkbare afstandseisen met uitzondering van een stalperiode van maximaal drie maanden in de winter waarvoor geuremissiefactoren zijn vastgesteld. Gezien de omvang van de agrarische bouwvlakken, de verspreide ligging en de afstand tot omliggende gevoelige objecten kan in veel gevallen worden voldaan aan de geldende normen. Toetsing vindt plaats op het moment dat sprake is van een concreet initiatief.

Het bestemmingsplan biedt op beperkte schaal mogelijkheden voor nieuwe geurgevoelige objecten zoals bijvoorbeeld groepsaccommodaties. In de regels is vastgelegd dat er geen sprake mag zijn van onevenredige schade voor de aangrenzende (agrarische) bedrijven. De bedrijven mogen niet in hun ontwikkelingsmogelijkheden worden beperkt. Er ontstaan geen nieuwe knelpunten met betrekking tot de afstandseisen en normen zoals vastgelegd in de Wgv en het Activiteitenbesluit.

Ten aanzien van agrarische bedrijvigheid zijn er geen belemmeringen voor dit plan.

4.8 Niet-agrarische bedrijvigheid

Algemeen

Met het oog op een goede ruimtelijke ordening dient bij een bestemmingsplan afstemming plaats te vinden tussen activiteiten die milieuhinder kunnen veroorzaken en hindergevoelige functies. Voor deze afstemming wordt gebruik gemaakt van de lijst met richtafstanden uit de VNG-brochure "Bedrijven en milieuzonering" (herziene versie, 2009). Richtafstanden gelden ten aanzien van de hinderaspecten geluid-, stof- en geurhinder en gevaar en kunnen worden gezien als een de afstand waarbij onaanvaardbare hinder van een milieubelastende activiteit voor gevoelige functies kan worden uitgesloten. In gebieden waar een menging van functies voorkomt, wordt uitgegaan van een kleinere richtafstand.

Toetsing

Op locaties waar de bestemming Bedrijf is opgenomen, zijn bedrijfstypen toegestaan die vermeld zijn in milieucategorie 1 en 2 uit de Bedrijvenlijst die als bijlage bij het bestemmingsplan is opgenomen. Bedrijven uit deze categorieën leveren geen belemmeringen op voor omliggende functies. Dat zijn lichte vormen van bedrijvigheid die algemeen passend en aanvaardbaar worden geacht voor de vestiging in het buitengebied. Ze zijn daarom algemeen toelaatbaar en uitwisselbaar. De lijst waarin deze bedrijfstypen vermeld staan, is gebaseerd op de handreiking Bedrijven en milieuzonering (2009) van de Vereniging van Nederlandse Gemeenten (VNG).

Daarnaast heeft een inventarisatie plaatsgevonden van bestaande bedrijven. Daar waar deze van een hogere milieucategorie zijn, is een specifieke aanduiding opgenomen waarmee de bestaande bedrijfsactiviteiten kunnen worden uitgeoefend. Bij eventuele bedrijfsbeëindiging of -verplaatsing is op die manier ofwel een zelfde soort bedrijf toegestaan, ofwel elk ander soort bedrijf dat is opgenomen in categorie 1 en 2 van de hierboven genoemde bedrijvenlijst. Op die manier is gewaarborgd dat de milieuhinder op deze specifieke niet verslechtert.

Aan een aantal bedrijfsinrichtingen is via maatwerk een eigen bestemming toegekend, waarmee alleen het huidige type inrichting wordt toegestaan. Dit gaat in hoofdzaak om bijzondere bedrijfstypen, waaronder nutsvoorzieningen, een overslagstation en de rioolwaterzuiveringsinstallatie.

Ten aanzien van overige (niet-agrarische) bedrijvigheid zijn er geen belemmeringen voor dit plan.

4.9 Geluid

Algemeen

De Wet geluidhinder heeft als belangrijkste doel het bestrijden en voorkomen van geluidhinder. Op grond van de Wet zijn verschillende soorten geluidhinder te onderscheiden die directe raakvlakken hebben met de ruimtelijke ordening. Vanwege het ontbreken van gezoneerde industrieterreinen en spoorwegverbindingen, wordt aan die geluidstypen voorbij gegaan.

Wegverkeerslawaai

Op grond van de Wet geluidhinder geldt rond wegen met een maximumsnelheid hoger dan 30 km/uur, spoorwegen en inrichtingen die "in belangrijke mate geluidhinder veroorzaken", een geluidzone. Bij ontwikkeling van nieuwe geluidsgevoelige objecten binnen deze geluidzones moet akoestisch onderzoek worden uitgevoerd om aan te tonen dat de ontwikkeling voldoet aan de voorkeursgrenswaarden die in de wet zijn vastgelegd.

Indien niet aan de voorkeursgrenswaarde kan worden voldaan, kan het bevoegd gezag - in de meeste gevallen de gemeente - hogere grenswaarden vaststellen. Hiervoor geldt een bepaald maximum, de uiterste grenswaarde genoemd. Bij de vaststelling van hogere grenswaarden moet worden afgewogen of bronmaatregelen of maatregelen in de overdrachtssfeer kunnen worden getroffen.

Onder de Omgevingswet verdwijnt de wettelijke wijzigingsbevoegdheid uit de Wro. Zie ook paragraaf 1.8.

Een groot deel van het buitengebied op Ameland is op basis van de Provinciale milieuverordening Friesland aangewezen als stiltegebied. Binnen dit gebied wordt zoveel mogelijk stilte nagestreefd en gelden specifieke regels ten aanzien van geluid. Zo is het gebruik van bepaalde apparaten uitgesloten. In het kader van goede ruimtelijke ordening dient bij het mogelijk maken van nieuwe ruimtelijke ontwikkelingen de impact op het stiltegebied te worden afgewogen.

Toetsing

Wegverkeerslawaai

Door de relatief beperkte verkeersstromen op het eiland, is het akoestisch klimaat in het buitengebied van Ameland over het algemeen zeer gunstig. Bestaande geluidsgevoelige functies in het plangebied betreffen voornamelijk (bedrijfs)woningen.

Stiltegebied

Het bestemmingsplan maakt geen ontwikkelingen mogelijk die relevante nadelige gevolgen kunnen hebben

voor de geluidbelasting binnen het stiltegebied.

Ten aanzien van geluid zijn er geen belemmeringen voor dit plan.

4.10 Luchtkwaliteit

Algemeen

De regelgeving voor luchtkwaliteit in de Wet milieubeheer vastgelegd. De wet is enerzijds bedoeld om de negatieve effecten op de volksgezondheid aan te pakken, als gevolg van te hoge niveaus van luchtverontreiniging. Anderzijds heeft de wet tot doel mogelijkheden te creëren voor ruimtelijke ontwikkeling, ondanks overschrijdingen van de Europese grenswaarden voor luchtkwaliteit.

De Wet milieubeheer voorziet onder meer in een gebiedsgerichte aanpak van de luchtkwaliteit via het Nationaal Samenwerkingsprogramma Luchtkwaliteit (NSL). Deze programma-aanpak zorgt voor een flexibele koppeling tussen ruimtelijke activiteiten en milieugevolgen. Luchtkwaliteitseisen vormen onder de Wet luchtkwaliteit geen belemmering voor ruimtelijke ontwikkeling als:

- er geen sprake is van een feitelijke of dreigende overschrijding van een grenswaarde;
- een project, al dan niet per saldo, niet tot een verslechtering van de luchtkwaliteit leidt;
- een project is opgenomen in een regionaal programma van maatregelen of in het NSL;
- een project 'niet in betekenende mate' bijdraagt aan de luchtverontreiniging.

Van bepaalde ontwikkelingen is vastgelegd tot welke omvang ze onder de noemer 'niet in betekenende mate' kunnen worden geschaard. Dit is onder andere het geval bij:

- woningbouwlocaties met niet meer dan 1.500 nieuwe woningen bij één ontsluitingsweg en 3.000 nieuwe woningen bij twee ontsluitingswegen;
- kantoorlocaties met een bruto vloeroppervlak van niet meer dan 100.000 m^2 bij één ontsluitingsweg en 200.000 m^2 bij twee ontsluitingswegen;
- landbouwinrichtingen waar geen landbouwhuisdieren worden gehouden.

Toetsing

De bestaande luchtkwaliteit op Ameland is zeer goed te noemen, zoals blijkt uit meetgegevens van het RIVM. Hieruit valt af te lezen dat de meetresultaten ruimschoots onder de grenswaarden blijven. In 2020 ligt de jaargemiddelde concentratie:

- stikstofdioxide onder de 10 ìg/m3 (grenswaarde jaargemiddelde: 40 ìg/m3).
- fijn stof (PM10) onder de 18 ìg/m3 (grenswaarde jaargemiddelde: 40 ìg/m3).
- fijn stof (PM2,5) onder de 18 ìg/m3 (grenswaarde jaargemiddelde: 25 ìg/m3).

Het bestemmingsplan heeft een voornamelijk conserverend karakter. Er worden door middel van afwijkingsbevoegdheden wel beperkte ontwikkelingen mogelijk gemaakt. Deze ontwikkelingen zorgen niet voor een dermate toegenomen emissie, dat er niet voldaan kan worden aan de grenswaarden. Dit bestemmingsplan draagt dus niet in betekenende mate bij aan de luchtverontreiniging.

Ten aanzien van luchtkwaliteit zijn er geen belemmeringen voor dit plan.

4.11 Externe veiligheid

4.11.1 Algemeen

Externe veiligheid gaat over het beheersen van de risico's die ontstaan voor de omgeving bij het gebruik, de opslag en het vervoer van gevaarlijke stoffen, zoals vuurwerk, LPG en munitie. Bij ruimtelijke plannen wordt ten aanzien van externe veiligheid naar verschillende aspecten gekeken, waaronder:

- bedrijven waar opslag, gebruik en/of productie van gevaarlijke stoffen plaatsvindt;
- vervoer van gevaarlijke stoffen over wegen, spoor, water of leidingen.

De regelgeving is onder te verdelen in regelgeving voor inrichtingen, voor vervoer en voor buisleidingen.

Risicovolle inrichtingen

Het Besluit externe veiligheid inrichtingen (hierna: Bevi) geeft een wettelijke grondslag aan het externe veiligheidsbeleid rondom risicovolle inrichtingen. Op basis van het Bevi geldt voor het PR rondom een risicovolle inrichting een grenswaarde voor kwetsbare objecten en een richtwaarde voor beperkt kwetsbare objecten. Beide liggen op een niveau van 10^{-6} per jaar. Bij een ruimtelijke ontwikkeling moet aan deze normen worden voldaan. Het Bevi bevat geen grenswaarde voor het GR; wel geldt op basis van het Bevi een verantwoordingsplicht ten aanzien van het GR in het invloedsgebied rondom de inrichting. De in het externe veiligheidsbeleid gehanteerde norm voor het GR geldt daarbij als oriëntatiewaarde.

Vervoer van gevaarlijke stoffen

Per 1 april 2015 is het Besluit externe veiligheid transportroutes (Bevt) en het Basisnet in werking getreden. Het Bevt vormt de wet- en regelgeving, en de concrete uitwerking volgt in het Basisnet. Met het inwerking treden van het Bevt vervalt de circulaire Risiconormering vervoer gevaarlijke stoffen. Het Basisnet beoogt voor de lange termijn (2020, met uitloop naar 2040) duidelijkheid te bieden over het maximale aantal transporten van, en de bijbehorende maximale risico's die het transport van gevaarlijke stoffen mag veroorzaken. Het Basisnet is onderverdeeld in drie onderdelen: Basisnet Spoor, Basisnet Weg en Basisnet Water.

Het Bevt en het bijbehorende Basisnet maakt bij het PR onderscheid in bestaande en nieuwe situaties. Voor bestaande situaties geldt een grenswaarde voor het PR van 10-5 per jaar ter plaatse van kwetsbare en beperkt kwetsbare objecten en een streefwaarde van 10-6 per jaar. Voor nieuwe situaties geldt de 10-6 waarde als grenswaarde voor kwetsbare objecten, en als richtwaarde bij beperkt kwetsbare objecten. In het Basisnet Weg en het Basisnet Water zijn veiligheidsafstanden (PR 10-6 contour) opgenomen vanaf het midden van de transportroute.

Tevens worden in het Basisnet de plasbrandaandachtsgebieden benoemd voor transportroutes. Hiermee wordt geanticipeerd op de beperkingen voor ruimtelijke ontwikkelingen die samenhangen met deze plasbrandaandachtsgebieden.

Buisleidingen

Per 1 januari 2011 is het Besluit externe veiligheid buisleidingen in werking getreden. In dat besluit wordt aangesloten bij de risicobenadering uit het Besluit externe veiligheid inrichtingen (Bevi) zodat ook voor

buisleidingen normen voor het PR en het GR gelden. Op advies van de minister wordt bij de toetsing van externe veiligheidsrisico's van buisleidingen al enkele jaren rekening gehouden met deze risicobenadering.

4.11.2 Toetsing

Binnen het plangebied komt een drietal risicovolle inrichtingen voor en bevindt zich daarnaast een aardgastransportleiding.

Inrichtingen

Locatiepad 1

Ter plaatse is een hoofd-procesinstallatie gelegen van de Nederlandse aardolie maatschappij. De installatie wordt gebruikt voor de winning van aardolie- en aardgaswinning. Deze inrichting is geen Brzo of Bevi-inrichting, maar kan wel een potentieel externe veiligheidsrisico veroorzaken. NAM heeft een QRA laten uitvoeren om het externe veiligheidsrisico inzichtelijk te maken. De inrichting heeft een 10^{-6} contour van 50 m. De contour kan gezien worden als een plaatsgebonden risicocontour 1×10-6/jaar conform het Bevi. Uit de contour kan opgemaakt worden dat deze buiten de terreingrens van de inrichting komt, maar dat binnen de contour geen (beperkt) kwetsbare objecten zijn gelegen. De contour is op de verbeelding weergegeven (Veiligheidszone - bedrijven).

Klein Vaarwaterweg 14

Ter plaatse is een vakantiepark gelegen. Het vakantiepark beschikt over een zwembad met daarbij een opslagtank voor chloorbleekopslag. De tank heeft een opslagcapaciteit van 1.000 liter. De inrichting heeft geen 10^{-6} contour. In de nabije omgeving zijn geen kwetsbare objecten gelegen.

Bramerduinenpad 1

Ter plaatse is een gasdruk meet- en regel station gelegen. De inrichting heeft geen 10^{-6} contour. In het bestemmingsplan Nes is rondom de inrichting een veiligheidszone van 50 m gelegen waarbinnen geen kwetsbare objecten of beperkt kwetsbare objecten mogen worden opgericht.

Buisleidingen

In het plangebied ligt een hogedrukaardgasleiding (N-505-27). De leiding heeft een diameter van circa 8 inch en een maximale werkdruk van 40 bar. Op basis van het scenario fakkelbrand uit het scenarioboek Externe Veiligheid ligt de eerste ring (100% letaliteitsgrens) op 50 meter en de tweede ring (1% letaliteitsgrens) op 100 meter. Gezien de personendichtheden rondom de leiding zal geen sprake zijn van een overschrijding van 0,1 maal de oriënterende waarde. Ook vinden er met dit plan geen grote veranderingen plaats in het invloedsgebied van deze hogedruk aardgastransportleiding. Hierdoor neemt het groepsrisico niet meer dan 0,1 maal de oriëntatiewaarde toe. Op basis van artikel 12 lid 3 sub b zou er daarom kunnen worden volstaan met een verkorte groepsrisicoverantwoording.

Conform artikel 14, lid 1 van het Bevb dient een bestemmingsplan de ligging weer te geven van de in het plangebied aanwezige buisleidingen, alsmede de daarbij behorende belemmeringenstrook ten behoeve van het onderhoud van de buisleiding. De belemmeringenstrook bedraagt voor wat betreft aardgastransportleiding N-505-27 tenminste 4 meter aan weerszijden van de buisleiding, gemeten vanuit het hart van de buisleiding.

Transport van gevaarlijke stoffen
Binnen het plangebied vindt op zeer beperkte schaal vervoer van gevaarlijke stoffen plaats in verband met de aanwezige risicovolle inrichtingen. Het aantal transportbewegingen is dermate beperkt dat geen sprake is van een relevante risicosituatie.

Conclusie
Buiten deze bestaande risicobronnen, maakt het bestemmingsplan geen nieuwe risicovolle inrichtingen mogelijk. De FUMO heeft op 16 april 2018 een advies uitgebracht inzake externe veiligheid. Dit advies is als bijlage 5 opgenomen bij de toelichting.

Ten aanzien van externe veiligheid zijn er geen belemmeringen voor dit plan.

4.11.3 Verkorte verantwoording groepsrisico
Brandweer Fryslan heeft op 17 april 2019 advies uitgebracht over het voorontwerp bestemmingsplan. Dit advies richt zich op het optimaliseren van de veiligheidssituatie.
In en in de nabijheid van het plangebied is één relevante risicobron op basis van het Besluit externe veiligheid buisleidingen (Bevb). Het gaat om een hogedruk aardgastransportleiding met een diameter van circa 8 inch en een maximale werkdruk van 40 bar. Brandweer Fryslân heeft aangegeven dat er kan worden volstaan met een verkorte verantwoording van het groepsrisico op te stellen.

Beknopte verantwoording
Bestrijdbaarheid en bereikbaarheid
Voor zowel de bereikbaarheid en bestrijdbaarheid van 'dagelijkse incidenten', zoals brand of wateroverlast, als voor calamiteiten op het gebied van externe veiligheid, is het van belang dat de bereikbaarheid voor de hulpdiensten en bluswatervoorzieningen voldoende geborgd zijn. De bestrijdbaarheid is afhankelijk van de inzetbaarheid van hulpverleningsdiensten. De brandweer moet in staat zijn om hun taken goed uit te kunnen voeren om daarmee verdere escalatie van een incident te voorkomen. Hierbij kan gedacht worden aan het voldoende/adequaat aanwezig zijn van aanvalswegen en bluswatervoorzieningen. Op Ameland zijn er voldoende ontsluitingswegen die gezamenlijk een degelijk wegennetwerk vormen. Dit geldt ook voor de omgeving van de buisleiding. Het wegennetwerk biedt vluchtmogelijkheden in verschillende richtingen, waardoor altijd van de bron af kan worden gevlucht. Het gedegen netwerk komt de bestrijdbaarheid ten goede.

Zelfredzaamheid
Het plan is conserverend van aard. De mogelijkheden voor zelfredzaamheid bestaan globaal uit schuilen en ontvluchten. Het maatgevende scenario voor de buisleidingen betreft een fakkelbrandscenario. Vanwege (graaf)werkzaamheden ontstaat een breuk in een hogedruk aardgasleiding. Het aardgas stroomt onder hoge druk uit. Het brandbare gas ontsteekt waardoor een fakkelbrand optreedt. De effecten van een fakkelbrand zijn hittestraling en rook. Om schuilen/vluchten te bevorderen wordt geadviseerd om afschakelbare ventilatie te installeren om te voorkomen dat (rook) gassen naar binnen worden gezogen. Hiermee worden de aanwezigen beschermd tegen de blootstelling aan toxische gassen. Daarnaast dienen, in het kader van effectieve zelfredzaamheid, de gebruikers van de objecten door risicocommunicatie te worden geïnstrueerd over de risico's en de mogelijke maatregelen die zij kunnen nemen. De alarmering van de aanwezigen wordt momenteel nog gerealiseerd middels het waarschuwings- en alarmeringssysteem (WAS). Dit systeem wordt de komende jaren

uitgefaseerd. Het waarschuwingssysteem wordt vervangen door een totaal pakket aan alarmeringsmiddelen, waaronder de calamiteitenzenders, de sirenes, crisis.nl, NL-Alert en het gebruik van sociale media.

Hoofdstuk 5 Toelichting op de regels

5.1 Algemeen

In de voorgaande hoofdstukken zijn de belangrijkste functies in het plangebied toegelicht alsmede de daarbij behorende ruimtelijke uitgangspunten. Dit beleid krijgt zijn juridische vertaling in bestemmingen. Deze geven aan voor welke doeleinden/functies de gronden zijn bestemd en regelen de bebouwings- en gebruiksmogelijkheden binnen het plangebied.

Het bestemmingsplan is opgezet overeenkomstig de Wet ruimtelijke ordening en het Besluit ruimtelijke ordening. Daarbij hoort een juridische regeling die is opgezet overeenkomstig de Standaard Vergelijkbare Bestemmingsplannen (SVBP, 2012). Deze standaard geeft bindende standaarden voor de opbouw van de planregels en de verbeelding (plankaart). Het bestemmingsplan is opgezet conform deze landelijke standaarden. Meer inhoudelijk is de regeling opgezet conform de elders in de gemeente toegepaste bestemmingen. Daarbij wordt opgemerkt dat in de bestemmingen de nodige flexibiliteit is opgenomen binnen de ruimtelijke hoofdopzet.

5.2 Toelichting op de enkelbestemmingen

5.2.1 Agrarisch

De volwaardige grondgebonden agrarische bedrijven zijn onder de bestemming 'Agrarisch' gebracht. Gebouwen en overkappingen dienen binnen het bouwvlak te worden gebouwd. De maatvoering van de gebouwen is in de regels opgenomen. Bestaande veldschuren mogen zich wel buiten het bouwvlak bevinden. Deze zijn op de verbeelding aangeduid.

Agrarische bedrijven die de agrarische functie -in ondergeschikte mate- combineren met een andere functie zijn specifiek aangeduid. Het gaat hierbij onder meer om groepsaccommodaties en kampeerterreinen.

Ook de hobby-boeren zijn onder de bestemming 'Agrarisch' gebracht. Om verrommeling van het landschap tegen te gaan zijn deze bedrijven op de verbeelding aangeduid en zijn ten behoeve van de agrarische deeltijdbedrijven specifieke bouwregels opgenomen. Zo mag de oppervlakte van een bedrijfsgebouw of een overkapping maximaal 250 m² bedragen en zijn bedrijfswoningen en torensilo's niet toegestaan. Zie ook paragraaf 3.1.8 Hobby- en deeltijdboeren.

Met een omgevingsvergunning kan onder voorwaarden worden afgeweken van de *bouwregels* in geval van:

1. het bouwen van een mestvergistingsinstallatie (als ondergeschikte tak bij een agrarisch bedrijf)
2. het realiseren van gebouwen, overkappingen en andere bouwwerken ten behoeve van een ondergeschikte tweede tak;
3. afwijken van de toegestane situering van bedrijfsgebouwen, overkappingen en bijbehorende bouwwerk bij een bedrijfswoning;
4. afwijken van de toegestane goothoogte van bedrijfsgebouwen;

5. afwijkende bouwvormen (de bouw van serrestallen);
6. het vergroten van gebouwen ten behoeve van deeltijdbedrijven;
7. het bouwen van mest- of sleufsilo's, -platen en -bassins buiten het bouwvlak;
8. het toestaan van paardrijbakken;
9. het toestaan van kleine windturbines.

Met een omgevingsvergunning kan onder voorwaarden worden afgeweken van *de gebruiksregels* in geval van:
1. de uitoefening van een agrarisch bedrijf wordt gecombineerd met nader omschreven vormen van mestvergisting;
2. de uitoefening van een agrarisch bedrijf wordt gecombineerd met een ondergeschikte tweede tak ;
3. de uitoefening van een agrarisch bedrijf wordt gecombineerd met een nader omschreven deeltijdfunctie;
4. mestopslag buiten het bouwvlak;
5. inwoning (zie ook paragraaf 3.7.2 Inwoning)
6. opgaande meerjarige teeltvormen;
7. de aanleg van een paardrijbak;
8. uitbreiding en/of wijziging bestaande aantal dierplaatsen, bestaande diersoorten en bestaande stalsystemen.

Plattelandswoning
Een plattelandswoning is eigenlijk een bedrijfswoning dit tot een inrichting hoort maar door derden wordt bewoond. Door vrijkomende agrarische woningen in het buitengebied specifiek aan te duiden is het uitgesloten dat burgers bij klachten over bedrijfsactiviteiten nog sterk staan in juridische processen. Doordat in de milieuwetgeving de plattelandswoning gelijk is gesteld aan een bedrijfswoning kunnen de toelaatbare normen worden verhoogd. Dit geeft extra kansen voor de agrariërs met betrekking tot hun bedrijfsvoering.

De voormalige agrarische bedrijfswoning aan de Pietje Miedenweg 8 te Hollum is om bovenstaande reden specifiek aangeduid (aanduiding 'specifieke vorm van wonen-plattelandswoning'). Deze aanduiding maakt het -in planologische zin mogelijk een boerderij die geen deel meer uitmaakt van een boerenbedrijf, te bewonen, zonder dat er conflicten ontstaan met agrariërs in de omgeving over beperkingen op het gebied van bijvoorbeeld geluid- en stankoverlast. Hierdoor wordt het nabijgelegen agrarisch bedrijf niet benadeeld in zijn mogelijkheden en kan toch de voormalige bedrijfswoning door derden worden bewoond.

Regeling ammoniakemissie en stikstofdepositie
Om een toename van de ammoniakemissie en stikstofdepositie te voorkomen gaat het bestemmingsplan uit van het 'stand-still beginsel: de bestaande emissie wordt vastgelegd. Hiertoe is in het bestemmingsplan een gebruiksregel opgenomen die toeziet op het bij recht verbieden van de toename van ammoniakemissie en stikstofdepositie. In de specifieke gebruiksregels van de bestemming 'Agrarisch' (zie 3.4.2 onder punt p) is opgenomen dat het wijzigen van het bestaande aantal dierplaatsen, bestaande diersoorten en/of bestaande stalsystemen niet is toegestaan.

De essentie van de regeling is te voldoen aan de eis van de wet Natuurbescherming: de gemeenteraad moet bij de vaststelling van het bestemmingsplan, op grond van de passende beoordeling, de zekerheid hebben kunnen verkrijgen, dat het plan geen verslechtering tot gevolg kan hebben voor de instandhouding van de Natura

2000-gebieden. Algemeen uitgangspunt is dat de stikstofdepositie op deze gebieden in de toekomst moet afnemen. De wet Natuurbescherming vormen hiervoor de belangrijkste waarborg. Door deze gebruiksregel in het bestemmingsplan op te nemen worden aanvullende maatregelen met betrekking tot stikstofreductie afgedwongen. Op basis van deze gebruiksregel is een toename van de ammoniakemissie immers niet toegestaan. Omdat de Provincie alleen vergunningen verleent voor uitbreidingen waarbij per saldo geen sprake is van een depositietoename, is juridisch gewaarborgd dat deze aanvullende maatregelen ook daadwerkelijk worden getroffen. Door het opnemen van deze gebruiksbepaling in de regels zal in de hele gemeente geen toename van emissie worden toegestaan. Het saldo zal daarom altijd 0 of minder zijn.

Toestaan uitbreiding en/of wijziging bestaande aantal dierplaatsen, bestaande diersoorten en bestaande stalsystemen (zie artikel 3.5.8)
Een uitbreiding en/of wijziging bestaande aantal dierplaatsen, bestaande diersoorten en bestaande stalsystemen is na *afwijking* wel mogelijk gemaakt, mits:

a. de uitbreiding en/of wijziging niet leidt tot een toename van de bestaande ammoniakemissie van de betreffende veehouderij;
b. de wijziging niet leidt tot een toename van de bestaande stikstofdepositie binnen Natura 2000-gebieden ten gevolge van de betreffende veehouderij, dan wel;
c. de toename van stikstof depositie vanaf de betreffende veehouderij en de bijbehorende gronden niet leidt tot een overschrijding dan wel verdere overschrijding van de kritische depositiewaarden voor verzuringsgevoelige habitats binnen Natura 2000-gebieden.

Doelstelling van deze afwijkingsregel is dat de gescheiden wettelijke regelingen goed sporen en bij de uitvoering en handhaving niet met elkaar in conflict kunnen komen. Met de regeling wordt voorkomen dat de situatie ontstaat waarbij een uitbreiding en/of wijziging bestaande aantal dierplaatsen, bestaande diersoorten en bestaande stalsystemen die voldoet aan de wet Natuurbescherming en de Wet milieubeheer, op grond van het bestemmingsplan niet kan worden toegestaan (hoewel er geen strijd is met een goede ruimtelijke ordening en de wet Natuurbescherming). In die situatie zou de initiatiefnemer uitsluitend een beroep kunnen doen op een kostbare en meestal langdurige (buitenplanse) planologische procedure, die met betrekking tot de te maken belangenafweging en rechtswaarborgen geen toegevoegde waarde heeft.

Lichthinder melkveestallen
De nieuwe generatie melkveestallen wordt gekenmerkt door hogere en tevens meer open zijwanden dan hun voorgangers. Het welzijn en gezondheid van het vee zijn gebaat bij deze ontwikkeling. Tevens is er in de nieuwe stallen meer verlichting. Dit heeft een positief effect op de vruchtbaarheid, het dierenwelzijn, de melkproductie en de werkzaamheden die in de stal gedaan worden. Het open karakter van deze stallen houdt ook in dat direct omwonenden en voorbijgangers van deze stallen hinder kunnen ervaren vanwege de nieuwe verlichting die in deze stallen toegepast wordt. Storend vanwege de lichtintensiteit, het zichtbare oppervlakte, de helderheid van het oppervlakte en het contrast met de omgeving. Om de lichthinder van melkveestallen te beperken is in het bestemmingsplan een specifieke regeling opgenomen. Als strijdig gebruik wordt aangemerkt het gebruik van bedrijfsgebouwen in geval dat de lichtuitstraling vanuit de bedrijfsgebouwen meer dan 150 lux bedraagt. In geval in de bestaande situatie de lichtuitstraling meer bedraagt, dan moet boven de 150 lux de lichtuitstraling vanuit de bedrijfsgebouwen tussen 20.00 uur en 6.00 uur met tenminste 90% worden gereduceerd (zie artikel 3.4.2 onder punt m).

5.2.2 Bedrijf

Verspreid in het buitengebied liggen enkele bedrijven die de bestemming 'Bedrijf' hebben gekregen. Binnen deze bestemming zijn de mogelijkheden beperkt tot een bedrijf uit categorie 1 en 2 van de VNG-Basiszoneringslijst. De bedrijven die hiermee bedoeld worden, zijn in de bijlage bij de regels genoemd. Zwaardere bedrijven zijn niet toegestaan.
Binnen de bestemming is een bedrijfswoning met bijbehorende bouwwerken toegestaan, al dan niet in combinatie met ruimte voor:

1. een aan-huis-verbonden beroep en/of een kleinschalige bedrijfsmatige activiteit;
2. verblijfsrecreatieve appartementen, voorzover ondergeschikt aan het wonen.

Terwijl het bestemmingsplan een regeling geeft over de aard van de bedrijven, worden de milieueffecten meer specifiek geregeld door middel van de Wet milieubeheer. In het plangebied zijn al bedrijven aanwezig die in een zwaardere categorie vallen, dan wel bedrijven die gezien hun aard niet passend zijn binnen de categorie 1 en 2 bedrijven. Omdat het niet wenselijk is dat dergelijke bedrijven zich elders vestigen zijn deze bedrijven specifiek op de verbeelding aangeduid. Het gaat hier om de bedrijven:

- een bierbrouwerij;
- een kaasboerderij waar kaas wordt gemaakt en verkocht in combinatie met ijs, in combinatie met zaalverhuur, ter plaatse van de aanduiding "specifieke vorm van agrarisch - kaasboerderij;
- een strandrittenverhuurbedrijf.

Bedrijven die niet in de categorie 1 en 2 van de Basiszoneringslijst vallen, maar naar aard en omvang van de bedrijvigheid wel gelijk te stellen zijn aan bedrijven uit deze categorieën, worden middels een afwijking met een omgevingsvergunning toegestaan. In de looptijd van het bestemmingsplan kunnen zich immers nieuwe bedrijfssoorten ontwikkelen of andere productieprocessen aandienen die niet in de lijst zijn opgenomen, maar toch aanvaardbaar kunnen zijn. Geluidzoneringsplichtige of risicovolle inrichtingen alsmede vuurwerkbedrijven worden niet toegestaan.

De bedrijfsgebouwen moeten in een bouwvlak worden gebouwd. Per bestemmingsvlak is één bedrijfswoning toegestaan.

5.2.3 Bedrijf - Agrarisch loonbedrijf

Binnen het plangebied bevindt zich, net ten westen van de kern Hollum, een agrarisch loonbedrijf. Deze is onder de bestemming 'Bedrijf - Agrarisch loonbedrijf' gebracht. De bestemmingsomschrijving ziet toe op bedrijfsgebouwen en overkappingen ten behoeve van een agrarisch loonbedrijf. Het loonbedrijf mag, al dan niet in ondergeschikte mate, gecombineerd worden met een grondgebonden agrarische bedrijfsvoering. Het slopersbedrijf voor caravans is op de verbeelding specifiek aangeduid.

5.2.4 Bedrijf - Delfstof /energiewinning

Verspreid in het plangebied bevinden zich locaties ten behoeve van delfstof- en energiewinning. Het gaat om een procesinstallatie van de NAM en een gasdruk meet- en regel station. De betreffende locaties zijn onder de bestemming 'Bedrijf - Delfstof- en energiewinning' gebracht.

5.2.5 Bedrijf - Drinkwaterbedrijf

Voor de productie van drinkwater heeft Vitens in het buitengebied van Ameland 3 bedrijfslocaties. Nabij Hollum en nabij Buren liggen drinkwaterproductiebedrijven. Aangrenzend aan de gemeentewerf te Ballumerbocht ligt een drinkwaterreservoir. De bedrijfslocaties en het drinkwaterreservoir zijn specifiek inbestemd. (Bestemming Bedrijf - Drinkwaterbedrijf). Ter plaatse van deze bestemming is het produceren, zuiveren en ontharden van drinkwater, en het aanleggen, onderhouden en instandhouden van win- en waarnemingsputten toegestaan. Ook bijbehorende kabels en leidingen zijn toegestaan.

5.2.6 Bedrijf - Loon- en aannemersbedrijf

Het Loonwerk- en aannenemsbedrijf aan de Smitteweg 12 te Ballum is onder de bestemming 'Bedrijf - Loonwerk- en aannemersbedrijf' gebracht. De bestemmingsomschrijving is toegespitst op de werkzaamheden die binnen een loon- en aannemersbedrijf worden verricht. De bouwregels zijn afgestemd op de feitelijke situatie. Een bedrijfswoning is toegestaan ter plaatste van de aanduiding 'bedrijfswoning'.

5.2.7 Bedrijf - Milieustraat

Aan de Verbindingsweg nr 31 te Nes bevindt zich een milieustraat, ook wel 'vuiloverslagstation' genoemd. Deze is onder de bestemming 'Bedrijf - Milieustraat' gebracht. De bouwregels zijn afgestemd op de feitelijke situatie.

5.2.8 Bedrijf - Nutsvoorziening

Nutsgebouwtjes van ten hoogste 15 m^2 met een maximale hoogte van 3 meter, kunnen omgevingsvergunningsvrij worden gebouwd en zijn daarom niet inbestemd. Onder deze bestemming vallen dan ook uitsluitend de in het plangebied aanwezige (grotere) nutsgebouwtjes. Nutsgebouwen die onder de bestemming 'Bedrijf - Nutsvoorziening' vallen, mogen ten hoogste 8 meter hoog zijn.

5.2.9 Bedrijf - Zonnepark

Zonnepark Ameland is gebouwd in de zuidwesthoek van het vliegveld in Ballum. Het zonnepark heeft een vermogen van 6 MWp. De 23.000 zonnepanelen, gelegen op ongeveer 10 hectare grond, zullen naar verwachting jaarlijks 5,6 GWh stroom produceren. Het zonnepark is onder de bestemming 'Bedrijf - Zonnepark ' gebracht. De bouwregels zijn afgestemd op de feitelijke situatie. De gezamenlijke oppervlakte van de bedrijfsgebouwen en overkappingen bedraagt ten hoogste 250 m^2. Door middel van een strijdig gebruiksregel is de landschappelijke inpassing van het zonnepark juridisch geborgd.

5.2.10 Groen

Het groengebied ten westen van de rioolwaterzuivering heeft de bestemming 'Groen' gekregen. De bestemmingsomschrijving ziet toe op grasvelden, ruigtes, bomen en struiken en naar de aard daarmee gelijk te stellen groenvoorzieningen. Het behoud, het herstel en de ontwikkeling van de landschappelijke waarden van de groengebieden is eveneens opgenomen. Ondergeschikt is extensief agrarisch medegebruik toegestaan. Voor zover de gronden ten westen van de rioolwaterzuivering deel uit maken van 'Natuur buiten het Natuurnetwerk Nederland' (zie kaart 3 'Natuur' van de Verordening Romte Fryslân.) zijn de gronden onder de bestemming 'Natuur' gebracht.

5.2.11 Horeca

De aanwezige horecavoorzieningen zijn binnen de bestemming 'Horeca' gebracht. Het hostel is specifiek aangeduid, evenals een restaurant. Appartementen zijn toegestaan ter plaatse van de aanduiding "specifieke vorm van horeca - appartementen".
Binnen de bestemming is een bedrijfswoningen met bijbehorende bouwwerken toegestaan, dan niet in combinatie met ruimte voor:

- een aan-huis-verbonden beroep en/of een kleinschalige bedrijfsmatige activiteit;
- appartementen, voorzover ondergeschikt aan het wonen.

Detailhandel is niet toegestaan, evenals het gebruik van appartementen ten behoeve van permanente bewoning. Ook het splitsen van een bedrijfswoning zodanig dat er meer dan één woning ontstaat is als strijdig gebruik aangemerkt.

5.2.12 Maatschappelijk - Begraafplaats

Aan de Vleyen nr 6 te Nes bevindt zich een begraafplaats. Deze is onder de bestemming 'Maatschappelijk - Begraafplaats' gebracht. De bouwregels zijn afgestemd op de feitelijke situatie.

5.2.13 Maatschappelijk - Museum

Het Bunkermuseum op Ameland bevindt zich in de duinen ten westen van de vuurtoren in Hollum. De voormalige keukenbunker is ingericht als een klein museum. Met een beeldverhaal, een diorama, eilander verhalen, vondsten en een gedenkruimte voor oorlogsslachtoffers wordt in dit museum aandacht gevraagd voor de oorlogsgeschiedenis van het eiland. De bunker is onder de bestemming 'Maatschappelijk - Museum' gebracht. Het voormalige vakantiehuisje “Donax” is ingericht als entreeruimte tot de bunker. Hier wordt middels een expositie de wijze van recreëren uit vroeger tijden getoond. Het vakantiehuisje is op de verbeelding aangeduid (aanduiding 'recreatiewoning').

5.2.14 Maatschappelijk - Vuurtoren

De vuurtoren aan de Oranjeweg nr 57 te Hollum is onder de bestemming 'Maatschappelijk - Vuurtoren'gebracht. De bouwhoogte bedraagt maximaal 60 meter.

5.2.15 Natuur

De natuurgebieden op het eiland zijn onder de bestemming 'Natuur' gebracht. De bestemmingsomschrijving ziet toe op het behoud, het herstel en de ontwikkeling van de natuurlijke, aardkundige, cultuurhistorische en de landschappelijke waarden. Eendenkooien en eendenvijvers zijn op de verbeelding aangeduid. Omdat het duingebied aan de noordzijde van Ameland in z'n geheel tot de bestemming 'Natuur' wordt gerekend, is in de bestemmingsomschrijving ook de functie van zeedefensie en waterkering opgenomen. Waterhuishoudkundige doeleinden, waaronder waterberging, zijn eveneens binnen de bestemming 'Natuur' mogelijk. Verder heeft met betrekking tot de strandpaviljoens en het activiteitenstrand afstemming plaatsgevonden op de uitgangspunten, zoals verwoord in de Strandnota Ameland 2016. In ondergeschikte mate zijn verder toegestaan extensief dagrecreatief medegebruik en educatief medegebruik, activiteiten ten behoeve van onderzoek en monitoring, en strandrecreatie, waaronder vissen en gemotoriseerd rijden. Ondergeschikte horeca is uitsluitend ter plaatse van de aanduiding "specifieke vorm van recreatie - activiteitenstrand 1" en "specifieke vorm van recreatie - klimbospark en paintball" ten behoeve van bestaande outdoorbedrijven toegestaan.

Binnen de bestemming 'Natuur' mag niet worden gebouwd. Wel zijn kooihuisjes, gebouwen en overkappingen ten behoeve van een eendenkooi, eendenvijver, strandpaviljoens, strandbewaking, vogelkijkhut, schuilhut, klimbos en paintballactiviteiten en strandrecreatie toegestaan. Hiertoe zijn op de verbeelding specifieke aanduidingen opgenomen.

5.2.16 Recreatie - Dagrecreatie

De dagrecreatieve terreinen binnen het plangebied zijn onder de bestemming 'Recreatie - Dagrecreatie' gebracht. Zie hiervoor ook 3.8.2 Dagrecreatie. De ijsbaan in recreatiegebied De Vleijen is op de verbeelding aangeduid.

5.2.17 Recreatie - Groepsaccommodatie

In het plangebied komen diverse groepsaccommodaties of groepsverblijven voor. Vanwege de specifieke ruimtelijke verschijningsvorm zijn de groepsverblijven specifiek bestemd en onder de bestemming 'Recreatie - Groepsaccommodatie' gebracht. Per groepsverblijf is één bedrijfswoning toegestaan.

De bebouwingsregels zijn afgestemd op de huidige situatie. De gebouwen moeten binnen het bouwvlak gebouwd worden. De bijbehorende bouwwerken moeten ook binnen het bouwvlak gebouwd worden. Daar waar bijbouwen buiten het bouwvlak zijn toegestaan is dit op de verbeelding met een bouwaanduiding weergegeven (aanduiding 'bijgebouwen'). De bepalingen van de goot- en bouwhoogte van deze gebouwen zijn er op afgestemd om ze in ruimtelijk opzicht ondergeschikt te laten zijn aan de groepsaccommodatie.
Op de verbeelding is per groepsaccommodatie het maximaal te bebouwen oppervlak weergegeven.

5.2.18 Recreatie - Kampeerterrein

Aan het Westerpad nr 3 te Nes bevindt zich een kampeerterrein. Deze is onder de bestemming 'Recreatie - Kampeerterrein' gebracht. De bestemmingsomschrijving ziet toe op kampeermiddelen in de vorm van tenten. Andere vormen van kampeermiddelen zijn niet toegestaan. Ook het behoud, het herstel en de ontwikkeling van de natuurlijke waarden is in de bestemmingsomschrijving opgenomen.

5.2.19 Recreatie - Recreatiewoning

Binnen het plangebied komen enkele vrijstaande recreatiewoningen voor. De vrijstaande recreatiewoningen zijn onder de bestemming 'Recreatie - Recreatiewoning' gebracht. Indien en voor zover op de verbeelding een bouwvlak is toegekend, zal de recreatiewoning, inclusief bijbehorende bouwwerken, binnen een bouwvlak moeten worden gebouwd. Karakteristieke recreatiewoningen zijn als zodanig aangeduid. Permanente bewoning van de recreatiewoningen is niet toegestaan. De oppervlakte van een recreatiewoning, inclusief bijbehorende bouwwerken, bedraagt maximaal 120 m².

5.2.20 Recreatie - Verblijfsrecreatie

Aan de Ridderweg 16 te Hollum bevindt zich een terrein met recreatiewoningen. Vanwege de specifieke afwijkende bouw- en gebruiksmogelijkheden is dit complex onder een afzonderlijke bestemming gebracht, namelijk de bestemming 'Recreatie - Verblijfsrecreatie'. Er is een bedrijfswoning toegestaan.

5.2.21 Sport - Golfbaan

Aan de Oosterhiemweg nr 20 te Hollum bevindt zich een 9 -holes golfbaan. Deze is onder de bestemming 'Sport - Golfbaan' gebracht. De bestemming is afgestemd op de feitelijke situatie. Het behoud, en de ontwikkeling van de natuurlijke en landschappelijke waarden is in de bestemmingsomschrijving opgenomen.

5.2.22 Sport - Manege

In het plangebied van dit bestemmingsplan bevinden zich drie maneges, te weten aan de Smitteweg 37 te Ballum, de Burenweg 25 te Nes en de Strandweg 15 te Ballum. De maneges zijn onder de bestemming 'Sport - Manege' gebracht. De bestemming is afgestemd op de feitelijke situatie.

5.2.23 Sport - Sportvelden

Aan de Noordwal nr 25 te Buren bevinden zich sportvelden. deze zijn onder de bestemming 'Sport - Sportvelden' gebracht. Er mogen uitsluitend gebouwen en overkappingen ten behoeve van het ter plaatse aanwezige sportveld worden gebouwd.

5.2.24 Verkeer

De doorgaande wegen in het plangebied zijn onder de bestemming 'Verkeer' gebracht. De gronden zijn bestemd voor (ontsluitings)wegen. Paden, bruggen, dammen en/of duikers, sloten, bermen en beplanting alsmede parkeervoorzieningen behoren ook tot deze bestemming. Gebouwen zijn binnen deze bestemming niet toegestaan.

5.2.25 Verkeer - Luchthaven

Ameland Airport Ballum is een klein vliegveld bij Ballum. Het luchtverkeer kan gebruik maken van een grasbaan van 998 x 30 meter (oost-west). Tevens ligt er een tweede dwarsbaan van 632 x 25 meter (noord-zuid). Deze is nog niet in gebruik, maar is planologisch al mogelijk gemaakt. Op het vliegveld wordt een aantal zakelijke en bedrijfsvluchten afgehandeld, maar er vinden voornamelijk recreatieve vluchten plaats zoals rondvluchten, zweefvluchten en parachutevluchten. Het vliegveld is in de zomermaanden overdag geopend. Het luchtvaartterrein Ameland wordt geëxploiteerd door de gemeente Ameland. Het vliegveld is onder de bestemming 'Verkeer - Luchthaven' gebracht. De bestemmingsomschrijving ziet toe op een vliegveld met bijbehorende start- en landingsbanen, alsmede op het behoud en het herstel van de natuurlijke en landschappelijke waarden. Op het terrein wordt een accommodatie voor personeelshuisvesting gerealiseerd. Ook is ondergeschikte horeca toegestaan. In de regels zijn hiertoe bepalingen opgenomen.

5.2.26 Viskwekerijbedrijf

Aan de Kooiweg, net buiten het dorp Buren gelegen, bevindt zich een viskwekerij. Behalve een kwekerij bevinden zich hier ook visvijvers. Het bedrijf is onder de bestemming 'Viskwekerijbedrijf' gebracht. De bestemmingsomschrijving ziet toe op de functie viskwekerijbedrijf. De bouw- en gebruiksregels zijn afgestemd op de feitelijke situatie.

5.2.27 Water

De hoofdwaterlopen binnen het plangebied zijn onder de bestemming 'Water' gebracht. De bestemmingsomschrijving ziet toe op sloten, vaarten en daarmee gelijk te stellen waterlopen ten behoeve van de wateraanvoer en -afvoer, de waterberging, het behoud, het herstel en de ontwikkeling van natuurlijke en landschappelijke waarden en de visserij. Extensief dagrecreatief medegebruik van het water en de oevers is toegestaan. Ook kaden, dijken, paden en oeverstroken zijn onder de bestemming 'Water' gebracht. Er mag binnen deze bestemming niet worden gebouwd.

5.2.28 Water - Waterkering

De dijken aan de zuidzijde van het plangebied zijn onder de bestemming 'Water - Waterkering'gebracht. De bestemming richt zich op de functie van de dijken ten behoeve van de primaire waterkering. Daarnaast is het behoud van de landschappelijke, natuurlijke en cultuurhistorische waarden van de dijken geregeld. Agrarisch en recreatief medegebruik is binnen de bestemming toegestaan. Werkzaamheden als ophogen, afgraven, ontgronden en egaliseren zijn niet toegestaan.

5.2.29 Wonen

Verspreid in het plangebied komen woningen voor. Deze zijn onder de bestemming 'Wonen' gebracht. Daar waar, in ondergeschikte vorm, verblijfsrecreatie in de vorm van recreatieappartementen of recreatiebungalows zijn toegestaan, is dit op de verbeelding aangeduid. Ter plaatse van de aanduiding "specifieke vorm van bedrijf - installatiebedrijf" is een installatiebedrijf toegestaan. In de bouwregels is geregeld dat per bestemmingsvlak ten hoogste één hoofdgebouw wordt gebouwd. De oppervlakte van een hoofdgebouw bedraagt maximaal 150 m².

5.3 Toelichting op de dubbelbestemmingen

5.3.1 Leiding - Gas

Binnen het plangebied loopt een belangrijke gasleiding. Om deze leiding te beschermen, is in deze dubbelbestemming 'Leiding - Gas' bepaald dat er in een strook van 4,00 m aan weerszijden van deze leiding geen bebouwing is toegestaan (belemmeringenstrook). Er is een omgevingsvergunning nodig voor werkzaamheden op of in de bodem.

5.3.2 Waarde - Archeologie

Ameland kent twee omvangrijke gebieden waar zich archeologische resten kunnen bevinden. Dit zijn de hoger gelegen gebieden, die al vroeg geschikt zijn geweest voor bewoning. Daarom hebben deze gebieden volgens de archeologische verwachtingskaart van de provincie (de FAMKE) een hoge verwachtingswaarde. Op grond daarvan beveelt de provincie Fryslân aan om bij ingrepen van meer dan 500 m^2 een karterend archeologisch onderzoek te verrichten. Voor deze gebieden is een beschermende regeling opgenomen, namelijk de dubbelbestemming 'Waarde - Archeologie 2'.

Daarnaast bevinden zich bij Hollum en Buren twee archeologisch waardevolle gebieden. De archeologisch waardevolle gebieden zijn zgn 'archeologische vindplaatsen', de FAMKE geeft 'streven naar behoud' aan. Voor deze gebieden is een beschermende regeling opgenomen, namelijk de dubbelbestemming 'Waarde - Archeologie 1'.

5.3.3 Waarde - Cultuurhistorie

De op de verbeelding opgenomen cultuurhistorische elementen en structuren zijn afkomstig uit een in 2017 uitgevoerde quickscan naar de cultuurhistorische elementen en structuren op Ameland. Deze quickscan zal in het kader van het ontwikkelen van cultuurhistorisch beleid in gesprek met organisaties en particulieren die actief zijn op het gebied van de eilander cultuurgeschiedenis nader worden uitgewerkt, aangevuld en gecorrigeerd. De betreffende elementen en structuren zijn onder de bestemming Waarde - Cultuurhistorie' gebracht. De bestemmingsomschrijving ziet toe op het behoud van de landschappelijke en cultuurhistorische waarden van de elementen en structuren.

De bestemming 'Waarde - Cultuurhistorie' is gelegd op onder meer restanten van cultuurhistorisch waardevolle oude dijkjes, dôbbes (drinkkuilen), wielen (dijkdoorbraken), stuifdijken, oude kerkhoven en eendenkooien.

5.3.4 Waarde - Landschap open gebied

In de structuurvisie Ameland (november 2011, zie ook paragraaf 2.4.2) zijn op de cultuurhistorische waardenkaart rondom de dorpen gebieden aangegeven waar sprake is van waardevol zicht op de dorpen. Deze gebieden zijn onder de dubbelbestemming 'Waarde - Landschap open gebied' gebracht. De dubbelbestemming ziet toe op het behoud van de landschappelijke, natuurlijke, aardkundige en cultuurhistorische waarden van de openheid van de poldergebieden ten behoeve van het zicht op de dorpen en de sterke ruimtelijke relatie tussen de openheid van het poldergebied en de dorp Hollum en Ballum. Er mogen in deze gebieden slechts bouwwerken worden gebouwd met een hoogte tot 2 meter. Opgaande beplanting is niet toegestaan.

5.3.5 Waarde - Waterwingebied

De als waterwingebied aangewezen gronden zijn bestemd voor de winning van grondwater om drinkwater van te maken. Het waterwingebied omvat het gebied waarbinnen, gegeven de lokale bodemgesteldheid, het grondwater binnen 60 dagen in de waterwinputten terecht komt. Binnen deze gebieden worden enkel ontwikkelingen toegestaan die geen bedreiging vormen voor de kwaliteit van het grondwater. Bodembedreigende bedrijfsactiviteiten zijn niet toegestaan. In de regels zijn een aantal activiteiten opgenomen die om die reden zijn verboden. De gronden ter plaatse van de dubbelbestemming 'Waarde -Waterwingebied' zijn, behalve voor de daar voorkomende bestemming, mede bestemd voor de bescherming van de bodem- en de (grond)waterkwaliteit ten behoeve van de drinkwatervoorziening.

5.4 Toelichting op de gebiedsaanduidingen

5.4.1 geluidszone vliegverkeer

Het vliegveld bij Ballum (Ameland Airport Ballum) kent een geluidszone. Deze zone is op de verbeelding weergegeven als geluidzone - vliegverkeer. De aangeduide gronden zijn mede bestemd voor het tegengaan een te hoge geluidbelasting van geluidgevoelige objecten vanwege de geluidzone van het vliegverkeer van het vliegveld Ameland. Er mogen geen nieuwe geluidsgevoelige bouwwerken of uitbreidingen van bestaande geluidsgevoelige bouwwerken worden gebouwd. De contour van 47 Bkl is het 'beperkingengebied'. Deze geluidszone is weergegeven in bijlage 2 bij de "Omzettingsregeling luchthaven Ameland".

5.4.2 Milieuzone - grondwaterbeschermingsgebied

Grondwaterbeschermingsgebieden krijgen de gebiedsaanduiding 'milieuzone - grondwaterbeschermingsgebied' De gronden ter plaatse van de aanduiding 'milieuzone - grondwaterbeschermingsgebied' zijn, behalve voor de daar voorkomende bestemmingen, mede bestemd voor de bescherming van de kwaliteit van het grondwater in verband met de drinkwatervoorziening, met bijbehorende bouwwerken, geen gebouwen zijnde.

5.4.3 veiligheidszone - bedrijven

Binnen het plangebied is een hoofd-procesinstallatie gelegen van de Nederlandse aardolie maatschappij. De installatie wordt gebruikt voor de winning van aardolie- en aardgaswinning. Deze inrichting is geen Brzo of Bevi-inrichting, maar kan wel een potentieel externe veiligheidsrisico veroorzaken. NAM heeft een QRA laten uitvoeren om het externe veiligheidsrisico inzichtelijk te maken. De contour kan gezien worden als een plaatsgebonden risicocontour 1×10-6/jaar conform het Bevi. Binnen de PR 10-6/jr.-contour mogen geen nieuwe kwetsbare objecten komen of bestaande kwetsbare objecten aanwezig zijn. Hiertoe is op de verbeelding de gebiedsaanduiding ' veiligheidszone - bedrijven' opgenomen. Binnen deze zone mogen geen kwetsbare of beperkt kwetsbare objecten worden gebouwd, zoals bijvoorbeeld woningen.

5.4.4 vrijwaringszone - dijk

Langs de Waddenzeedijk, welke een waterkerende functie heeft, liggen (conform de Keur van het Wetterskip Fryslân) vrijwaringszones waarbinnen beperkingen gelden ten aanzien van het oprichten van bebouwing. Hiertoe is de gebiedsaanduiding vrijwaringszone - dijk op de verbeelding opgenomen.

5.4.5 vrijwaringszone - molenbiotoop

Rondom de molen aan de Molenweg nr 8 te Hollum ligt een molenbiotoop. Het molenbiotoop is opgenomen om er voor te zorgen dat de molen voldoende windvang behoud. Ter plaatse van de gebiedsaanduiding 'vrijwaringszone - molenbiotoop' zijn de gronden mede bestemd voor het beschermen en het functioneren van de molen. De molenbeschermingszone is opgenomen rond molens die als zodanig in bedrijf zijn (ook ten behoeve van een recreatieve functie). Het betreft een zone die ervoor zorgt dat een optimale windvang voor de molen aanwezig blijft. Dit houdt in dat er eisen worden gesteld aan de hoogte van bouwwerken en beplanting.

5.4.6 vrijwaringszone - recht van afpaling

Ter bescherming van de rust in het gebied rondom eendenkooien ten behoeve van het functioneren van eendenkooien is een vrijwaringszone - recht van afpaling opgenomen. Het is niet toegestaan de rust in dat gebied zodanig te verstoren dat daarmee het functioneren van eendenkooien wordt geschaad. Het recht van afpaling is belangrijk omdat geregistreerde kooien worden beschermd door de Wet natuurbescherming en gebruik mogen maken van het afpalingsrecht. Met dit recht kan de kooiker rust in de omgeving van zijn eendenkooi van rechtswege afdwingen.

5.5 Toelichting op enkele bouwaanduidingen

5.5.1 Karakteristiek

Een aantal panden in het plangebied is als karakteristiek aan te merken. Karakteristieke bebouwing wordt in het bestemmingsplan apart aangegeven en aangeduid op de verbeelding. Hierbij wordt aangesloten bij de gemeentelijke inventarisatie, zie bijlage 2 Lijst gemeentelijke monumenten en beeldbepalende panden. De ruimtelijke waarde van deze panden dient als toetsingskader bij bebouwing en verbouwingen aan de panden zelf of in de directe omgeving. Bovendien is in het bestemmingsplan een extra planologische bescherming opgenomen om sloop te voorkomen. De panden zijn op de digitale verbeelding aangeduid als 'karakteristiek'. Voor het (gedeeltelijk) slopen van karakteristieke panden is een omgevingsvergunning nodig. De aanduiding betekent niet dat het pand precies in de huidige staat moet worden bewaard, wél dat bij de beoordeling van bouwplannen erop zal worden gelet dat de kenmerken die de ruimtelijke waarde bepalen, zo veel mogelijk intact blijven.

Hoofdstuk 6 Uitvoerbaarheid

In het kader van een bestemmingsplan is het van belang om de uitvoerbaarheid na te gaan. In dat verband wordt een onderscheid gemaakt tussen de maatschappelijke en de economische uitvoerbaarheid.

6.1 Maatschappelijke uitvoerbaarheid

Het voorontwerp-bestemmingsplan Buitengebied van de gemeente Ameland heeft ter inzage gelegen van 18 april tot en met 29 mei 2019. Tevens is het voorontwerp in het kader van het vooroverleg op grond van artikel 3.1.1 Besluit ruimtelijke ordening voorgelegd aan de overlegpartners.

Er zijn in totaal 21 inspraakreacties ingediend. Daarnaast zijn er vooroverleg-reacties binnengekomen van Brandweer Fryslân, Gasunie, Vitens, LTO Noord en de Provincie Fryslân. Er zijn geen reacties binnengekomen van Wetterskip Fryslân en van Rijkswaterstaat.

Naar aanleiding van de ter inzage legging en het vooroverleg is de' Reactienota inspraak en overleg' opgesteld. In deze reactienota is een korte samenvatting van de inspraakreacties en vooroverleg-reacties opgenomen. Per reacties is vervolgens onderbouwd of en in welke mate de reacties leidt tot aanpassingen van het bestemmingsplan en welke onderdelen van het plan als gevolg hiervan zijn gewijzigd. De vooroverlegreacties zijn als bijlage 6 bij deze nota toegevoegd. De volledige inspraakreacties zijn in te zien op het gemeentekantoor. De 'Reactienota inspraak en overleg' is als bijlage 7 bij de toelichting van dit bestemmingsplan opgenomen.

Op het ontwerpbestemmingsplan wordt vervolgens gelegenheid geboden tot het inbrengen van zienswijzen bij de gemeenteraad. Na het ontwerpplan wordt het plan gereed gemaakt voor vaststelling. Daarna is beroep mogelijk bij de Raad van State.

6.2 Economische uitvoerbaarheid

Het weergeven van de economische uitvoerbaarheid door middel van een cijfermatige opzet, is in het kader van een bestemmingsplan van dergelijke omvang moeilijk te geven. Immers, dit bestemmingsplan is geen uitvoeringsinstrument, maar een beoordelingskader voor de inrichting en het beheer van het landelijk gebied.

Met betrekking tot de economische uitvoerbaarheid kan dan ook worden opgemerkt dat het hier in hoofdzaak een bestaande situatie betreft die in een nieuwe planologische regeling is vervat. Van gemeentewege zijn geen nieuwe ontwikkelingen in het plan opgenomen die in een financieel kader geplaatst moeten worden. Er zijn enkele kleinere, perceelsgebonden ontwikkelingen in het bestemmingsplan opgenomen. Dit betreffen particuliere initiatieven, waar de gemeente verder geen financiële bemoeienis mee heeft. Een verdergaande toets ten aanzien van de financieel-economische uitvoerbaarheid is niet noodzakelijk.

6.3 Grondexploitatie

Wanneer een bestemmingsplan een bij algemene maatregel van bestuur aangewezen bouwplan mogelijk maakt en het kostenverhaal niet anderszins is verzekerd, dient op basis van artikel 6.12. van de Wro (tegelijkertijd met de vaststelling van een bestemmingsplan) een exploitatieplan te worden vastgesteld. Onder een aangewezen bouwplan wordt krachtens artikel 6.2.1. van het Bro onder andere de bouw van één of meer woningen of andere hoofdgebouwen, de uitbreiding van een gebouw met ten minste 1.000 m² brutovloeroppervlakte, of de bouw van ten minste 1.000 m² brutovloeroppervlakte aan kassen verstaan. Het exploitatieplan is in deze situatie de basis voor het doorberekenen van de verhaalbare kosten die de gemeente maakt om de aangewezen bouwplannen mogelijk te maken. Op basis van artikel 6.2.4 van het Bro worden daartoe onder andere gerekend de kosten van de aanleg van voorzieningen, de kosten ven het opstellen van gemeentelijke plannen en andere door het gemeentelijk apparaat te verrichten werkzaamheden ten behoeve van de bouwplannen. Daarnaast kan een exploitatieplan vereist zijn indien aanvullende eisen en regels gesteld moeten worden.

Dit bestemmingsplan heeft grotendeels een conserverend karakter, waarbij de bestaande situatie als uitgangspunt geldt en met inachtneming van de actuele bouw- en gebruiksregels en verplichte sectorale toetsen wordt vastgelegd. In het bestemmingsplangebied worden wel een aantal bouwmogelijkheden geboden, welke kunnen worden aangemerkt als bouwplan zoals bedoeld in artikel 6.2.1 Bro.

Ten aanzien van de door dit bestemmingsplan nieuw mogelijk gemaakte bouwplannen is in de Wro en het Bro vanaf 1 november 2010 een regeling opgenomen, waardoor bij relatief beperkte bouwmogelijkheden kan worden afgeweken van de plicht om een exploitatieplan vast te stellen. Deze ´kruimelgevallenregeling´ maakt het mogelijk om als gemeenteraad af te zien van het vaststellen van een exploitatieplan, indien de te verhalen kosten niet in verhouding staan tot de kosten verbonden aan het maken van een exploitatieplan. Het gaat dan om situaties waarbij de verhaalbare kosten lager zijn dan € 10.000, er geen fysieke werken als kostenpost worden opgevoerd maar alleen apparaatkosten of de verhaalbare kosten alleen betrekking hebben op aansluiting op de openbare ruimte of aansluiting op nutsvoorzieningen (artikel 6.2.1a Bro). Gezien het feit dat alle in onderhavig bestemmingsplan opgenomen bouwplannen onder deze regeling vallen, zal de gemeenteraad bij vaststelling van het bestemmingsplan besluiten om geen exploitatieplan vast te stellen.

Voor de overige in het bestemmingsplan opgenomen bouwmogelijkheden geldt dat dit gedeeltelijk bouwmogelijkheden betreft die reeds mogelijk waren op basis van het vigerende bestemmingsplan. Artikel 9.1.20 van de Invoeringswet Wro bepaalt dat voor deze bouwplannen de grondexploitatieregeling buiten toepassing blijft. Hiervoor kan dus geen exploitatieplan worden vastgesteld. Doordat de gemaakte kosten enerzijds anderszins verzekerd zijn en anderzijds niet verhaald hoeven worden, is het opstellen van een exploitatieplan niet noodzakelijk.

Bijlagen toelichting

Bijlage 1 Nota van uitgangspunten

AMELAND

NOTA VAN UITGANGSPUNTEN

BESTEMMINGSPLAN BUITENGEBIED

buro vijn

adviseurs voor ruimtelijke ordening en stedebouw

Inhoudsopgave

1	INLEIDING	1
A	UITGANGSPUNTEN	2
B	TOELICHTING	10
2	PLAN-SYSTEMATIEK	10
2.1	Basisfuncties en andere functies	10
2.2	Transparante regelingen	10
3	LANDSCHAP	11
3.1	Landschap	11
3.2	Ruimtelijke kwaliteitsparagraaf	11
3.3	Cultuurhistorie	11
3.4	Natuur	13
3.5	Water	13
3.6	Waterkering	14
4	LANDBOUW	15
4.1	Regeling voor agrarische percelen	15
4.2	Verbrede landbouw	15
4.3	Gebruik vrijkomende agrarische bebouwing	16
4.4	Hobby- en deeltijdboeren	17
4.5	Schutstallen	17
4.6	Maneges, paardenhouderij en -fokkerij	17
5	RECREATIE EN TOERISME	20
5.1	Verblijfsrecreatie	20
5.2	Overige verblijfsrecreatie	21
5.3	Recreatieve routes	22
5.4	Strandgebruik	22
6	WONEN	23
6.1	Burgerwoningen	23
6.2	Bedrijfswoningen	23
6.3	Wonen in vrijkomende agrarische bedrijfsbebouwing	23
6.4	Inwoning en zorgvoorzieningen	23
7	OVERIGE BEDRIJVIGHEID	24
7.1	Bedrijven in het buitengebied	24
7.2	Delfstoffenwinning	24
7.3	Horeca	24
7.4	Detailhandel	25
8	**OVERIGE THEMA'S**	26
8.1	Duurzame energie	26
8.2	Planmer	26
8.3	Vliegveld	27
8.4	Grondexploitatieplan	28

1 INLEIDING

Deze Nota van uitgangspunten is de basis voor het opstellen van een nieuw bestemmingsplan voor het buitengebied van de gemeente Ameland. De geldende bestemmingsplannen zijn verouderd en aan actualisatie toe.

In deze Nota van uitgangspunten wordt voor een aantal belangrijke thema's en gebieden (nieuw) beleid op hoofdlijnen geformuleerd. Deze beleidslijnen en uitgangspunten worden door de gemeenteraad vastgesteld en daarna juridisch vertaald in het bestemmingsplan. In deel A zijn de uitgangspunten voor het bestemmingsplan geformuleerd. Deel B geeft een toelichting op de verschillende uitgangspunten.

Het plangebied omvat het buitengebied van de gemeente Ameland, met uitzondering van de kernen en grote verblijfsrecreatieve terreinen. Figuur 1 geeft het plangebied weer. De volgende gebieden zijn buiten het plangebied gelaten: het waddengebied en de havens, alsmede de kernen Hollum, Ballum, Nes en Buren. Daarnaast zijn de grotere recreatieterreinen bij Hollum, Ballum, Nes en Buren in een apart bestemmingsplan geregeld. Het plangebied is in figuur 1 te zien.

A UITGANGSPUNTEN

Onderwerpen	Uitgangspunt
<u>Plansystematiek</u>	• In het bestemmingsplan buitengebied wordt het landschap met de bijbehorende kernkwaliteiten als overkoepelende functie beschouwd. Als basisfuncties worden aangemerkt: water, natuur en landbouw. De andere functies zijn bijvoorbeeld: wonen, recreatie en infrastructuur. • In het bestemmingsplan buitengebied wordt zo veel mogelijk gestreefd naar het opstellen van transparante, eenduidige regelingen
<u>Landschap, natuur en water</u>	
Landschap	• De landschappelijke basis wordt beschermd binnen de gebiedsbestemmingen. • Unieke landschapselementen en archeologische, ecologische en geologische waarden worden beschermd door middel van een aanduiding of een dubbelbestemming. • Structuurbepalende landschapselementen worden beschermd door middel van een aanduiding.
Ruimtelijke kwaliteitsparagraaf	• In het bestemmingsplan wordt een ruimtelijke kwaliteitsparagraaf opgenomen, waarin samengevat wordt op welke wijze het landschap en ruimtelijke kwaliteit geborgd worden. Dit zijn twee aspecten die in het bestemmingsplan een hoge prioriteit hebben.
Aardkunde	• De duinen van Ameland zijn aardkundig zeer waardevol. De duinen worden al beschermd door de Natura 2000-regelgeving. Deze beschermingsregeling richt zich primair op de betekenis voor de natuur. Er zal een dubbelbestemming worden opgenomen om aanvullend op deze bescherming toe te zien op de specifieke bescherming van de aardkundige waarde van de duinen.
Archeologie	• Een groot gedeelte van het eiland is relatief jong en kent geen archeologische verwachtingswaarde. • De hoger gelegen gedeelten zijn waarschijnlijk langer bewoond. Daarom hebben deze gebieden volgens de archeologische verwachtingskaart van de provincie (de FAMKE) een hoge verwachtingswaarde. Voor deze ge-

Onderwerpen	Uitgangspunt
	bieden wordt een beschermende regeling opgenomen. • Aan het eind van de Badweg, ten westen van Hollum, komt een archeologische vindplaats voor. Hiervoor wordt een passende regeling opgenomen.
Cultuurlandschap en cultuurhistorie	• Het behoud en de versterking van de cultuurhistorische waarden van Ameland staan centraal in het bestemmingsplan. • In het bestemmingsplan worden bestaande waardevolle elementen beschermd. Waar mogelijk worden vroegere dobbes en veedijken hersteld.
Bouwhistorie	• In het bestemmingsplan wordt geen beschermende regeling voor Rijks- en provinciale monumenten opgenomen. Deze worden via de Monumentenwet en de provinciale monumentverordening voldoende beschermd. • Verschillende panden die opgenomen zijn in de MIP-lijst alsmede op een gemeentelijke lijst , krijgen een beschermende regeling. • Een beschermende status voor de kop-hals-romp boerderijen is wenselijk. Hiertoe wordt een regeling opgenomen (aanduiding).
Natuur	• Gebieden die aangewezen zijn als Natura 2000-gebied worden bestemd als Natuur. • Gebieden die aangewezen zijn als EHS en die hoofdzakelijk een ecologische hoofdfunctie kennen (zoals de slenk), worden als natuur bestemd. • Voor gebieden die behoren tot de EHS, maar die bijvoorbeeld agrarisch in beheer zijn, wordt binnen de agrarische bestemming een passende beschermende regeling opgenomen. (Dubbelbestemming 'waarde-ecologie'.) De dubbelbestemming is gericht op het beschermen van ecologische waarden.
Water	• Bestaande hoofdwatergangen worden bestemd als water. • Ook de slenken, die landschappelijk en/of ecologisch van belang zijn, worden onder de bestemming 'water' gebracht. • Voor het dempen, graven verdiepen en verbreden van sloten en slenken moet, ter afweging van de landschappelijke en natuurlijke waarden, een omgevingsvergunning aangevraagd worden.

Onderwerpen	Uitgangspunt
	• Bij het opstellen van het bestemmingsplan zal afstemming worden gezocht met het op handen zijnde watergebiedsplan. • Voor het vergroten van het agrarisch bouwperceel via een wijzigingsbevoegdheid wordt onder meer de voorwaarde opgenomen dat de waterbeheerder om advies is gevraagd in verband met de waterhuishoudkundige situatie en de maximaal te hanteren afvoernorm. • In het bestemmingsplan buitengebied zal nader worden ingegaan op het −uit het watergebiedsplan voortvloeiende −waterfonds.
Waterkering	• De legger Primaire Waterkeringen krijgt in het bestemmingsplan zijn planologische vertaling. De waterkering aan de noordzijde van het eiland wordt als dusdanig bestemd. Ook de reserveringszone die geldt voor de waterkering, wordt in het bestemmingsplan opgenomen. • De duinen zijn eveneens deel van de waterkering, maar maken eveneens deel uit van het Natura 2000-gebied. De duinen zijn al beschermd door de Natura 2000-regelgeving. Aanvullend hierop wordt een dubbelbestemming opgenomen die toeziet op de functie als (primaire) waterkering).
<u>Landbouw</u>	
Oppervlakte (agrarische) bouwvlakken	• Het bestemmingsplan is in principe conserverend van aard. De bestaande rechten van agrarische bedrijven worden overgenomen. Dit houdt in dat de agrarische bedrijven een bouwperceel krijgen van 1 tot 1,5 hectare krijgen. • Uitbreidingsruimte wordt alleen daar geboden, waar geen beleidsmatige of milieutechnische belemmeringen zijn. • Concrete en reële uitbreidingsplannen worden in het nieuwe bestemmingsplan opgenomen. Hierover zijn voorafgaand aan het opstellen van het bestemmingsplan individuele gesprekken met de agrariërs gevoerd. Hier is sprake van maatwerk. Aan de hand van de gesprekken wordt het nieuwe bouwperceel bepaald, welke vervolgens in het bestemmingsplan wordt opgenomen. Dit nieuwe bouwperceel kan in voorkomende gevallen groter zijn dan 1,5 ha. • Bedrijven die een bouwperceel van 1 tot 1,5 ha hebben gekregen kunnen uitbreiden tot maximaal 1,5 hectare, na toepassing van wijzigingsbevoegdheid.
Intensieve veehouderij	• Op Ameland komen geen intensieve veehouderijen voor.

Onderwerpen	Uitgangspunt
	• Voor vestigingen van nieuwe intensieve veehouderijen en intensieve neventakken is op Ameland geen ruimte.
Verbreding	• Voor het toestaan van tweede takken geldt een nader afwegingsmoment in de vorm van een procedure om af te wijken van het bestemmingsplan, gekoppeld aan ruimtelijke randvoorwaarden. Zo mag bijvoorbeeld geen sprake zijn van verkeersoverlast, buitenopslag, aantasting van het straatbeeld, et cetera. • Tweede takken worden alleen toegestaan als deze ondergeschikt zijn aan de agrarische hoofdactiviteit. • De activiteit wordt alleen toegestaan, als dit plaats vindt binnen de bestaande bebouwing. • De ondergeschikte tweede tak mag geen afbreuk doen aan de bedrijfsvoering en de ontwikkelingsmogelijkheden van aanwezige (agrarische) bedrijven en de woonfunctie van omliggende woningen. • Een aantal activiteiten (bijvoorbeeld de verkoop van streekproducten) wordt rechtstreeks toegestaan.
Gebruik vrijkomende agrarische bebouwing	• Er worden mogelijkheden opgenomen voor hergebruik van agrarische bebouwing na bedrijfsbeëindiging. • Door middel van een wijzigingsbevoegdheid wordt het mogelijk een agrarische functie om te zetten naar een recreatieve functie, kleinschalige bedrijfsfunctie of een woonfunctie. • Bij omzetten van een agrarisch perceel, is het niet altijd wenselijk het hele (bouw)perceel om te zetten. Er wordt daarom de mogelijkheid opgenomen om een deel van het bouwperceel te wijzigen naar een agrarische bestemming zonder bebouwing. Dit voorkomt te grote percelen. • Er wordt een saneringsregeling opgenomen, waarmee agrarische bebouwing wordt gesloopt en daarvoor in de plaats nieuwe bebouwing mag worden gebouwd ten behoeve van verblijfsrecreatie.
Hobby- en deeltijdboeren	• Voor hobby- en deeltijdboeren wordt een zonering in het bestemmingsplan opgenomen. • Hobbyboeren krijgen in het bestemmingsplan ontwikkelingsruimte rond de dorpen en op marginale gronden. • Deeltijdboeren ontwikkelen zich rond de dorpen en in vrijkomende agrarische bedrijfsbebouwing.
Schutstallen	• Schutstallen zijn na afwijking mogelijk. Aan de vergunning wordt wel een aantal voorwaarden gekoppeld,

Onderwerpen	Uitgangspunt
	zoals landschappelijke inpassing en maximale afmetingen.
Maneges, paardenhouderij en -fokkerij	• Een paardenfokkerij waar paarden uit het eigen fokprogramma worden opgeleid en verhandeld, wordt aangemerkt als een grondgebonden agrarisch bedrijf en krijgt dus een agrarische bestemming. • Het trainen, stallen en verhandelen van paarden van derden in een paardenhouderij of paardenstalling wordt aangemerkt als een agrarisch aanverwant bedrijf. Alleen bedrijfsmatige paardenhouderijen worden bestemd als paardenhouderij. • De bestaande maneges worden als zodanig bestemd.
Paardenbakken	• Paardenbakken worden met een afwijking toegestaan. De paardenbak moet zoveel mogelijk landschappelijk ingepast worden. • Aan het toestaan van een paardenbak wordt een aantal voorwaarden gekoppeld, zoals de maximale oppervlakte, het gebruik van verlichting en de locatie op het perceel.
Mestvergisting	• In het bestemmingsplan worden op twee erven mestmonovergisters mogelijk gemaakt, waarbij het biogas wordt afgevoerd via een gasleiding en het groen gas op een andere locatie wordt opgewerkt tot aardgaskwaliteit.
Opgaande teelten	• Opgaande teelten worden in principe niet mogelijk gemaakt. Wel wordt het in planologische zin mogelijk gemaakt dat er in de randen van de dorpen fruitteelt kan plaatsvinden. In de polders wordt fruitteelt uitgesloten.
<u>Recreatie en toerisme</u>	
Grootschalige verblijfsrecreatie	• Voor de grootschalige recreatieterreinen bij Hollum, Nes en Buren worden aparte bestemmingsplannen opgesteld. De planologische mogelijkheden voor een eventuele uitbreiding van de recreatieterreinen worden geregeld in de aparte bestemmingsplannen voor de recreatieterreinen. De begrenzing van het bestemmingsplan buitengebied wordt hier zo nodig op aangepast. • De natuurcamping de Middelpôlle heeft plannen om uit te breiden met 20 nieuwe vaste standplaatsen Afhankelijk van de uitkomsten van het onderzoek (passende beoordeling) zal in het bestemmingsplan buitengebied een passende regeling voor de uitbreiding van de natuurcamping worden opgenomen.

Onderwerpen	Uitgangspunt
Overige verblijfsrecreatie	• De overige verblijfsrecreatieve functies in het buitengebied, worden als zodanig bestemd. Het betreffen onder andere meerdere groepsaccommodaties, een hotel, enkele zomerhuizen en het hostel bij Hollum. • Voor de uitgangspunten voor nieuwvestiging en uitbreiding van deze recreatieve voorzieningen, wordt aangesloten bij het gemeentelijke beleid. Van belang voor het plangebied zijn met name groepsaccommodaties, recreatiewoningen en agrotoerisme (kamperen bij de boer).
Recreatieve netwerken	• De bestaande verharde paden worden over het gehele plangebied als zodanig in het bestemmingsplan vastgelegd. Het betreft voornamelijk fietspaden. Voor de polders wordt een wijzigingsbevoegdheid opgenomen om nieuwe verharde paden mogelijk te maken. Nieuwe, verharde paden in het overige deel van het buitengebied worden, gezien de invloed op de natuur- en landschapswaarden van Ameland, niet mogelijk gemaakt. • Bestaande, onverharde paden worden niet specifiek geregeld. Deze vallen binnen de gebiedsbestemmingen. Nieuwe onverharde paden worden gekoppeld aan een aanlegvergunning.
Wonen	
Burgerwoningen	• De woonfunctie is op Ameland zeer sterk in de kernen geconcentreerd. In het buitengebied komen slechts enkele woonhuizen voor. Deze worden als zodanig bestemd.
Bedrijfswoningen	• Bij ieder volwaardig agrarisch bedrijf wordt één bedrijfswoning toegestaan. • Bij agrarische bedrijven waar al twee bedrijfswoningen aanwezig zijn, worden deze als zodanig bestemd.
Wonen in vrijkomende agrarische bebouwing	• Met een wijzigingsbevoegdheid wordt het mogelijk een agrarisch bouwperceel te wijzigen naar een woonfunctie.

Onderwerpen	Uitgangspunt
Inwoning en zorgvoorzieningen	• In het nieuwe bestemmingsplan wordt een regeling voor mantelzorg opgenomen. Dit houdt in dat ten hoogste 80 m^2 aan (vrijstaande) bijgebouwen voor mantelzorg gebruikt kan worden. Het verlenen van een afwijking om mantelzorg mogelijk te maken, kan alleen na een indicatie van de gemeente. Binnen 3 maanden na aflopen van de mantelzorg, moet de voor mantelzorg geschikt gemaakte ruimte ongedaan worden gemaakt. • Inwoning, bijvoorbeeld in de vorm van een kangeroewoning, is onder voorwaarden na afwijking toegestaan.

<u>Overige bedrijvigheid</u>	
Bedrijven in het buitengebied	• Bestaande zelfstandige activiteiten, zoals de rioolwaterzuivering en de bedrijvigheid in de Balummerbocht, worden positief bestemd. • Nieuwe zelfstandige activiteiten worden uitsluitend toegestaan in vrijkomende agrarische bedrijfsgebouwen/boerderijen. • Voor het toestaan van deze zelfstandige activiteiten geldt een nader afwegingsmoment in de vorm van een wijzigingsprocedure, gekoppeld aan ruimtelijke randvoorwaarden. Zo mag bijvoorbeeld geen sprake zijn van verkeersoverlast, buitenopslag, aantasting van het straatbeeld, et cetera.
Delfstoffenwinning	• Op Ameland komen drie gaswinlocaties voor. Deze worden als zodanig vastgelegd. Alleen Ameland-Oost (nabij het Oerd) is in bedrijf.
Horeca	• Zelfstandige horeca komt, afgezien van de strandpaviljoens en enkele hotels, in het buitengebied niet voor. • Bij een aantal functies komt horeca in de vorm van een bar en/of restaurant voor. Deze blijven mogelijk. • Nieuwvestiging van cafés, bars en restaurants alsmede van grootschalige horeca (discotheken) is in het buitengebied niet mogelijk. (met uitzondering van horeca bij het vliegveld en de golfbaan) • De bestaande strandpaviljoens en hotels worden bestemd. Nieuwvestiging van permanente strandpaviljoens wordt niet met dit bestemmingsplan mogelijk gemaakt.

Detailhandel	• Nieuwvestiging van detailhandel is niet mogelijk, met uitzondering van productiegebonden detailhandel tot een omvang van 30 m^2.
Duurzame energie	• Het realiseren van zonnepanelen op daken is in veel gevallen vergunningsvrij. Omdat er voldoende gebouwd oppervlakte aanwezig is wordt het realiseren van een zgn ' zonneweide' in planologische zin niet mogelijk gemaakt. Uitzondering hierop vormt het plan om bij het vliegveld Ballum een zonneweide van 10 ha. te realiseren. Hiertoe is inmiddels een subsidieaanvraag bij het Waddenfonds ingediend. Wanneer de subsidie wordt toegekend, zal er in het bestemmingsplan buitengebied een regeling worden opgenomen om de zonneweide in planologische zin mogelijk te maken. • Er worden geen mogelijkheden voor de realisatie van grote windturbines opgenomen.
Overige thema's	
Planmer	• ten behoeve van het bestemmingsplan buitengebied zal een planmer en een passende beoordeling worden opgesteld.
Grondexploitatie	• Er wordt voor het bestemmingsplan geen exploitatieplan opgesteld. Voor concrete initiatieven die in het bestemmingsplan opgenomen worden, worden met initiatiefnemer(s) overeenkomsten afgesloten.
Vliegveld	• Het vliegveld bij Ballum biedt mogelijkheden voor rondvluchten, zweefvliegen en parachutespringen. Voor het vliegveld is in een nood-landingsbaan voorzien middels een afzonderlijke planologische procedure. De regeling m.b.t. de noodlandingsbaan zal worden overgenomen in het bestemmingsplan buitengebied. In het kader van het opwaarderen van het vliegveld zijn diverse plannen gepresenteerd. In de planmer worden deze nader onderzocht. Afhankelijk van de uitkomsten van dit onderzoek zal bekeken worden of, en zo ja op welke manier de plannen voor het opwaarderen van het vliegveld in het bestemmingsplan worden geregeld.
Strandgebruik	• Zonering van het strandgebruik is wenselijk. Voor zo ver ruimtelijk relevant wordt hiervoor een regeling in het bestemmingsplan opgenomen. Aangesloten wordt op de (in voorbereiding zijnde) gemeentelijke strandnotitie en de daaruit voortvloeiende zonering.
Golfbaan	• De eventuele uitbreiding van de (9-holes) golfbaan wordt niet meegenomen in het op te stellen bestemmingsplan buitengebied. Hiervoor zal t.z.t. een afzonderlijk planologisch traject moeten worden doorlopen.

B TOELICHTING

2 PLAN-SYSTEMATIEK

2.1 Basisfuncties en andere functies

In het bestemmingsplan wordt het landschap met de bijbehorende kernkwaliteiten als overkoepelende functie beschouwd. Als basisfuncties worden aangemerkt: water, natuur en landbouw. De andere functies zijn bijvoorbeeld: wonen, verblijfsrecreatie, dienstverlening, infrastructuur.

De basisfuncties komen, als gevolg van de ontstaansgeschiedenis én door toedoen van de mens, overal in het buitengebied naast elkaar voor. Afhankelijk van de plaats in het buitengebied varieert de betekenis die aan de basisfuncties wordt toegekend. De basisfuncties zijn gebiedsdekkend. De andere functies die verspreid over het buitengebied voorkomen zijn niet gebiedsdekkend en veelal niet afhankelijk van een specifieke locatie in het buitengebied.

Omdat de basisfuncties voor hun functioneren afhankelijk zijn van het buitengebied, zal bij de ontwikkeling van (nieuwe) andere functies altijd rekening worden gehouden met de belangen van de basisfuncties. De ontwikkeling van de andere functies zal niet teveel ten koste mogen gaan van de basisfuncties.

De indeling in basisfuncties en andere functies heeft uitsluitend betrekking op de ruimtelijke afweging en is niet bepalend voor het belang van de betreffende functie voor de gemeente.

2.2 Transparante regelingen

In het bestemmingsplan buitengebied wordt zo veel mogelijk gestreefd naar het opstellen van transparante, eenduidige regelingen. Zo zal het systeem van aanlegvergunningen worden ' doorgelicht'. Werkzaamheden die de gemeente in het algemeen niet wenselijk acht zullen onder het strijdig gebruik worden gebracht. Werkzaamheden die over het algemeen juist wenselijk zijn zullen bij recht worden toegestaan. De overige werkzaamheden waar de gemeente in wil meedenken en voorwaarden aan wil kunnen stellen zullen geregeld worden via het vergunningenstelsel.

3 LANDSCHAP

Ameland kent een grote en sterke variëteit aan landschapstypen. Het geheel van duinen, kwelders, bos, polders en het overgangsgebied bepaalt het beeld van het eiland. De combinatie van landschapstypen met bijbehoren gebruik bepaalt daarmee niet alleen het landschappelijk beeld, maar ook de ruimtelijk-functionele structuur van Ameland.

3.1 Landschap

De landschappelijke verscheidenheid vormt de grondslag voor het bestemmingsplan. De aanwezige waarden worden op basis van het onderstaand schema beschermd.

	Typologie	Planologische regeling	Strekking regeling
1	Bescherming landschappelijke basiswaarden	Onderdeel uitmakend van gebieds bestemming	Functies bij recht bestemmen en functies uitsluiten die bestaande waarden aantasten.
2	Bescherming unieke landschapselementen en ecologische, archeologische en geologische waarden	Dubbelbestemming of aanduiding	Beschermen waarden
3	Structuurbepalende landschapselementen	Bestemmen met aanduiding Afwijking mogelijk bij een evenredige afweging	Compensatie regeling Behoud structuurbepalende landschapselementen
4	Overige landschappelijke elementen	Bestemd conform 1 met aanvraag voor omgevingsvergunning voor het uitvoeren van werken en werkzaamheden	Bescherming van de landschappelijke basiswaarden

3.2 Ruimtelijke kwaliteitsparagraaf

Volgens het Streekplan 'Om de kwaliteit van de Romte' wordt in de plantoelichting van een ruimtelijk plan voor een landelijk gebied, een ruimtelijke kwaliteitsparagraaf opgenomen. In artikel 3.1.1, lid 1 van de 'Provinciale verordening Romte' is dit procesvereiste opgenomen. De ruimtelijke kwaliteitsparagraaf geeft een verantwoording over de wijze waarop het plan rekening houdt met respectievelijk invulling geeft aan de genoemde aspecten van ruimtelijke kwaliteit.

De ruimtelijke kwaliteitsparagraaf kan goed gebruikt worden als brede onderbouwing van het plan. Daarin kunnen meerdere zaken worden opgenomen, zoals de omgang met landschappelijke en cultuurhistorische kwaliteiten, ecologische aspecten, water en bodem.

In het op te stellen bestemmingsplan heeft het landschap en de ruimtelijke kwaliteit een hoge prioriteit. Er wordt in de toelichting aangegeven hoe in het bestemmingsplan omgegaan wordt met deze twee aspecten.

3.3 Cultuurhistorie

Onder cultuurhistorie vallen sporen, objecten en patronen/structuren die zichtbaar of niet zichtbaar deel uitmaken van onze leefomgeving en een beeld geven van een historische situatie of ontwikke-

ling. Binnen de cultuurhistorie worden vier deelterreinen onderscheiden: aardkunde, archeologie, cultuurlandschap en bouwhistorie.

3.3.1 Aardkunde

De duinen op Ameland zijn van grote aardkundige waarde. De duinen maken deel uit van het Natura 2000-gebied "Duinen Ameland". De duinen worden al beschermd door de Natura 2000-regelgeving. Deze beschermingsregeling richt zich primair op de betekenis voor de natuur. Er zal een dubbelbestemming worden opgenomen om aanvullend op deze bescherming toe te zien op de specifieke bescherming van de aardkundige waarde van de duinen.

3.3.2 Archeologie

Ameland kent twee omvangrijke gebieden waar zich archeologische resten kunnen bevinden. Dit zijn de hoger gelegen gebieden, die al vroeg geschikt zijn geweest voor bewoning. Op grond daarvan beveelt de provincie Friesland aan om bij ingrepen van meer dan 500 m^2 een karterend archeologisch onderzoek te verrichten.

Op het strand bij Hollum ligt een terrein waarop de resten van het verdwenen dorp Sier zijn aangetroffen. Sier was een laatmiddeleeuws, welvarend dorp dat in de 17e eeuw door overstuiving onbewoonbaar werd. Vaak komen sporen van dit dorp vrij door de erosie van de zee. Voor het gebied dat nog op land ligt, wordt in het bestemmingsplan een beschermende regeling opgenomen.

3.3.3 Cultuurlandschap

Kenmerkend voor het landschap van Ameland zijn de cultuurhistorische waarden. Het behoud en de versterking van deze waarden staan centraal in het bestemmingsplan. Door de ruilverkavelingen in de polder (Ameland was een van de eerste plekken in Nederland waar dit plaatsvond) zijn veel oude wegen, dijken en andere kenmerkende elementen verdwenen. Bestaande waardevolle elementen worden in het bestemmingsplan beschermd. Waar mogelijk worden waardevolle elementen, zoals vroegere dobbes en veedijken, hersteld.

3.3.4 Bouwhistorie

In het plangebied komen verschillende karakteristieke panden voor. Voor een deel zijn die aangewezen als MIP-pand [1)] of weergeven of gemeentelijke inventarisatie-lijsten. Naast de kenmerkende boerderijen zijn er binnen de gemeente een aantal andere beeldbepalende panden aangewezen. In het bestemmingsplan wordt een beschermende regeling opgenomen om deze panden te beschermen. Er wordt een omgevingsvergunningenstelsel (voorheen aanlegvergunning) voor het slopen opgenomen.

Kop-hals-romp boerderijen

De kop-hals-romp boerderijen staan niet aangewezen als MIP panden maar zijn wel op de inventarisatielijst geplaatst om aangemerkt te worden als gemeentelijk monument c.q. beeldbepalende pand. Hus en Hiem heeft de opdracht om alle panden incl. de boerderijen te inventariseren en te beoordelen of ze in aanmerking kunnen komen als gemeentelijk monument of als beeldbepalend pand of ob-

[1] MIP staat voor Monumenten Inventarisatie Project. Het MIP iseen landelijk project dat tussen 1986 en 1995 is uitgevoerd. Doel van het project was om per gemeente de waardevolle gebouwen en andere projecten in beeld te brengen.

ject. De beschermende regeling in het bestemmingsplan zal hier op worden afgestemd.

3.4 Natuur

Amalend kent een grote ecologische waarde. In het plangebied komen drie verschillende Natura 2000-gebieden voor. Dit zijn "Duinen Ameland", "Noordzeekustzone" en "Waddenzee". Deze gebieden worden als Natuur bestemd. Voor verschillende werken en werkzaamheden wordt een vergunningenstelsel opgenomen, om de ecologische waarden te beschermen.

Daarnaast is het grootste gedeelte van Ameland aangewezen als EHS-gebied. Alleen de kernen, de recreatieterreinen, het vliegveld en de agrarische bouwpercelen, zijn niet aangewezen als onderdeel van de EHS.

De gebieden die behoren tot de EHS, en waar de ecologische functie de belangrijkste functie is, worden als Natuur bestemd. Dit is bijvoorbeeld de Slenk. Voor gebieden die behoren tot de EHS, maar bijvoorbeeld in agrarisch gebruik zijn, wordt een passende regeling opgenomen. Dit is bijvoorbeeld de polder, die grotendeels in agrarisch gebruik is. Gebieden die deel uitmaken van de Ecologische Hoofdstructuur worden voorzien van de dubbelbestemming 'Waarde - Ecologie'. De dubbelbestemming is gericht op het beschermen van ecologische waarden. Voor de Waddenzee wordt een aparte regeling opgesteld. Deze valt dus buiten de reikwijdte van het nieuwe bestemmingsplan Buitengebied.

3.5 Water

De sloten met een belangrijke waterfunctie worden met een bestemming Water bestemd. Ook de slenken worden onder deze bestemming gebracht. Kleinere sloten worden algemeen mogelijk gemaakt binnen de agrarische bestemming. Het dempen en/of verleggen van sloten en slenken is niet zonder meer mogelijk. Voor het aanleggen, verleggen, verbreden en/of verdiepen van sloten moet een vergunning worden aangevraagd. Hierdoor is de bestaande situatie in principe vastgelegd, kan de gemeente sturen op het watersysteem en kunnen de landschappelijke kwaliteiten voldoende gewaarborgd worden.

De gronden rondom de slenken worden in bestemd als ' agrarisch' af als ' natuur', al naar gelang de hoofdfunctie van het gebied. hiervoor is maatwerk nodig. oook de eigendomssituatie (agrarisch dan wel natuurbeherende organisatie) is bepalend voor de toe te kennen bestemming.

Wetterskip Fryslân stelt watergebiedsplannen op. Hierin komt te staan hoe het waterschap het waterbeheer de komende tien jaar wil uitvoeren en hoe (toekomstige) knelpunten in het waterbeheer voor agrarische gronden, natuurterreinen en bebouwing in het buitengebied worden opgelost. Hierbij houdt het waterschap rekening met de waterkwaliteit en het tegengaan van wateroverlast. Bij het opstellen van het bestemmingsplan zal afstemming worden gezocht met het op handen zijnde watergebiedsplan.

In het watergebiedsplan wordt het principe van het waterfonds aangedragen: een toename van verhard oppervlak door woningbouw in de dorpskernen moet gecompenseerd worden toename van oppervlaktewater in het buitengebied. In het bestemmingsplan buitengebied zal nader worden ingegaan op het waterfonds.

3.5.1 Waterkwantiteit

Uitgangspunt voor het op te stellen bestemmingsplan is om de bestaande afvoer en berging van afval- en regenwater te handhaven.

Het plan beoogt immers geen directe wijzigingen in het watersysteem. Indien een wijzigingsplan of planherziening een toename van het verharde oppervlak (bijvoorbeeld door erfvergroting) mogelijk maakt, moet waterberging worden gecreëerd, bijvoorbeeld door het verbreden van de waterlopen. Voor het vergroten van het agrarisch bouwperceel via een wijzigingsbevoegdheid wordt dan ook onder meer de voorwaarde opgenomen dat de waterbeheerder om advies is gevraagd in verband met de waterhuishoudkundige situatie en de maximaal te hanteren afvoernorm.

Het op te stellen bestemmingsplan biedt tevens directe mogelijkheden voor erfvergroting. Het is mogelijk dat bij een dergelijke erfvergroting (waarbij onverhard oppervlak wordt gewijzigd in verhard oppervlak) de geldende afvoernorm wordt overschreden. Dit heeft dan mogelijk (negatieve) gevolgen voor het watersysteem. Hier staat tegenover dat door het verdwijnen van agrarische bedrijven in het buitengebied per saldo het verhard oppervlakte eerder zal afnemen dan zal toenemen.

3.6 Waterkering

Op het eiland komen verschillende waterkeringen voor. Deels zijn deze van natuurlijk aard (namelijk de duinen) en deels zijn deze aangelegd. De waterkering aan de noordzijde van het eiland wordt als dusdanig bestemd. Voor eventuele toekomstige verhogingen of aanpassingen geldt er een reserveringszone rond deze kering. Deze wordt in het bestemmingsplan opgenomen.

De duinen maken ook deel uit van de waterkering en maken eveneens deel uit van het Natura 2000-gebied. De duinen zijn al beschermd door de Natura 2000-regelgeving. Aanvullend hierop wordt een dubbelbestemming opgenomen die toeziet op de functie als (primaire) waterkering.

Voor wat betreft de regelingen in het bestemmingsplan buitengebied ten aanzien van de waterkering wordt aangesloten bij de Legger Primaire Waterkeringen. Een legger van een primaire waterkering is bedoeld voor de vastlegging van de eisen waaraan de waterkering volgens de wettelijke veiligheidsnorm moet voldoen naar richting, vorm, afmeting en constructie. In de legger van de primaire waterkering moet ook de juridische begrenzingen worden opgenomen. Dit zijn de kernzone, de beschermingszone, de buitenbeschermingszone en de ruimtelijke reserveringszone. Over het algemeen is het zo dat naarmate men dichter bij de kernzone komt, de bepalingen strenger worden.

De ruimtelijke reserveringszone is nieuw in de legger. Er word ruimte gereserveerd om dijkversterking de komende 200 jaar mogelijk te maken tegen de laagst mogelijke maatschappelijke kosten. Dit betekent dat hier, net als in de andere zones, beperkingen gelden.

De provincie heeft het wetterskip gevraagd om de ruimtelijke reserveringszones te (laten) berekenen. Op basis van een aantal factoren, zoals stabiliteit en piping is dit onderzoek uitgevoerd. De berekende reserveringszones worden door de kustgemeenten opgenomen in de bestemmingsplannen. In het Steekplan van de provincie is aangegeven welke beperkingen er gelden in de reserveringszones. Deze beperkingen worden ook in het bestemmingsplan opgenomen.

Als er bouwplannen zijn in de reserveringszones, dan gaat de betreffende gemeente toetsen of dit, volgens het bestemmingsplan is toegestaan. Als dit het geval is, dan kan het waterschap aanvullende waterkeringtechnische eisen stellen aan het te bouwen object.

4 LANDBOUW

Het buitengebied is ook op Ameland aan verandering onderhevig. Binnen de agrarische sector vindt een driedeling plaats. Een aantal agrariërs richt zich volledig op de oorspronkelijke productietak, waarbij intensivering, schaalvergroting en specialisatie sleutelbegrippen zijn. Een andere groep richt zich naast hun agrarische productietak op andere bijverdiensten, ook wel aangeduid als verbrede landbouw. Te denken valt aan het bieden van recreatieve mogelijkheden op het bouwperceel in de vorm van een kampeerboerderij of Bed & Breakfast. Tot slot is er een groep agrariërs die, om uiteenlopende redenen, hun bedrijf beëindigen, waarbij de vrijkomende agrarische bebouwing (ook door andere gebruikers) wordt benut. Op Ameland is daarbij een trend te zien dat er een grote groep hobby- en deeltijdboeren ontstaat.

Deze trends, in combinatie met de wens om de kwaliteiten van het landelijk gebied te behouden, vragen om heldere beleidslijnen.

4.1 Regeling voor agrarische percelen

Aangezien de landbouw een belangrijke functie heeft, ook als beheerders van het landschap en de natuurlijke waarden van de polders, is het bieden van voldoende uitbreidingsruimte van groot belang. Bedrijven moeten ook in de toekomst voldoende ruimte hebben om door te groeien, zodat agrarische bedrijven ook in de toekomst gezond kunnen blijven.

4.1.1 Oppervlakte (agrarische) bouwvlakken

Het nieuwe bestemmingsplan is in principe conserverend van aard. Bestaande rechten worden overgenomen. Dit houdt in dat agrariërs het bouwperceel krijgen dat zij nu ook al hebben. Wel is aan alle agrariërs in de gemeente gevraagd of zij uitbreidingsplannen hebben. Intensieve veehouderijen

Op Ameland komen geen intensieve veehouderijen voor. Voor wat betreft een omschrijving van intensieve veehouderij wordt aangesloten op het Landbouwbeleidsplan voor de gemeente Ameland (januari 2010), waarin wordt aangegeven dat binnen de landbouw op Ameland intensieve veehouderij (kippen- en varkensindustrie) geen rol van betekenis speelt. Gezien het natuurlijke karakter van het eiland, is het vestigen van intensieve veehouderijen niet aan de orde. Er worden hiervoor dan ook geen mogelijkheden voor opgenomen in het bestemmingsplan.

4.2 Verbrede landbouw

De term 'verbrede landbouw' duidt op het verwerven van extra inkomsten voor agrariërs naast de agrarische hoofdfunctie. Verbrede landbouw strekt zich dikwijls uit tot het terrein van recreatie, zorg, natuur en landschapsbeleving, educatie, kleinschalige horeca en het bieden van logies of een combinatie hiervan. Het gaat om functies die naast de oorspronkelijke agrarische bedrijfstak worden uitgeoefend en in de regel ondergeschikt zijn aan de hoofdfunctie.

In de praktijk blijkt dat er zich telkens nieuwe functies ontwikkelen. Daarbij kunnen nevenactiviteiten niet ongelimiteerd worden toegestaan. De activiteiten moeten passen in het landelijk gebied, landschappelijke en cultuurhistorische waarden respecteren en geen grote verstoring opleveren voor de omgeving.

Hierbij speelt onder meer verkeersoverlast en aantasting van het straatbeeld door onder andere buitenopslag. Belangrijk uitgangspunt is dat de nevenactiviteit ondergeschikt is aan het agrarische bedrijf.

Het bestemmingsplan biedt ruimte voor verbreding van de agrarische bedrijven met nevenactiviteiten, bijvoorbeeld in de vorm van:

- recreatieve activiteiten, zoals logiesverstrekking;
- productiegebonden detailhandel[2)];
- welzijnszorg en kinderopvang;
- agrarische aanverwante bedrijvigheid, zoals paardenhouderijen, loonbedrijven, en het be- en verwerken van agrarische producten;
- maatschappelijke diensten (de zorg voor natuur en landschap, water en cultuurhistorische elementen);
- productie van duurzame energie (mestvergisting, zonne-energie, biotransportbrandstoffen, overige duurzame energie met uitzondering van windmolens).

De genoemde activiteiten zijn niet uitputtend. Overkoepelende randvoorwaarde voor activiteiten binnen het agrarische gebied is het behoud van de kenmerkende landschappelijke en cultuurhistorische waarden. De activiteit vindt plaats binnen de bestaande bebouwing.

Voor het toestaan van nevenactiviteiten geldt een nader afwegingsmoment in de vorm van een procedure om af te wijken van het bestemmingsplan, gekoppeld aan ruimtelijke randvoorwaarden. Zo mag bijvoorbeeld geen sprake zijn van verkeersoverlast, buitenopslag, aantasting van het straatbeeld, et cetera.

[2)] Detailhandel in goederen die ter plaatse worden vervaardigd, geteeld, gerepareerd en/of toegepast in het productieproces, waarbij de detailhandelsfunctie ondergeschikt is aan de productiefunctie.

Wat betreft de toegestane bedrijfstakken wordt een lijst in het bestemmingsplan opgenomen. Omdat vanuit de markt telkens nieuwe initiatieven kunnen komen, zijn ook de naar aard en invloed vergelijkbare bedrijfstakken toegestaan. Voor activiteiten geldt dat er door de nieuwe functie geen belemmeringen mogen ontstaan voor de ontwikkelingsmogelijkheden van aanwezige (agrarische) bedrijven en de woonfunctie van omliggende woningen.

4.3 Gebruik vrijkomende agrarische bebouwing

Functieverandering van boerderijen komt door de afname van het aantal bedrijven voor. Het type bedrijvigheid dat wordt uitgeoefend varieert. Naast handel en reparatie van consumentenartikelen zijn er agrarisch gerelateerde activiteiten. Maar ook recreatieve of dienstverlenende activiteiten vallen te ontdekken, zoals; snuisterijwinkels, antiekhandel, en fietsenverhuur. Het gaat vaak om een combinatie van wonen en werken.

Voor de kwaliteit van de leefomgeving is het van belang dat er functies terugkomen die passen in het landelijk gebied. Enerzijds zijn er kansen voor een mogelijke kwaliteitsverbetering, bijvoorbeeld wanneer onaantrekkelijke gebouwen worden gesaneerd. Anderzijds biedt het kansen voor nieuwe functies die het buitengebied een nieuwe impuls kunnen geven. Kleinschalige bedrijvigheid of het bewoond blijven van de woning kan ten goede komen aan de leefbaarheid. Tevens kan verrommeling van het landschap worden tegengegaan en verpaupering worden voorkomen. Hiertegenover staat dat een toename van andere functies in het landelijk gebied kan leiden tot een toename van mobiliteit, parkeer- en milieuproblemen en bijvoorbeeld hinder voor omringende agrarische bedrijven.

Om dergelijke effecten te beheersen of voorkomen, is beleidsvorming nodig. Er wordt daarom gekozen om vrijkomende agrarische bedrijven te wijzigen in een woonfunctie of een (lichte) bedrijfsfunctie. Ook kampeerboerderijen zijn hierbij een optie. Bij het wijzigen is de omvang van het perceel van belang. Het wijzigen van complete percelen is niet in alle gevallen gewenst. Dit kan zeer grote percelen opleveren. Om dit te voorkomen kan een deel van het bouwperceel bestemd blijven c.q. worden als agrarisch (onbebouwd). In het geval van wijziging naar een bedrijfsfunctie is van belang dat er sprake is van een functie die passend is binnen het agrarisch gebied. Er mag geen sprake zijn van een te grote verkeersaantrekkende werking. De functie moet binnen bestaande bebouwing plaatsvinden. Tot slot mag er geen sprake zijn van buitenopslag.

Er wordt een saneringsregeling opgenomen, waarmee agrarische bebouwing wordt gesloopt en daarvoor in de plaats nieuwe bebouwing mag worden gebouwd ten behoeve van verblijfsrecreatie.

4.4 Hobby- en deeltijdboeren

In het landelijk gebied neemt het hobbymatig houden van dieren steeds meer toe. Om het hobbymatig houden van dieren te sturen, is in het Landbouwbeleidsplan richting gegeven aan het beleid ten aanzien van hobbyboeren. Er worden twee gebieden onderscheiden:

- Ontwikkelingsgebieden voor professionele landbouw;
- Zoekgebieden voor hobby- en deeltijdboeren.

Voor het hobbymatig houden van dieren wordt ingezet op concentratie rond de dorpen en op marginale gronden. Dit zijn gebieden waar de professionele bedrijven beperkte of geen ontwikkelingsmogelijkheden heeft. Door deze gebieden toch op een (semi)agrarische wijze te beheren, blijft het waardevolle landschap gehandhaafd.

4.5 Schutstallen

Schutstallen voor vee zijn een veel voorkomend fenomeen op Ameland. Daarom is er recentelijk een beleidsregel vastgesteld, welke doorvertaald wordt naar de nieuw op te stellen bestemmingsplannen.

Het toestaan van schutstallen kan de ruimtelijke kwaliteit verstoren. Het bij recht toestaan kan leiden tot een wildgroei van schutstallen. Dit is een onwenselijke situatie. Conform de beleidsnotitie 'Schuilgelegenheden voor dieren van hobbyboeren en het plaatsen van opstallen bij groentetuintjes' kunnen hobbyboeren onder voorwaarden schuttingen, schutstallen en opstallen bij groentetuinen plaatsen. In het nieuwe bestemmingsplan Buitengebied wordt bij de beleidsregel aangesloten. Schutstallen worden daarbij met een afwijkingsbevoegdheid toegestaan. Voorwaarden zijn onder andere landschappelijke inpassing en een maximale oppervlakte van 30 m^2.

4.6 Maneges, paardenhouderij en -fokkerij

4.6.1 Paardenhouderijen, -fokkerijen en maneges

De paardenhouderij kent een grote diversiteit aan verschijningsvormen, met als belangrijkste onderscheid productiegerichte paardenhouderijen enerzijds en gebruiksgerichte paardenhouderijen anderzijds[3)]. Met het onderscheiden in agrarische en niet-agrarische activiteiten wordt aan de paardenhouderij een zelfstandige plaats

[3)] Handreiking paardenhouderij en ruimtelijke ordening, VNG 2006.

geboden in het landelijk gebied. Dit doet geen afbreuk aan de zuiver agrarische paardenhouderij. Ook voor bedrijven die in het verleden onder de agrarische bestemming zijn gestart, levert het opnemen van een maatbestemming geen beletsel op.

In het bestemmingsplan wordt voor paardenhouderijen een driedeling gemaakt, namelijk:

- productiegerichte paardenhouderijen;
- gebruiksgerichte paardenhouderijen;
- maneges.

De eerste categorie betreft bedrijven waar uitsluitend paarden worden gefokt, opgefokt, die als hengstenhouderij in gebruik zijn of waar paarden voor de melkproductie worden gehouden. Dit zijn productiegerichte paardenhouderijen. Deze bedrijven worden aangemerkt als normale agrarische bedrijven.

De tweede categorie betreft de gebruiksgerichte paardenhouderijen. Hier worden alleen paarden gestald. Alleen de grote, bedrijfsmatige paardenhouderijen worden als dusdanig bestemd. Daarnaast zijn er de paardenhouderijen die slechts een beperkt aantal paarden stallen. Deze komen bijvoorbeeld voor als ondergeschikte functie bij wonen of binnen voormalig agrarische bedrijven. Het betreft hier voornamelijk het hobbymatig houden van paarden. De ruimtelijke impact van deze paardenhouderijen is dermate klein, dat deze in het bestemmingsplan niet bestemd worden als paardenhouderij.

De derde categorie betreft de maneges. Bij maneges is er veelal sprake van het oprichten van één of meerdere rijhallen. Omdat de ruimtelijke impact van maneges een stuk groter is dan die van bedrijven waar alleen paarden gestald worden, wordt er in het bestemmingsplan hier een onderscheid in gemaakt. Ook mengvormen, zoals een manege met groepsaccommodatie, worden gezien als manege. Daarbij wordt gekeken naar de hoofdfunctie. Bestaande maneges worden als zodanig bestemd.

4.6.2 Paardenbakken

In het buitengebied worden steeds meer (hobbymatig) paarden gehouden. Het gebruik van gronden voor deze activiteit sluit min of meer aan bij het traditionele gebruik van het buitengebied. De gevolgen voor de omgeving kunnen echter ingrijpend zijn. Paardenbakken zijn in het buitengebied op of naast alle functies met bebouwing toegestaan via een afwijking. Hieraan is wel een aantal voorwaarden gekoppeld, waaronder maximale oppervlakte, inpasbaarheid in het landschap, verlichting, de afstand tot omliggende woningen en de verkeersveiligheid.

Voor wat betreft het aspect lichthinder zijn lichtmasten bij paardenbakken voor de gemeente een aandachtspunt, evenals lichtmasten bij sportvelden en open stallen. De Milieuadviesdienst Fryslân is van plan een regionaal lichthinderbeleid op te zetten. Waarschijnlijk zal de gemeente Ameland besluiten hier aan mee te doen.

4.6.3 Mestvergisting

In het bestemmingsplan worden op twee erven mestmonovergisters mogelijk gemaakt, waarbij het biogas wordt afgevoerd via een gasleiding en het groen gas op een andere locatie wordt opgewerkt tot aardgaskwaliteit. In het MER wordt kwalitatief aandacht besteed aan de effecten van deze nieuwe mestvergisters.

4.6.4 Boomteelt, houtteelt en opgaande meerjarige beplanting

Boomteelt, houtteelt en andere opgaande meerjarige beplanting is een vorm van agrarische productie die, met name in een open landschap, nogal wat ruimtelijke gevolgen heeft.

Gezien het karakter van het landschap op Ameland voert de gemeente een terughoudend beleid ten aanzien van boomteelt, houtteelt en andere opgaande beplanting in het buitengebied in verband met de impact op het landschap. Opgaande teelten worden in principe niet mogelijk gemaakt. Wel wordt het in planologische zin mogelijk gemaakt dat er in de randen van de dorpen fruitteelt kan plaatsvinden. In de polders wordt fruitteelt uitgesloten.

5 RECREATIE EN TOERISME

Ameland is een recreatief eiland bij uitstek. Op het eiland zijn verschillende grote recreatieve voorzieningen aanwezig. Deze zijn buiten het plangebied van het bestemmingsplan Buitengebied gelaten en krijgen vanwege de specifieke problematiek een apart bestemmingsplan. Het betreft de recreatieterreinen bij Hollum, Nes en Buren.

De beleidsnota Ruimte voor diversiteit, Verblijfsrecreatie op Ameland (vastgesteld in augustus 2009) geeft de richting aan voor de ruimtelijke ontwikkelingen in de verblijfsrecreatiesector. De nota heeft betrekking op de periode 2009 - 2014. Het doel van de nota is het ontwikkelen van nieuw beleid dat kan dienen als afwegingskader voor toekomstige ruimtelijke ontwikkelingen in de verblijfsrecreatieve sector op Ameland. Om deze doelstelling te behalen is gewerkt aan de hand van de volgende onderzoeksvraag: 'Welke ontwikkelingen wil en kan de gemeente Ameland toestaan en/of bewerkstelligen in de verblijfsrecreatieve sector en hoe kunnen deze ontwikkelingen beleidsmatig worden ingevuld?' In de nota zijn de beleidsuitgangspunten per sector verder uitgewerkt.

5.1 Verblijfsrecreatie

De recreatiesector is voor Ameland één van de belangrijkste sectoren. In de structuurvisie zijn voor de recreatieve sector de volgende uitgangspunten gehanteerd:

Behoud van de bestaande toeristisch-recreatieve structuur in combinatie met kwaliteitsverbetering en seizoensverlenging houden Ameland op peil als toeristische verblijfplaats. Kwaliteit qua ruimtelijke inpassing en aanbod (luxer en innovatiever) zijn de randvoorwaarden. Per sector zet de gemeente in op de volgende ontwikkeling:

- Hotelsector: deze mag onder voorwaarden groeien, zowel uitbreiding als nieuwbouw. Bij aanvragen zijn de ruimtelijke inpasbaarheid op basis van hel Beeldambitieplan en de Welstandsnota een belangrijke voorwaarde.
- Appartementsector: moet gelijk blijven.
- Zomerwoningen: een beperkte groei is mogelijk. Op bestaande terreinen middels inbreiding of herstructurering.
- Stacaravans: het aantal moet gelijk blijven; een lichte terugloop is acceptabel.
- Groepsverblijven: moeten zo mogelijk gelijk blijven.
- Agrotoerisme (kamperen bij de boer): dit mag groeien.
- Jachthaven: deze mag groeien (zie paragraaf 4.4).
- Recreatief gebruik van woningen: moet afnemen.
- Recreatief medegebruik van woningen: mag licht groeien. Voorwaarden hieraan moeten vastgelegd worden in het bestemmingsplan.

Deze uitgangspunten worden in het bestemmingsplan Buitengebied, waar nodig, vertaald. Tevens zijn de ontwikkelingsmogelijkheden in de recreatiesector van belang voor de op te stellen PlanMER. Dit gezien de mogelijke milieueffecten die hier uit kunnen voortvloeien.

5.1.1 Grootschalige recreatieve voorzieningen

Op Ameland komen een aantal grote recreatieve voorzieningen voor. Deze liggen vooral tussen de kernen en de duinen. Voor deze voorzieningen worden aparte bestemmingsplannen opgesteld en worden dus niet opgenomen in het nieuwe bestemmingsplan Buitengebied. De planologische mogelijkheden voor een eventuele uit-

breiding van de recreatieterreinen wordt geregeld in de aparte bestemmingsplannen voor de recreatieterreinen. De begrenzing van het bestemmingsplan buitengebied wordt hier zo nodig op aangepast.

De natuurcamping de Middelpôlle heeft plannen om uit te breiden met 20 nieuwe vaste standplaatsen (ten opzichte van 40 toeristische plaatsen en 20 vaste standplaatsen in de huidige situatie). Door de toename van het aantal recreanten dat door de uitbreiding van de Natuurcamping wordt mogelijk gemaakt, kan een stapeling van effecten optreden voor de Natura 2000- gebieden Noordzeekust en Duinen van Ameland. Er zal daarom, in het kader van de planmer, een passende beoordeling moeten worden uitgevoerd. Afhankelijk van de uitkomsten van het onderzoek zal in het bestemmingsplan buitengebied een passende regeling voor de uitbreiding van de natuurcamping worden opgenomen.

5.2 Overige verblijfsrecreatie

Voor de kleinschalige recreatieve voorzieningen wordt aangesloten bij het gemeentelijke recreatiebeleid. Van belang voor het buitengebied zijn met name de uitgangspunten ten aanzien van groepsaccommodaties, agrotoerisme en recreatiewoningen. Ten aanzien van groepsaccommodaties gelden de volgende uitgangspunten:

- Groepsaccommodaties bij agrarische bedrijven mogen gebouwd worden buiten het bouwlak.
- Exploitanten van groepsaccommodaties buiten de bebouwde kom die hun bedrijfsvoering willen beëindigen, mogen binnen het hoofdgebouw appartementen realiseren op voorwaarde dat de rest van de agrarische opstallen wordt gesaneerd.
- Bestaande groepsaccommodaties hoeven bij verbouw of uitbreiding geen relatie te hebben met een agrarisch bedrijf.
- Uitbreiding van groepsaccommodaties kan alleen wanneer er sprake is van kwaliteitsverbetering van de bestaande accommodatie.
- Groepsaccommodaties buiten de bebouwde kom mogen de bestemming omzetten in een specifieke verblijfsrecreatieve functie met de toevoeging bedrijfsmatige exploitatie. Omzetting in een specifieke verblijfsrecreatieve functie kan alleen als er sprake is van zwaarwegende omstandigheden.

Voor agrotoerisme (kamperen bij de boer) zijn de volgende uitgangspunten geformuleerd:

- Op basis van het beleid voor verblijfsrecreatie mogen maximaal twee boerencampings worden geëxploiteerd. Eén daarvan is al in bedrijf;
- Het aantal slaapplaatsen is maximaal 40, verdeeld over maximaal 15 standplaatsen. Deze mogen alleen aanwezig zijn van 15 maart tot 31 oktober.
- Op het bedrijf mag geen andere vorm van verblijfsrecreatie aanwezig zijn.
- De camping moet binnen het agrarisch bouwvlak of direct daaraan grenzend gesitueerd zijn. en moet landschappelijke worden ingepast.
- Sanitaire voorzieningen moeten inpandig en binnen het agrarische bouwvlak worden gerealiseerd.
- Parkeervoorzieningen moeten binnen het agrarisch bouwvlak gerealiseerd worden.

- De afstand tot de naastgelegen woning of bedrijf moet minimaal 50 meter te zijn.

Voor recreatiewoningen tot slot gelden de volgende uitgangspunten:

- Recreatief gebruik van (bedrijfs)woningen is niet toegestaan.
- Per (bedrijfs)woning is maximaal één recreatieve eenheid toegestaan als recreatief medegebruik. De recreatieve eenheid dient in het hoofdgebouw of in een aan- of uitbouw gerealiseerd worden. Vrijstaande gebouwen voor recreatieve eenheden zijn niet toegestaan.

De genoemde uitgangspunten worden in het nieuwe bestemmingsplan Buitengebied vertaald.

5.3 Recreatieve routes

Op het eiland komt een groot aantal recreatieve routes voor. Dit zijn onder andere de wandel- en fietsroutes en de ruiterpaden. Deze lopen voor een deel door beschermde natuurgebieden. De paden zijn van wezenlijk belang voor de recreatie op Ameland. De bestaande verharde paden worden over het gehele plangebied als zodanig in het bestemmingsplan vastgelegd. Het betreft voornamelijk fietspaden. Er bestaan wel wensen om het net van recreatieve routes uit te breiden. Nieuwe, verharde paden zijn echter, gezien de invloed op de natuur- en landschapswaarden van Ameland, niet overal mogelijk wenselijk.

Voor de polders wordt een wijzigingsbevoegdheid opgenomen om nieuwe verharde paden mogelijk te maken. Nieuwe, verharde paden in het overige deel van het buitengebied worden, gezien de invloed op de natuur- en landschapswaarden van Ameland, in planologische zin niet mogelijk gemaakt.

Bestaande, onverharde paden worden niet specifiek geregeld. Deze vallen binnen de gebiedsbestemmingen. Nieuwe onverharde paden worden gekoppeld aan een aanlegvergunning.

5.4 Strandgebruik

In de (in voorbereiding zijnde) gemeentelijke strandnotitie wordt voorgesteld voor sommige vormen van recreatief strandgebruik een zonering in te stellen. Dit omdat bepaalde vormen van strandgebruik zich niet goed laten combineren (kitesurfen en zwemmen bijvoorbeeld) Daarnaast kunnen bepaalde vormen van strandgebruik van invloed zijn op de instandhoudingdoelstellingen van de Natura 2000-gebieden. In het kader van het beheersplan is hier al veel onderzoek naar verricht. In de strandnotitie (concept) heeft de gemeente een zonering uitgewerkt die aansluit bij het huidige gebruik van het strand.

Geen zonering betekent dat in theorie alle vormen van strandgebruik overal kunnen plaatsvinden. Het bestemmingsplan moet echter uitvoerbaar zijn in relatie tot Natura 2000. Daarom zal voor bepaalde vormen van strandgebruik in het bestemmingsplan een regeling worden opgenomen. Criterium voor het wel of niet regelen is de ruimtelijke relevantie.

6 WONEN

6.1 Burgerwoningen

Ameland kenmerkt zich door een sterke concentratie van de woonfunctie in de kernen. Buiten de kernen komen slechts op enkele plekken woningen voor. Deze burgerwoningen worden als zodanig bestemd.

6.2 Bedrijfswoningen

Voor een goede agrarische bedrijfsvoering is het gewenst om bij agrarische bedrijven te kunnen wonen. De aanwezigheid van een bedrijfswoning is dus logisch. Er wordt in het bestemmingsplan geen regeling opgenomen om tweede bedrijfswoningen mogelijk te maken. Bij agrarische bedrijven waar al wel twee bedrijfswoningen voorkomen, worden deze positief inbestemd. Mochten er initiatieven zijn voor een tweede bedrijfswoning, dan moet hier een aparte planologische procedure voor worden doorlopen.

6.3 Wonen in vrijkomende agrarische bedrijfsbebouwing

Het bewonen van een agrarisch perceel zonder dat ter plaatse (nog) een agrarisch bedrijf wordt uitgeoefend, komt in een aantal gevallen voor. Naar verwachting zal dit in de toekomst vaker voorkomen, aangezien de trend van de afname van het aantal agrarische bedrijven zich voort zal zetten. In een aantal gevallen zullen dan de kenmerkende boerderijen vrijkomen. Het is belangrijk om deze kenmerkende panden te handhaven. Er wordt daarom in het nieuwe bestemmingsplan een mogelijkheid opgenomen om dergelijke vrijkomende agrarische boerderijpanden om te zetten naar een woonfunctie. Omdat het onderhoud van de veelal relatief grote panden meer vergt dan een "gewone" woning, worden er extra mogelijkheden geboden. Te denken valt aan vormen van recreatie (appartementen), hobbyboeren en andere vormen van kleinschalige bedrijvigheid. Ten aanzien van omzetting naar een recreatieve functie dient wel te worden opgemerkt dat het aantal appartementen op Ameland niet mag toenemen.

6.4 Inwoning en zorgvoorzieningen

In het bestemmingsplan wordt een regeling voor mantelzorg en inwoning opgenomen.

Inwoning is in principe mogelijk. Er worden geen extra bouwmogelijkheden geboden. Inwoning is alleen mogelijk binnen het hoofdgebouw of binnen het met hoofdgebouw verbonden bijgebouw. Er mag geen eigen hoofd- en/of achteruitgang gerealiseerd worden.

Intern mag wel een extra toilet, wasruimte, woonkamer en beperkte kookmogelijkheden gerealiseerd worden. Een zelfstandige nieuwe woning of woningsplitsing is niet toegestaan. Dit leidt tot een toename van de hoeveelheid woningen en is niet wenselijk. Daarnaast mag een vrijstaand bijgebouw gebruikt worden voor mantelzorg. Bij het beëindigen van de zorgfunctie dient het gebruik van het vrijstaande bijgebouw als woning gestopt te worden.

7 OVERIGE BEDRIJVIGHEID

Een belangrijke ontwikkeling van de laatste jaren is de verbreding van de landbouw waarbij naast de agrarische activiteit op het boerenbedrijf nog een nevenactiviteit plaatsvindt. Naast deze bedrijvigheid komt er incidenteel ook niet-agrarische bedrijvigheid voor. Deze niet-agrarische bedrijvigheid krijgt een eigen bestemming in het Bestemmingsplan Buitengebied.

7.1 Bedrijven in het buitengebied

Naast de niet-agrarische nevenactiviteiten biedt het plan ruimte voor zelfstandige activiteiten die passen in het landelijk gebied. Het kan daarbij gaan om:

- agrarisch dienstverlenende bedrijven [4)], zoals loonbedrijven;
- agrarisch aanverwante bedrijven [5)], zoals bijvoorbeeld paardenhouderijen;
- maneges;
- recreatieve functies (kampeerboerderijen, zomerhuizen en dergelijke);
- overige niet-agrarische activiteiten (veelal kleinschalige dienstverlenende bestaande bedrijfsmatige activiteiten).

Ook hier geldt de overkoepelende randvoorwaarde waarbij voor deze zelfstandige activiteiten geldt dat binnen het agrarische gebied het behoud van de kenmerkende landschappelijke en cultuurhistorische waarden voorop staat. Om verstening te voorkomen worden nieuwe zelfstandige activiteiten alleen toegestaan in vrijkomende agrarische bedrijfsgebouwen/boerderijen.

Voor het toestaan van zelfstandige activiteiten geldt een nader afwegingsmoment in de vorm van een wijzigingsprocedure, gekoppeld aan ruimtelijke randvoorwaarden. Zo mag bijvoorbeeld geen sprake zijn van verkeersoverlast, buitenopslag, aantasting van het straatbeeld, et cetera. De nieuwe functie moet op zijn minst één of meer raakvlakken hebben met de ter plaatse geldende bestemmingen.

7.2 Delfstoffenwinning

Op Ameland komen drie gaswinlocaties voor. Oop twee daarvan boort de NAM naar gas. Alleen Ameland-Oost (nabij het Oerd) is in bedrijf. De andere locatie in de duinen bij Hollum, is momenteel niet in gebruik. Ook bij Ballum is een gaswinlocatie aanwezig. Deze mag echter niet worden gebruikt omdat de juiste vergunningen ontbreken. Uitgangspunt voor dit bestemmingsplan is de bestaande situatie vast te leggen. Uitbreiding wordt niet voorzien.

7.3 Horeca

In het Horecabeleidsplan is onderscheid gemaakt in 6 horeca categorieën. Dit zijn:

[4)] Een bedrijf waarbinnen uitsluitend of overwegend arbeid wordt verricht voor de productie of levering van goederen of diensten ten behoeve van agrarische bedrijven.

[5)] Een bedrijf, dat in nauwe relatie staat tot het agrarisch bedrijf, waarvan de werkzaamheden in hoofdzaak bestaan uit het verlenen van diensten aan derden in de vorm van het houden van dieren en/of het telen en bewerken van gewassen.

I: horeca met een dagfunctie, gebonden aan de winkelopeningstijden; [6)]
II: restaurants;
III: hotels en andere logiesverstrekkers
IV: fastfoodbedrijven;
V: cafés en andere drankverstrekkers;
VI: discotheken.

Voor het buitengebied wordt ingezet op versterking van de categoriën I,II, IV en V. Er wordt dus met name ingezet op horeca met een dagfunctie. Hier wordt in het nieuwe bestemmingsplan ruimte voor geboden. Het kan ook een combinatie van categorieën zijn. Zo komt het regelmatig voor dat er ergens geluncht kan worden (overdag) en in de avonduren de horecagelegenheid open is als restaurant. Dergelijke functies kunnen (onder voorwaarden, zoals parkeren en landschappelijke inpassing) bijvoorbeeld in vrijkomende agrarische bebouwing worden toegestaan. Het horecabeleidsplan geeft aan dat de nachthoreca niet moet worden toegestaan in het buitengebied. Deze komt op dit moment niet voor en zal ook niet worden toegestaan.

Het horecabeleidsplan wordt op dit moment geëvalueerd. De resultaten van deze evaluatie zullen worden meegenomen in het op te stellen bestemmingsplan buitengebied.

7.4 Detailhandel

Alleen de bestaande detailhandel zal als zodanig worden bestemd en krijgt slechts beperkte ontwikkelingsmogelijkheden. Eén specifieke vorm van detailhandel, de productiegebonden detailhandel, is wél toegestaan. Het gaat hierbij om detailhandel in streekgebonden producten of gevestigde kunstzinnigheid zoals de verkoop bij een atelier. Hiervoor gelden wel voorwaarden: het moet gaan om de verkoop van goederen die ter plaatse worden vervaardigd, geteeld, gerepareerd en/of toegepast in het productieproces, waarbij de detailhandelsfunctie ondergeschikt is aan de productiefunctie.

[6)] Bij de vaststelling van het plan is het amendement van de fractie van Ameland 82 aangenomen. Hiermee is de categorie daghoreca vervallen. In het beleidsplan is dit in bladzijde 9 benoemd als sector I met de omschrijving 'Horeca met een dagfunctie, gebonden aan de winkelopeningstijden'. Door het aannemen van het amendement vervalt deze categorie. De horeca met een dagfunctie moet nu worden gezien als gelijk aan sector II met de omschrijving restaurants. Er wordt geen onderscheid meer gemaakt in de openingstijden tussen deze categorieën.

8 OVERIGE THEMA'S

8.1 Duurzame energie

De gemeente Ameland wil in 2020 geheel zelfvoorzienend zijn. Dit houdt in dat het eiland dan volledig voorziet in de eigen energieproductie. In het bestemmingsplan worden hiervoor mogelijkheden opgenomen. Gelet op de natuurlijke en recreatieve waarden van Ameland, zijn (grote) windturbines uitgesloten. Kleinere vormen van windenergie worden wel toegestaan.

Ook worden mogelijkheden geboden voor het realiseren van zonne-energie. Bij het realiseren van zonnepanelen op daken hoeft veelal geen omgevingsvergunning aangevraagd te worden. Velden met zonnepanelen (' zonne-weiden') worden vanuit ruimtelijke en landschappelijke overwegingen niet wenselijk geacht en worden daarom in planologische zin niet mogelijk gemaakt. Gezien de grote belangstelling voor zonnepanelen op daken is hiertoe ook geen noodzaak. Wel speelt de mogelijkheid van een zonnepaneel-weide bij het vliegveld, zie paragraaf 8.3.

8.2 Planmer

Vanaf 21 juli 2004 dient de Europese richtlijn betreffende de beoordeling van de gevolgen voor het milieu van bepaalde plannen en programma's in de Lidstaten van de EU te worden toegepast. In Nederland wordt deze richtlijn aangeduid als de richtlijn voor Strategische Milieubeoordeling.

De Europese richtlijn is bedoeld om milieu-effecten van plannen en programma's tijdens de voorbereiding ervan in beeld te brengen in de vorm van een milieurapport.

Deze Europese richtlijn is middels een wijziging van de Wet milieubeheer en een wijziging van het Besluit m.e.r. geïmplementeerd in de Nederlandse regelgeving. Op 28 september 2006 is de aangepaste Wet milieubeheer en het Besluit MER in werking getreden. Hierbij wordt gesproken over een milieueffectrapportage van plannen (als vertaling van de Europese SMB-richtlijn) en over een milieueffectrapportage van besluiten (het oorspronkelijke Nederlandse m.e.r.). De term besluiten is verwarrend, aangezien ook in relatie tot plannen in de praktijk wordt gesproken over besluiten; de term 'projecten' uit de Europese m.e.r.-richtlijn is duidelijker. Aldus wordt onderscheid gemaakt tussen een planmer en een projectmer. Het is verplicht om voorafgaand aan besluiten door een overheid over bepaalde plannen een planmer uit te voeren. Het gaat daarbij om plannen die (uiteindelijk) kunnen leiden tot concrete projecten of activiteiten met mogelijk belangrijke nadelige gevolgen voor het milieu. Bij het opstellen van een Bestemmingsplan Landelijk gebied dient zich dan ook de vraag aan in hoeverre een planmer moet worden uitgevoerd. Meer concreet geldt de planmer-plicht in geval van wettelijk of bestuursrechtelijk verplichte plannen:

- die het kader vormen voor toekomstige projectmer (beoordelings)-plichtige besluiten of;
- waarvoor een passende beoordeling nodig is op grond van de Europese Habitatrichtlijn.

De planmer moet in een vroege fase inzicht geven in de huidige toestand van het milieu, de positieve en negatieve milieueffecten en de mogelijke alternatieven voor het plan.

Sinds de wijziging van de mer-regelgeving op 1 april 2011 zijn vrijwel alle bestemmingsplannen buitengebied planmer-plichtig geworden, omdat de drempelwaarden voor mer-beoordelingsplichtige veehouderijen zijn verlaagd. Dit heeft onder andere als gevolg dat grondgebonden veehouderijen ook kunnen leiden tot een mer-beoordelingsplicht. Bij de aanvraag van de omgevingsvergunning moet dan een mer-beoordeling worden gemaakt en bij het kaderstellende plan - het bestemmingsplan - een planMER.

Stikstofproblematiek in relatie tot planmer

Op Ameland komt een stikstofgevoelig habitattype voor dat beschermd wordt binnen de regels voor Natura 2000 gebieden. De kritische depositiewaarde van het gebied wordt inmiddels overschreden. Dat betekent dat iedere toename van stikstofdepositie in theorie een verdere verslechtering van de waarden van het gebied inhoudt. Om die reden mag het bestemmingsplan geen ontwikkelingen mogelijk maken die een verdere toename van depositie tot gevolg kan hebben.

Een toename van depositie kan een gevolg zijn van het vergroten van veestapels op individuele agrarische bedrijven. Een toename van depositie wordt overigens niet alleen veroorzaakt door ontwikkelingen op het eiland zelf, maar kan ook worden veroorzaakt door ontwikkelingen op het vaste land.

In het kader van het Beheersplan Natura 2000 is een uitwerking gemaakt van een mogelijke oplossing voor de ontwikkeling van de landbouw op Ameland in relatie tot de stikstofproblematiek. Deze uitwerking heeft geresulteerd in een Programmatische Aanpak Stikstof, dat met een verzoek om pre-advies aan de Raad van State is voorgelegd. De uitspraak van de Raad van State is bepalend voor de verdere uitwerking van de problematiek.

Deze uitwerking zal mee worden genomen in de planmer om van daaruit met voorstellen te komen voor een goede opname in het bestemmingsplan. Uitgangspunt is dat individuele bedrijven zich moeten kunnen ontwikkelen binnen de randvoorwaarden die daarvoor gelden.

8.3 Vliegveld

Ameland Airport Ballum is een klein vliegveld bij Ballum. Het luchtverkeer kan gebruik maken van een grasbaan van 998 x 30 meter (oost-west). Tevens ligt er een tweede dwarsbaan van 632 x 25 meter (noord-zuid). Deze is nog niet in gebruik, maar is planologisch al mogelijk gemaakt. Op het vliegveld wordt een aantal zakelijke en bedrijfsvluchten afgehandeld, maar er vinden voornamelijk recreatieve vluchten plaats zoals rondvluchten, zweefvluchten en parachutevluchten. Het vliegveld is in de zomermaanden overdag geopend. Het luchtvaartterrein Ameland wordt geëxploiteerd door de gemeente Ameland. De planologische regeling voor de noodlandingsbaan zal worden overgenomen in het bestemmingsplan buitengebied.

Opwaarderen van het vliegveld

Voor het opwaarderen van Ameland Airport Ballum zijn plannen gepresenteerd aan de gemeenteraad. In de plannen zijn de volgende elementen opgenomen:

- Een tweede start- en landingsbaan voor noodgevallen en bijwind uit bepaalde richtingen. De baan is al opgenomen in het geldende bestemmingsplan;
- Voorzieningen die direct verband hebben met het vliegveld zoals hangars, een brandweerloods en voorzieningen voor zweef- en deltavliegers. Het gaat hier om circa 2.000 m2 bebouwing;

- Het helikopterplatform moet worden verplaatst en verhard in verband met een nieuw type helikopter van Defensie (SAR);
- Op het vliegveld wordt tevens ruimte gezocht voor het aanbieden van slechtweervoorzieningen op het eiland zoals paintball, een museum, een kartbaan of een binnenspeelhal, met ondersteunende horeca. Het gaat hierbij om een vloeroppervlakte van 3.000 m2;
- Daarnaast wordt er gedacht aan het plaatsen van 10 hectare zonnepanelen en het toestaan van een openlucht crossbaan.

Voor de zonnepanelen is inmiddels een subsidieaanvraag bij het Waddenfonds gedaan. Wanneer de subsidie wordt toegekend, zal er in het bestemmingsplan buitengebied een regeling worden opgenomen om de zonneweide in planologische zin mogelijk te maken. De crossbaan blijft in het kader van het bestemmingsplan buitengebied buiten beschouwing. Ten behoeve van de slechtweervoorzieningen in het kader van plannen voor het opwaarderen van het vliegveld zal een wijzigingsbevoegdheid worden opgenomen.

8.4 Grondexploitatieplan

Het bestemmingsplan heeft een (voornamelijk) conserverend karakter. De bestaande rechten worden zoveel mogelijk overgenomen. Voor een bestemmingsplan waar alleen bestaande rechten in zijn opgenomen, is het opstellen van een exploitatieplan niet noodzakelijk. Wel zullen er gesprekken gevoerd worden met agrariërs, die (concrete) uitbreidingsplannen hebben. Naar aanleiding daarvan zullen verschillende agrarische bouwpercelen vergroot worden. Hierdoor ontstaat de plicht om inzicht te geven in het kostenverhaal. Met de betreffende agrarische ondernemers worden afzonderlijke exploitatieovereenkomsten gesloten, waarin ondermeer een planschadeovereenkomst is opgenomen. Daardoor hoeft geen exploitatieplan opgesteld te worden.

Bijlage 2 Lijst gemeentelijke monumenten en beeldbepalende panden

Conceptlijst gemeentelijke monumenten en beeldbepalende panden
30-11-2016

Plaats/adres	postcode	omschrijving / gebruik	status
Ballum			
Camminghastraat 6		woning	beelbepalend pand
Camminghastraat 8		woning	gemeentelijk monument
Camminghastraat 9		kerk (niet meer ingebruik als kerk)	gemeentelijk monument
Camminghastraat 14		kerk	gemeentelijk monument
Camminghastraat 19		woning	gemeentelijk monument
Camminghastraat 21		woning	gemeentelijk monument
Camminghastraat 26		woning	gemeentelijk monument
Camminghastraat 27		woning	gemeentelijk monument
Camminghastraat 29		boerderij schuur	gemeentelijk monument
Camminghastraat 31		woning	gemeentelijk monument
Camminghastraat 33		woning	gemeentelijk monument
Camminghastraat 43		woning	gemeentelijk monument
Hollumerweg 2		woning	gemeentelijk monument
Hollumerweg 4		woning	gemeentelijk monument
Looweg 2		woning	gemeentelijk monument
Looweg 4		woning	gemeentelijk monument
Nesserweg 8		woning	gemeentelijk monument
Nesserweg 9		woning	gemeentelijk monument
Nesserweg 10		woning	beelbepalend pand
Nesserweg 12		woning	beelbepalend pand
Nesserweg 14		woning	gemeentelijk monument
Nesserweg 18		woning	gemeentelijk monument
Smitteweg 4a		**begraafplaats**	gemeentelijk monument
Strandweg 1		woning	gemeentelijk monument
Buren			
Hoofdweg 15		woning	beelbepalend pand
Hoofdweg 17		woning	beelbepalend pand
Kooiweg 28		woning	beelbepalend pand
Esther Meindertsstraat 1		woning voormalige boerderij	gemeentelijk monument
Meester Oudweg 1		woning voormalige boerderij	gemeentelijk monument
Nieuweweg 3		woning	beelbepalend pand
Strandweg 33		boerderij	gemeentelijk monument
Strandweg 36		woning voormalige boerderij	beelbepalend pand
Willibrordusstraat 1		woning voormalige boerderij	gemeentelijk monument
Buren & Nes buitengebied			
Bosrand 28		recreatiewoning	gemeentelijk monument
Bosrand 64	9164 LE	recreatiewoning	beelbepalend pand
Kievitsweg 5		recreatiewoning	beelbepalend pand
Kievitsweg 6		recreatiewoning	gemeentelijk monument
Kievietsweg 7		recreatiewoning	gemeentelijk monument
Kievitsweg 9		recreatiewoning	gemeentelijk monument
Kievietsweg 12	9163 KB	recreatiewoning	beelbepalend pand
Kooiweg, eendenkooi		recreatiewoning	gemeentelijk monument
Strandweg 45		recreatiewoning	gemeentelijk monument
Zwarteweg 4		recreatiewoning	gemeentelijk monument

Zwarteweg 6		recreatiewoning	beelbepalend pand
Zwarteweg 18		recreatiewoning	gemeentelijk monument
Zwarteweg 19		recreatiewoning	gemeentelijk monument
Zwarteweg 20		recreatiewoning	gemeentelijk monument
Zwarteweg 26		recreatiewoning	gemeentelijk monument
Hollum			
Joh. Bakkerstraat 7a		woning voormalige boerderij	gemeentelijk monument
Burenlaan 1		voormalige boerenstal nu hotel	beeldbepalend pand
Burenlaan 7		woning	gemeentelijk monument
Burenlaan 16		woning voormalige boerderij	gemeentelijk monument
Burenlaan 20		woning	beeldbepalend pand
Burenlaan 21		woning	beeldbepalend pand
Burenlaan 26		woning	beeldbepalend pand
Burenlaan 28		woning achterzijde	gemeentelijk monument
Burenlaan 33		woning	gemeentelijk monument
Burenlaan 37		woning	beeldbepalend pand
Burenlaan 44		woning	gemeentelijk monument
Herenweg 1		voormalige boerenstal nu museum	gemeentelijk monument
Herenweg 4		kerk	gemeentelijk monument
Jan Jacobsweg 1		woning	gemeentelijk monument
O.P. Lapstraat 1		voormalige boerenstal	gemeentelijk monument
O.P. Lapstraat 3		woning	gemeentelijk monument
O.P. Lapstraat 5		woning	gemeentelijk monument
Molenweg 8		molen	gemeentelijk monument
Noorderweg 4		woning	gemeentelijk monument
Oosterlaan 2		**begraafplaats**	gemeentelijk monument
Oosterlaan 4		woning	beeldbepalend pand
Oosterlaan 16		woning	gemeentelijk monument
Oosterlaan 29		woning	gemeentelijk monument
Oosterlaan 30		woning	gemeentelijk monument
Oranjeweg 2	9161 CA	woning	beeldbepalend pand
Oranjeweg 4	9161 CA	woning	gemeentelijk monument
Oranjeweg 36 a	9161 CA	recreatiewoning	beeldbepalend pand
Oranjeweg 40		woning voormalige boerderij	beeldbepalend pand
Corn. Schellingerstraat 6	9161 BB		beeldbepalend pand
Corn. Schellingerstraat 8		woning	beeldbepalend pand
Schoolstraat 2		winkel	beeldbepalend pand
Tussen Dijken 38		woning	gemeentelijk monument
Westerlaan 15		kerk	gemeentelijk monument
Westerlaan 23a		boerderij schuur	beeldbepalend pand
Westerlaan 25		woning	gemeentelijk monument
Hollum buitengebied			
Badweg 45		recreatiewoning	gemeentelijk monument
Oranjeweg 65		bunker	gemeentelijk monument
Oranjeweg 65		houten recreatiewoning (bij bunker)	gemeentelijk monument
Nes			
Achterdijken		**Vee- en zeekerende dijk**	gemeentelijk monument
Achter Dijken 99		boerderij schuur	gemeentelijk monument
Ballumerweg 12, begraafplaats		**begraafplaats**	gemeentelijk monument
Bramerduinenpad 6		**begraafplaats**	gemeentelijk monument
Bramerduinenpad 6 Algemene Begraafplaats		**begraafplaats**	gemeentelijk monument

Rixt van Doniastraat 2		voormalig gemeentehuis	gemeentelijk monument
Rixt van Doniastraat 9		woning	beeldbepalend pand
Rixt van Doniastraat 11		woning	beeldbepalend pand
Rixt van Doniastraat 12		woning	gemeentelijk monument
Rixt van Doniastraat 15 schuur		boerderij schuur	gemeentelijk monument
Rixt van Doniastraat 16	9163 GR		beeldbepalend pand
Duinweg 17		recreatiewoning	gemeentelijk monument
Duinweg 19		recreatiewoning	beeldbepalend pand
Duinweg 21		recreatiewoning	beeldbepalend pand
Duinweg 23		recreatiewoning	beeldbepalend pand
Jan Kleinstraat 2	9163 PA	woning	gemeentelijk monument
Eendenkooi nabij Nes		**eendekooi**	beeldbepalend pand
Van Heeckerenstraat 1		winkel met woning	gemeentelijk monument
Kardinaal de Jongweg 11	9163 PA		beeldbepalend pand
Kardinaal de Jongweg 12		brandspuitgebouwtje	gemeentelijk monument
Kardinaal de Jongweg 19		woning en schuur	gemeentelijk monument
Kardinaal de Jongweg 33		zijvleugels R.K. kerk	gemeentelijk monument
Kardinaal de Jongweg 33		Baarhuisje RK begraafplaats	gemeentelijk monument
Kerkplein 2		woning	gemeentelijk monument
Kerkplein 6		restaurant voormalige woning	gemeentelijk monument
Kerkstraat 5		woning	beeldbepalend pand
Miedenweg 25		voormalig boerderij nu woning	beeldbepalend pand
Reeweg 17		woning	gemeentelijk monument
Reeweg 23		woning	gemeentelijk monument
Torenhoogte 3		woning	gemeentelijk monument
Torenstraat 5		woning	gemeentelijk monument
Torenstraat 6		woning	gemeentelijk monument
Torenstraat 14		woning	beeldbepalend pand
Torenstraat 18		woning	gemeentelijk monument
Torenstraat 20		woning	gemeentelijk monument
Torenstraat 28	9163 EH		beeldbepalend pand
Burg. Waldastraat 6		woning	gemeentelijk monument
Burg. Waldastraat 16		woning	beeldbepalend pand
Lijnbaan/De Reed/J.Jacobstr/Kolkweg		woningen	beeldbepalend pand
poldergebied			
Kooiplaats 2 Buren		boerderij	beeldbepalend pand
Kooiweg 30 Buren		boerderij	beeldbepalend pand
Lombokweg 2 Hollum		boerderij	beeldbepalend pand
Pietje Miedeweg 1 Ballum		boerderij	beeldbepalend pand
Pietje Miedeweg 2 Hollum		boerderij	beeldbepalend pand
Pietje Miedeweg 3 Ballum		boerderij	beeldbepalend pand
Pietje Miedeweg 4 Hollum		boerderij	beeldbepalend pand
Pietje Miedeweg 8a Hollum		boerderij	beeldbepalend pand
Pietje Miedeweg 10 Hollum		boerderij	beeldbepalend pand
Oranjeweg 154 Hollum		boerderij	beeldbepalend pand
Reeweg 2 Ballum		boerderij	beeldbepalend pand
Smitteweg 6 Ballum		boerderij	beeldbepalend pand
Smitteweg 8 Ballum		boerderij	beeldbepalend pand
Zuidergrieweg 1 Ballum		boerderij	beeldbepalend pand
Zuidergrieweg 2 Ballum		boerderij	beeldbepalend pand
Zuidergrieweg 3 Ballum		boerderij	beeldbepalend pand
Zuidergrieweg 4 Ballum		boerderij	beeldbepalend pand
Zuidergrieweg 5 Ballum		boerderij	beeldbepalend pand

Bijlage 3 Landschapsplan Jelmeraweg 4 Ballum

Landschapsplan
Jelmeraweg 4 in Ballum–Ameland

1 De gebouwen zijn geconcentreerd aan zuidelijke kant van het perceel. De ruimte aan de westzijde van de woning blijft vrij. Aan de binnenzijde tussen de gebouwen is ruimte voor verticale silo's.

2 De voorgevellijn komt op termijn te liggen in rooilijn met de woning. Bij sloop van de machineberging op termijn wordt het voorterrein heringericht met parkeerplaatsen. Grote verharde terreindelen worden ingepast met een haagbeukenhaag.

3 De tuin rondom de woning krijgt een haag aan de buitenzijde van de tuin, hier wordt een ligusterhaag voorgesteld. De hoekpunten van de tuin worden gemarkeerd met solitaire bomen, lijsterbes, es en eikdoorn.

4 Aan de voorzijde wordt een nieuwe toegang gemaakt. De bestaande dam aan de voorzijde voor de bestaande stal komt hier mee te vervallen. De gemengde opgaande beplanting wordt aangevuld aan de voorzijde. Er zijn in totaal twee toegangen aan de voorzijde, bij de woning en tussen de nieuwe stal en de bestaande stal.

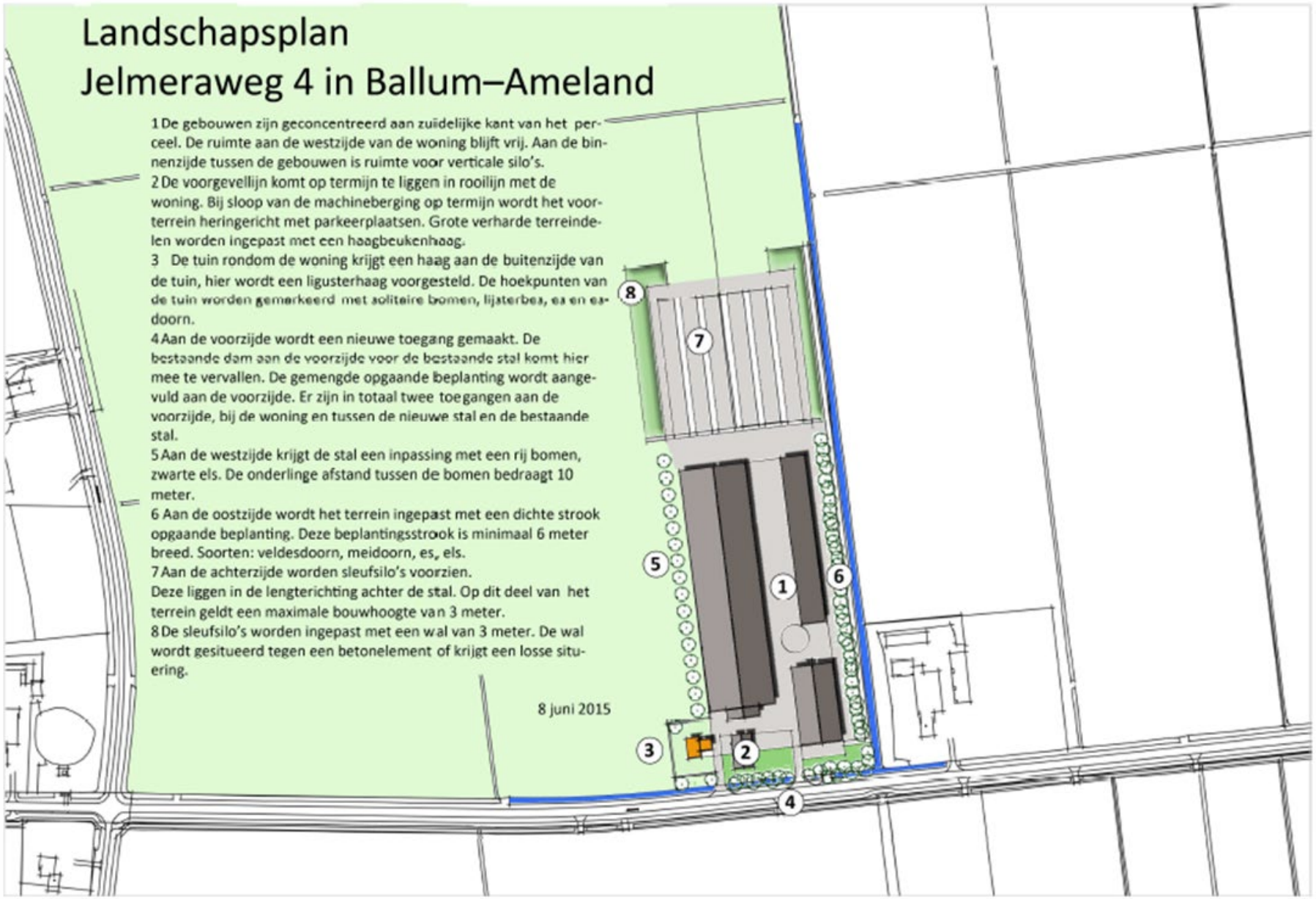
5 Aan de westzijde krijgt de stal een inpassing met een rij bomen, zwarte els. De onderlinge afstand tussen de bomen bedraagt 10 meter.

6 Aan de oostzijde wordt het terrein ingepast met een dichte strook opgaande beplanting. Deze beplantingsstrook is minimaal 6 meter breed. Soorten: veldesdoorn, meidoorn, es, els.

7 Aan de achterzijde worden sleufsilo's voorzien.
Deze liggen in de lengterichting achter de stal. Op dit deel van het terrein geldt een maximale bouwhoogte van 3 meter.

8 De sleufsilo's worden ingepast met een wal van 3 meter. De wal wordt gesitueerd tegen een betonelement of krijgt een losse situering.

8 juni 2015

Bijlage 4 planMER

PLANMER BUITENGEBIED AMELAND

PLANMER BUITENGEBIED AMELAND

CODE 120208 / 09-03-2023

INHOUDSOPGAVE **blz**

SAMENVATTING **7**

1. INLEIDING **13**

1. 1. Actualisatie bestemmingsplan Buitengebied 13
1. 2. Aanleiding voor deze milieueffectrapportage 13
1. 3. Inhoudelijke vereisten en procedure 15
1. 4. Leeswijzer 18

2. BELEIDSKADER EN BESCHRIJVING VAN HET VOORNEMEN **19**

2. 1. Algemeen 19
2. 2. Kaderstellend beleid 19
2. 3. Voornemen: een nieuw bestemmingsplan buitengebied 20

3. HUIDIGE SITUATIE EN AUTONOME ONTWIKKELING **25**

3. 1. Algemeen 25
3. 2. Kerngegevens 25
3. 3. Ruimtelijke structuur van het plangebied 25
3. 4. Functionele structuur en autonome ontwikkelingen 26

4. REIKWIJDTE EN DETAILNIVEAU **29**

4. 1. Algemeen 29
4. 2. Referentiesituatie 29
4. 3. Het voornemen: maximale ontwikkelingsmogelijkheden 30
4. 4. Alternatief: zoekgebied deeltijdboeren en hobbyboeren 31
4. 5. Samenvattend overzicht alternatieven 32
4. 6. Beoordelingsmethodiek 33

5. EFFECTBESCHRIJVING BODEM EN WATER **35**

5. 1. Toetsingscriteria 35
5. 2. Bodem 35
5. 3. Water 38
5. 4. Samenvatting en waardering effecten bodem en water 42

6. EFFECTBESCHRIJVING LANDSCHAP, CULTUURHISTORIE EN ARCHEOLOGIE **44**

6. 1. Toetsingscriteria 44
6. 2. Landschap en cultuurhistorie 45
6. 3. Effectbeschrijving overige kernkwaliteiten 50
6. 4. Samenvatting en waardering effecten landschap, cultuurhistorie en archeologie 53

7. EFFECTBESCHRIJVING ECOLOGIE 54

7. 1. Toetsingscriteria 54
7. 2. Natura 2000-gebieden 54
7. 3. Overige beschermde natuurgebieden 55
7. 4. Beschermde soorten 58
7. 5. Samenvatting en waardering effecten ecologie 61

8. EFFECTBESCHRIJVING LEEFOMGEVING 62

8. 1. Toetsingscriteria 62
8. 2. Verkeershinder 62
8. 3. Luchtkwaliteit 64
8. 4. Geluid 67
8. 5. Geur 68
8. 6. Externe veiligheid 69
8. 7. Gezondheid 71
8. 8. Samenvatting en waardering effecten leefomgeving 72

9. CONCLUSIES EN DOORVERTALING IN HET BESTEMMINGSPLAN 73

9. 1. Samenvattende effectbeoordeling 73
9. 2. Conclusies 74
9. 3. Leemten in kennis en evaluatie 75

BIJLAGEN

Bijlage 1 **Overlegreacties reikwijdte en detailniveau**

Bijlage 2 **Passende beoordeling**

SAMENVATTING

Inleiding

De gemeente Ameland bereidt een actualisatie van het bestemmingsplan voor het buitengebied voor. Hoofddoel van het nieuwe bestemmingsplan is om te komen tot een actueel en eenduidig juridisch-planologisch toetsingskader voor ruimtelijke ontwikkelingen in het buitengebied. Het bestemmingsplan is in beginsel consoliderend van aard. Er wordt ingezet op het beschermen en versterken van de huidige natuurlijke, cultuurhistorische en landschappelijke waarden.

Binnen de bouwvlakken biedt het bestemmingsplan ontwikkelingsruimte aan agrarische bedrijven. Op grond van het Besluit milieueffectrapportage leiden de bouwmogelijkheden die het bestemmingsplan biedt aan veehouderijen tot een planmer-plicht. Daarnaast is vanwege de mogelijke effecten op Natura 2000 een passende beoordeling noodzakelijk. In het planMER is voor de verschillende relevante milieuthema's ingegaan op de mogelijke milieugevolgen van de ontwikkelingsruimte in het bestemmingsplan Buitengebied Ameland.

Opzet van het planMER

Het planMER geeft per milieuthema een beschrijving van de huidige milieusituatie en eventuele autonome ontwikkelingen. Deze zogenaamde referentiesituatie bevat een beschrijving van de binnen het plangebied aanwezige waarden (landschap, cultuurhistorie, archeologie, natuur). Daarnaast is bekeken in hoeverre in de referentiesituatie sprake is van knelpunten en/of overbelaste situaties (voor onder andere de thema’s geurhinder, luchtkwaliteit en stikstofdepositie).

De referentiesituatie dient als vertrekpunt voor de effectbeschrijvingen. Per milieuthema is in het planMER ingegaan op de (potentiële) milieugevolgen als gevolg van de ontwikkelingsruimte en flexibiliteit die het bestemmingsplan biedt. De ontwikkelingsruimte voor de veehouderijen vormt de directe aanleiding voor het opstellen van het planMER en neemt daarom een belangrijke plaats in de sectorale analyses in. Op grond van de wettelijke eisen en jurisprudentie dient in een planMER en passende beoordeling bij de beoordeling van effecten de maximale invulling van de bouw- en gebruiksmogelijkheden die het bestemmingsplan biedt als uitgangspunt te worden gehanteerd. Dit betreft een theoretische situatie.

Het planMER gaat niet alleen in op de effecten van de veehouderijen, maar ook op de effecten van de overige ontwikkelingsruimte en flexibiliteit die het bestemmingsplan biedt. Daarbij gaat het bijvoorbeeld om de mogelijkheden om nevenfuncties bij agrarische bedrijven te realiseren. In de effectbeschrijvingen is gekeken naar de maximale ontwikkelingsruimte die het bestemmingsplan zowel bij recht en via binnenplanse afwijkingsbevoegdheden biedt op en rond de bouwvlakken. Daarnaast is specifieke aandacht besteed aan de mogelijke gevolgen van de ontwikkelingsmogelijkheden voor deeltijdboeren en hobbyboeren.

Daar waar de ontwikkelingsruime en flexibiliteit binnen het bestemmingsplan leidt tot ongewenste effecten, geeft het planMER inzicht in maatregelen waarmee deze effecten kunnen worden voorkomen of beperkt.

Resultaten

Bodem en water

Het bestemmingsplan is conserverend van aard en heeft geen gevolgen voor het agrarische grondgebruik binnen het plangebied. Het bestemmingsplan heeft over het algemeen geen relevante gevolgen voor de bodem en de waterhuishouding. Wel wordt in het planMER gesignaleerd dat bij maximale uitbreiding van de veehouderijen en daarmee samenhangende intensivering een verslechtering van de waterkwaliteit kan optreden. Uitgaande van een meer realistische ontwikkeling van de veesector binnen de gemeente Ameland en rekening houdend met de eisen die aan bedrijven worden gesteld, zullen deze effecten echter in de praktijk beperkt blijven.

Landschap, cultuurhistorie en archeologie

Het plangebied kent grote landschappelijke en cultuurhistorische waarden. Binnen het gebied worden verschillende landschappelijke deelgebieden onderscheiden: de duinen, de binnenduinrand, de jonge zeepolders, het buitendijks land / de kwelders en het strand en zandplaten. Per deelgebied is bekeken welke effecten kunnen optreden bij de maximale benutting van de ontwikkelingsmogelijkheden die het bestemmingsplan biedt. In het bestemmingsplan zijn verschillende regelingen opgenomen ter bescherming van de aanwezige landschappelijke en cultuurhistorische waarden. Ook is bij de verschillende binnenplanse afwijkingsmogelijkheden geborgd dat geen onaanvaardbare landschappelijke effecten optreden. Hierdoor worden de waarden binnen het gebied voldoende beschermd. Er zullen geen belangrijke nadelige effecten optreden ten gevolge van de uitvoering van het bestemmingsplan. Wanneer op grote schaal gebruik zou worden gemaakt van de mogelijkheden voor opgaande teelten binnen het zoekgebied voor deeltijdboeren zou dit een negatief effect kunnen hebben op de openheid binnen de jonge zeekleipolders. Ook hier zijn echter voorwaarden aan verbonden zodat de maximale effecten beperkt blijven. Tot slot is ter bescherming van de archeologische waarden een beschermende regeling vastgelegd.

Ecologie

Het Waddeneiland Ameland is rijk aan natuur en biedt een grote diversiteit aan biotopen, variërend van zoute kwelders tot zoete plassen en oude duinen met heide of duinbos. Het kwelder- en duingebied valt nagenoeg geheel onder Natura 2000-gebied Duinen Ameland en is tevens aangewezen als onderdeel van Natuurnetwerk Nederland. Uit het planMER en de daarin opgenomen passende beoordeling blijkt dat relevante negatieve gevolgen voor de beschermde natuurgebieden kunnen worden uitgesloten. Het belangrijkste aandachtspunt vormen de negatieve effecten die samen hangen met een eventuele toename van stikstofdepositie. Om significante negatieve effecten uit te kunnen sluiten dienen voorwaarden te worden verbonden aan toekomstige (veehouderij)initiatieven. Ook is inzicht gegeven in de beschermde soorten die zich op en rond de bouwvlakken kunnen bevinden. Voor de aan-

wezige beschermde soorten in het buitengebied van Ameland bestaan voldoende mogelijkheden om effecten op beschermde soorten te voorkomen of te mitigeren. Hierbij moet men denken aan het werken buiten kwetsbare perioden en het te allen tijde waarborgen van het functionele leefgebied van de soort.

Leefomgeving
Het woon- en leefklimaat en de daarmee samenhangende milieugezondheidskwaliteit zijn op Ameland over het algemeen gunstig. Gezien het conserverende karakter van het bestemmingsplan en de voorwaarden die in het bestemmingsplan zijn verbonden aan toekomstige initiatieven worden er op dit punt ook geen relevante negatieve effecten verwacht. Bij maximale invulling van alle ontwikkelingsmogelijkheden zouden beperkt negatieve effecten kunnen optreden als het gaat om de verkeersveiligheid, de luchtkwaliteit en de geurhindersituatie. Dat is uitgaande van de theoretische situatie bij benutting van alle ontwikkelingsmogelijkheden. Uitgaande van meer realistische prognoses kunnen dergelijke effecten worden uitgesloten.

Samenvattende effectbeoordeling, conclusie en doorvertaling in het bestemmingsplan
Effectbeoordeling
De onderstaande tabel geeft een samenvattend overzicht van de effectbeoordelingen. Daarbij wordt onderscheid gemaakt in de effecten die samenhangen met de maximale invulling van de ontwikkelingsmogelijkheden die binnen de bouwvlakken worden geboden en de maximale effecten die samenhangen met de zoekgebieden voor hobby- / deeltijdboeren en opgaande beplanting.

Thema	Criterium	Waardering van het effect	
		Voornemen: maximaal	Zoekgebied deeltijdboeren en opgaande teelten
Bodem en water	Bodemkwaliteit	0	0
	Waterkwantiteit	0	0
	Keringen	0	0
	Grondwater	0	0
	Waterkwaliteit	-	0
	Watersysteem	0	0
Landschap, cultuurhistorie en archeologie	Openheid	0	-/0
	Verkavelingsstructuur	0	0
	Kenmerkende bebouwing	0	0
	Hemelhelderheid (duisternis)	0	0
	Stilte	0	0
	Archeologische waarden	0	0
Ecologie	Natura 2000 - verzuring/vermesting - overige criteria	 -- 0	 -/0 0
	Natuurnetwerk Nederland	0	0
	Weidevogelpopulaties	0	0
	Beschermde soorten	0	0
Leefomgeving	Verkeershinder	-/0	0
	Geurhinder	-/0	0

Thema	Criterium	Waardering van het effect	
		Voornemen: maximaal	Zoekgebied deeltijdboeren en opgaande teelten
	Geluidhinder	0	0
	Luchtkwaliteit	-/0	0
	Risicosituatie	0	0
	Gezondheid	0	0

Conclusies
Uit de resultaten zoals vastgelegd in het planMER en de passende beoordeling blijkt dat effecten van de ontwikkelingsruimte in het bestemmingsplan Buitengebied over het algemeen beperkt zijn. Dit is het gevolg van:

- de aard en omvang van de ontwikkelingen die worden mogelijk gemaakt: het bestemmingsplan is consoliderend van aard. Dit betekent dat geen ingrijpende functiewijzigingen worden mogelijk gemaakt. De ontwikkelingsmogelijkheden die het bestemmingsplan biedt richten zich voornamelijk op de bouw- en gebruiksmogelijkheden binnen de bouwvlakken;
- de voorwaarden en uitgangspunten die in de bestemmingsplanregels worden gesteld aan toekomstige initiatieven: aan de ontwikkelingen met potentiële milieugevolgen zijn in het bestemmingsplan diverse voorwaarden gekoppeld. Ook zijn er regelingen opgenomen ter bescherming van de natuurwaarden en de landschappelijke, cultuurhistorische en archeologische waarden;
- de over het algemeen gunstige milieusituatie in het plangebied en in de omgeving daarvan (de referentiesituatie): binnen het plangebied is sprake van een relatief lage milieubelasting en veel milieugebruiksruimte.

De beoordelingen in de tabel zijn gebaseerd op de effecten die samenhangen met de maximale benutting van alle ontwikkelingsmogelijkheden die het bestemmingsplan biedt, rekening houdend met de voorwaarden en uitgangspunten zoals vastgelegd in het bestemmingsplan. Uitgaande van de reëel te verwachten ontwikkelingen zullen de effecten (nog) beperkter zijn.

Doorvertaling in het bestemmingsplan
Belangrijkste aandachtspunt dat volgt uit de effectbeschrijvingen in het planMER zijn de gevolgen van een mogelijke toename van stikstofdepositie door een eventuele uitbreiding van de veestapel. Op dit punt zullen in het bestemmingsplan nadere voorwaarden moeten worden opgenomen.

<u>Natura 2000</u>
Uit de passende beoordeling blijkt dat zonder nadere randvoorwaarden significante negatieve effecten als gevolg van een toename van stikstofdepositie op de Natura 2000-gebieden niet zijn uit te sluiten In de passende beoordeling is bekeken op welke wijze kan worden gekomen tot een uitvoerbaar alternatief in het kader van de Wet natuurbescherming. Naar aanleiding hiervan worden in de planregels nadere voorwaarden verbonden aan de wijziging of uitbreiding van veehouderijen.

Overig

Voor de overige thema's en criteria is met de set van voorwaarden die in de planregels zijn verbonden aan toekomstige initiatieven voldoende geborgd dat geen onaanvaardbare effecten optreden. Daarbij gaat het enerzijds om de randvoorwaarden en eisen die zijn verbonden aan de verschillende flexibiliteitsbepalingen. Anderzijds zijn in het plan verschillende beschermende regelingen opgenomen (bijvoorbeeld ten aanzien van landschappelijke openheid, bepaalde cultuurhistorische waarden en archeologische waarden).

1. INLEIDING

1. 1. Actualisatie bestemmingsplan Buitengebied

De gemeente Ameland bereidt een actualisatie van het bestemmingsplan voor het buitengebied voor. Hoofddoel van het nieuwe bestemmingsplan is om te komen tot een actueel en eenduidig juridisch-planologisch toetsingskader voor ruimtelijke ontwikkelingen in het buitengebied. Het bestemmingsplan is in beginsel consoliderend van aard. Er wordt ingezet op het beschermen en versterken van de huidige natuurlijke, cultuurhistorische en landschappelijke waarden.

Binnen de randvoorwaarden die gelden vanuit onder meer milieu, landschap, water en cultuurhistorie, wordt ontwikkelingsruimte geboden om in te kunnen spelen op markt- en beleidsontwikkelingen. Het gaat daarbij enerzijds om de bestaande functies, zoals agrarische bedrijven, en anderzijds om nieuwe functies, zoals passende mogelijkheden voor vrijkomende agrarische bedrijven en mogelijkheden om kleinschalige recreatiefaciliteiten te realiseren.

1. 2. Aanleiding voor deze milieueffectrapportage

Planmer-plicht
In de Wet milieubeheer en het bijbehorende Besluit milieueffectrapportage (Besluit mer) is wettelijk geregeld voor welke projecten en besluiten een milieueffectrapport dient te worden opgesteld. Een planmer-plicht is aan de orde als het plan:

- kaderstellend is voor een toekomstig besluit over mer-(beoordelings)plichtige activiteiten: bijvoorbeeld bedrijfsactiviteiten die in het kader van de omgevingsvergunning milieu mer- (beoordelings)plichtig zijn;
- mogelijkheden biedt voor activiteiten die een significant negatief effect kunnen veroorzaken op Natura 2000-gebieden, waardoor een passende beoordeling op grond van de Wet natuurbescherming noodzakelijk is.

Drempelwaarden C- en D-lijst
De nieuwvestiging, uitbreiding of wijziging van veehouderijbedrijven is in het kader van de omgevingsvergunning vanaf een bepaalde omvang mer- of mer-beoordelingsplichtig. Dit betekent dat bij een concreet initiatief in het kader van de vergunningaanvraag een mer-beoordeling of mer-procedure dient te worden doorlopen. Deze mer-(beoordelings)plicht is afhankelijk van het aantal dieren waarop het initiatief betrekking heeft. Zowel voor melkrundveehouderijen als voor intensieve veehouderijen zijn drempelwaarden opgenomen in het Besluit milieueffectrapportage (Besluit m.e.r.). De drempelwaarden voor een mer-beoordelingsplicht in het kader van de omgevingsvergunning liggen bijvoorbeeld bij 200 stuks melkkoeien. Wanneer een plan ontwikkelingsruimte biedt voor initiatieven, waarbij mogelijk drempelwaarden worden overschreden, is sprake van een planmer-plicht.

Conform wet- en regelgeving en jurisprudentie dient bij de beoordeling of sprake is van een planmer-plicht ook rekening te worden gehouden met onbenutte ruimte die wordt overgenomen uit vigerende bestemmingsplannen en afwijkingsmogelijkheden en wijzigingsbevoegdheden. Het bestemmingsplan Buitengebied Ameland biedt uitbreidingsmogelijkheden aan grondgebonden veehouderijen. Hoewel het aantal veehouderijen beperkt is, is het gezien de onbenutte ruimte binnen de bouwvlakken niet uitgesloten dat in bepaalde gevallen bij toekomstige wijziging of uitbreidingen van veehouderijen drempelwaarden uit het Besluit m.e.r. zullen worden overschreden. Daarmee is het bestemmingsplan kaderstellend voor mogelijke m.e.r.-beoordelingsplichtige vervolgbesluiten. Om deze reden voor het bestemmingsplan Buitengebied Ameland sprake van een planmer-plicht.

Ook activiteiten die niet rechtstreeks de drempelwaarde voor de projectmer- of mer-beoordelingsplicht overschrijden, kunnen leiden tot de verplichting om een MER op te stellen. Het gaat daarbij bijvoorbeeld om activiteiten die vanwege hun specifieke ligging of als gevolg van cumulatie belangrijke nadelige gevolgen met zich mee brengen voor de landschappelijke of natuurlijke waarden in een gebied (zie ook de volgende alinea). Het onbeperkt toestaan van bijvoorbeeld kleinschalige recreatie heeft in sommige gevallen een dergelijke uitstraling. In een notitie reikwijdte en detailniveau is afgewogen welke activiteiten worden beoordeeld in dit planMER.

Effecten op Natura 2000
Het Natura 2000-gebied Duinen Ameland is binnen het plangebied gelegen. Ook zijn langs de randen delen van de Natura 2000-gebieden Noordzeekustzone en Waddenzee onderdeel van het plangebied. In de Wet natuurbescherming is vastgelegd dat voor plannen die mogelijk leiden tot significante negatieve effecten op Natura 2000 een zogenaamde ‘passende beoordeling’ noodzakelijk is.

Voor wat betreft het bestemmingsplan Buitengebied Ameland kan niet op voorhand worden uitgesloten dat sprake is van significante negatieve effecten op Natura 2000. Met name als het gaat om het aspect stikstofdepositie kan op vele kilometers afstand sprake zijn van significante negatieve effecten als gevolg van de bouwmogelijkheden voor veehouderijen in het bestemmingsplan. Zeker wanneer rekening wordt gehouden met het cumulatieve effect van de maximale invulling van alle bouwmogelijkheden die het bestemmingsplan Buitengebied Ameland biedt. Dit betekent dat een passende beoordeling dient te worden uitgevoerd. Wanneer voor een plan een passende beoordeling op grond van de Wet natuurbescherming noodzakelijk is, leidt dit automatisch tot een planmer-plicht.

De actualisatie van het bestemmingsplan Buitengebied Ameland kent een lange looptijd. Al in 2012 is een notitie reikwijdte en detailniveau NRD in procedure gebracht als startdocument voor het MER. Mede op basis van de reacties op de NRD is vervolgens gestart met het opstellen van het MER. In 2019 is een voorontwerpbestemmingsplan gepubliceerd met een concept-MER. Nu met het ontwerpbestemmingsplan wordt het MER formeel gepubliceerd en ter toetsing voorgelegd aan de Commissie voor de m.e.r. Gedurende het doorlopen proces is het MER verschillende keren geactualiseerd en afgestemd op de beoogde planologische ontwikkelingsmogelijkheden. De maximale planologische ruimte zoals die is opgenomen in het ontwerpbestemmingsplan is inmiddels veel beperkter dan bij de start van de m.e.r-procedure was voorzien. Ook ten opzichte van het voorontwerpbestemmingsplan zijn diverse aanpassingen doorgevoerd, waaronder het schrappen van de wijzigingsbevoegdheden voor de uitbreiding van bouwvlakken van agrarische bedrijven en vervolgfuncties. Hiermee zijn de potentiële milieugevolgen van het bestemmingsplan in de loop van het proces steeds beperkter geworden en is het kijkend naar de omvang van de uitbreidingsmogelijkheden en de voorwaarden in de planregels t.a.v. de gevolgen voor de stikstofdepositie binnen Natura 2000-gebieden zelfs de vraag of formeel nog wel sprake is van een planmer-plicht. Het is met de huidige stand van zaken rondom het stikstofdossier niet aannemelijk dat binnen de voorwaarden zoals die zijn vastgelegd in de planregels nog bedrijfsuitbreidingen kunnen worden gerealiseerd waarbij sprake is van een overschrijding van de drempelwaarden uit de D-lijst bij het Besluit milieueffectrapportage. Vanwege de reeds opgestarte m.e.r.-procedure is besloten om desondanks het planMER toch met het ontwerpbestemmingsplan in procedure te brengen.

1. 3. Inhoudelijke vereisten en procedure

1.3.1. Inhoud van een planMER

Kern van het planMER is het vergelijken van de referentiesituatie (huidige situatie + autonome ontwikkelingen) en de milieueffecten die kunnen optreden door het vaststellen van de nieuwe bestemmingsplannen (het voornemen). Overeenkomstig jurisprudentie wordt bij de beoordeling van de milieueffecten uitgegaan van de maximale benutting van de bouw- en gebruiksmogelijkheden in het bestemmingsplan. In hoofdstuk 4 wordt beschreven welke alternatieven en scenario's aanvullende op de referentiesituatie en het voornemen in beeld zijn gebracht.

De inhoud van een planMER is afhankelijk van het abstractieniveau en de inhoud van het plan.

De kern van het planMER is dat de belangrijkste gevolgen van de voorgenomen activiteit op het milieu overzichtelijk in beeld worden gebracht. Het detailniveau van het planMER moet aansluiten op het detailniveau van het bestemmingsplan. Binnen de planperiode van het bestemmingsplan is het onzeker welke mogelijkheden daadwerkelijk zullen worden benut, op welke

plek en wanneer en in welke mate. De effecten kunnen dan ook niet gedetailleerd per perceel worden beschreven. Omdat de bestemmingsplannen een ontwikkelingskader vormen voor het gehele plangebied en geen betrekking hebben op de concrete invulling van percelen, worden de effecten perceelsoverstijgend (cumulatief) in beeld gebracht.

Niet alle aspecten kunnen even gedetailleerd onderzocht worden. Het aspect ecologie (Natura 2000 in het bijzonder) wordt in meer detail onderzocht dan de overige milieuaspecten, omdat negatieve effecten op de Natura 2000-gebieden in de omgeving niet op voorhand zijn uit te sluiten. De effecten op Natura 2000 worden onderzocht aan de hand van een passende beoordeling. Aspecten waar weinig of geen effecten voor worden verwacht, worden niet of op basis van een kwalitatieve methode onderzocht.

1.3.2. Doel en procedure planMER

Milieueffectrapportage (m.e.r.) is wettelijk verankerd in hoofdstuk 7 van de Wet milieubeheer. Doel van een planMER is het integreren van milieuoverwegingen in de voorbereiding van in dit geval een bestemmingsplan. Uitgangspunt is dat het planMER inzicht geeft in de bestaande milieusituatie en de maximaal optredende milieugevolgen van het bestemmingsplan. Op basis daarvan wordt beschreven op welke wijze (maatregelen, randvoorwaarden) negatieve effecten kunnen worden voorkomen of beperkt, danwel kansen kunnen worden benut.

De mer-procedure is gekoppeld aan de procedure die moet worden doorlopen voor het betreffende plan of besluit, de zogenoemde ‘moederprocedure'. De planmer-procedure bestaat uit de volgende stappen:

1. openbare kennisgeving opstellen planMER en bestemmingsplan;
2. raadpleging bestuursorganen en inspraak over reikwijdte en detailniveau van het planMER;
3. opstellen planMER;
4. terinzagelegging planMER (gelijktijdig met het voorontwerpbestemmingsplan);
5. toetsingsadvies van de Commissie voor de m.e.r.

De overlegpartners en bestuursorganen zijn geraadpleegd over de reikwijdte en het detailniveau van het planMER. Ook heeft de Notitie reikwijdte en detailniveau (Nrd) ter inzage gelegen. Hiermee heeft eenieder de mogelijkheid gekregen om te reageren op de reikwijdte en het detailniveau van het planMER. Er is een tweetal reacties ingediend op de Nrd. Wetterskip Fryslân verzoekt een aantal specifieke water gerelateerde zaken mee te nemen in de effectbeoordeling. De provincie geeft aan geen inhoudelijke opmerkingen te hebben waar het gaat om de reikwijdte en het detailniveau van het planMER. De reacties zijn opgenomen in bijlage 1.

Omdat het planMER van invloed is (of kan zijn) op de inhoud van het bestemmingsplan, is er voor gekozen om het planMER in een vroegtijdig stadium op te stellen en gelijktijdig met het voorontwerpbestemmingsplan in procedure te brengen en ter toetsing voor te leggen aan de Commissie voor

de m.e.r. In het ontwerpbestemmingsplan is gemotiveerd op welke wijze in het ruimtelijk plan is omgegaan met de resultaten en conclusies uit het plan-MER en de daarin opgenomen passende beoordeling.

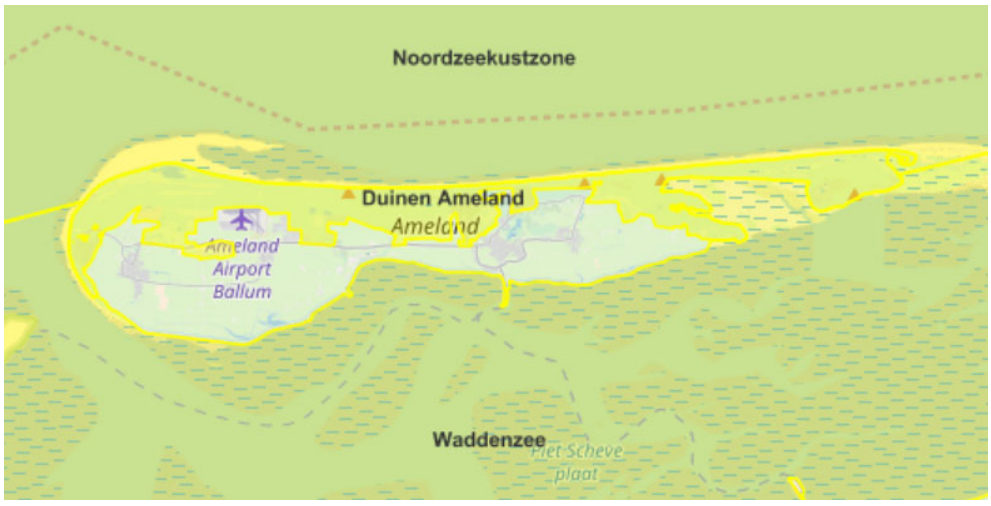
1.3.3. Geografische reikwijdte: plangebied en studiegebied

Het plangebied omvat het buitengebied van de gemeente Ameland, met uitzondering van de kernen en grote verblijfsrecreatieve terreinen. De volgende gebieden zijn buiten het plangebied gelaten: het Waddengebied, de Havens en de kernen Hollum, Ballum, Nes en Buren. Daarnaast worden de grotere recreatieterreinen bij Hollum, Ballum, Nes en Buren in een apart bestemmingsplan geregeld. Hieronder is de begrenzing van het plangebied weergegeven.

Figuur 1. Begrenzing van het plangebied

Het studiegebied is het gebied waarbinnen effecten als gevolg van het plan kunnen optreden. Voor sommige thema's en criteria is het studiegebied groter dan het plangebied. Dat geldt in het bijzonder voor de passende beoordeling, waarin de gevolgen voor de Natura 2000-gebieden in beeld zijn gebracht .

Figuur 2. Ligging ten opzichte van Natura 2000-gebieden Duinen Ameland, Noordzeekustzone en Waddenzee

1. 4. Leeswijzer

Het planMER is als volgt opgezet:

1. In hoofdstuk 2 volgt een uiteenzetting van het beleidskader, de gemeentelijke doelstellingen en de uitgangspunten voor het bestemmingsplan;
2. In hoofdstuk 3 worden de huidige situatie en de relevante autonome ontwikkelingen binnen en buiten het plangebied beschreven;
3. In hoofdstuk 4 wordt ingegaan op de reikwijdte en het detailniveau van het planMER. Aan de orde komen de te onderzoeken alternatieven en de wijze waarop de effectbeoordeling plaatsvindt;
4. In hoofdstuk 5 t/m 8 worden achtereenvolgens de effecten beoordeeld voor de thema's 'bodem en water', 'landschap, cultuurhistorie en archeologie', 'ecologie' en 'leefomgeving';
5. Hoofdstuk 9 bevat een samenvattend overzicht van de resultaten en conclusies en beschrijft de leemten in kennis en de manier waarop milieueffecten worden geëvalueerd tijdens en na vaststelling van de bestemmingsplannen.

2. BELEIDSKADER EN BESCHRIJVING VAN HET VOORNEMEN

2. 1. Algemeen

De ontwikkelingsmogelijkheden die in het plangebied kunnen worden geboden, zijn ingekaderd door het beleid van overheden als het rijk en de provincie. Daarnaast heeft de gemeente zelf beleid en doelstellingen geformuleerd die op het plangebied van toepassing zijn. De beleidsruimte die in dit hoofdstuk wordt beschreven werkt door in de keuze van de alternatieven (zie hoofdstuk 4) en de beoordeling van de effecten.

In paragraaf 2.1 worden de consequenties van de belangrijkste beleidskaders voor het bestemmingsplan en het planMER benoemd. In paragraaf 2.2 wordt beschreven welke visie op het buitengebied de gemeente Ameland binnen deze kaders heeft uitgewerkt. Aan het eind van het hoofdstuk worden de belangrijkste (concrete) toetsingscriteria uit de beleid en visiedocumenten benoemd. Deze worden in de sectorale hoofdstukken gebruikt bij de beoordeling van milieueffecten.

2. 2. Kaderstellend beleid

In hoofdstuk 2 in de toelichting van het bestemmingsplan zijn de relevante, geldende beleidskaders uitgebreid beschreven. Op basis van de beleidsuitgangspunten wordt de ontwikkelingsruimte bepaald waarbinnen alternatieven kunnen worden afgewogen. Ook kunnen op basis van het beleid toetsingscriteria voor het planMER worden geselecteerd.

2.2.1. Ontwikkelingsruimte

Vanuit het kaderstellend beleid zijn de onderstaande conclusies van belang voor de ontwikkelingsruimte in het bestemmingsplan en de speelruimte voor alternatieven in het planMER:

- Bij recht zijn bouwpercelen toegestaan tot maximaal 1,5 hectare (*Provinciale Verordening Romte*). Grotere uitbreidingen worden toegestaan op basis van maatwerk en in overleg met betrokken partijen (de Nije Pleatsmethodiek);
- In het plangebied worden geen nieuwe ontwikkelingsmogelijkheden geboden voor intensieve veehouderij (Nota van Uitgangspunten voor het buitengebied);
- Wat betreft mestvergisting worden alleen installaties toegestaan die ondergeschikt zijn en gebonden aan de eigen (agrarische) bedrijfsvoering (*Provinciale Verordening Romte*);
- Ten aanzien van verblijfsrecreatie, wordt alleen meegewerkt aan kleinschalige initiatieven. Hierbij gelden de uitgangspunten van de gemeentelijke nota verblijfrecreatief beleid gemeente Ameland 2016-2020 (Partieel gewijzigd 20 september 2021).

2.2.2. Toetsingscriteria

Beleidsmatig gezien zijn de onderstaande toetsingscriteria van belang voor het MER. De beoogde ontwikkelingen worden in ieder geval beoordeeld op deze punten:

- De instandhoudingsdoelstellingen voor vermestings- en verzuringsgevoelige habitats in Natura 2000-gebieden en verstorings- of lichthindergevoelige natuurwaarden in de Natura 2000-gebieden (Wet natuurbescherming);
- De landschappelijke en cultuurhistorische structuren van provinciaal belang (Grutsk op ‘e Romte);
- Verstoring van de ecologische hoofdstructuur (Verordening Romte);
- De mate van rust en openheid in gebieden die geschikt zijn voor weidevogels (*Weidevogelnota 2014-2020*);
- De landschappelijke en cultuurhistorische waarden van het Waddengebied (*Nationale omgevingsvisie*);
- De gevolgen voor het zandige deel van het kustfundament (*Provinciale Verordening Romte*);
- Aantasting van archeologische waarden (*Erfgoedwet*);
- De gevolgen voor de waterhuishouding (beleid Wetterskip Fryslân en Rijkswaterstaat).

2. 3. Voornemen: een nieuw bestemmingsplan buitengebied

Nota van uitgangspunten
Voor het bestemmingsplan Buitengebied is een Nota van Uitgangspunten opgesteld. De nota bevat de uitgangspunten voor de bestemmingen in het nieuw op te stellen bestemmingsplan. Met de nota van uitgangspunten wordt enerzijds gekozen voor het beschermen van de huidige landschappelijke, cultuurhistorische en natuurlijke waarden op Ameland. Aan de andere kant wordt binnen randvoorwaarden ruimte geboden voor het uitbreiden en wijzigen van de bestaande functies. De relevante keuzes uit de nota van uitgangspunten worden onderstaand samengevat.

Beschermen van waarden
Het bestemmingsplan is in de eerste plaats consoliderend van aard. Er wordt ingezet op het behoud en bescherming van bestaande waarden. In onderstaande tabel zijn de voorstellen uit de Nota van uitgangspunten ten aanzien van bescherming van landschap, cultuurhistorie, archeologie en natuur weergegeven. Deze zijn weergegeven in tabel 1. De voorstellen zijn van belang voor het bepalen van milieueffecten.

Tabel 1 Bescherming van landschappelijke, cultuurhistorische, archeologische en natuurlijke waarden in het nieuwe bestemmingsplan Buitengebied

Thema	Voorstel hoe te regelen in nieuw bestemmingsplan buitengebied
Landschap	• De landschappelijke basis wordt beschermd binnen de gebiedsbestemmingen; • Unieke landschapselementen en aardkundige waarden zoals de duinen, worden beschermd door middel van een aanduiding of een dubbelbestemming; • Structuurbepalende landschapselementen worden beschermd door middel van een omgevingsvergunning.
Cultuurhistorie	• Het bestemmingsplan is gericht op het behoud en de versterking van de cultuurhistorische waarden van het buitengebied; • In het bestemmingsplan worden bestaande waardevolle elementen beschermd; • Karakteristieke bebouwing wordt beschermd door middel van een aanduiding
Archeologie	• Ten aanzien van behoudenswaardige vindplaatsen is zo veel mogelijk het behoud in situ van toepassing [1)]; • Voor gebieden met archeologische waarden wordt in het bestemmingsplan een beschermende regeling opgenomen; • Deze aanvullende bestemming is gekoppeld aan een omgevingsvergunningstelsel voor bepaalde werkzaamheden alsmede, indien relevant, aan de bouw- en sloopvergunningen.
Natuur	• Bestaande natuurgebieden worden passend bestemd; • Voor het dempen, graven, verdiepen en verbreden van sloten moet, ter afweging van de landschappelijke en natuurlijke waarden, een omgevingsvergunning aangevraagd worden.

Flexibiliteit en ontwikkelingsruimte

Binnen de randvoorwaarden die gelden vanuit onder meer milieu, landschap, water en cultuurhistorie, wordt ontwikkelingsruimte geboden om in te kunnen spelen op markt- en beleidsontwikkelingen.

Naast bouw- en gebruiksmogelijkheden die bij recht zijn toegestaan, zijn in het bestemmingsplan flexibiliteitsbepalingen opgenomen. Deze bepalingen hebben betrekking op mogelijkheden die de gemeente wel wil toestaan, maar waarbij met een extra toetsingsmoment kan sturen op de situering of omvang van een bepaalde ontwikkeling. Voor ontwikkelingen die kleinschalig van aard zijn, gelden afwijkingsbevoegdheden. Voor meer ingrijpende wijzigingen (zoals bouwvlakvergrotingen en bestemmingswijzigingen) waren in het voorontwerpbestemmingsplan wijzigingsbevoegdheden opgenomen. Deze wijzigingsbevoegdheden zijn in het ontwerpbestemmingsplan geschrapt. Dat betekent dat voor dit soort initiatieven een buitenplanse procedure moet worden doorlopen (geen onderdeel van de effectbeoordeling in het planMER).

Onderstaand wordt per type ontwikkeling aangegeven welke ontwikkelingsruimte in het ontwerpbestemmingsplan is opgenomen.

1) Artefacten zijn in situ wanneer deze zich nog op de oorspronkelijke plaats van de positie bevinden, dat wil zeggen de objecten liggen of staan nog precies zo als ze in het verleden zijn achtergelaten. Artefacten in situ verschaffen de archeologie veel meer informatie dan losse vondsten.

Grondgebonden veehouderij
Mede vanwege het belang van de grondgebonden veehouderij en akkerbouw voor het beheer van het landschap, zijn deze vormen van landbouw het uitgangspunt voor de inrichting van het buitengebied. Bestaande agrarische bedrijven krijgen daarbij de mogelijkheid om op een verantwoorde manier verder te ontwikkelen.

Qua ontwikkelingsmogelijkheden is gekozen voor maatwerk. Bedrijven kunnen binnenplans uitbreiden binnen de bouwvlakken. Voor de eventuele vergroting van agrarische bouwvlakken moet een buitenplanse procedure worden doorlopen. Agrarische bedrijfsgebouwen, agrarische bedrijfswoningen, mest-, voeder- en sleufsilo's moeten binnen het bouwvlak worden gebouwd. Het bouwvlak ziet op gronden waar daadwerkelijk mag worden gebouwd en bepaald daarmee de daadwerkelijke bouwruimte. Tenzij de bestaande feitelijke situatie al groter is. In dat geval wordt het bouwvlak afgestemd op de feitelijk aanwezige omvang. Via een afwijkingsbevoegdheid kan (mest)opslag buiten, maar direct aansluitend aan het perceel worden opgericht. De effectbeoordeling in het planMER richt zich op de gevolgen van het maximaal benutten van de ruimte binnen de bouwvlakken en de binnenplanse afwijkingsmogelijkheden.

Intensieve veehouderij
Op Ameland komen geen intensieve veehouderijen voor. In het nieuwe bestemmingsplan worden hiervoor ook geen mogelijkheden opgenomen voor nieuwvestiging van of omschakeling naar intensieve veehouderij. Dit aspect blijft in het planMER buiten beschouwing.

Nevenfuncties
Het bestemmingsplan biedt ruimte voor verbreding van bedrijfsvoering van agrarisch bedrijven zoals verblijfsrecreatie (twee verblijfsrecreatieve eenheden per agrarisch bouwperceel), productiegebonden detailhandel [2)], welzijnszorg en kinderopvang, agrarische aanverwante bedrijvigheid [3)], maatschappelijke diensten en de productie van duurzame energie.

De nevenfuncties blijven ruimtelijk en functioneel ondergeschikt aan de agrarische bedrijfsvoering en hebben daarmee weinig tot geen aanvullende milieueffecten. Nevenfuncties worden in het planMER op hoofdlijnen beschouwd.

Recreatie
Het bestemmingsplan biedt op beperkte schaal ruimte voor de realisatie van verblijfsrecreatieve eenheden:
- Bij agrarische bedrijven: 2 appartementen a 5 personen(bij recht);
- Bij woningen + overige bedrijfswoningen: 1 appartement a 4 personen (bij afwijking).

---

2) Dit houdt in: detailhandel in goederen die ter plaatse worden vervaardigd, geteeld, gerepareerd en/of toegepast in het productieproces, waarbij de detailhandelsfunctie ondergeschikt is aan de productiefunctie.

3) zoals paardenhouderijen, loonbedrijven, en het be- en verwerken van agrarische producten;

Omgerekend naar het aantal bedden betekent dat het volgende:
- 25 agrarische bedrijven, twee verblijfsrecreatieve eenheden a 5 personen. 25x2x5= 250 bedden;
- 34 overige bedrijven/bedrijfswoningen en woningen: één verblijfsrecreatieve eenheid a 4 p. 34x1x4= 136 bedden;
- *Totaal maximaal 250 +136= 386 bedden.*

Het aantal bedden in groepsaccomodaties is in de regels vastgelegd op het bestaande aantal.

Hobby- en deeltijdboeren
In het buitengebied van Ameland komen naast volwaardige agrarische bedrijven ook zogenaamde 'hobby -en deeltijdboeren' voor. Voor het hobbymatig houden van dieren wordt ingezet op concentratie rond de dorpen en op marginale gronden. Dit zijn gebieden waar de professionele bedrijven beperkte of geen ontwikkelingsmogelijkheden heeft. Door deze gebieden toch op een (se-mi)agrarische wijze te beheren, blijft het waardevolle landschap gehandhaafd. In de daarvoor afgebakende zoekgebieden wordt ruimte gezocht voor opstallen ten behoeve van groentetuintjes en schuilstallen. Ook is rondom de dorpen ruimte voor het oprichten van een fruitboomgaard. Om te kunnen sturen op de situering van deze gebouwen en bouwwerken, worden deze op basis van een afwijkingsmogelijkheden via omgevingsvergunning toegestaan. Voorwaarden zijn onder andere landschappelijke inpassing en een maximale maatvoering.

In het planMER wordt de maximale ontwikkelingsruimte de ontwikkelingsmogelijkheden voor hobby- en deeltijdboeren in beeld gebracht door middel van een alternatief.

Mestvergisting
Het bestemmingsplan biedt (onder voorwaarden) mogelijkheden voor de realisatie van mestvergistingsinstallaties bij agrarische bedrijven en het verhandelen van de daarbij vrijkomende energie. Dat is alleen toegestaan in gevallen waarin het bedrijf de eigen geproduceerde mest verwerk. Wel mogen van derden afkomstige co-substraten worden toegevoegd. De co-vergiste mest wordt op de tot het bedrijf behorende gronden gebruikt en/of naar derden afgevoerd. In het MER wordt kwalitatief aandacht besteed aan de effecten van eventuele nieuwe mestvergisters.

Klimaat en energie
De gemeente Ameland heeft vergaande ambities als het gaat om de energietransitie. Op het eiland worden verschillende innovatieve energietechnieken getest en gedemonstreerd. De gemeente Ameland wil met Duurzaam Ameland bereiken dat het eiland op een duurzame manier in zijn eigen energiebehoefte kan voorzien. Voor grootschalige initiatieven dient een buitenplanse procedure te worden doorlopen.

Wel biedt het bestemmingsplan mogelijkheden voor kleinschalige duurzame energiewinning. Kleine windturbines zijn agrarische bedrijven worden onder

voorwaarden toegestaan met een binnenplanse afwijking: uitsluitend binnen de bouwvlakken, in een samenhangend stelsel, met een tiphoogte van ten hoogste 10 meter bedragen en in lijn met de beleidsnotitie 'Kleine windturbines Ameland'. Dat laatste betekent onder andere dat het gaat om maximaal 5 pilot-aanvragen; per aanvraag max. één (samenhangend) stelsel van kleine windturbines.

3. HUIDIGE SITUATIE EN AUTONOME ONTWIKKELING

3. 1. Algemeen

In het planMER wordt een vergelijking gemaakt tussen een referentiesituatie en de toekomstige situatie. De referentiesituatie wordt in dit hoofdstuk beschreven en bestaat uit de huidige situatie (2023) en de autonome ontwikkelingen (tot het jaar 2033).

Autonome ontwikkelingen zijn ontwikkelingen die zich los van het wel of niet vaststellen van de structuurvisie en het nieuwe bestemmingsplan doorgang zullen vinden. Het kan daarbij gaan om concrete projecten, marktontwikkelingen of de doorwerking van bepaald beleid. In deze paragraaf zijn de autonome ontwikkelingen die milieueffecten hebben, weergegeven. Hierbij is aangegeven hoe hier mee om wordt gegaan.

3. 2. Kerngegevens

Ameland is één van de vijf bewoonde Waddeneilanden en ligt tussen Terschelling en Schiermonnikoog. Het eiland telt ongeveer 3.700 inwoners (bron: CBS). In de zomermaanden bevinden zich echter veel meer mensen op het eiland (om te recreëren). Op het eiland liggen vier dorpen - Hollum, Nes, Buren en Ballum – en het buurtschap Kooiplaats. In figuur 3 is het grondgebied van Ameland weergegeven.

Figuur 3. Grondgebied van de Gemeente Ameland (bron: Google Earth)

3. 3. Ruimtelijke structuur van het plangebied

3.3.1. Ontstaansgeschiedenis van het landschap

Ameland heeft een unieke ontstaansgeschiedenis en landschapskarakteristiek. Het gebied maakte eerst deel uit van het vasteland is pas droog geworden in het Holoceen (vanaf 10.000 jaar v. Chr.). Aan het begin van de jaartelling is een eiland ontstaan na het wegslaan door de zee van een deel van de duinenrij en het veengebied daarachter.

Ameland kent een vrij late bewonersgeschiedenis. Voor de periode Steentijd-Bronstijd kent het eiland in het geheel geen archeologische verwachtingswaarde. Uit de onderstaande uitsnede van de Friese Monumentenkaart Extra (FAMKE) kan worden afgeleid dat hoge archeologische waarden zich concentreren rondom de bestaande kernen.

Door de geïsoleerde ligging heeft het eiland lang een zelfstandige positie kunnen behouden. Aan het eind van middeleeuwen was Ameland een Vrije Heerlijkheid waar door de adel recht werd gesproken. In 1798 verloor Ameland haar zelfstandigheid en werd het onderdeel van de Bataafse Republiek.

Tussen 1871 en 1872 is tussen Ameland en het vasteland een dam gebouwd met het doel om land aan te winnen. De dam bleek echter niet stormbestendig en in de winter van 1882 werd besloten om de reparatiewerkzaamheden na een zware storm te stoppen. De dam is bij eb nog voor een deel te zien.

3.3.2. Deelgebieden

Landschappelijk gezien kan Ameland worden ingedeeld in drie deelgebieden, met elk zijn eigen karakteristieken en kernkwaliteiten. De deelgebieden en bijbehorende kernkwaliteiten worden in de onderstaande tabel weergeven. In hoofdstuk 6 wordt nader ingegaan op deze landschappelijke kwaliteiten.

Tabel 2 Landschappelijke kernkwaliteiten in het plangebied

Deelgebied	Kernkwaliteiten
Duinenrij en zandstrand langs de Noordzee	- Het reliëf van de duinen en de halfopen duinvegetaties - Vrij zicht over de Noordzee
Open polders	- De openheid van de polders - Silhouet van de dorpen - De eilander bebouwingskarakteristiek - Waddenzee als scherpe scheidslijn met de Waddenzee
Waddenzee	- Dynamiek van zandplaten, eb en vloed - Vrij zicht over de Waddenzee - Diversiteit van kwelders, slikken, geulen en zandbanken

3. 4. Functionele structuur en autonome ontwikkelingen

3.4.1. Landbouw

De landbouwstructuur op Ameland is bijzonder te noemen. Naast één enkel akkerbouwbedrijf, zijn alleen graasdierbedrijven aanwezig. In vrijwel alle gevallen gaat het om melkveehouderijen en hobbyboeren waar schapen of ander vee wordt gehouden. Intensieve veehouderijen komen op het eiland in het geheel niet voor. Op basis van gegevens van het CBS (landbouwtellingen) kan de ontwikkeling van het aantal agrarische bedrijven en dieren in beeld worden gebracht (zie onderstaande tabel).

Tabel 3 Aantal bedrijven en aantal dieren (Bron: CBS)

Diercategorie	Aantal bedrijven			Aantal dieren		
	2000	2021	Trend bedrijven 2000-2021 (%)	2000	2021	Trend aantal dieren 2000-2021 (%)
Melkvee (incl. jongvee)	38	23	-39%	2.632	1.973	-25%
Overig rundvee	-	-	-	206	385	+87%
Schapen	66	19	-71%	8.491	3.491	-59%

Op basis van de bovenstaande gegevens kan een aantal trends worden afgeleid:
- Het aantal melkveehouderijen en stuks melkvee op het eiland neemt af;
- Het aandeel vleesvee is zeer beperkt. Op het eiland komen geen vleesveehouders of kalvermesterijen voor. Uit de toename van het aantal stuks vleesvee kan dus ook geen eenduidige trend worden afgeleid;
- Aan de ontwikkeling van het aantal stuks schapen kunnen geen vergaande conclusies worden verbonden. De hobbymatig gehouden schapen worden niet geregistreerd.

3.4.2. Recreatie en toerisme

Ameland is een populaire recreatiebestemming. In 2020 bedroeg het aantal bezoekers ongeveer 500.000. Dat was vanwege beperkingen door Corona lager dan de ruim 600.000 bezoekers in de jaren daarvoor (en ongeveer 2 miljoen overnachtingen). Het aantal toeristische bedden op Ameland bedraagt ongeveer 21.000.

Op het gebied van verblijfsrecreatie zijn de volgende trends waar te nemen:
- Het aantal bedden in de kampeermarkt is sinds 2000 redelijk stabiel. De bezettingsgraad van kampeerterreinen neemt af. Wel is er ruimte voor marktniches zoals kort verblijf voor campers en het kamperen aan het water (roll-on-roll of).Ten aanzien van kleinschalig kamperen bij agrarische bedrijven is geen duidelijke trend waar te nemen;
- De vraag naar bungalows stabiliseert. Kwaliteit wordt belangrijker: het nieuwe aanbod vervangt het oude aanbod;
- Er is behoefte aan het overnachten in authentieke boerderijen, landhuizen en dergelijke. Daarnaast is er behoefte aan kleinschalige formules zoals 'gastenkamers', designhotels en chique restaurants, maar ook voor bijzondere formules als de boerenkamers of logies in historische bebouwing (erfgoedlogies).

3.4.3. Overige functies en ontwikkelingen

Binnen het plangebied is het Ameland Airport Ballum gesitueerd. Op het eiland komen verder verspreid woonfuncties, niet-agrarische bedrijvigheid en (maatschappelijke) voorzieningen voor. De woningen en voorzieningen zijn voornamelijk geconcentreerd in de vier dorpen. Er zijn op dit vlak geen autonome ontwikkelingen voorzien die relevant zijn voor de effectbeoordeling in het voorliggende planMER.

4. REIKWIJDTE EN DETAILNIVEAU

4. 1. Algemeen

De kern van een milieueffectrapportage bestaat uit het vergelijken van de autonome ontwikkeling - de situatie zonder vaststellen van het bestemmingsplan - met de toekomstige situatie. Van belang is dat in ieder geval de referentiesituatie en de maximaal mogelijke milieueffecten in beeld worden gebracht.

Op basis van de mer-regelgeving is het verplicht om een referentiesituatie in beeld te brengen. Om een goede afweging te kunnen maken is het immers van belang om te weten welke milieusituatie ontstaat op het moment dat een plan niet wordt vastgesteld. De referentiesituatie bestaat uit de huidige milieusituatie en autonome ontwikkelingen die los van het nieuwe bestemmingsplan tot stand zullen komen (zie hoofdstuk 3). Naast de referentiesituatie worden de milieueffecten van het voornemen in beeld gebracht. Tot het voornemen worden ook de binnenplanse afwijkingsbevoegdheden uit het plan gerekend. Het voornemen is beschreven in het voorgaande hoofdstuk.

Op basis van de *Wet milieubeheer* moeten reële alternatieven worden onderzocht die kunnen leiden tot een belangrijk verschil in milieueffecten. Reeel betekent dat de alternatieven realistisch en uitvoerbaar moeten zijn. Alternatieven kunnen per milieuaspect verschillen. Voor milieuaspecten waarbij de feitelijke milieueffecten moeilijk op voorhand zijn in te schatten, kan worden gewerkt met scenario's. Onderstaand worden de gehanteerde alternatieven en scenario's beschreven.

Het verschil tussen scenario's en alternatieven is dat scenario's vorm krijgen vanwege omstandigheden waarop het bevoegd gezag (de gemeente) niet kan sturen (bijvoorbeeld marktontwikkelingen of beleid van hogere overheden). Bij een alternatief kan het bevoegd gezag wel sturen.

4. 2. Referentiesituatie

In het planMER wordt per milieuthema eerst de huidige milieusituatie beschreven en wordt aangegeven wat er in het studiegebied zal gebeuren als geen gebruik wordt gemaakt van de ontwikkelingsruimte die met het bestemmingsplan Buitengebied Ameland wordt geboden.

De referentiesituatie is de situatie waarbij geen nieuw bestemmingsplan buitengebied wordt vastgesteld. De referentiesituatie fungeert als ijkpunt, waarmee de milieueffecten van het voornemen worden vergeleken.

In de onderstaande figuur is het onderscheid tussen referentiesituatie en voornemen schematisch weergegeven.

Figuur 4. Onderscheid tussen referentiesituatie en voornemen

(bron: Factsheet referentiesituatie in MER voor bestemmingsplannen, Commissie voor de m.e.r.)

Bij de beschrijving van de referentiesituatie wordt daarnaast per milieuthema (voor zover aan de orde / relevant) aangegeven welke autonome ontwikkelingen zich binnen de planperiode zullen voordoen. Dat kan bijvoorbeeld gaan om wijzigingen in de milieusituatie die samenhangen met dalende achtergrondconcentraties of gevolgen van ontwikkelingen buiten de scope van het bestemmingsplan Buitengebied Ameland.

Ten aanzien van het aspect natuur, dient in de passende beoordeling op grond van de Wet natuurbescherming naar de feitelijke situatie gekeken te worden (zonder rekening te houden met eventuele autonome ontwikkelingen en/of onbenutte ruimte in de milieuvergunningen).

4. 3. Het voornemen: maximale ontwikkelingsmogelijkheden

Voor het onderzoeken van de bandbreedte aan effecten in het planMER is het van belang de maximale invulling van het bestemmingsplan Buitengebied Ameland te onderzoeken. Deze maximale ontwikkelingsruimte omvat alle mogelijkheden die in het bestemmingsplan bij recht en via afwijking met een omgevingsvergunning worden geboden. Per milieuthema kan de maximale invulling verschillen. Voor de passende beoordeling is de maximale invulling van veehouderijen in verband met de stikstofdepositie worstcase. Ten aanzien van bijvoorbeeld landschap en cultuurhistorie zijn ook andere bouw- en gebruiksmogelijkheden van belang.

Veehouderijen
In hoofdstuk 2 is een overzicht opgenomen van de ontwikkelingsmogelijkheden die het bestemmingsplan zal bieden aan (grondgebonden) veehouderijen. In onderhavig planMER wordt (in lijn met de huidige jurisprudentielijn en de eisen van de Commissie voor de m.e.r.) uitgegaan van volledige maximale invulling van alle ontwikkelingsruimte die het op te stellen bestemmingsplan Buitengebied Ameland biedt. De omvang van de bouwvlakken vormt in eerste instantie het vertrekpunt voor de effectbeoordelingen. Voor het bepalen van de maximale invulling van de bouwvlakken wordt gebruik gemaakt van de kentallen zoals benoemd in het rapport 1581 van Alterra (zie

figuur 5). Deze kentallen geven de representatieve maximale invulling van een bouwvlak van 1 tot 1,5 ha weer.

Figuur 5. Maximale dieraantallen bouwvlak 1 – 1.5 ha (bron: Alterra, rapport 1581)

Overige functies
Voor de effectbeoordeling van andere functies en activiteiten, zoals nevenfuncties bij agrarische bedrijven, kleinschalige windturbines of mestvergisting is het uitgangspunt dat op grote schaal gebruik wordt gemaakt van de mogelijkheden die het bestemmingsplan biedt. Daarbij wordt op basis van de gebiedskenmerken en de beschikbare milieugebruiksruimte bekeken welke voorwaarden dienen te worden verbonden aan toekomstige initiatieven (ook rekening houden met eventuele. relevante cumulatieve effecten wanneer sprake is van meerdere initiatieven op korte afstand van elkaar).

4. 4. Alternatief: zoekgebied deeltijdboeren en hobbyboeren

Op het eiland zijn zoekgebieden aangewezen voor nieuwe bouwmogelijkheden voor deeltijdboeren, hobbyboeren, dierenhouders en houders van groentetuintjes. Met dit alternatief worden de effecten in beeld gebracht die kunnen ontstaan wanneer deeltijdboeren en hobbyboeren maximaal gebruik maken van de bouwmogelijkheden die op basis van het geldende beleid worden geboden. Daarnaast wordt er in dit alternatief rekening mee gehouden dat de zoekgebieden die zijn aangewezen voor groentetuintjes tevens worden benut voor opgaande teelten (boomgaarden). Deze opgaande teelten zijn onder voorwaarden mogelijk (met een binnenplanse afwijking via omgevingsvergunning). Op basis van dit worst case-alternatief kan worden geconcludeerd op welke manier de mogelijkheden in het bestemmingsplan worden opgenomen en of het stellen van aanvullende randvoorwaarden wenselijk is.

Figuur 6. Zoekgebied ontwikkeling hobby- en deeltijdsector

Alternatieven NRD
In het NRD die voorafgaand aan het planMER is opgesteld, is naast de hiervoor beschreven alternatieven ook een variant Ameland Airport Ballum benoemd. De ontwikkelingen op en rond het vliegveld zijn inmiddels gerealiseerd of worden niet binnen de planperiode voorzien. Deze variant wordt daarom niet verder onderzocht in het planMER.

4. 5. Samenvattend overzicht alternatieven

In het planMER worden de volgende alternatieven en scenario's met elkaar vergeleken:

Tabel 4 Alternatieven en scenario's

Naam alternatief/scenario	Toelichting	Van belang voor welk aspect
Huidige situatie en autonome ontwikkeling (referentiesituatie).	De situatie waarbij er geen nieuw bestemmingsplan buitengebied wordt vastgesteld en concrete projecten binnen en buiten het plangebied onverminderd doorgang vinden. Ten aanzien van het aspect stikstofdepositie wordt geen autonome situatie doorgerekend (zie paragraaf 4.5).	Alle aspecten.
Het voornemen.	Het bestemmingsplan wordt uitgevoerd overeenkomstig de mogelijkheden uit de nota van uitgangspunten.	Alle aspecten.
Alternatief deeltijdboeren en hobbyboeren	In dit alternatief wordt onderzocht welke effecten de maximale bouwmogelijkheden voor hobbyboeren met zich meebrengen	Onderscheidend op de

Naam alternatief/scenario	Toelichting	Van belang voor welk aspect
		ecologische effecten, landschap en geurhinder.

4. 6. Beoordelingsmethodiek

Niet bij alle ontwikkelingen zijn alle typen milieuaspecten van belang. In het planMER wordt aandacht besteed aan de ontwikkelingen en milieueffecten zoals weergegeven in tabel 6. Voor zover dat nuttig is, worden de effecten kwantitatief beschreven. Vanwege het schaalniveau van het bestemmingsplan Buitengebied Ameland, worden de meeste effecten echter kwalitatief beschreven. De effectbeschrijvingen maken inzichtelijk of de gemaakte planologische keuzes en ontwikkelingsruimte op gebiedsniveau leiden tot belangrijke gevolgen voor het milieu. Daarbij wordt enerzijds gekeken naar de wettelijke normen en grenswaarden die vanuit de verschillende sectorale wet- en regelgeving gelden. Anderzijds wordt in de effectbeschrijvingen waar relevant ook een relatie gelegd met de ambities en knelpunten die in het bestemmingsplan zijn geformuleerd voor het buitengebied van de gemeente Ameland (voortkomend uit het beleid op de verschillende overheidsniveaus).

Bij de effectbeoordeling is gebruikgemaakt van een ordinale schaal, zodat de verschillende milieueffecten met elkaar kunnen worden vergeleken. Bij deze schaal worden de volgende klassen gebruikt:

- een zeer negatief effect: --
- een negatief effect: -
- een licht negatief effect: -/0
- een neutraal effect: 0
- een licht positief effect: 0/+
- een positief effect: +
- een zeer positief effect: ++

Tabel 5 Samenvattend overzicht van onderzochte ontwikkelingen en relevante milieuaspecten

Ontwikkelingsmogelijkheid	Typen effecten												
	Natura 2000	Natuurnetwerk Nederland	Aantasting weidevogel-leefgebied	Beschermde plant- dier-soorten	Landschappelijke en cultuurhistorische waarden	Archeologische waarden	Waterafvoer	Waterkwaliteit	Verkeershinder	Luchtkwaliteit	Geluidhinder	Geurhinder	Duurzame energie
Maximale benutting agrarische bouwpercelen	x		x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	
Verbreding agrarische bedrijven	x		x	x	x				x	x	x	x	
Recreatieve eenheden	x	x	x	x	x				x	x	x	x	
Mestvergisting	x				x						x	x	x
Kleine windturbines	x	x	x	x	x						x		x
Hobby- en deeltijdboeren en opgaande beplanting	x	x	x	x	x	x						x	

5. EFFECTBESCHRIJVING BODEM EN WATER

5. 1. Toetsingscriteria

Ten aanzien van de aspecten bodem en water zullen de effecten worden getoetst aan de volgende criteria:

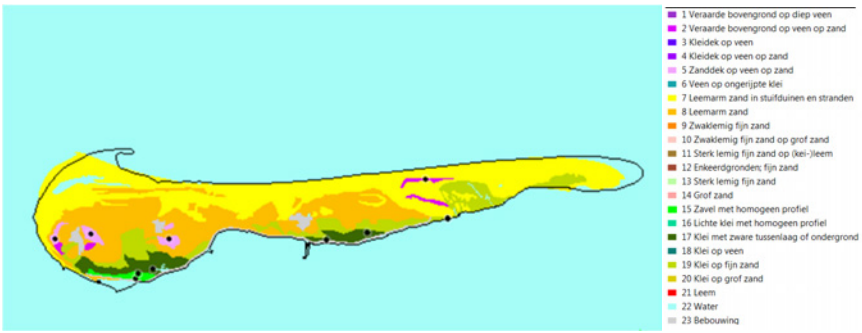
- De mate waarin de aardkundige of cultuurhistorisch waardevolle bodemopbouw wordt verstoord;
- De mate waarin het plan gevolgen kan hebben voor de bodemkwaliteit;
- De mate waarin het plan bijdraagt aan een versnelde afvoer en berging van water in het plangebied (waterkwantiteit).
- De mate waarin het plan leidt tot een verslechtering of verbetering van de waterkwaliteit (zowel oppervlaktewater als grondwater).

Voor een overzicht van de relevante gelden beleidskaders wordt verwezen naar hoofdstuk 2 in de toelichting bij het bestemmingsplan, in het bijzonder paragraaf 2.4.

5. 2. Bodem

5.2.1. Referentie situatie en autonome ontwikkeling

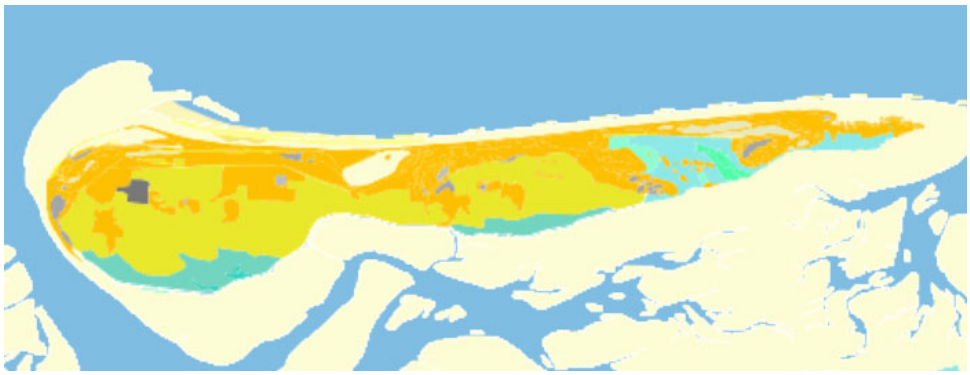
Bodemopbouw
Het noord en oostelijk deel van Ameland bestaat de bodem voornamelijk uit leemarm zand in stuifduinen en stranden. Op enkele plaatsen in het westen en in het oosten komt veen op zand en klei voor. Verder zuidelijk in het midden en westen van Ameland gaat zavel geleidelijk over in lichte klei en zware zavel. Plaatselijk is er sprake van leem en lemig fijn zand. In figuur 7 een weergave van de bodemkaart. In het gebied is er sprake van bodemdaling als gevolg van Gaswinning door de NAM.

Figuur 7. Bodemkaart

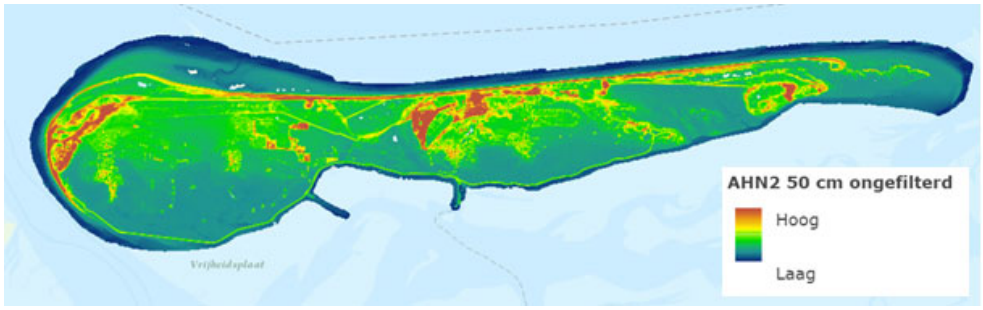
Aardkundige waarden
Het plangebied kenmerkt zich door de 3 duinbogencomplexen welke van west naar oost afneemt. Dit hangt samen met het feit dat door periodieke

aangroei en afslag van de eilandkop telkens opnieuw vanuit het westen zand aangevoerd wordt. Het noordelijk deel van het buitengebied bestaat voornamelijk uit kustduinen met bijbehorende vlakten en laagten (L53). Ten zuiden van de duinen zijn laagten aanwezig die zijn ontstaan door afgraving (M92, N94). Aan de oostkant van het plangebied is er sprake van getij-afzetting en welving in getij-aanwassen. Dit laaggelegen gebied het Nieuwlandsreid tussen de Kooiduinen en het Oerd wordt door een zomerkade gescheiden van de Waddenzee waardoor overstromingen regelmatig kunnen plaatvinden. Het zuidelijk deel van het plangebied wordt gekenmerkt als zeekleigebied.

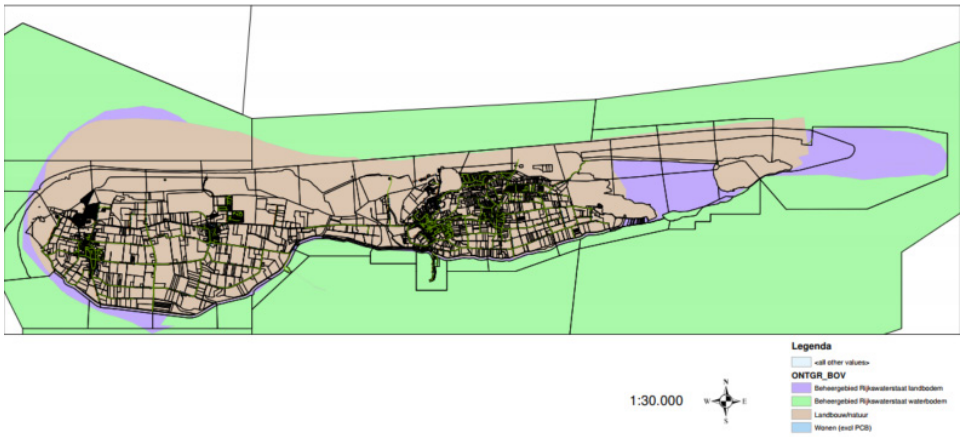
Figuur 8. Uitsnede Geomorfologischekaart 1:50.000 (PDOK)

Maaiveldhoogte
Middels de hoogtekaart AHN2 zijn de duinbogencomplexen goed zichtbaar. De duinen variëren in hoogte tussen de circa 10 m-NAP en 24 m-NAP. Het Nieuwlandsreid aan de oostkant van het eiland heeft een maaiveldhoogte van circa 0,04 m NAP. De maaiveldhoogte van de agrarische gebieden rond de dorpen varieert tussen de 0,50 m NAP en circa 3 m NAP.

Figuur 9. Uitsnede AHN2

Bodemkwaliteit
De gemeente Ameland heeft in 2012 de Nota bodembeheer vastgesteld. Hierin is de ontgravingskaart opgenomen (figuur 10). De ontgravingskaart geeft een indicatie van de chemische kwaliteit van een partij grond die wordt ontgraven voor toepassing elders. Binnen het plangebied voldoet de bodemkwaliteit aan de achtergrondwaarde landbouw/natuur.

Figuur 10. Uitsnede Ontgravingskaart bovengrond.

(bron: nota bodembeheer)

5.2.2. Milieueffecten

Het voornemen: ontwikkelingen binnen de agrarische bouwvlakken
Hoewel het bestemmingsplan ontwikkelingsmogelijkheden biedt (met name binnen de bouwvlakken), is het plan als het gaat om het agrarisch grondgebruik consoliderend van aard. Het bestemmingsplan heeft geen relevante gevolgen voor de bodem en het proces van bodemdaling.

In het bestemmingsplan worden geen functiewijzigingen mogelijk gemaakt. Bodemonderzoek is om deze reden in het kader van het bestemmingsplan niet noodzakelijk.

In het bestemmingsplan worden geen ontwikkelingen mogelijk gemaakt die bijdragen aan vervuiling van de bodem. Ten aanzien van agrarische activiteiten gelden voorschriften vanuit onder andere het Activiteitenbesluit en het Besluit mestbassins milieubeheer, zoals het toepassen van vloeistofdichte vloeren en dergelijke, om bodemverontreiniging te voorkomen. De ontwikkelingen die worden geboden in het bestemmingsplan hebben dan ook geen negatieve gevolgen voor de bodemkwaliteit ter plaatse.

Het effect op de bodem wordt als neutraal beoordeeld (0).

Zoekgebied deeltijdboeren en opgaande teelten
De bouwmogelijkheden voor deeltijdboeren en hobbyboeren zijn beperkt en zullen geen relevante gevolgen hebben voor de bodem. Aan de mogelijkheid om in afwijking op het algemene verbod opgaande teelten toe te staan, zijn diverse voorwaarden verbonden. Voorwaarde is onder andere dat geen afbreuk wordt gedaan aan geomorfologische waarden. De effecten van dit alternatief worden daarom neutraal beoordeeld (0).

5. 3. Water

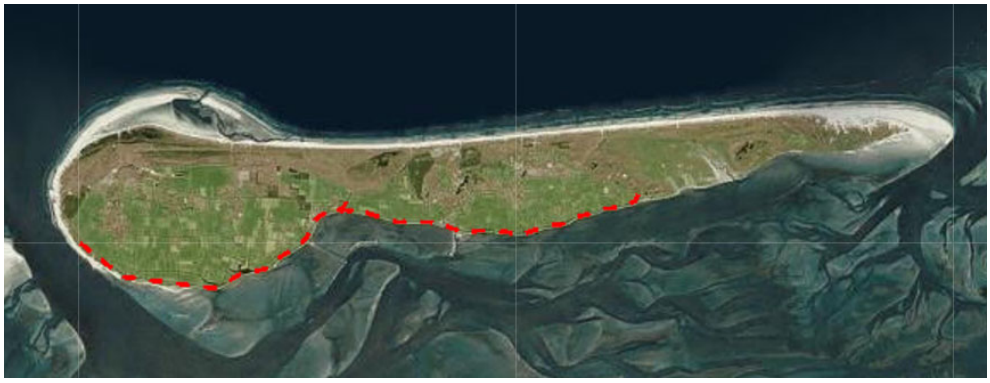
5.3.1. Huidige situatie en autonome ontwikkeling

Watersysteem
Het gebied maakt deel uit van het beheergebied van Wetterskip Fryslân en Rijkswaterstaat. In het gehele buitengebied met name de agrarische percelen zijn omsloten door watergangen deels als hoofdwatergang en deels als schouw watergang. De watergangen voorzien in de behoefte van zoet water voor o.a. agrarische sector. Door het verloop in hoogte worden er verschillende peilen gehanteerd welke middels kunstwerken zoals dammen, duikers en stuwen op peil wordt gehouden. In figuur 11 zijn de in het plangebied aanwezige hoofdwatergangen weergeven. Het oppervlaktewater in de duinen aan de noord en oostkant van het eiland is niet opgenomen in de legger. Deze wateren zijn in beheer van Rijkswaterstaat en worden voornamelijk gevoed door regenwater en of door getijwerking van de Noordzee en Waddenzee.

Figuur 11. Uitsnede oppervlaktewaterlichaam (PDOK)

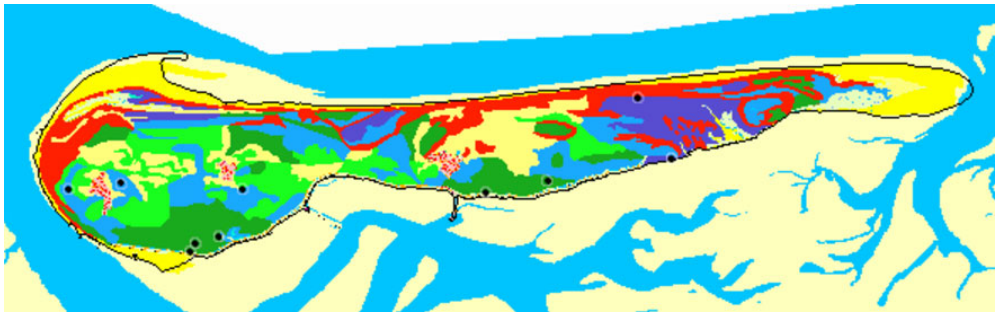
Keringen
De duinen ten noorden van het plangebied functioneren als bescherming tegen hoog water van de Noordzee. Het gebied valt onder het beheer van Rijkswaterstaat. Op enkele plaatsen wordt dynamisch kustbeheer toegepast. Dit houd in dat de zee en wind de ruimte hebben om sediment te verplaatsen. Daardoor kan het kustfundament meegroeien met de stijgende zeespiegel en ontstaat een natuurlijker kustlandschap met een grotere diversiteit aan Habitats, flora en fauna. Ten zuiden van het plangebied, aan de wadkust is een primaire kering gelegen. Deze waddenzeedijk is in beheer van het Wetterskip Fryslan. Op het moment van schrijven wordt in het kader van Hoogwaterbeschermingsprogramma een dijkverbetering uitgevoerd. De dijk wordt over een lengte van 16,5 kilometer, 35 cm verhoogd waardoor deze voldoet aan de veiligheidseisen. Voor de komende 50 jaar biedt de dijk bescherming tegen hoogwater. De dijk bevat een kern en beschermingszone waarbinnen geen ontwikkelingen mogen plaatsvinden die de veiligheid aantast.

Figuur 12. Legger kering Wetterskip Fryslân

Grondwater

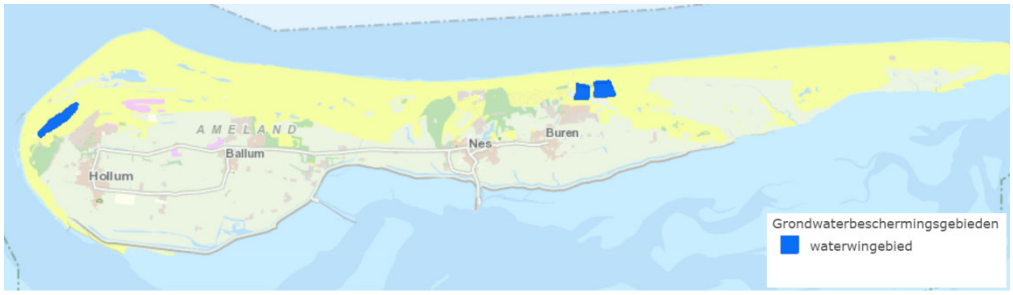
De grondwaterstand binnen het plangebied varieert tussen de 0.25 m- mv hoogste grondwaterstand en >1.60 m-mv laagste grondwaterstand. Binnen het plangebied zijn 2 locaties (duingebieden van Hollum en Buren) aangewezen als grondwaterbeschermingsgebieden. Op deze locaties wordt grondwater gewonnen voor drinkwater. Deze grondwaterwinningen hebben ieder een vergunningscapaciteit van 100.000 m3/jaar. Tevens wordt het eiland voorzien van drinkwater via de wadleiding. In het Waterbeheerplan is de wens uitgesproken dat de eilanden met betrekking tot de drinkwatervoorziening zelfvoorzienend willen worden. Concrete maatregelen zijn op dit moment nog niet uitgewerkt.

Figuur 13. Grondwatertrap

Tabel 6 Grondwatertrap

Kleur	Grondwatertrap	Hoogste grondwaterstand (m-mv)	Laagste grondwaterstand (m-mv)
Rood	VIII	<1.40	>1.60
Donker blauw	I	<0.40	<0.50
Licht blauw	II	<0.40	0.50 - 0.80
Donker groen	III	<0.40	0.80 – 1.20
Licht groen	IIIb	0.25 – 0.40	0.80 – 1.20
Licht geel	VI	0.40 – 0.80	>1.20

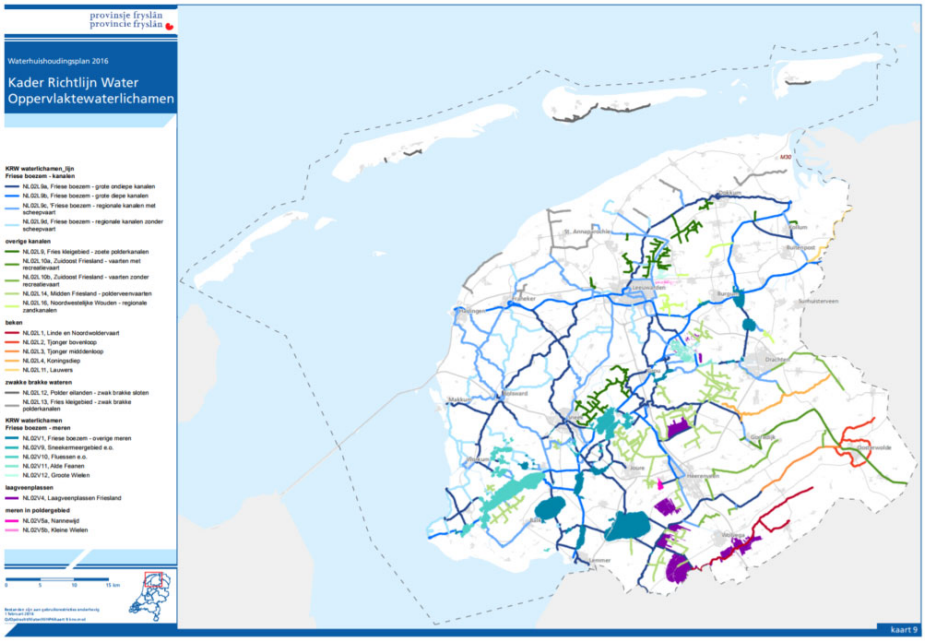

Figuur 14. Uitsnede grondwaterbeschermingsgebieden,

(bron: geoportaal fryslan [https://geoportaal.fryslan.nl/arcgis/rest/services)](https://geoportaal.fryslan.nl/arcgis/rest/services)

Waterkwaliteit

De sloten in het zuidelijk deel van Ameland zijn opgenomen als KRW waterlichaam, Poldereilanden- zwak brakke wateren NL02L12.

De ecologische toestand van deze wateren is volgens monitoringsgegevens van 2009 t/m 2020 over het algemeen redelijk. Het oordeel goed heeft betrekking op zuurstof, temperatuur, chloride en zuurgraad. Stikstof en vissen scoren matig. Overige waterflora, macrofauna en fosfaat scoren ontoereikend.

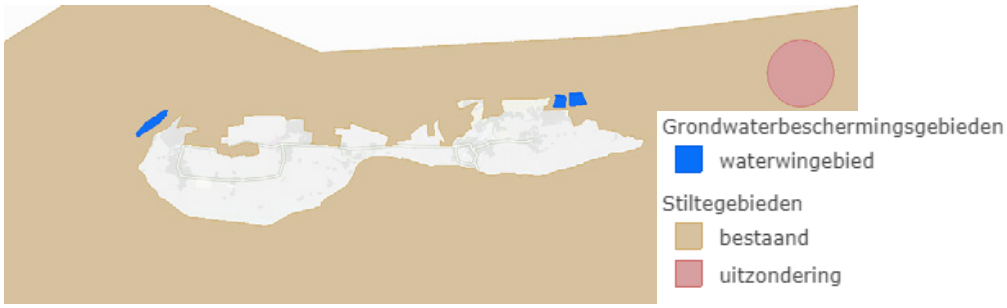

Figuur 15. Uitsnede KRW waterlichamen

5.3.2. Milieueffecten

Het voornemen: ontwikkelingen binnen de agrarische bouwvlakken
Waterkwantiteit
Ondanks de consoliderende aard van het bestemmingsplan worden op beperkte schaal uitbreidingsmogelijkheden en ontwikkelingsruimte geboden aan agrarische bedrijven. Als maximaal van deze mogelijkheden gebruik wordt gemaakt, zou dit kunnen leiden tot een toename van het verhard oppervlak binnen de bouwvlakken en daarmee samenhangende negatieve effecten op de waterhuishouding. Bij toekomstige ontwikkelingen dient echter te worden voldaan aan de geldende eisen met betrekking tot compensatie van verharding. Doordat in de Keur is gesteld dat een toename in verharding en/of demping gecompenseerd dient te worden, kunnen relevante negatieve effecten ten gevolge van de uitvoering van het bestemmingsplan worden uitgesloten (0).

Keringen
De waterkeringen binnen het plangebied zijn als zodanig bestemd met een daaraan gekoppelde beschermende regeling. Binnen het bestemmingsplan wordt zonder vergunning geen bouwwerken toegestaan in de kern en beschermingszones van de aanwezige keringen. Ook werkzaamheden zoals ontgronden of egaliseren zijn niet toegestaan. Negatieve effecten op de waterveiligheid binnen het plangebied wordt hierdoor voorkomen (0).

Grondwater
Een deel van het plangebied is op de verbeelding aangeduid als waterwingebied en grondwaterbeschermingsgebied. Het betreft locaties aan de oost- en westzijde van het plangebied. Hierbinnen worden geen activiteiten toegestaan die een negatief effect hebben op de grondwater kwantiteit en kwaliteit. Negatieve effecten op het grondwater wordt hierdoor voorkomen. (0).

Figuur 16. Uitsnede KRW waterlichamen

(bron: http://fryslan.maps.arcgis.com)

Waterkwaliteit
Het is van belang om bij toekomstige initiatieven diffuse verontreinigingen te voorkomen door het gebruik van duurzame, niet-uitloogbare materialen (geen zink, lood, koper en PAK's-houdende materialen), zowel gedurende de bouw- als de gebruiksfase. Eventueel benodigde maatregelen worden in overleg met de waterbeheerder vastgesteld.

De ontwikkelingsmogelijkheden voor de landbouw die in het bestemmingsplan worden geboden, kunnen resulteren in groei van de veestapel. Door intensivering van de landbouw worden er meer meststoffen verspreid. Dit kan leiden tot een zwaardere belasting van het oppervlaktewater met vermestende stoffen (N en P) via af- en uitspoeling. De ontwikkelingsmogelijkheden voor agrarische bedrijven die in het bestemmingsplan worden geboden hebben daardoor (uitgaande van een maximale invulling van de ontwikkelingsruimte die het bestemmingsplan biedt) mogelijk een negatief (-) effect op de waterkwaliteit. Uitgaande van een meer realistische ontwikkeling van de veesector binnen de gemeente Ameland en de eisen die aan bedrijven worden gesteld, zullen deze effecten echter beperkt blijven.

Watersysteem
Voor aanpassingen aan het bestaande watersysteem dient bij het waterschap vergunning te worden aangevraagd op grond van de 'Keur'. Dit geldt dus bijvoorbeeld voor het graven van nieuwe watergangen, het aanbrengen van een stuw of het afvoeren van hemelwater naar het oppervlaktewater. In de Keur is ook geregeld dat een beschermingszone voor watergangen en waterkeringen in acht dient te worden genomen. Dit betekent dat binnen de beschermingszone niet zonder ontheffing van het wetterskip gebouwd, geplant of opgeslagen mag worden. Hiermee worden negatieve effecten op het watersysteem voorkomen (0).

Zoekgebied deeltijdboeren en opgaande teelten
De bouwmogelijkheden voor deeltijdboeren en hobbyboeren zijn beperkt en zullen geen relevante gevolgen hebben voor de waterhuishouding. Aan de mogelijkheid om in afwijking op het algemene verbod opgaande teelten toe te staan, zijn diverse voorwaarden verbonden. Met deze voorwaarden is het uitgesloten dat er relevante negatieve watergerelateerde effecten optreden. De effecten binnen het zoekgebied worden daarom neutraal beoordeeld (0).

5. 4. Samenvatting en waardering effecten bodem en water

De voorgaande effectbeschrijving leidt tot de volgende beoordeling. De negatieve beoordeling voor het criterium waterkwaliteit gaat uit van de maximale benutting van de planologische ontwikkelingsmogelijkheden en daarmee samenhangende grote groei van de veestapel. In tabel 7 is de effectbeoordeling voor bodem en water weergegeven.

Tabel 7 Effectbeoordeling bodem en water

Aspect	Criterium	Waardering van het effect	
		Voornemen: maximaal	Zoekgebied deeltijdboeren en opgaande teelten
Bodem	- Bodemkwaliteit	0	0
Water	- Waterkwantiteit	0	0
	- Keringen	0	0
	- Grondwater	0	0
	- Waterkwaliteit	-	0
	- Watersysteem	0	0

6. EFFECTBESCHRIJVING LANDSCHAP, CULTUURHISTORIE EN ARCHEOLOGIE

6. 1. Toetsingscriteria

In de toelichting bij het bestemmingsplan zijn het beleid en de regelgeving op het gebied van landschap, cultuurhistorie en archeologie beschreven. De effecten voor de aspecten landschap en cultuurhistorie worden eerst per landschappelijk deelgebied beschreven. Daarbij wordt onderscheid gemaakt in de volgende deelgebieden:

- Duinen;
- Binnenduinrand;
- Jonge zeepolders;
- Buitendijks land/kwelders;
- Strand en zandplaten.

Figuur 17. Landschappelijke deelgebieden
(bron: http://fryslan.maps.arcgis.com)

Daarnaast wordt voor het gehele plangebied gekeken naar de volgende toetsingscriteria:

- De mate waarin cultuurhistorisch waardevolle bebouwing, karakteristieke erven worden aangetast.
- De mate waarin de openheid van het buitengebied wordt aangetast.
- De mate waarin de hemelhelderheid (duisternis) en stilte in het plangebied toe- of afnemen.
- De mate waarin archeologische waarden kunnen worden aangetast.

6. 2. Landschap en cultuurhistorie

6.2.1. Huidige milieusituatie en autonome ontwikkeling landschap

Het deelgebied Waddeneilanden bestaat uit zeer grootschalig open, open, halfopen en besloten landschap met plaatselijk grootschalige vergezichten op de Waddenzee, de Noordzee en de kust van de vaste wal. Er is sprake van een grote afwisseling van reliëf en schaal, en grote verscheidenheid van natuurlijke en cultuurhistorische structuren/elementen. De structurerende elementen betreffen duincomplexen, lineaire stuifijken, elzensingels, (hout)wallen, (mied)dijkjes, verkavelingsstructuur van de polders, restanten van slenken en waterlopen, dorpskommen, bossilhouet en eendenkooien.

Op Ameland liggen de verkavelingen en dorpen anders dan op de andere Waddeneilanden, op Ameland was sprake van afzonderlijke verkavelingen per dorp en de dorpen zijn noordzuid gesitueerd. De zeer intensieve verkaveling van de oorspronkelijke mieden hier, was aanleiding voor de eerste ruilverkaveling van ons land. Op Ameland zijn de gronden pas in 1915 ingedijkt, het patroon van de kreken in de polders in de vorm van verkaveling en reliëf zijn hierdoor vaak nog goed zichtbaar. De nabije ligging van de zee heeft geresulteerd in twee eendenkooien die nog steeds in de polders nabij het wad aanwezig zijn en als groene boselementen herkenbaar zijn. De ruilverkavelingen hebben de nodige wijzigingen in de ruimtelijke structuren aangebracht. Op Ameland heeft dit een nieuw stramien van wegen opgeleverd waarmee het gebied intensief is ontsloten en een patroon van nieuwe boerderijvestigingen die oorspronkelijk herkenbaar waren aan de rode daken van de relatief kleine boerderijen. Door de vele ingrepen die noodzakelijk waren om de eilandbewoners tegen de zee te verdedigen, is Ameland gevormd zoals wij deze nu kennen. Doordat de eilanddelen door stuifdijken aan elkaar zijn verbonden lijkt Ameland uit een geheel te bestaan, in werkelijkheid is sprake van een opbouw in delen. Op Ameland is dit duidelijk te zien ter plaatse van het Zwanewaterduinencomplex, die de verbinding tussen oost en west Ameland vormt met een slenk als scheiding.

Het landschap binnen het plangebied is onder te verdelen in een aantal landschappelijke deelgebieden:
- Duinen;
- Binnenduinrand;
- Jonge zeepolders;
- Buitendijks land/kwelders;
- Strand en zandplaten.

De verschillende deellandschappen worden navolgend nader beschreven.

Duinen
De duinen bestaan uit een 0,5 tot 3 kilometer brede zone bestaande uit verzameling van lage zandheuvels en duinvalleien met gevarieerde begroeiing die als natuurlijke zeekering dienst doet. Door de reliëfverschillen is sprake van sterke afwisseling van kleinschalige en grootschalige open gebieden met plaatselijke verdichtingen door beplanting en bos. De wegen zijn over

het algemeen noord-zuid georiënteerd. In dit gebied zijn geen boerderijen aanwezig. De aanwezigheid van verblijfsrecreatie, bakens, bunkers, vuurtorens, zeer gevarieerde vegetatie, primaire en secundaire waterkering zijn de bijzondere elementen van dit landschap.

Figuur 18. Duinen Ameland (bron: Google Earth)

Binnenduinrand
Het landschapstype betreft een intensief ontsloten overgangszone tussen duinen en polder met kleinschalige percelen omgrensd door elzensingels met veel (recreatieve) bebouwing en dorpen. De structuur van het landschap is lineair met oost-west lopende wegen en dorpen met begeleidende hoge duinrand enerzijds en een open polder anderzijds. Typerend voor het landschapstype zijn de paardenweidjes en duinelementen.

Figuur 19. Binnenduinrand (bron: Google Earth)

Jonge zeepolders
Dit landschap betreft een stuk land dat door aanslibbing is ontstaan. Wanneer het buitendijkse land met aangeslibte zeeklei hoog en groot genoeg was legde men er een dijk om heen. De schaal van het landschap is open, grootschalig, schaars bebouwd tot vrijwel vrij van bebouwing. Door de lage oude en hoge zeedijken begrensde ruimte is de structuur van het landschap grootschalig. De dorpen hebben esdorp-achtige kenmerken en de boerderijen zijn verspreid gelegen. De dorpen worden verbonden door hoofdwegen met plaatselijk parallelwegen en tussenverbindingen, hierdoor is sprake van

een rationele wegenstructuur met haakse patronen. De verkaveling bestaat uit onregelmatig tot regelmatige blokverkaveling. Rond erven en de eendenkooien vormt beplanting puntverdichtingen. Plaatselijk zijn boselementen aanwezig. Bijzondere elementen betreffen de restanten van dijkdoorbraken en eendenkooien.

Figuur 20. Jonge zeepolder Ameland (bron: Google Earth)

Strand en zandplaten
De strand en zandplaten zijn zeer open grootschalige gebieden met vergezichten en variabele breedte, begrensd door een duinenrij bij eb. De bepalende factoren zijn het duinenmassief en zeestromingen, andere natuurlijke structuren zijn plaatselijke overgangen naar kwelderachtige situaties. Typerend is dat het landschap veranderlijk is voor invloeden van wind en zee, de aanwezigheid van strandslagen en strandtenten en de systematische ordening van strandpalen, bij de Westkop zijn strandkribben aanwezig.

Figuur 21. Strand en zandplaten Ameland (bron: Google Earth)

Buitendijks land/kwelders
De kwelders zijn ontstaan door natuurlijke aanslibbing en zijn gestimuleerd door beschermde stuifdijken, waar slenken van uit de Waddenzee zand en klei afzetten. Er is sprake van een grote variatie aan natuurlijke begroeiing. Er zijn hier geen boerenerven, dorpen of verharde wegen aanwezig. De beplanting bestaat uit lage begroeiing, opgaande begroeiing ontbreekt. Typische elementen betreffen eendenkooien, bakens en de zeer gevarieerde vegetatie.

Figuur 22. Buitendijks land/kwelders (bron: Google Earth)

6.2.2. Milieueffecten

Voornemen: ontwikkelingen binnen de agrarische bouwvlakken
Het plangebied bestaat uit een divers landschap waardoor inpassing van de nieuwe ontwikkelingen binnen de benoemde kenmerken en kwaliteiten van belang zijn voor het behoud van dit waardevolle landschap.

Duinen, buitendijks land/kwelders en strand en zandplaten
Er liggen geen bouwvlakken in de buurt van deze landschapstypen, de landschappelijke waarden worden dan ook niet aangetast (0).

Binnenduinrand
De binnenduinrand vormt de overgang van het uitgestrekte duingebied naar het open polderlandschap met zichtlijnen van de binnenduinrand naar de polder en andersom en lineaire duinranddorpen op de overgang. Versterken en ontwikkelen van het binnenduinrandgebied door beslotenheid en gebiedseigen beplanting (o.a. elzensingels) te stimuleren, in combinatie met behoud van enkele open (onbebouwde) overgangen tussen duin en polder staat centraal.

Het aantal bouwvlakken in de binnenduinrand is relatief beperkt en de bouwvlakken zijn over het algemeen op enige afstand van elkaar gesitueerd. Het bestemmingsplan biedt geen ruimte voor vergroting van bouwvlakken. Aan de verschillende binnenplanse afwijkingsmogelijkheden zijn voorwaarden gekoppeld die zien op een goede landschappelijke inpassing. Waar het gaat om de mogelijkheden voor kleinschalige windturbines is van belang dat het gaat om windturbines binnen de bouwvlakken met een tiphoogte van maximaal 10 meter. Daarnaast is in de gemeentelijke beleidsnotitie 'Kleine windturbines Ameland' ook het aantal pilots/locaties beperkt. Een grote landschappelijke impact kan om deze redenen worden uitgesloten.

Gezien de aard en omvang van de geboden ontwikkelingsmogelijkheden en de voorwaarden die zijn verbonden aan toekomstige initiatieven zullen geen relevante negatieve effecten optreden op de landschappelijke waarden in de binnenduinrand (0).

Jonge zeepolders
De schaal van het landschap is open, grootschalig, schaars bebouwd tot vrijwel vrij van bebouwing. De bouwmogelijkheden binnen het bestaande bouwvlak kunnen leiden tot aaneengeschakelde bebouwing en toevoeging van beplanting. In het algemeen geldt dat het toevoegen of aaneenschakelen van bebouwing of beplanting in de open polders niet gewenst is. De maat en schaal van het landschap dient te worden gerespecteerd door de nieuwbouw hier op aan te passen.

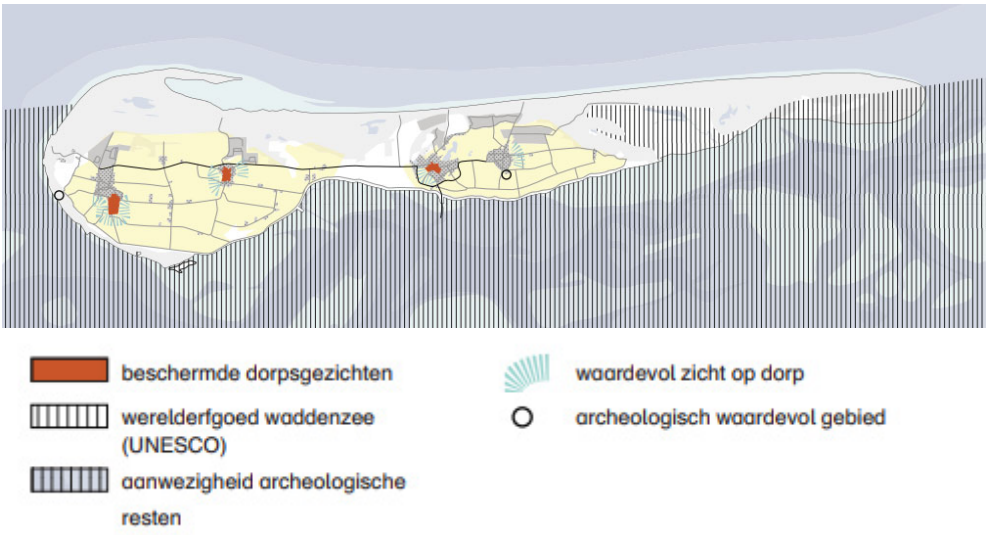
De directe omgeving van het dijkensysteem wordt vrij gehouden van ontwikkelingen zodat de visuele beleving van de dijken niet worden vertroebeld. Op de verbeelding is dubbelbestemming ‘waarde – cultuurhistorisch waardevolle lijnen’ opgenomen waarbinnen het beleid gericht is op de bescherming van de landschappelijke en cultuurhistorische waarden.

In het bestemmingsplan is verder bij de verschillende afwijkingsmogelijkheden geborgd dat geen onaanvaardbare landschappelijke effecten optreden. Hierdoor worden de landschappelijke waarden van het gebied voldoende beschermd. Het effect is neutraal (0).

Zoekgebied deeltijdboeren en opgaande teelten
Duinen, buitendijks land/kwelders en strand en zandplaten
Er ligt geen zoekgebied in de buurt van deze landschapstypen, de landschappelijke waarden worden dan ook niet aangetast (0).

Binnenduinrand
In het zoekgebied voor hobbyboeren worden uitsluitend gebouwen en overkappingen binnen de gronden ter plaatse van de aanduiding "specifieke vorm van agrarisch - bouwperceel deeltijdbedrijf" toegestaan. De aangewezen zoekgebieden sluiten aan op de bebouwde kernen. De toegestane geringe hoogte (maximaal 4 meter) en oppervlak (onder voorwaarden tot maximaal 400 m2) past bij de beslotenheid in combinatie met het behoud van enkele open overgangen tussen duin en polder.

Jonge zeepolders
Een deel van het zoekgebied voor deeltijdboeren en opgaande teelten ligt binnen de Jonge zeepolders. De bouwmogelijkheden voor deeltijdboeren zijn beperkt en zullen geen gevolgen hebben voor de openheid. Eventuele opgaande teelten zouden wel gevolgen kunnen hebben voor de openheid van het landschap. Aan de mogelijkheid voor opgaande teelten (via binnenplanse afwijking) zijn diverse voorwaarden verbonden. Zo mag geen onevenredige afbreuk worden gedaan aan landschappelijke, en cultuurhistorische waarden. Gezien deze voorwaarden wordt het maximale effect van het bestemmingsplan op de openheid binnen het zoekgebied als beperkt negatief beoordeeld (-/0).

Figuur 23. Cultuurhistorische waardenkaart (bron: Structuurvisie Ameland)

6. 3. Effectbeschrijving overige kernkwaliteiten

6.3.1. Monumenten, karakteristieke gebouwen en beschermde dorpsgezichten

Voornemen: ontwikkelingen binnen en de agrarische bouwvlakken
In het plangebied zijn verschillende karakteristieke boerderijen aanwezig waarvan een deel is aangewezen als een pand van het Monumenten inventarisatie Project (MIP) of gemeentelijke inventarisatielijst. De kop-hals-romp boerderijen zijn niet opgenomen in het MIP maar zijn wel op de gemeentelijke inventarisatielijst aangemerkt als beeldbepalende panden. In het bestemmingsplan is een beschermende regeling opgenomen voor de panden die zijn aangewezen als gemeentelijk monument of beeldbepalend pand. Er is een omgevingsvergunningenstelsel (voorheen aanlegvergunning) voor het slopen opgenomen.

Rondom de molen aan de Molenweg te Ballum is een molenbiotoop vastgelegd in het bestemmingsplan. Ter plaatse van de gebiedsaanduiding 'vrijwaringszone - molenbiotoop' zijn de gronden mede bestemd voor het beschermen en het functioneren van de molen. Nieuwe bebouwing is slechts onder voorwaarden mogelijk.

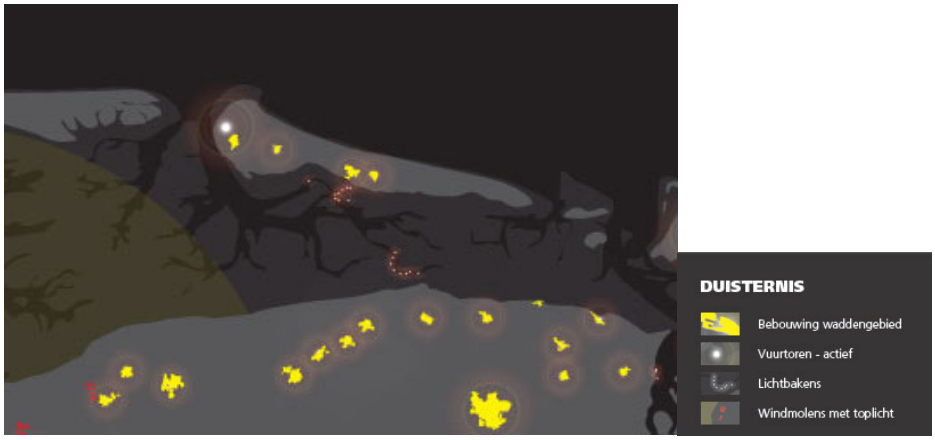
Met de beschermende regelingen is geborgd dat ontwikkelingen binnen de bouwvlakken niet leiden tot negatieve effecten (0).

Zoekgebied deeltijdboeren en opgaande teelten
Delen van Hollum, Ballum en Nes zijn op grond van de Monumentenwet aangewezen als beschermde dorpsgezichten. In deze gebieden gelden voor alle bouwwerken (aanvullende) regels. Zo is het onder meer verboden een bouwwerk geheel of gedeeltelijk af te breken zonder een schriftelijke vergunning

van het college van B&W. Dit geldt ook voor bouwwerken die geen monument zijn. Het gaat bij beschermde dorpsgezichten namelijk niet specifiek om monumenten, maar juist om de onderlinge samenhang en ruimtelijke structuur van het geheel. De begeleidingscommissie Beschermde Dorpsgezichten adviseert het college over vergunningaanvragen die liggen binnen de beschermde dorpsgezichten. In de zoekgebieden voor deeltijdboeren worden opgaande teelten en boomgaarden onder voorwaarden toegestaan. Voorwaarde is onder andere dat geen onevenredige afbreuk mag worden gedaan van de aanwezige cultuurhistorische waarden. relevante aantasting van de beschermde dorpsgezichten kan hiermee worden uitgesloten (0).

6.3.2. Duisternis en stilte

De Waddenzee is in 2009 geplaatst op de werelderfgoedlijst van de UNESCO. De landschappelijke kwaliteiten van de Waddenzee betreffen onder andere rust en duisternis (Besluit algemene Regels Ruimtelijke Ordening). Ook het waddeneiland Ameland kent rust en duisternis als landschappelijke kwaliteit. Op 29 oktober 2016 ondertekenden 43 partijen een intentieverklaring om te komen tot een ‘Dark Sky’ voor het hele Waddengebied. Met name vuurtorens, industrie en windparken hebben markante lichtbakens en hierdoor een negatieve invloed op de duisternis van het landschap. Op Ameland liggen de dorpen niet direct aan de Waddenzee waardoor zij geen directe invloed hebben op het nachtelijke landschap van de Waddenzee.

Duisternis (bron: waddenvereniging)

Voornemen: Ontwikkelingen binnen de agrarische bouwvlakken
In hoofdzaak beperkt de ontwikkelingsruimte van het bestemmingsplan buitengebied Ameland zich tot uitbreidingsmogelijkheden van agrarische bedrijven, wijzigingsregels voor functieverandering van agrarische bedrijven en onder strikte voorwaarden verplaatsing van agrarische bedrijven. Ontwikkelingen in het buitengebied kunnen een negatief effect hebben op de duisternis, met name de verlichting van stallen. De nieuwe generatie melkveestallen wordt gekenmerkt door hogere en tevens meer open zijwanden dan hun voorgangers.

Om de lichthinder van melkveestallen te beperken is in het bestemmingsplan een specifieke regeling opgenomen. Als strijdig gebruik wordt aangemerkt

het gebruik van bedrijfsgebouwen in geval dat de lichtuitstraling vanuit de bedrijfsgebouwen meer dan 150 lux bedraagt. In geval in de bestaande situatie de lichtuitstraling meer bedraagt, dan moet boven de 150 lux de lichtuitstraling vanuit de bedrijfsgebouwen tussen 20.00 uur en 6.00 uur met tenminste 90% worden gereduceerd. Aan nieuwe paardenrijbakken is de voorwaarde verbonden dat geen sprake mag zijn van lichthinder.

Gezien de voorwaarden die in het bestemmingsplan zijn vastgelegd zal geen sprake zijn van negatieve effecten op de beleving van de duisternis (0).

Effecten op de stilte kunnen worden uitgesloten aangezien er geen grote recreatieve of overige geluidveroorzakende activiteiten worden mogelijk gemaakt (0).

Zoekgebied deeltijdboeren en opgaande teelten
De variant zoekgebied deeltijdboeren maakt geen activiteiten mogelijk met die noemenswaardige invloed hebben op het nachtelijke landschap. Effecten op de stilte kunnen worden uitgesloten aangezien er geen grootschalige geluidveroorzakende activiteiten worden toegelaten. Het effect is neutraal (0).

6.3.3. Archeologische waarden

Ameland kent twee omvangrijke gebieden waar zich archeologische resten kunnen bevinden (zie figuur 23). Dit zijn de hoger gelegen gebieden, die al vroeg geschikt zijn geweest voor bewoning. Daarom hebben deze gebieden volgens de archeologische verwachtingskaart van de provincie (de FAMKE) een hoge verwachtingswaarde. Op grond daarvan beveelt de provincie Friesland aan om bij ingrepen van meer dan 500 m^2 een karterend archeologisch onderzoek te verrichten. Voor deze gebieden is een beschermende regeling opgenomen.

Daarnaast bevinden zich bij Hollum en Buren twee archeologisch waardevolle gebieden voor archeologische resten uit de periode bronstijd. Op het strand bij Hollum betreft het resten van het verdwenen dorp Sier uit de 17^{e} eeuw en ten zuiden van Buren is de middeleeuwse structuur van een rechthoekig gebouw dat deel heeft uitgemaakt van het uithof van klooster Foswerd aangetroffen. De archeologische waardevolle gebieden krijgen een dubbelbestemming waarbij het behoud van archeologische waarden in de grond gewaarborgd blijft. Aangezien de beoogde ontwikkelingsmogelijkheden niet plaats vinden in deze gebieden kan potentiele aantasting van archeologische waarden worden uitgesloten.

Gezien de beschermende regelingen wordt het effect neutraal (0) beoordeeld. Dat geldt ook voor de effecten die kunnen optreden binnen het zoekgebied voor deeltijdboeren en opgaande teelten.

6. 4. Samenvatting en waardering effecten landschap, cultuurhistorie en archeologie

De voorgaande effectbeschrijving leidt tot de volgende beoordeling. Met de voorwaarden die in het bestemmingsplan zijn verbonden aan toekomstige initiatieven en de diverse beschermende regelingen is geborgd dat geen relevante negatieve effecten optreden.

Tabel 8 Effectbeoordeling cultuurhistorie en archeologie

Aspect	Criterium	Waardering van het effect	
		Voornemen: maximaal	Zoekgebied deeltijdboeren en opgaande teelten
Landschap en cultuurhistorie	- Openheid en verkavelingsstructuur	0	-/0
	- Kenmerkende bebouwing	0	0
Duisternis en stilte	- Duisternis	0	0
	- Stilte	0	0
Archeologie	- Archeologische waarden	0	0

7. EFFECTBESCHRIJVING ECOLOGIE

7. 1. Toetsingscriteria

De effecten op Natura 2000 zijn getoetst in de passende beoordeling (bijlage 2). In dit hoofdstuk zijn de conclusies uit de passende beoordeling kort samengevat. De toetsing in dit hoofdstuk richt zich verder op de provinciaal beschermde natuurgebieden (Natuurnetwerk) en beschermde soorten. Een overzicht met het relevante beleid en de vigerende wet- en regelgeving is opgenomen in de passende beoordeling en de toelichting bij het bestemmingsplan.

Bij de beoordeling van het aspect ecologie worden de volgende toetsingscriteria gehanteerd:

- vermesting/verzuring en verstoring van Natura 2000-gebieden, effecten op instandhoudingsdoelstellingen;
- effecten op wezenlijke kenmerken en waarden van het Natuurnetwerk;
- verstoring of vernietiging van beschermde soorten of hun vaste rust- en verblijfplaatsen, mogelijkheid overtreding verbodsbepalingen.

7. 2. Natura 2000-gebieden

7.2.1. Huidige situatie en autonome ontwikkeling

In het plangebied ligt het Natura 2000-gebied Duinen Ameland. Verder zijn delen van de Natura 2000-gebieden Noordzeekustzone en Waddenzee aanwezig. In de passende beoordeling is een korte beschrijving van de gebieden opgenomen.

7.2.2. Milieueffecten

Voornemen: ontwikkelingen binnen de agrarische bouwvlakken
In de passende beoordeling zijn de effecten op Natura 2000-gebieden beoordeeld. Uit de passende beoordeling blijkt dat voor de meeste criteria (zoals versnippering, verontreiniging, verstoring en verandering van waterhuishouding) gezien het conserverende karakter van het bestemmingsplan significante negatieve effecten als gevolg van het bestemmingsplan Buitengebied Ameland op voorhand kunnen worden uitgesloten. Uit de effectbeoordeling blijkt dat het voor het aspect vermesting/verzuring noodzakelijk is om in het bestemmingsplan nadere voorwaarden te verbinden aan toekomstige initiatieven om strijdigheid met de Wet Natuurbescherming te voorkomen. Hierop is nader ingegaan in de passende beoordeling en hoofdstuk 9 van het planMER.

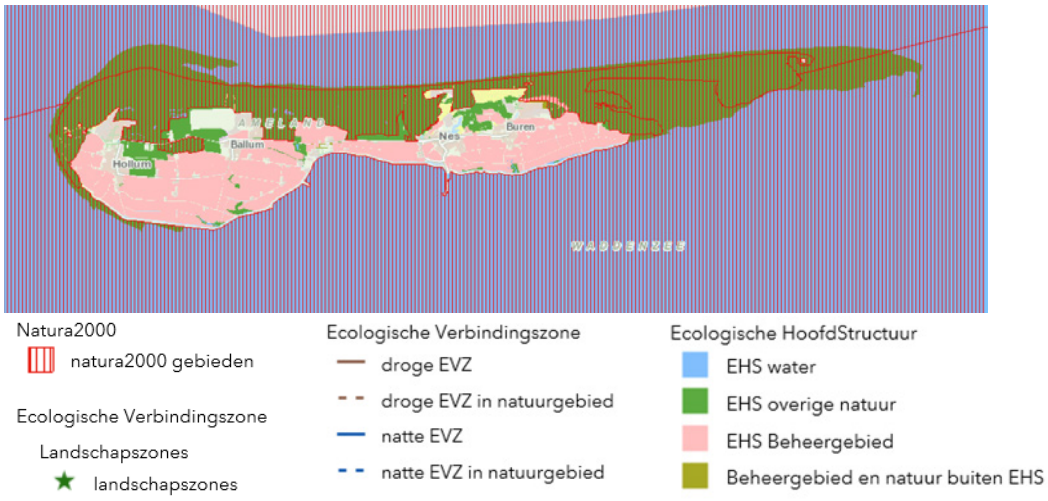
Zoekgebied deeltijdboeren en opgaande teelten
De ontwikkelingsmogelijkheden voor deeltijdboeren kunnen leiden tot een toename van het aantal dieren (met name schapen) en daarmee tot een toename van stikstofdepositie binnen Natura 2000. In vergelijking met de gevolgen van de volwaardige agrarische bedrijven zullen de effecten aanzienlijk beperkter zijn. Zowel het aantal bouwvlakken als de bouwmogelijkheden zijn immers kleiner. Het maximale effect voor het aspect vermesting/verzuring wordt beoordeeld als negatief (-).

Andere effecten kunnen gezien de aard en omvang van de ontwikkelingsmogelijkheden en de beschermende regelingen worden uitgesloten (0).

7. 3. Overige beschermde natuurgebieden

7.3.1. Huidige situatie en autonome ontwikkeling

Het Waddeneiland Ameland is rijk aan natuur en biedt een grote diversiteit aan biotopen, variërend van zoute kwelders tot zoete plassen en oude duinen met heide of duinbos. Het kwelder- en duingebied valt nagenoeg geheel onder het Natura 2000-gebied Duinen Ameland en is tevens aangewezen als onderdeel van Natuurnetwerk Nederland. Het binnenrandduin vormt de overgang tussen duinen en polders en wordt gekenmerkt door singelelementen met kruidenrijke graslanden. De binnenduinrand biedt kansen voor soorten van droge dooradering en heeft door de afwisseling van broedlocaties in singels en foerageermogelijkheden in de kruidenrijke graslanden, potentie voor hoge dichtheden broedvogels.

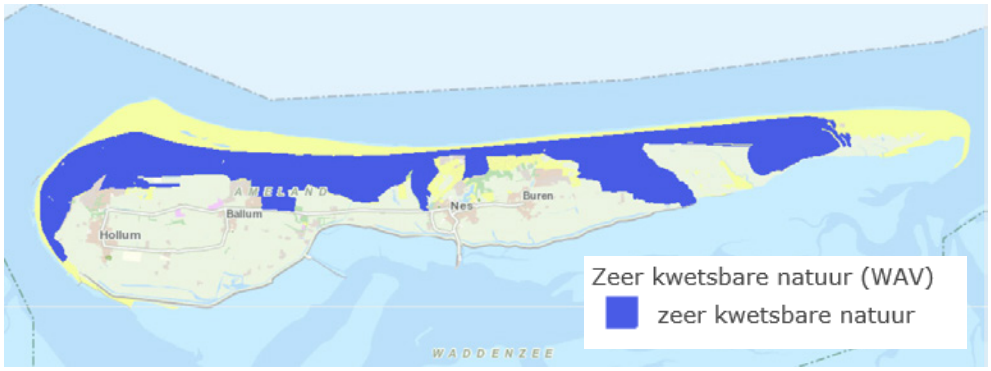

Figuur 24. Beschermde natuurgebieden (bron: http://fryslan.maps.arcgis.com)

Het agrarisch gebied van Ameland is open en wordt voornamelijk gebruikt als grasland voor veehouderijen. De graslanden zijn tevens van belang voor weidevogels, bepaalde delen zijn dan ook aangemerkt als weidevogelkansengebied ofwel leefgebied open grasland. De doelsoorten betreffen hier grutto, tureluur, kievit en scholekster. Weidevogels zijn over het algemeen

gevoelig voor agrarische intensivering, verstoring door bijvoorbeeld recreatie of verlaging van de waterstand. Ook het aanplanten van bomen of realisatie van extra bebouwing in een open gebied kan een verstorend effect hebben op de weidevogels. In de wintermaanden worden de graslanden gebruikt door overwinterende ganzen. Bepaalde locaties in het poldergebied vervullen ook een functie voor wadvogels als slaapplaats of hoogwatervluchtplaats.

De trend van weidevogels in de provincie Friesland is vergelijkbaar met de landelijke trend. In Friesland vertonen 3 van de 8 soorten (grutto, kievit, scholekster) over de laatste 12 jaar een matige afname, net als landelijk. Eén soort (slobeend) is stabiel in Friesland, net als landelijk. Vier soorten vertonen provinciaal een matige toename (Tureluur, Veldleeuwerik, Graspieper, Gele kwikstaart). Van Tureluur en Veldleeuwerik is de Friese trend beter dan de landelijke. Bij Graspieper en Gele kwikstaart is de provinciale trend vergelijkbaar met de landelijke.

Tot slot is van belang dat een groot deel van het duingebied op grond van de Wet ammoniak en veehouderij (Wav) is aangewezen als zeer kwetsbare natuur. Dit betekent dat veehouderijen in de directe omgeving rekening dienen te houden met beperkende voorwaarden (bovenop de beperkingen en eisen die voorvloeien vanuit de stikstofproblematiek).

Figuur 25. WAV-gebieden (bron: http://fryslan.maps.arcgis.com)

7.3.2. Milieueffecten op het Natuurnetwerk Nederland (NNN)

Voornemen: ontwikkelingen binnen de agrarische bouwvlakken
Agrarische activiteiten
De gronden die onderdeel uitmaken van het NNN of overig provinciaal natuurgebied hebben een passende bestemming gekregen. Volgens provinciaal beleid gelden er geen beperkingen voor agrarische activiteiten die plaatsvinden nabij het NNN. Voorzetting van bestaand gebruik, agrarische functies en activiteiten, kunnen worden voorgezet in het NNN. Onomkeerbare nieuwe ontwikkelingen die in de weg zullen staan bij realisatie van het NNN in de toekomst, zoals de vestiging van een nieuw agrarisch bedrijf, worden niet toegestaan. De ontwikkelingen die het bestemmingsplan toelaat leiden niet tot areaalverlies van het NNN en hebben geen effect op de wezenlijke kenmerken en waarden van het NNN (effect 0).

Niet-agrarische activiteiten
De niet-agrarische activiteiten die het bestemmingsplan mogelijk maakt betreffen vooral recreatieve functies. In vergelijking met de huidige recreatiedruk is de verwachte toename door recreatief medegebruik verwaarloosbaar klein. Het maximaal aantal extra overnachtingsmogelijkheden dat met deze regeling in beginsel kan worden gerealiseerd (+386 bedden) is zeer beperkt in vergelijking met het totaal aan overnachtingsmogelijkheden op Ameland (circa 21.000). De recreanten zich voegen bij de huidige aanwezige recreanten en gebruik maken van bestaande wegen en paden in de natuurgebieden. Hierdoor kunnen negatieve effecten worden uitgesloten.

Zoekgebied deeltijdboeren en opgaande teelten
Binnen het zoekgebied voor deeltijdboeren en opgaande teelten zal geen sprake zijn van relevante negatieve effecten op het NNN (0). De bouwmogelijkheden zijn zeer beperkt. Daarnaast is aan de mogelijkheid voor opgaande teelten (binnenplanse afwijkingsmogelijkheden) de voorwaarde verbonden dat geen sprake is van onevenredige aantasting van natuurwaarden.

7.3.3. Milieueffecten op weidevogelgebieden

Voornemen: ontwikkelingen binnen de agrarische bouwvlakken
In het plangebied zijn naast delen van het NNN ook gronden aanwezig die door hun rust en openheid geschikt zijn voor weidevogels. De beoogde ontwikkelingen kunnen plaatselijk leiden tot effecten op aanwezige natuurwaarden. Aangezien dit natuurwaarden betreffen die over het algemeen goed samen gaan met agrarisch medegebruik staat de Verordening Rômte 2014 agrarische functies inclusief ontwikkelingsmogelijkheden binnen het bouwvlak toe. De kleine windturbines die met een binnenplanse afwijking mogelijk worden gemaakt zijn gebonden aan voorwaarden die effecten op de natuur voorkomen, zoals plaatsing binnen het bouwvlak van bestaande bebouwing. Gezien de aard en omvang van de ontwikkelingsmogelijkheden en de daaraan gekoppelde voorwaarden kunnen relevante negatieve effecten op weidevogelgebieden worden uitgesloten.

Zoekgebied deeltijdboeren en opgaande teelten
Binnen het zoekgebied voor deeltijdboeren en opgaande teelten zal geen sprake zijn van relevante negatieve effecten op de gebieden met weidevogels (0). De bouwmogelijkheden zijn zeer beperkt. Daarnaast is aan de mogelijkheid voor opgaande teelten (binnenplanse afwijkingsmogelijkheden) de voorwaarde verbonden dat geen sprake is van onevenredige aantasting van natuurwaarden.

7. 4. Beschermde soorten

7.4.1. Huidige situatie en autonome ontwikkeling

Om de huidige ecologische waarden vast te kunnen stellen is gebruik gemaakt van verspreidingsgegevens en een inschatting gemaakt op basis van de aanwezige biotopen. Hier is niet alleen gekeken naar de beschermde soorten maar ook naar overige bijzondere soorten.

Natuurgebieden
De biodiversiteit is met name hoog in de natuurgebieden. Hier zijn broedparen van blauwe kiekendief, velduil en grauwe klauwier aanwezig. Door de vergrassing en verruiging van delen van het natuurgebied is het aantal broedparen de laatste jaren sterk teruggevallen. Ameland biedt daarnaast een belangrijk broedgebied voor de tapuit. Deze soort is gevoelig voor habitatverslechtering door vegetatiesuccessie; het verdwijnen van open zandige plekken. Oorzaken hiervoor zijn de vermesting door stikstof die vanuit de lucht neerslaat. De vermesting zorgt voor extra voedingsstoffen in de bodem waardoor de stikstofminnende soorten een betere concurrentiepositie verkrijgen en de stikstofmijdende soorten naar de achtergrond verdwijnen. Soorten die profiteren van de vorming van struweel en bos zijn roodborsttapuit, nachtegaal en sprinkhaanzanger. Naast heide- en duinvogels biedt Ameland bij uitstek geschikt biotoop voor kust- en wadvogels. Tijdens vloed doen de kwelders dienst als vluchtplaats voor scholeksters, bonte strandlopers, wulpen en eidereenden. Op de grens van land en zout of brak water zijn ook soorten als visdief, kluut en noordse sterns aanwezig. Door de aanwezigheid en variatie van zowel zout als zoet water kent Ameland ook een grote rijkdom aan planten. Hier bloeien soorten als duinviooltje, blauwe zeedistel, orchideeën en draadgentiaan.

Agrarische gronden
In het agrarische gebied is de biodiversiteit weliswaar lager maar ook dit gebied heeft haar eigen waarden. Het buitengebied van Ameland is met name van belang voor weidevogels als grutto en scholekster, roofvogels als buizerd en havik, rugstreeppad, kleine grondgebonden zoogdieren en vleermuizen.

De agrarische graslanden bieden broed- en foerageergebied voor ganzen en weidevogels. De boerenerven zijn van belang voor onder andere uilen, vogels en vleermuizen. De erfbeplanting rondom de boerderijen biedt nestlocaties aan roofvogels terwijl de agrarische schuren verblijfplaatsen bieden

aan bijvoorbeeld de kerkuil. De woningen in het gebied kunnen geschikt zijn als verblijfplaats voor vleermuizen en huismussen. In kleine wateren en zandige gebieden in het buitengebied komt verspreid de pioniersoort rugstreeppad voor. Door het intensieve beheer en gebruik van de gronden kan de aanwezigheid van bijzondere flora worden uitgesloten.

7.4.2. Effecten beschermde of bijzondere soorten

De aanwezige soorten in bos- en natuurgebieden worden beschermd door de bouw- en gebruiksregels voor de bestemming natuur. De bescherming van de aanwezige soorten in het agrarisch gebied is slechts beperkt geborgd.

Ontwikkelingsmogelijkheden vinden met name plaats binnen de bouwvlakken. De werkzaamheden die kunnen leiden tot effecten op beschermde soorten betreffen sloop- en bouwwerkzaamheden, het dempen van watergangen, het plaatsen van kleine windturbines en het verwijderen van opgaande beplanting. Gezien het lokale karakter van de ontwikkelingen kunnen effecten op de landelijke staat van instandhouding worden uitgesloten. De lokale ontwikkelingen kunnen echter wel leiden tot overtreding van de verbodsbepalingen van de Wet natuurbescherming. Afhankelijk van de werkzaamheden en de betreffende soorten kan het aanvragen van een ontheffing van de Wet natuurbescherming noodzakelijk zijn. Als onderbouwing voor de ontheffingsaanvraag dient een activiteitenplan te worden opgesteld waarin de te nemen mitigerende- en compenserende maatregelen worden opgenomen.

Voor de aanwezige beschermde soorten in het buitengebied van Ameland bestaan voldoende mogelijkheden om effecten op beschermde soorten te voorkomen of te mitigeren. Hierbij moet men denken aan het werken buiten kwetsbare perioden en het te allen tijde waarborgen van het functionele leefgebied van de soort. In het kader van de individuele ontwikkelingen dient afhankelijk van de werkzaamheden soortgericht onderzoek te worden uitgevoerd. Vanwege de ruime mogelijkheden om effecten op beschermde soorten te kunnen voorkomen of mitigeren en het lokale karakter van de ontwikkelingen, wordt het effect op beschermde soorten als neutraal (0) beoordeeld. In tabel 9 is een overzicht van de soorten en mogelijke effecten bij toekomstige ontwikkelingen weergegeven.

Tabel 9 Overzicht te verwachten soorten en mogelijke effecten bij toekomstige ontwikkelingen

Soort-groep	Soort	Leefgebied	Mogelijke effecten bij toekomstige ontwik-kelingen
Amfibieën	hazelworm	Natuurgebied	Geen
	rugstreeppad	Verspreid aangetroffen in het plangebied. Voortplantingswateren bestaan uit plasdras situaties in weilanden, berm/erfsloten, poelen, (tuin)vijvers, bassins en regenplassen. Overwintering vindt plaats onder de grond, in gebouwen (schuren) of onder steenhopen.	Dempen van sloten en sloop schuren kan leiden tot effecten op de soort. Bouwwerkzaamheden kunnen de soort aantrekken, de soort kan snel nieuw leefgebied koloniseren. Kolonisatie kan worden voorkomen door het werkgebied af te schermen met paddenschermen of antiworteldoek.
Zoogdieren	vleermuizen (o.a. ruige dwergvleermuis, watervleermuis, laatvlieger en gewone dwergvleermuis)	Verspreid in het plangebied. Verblijfplaatsen in bomen met scheuren, gaten en in bebouwing. Aaneengesloten lijnvormige elementen zoals bomenrijen of bebouwing kunnen dienen als vliegroute, dijken worden soms ook gebruikt voor de migratieroute. Opgaand groen kan fungeren als foerageergebied.	Slopen van bebouwing, renovaties of het kappen van bomen. Het bestemmingsplan maakt dit niet rechtstreeks mogelijk.
Vogels met jaarrond beschermde nesten	huismus en gierzwaluw	In bebouwing op het erf, voornamelijk de woonbebouwing.	Sloop of renovatie van bebouwing en verwijderen van vegetatie kunnen effecten hebben op het functionele leefgebied van de soorten.
	kerkuil	Agrarische schuren als verblijfplaats en foerageergebied bestaande uit afwisselend grasland en bomenrijen.	Effecten op verblijfplaatsen door sloop van agrarische schuren of effecten op het foerageergebied.

Soort-groep	Soort	Leefgebied	Mogelijke effecten bij toekomstige ontwikkelingen
	buizerd, sperwer, slechtvalk, boomvalk	Broedplaatsen in de erfbeplanting. Het hele eiland fungeert als jachtgebied.	Het verwijderen van erfbeplanting (bomen) leidt tot afname broedgelegenheid/verwijderen van een jaarrond beschermd nest. Effecten op jachtgebied kunnen vanwege grote aanbod worden uitgesloten.
	ransuil	Broedplaatsen in voornamelijk dichte naaldbomen bijvoorbeeld rondom het erf of in de tuin.	Verwijderen van potentiele broedplaatsen bij kappen van bomen in erfbeplanting.

7. 5. Samenvatting en waardering effecten ecologie

De voorgaande effectbeschrijving leidt tot de volgende beoordeling. De effectbeoordeling ecologie is in tabel 10 weergegeven. In de passende beoordeling en in hoofdstuk 9 is nader ingegaan op de wijze waarop in het bestemmingsplan kan worden omgaan met de negatieve effecten die samenhangen met een toename van stikstofdepositie.

Tabel 10 Effectbeoordeling ecologie

Aspect	Criterium	Waardering van het effect	
		Voornemen: maximaal	Zoekgebied deeltijdboeren en opgaande teelten
Natura 2000-gebieden	- Verzuring / vermesting - Overige criteria (versnippering, verontreiniging, verstoring door geluid en licht, verandering van waterhuishouding)	-- 0	- 0
Natuurnetwerk Nederland	- Areaalverlies, verandering van de waterhuishouding, vermesting/verzuring, verstoring	0	0
Beschermde soorten	- weidevogelpopulaties - beschermde soorten.	0 0	0 0

8. EFFECTBESCHRIJVING LEEFOMGEVING

8. 1. Toetsingscriteria

Bij de effectbeschrijving van de effecten op het gebied van de leefomgeving zullen de volgende toetsingscriteria worden gehanteerd:
- De mate waarin nieuwe initiatieven verkeershinder kunnen veroorzaken (verkeersafwikkeling en verkeersveiligheid);
- gevolgen voor de concentraties luchtverontreinigende stoffen: stikstofdioxide en fijn stof (PM10 en 2,5). Waarbij algemene uitspraken worden gedaan (op gebiedsniveau) over de kans dat de grenswaarde wordt overschreden.
- De mate waarin het aantal geluidgehinderden zal toenemen als gevolg van nieuwe landbouw- en recreatie-activiteiten in het plangebied.
- De mate waarin kan worden voldaan aan de algemene afstandseisen uit het *Activiteitenbesluit* en de *Wet geurhinder en veehouderij;*
- De kans op overschrijding van de grenswaarde voor het plaatsgebonden risico en de oriëntatiewaarde voor het groepsrisico;
- De mate waarin gezondheidseffecten kunnen optreden ten gevolge van de ontwikkelingsmogelijkheden voor veehouderijen.

De geldende sectorale toetsingskaders zijn beschreven in hoofdstuk 4 van de toelichting bij het bestemmingsplan.

8. 2. Verkeershinder

8.2.1. Huidige milieusituatie en autonome ontwikkeling verkeershinder

In het plangebied zijn geen provinciale of snelwegen gelegen. Op het eiland zijn voornamelijk kronkelende landbouwwegen gelegen. Er is sprake van één hoofdroute die de dorpen Hollum, Ballum, Nes en Buren verbindt. Deze hoofdweg is voorzien van een vrijliggend fietspad.

Het eiland is te bereiken via de veerdienst Holwerd – Ameland. In de huidige situatie met autonome ontwikkeling neemt de verkeershinder (in het bijzonder de parkeerhinder) door toename van recreatie op het eiland in de zomermaanden licht toe. Op Ameland vinden relatief weinig verkeersongevallen plaats.

Figuur 26. Hoofdroute verbinding Hollum, Ballum, Nes en Buren (bron: Google Earth)

8.2.2. Milieueffecten verkeershinder

Voornemen: ontwikkelingen binnen de agrarische bouwvlakken
Uitbreiding agrarische bedrijven
Uitgaande van de theoretisch, maximale invulling van alle ontwikkelingsmogelijkheden voor agrarische bedrijven kan sprake zijn van een aanzienlijke toename van verkeer. In de praktijk zullen deze gevolgen echter beperkt blijven. Het stoppen van agrarische bedrijven en het verder vergroten van andere bedrijven, leidt ertoe dat de verkeersbewegingen zich concentreren op een kleiner aantal bedrijven. Per saldo zullen binnen het plangebied geen grote wijzingen in het aantal verkeersbewegingen optreden. Wel worden er mogelijk langere afstanden afgelegd, omdat bij schaalvergroting in bepaalde gevallen agrarische gronden op grotere afstand van bedrijfskavels komen te liggen. Als gevolg van dezelfde trend nemen agrarische machines ook toe in omvang en zwaarte. Omdat het stoppen en opschalen van bedrijvigheid niet specifiek aan één gebied is gebonden, is de verwachting dat de gevolgen voor het verkeer gespreid blijven over het gehele plangebied en dat deze effecten elkaar op gebiedsniveau grotendeels opheffen. Omdat er lokaal wel sprake kan zijn van verkeershinder, wordt dit gezien als een licht negatief effect (-/0).

Mestvergisting
In het bestemmingsplan wordt de mogelijkheid geboden voor mestvergisting. Als voorwaarde geldt dat het bedrijf eigen geproduceerde mest verwerkt. Tevens mogen co-substraten afkomstig van het eigen bedrijf of van derden worden aangevoerd. De co-vergiste mest dient op de tot het bedrijf behorende gronden te worden gebruikt en/of naar derden te worden afgevoerd. De capaciteit van de vergisting mag ten hoogste 100 ton per dag bedragen.

Enerzijds neemt het aantal verkeersbewegingen af omdat mest op het eigen bedrijf wordt verwerkt. Anderzijds nemen verkeersbewegingen toe door meer aanvoer van co-producten en afvoer van co-vergiste mest naar derden. Omdat er lokaal wel sprake kan zijn van verkeershinder, wordt het maximale effect beoordeeld als beperkt negatief (-/0).

Recreatieve ontwikkelingen
In het bestemmingsplan zijn mogelijkheden opgenomen voor de realisatie van twee verblijfsrecreatieve eenheden per agrarisch bouwperceel. Als gevolg daarvan kan het recreatieve verkeer in de gemeente toenemen. Dit is vooral het geval in de zomermaanden. Recreanten maken vooral gebruik van daarvoor geschikte routes zoals de gescheiden fietspaden en de rustige plattelandswegen. In de drukke oogstperiode, die begint in de nazomer, zullen de meeste recreanten overigens weer vertrokken zijn. De verkeersgeneratie van de kleinschalige recreatiemogelijkheden is dermate beperkt dat deze niet zal leiden tot een toename van verkeershinder (0).

8. 3. Luchtkwaliteit

8.3.1. Huidige milieusituatie en autonome ontwikkeling luchtkwaliteit

Op gebiedsniveau wordt in de gemeente Ameland ruimschoots voldaan aan de grenswaarden uit de Wet milieubeheer. De luchtkwaliteit op het eiland kan door het vrijwel ontbreken van lokale emissiebronnen worden getypeerd als zeer goed. Waar het gaat om de gezondheidssituatie zijn vooral de concentraties fijn stof (PM10) en zeer fijn stof (PM2,5) van belang. De concentraties fijn stof (PM10) voldoen in de huidige situatie aan de advieswaarde van de Wereldgezondheidsorganisatie. De concentraties zeer fijn stof (PM2,5) lagen in 2020 net boven de gezondheidskundige advieswaarde. Volgens de modellen laten de optredende concentraties een dalende trens zien. De verwachting is dat de concentraties in de toekomst verder zullen afnemen.

Figuur 27. Concentratie fijn stof in 2020

(Bron: Atlasleefomgeving.nl)

8.3.2. Milieueffecten luchtkwaliteit

Voornemen: ontwikkelingen binnen de agrarische bouwvlakken
De uitbreiding van de veestapel binnen de bouwvlakken kan leiden tot een toename van fijn stof. Met behulp van de emissiefactorenlijst kan de emissie van de uitbreiding van het aantal stuks vee in beeld worden gebracht en af worden gezet tegen vuistregels. Tabel 12 geeft een overzicht van de emissie waarbij mogelijk sprake is van een 'in betekenende mate' toename van de concentraties fijn stof op een bepaalde afstand gemeten vanaf het dierverblijf. De betreffende emissies zijn worstcase, inclusief een veiligheidsmarge.

Tabel 11 Vuistregel IBM conform Handreiking fijn stof en veehouderijen

afstand tot te toetsen plaats	70 m	80 m	90 m	100 m	120 m
totale emissie in g / jr van uitbreiding / oprichting	324.000	387.000	473.000	581.000	817.000

Uitgaande van een maximale invulling met 250 stuks melkrundvee en 175 stuks jongvee bedraagt de emissie van een bouwvlak van 1,5 hectare voor een grondgebonden veehouderij 36.150 gram per jaar. Op grond van de vuistregels in tabel 12 kan worden geconcludeerd dat een dergelijke emissie slechts een zeer beperkte bijdrage levert aan de concentraties luchtverontreinigende stoffen. Deze bijdrage is immers bijna 10 keer zo klein als de 324.000 gram per jaar waarbij op 70 meter van een bedrijf een relevante bijdrage aan de luchtkwaliteit kan optreden. Daarnaast vindt de beperkte toename ver onder de wettelijke grenswaarden plaats. De maximale gevolgen van het bestemmingsplan Buitengebied Ameland worden beoordeeld als beperkt negatief (-/0).

Mestvergisting
In het bestemmingsplan zijn mogelijkheden opgenomen voor mestvergisting. Door mestvergisting wordt biogas geproduceerd. Mestvergisting zelf heeft beperkte gevolgen voor de luchtkwaliteit ter plaatse. Het betreft hier het scheiden van bestaande meststromen in een gesloten systeem. De emissie naar de lucht neemt daardoor niet toe. Biogas dat ontstaat door het scheiden van meststromen, is van aardgaskwaliteit en kan daardoor worden geïnjecteerd in het aardgasnet. Het is ook mogelijk om (een deel van) het gas ter plekke om te zetten in elektriciteit en warmte. Dit gebeurt in een kleinschalige Warmte-Kracht-Koppelings-systeem (WKK). Wanneer biogas in een WKK-installatie[4] wordt verbrand, kan sprake zijn van beperkte uitstoot van stikstofdioxiden. Uit berekeningen voor een kleinschalige WKKinstallatie (500 kW_e), blijkt dat de effecten zeer beperkt blijven. Op een afstand van 40 meter is bij dit type installatie de bijdrage al gereduceerd tot 1,3 µg/m_3 NO_2, waarbij ook de invloed van zwaar verkeer is meegerekend. Geconcludeerd wordt, dat de mogelijkheid om mestvergisting op het erf toe te passen, leidt tot beperkte lokale effecten die, gezien de achtergrondconcentraties, zeker niet zullen leiden tot overschrijding van de grenswaarden. Dit wordt gewaardeerd als een licht negatief effect (-/0).

Overige ontwikkelingsmogelijkheden
De andere ontwikkelingsmogelijkheden die het bestemmingsplan biedt zijn dermate kleinschalig dat deze geen relevante gevolgen hebben voor de concentraties luchtverontreinigende stoffen (0).

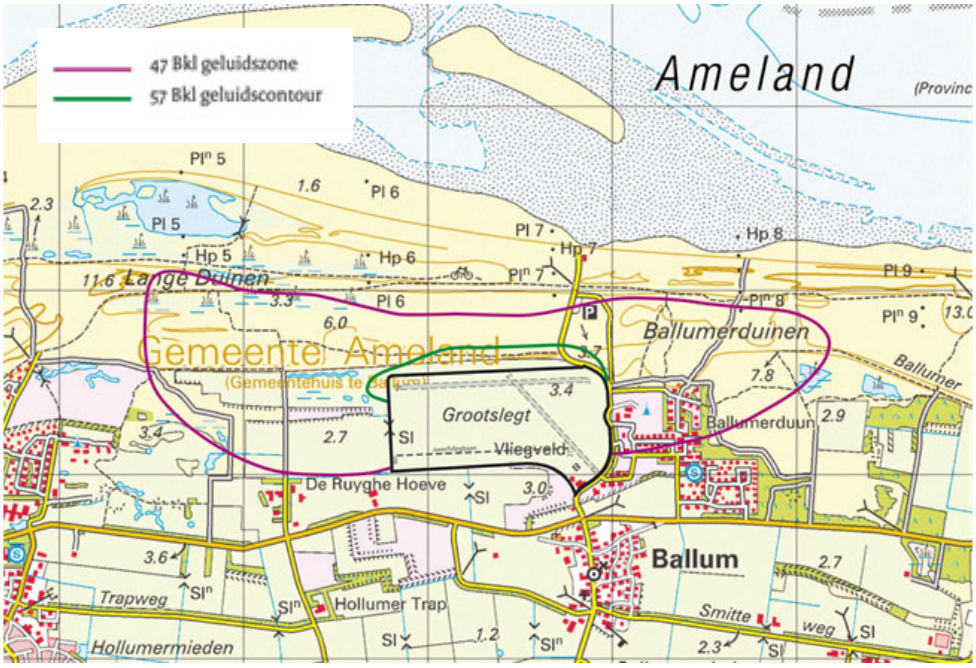
[4] Warmte-Kracht-Koppelingssysteem

8. 4. Geluid

8.4.1. Huidige milieusituatie en autonome ontwikkeling geluid

Inrichtingslawaai agrarische bedrijven
Over het algemeen leiden agrarische bedrijven in de huidige situatie niet tot relevante geluidhinder. De meeste agrarische bedrijven liggen op voldoende afstand van woningen of andere geluidsgevoelige gebouwen.

Ameland Airport
Rond Ameland Airport is een geluidzone vastgelegd. Binnen de 47 Bkl geluidzone dient rekening te worden gehouden met beperkingen voor nieuwe geluidgevoelige functies.

Figuur 28. Geluidzone Ameland Airport

(Bron: Omzettingsregeling luchthaven Ameland)

Wegverkeerslawaai en spoorweglawaai
Een hoge geluidsbelasting als gevolg van wegverkeerslawaai, komt in het buitengebied van Ameland nauwelijks voor. Een hoge geluidsbelasting als gevolg van spoorweglawaai komt niet voor.

8.4.2. Milieueffecten geluid

Voornemen: ontwikkelingen binnen de agrarische bouwvlakken
Rond veehouderijen en andere agrarische bedrijven kan sprake zijn van een zekere geluidbelasting. In de VNG-publicatie Bedrijven en milieuzonering zijn richtafstanden opgenomen voor agrarische activiteiten ten opzichte van

woningen (gebiedstype ‘rustige woonwijk’). De richtafstand voor het aspect geluid varieert van 30 meter tot 50 meter. In een gemengd gebied kunnen deze richtafstanden worden verkleind tot 10 en 30 m. Binnen de bouwmogelijkheden die het bestemmingsplan biedt, is het in veel gevallen mogelijk om op perceelsniveau te zoeken naar een inrichting waarmee onaanvaardbare akoestische situaties worden voorkomen. Dat geldt ook voor de kleinschalige windturbines die het bestemmingsplan binnen de bouwvlakken onder voorwaarden toestaat. Het effect is als neutraal beoordeeld (0). Gezien de aard en omvang van de ontwikkelingsruimte heeft gedetailleerd akoestisch onderzoek naar de bedrijfsactiviteiten in het kader van dit planMER geen toegevoegde waarde voor de besluitvorming over het bestemmingsplan Buitengebied Ameland.

Mestvergisting
Mestvergisting betreft een activiteit die voor 100% is gebonden aan de eigen agrarische bedrijfsvoering en trekt daardoor slechts beperkt extra verkeersbewegingen aan. De activiteit is pas toegestaan wanneer deze milieutechnisch inpasbaar is in de omgeving, waardoor geen sprake zal zijn van onaanvaardbare akoestische gevolgen (0).

8. 5. Geur

8.5.1. Huidige situatie en autonome ontwikkeling geur

In de huidige situatie voldoen vrijwel alle agrarische bedrijven aan de afstandseisen uit het Wet geurhinder en veehouderij en het Activiteitenbesluit. Dit heeft te maken met de opbouw van het landschap, waardoor de meeste agrarische bedrijven verspreid liggen.

8.5.2. Milieueffecten geur

Voornemen: ontwikkelingen binnen de agrarische bouwvlakken
In het nieuwe bestemmingsplan wordt uitbreidingsruimte geboden aan agrarische bedrijven. In de meeste gevallen is de uitbreidingsruimte aan de achterzijde van de bestaande bedrijfskavels of aan de zijde waar geen woningen of andere gevoelige bestemmingen zijn ingetekend. In de meeste gevallen liggen woningen buiten de afstandseisen die gelden voor dieren zonder geuremissiefactor die verblijven in het buitengebied (50 meter) of de bebouwde kom (100 meter).

Bij de inpassing van nieuwe stallen moet worden getoetst aan de normen uit de *Wet geurhinder en veehouderij* (of het *Activiteitenbesluit*). Zolang aan de normen wordt voldaan, kan de geurbelasting van deze bedrijven nog toenemen. Het maximale effect wordt als licht negatief beoordeeld (-/0).

Mestvergisting
De procesonderdelen waarin biogas aanwezig is, moeten gesloten zijn uitgevoerd. Dit geldt voor de vergister, de biogasopslag, de warmtekrachtinstallatie, de biogas opwerkunit, de naopslag en de overige onderdelen van het systeem (leidingennetwerk, besturingsinstallatie). Dit betekent dat bij normale bedrijfsvoering de biogasopwerking geen bron van geur mag vormen. Dit wordt beoordeeld als een neutraal (0).

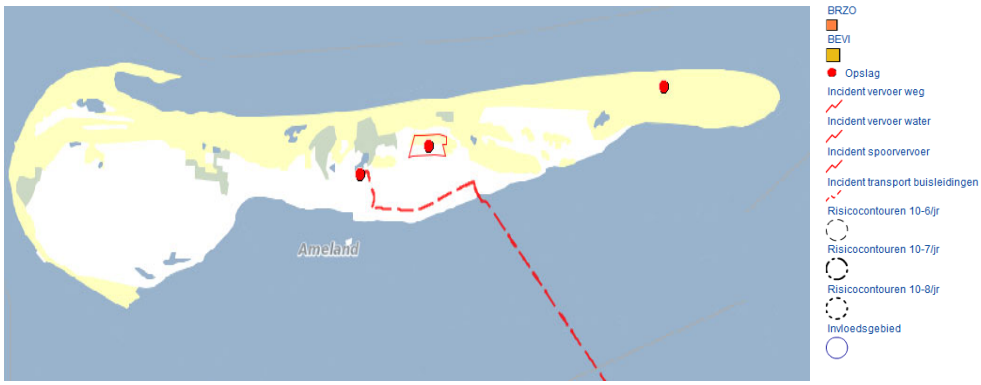
Nieuwe geurgevoelige objecten
Het bestemmingsplan biedt mogelijkheden voor de realisatie van nieuwe geurgevoelige objecten in de vorm van nevenfuncties bij agrarische bedrijven. Daarbij is als randvoorwaarde gekoppeld dat deze geen belemmering mag opleveren voor de bedrijfsvoering van omliggende percelen. Dit betekent dat er geen nieuwe geurgevoelige objecten op korte afstand van emissiepunten kunnen worden gerealiseerd. Gezien de aard en omvang van de ontwikkelingsruimte en de daaraan gekoppelde voorwaarden zal geen sprake zijn van een relevante toename van het aantal geurgehinderden (0).

Zoekgebied deeltijdboeren
Op Ameland zijn slechts een paar bedrijven waar dieren worden gehouden (schapen) die geur produceren. Dit zijn veelal deeltijdboeren. Op basis van wijzigingsmogelijkheden in het bestemmingsplan mogen zij een stal realiseren van maximaal 400 m^2. In een stal van 400 m^2 kunnen ongeveer 200 schapen worden gehouden. Voor schapen gelden in principe dezelfde afstandseisen als voor paarden en melkrundvee, met uitzondering van de winterperiode waarin de schapen maximaal 2-3 maanden op stal staan. Voor deze periode zijn geuremissiefactoren vastgesteld. De geurcontour van 200 schapen is kleiner dan de aan te houden vaste afstanden uit de Wgv. Gezien het beperkte aantal bouwvlakken en de beperkte omvang van de bouwmogelijkheden zal geen sprake zijn van relevante gevolgen voor de geurbelasting (0).

8. 6. Externe veiligheid

8.6.1. Huidige situatie en autonome ontwikkeling externe veiligheid

Binnen het plangebied zijn op beperkte schaal risicobronnen aanwezig. In figuur 29 is een uitsnede opgenomen van de risicokaart waarin de risicobronnen binnen en in de directe omgeving van het plangebied worden weergegeven.

Figuur 29. Risicobronnen (bron: www.risicokaart.nl)

Inrichtingen
Uit de risicokaart blijkt dat in het plangebied drie risicovolle inrichtingen zijn gelegen. Het betreffen geen BEVI inrichtingen.

Locatiepad 1
Ter plaatse is een hoofd procesinstallatie gelegen van de Nederlandse aardolie maatschappij. De installatie wordt gebruikt voor de winning van aardolie- en aardgaswinning. Het betreft geen BEVI inrichting. De inrichting heeft een 10^{-6} contour van 50 m. In de omgeving zijn in de huidige situatie geen kwetsbare objecten gelegen.

Klein Vaarwaterweg 14
Ter plaatse is een vakantiepark gelegen. Het vakantiepark beschikt over een zwembad met daarbij een opslagtank voor chloorbleekopslag. De tank heeft een opslagcapaciteit van 1.000 liter. De inrichting heeft geen 10^{-6} contour. In de nabije omgeving zijn geen kwetsbare objecten gelegen.

Bramerduinenpad 1
Ter plaatse is een gasdrukmeet- en regelstation gelegen. De inrichting heeft geen 10^{-6} contour. In het bestemmingsplan Nes is rondom de inrichting een veiligheidszone van 50 m gelegen waarbinnen geen kwetsbare objecten of beperkt kwetsbare objecten mogen worden opgericht.

Buisleidingen
In het plangebied ligt een hogedrukaardgasleiding (N-505-27). De leiding heeft een diameter van 8 inch en een maximale werkdruk van 40 bar. De leiding heeft een invloedsgebied van 95 m. Gezien de personendichtheden rondom de leiding zal geen sprake zijn van een overschrijding van 0,1 maal de oriënterende waarde.

Transport van gevaarlijke stoffen
In het plangebied vindt geen vervoer van gevaarlijke stoffen plaats over de weg, per spoor of over water.

8.6.2. Milieueffecten externe veiligheid

Voornemen: ontwikkelingen binnen de agrarische bouwvlakken
Gezien de ligging van de agrarische bedrijven maakt het bestemmingsplan geen nieuwe kwetsbare of beperkt kwetsbare objecten mogelijk binnen de PR 10^{-6}-contouren van de risicovolle inrichtingen in het plangebied. Ook worden er geen ontwikkelingen mogelijk gemaakt die kunnen leiden tot een relevante toename van de personendichtheden in het gebied. De neven- en vervolgfuncties kennen een dermate beperkte omvang dat deze geen gevolgen hebben voor de hoogte van het GR. Uitvoering van het voornemen wordt daarom neutraal (0) gewaardeerd.

Voornemen: Mestvergisting
Het bestemmingsplan maakt de oprichting van mestvergisting op bedrijfsniveau mogelijk. Het is niet aannemelijk dat een installatie voor monovergisting van dierlijke mest op boerderijschaal onder het Bevi valt. Toch wordt geadviseerd een veiligheidsafstand van 50 meter aan te houden gemeten vanaf het midden van de biogasopslag. Deze afstand is gebaseerd op berekeningen van het RIVM voor het in kaart brengen van de externe veiligheidsrisico's bij grootschalige productie van biogas. Bij installaties op boerderijschaal is de biogasproductie en de biogasopslag kleinschalig, waardoor de toepassing van deze afstand waarschijnlijk een conservatieve benadering is. Er worden in het bestemmingsplan geen mogelijkheden geboden om gevoelige objecten op te richten binnen deze afstand. Uitvoering van het voornemen wordt daarom neutraal (0) gewaardeerd.

Transport van gevaarlijke stoffen en buisleidingen
Het bestemmingsplan maakt geen ontwikkelingen mogelijk die kunnen leiden tot een relevante toename van de personendichtheden in het invloedsgebied van de leidingen en de wegen. De uitvoering van het bestemmingsplan zal dan ook geen gevolgen hebben voor de hoogte van het GR (0). Daarnaast worden geen (beperkt) kwetsbare objecten mogelijk gemaakt binnen de PR 10^{-6}-contour van de leidingen. Dit wordt als een neutraal effect beoordeeld (0).

8. 7. Gezondheid

8.7.1. Huidige situatie en autonome ontwikkeling gezondheid

In de omgeving van veehouderijen kunnen gezondheidseffecten optreden. Uitbreiding van veehouderijen kan leiden tot een hogere dichtheid van dieren binnen het plangebied en daarmee tot een toename van de kans op verspreiding van dierziekten en/of besmetting van mensen via de lucht. Dat is echter mede afhankelijk van de bedrijfsvoering en de inrichting van de bedrijven. De onderzoeken en beleidsvorming op dit vlak richten zich met name op de intensieve veehouderij.

Uit de voorgaande paragrafen in dit hoofdstuk blijkt dat de geurbelastingen en de concentraties fijn stof binnen het plangebied beperkt zijn. Hoewel gezondheidseffecten niet volledig kunnen worden uitgesloten is door het ontbreken van grootschalige intensieve veehouderijen de milieugezondheidskwaliteit ten gevolge van de veehouderijsector binnen de gemeente Ameland relatief goed.

8.7.2. Milieueffecten gezondheid

Binnen het plangebied zijn geen intensieve veehouderijen aanwezig. Het bestemmingsplan biedt daarnaast geen mogelijkheden voor omschakeling naar niet-grondgebonden veehouderijen. Rond melkrundveehouderijen en kleinschalige schapenhouderijen is over het algemeen geen sprake van directe gezondheidseffecten. Als gevolg van de ontwikkelingsmogelijkheden die het bestemmingsplan biedt kan een beperkte toename van de concentraties fijn stof en geurbelasting optreden. Gezien de voorgaande sectorale analyses zal geen sprake zijn van een relevante verslechtering van de gezondheidssituatie. Verder is van belang dat als gevolg van het bestemmingsplan niet op grote schaal nieuwe gevoelige functies zullen worden gerealiseerd op belaste locaties. Om deze redenen worden de maximale gezondheidseffecten van het bestemmingsplan beoordeeld als neutraal (0).

8. 8. Samenvatting en waardering effecten leefomgeving

De voorgaande effectbeschrijving leidt tot een beoordeling zoals weergegeven in tabel 12. Het bestemmingsplan heeft geen relevante gevolgen voor de leefomgevingskwaliteit. Uitgaan de van de maximale invulling van de ontwikkelingsmogelijkheden kan sprake zijn van een beperkte verslechtering van de verkeerssituatie (verkeersveiligheid).

Tabel 12 Samenvattende effectbeoordeling leefomgeving

Aspect	Criterium	Waardering van het effect	
		Voornemen: maximaal	Zoekgebied deeltijdboeren en opgaande teelten
Verkeershinder	- Aantal gehinderden	-/0	0
Geurhinder	- Geurbelasting / aantal gehinderden	-/0	0
Geluid	- Geluidsbelasting / aantal gehinderden	0	0
Luchtkwaliteit	- Concentraties luchtverontreinigende stoffen	-/0	0
Externe veiligheid	- Plaatsgebonden risico - Groepsrisico	0 0	0 0
Gezondheid	- Milieugezondheidskwaliteit	0	0

9. CONCLUSIES EN DOORVERTALING IN HET BESTEMMINGS-PLAN

9. 1. Samenvattende effectbeoordeling

De onderstaande tabel geeft een samenvattend overzicht van de effectbeoordelingen. Daarbij wordt onderscheid gemaakt in de effecten die samenhangen met de maximale invulling van de ontwikkelingsmogelijkheden die binnen de bouwvlakken worden geboden en de maximale effecten die samenhangen met de zoekgebieden voor hobby- / deeltijdboeren en opgaande beplanting.

Tabel 13 Samenvattende effectbeoordeling

Thema	Criterium	Waardering van het effect	
		Voornemen: maximaal	Zoekgebied deeltijd-boeren en opgaande teelten
Bodem en water	Bodemkwaliteit	0	0
	Waterkwantiteit	0	0
	Keringen	0	0
	Grondwater	0	0
	Waterkwaliteit	-	0
	Watersysteem	0	0
Landschap, cultuurhistorie en archeologie	Openheid	0	-/0
	Verkavelingsstructuur	0	0
	Kenmerkende bebouwing	0	0
	Hemelhelderheid (duisternis)	0	0
	Stilte	0	0
	Archeologische waarden	0	0
Ecologie	Natura 2000 - verzuring/vermesting - overige criteria	 -- 0	 -/0 0
	Natuurnetwerk Nederland	0	0
	Weidevogelpopulaties	0	0
	Beschermde soorten	0	0
Leefomgeving	Verkeershinder	-/0	0
	Geurhinder	-/0	0
	Geluidhinder	0	0
	Luchtkwaliteit	-/0	0
	Risicosituatie	0	0
	Gezondheid	0	0

9. 2. Conclusies

Uit de resultaten zoals vastgelegd in het planMER en de passende beoordeling blijkt dat effecten van de ontwikkelingsruimte in het bestemmingsplan Buitengebied over het algemeen beperkt zijn. Dit is het gevolg van:

- de aard en omvang van de ontwikkelingen die worden mogelijk gemaakt: het bestemmingsplan is consoliderend van aard. Dit betekent dat geen ingrijpende functiewijzigingen worden mogelijk gemaakt. De ontwikkelingsmogelijkheden die het bestemmingsplan biedt richten zich voornamelijk op de bouw- en gebruiksmogelijkheden binnen de bouwvlakken;
- de voorwaarden en uitgangspunten die in de bestemmingsplanregels worden gesteld aan toekomstige initiatieven: aan de ontwikkelingen met potentiële milieugevolgen zijn in het bestemmingsplan diverse voorwaarden gekoppeld. Ook zijn er regelingen opgenomen ter bescherming van de natuurwaarden en de landschappelijke, cultuurhistorische en archeologische waarden;
- de over het algemeen gunstige milieusituatie in het plangebied en in de omgeving daarvan (de referentiesituatie): binnen het plangebied is sprake van een relatief lage milieubelasting en veel milieugebruiksruimte.

De beoordelingen in de tabel zijn gebaseerd op de effecten die samenhangen met de maximale benutting van alle ontwikkelingsmogelijkheden die het bestemmingsplan biedt, rekening houdend met de voorwaarden en uitgangspunten zoals vastgelegd in het bestemmingsplan. Uitgaande van de reëel te verwachten ontwikkelingen zullen de effecten (nog) beperkter zijn. Belangrijkste aandachtspunt dat volgt uit de effectbeschrijvingen in het planMER zijn de gevolgen van een mogelijke toename van stikstofdepositie door een eventuele uitbreiding van de veestapel. Op dit punt zullen in het bestemmingsplan nadere voorwaarden moeten worden opgenomen.

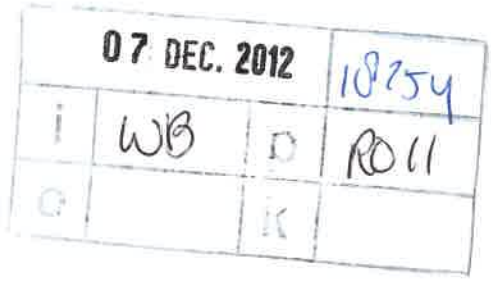
Natura 2000
Uit de passende beoordeling blijkt dat zonder nadere randvoorwaarden significante negatieve effecten als gevolg van een toename van stikstofdepositie op de Natura 2000-gebieden niet zijn uit te sluiten In de passende beoordeling is bekeken op welke wijze kan worden gekomen tot een uitvoerbaar alternatief in het kader van de Wet natuurbescherming. Naar aanleiding hiervan worden in de planregels nadere voorwaarden verbonden aan de wijziging of uitbreiding van veehouderijen.

Overig
Voor de overige thema's en criteria is met de set van voorwaarden die in de planregels zijn verbonden aan toekomstige initiatieven voldoende geborgd dat geen onaanvaardbare effecten optreden. Daarbij gaat het enerzijds om de randvoorwaarden en eisen die zijn verbonden aan de verschillende flexibiliteitsbepalingen (met een binnenplanse afwijking via omgevingsvergunning). Anderzijds zijn in het plan verschillende beschermende regelingen opgenomen (bijvoorbeeld ten aanzien van landschappelijke openheid, bepaalde cultuurhistorische waarden en archeologische waarden).

9. 3. Leemten in kennis en evaluatie

Als gevolg van onvolledige informatie, het detailniveau van milieuonderzoeken, de beperkingen van rekenmodellen en het feit dat milieuonderzoeken soms door actuele (beleids)ontwikkelingen worden achterhaald, kunnen leemten in kennis ontstaan. Gezien de effectbeoordeling in het planMER en de passende beoordeling en het conserverende karakter van het bestemmingsplan is geen directe aanleiding voor een uitgebreide en gedetailleerde monitoring en evaluatie van de milieugevolgen.

BIJLAGE 1 OVERLEGREACTIES REIKWIJDTE EN DETAILNIVEAU

provinsje fryslân
provincie fryslân

postbus 20120
8900 hm leeuwarden
tweebaksmarkt 52
telefoon: (058) 292 59 25
telefax: (058) 292 51 25

www.fryslan.nl
provincie@fryslan.nl
www.twitter.com/provfryslan

College van burgemeester en wethouders
van de gemeente Ameland
Postbus 22
9160 AA HOLLUM

Leeuwarden, 3 december 2012
Verzonden,
06 DEC. 2012

Ons kenmerk	:	01034763
Afdeling	:	Stêd en Plattelân
Behandeld door	:	G. van der Wielen-Berg / (058) 292 57 78 of g.vanderwielen@fryslan.nl
Uw kenmerk	:	
Bijlage(n)	:	

Onderwerp : voorontwerp Notitie Reikwijdte en Detailniveau planMER Buitengebied Ameland

Geacht college,

Op 19 november 2012 is bovengenoemde notitie ter advisering ontvangen.

Ik constateer dat de notitie zowel voor wat betreft de reikwijdte als ook het detailniveau zeer uitgebreid is uitgewerkt. In mijn ogen is de notitie dan ook compleet. Wel merk ik het volgende op.

In de notitie worden nieuwe ontwikkelingen genoemd die in het bestemmingsplan buitengebied zullen worden geregeld. In het kader van de beoordeling van het bestemmingsplan buitengebied zal worden bekeken of deze ontwikkelingen planologisch aanvaardbaar zijn en passen binnen de Verordening Romte.

Wellicht ten overvloede wijs ik u er op dat het provinciaal beleid een maximale maat van 3 hectares hanteert voor de uitbreiding van een bouwperceel van agrarische bedrijven. Silo's, mestvergisters en de landschappelijke inpassing dienen binnen het bouwperceel te worden geplaatst cq. te worden gerealiseerd.

provinsje fryslân
provincie fryslân

provinsje fryslân

Hoogachtend,

Namens het college van Gedeputeerde Staten,

T. Ietswaart
Hoofd Team Algemeen Beleid

WETTERSKIP
FRYSLÂN

Gemeente Ameland
De heer W. Bakema
Postbus 22
9160 AA HOLLUM

07 DEC. 2012 18253
WB RO 11

Leeuwarden, 5 december 2012
Bijlage(n):

Ons kenmerk: WFN1217958
Tel: 058-292 22 22 / J.P. van der Kloet

Beleidsontwikkeling en realisatie
Uw kenmerk:

VERZONDEN 06 DEC. 2012

Onderwerp:
Reactie op Notitie Reikwijdte en Detailniveau Plan MER Buitengebied Ameland

Geachte heer Bakema,

Op 19 november 2012 ontvingen wij de *Notitie Reikwijdte en Detailniveau PlanMER Buitengebied Ameland*. In deze brief geven wij onze reactie op deze notitie.

Notitie Reikwijdte en detailniveau
In de notitie reikwijdte en detailniveau is afgebakend welke aspecten in het planMER moeten worden meegenomen en op welke manier deze worden onderzocht.

In *paragraaf 3.3 Bodem en water* geeft u aan welke mogelijke milieueffecten voor bodem en water in de planMER in beeld worden gebracht. Het gaat dan om de effecten op *waterafvoer* en waterkwaliteit. Waterkwantiteit betreft het voorkomen van wateroverlast en het voorkomen van een watertekort. Het gaat er om dat de juiste hoeveelheid water op het juiste moment op de juiste plaats is. Wanneer alleen wordt gekeken naar waterafvoer kan dat leiden tot problemen verderop in het watersysteem. Het lijkt ons daarom logischer wanneer in de planMER naast de effecten op waterkwaliteit ook wordt gekeken naar de effecten op *waterkwantiteit*.

In *paragraaf 3.3* geeft u aan dat u de beoordeling van de effecten op water en bodem doet op basis van bestaande informatie van het waterschap. Kunt u aangeven om welke informatie het gaat en hoe deze informatie gebruikt wordt voor het beoordelen van de effecten?

In *paragraaf 5.2 Te onderzoeken ontwikkelingen en milieuaspecten* geeft u aan welke ontwikkelingsmogelijkheden worden onderzocht op welk type effecten. Voor de effecten op waterafvoer en waterkwaliteit kijkt u naar de volgende ontwikkelingsmogelijkheden:
- Vergroting agrarische bouwpercelen (voornemen);
- Aanvullende invulling Ameland Airport Ballum.

Naar ons idee kunnen ook de volgende ontwikkelingsmogelijkheden van invloed zijn op waterkwaliteit en waterkwantiteit:

Wetterskip Fryslân
Postbus 36, 8900 AA Leeuwarden
Telefoon: 058 - 292 22 22 - Fax: 058 - 292 22 23

WSF07-0906

- Mestvergisting, in verband met de mogelijke invloed op de waterkwaliteit;
- Boerencampings en groepsaccommodatie, onder andere in verband met mogelijk andere wensen aangaande het beschermingsniveau tegen wateroverlast;
- Hobby- en deeltijdboeren en opgaande beplanting, onder andere in verband met mogelijke wenselijke wijzigingen in het detailwatersysteem.

Graag zouden we zien dat ook voor bovenstaande ontwikkelingsmogelijkheden de effecten op waterkwantiteit en –kwaliteit in beeld gebracht worden.

In paragraaf 2.3 onder *beschermen van waarden* geeft u aan dat voor het dempen, graven, verdiepen en verbreden van sloten een omgevingsvergunning aangevraagd moet worden. Wellicht ten overvloede merken wij op dat de initiatiefnemer voor het uitvoeren van deze werkzaamheden ook een watervergunning van Wetterskip Fryslân nodig heeft.

RO-procedure

In *paragraaf 1.4 Procedure en inhoud van een planMER* staat de planning van de planMER naast de Bestemmingsplanprocedure. Hierin is te zien dat u de procedure voor het bestemmingsplan later in de tijd opstart. Voor het bestemmingsplan voeren wij in een later stadium dan ook nog een watertoets uit. Omdat het bestemmingsplan Buitengebied een abstract plan is heeft ook de watertoets en het daaruit voortkomende wateradvies een abstract karakter. Er worden wel nieuwe ontwikkelingen mogelijk gemaakt maar het is nog niet duidelijk op welke locatie deze ontwikkelingen exact plaats gaan vinden. Graag vernemen wij van u wanneer u de watertoets voor het bestemmingsplan Buitengebied wilt uitvoeren.

In de notitie geeft u op pagina 9 aan dat grote uitbreidingen van agrarische bedrijven alleen mogelijk zijn op basis van de *Nije Pleats* methodiek. Wij stellen het op prijs wanneer ook het aspect water in een vroegtijdig stadium in de uitwerking van de plannen via deze methodiek wordt meegenomen.

Vervolg

In deze brief hebben wij onze reactie gegeven op de notitie reikwijdte en detailniveau. Graag horen wij van u hoe onze reactie in de verdere planMER wordt meegenomen en hoe u in de planMER waterkwantiteit en waterkwaliteit meeneemt.

Hoogachtend,

namens het dagelijks bestuur van Wetterskip Fryslân,

Mevrouw drs. R. Smit,
manager Cluster Plannen.

WSF08-0906

BIJLAGE 2 PASSENDE BEOORDELING

Ameland

Buitengebied

Passende beoordeling op grond van de Wet natuurbescherming

Inhoud

1. Inleiding **3**
1.1. Aanleiding 3
1.2. Leeswijzer 3

2. Wettelijk kader **5**
2.1. Vogel- en Habitatrichtlijn 5
2.2. Wet natuurbescherming 5

3. Natura 2000-gebieden **9**
3.1. Algemeen 9
3.2. Duinen Ameland 11
3.2.1. Algemene beschrijving en instandhoudingsdoelen 11
3.2.2. Relevante aspecten 12
3.3. Noordzeekustzone 12
3.3.1. Algemene beschrijving en instandhoudingsdoelen 12
3.3.2. Relevante aspecten 14
3.4. Waddenzee 14
3.4.1. Algemene beschrijving en instandhoudingsdoelen 15
3.4.2. Effecten 18
3.5. Stikstofgevoeligheid 18

4. Effectbeschrijving- en beoordeling **19**
4.1. Inleiding 19
4.2. Stikstofdepositie 19
4.3. Recreatieve verstoring 20
4.4. Mechanische verstoring 20
4.5. Verandering van de waterhuishouding 20
4.6. Verontreiniging 21

5. Conclusies en maatregelen **23**
5.1. Conclusie 23
5.2. Maatregelen 23

Bijlagen:

1 Bronnenlijst
2 Onderzoek stikstofdepositie, fase 1
3 Aerius-berekening: referentie
4 Aerius-berekening: maximaal bouwvlak
5 Onderzoek stikstofdepositie, fase 2
6 Aerius-berekening veehouderijen (fase 2)

2 Inhoud

1. Inleiding

1.1. Aanleiding

Het bestemmingsplan Buitengebied Ameland voorziet in een geactualiseerde planologisch-juridische regeling voor het buitengebied. Het bestemmingsplan maakt deel uit van de actualisering bestemmingsplannen gemeente Ameland. In het plangebied ligt het Natura 2000-gebied Duinen Ameland. Verder zijn langs de randen delen van het plangebied gelegen binnen de Natura 2000-gebieden Noordzeekustzone of Waddenzee.

Omdat significant negatieve effecten als gevolg van de maximale mogelijkheden die het bestemmingsplan biedt, niet op voorhand kunnen worden uitgesloten, is het noodzakelijk onderhavige passende beoordeling op te stellen. De voorliggende passende beoordeling is onderdeel van het planMER dat is opgesteld in het kader van de actualisatie van het bestemmingsplan Buitengebied. Voor een beschrijving van de uitgangspunten voor de herziening en de wijze waarop hiermee wordt omgegaan in planMER en passende beoordeling wordt verwezen naar hoofdstuk 2 en 3 van het planMER.

1.2. Leeswijzer

Hoofdstuk 2 geeft een overzicht van het wettelijke toetsingskader. Hoofdstuk 3 geeft een beschrijving van de relevante Natura 2000-gebieden. In hoofdstuk 4 komt de effectbeschrijving- en beoordeling aan de orde en hoofdstuk 5 bevat ten slotte de samenvattende conclusies en eventuele maatregelen.

4 Inleiding

2. Wettelijk kader

2.1. Vogel- en Habitatrichtlijn

Op Europees niveau bestaan twee richtlijnen die bepalend zijn voor het natuurbeleid in de verschillende lidstaten: de Vogelrichtlijn en de Habitatrichtlijn.

De Europese Vogelrichtlijn[1] is opgesteld in 1979 en heeft als doelstellingen:
- Beschermen van alle in het wild levende vogels en hun leefgebieden; extra bescherming trekvogels en bedreigde vogelsoorten door aanwijzing Speciale Beschermingszones (SBZ's);
- Opstellen beheersmaatregelen om de SBZ's in gunstige staat van instandhouding te houden of te brengen (instandhoudingsdoelen);
- Passende beoordeling van gevolgen van plannen of projecten, rekening houdend met de instandhoudingsdoelen.

De Habitatrichtlijn[2] is in 1992 opgesteld ter bevordering van de biodiversiteit in Europa. De doelstellingen van de Habitatrichtlijn luiden:
- Bescherming biodiversiteit door Speciale Beschermingszones (SBZ's) aan te wijzen voor bedreigde planten en dieren (behalve vogels) en hun leefgebieden;
- Opstellen beheersmaatregelen om de SBZ's in gunstige staat van instandhouding te houden of te brengen (instandhoudingsdoelen);
- Passende beoordeling van gevolgen van plannen of projecten, rekening houdend met de instandhoudingsdoelen.

2.2. Wet natuurbescherming

In Nederland hebben diverse natuurgebieden een beschermde status onder de Wet natuurbescherming (hierna: Wnb). Daarbij zijn twee soorten beschermingen te onderscheiden:
- Natura 2000-gebieden;
- Bijzondere nationale natuurgebieden.

Natura 2000-gebieden
Natura 2000 richt zich op het behoud en de ontwikkeling van natuurgebieden in heel Europa. Natura 2000 is de overkoepelende naam voor gebieden die worden beschermd vanuit de Vogel- en Habitat-richtlijn. Volgens deze Europese richtlijnen moeten lidstaten specifieke diersoorten en hun natuurlijke leefomgeving (habitat) beschermen om de biodiversiteit te behouden. Voor Nederland gaat het om ruim 160 gebieden. Alle Natura 2000-gebieden liggen binnen het Nationaal Natuurnetwerk. In het aanwijzingsbesluit staat welke doelen Nederland nastreeft voor een bepaald gebied, bijvoorbeeld welke planten en dieren bescherming verdienen. Vervolgens komt er in nauw overleg met betrokken partijen een beheerplan, waarin onder andere staat beschreven welke maatregelen nodig zijn om de doelen te behalen.

1) Richtlijn 79/409/EEG van de Raad van 2 april 1979 inzake het behoud van de vogelstand
2) Richtlijn 92/43/EEG van de Raad van 21 mei 1992 inzake de instandhouding van de natuurlijke habitats en de wilde flora en fauna

Bijzondere nationale natuurgebieden
De Minister van Economische Zaken (EZ) kan buiten de gebieden die deel uitmaken van het Europese netwerk van natuurgebieden Natura 2000, ook bijzondere nationale natuurgebieden aanwijzen wanneer deze zijn opgenomen op een lijst als bedoeld in artikel 4, eerste lid, van de Habitatrichtlijn of onderwerp zijn van een procedure als bedoeld in artikel 5 van de Habitatrichtlijn. De beschermende werking die geldt voor gebieden die behoren tot Natura 2000, geldt in dat geval ook voor het bijzondere nationaal natuurgebied.

Wettelijk kader
De Wnb
- verankert de Europese gebiedsbescherming van Natura 2000, bestaande uit Speciale Beschermingszones (SBZ's) op grond van de Europese Vogel- en Habitatrichtlijn, in de Nederlandse wetgeving;
- vormt de wettelijke basis voor de aanwijzingsbesluiten met instandhoudingsdoelstellingen;
- legt de rol van bevoegd gezag voor verlening van vergunningen meestal bij de provincies.

Voor Natura 2000-gebieden gelden onder meer de volgende verplichtingen.
- De overheid dient ervoor te zorgen dat de kwaliteit van de natuurlijke habitats en de habitats van soorten in de speciale beschermingszones niet verslechtert. Tevens mag er geen verstoring optreden voor de soorten waarvoor de zones zijn aangewezen.
- Voor elk plan of project dat niet direct verband houdt met of nodig is voor het beheer van het gebied, maar afzonderlijk of in combinatie met andere plannen of projecten significante gevolgen kan hebben voor zo'n gebied, wordt een passende beoordeling gemaakt van de gevolgen voor het gebied. Bevoegde nationale instanties geven slechts toestemming voor het plan of project nadat zij de zekerheid hebben verkregen dat de natuurlijke kenmerken van het gebied niet worden aangetast.
- Als een plan of project om dwingende reden van groot openbaar belang toch moet worden gerealiseerd, terwijl significant negatieve effecten niet kunnen worden uitgesloten, moeten alle nodige compenserende maatregelen worden genomen om te waarborgen dat de algehele samenhang van het Europees ecologisch netwerk (Natura 2000) bewaard blijft.

In artikel 2.7, eerste lid, van de Wnb is de habitattoets voor het vaststellen van een bestemmingsplan neergelegd. Artikel 2.7, eerste lid, van de Wnb luidt als volgt:

Een bestuursorgaan stelt een plan dat niet direct verband houdt met of nodig is voor het beheer van een Natura 2000-gebied, en dat afzonderlijk of in combinatie met andere plannen of projecten significante gevolgen kan hebben voor een Natura 2000-gebied, uitsluitend vast indien is voldaan aan artikel 2.8, met uitzondering van het negende lid.

Artikel 2.8 van de Wnb luidt als volgt:
1. Voor een plan als bedoeld in artikel 2.7, eerste lid, of een project als bedoeld in artikel 2.7, derde lid, onderdeel a, maakt het bestuursorgaan, onderscheidenlijk de aanvrager van de vergunning, een passende beoordeling van de gevolgen voor het Natura 2000-gebied, rekening houdend met de instandhoudingsdoelstellingen voor dat gebied.
2. In afwijking van het eerste lid hoeft geen passende beoordeling te worden gemaakt, ingeval het plan of het project een herhaling of voortzetting is van een ander plan, onderscheidenlijk project, of deel uitmaakt van een ander plan, voor zover voor dat andere plan of project een passende beoordeling is gemaakt en een nieuwe passende beoordeling redelijkerwijs geen nieuwe gegevens en inzichten kan opleveren over de significante gevolgen van dat plan of project.
3. Het bestuursorgaan stelt het plan uitsluitend vast, en gedeputeerde staten verlenen voor het project, bedoeld in het eerste lid, uitsluitend een vergunning, indien uit de passende beoordeling

de zekerheid is verkregen dat het plan, onderscheidenlijk het project de natuurlijke kenmerken van het gebied niet zal aantasten.

4. In afwijking van het derde lid kan, ondanks het feit dat uit de passende beoordeling de vereiste zekerheid niet is verkregen, het plan worden vastgesteld, onderscheidenlijk de vergunning worden verleend, indien is voldaan aan elk van de volgende voorwaarden:
   a. er zijn geen alternatieve oplossingen;
   b. het plan, onderscheidenlijk het project, bedoeld in het eerste lid, is nodig om dwingende redenen van groot openbaar belang, met inbegrip van redenen van sociale of economische aard, en
   c. de nodige compenserende maatregelen worden getroffen om te waarborgen dat de algehele samenhang van Natura 2000 bewaard blijft.
5. Ingeval het plan, onderscheidenlijk het project, bedoeld in het eerste lid, significante gevolgen kan hebben voor een prioritair type natuurlijke habitat of een prioritaire soort in een Natura 2000-gebied, geldt, in afwijking van het vierde lid, onderdeel b, de voorwaarde dat het plan, onderscheidenlijk het project nodig is vanwege:
   a. argumenten die verband houden met de menselijke gezondheid, de openbare veiligheid of met voor het milieu wezenlijk gunstige effecten, of
   b. andere dwingende redenen van openbaar belang, na advies van de Europese Commissie.
   6. Een advies van de Europese Commissie als bedoeld in het vijfde lid, onderdeel b, wordt door de Minister gevraagd. Het bestuursorgaan, onderscheidenlijk gedeputeerde staten doen daartoe een verzoek aan de Minister.
7. Compenserende maatregelen als bedoeld in het vierde lid, onderdeel c, maken onderdeel uit van het plan, onderscheidenlijk de verplichting om deze maatregelen te treffen maakt onderdeel uit van de vergunning voor het project, bedoeld in het eerste lid. Het bestuursorgaan dat het plan vaststelt meldt, onderscheidenlijk gedeputeerde staten melden de compenserende maatregelen aan Onze Minister, die de Europese Commissie van de maatregelen op de hoogte stelt.
8. Ingeval een compenserende maatregel voorziet in de ontwikkeling of verbetering van leefgebieden voor vogels, natuurlijke habitats of habitats voor soorten buiten een Natura 2000-gebied, draagt Onze Minister ervoor zorg dat deze leefgebieden of habitats een Natura 2000-gebied, of een onderdeel van een Natura 2000-gebied worden.

Een passende beoordeling is verplicht als een plan, afzonderlijk of in combinatie met andere plannen of projecten, significante gevolgen kan hebben voor de betrokken Natura 2000-gebieden. Voor de inschatting van de effecten die een plan kan hebben, moet de significantie worden beoordeeld in het licht van de instandhoudingsdoelstellingen van een Natura 2000-gebied, die voor kwalificerende soorten en habitats zijn geformuleerd. Als niet op grond van objectieve gegevens op voorhand significante gevolgen op een Natura 2000-gebied zijn uitgesloten, moet een passende beoordeling worden gemaakt. In de passende beoordeling worden de effecten op Natura 2000-gebieden nader onderzocht. Vervolgens kan een bestemmingsplan slechts worden vastgesteld indien is verzekerd dat ook bij een maximale invulling van het plan de natuurlijke kenmerken van het Natura 2000-gebied niet worden aangetast.

8 Wettelijk kader

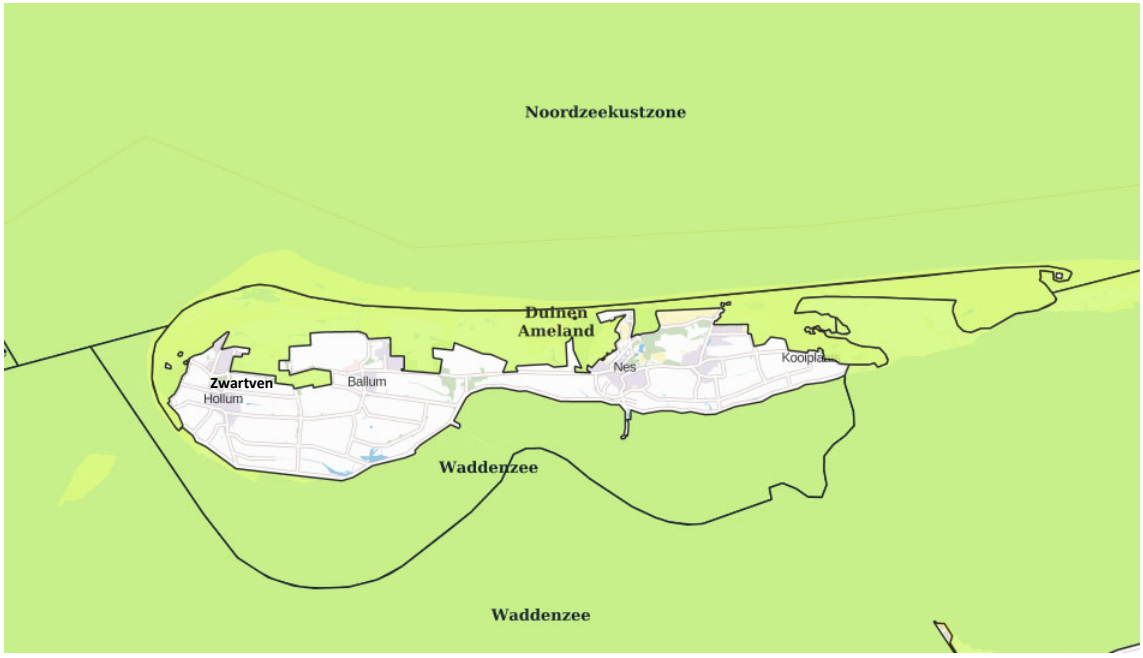
3. Natura 2000-gebieden

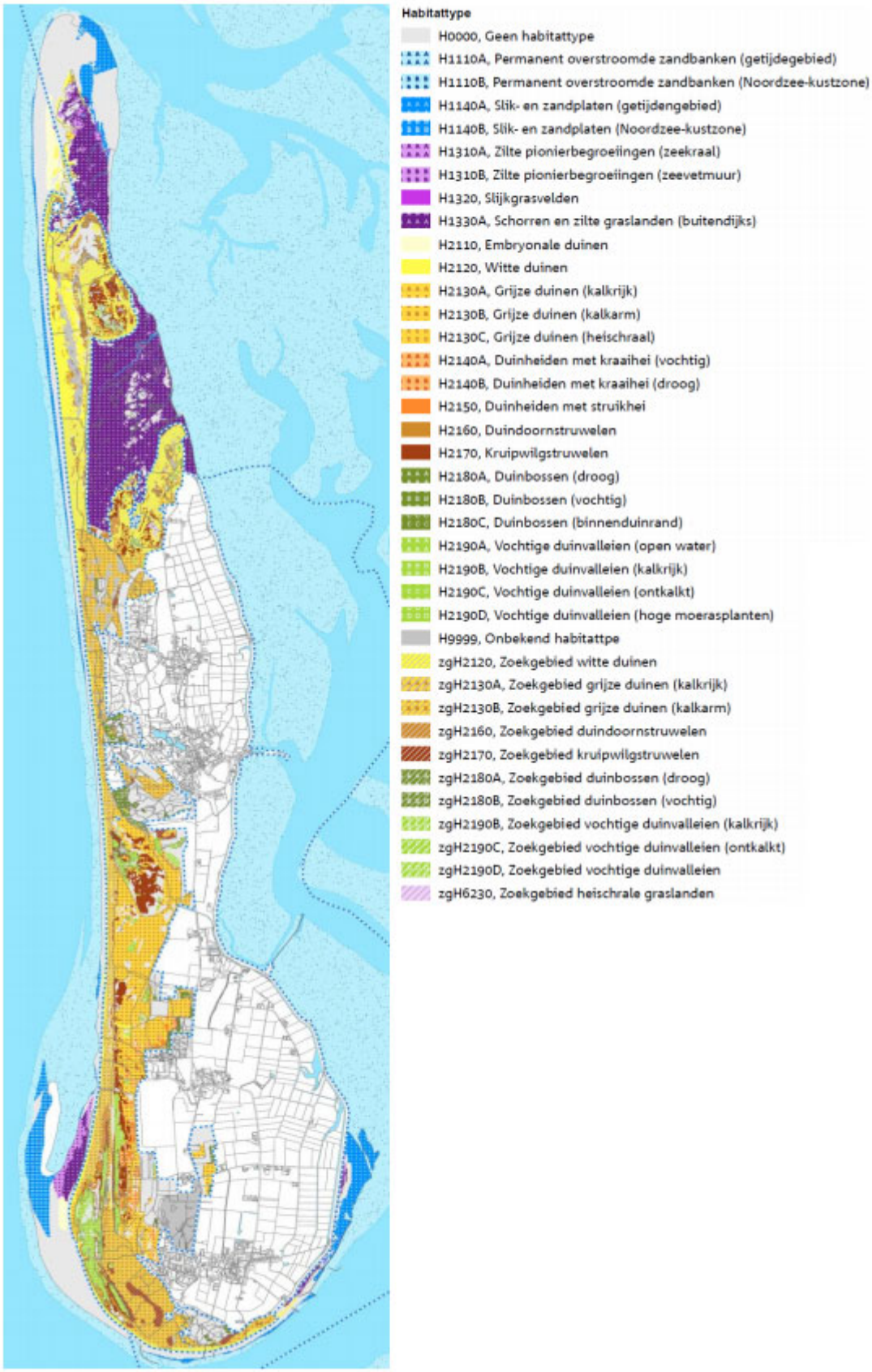
3.1. Algemeen

In het plangebied liggen delen van het Natura 2000-gebied Duinen Ameland. Daarnaast zijn delen van het plangebied onderdeel van de Natura 2000-gebieden Noordzeekustzone of Waddenzee.

De genoemde gebieden zijn maatgevend voor de verder weg gelegen gebieden. Naarmate de afstand tot het plangebied toeneemt, nemen de effecten, waaronder de stikstofdepositie, af.

Figuur 3.1 Natura 2000-gebieden in en rond de gemeente Ameland

Figuur 3.2 Habitattypenkaart Ameland (bron: Natura 2000 beheerplan Duinen Ameland)

3.2. Duinen Ameland

3.2.1. Algemene beschrijving en instandhoudingsdoelen

Het gebied Duinen Ameland wordt landschappelijk gekenmerkt door een uitgestrekt duingebied dat zich over de gehele lengte van het eiland uitstrekt. In het oosten en in de noordwesthoek groeit het eiland aan, ter hoogte van Nes en Buren vindt kustafslag plaats. Het gebied heeft een grote diversiteit aan milieutypen als gevolg van de grote variatie in nat versus droog, zoet versus zout en kalkhoudend versus kalkarm. In het oosten zijn de duinen relatief kalkrijk en is de verstuivingsdynamiek hoog, waardoor de hier gelegen Kooiduinen en Oerderduinen soortenrijk zijn. In het westen zijn het laagveenmoeras van de Lange Duinen, de heideterreinen en de korstmosrijke, oude duinkoppen bij Hollum bijzonder. In de binnenduinrand is een groot areaal aan natte duinheiden aanwezig met kraaihei en dophei. Het gebied omvat ook een paar kleine boscomplexen die bestaan uit aangeplant naald- en loofbos en spontane opslag. In tabel 3.1 zijn de instandhoudingsdoelen van dit Habitatrichtlijngebied opgenomen.

Figuur 3.2 Duinboog Hollum-Ballum (bron: Natura 2000 beheerplan Duinen Ameland 2016)

Tabel 3.1 Instandhoudingsdoelen Duinen Ameland

		Doelst. Opp.vl.	Doelst. Kwal.	Doelst. Pop./ draagkracht paren
Habitattypen				
H1330A	Schorren en zilte graslanden, buitendijks	=	=	
H2120	Witte duinen	=	=	
H2130A	*Grijze duinen (kalkrijk)	=	=	
H2130B	*Grijze duinen (kalkarm)	>	>	
H2130C	*Grijze duinen (heischraal)	>	>	
H2140A	*Duinheiden met kraaihei (vochtig)	=	>	
H2140B	*Duinheiden met kraaihei (droog)	=	=	
H2150	*Duinheiden met struikhei	=	=	
H2160	Duindoornstruwelen	=	=	
H2170	Kruipwilgstruwelen	= (<)	=	
H2180A	Duinbossen (droog)	=	=	
H2180B	Duinbossen (vochtig)	=	=	
H2180C	Duinbossen (binnenduinrand)	=	=	
H2190A	Vochtige duinvalleien (open water)	=	=	
H2190B	Vochtige duinvalleien (kalkrijk)	>	>	
H2190C	Vochtige duinvalleien (ontkalkt)	=	>	

H2190D	Vochtige duinvalleien (hoge moerasplanten)	=	=	
H6230	*Heischrale graslanden	>	>	
Habitatsoorten				
H1364	Grijze zeehond	=	=	=
H1903	Groenknolorchis	>	>	>
Broedvogels				
A021	Roerdomp	=	=	2
A063	Eider	>	>	100
A081	Bruine Kiekendief	=	=	40
A082	Blauwe Kiekendief	>	>	20
A119	Porseleinhoen	=	=	2
A222	Velduil	>	>	20
A277	Tapuit	>	>	100
A295	Rietzanger	=	=	230
A338	Grauwe Klauwier	>	>	5

* prioritair

Legenda

=	Behoudsdoelstelling
>	Verbeter- of uitbreidingsdoelstelling
=(<)	Afname is toegestaan ten gunste van andere instandhoudingsdoelen
*	Prioritair habitat of soort

3.2.2. Relevante aspecten

Het Duingebied is bestemd als Natuur. Binnen het Natura 2000-gebied worden geen relevante ontwikkelingsmogelijkheden geboden. Areaalverlies en/of versnippering kunnen op voorhand worden uitgesloten. Eventueel kan wel verandering van de waterhuishouding en verontreiniging optreden als gevolg van ontwikkelingen buiten het Natura 2000-gebied (externe werking). In het gebied zijn daarnaast kwalificerende broedvogelsoorten aangewezen die gevoelig zijn voor recreatieve verstoring. Het aspect stikstofdepositie wordt behandeld in paragraaf 3.5.

3.3. Noordzeekustzone

3.3.1. Algemene beschrijving en instandhoudingsdoelen

Het Natura 2000-gebied Noordzeekustzone bestaat uit de kustwateren van de Noordzee langs de Noord-Hollandse kust ten noorden van Bergen en langs de hele waddenkust tot aan de Eems. De zeewaartse grens ligt op de doorgaande NAP -20 meter dieptelijn. Op de Waddeneilanden behoren de stranden tot aan de duinvoet ook tot de Noordzeekustzone, de grens is hierdoor dynamisch: bij duinaangroei verplaatst de grens zich zeewaarts en bij duinafslag landinwaarts. Het zandige kustgebied langs de Noordzee bestaat uit kustwateren, ondiepten, enkele zandbanken (onder andere Noorderhaaks) en de stranden van noordelijk Noord-Holland en de Waddeneilanden. Permanent met zeewater overstroomde zandbanken komen met name voor in de buitendelta's van de zeegaten tussen de Waddeneilanden.

Figuur 3.3 Schorren en zilte graslanden van Ameland (bron: Natura 2000 beheerplan Noordzeekustzone)

In tabel 3.2 zijn de instandhoudingsdoelen voor dit Vogel- en Habitatrichtlijngebied opgenomen.

Tabel 3.2 Instandhoudingsdoelen Noordzeekustzone

		Doelst. Opp.vl.	Doelst. Kwal.	Doelst. Pop.	Draagkracht aantal vogels	Draagkracht aantal paren
Habitattypen						
H1110B	Permanent overstroomde zandbanken (Noordzee-kustzone)	=	>			
H1140B	Slik- en zandplaten (Noordzee-kustzone)	=	=			
H1310A	Zilte pionierbegroeiingen (zeekraal)	=	=			
H1310B	Zilte pionierbegroeiingen (zeevetmuur)	=	=			
H1330A	Schorren en zilte graslanden (buitendijks)	=	=			
H2110	Embryonale duinen	=	=			
H2190B	Vochtige duinvalleien (kalkrijk)	=	=			
Habitatsoorten						
H1095	Zeeprik	=	=	>		
H1099	Rivierprik	=	=	>		
H1103	Fint	=	=	>		
H1351	Bruinvis	=	>	=		
H1364	Grijze zeehond	=	=	=		
H1365	Gewone zeehond	=	=	=		
Broedvogels						
A137	Bontbekplevier	=	=			20
A138	Strandplevier	>	>			30
A195	Dwergstern	>	>			20
Niet-broedvogels						
A001	Roodkeelduiker	=	=		behoud	
A002	Parelduiker	=	=		behoud	
A017	Aalscholver	=	=		1900	
A048	Bergeend	=	=		520	

		Doelst. Opp.vl.	Doelst. Kwal.	Doelst. Pop.	Draagkracht aantal vogels	Draagkracht aantal paren
A062	Toppereend	=	=		behoud	
A063	Eider	=	=		26200	
A065	Zwarte zee-eend	=	=		51900	
A130	Scholekster	=	=		3300	
A132	Kluut	=	=		120	
A137	Bontbekplevier	=	=		510	
A141	Zilverplevier	=	=		3200	
A143	Kanoet	=	=		560	
A144	Drieteenstrandloper	=	=		2000	
A149	Bonte strandloper	=	=		7400	
A157	Rosse grutto	=	=		1800	
A160	Wulp	=	=		640	
A169	Steenloper	=	=		160	
A177	Dwergmeeuw	=	=		behoud	

* prioritair

Legenda

=	Behoudsdoelstelling
>	Verbeter- of uitbreidingsdoelstelling
=(<)	Ontwerp-aanwijzingsbesluit heeft 'ten gunste van' formulering
*	Prioritair habitat of soort

3.3.2. Relevante aspecten

Binnen het Natura 2000-gebied Noordzeekustzone maakt het bestemmingsplan geen nieuwe ontwikkelingen mogelijk, zodat areaalverlies en versnippering niet optreden. Effecten op waterhuishouding en verontreiniging worden eveneens uitgesloten. Eventueel kan wel recreatieve verstoring optreden. Enkele habitattypen zijn gevoelig voor stikstofdepositie. Uit de achtergrondwaarden in Aerius blijkt echter dat nergens de KDW benaderd wordt. Het aspect stikstofdepositie vormt voor dit Natura 2000-gebied dan ook geen knelpunt en wordt daarom niet verder behandeld.

3.4. Waddenzee

De Waddenzee bestaat uit een complex van diepe geulen en ondiep water met zand- en slibbanken waarvan grote delen bij eb droog vallen. Deze banken worden doorsneden door een fijn vertakt stelsel van geulen. Langs het vasteland en de eilanden liggen verspreid kweldergebieden, die door grote verschillen in vocht- en zoutgehalte bijdragen aan een zeer diverse flora en vegetatie. Enkele voorbeelden hiervan zijn de Boschplaat op Terschelling en Neerlands Reid op Ameland, waar op de overgang naar het duingebied bijzondere kweldervegetaties aanwezig zijn. Er is een nagenoeg ongestoorde hydrodynamiek en geomorfologie aanwezig, waarin natuurlijke processen zorgen voor instandhouding en ontwikkeling van karakteristieke ecotopen en habitats en de grenzen van land en water voortdurend wijzigen.

Figuur 3.4 wateroppervlakten en geulen van de Waddenzee (bron: Natura 2000 beheerplan Waddenzee)

3.4.1. Algemene beschrijving en instandhoudingsdoelen

In tabel 3.4 zijn de instandhoudingsdoelen van het Habitat- en Vogelrichtlijngebied opgenomen.

Tabel 3.4 Instandhoudingsdoelen Waddenzee

		Doelst. Opp.vl.	Doelst. Kwal.	Doelst. Pop.	Draagkracht aantal vogels	Draagkracht aantal paren
Habitattypen						
H1110A	Permanent overstroomde zandbanken (getijdengebied)	=	>			
H1130	Estuaria	=	>			
H1140A	Slik- en zandplaten (getijdengebied)	=	>			
H1310A	Zilte pionierbegroeiingen (zeekraal)	=	=			
H1310B	Zilte pionierbegroeiingen (zeevetmuur)	=	=			
H1320	Slijkgrasvelden	=	=			
H1330A	Schorren en zilte graslanden (buitendijks)	=	>			
H1330B	Schorren en zilte graslanden (binnendijks)	=	=			
H2110	Embryonale duinen	=	=			
H2120	Witte duinen	=	=			
H2130A	*Grijze duinen (kalkrijk)	=	=			
H2130B	*Grijze duinen (kalkarm)	=	>			
H2160	Duindoornstruwelen	=	=			
H2190B	Vochtige duinvalleien (kalkrijk)	=	=			
Habitatsoorten						
H1014	Nauwe korfslak	=	=	=		
H1095	Zeeprik	=	=	>		
H1099	Rivierprik	=	=	>		
H1103	Fint	=	=	>		
H1340	*Noordse woelmuis	=	=	=		
H1351	Bruinvis	=	=	=		
H1364	Grijze zeehond	=	=	=		
H1365	Gewone zeehond	=	=	>		
H1903	Groenknolorchis	=	=	=		
Broedvogels						
A034	Lepelaar	=	=			430
A063	Eider	=	>			5000
A081	Bruine Kiekendief	=	=			30
A082	Blauwe Kiekendief	=	=			3
A132	Kluut	=	>			3800
A137	Bontbekplevier	=	=			60
A138	Strandplevier	>	>			50
A183	Kleine Mantelmeeuw	=	=			19000
A191	Grote stern	=	=			16000
A193	Visdief	=	=			5300
A194	Noordse Stern	=	=			1500
A195	Dwergstern	>	>			200
A222	Velduil	=	=			5
Niet-broedvogels						
A005	Fuut	=	=		310	
A017	Aalscholver	=	=		4200	

A034	Lepelaar	=	=		520	
A037	Kleine Zwaan	=	=		1600	
A039b	Toendrarietgans	=	=		geen	
A043	Grauwe Gans	=	=		7000	
A045	Brandgans	=	=		36800	
A046	Rotgans	=	=		26400	
A048	Bergeend	=	=		38400	
A050	Smient	=	=		33100	
A051	Krakeend	=	=		320	
A052	Wintertaling	=	=		5000	
A053	Wilde eend	=	=		25400	
A054	Pijlstaart	=	=		5900	
A056	Slobeend	=	=		750	
A062	Toppereend	=	>		3100	
A063	Eider	=	>		90000-115000	
A067	Brilduiker	=	=		100	
A069	Middelste Zaagbek	=	=		150	
A070	Grote Zaagbek	=	=		70	
A103	Slechtvalk	=	=		40	
A130	Scholekster	=	>		140000-160000	
A132	Kluut	=	=		6700	
A137	Bontbekplevier	=	=		1800	
A140	Goudplevier	=	=		19200	
A141	Zilverplevier	=	=		22300	
A142	Kievit	=	=		10800	
A143	Kanoet	=	>		44400	
A144	Drieteenstrandloper	=	=		3700	
A147	Krombekstrandloper	=	=		2000	
A149	Bonte strandloper	=	=		206000	
A156	Grutto	=	=		1100	
A157	Rosse grutto	=	=		54400	
A160	Wulp	=	=		96200	
A161	Zwarte ruiter	=	=		1200	
A162	Tureluur	=	=		16500	
A164	Groenpootruiter	=	=		1900	
A169	Steenloper	=	>		2300-3000	
A197	Zwarte Stern	=	=		23000	

* prioritair

Legenda

=	Behoudsdoelstelling
>	Verbeter- of uitbreidingsdoelstelling
=(<)	Ontwerp-aanwijzingsbesluit heeft 'ten gunste van' formulering
*	Prioritair habitat of soort

3.4.2. Effecten

Enkele habitattypen zijn gevoelig voor stikstofdepositie, dit aspect wordt nader behandeld in paragraaf 3.5. Vanwege de afstand tot het plangebied en de voorgenomen ontwikkelingen spelen verandering van de waterhuishouding, areaalverlies, versnippering en verontreiniging geen rol. Eventueel kan wel verstoring optreden voor kwalificerende soorten.

3.5. Stikstofgevoeligheid

In tabel 3.5 is een overzicht weergegeven van de stikstofgevoeligheid van de op Ameland aanwezige habitattypen. Voor de instandhoudingdoelstellingen wordt verwezen naar de voorgaande paragrafen. In de tabel is per habitattype aangegeven wat de kritische depositiewaarde (KDW) is en of het habitattype als stikstofgevoelig wordt aangemerkt. De laatste kolom geeft aan of de KDW in de huidige situatie wordt overschreden.

In de Natura 2000-gebieden Duinen Ameland en Waddenzee komen soorten voor met stikstofgevoelige leefgebieden. Dit betreffen de vogelsoorten bergeend, bruine- en blauwe kiekendief, scholekster, tapuit, grauwe klauwier, kluut, tureluur, visdief en velduil. Deze leefgebieden zijn vanwege de afhankelijkheid van de aangewezen soort aangemerkt als relevant leefgebied. Toename van stikstofdepositie kan leiden tot vergrassing en verruiging van gebieden en daarbij indirect effect hebben op de voedselbeschikbaarheid en broedplaatsen.

Tabel 3.5 Stikstofgevoeligheid habitattypen

Habitattype		KDW	Overschrijding
H1310A	Zilte pionierbegroeiingen (zeekraal)	1643	Nee
H1310B	Zilte pionierbegroeiingen (zeevetmuur)	1500	Nee
H1320	Slijkgrasvelden	1643	Nee
H1330A	Schorren en zilte graslanden (buitendijks)	1571	Nee
H1330B	Schorren en zilte graslanden (binnendijks)	1571	Nee
H2110	Embryonale duinen	1429	Nee
H2120	Witte duinen	1429	Nee
H2130A	*Grijze duinen (kalkrijk)	1071	Ja
H2130B	*Grijze duinen (kalkarm)	714	Ja
H2130C	*Grijze duinen (heischraal)	714	Ja
H2140A	*Duinheiden met kraaihei (vochtig)	1071	Ja
H2140B	*Duinheiden met kraaihei (droog)	1071	Ja
H2150	*Duinheiden met struikhei	1071	Ja
H2160	Duindoornstruwelen	2000	Nee
H2170	Kruipwilgstruwelen	2286	Nee
H2180A	Duinbossen (droog)	1071	Ja
H2180B	Duinbossen (vochtig)	2214	Nee
H2180C	Duinbossen (binnenduinrand)	1786	Nee
H2190A	Vochtige duinvalleien (open water)	1000	Ja
H2190B	Vochtige duinvalleien (kalkrijk)	1429	Nee
H219C	Vochtige duinvalleien (ontkalkt)	1071	Ja
H2190D	Vochtige duinvalleien (hoge moerasplanten)	> 2400	Nee
H6230	Heischrale graslanden	830	Ja

4. Effectbeschrijving- en beoordeling

4.1. Inleiding

De in hoofdstuk 3 beschreven Natura 2000-gebieden zijn deels gevoelig voor stikstofdepositie en recreatieve verstoring. Daarnaast moet voor Duinen Ameland ook worden onderzocht of verandering van de waterhuishouding en verontreiniging op kunnen treden. Voor kwalificerende soorten van de Waddenzee wordt verder gekeken naar mechanische verstoring door kleine windturbines.

4.2. Stikstofdepositie

Uitbreiding van veehouderijen kan leiden tot extra stikstofemissie en daarmee tot extra depositie op de stikstofgevoelige habitattypen binnen Natura 2000-gebieden. Daarbij is de ontwikkelingsruimte voor grondgebonden veehouderijen relevant. Om de gevolgen voor de stikstofdepositie in beeld te brengen is de depositie berekend met AERIUS Calculator (zie bijlage). De resultaten voor de maatgevende gebieden die in deze passende beoordeling worden getoetst, zijn opgenomen in tabel 4.1. De tabel geeft inzicht in:

- de maximale depositie ten gevolge van de bestaande veestapel:
- de maximale depositietoename die optreedt wanneer alle onbenutte ruimte binnen de bouwvlakken wordt benut.

Tabel 4.1 Resultaten stikstofdepositieberekeningen AERIUS Calculator

Natura 2000-gebied	depositie (in mol N/ha/jaar)	
	Referentie	Maximale invulling binnen bouwvlak
Duinen Ameland	316	+ 410
Waddenzee	27	+ 59

Zoals beschreven in het planMER kent de actualisatie van het bestemmingsplan Buitengebied Ameland een lange voorgeschiedenis. Op basis van de stikstofberekeningen die in de loop van het planproces zijn uitgevoerd is in het bestemmingsplan een regeling opgenomen om te borgen dat een toename van stikstofdepositie binnen de omliggende Natura 2000-gebieden kan worden uitgesloten. Deze stikstofberekeningen zijn in de afrondende fase van het ontwerpbestemmingsplan niet (opnieuw) geactualiseerd. Actualisatie zal niet leiden tot andere conclusies of van invloed zijn op de voorwaarden in de planregels.

Het onderzoek richt zich op de emissie vanuit de stallen. In bijlage 2 is een overzicht opgenomen van de berekeningsuitgangspunten voor de verschillende onderzoekssituaties. Uit de berekeningsresultaten in tabel 4.1 blijkt dat uitgaande van de maximale invulling van alle geboden ontwikkelingsmogelijkheden

sprake kan zijn van een grote toename van stikstofdepositie. Een toename van stikstofdepositie leidt tot een grotere en snellere verruiging van de vegetatie en verandering van de waterkwaliteit. Dit leidt tot een afname van de stikstofgevoelige habitattypen en –soorten in oppervlak, kwaliteit en aantal. Ook het geschikt leefgebied voor vogels neemt af, waardoor de aantallen afnemen. De behoud- en verbeterdoelstellingen die voor de gebieden zijn opgenomen in de aanwijzingsbesluiten, worden hierdoor niet behaald. Significant negatieve effecten kunnen dan ook niet worden uitgesloten. In paragraaf 5.2 wordt ingegaan op de maatregelen die kunnen worden getroffen om een toename van stikstofdepositie te voorkomen / de potentiële toename te beperken.

4.3. Recreatieve verstoring

Als gevolg van de geboden ontwikkelingsruimte kan de recreatiedruk toenemen en daarmee in potentie ook de recreatieve verstoring in de Natura 2000-gebieden op en rond Ameland.

De kleinschalige recreatieve mogelijkheden die het bestemmingsplan biedt zijn dermate gering (2 verblijfseenheden per agrarisch bouwvlak) dat significant negatieve effecten op Natura 2000-gebieden zijn uit te sluiten. Het aantal toeristische bedden neemt dan immers met maximaal 386 toe. Deze toename is verwaarloosbaar bij de huidige 21.000 toeristische bedden op Ameland. In recreatief toegankelijke gebieden is reeds sprake van (intensief) recreatief gebruik. De extra recreanten maken gebruik van de bestaande wandel- en fietsroutes. Verstoringsonderzoek (onder andere Krijgsveld, K.L., R.R. Smits & J. van der Winden (2008)) wijst uit dat vogels en waarschijnlijk ook andere organismen snel wennen aan recreanten langs bestaande gebruikte routes. Omdat bezoekersstromen zich concentreren op mooi weer overdag tijdens de weekend- en vakantiedagen, waar de extra recreanten zich bijvoegen, blijven er lange ongestoorde periodes over. Daarnaast is in het beheerplan van Duinen Ameland al rekening gehouden met de reeds geplande evenementen en activiteiten. Het bestemmingsplan maakt daarbij geen nieuwe activiteiten mogelijk.

4.4. Mechanische verstoring

Er wordt met het bestemmingsplan buitengebied via een binnenplanse afwijkingsmogelijkheid ontwikkelingsruimte geboden voor kleine windturbines. Daarbij gaat het om maximaal vijf pilot-aanvragen en per aanvraag maximaal één (samenhangend) stelsel van kleine windturbines. Dus geen twee of meer afzonderlijke. Ook geldt een maximale hoogte van 10 meter (tiphoogte) en een maximale instandhoudingstermijn van 10 jaar. Daarnaast mogen de turbines alleen geplaatst worden op bouwpercelen van bestaande agrarische percelen, op bedrijventerreinen, gemeentelijke gebouwen en centrumvoorzieningen binnen recreatieterreinen. Dat betekent dat er geen losse windturbines rondom landschapselementen zoals bomenrijen of watergangen geplaatst kunnen worden. Windturbines kunnen voor kwalificerende soorten verstorend zijn voor slaap-,rust- en/of foerageerfuncties. Gezien het beperkte mogelijke aantal, de plaatsing nabij bebouwing en de beperkte hoogte kunnen significant negatieve effecten echter op voorhand worden uitgesloten.

4.5. Verandering van de waterhuishouding

Een deel van de kwalificerende habitattypen en soorten van de Natura 2000-gebieden Duinen Ameland is gevoelig voor verdroging. Verlaging van grondwaterstanden door lage polderpeilen heeft een negatief effect op onder meer kruipwilgstruwelen en vochtige duinvalleien. De verlaging van de grondwaterstanden wordt voornamelijk veroorzaakt door waterwinningen en het waterhuishoudkundige beheer. Het bestemmingsplan biedt ruimte voor ontwikkelingen die ingrijpende gevolgen hebben voor de waterhuishouding, zoals het toestaan van opgaande teelten en boomgaarden in de zoekgebieden. Het bestemmingsplan kan hierdoor leiden tot wijzigingen in het grondgebruik en daarmee samenhangende wijzigingen van het waterpeil op de agrarische percelen in de omgeving van Natura 2000. Eventuele

peilwijzigingen rondom Natura 2000-gebieden worden door het Waterschap getoetst op de Natura 2000-doelstellingen, hierdoor kunnen effecten door peilwijzigingen worden uitgesloten. Op de Waddeneilanden zijn daarnaast grondwaterontrekkingen met een pompcapaciteit gelijk of minder dan 5 m^3 meldingsplichtig en groter dan 5 m^3 per uur vergunningplichtig volgens de Keur van Wetterskip Fryslân. Hiermee is geborgd dat initiatieven in geen geval kunnen leiden tot aantasting van natuurwaarden. Ten aanzien van het aspect verandering van de waterhuishouding kan worden geconcludeerd dat significant negatieve effecten kunnen worden uitgesloten.

4.6. Verontreiniging

Er is sprake van verontreiniging als er verhoogde concentraties van gebiedsvreemde stoffen in een gebied voorkomen. De kwalificerende habitattypen van de Natura 2000-gebied Duinen Ameland zijn gevoelig tot zeer gevoelig voor verontreiniging. De ecologische effecten uiten zich in het verdwijnen van soorten en/of beïnvloeden van gevoelige ecologische processen.

In de huidige situatie is reeds sprake van bemesting van de agrarische gronden en het gebruik van bestrijdingsmiddelen. Dit gebruik kan leiden tot uitspoeling van nutriënten en verontreiniging van het oppervlakte- en grondwater, en indirect tot negatieve effecten op de aanwezige Natura 2000-gebieden. Het bestemmingsplan is conserverend van aard en biedt geen ruimte voor grote wijzigingen in de agrarische bedrijfsvoering. Het plan zal niet leiden tot negatieve effecten op kwalificerende habitattypen van de Natura 2000-gebieden.

5. Conclusies en maatregelen

5.1. Conclusie

Voor de meeste criteria (areaalverlies, verstoring, effecten op de waterhuishouding en versnippering) kunnen significante negatieve effecten als gevolg van het bestemmingsplan buitengebied Ameland worden uitgesloten. Uitzondering vormt het thema vermesting/verzuring.

De ontwikkelingsruimte voor veehouderijen kan (ten opzichte van de huidige situatie) tot een forse toename van stikstofdepositie binnen Natura 2000-gebieden leiden. Significante negatieve gevolgen kunnen alleen worden uitgesloten wanneer voorwaarden worden verbonden aan toekomstige veehouderij-initiatieven. Hier wordt in paragraaf 5.2 op ingegaan.

5.2. Maatregelen

Uit de effectbeoordeling in hoofdstuk 4 blijkt dat ontwikkelingsmogelijkheden voor veehouderijen kunnen leiden tot een toename van stikstofdepositie binnen Natura 2000. Om significante negatieve effecten uit te kunnen sluiten dienen voorwaarden te worden verbonden aan toekomstige initiatieven.

Gezien de aard en omvang van de bedrijven is het in veel gevallen onmogelijk om de geboden planologische mogelijkheden maximaal te benutten zonder toename van de ammoniakemissie en daarmee samenhangende depositietoename binnen Natura 2000. Voor melkrundveehouderijen is het lastiger om met toepassing van andere huisvestingssystemen te komen tot een reductie van de ammoniakemissie dan voor bijvoorbeeld varkenshouderijen of pluimveehouderijen. Die beoordeling vraagt om maatwerk dat pas kan worden geleverd op het moment dat sprake is van een concreet initiatief. Desondanks is op voorhand duidelijk dat voor veel bedrijven de onbenutte ruimte binnen het bouwvlak zodanig is dat maximale benutting (met toepassing van interne saldering) zonder dat de stikstofdepositie toeneemt niet mogelijk is. Daarbij wordt bovendien opgemerkt dat er op dit moment de nodige onzekerheden zijn waar het gaat om de mate waarin met aanpassing van huisvestingssystemen daadwerkelijk de reductie van de ammoniakemissie kan worden bereikt zoals die volgt uit de emissiefactoren uit de Regeling ammoniak en veehouderij.

In het bestemmingsplan wordt vastgelegd dat bestaande veehouderijen de ruimte binnen het bouwvlak mogen benutten. Aan dergelijke uitbreidingsinitiatieven zijn voorwaarden verbonden. In principe mag geen sprake zijn van een uitbreiding van de dierstapel of wijziging van het stalsysteem. Referentie is de feitelijke situatie ten tijde van vaststelling van het bestemmingsplan. Met een binnenplanse afwijking wordt ruimte geboden voor bedrijfsuitbreiding of – wijziging wanneer:

a. de uitbreiding en/of wijziging niet leidt tot een toename van de bestaande ammoniakemissie van de betreffende veehouderij;
b. de wijziging niet leidt tot een toename van de bestaande stikstofdepositie binnen Natura 2000-gebieden ten gevolge van de betreffende veehouderij, dan wel;
c. de toename van stikstof depositie vanaf de betreffende veehouderij en de bijbehorende gronden niet leidt tot een overschrijding dan wel verdere overschrijding van de kritische depositiewaarden voor verzuringsgevoelige habitats binnen Natura 2000-gebieden.

Bijlage 1 Bronnenlijst

- Alterra, Dobben, H.F. van (2012): *'Overzicht van kritische depositiewaarden voor stikstof, toegepast op habitattypen en leefgebieden van Natura 2000' Alterra-rapport 2397;*
- Alterra, Gies, T. (2007): *'Onderbouwing significant effect depositie op natuurgebieden' Alterra-rapport 1490;*
- https: //calculator.aerius.nl
- Krijgsveld, K.L., R.R. Smits & J. van der Winden (2008): *'Verstoringsgevoeligheid van vogels - Update literatuurstudie naar de reacties van vogels op recreatie'. Rapport 08-173. Bureau Waardenburg bv, Culemborg;*
- Oltmer, K., E. Hees & C. Rougoor (2010), *"Innovaties rond Natura 2000-gebieden, kansen en mogelijkheden voor agrarische bedrijven", LEI-rapport 2010-056;*
- Willems, E., T. Monseré & J. Dierckx (2011): *'Geactualiseerd richtlijnenboek milieueffectrapportage, Basisrichtlijnen per activiteitengroep – Landbouwdieren';*
- www.synbiosys.alterra.nl/natura2000/gebiedendatabase

2 Bijlage 1

Bijlage 2 Onderzoek stikstofdepositie, fase 1

Uitgangspunten
Om de gevolgen van het bestemmingsplan voor de stikstofdepositie binnen Natura 2000 in beeld te brengen zijn berekeningen uitgevoerd. Het onderzoek stikstofdepositie is uitgevoerd met het rekenmodel AERIUS Calculator. De uitgangspunten die zijn meegenomen in de berekeningen zijn hieronder beschreven. Na beschrijving van de uitganspunten volgen de resultaten van de uitgevoerde berekeningen.

In de eerste fase van het onderzoek stikstofdepositie zijn de volgende situaties in beeld gebracht:
- De referentiesituatie (huidige, feitelijke situatie);
- Maximale invulling binnen het bouwvlak;
- Maximale invulling bouwvlakvergroting tot 1.5 ha (via wijzigingsbevoegdheid).

Uitgangspunten
Referentiesituatie
Zoals beschreven in hoofdstuk 3 van het planMER vormt de feitelijke, huidige (legale) situatie de referentiesituatie voor het bepalen van de mogelijke effecten van het bestemmingsplan. Dit betekent dat onbenutte ruimte binnen de vergunningen geen onderdeel is van de referentiesituatie. Uit een vergelijking van de beschikbare gemeentelijke gegevens (op basis van vergunningen en meldingen) en de gegevens van het CBS over de totale veestapel binnen de gemeente Ameland (gecombineerde opgave, meitelling), blijkt dat de beschikbare informatie over de diertallen en de CBS-gegevens zeer dicht bij elkaar liggen. Als al het rundvee uit de vergunningen en meldingen bij elkaar wordt opgeteld (inclusief jongvee) dan ligt dat evenals in de CBS-gegevens tussen de 2.500 en 2.600 stuks.

Dit betekent dat er maar weinig onbenutte ruimte binnen de vergunningen is. De informatie uit de meldingen en vergunningen vormt dan ook het uitgangspunt voor de referentiesituatie.

Maximale invulling binnen bouwvlak
In de berekeningen is in beeld gebracht wat de gevolgen voor de stikstofdepositie zijn wanneer alle veehouderijen de onbenutte ruimte binnen het bouwvlak gebruiken voor uitbreiding van de veestapel.

Voor de maximale invulling van een bouwvlak van 1.5 hectare is uitgegaan van een invulling met 250 stuks melkrundvee (excl. jongvee). Voor de verhouding melkvee –jongvee is 0.7 aangehouden (175 stuks jongvee). Voor het melkrundvee >2 jaar is uitgegaan van een emissie van 11 kg NH_3 per dierplaats per jaar en voor vrouwelijk jongvee 4,4 kg NH_3 per dierplaats per jaar . Hiermee komt de totale maximale emissie voor een bouwvlak van 1,5 hectare op 3.520 kg NH_3 per jaar. Een bouwvlak van 1 ha genereerd in dat geval 2.347 kg NH_3 per jaar. Op basis van de specifieke omvang van de specifieke bouwvlakken is de maximale invulling per bouwvlak bepaald.

Bijlage 3 Aerius-berekening: referentie

AERIUS CALCULATOR

Dit document bevat resultaten van een stikstofdepositieberekening met AERIUS Calculator. U kan dit document gebruiken voor de onderbouwing van depositie onder de drempelwaarde (0.05 mol/ha/j) in het kader van de Wet natuurbescherming, afhankelijk van de door u gekozen rekeninstellingen.

De berekening op basis van stikstofemissies gaat uit van de componenten ammoniak (NH_3) en stikstofoxide (NOx), of één van beide. Hiermee is de depositie van de activiteit berekend en uitgewerkt. Op basis van de gekozen rekeninstellingen zijn de resultaten op Natura 2000-gebieden inzichtelijk gemaakt.

Wilt u verder rekenen of gegevens wijzigen? Importeer de pdf dan in de Calculator. Voor meer toelichting verwijzen we u naar de websites pas.bij12.nl, www.aerius.nl en pas.natura2000.nl.

Berekening Situatie 1

- Kenmerken
- Samenvatting emissies
- Depositiekaart
- Depositieresultaten
- Gedetailleerde emissiegegevens

Verdere toelichting over deze PDF kunt u vinden in een bijbehorende leeswijzer. Deze leeswijzer en overige documentatie is te raadplegen via: www.aerius.nl en pas.natura2000.nl.

AERIUS CALCULATOR

Contact

Rechtspersoon	Inrichtingslocatie
Rho adviseurs BV	-

Activiteit

Omschrijving	AERIUS kenmerk
planMer Ameland	RbvZZEcRJanm

Datum berekening	Rekenjaar	Rekeninstellingen
01 november 2017, 14:45	2017	Berekend voor Wnb.

Totale emissie

	Situatie 1
NOx	-
NH3	19.293,50 kg/j

Resultaten

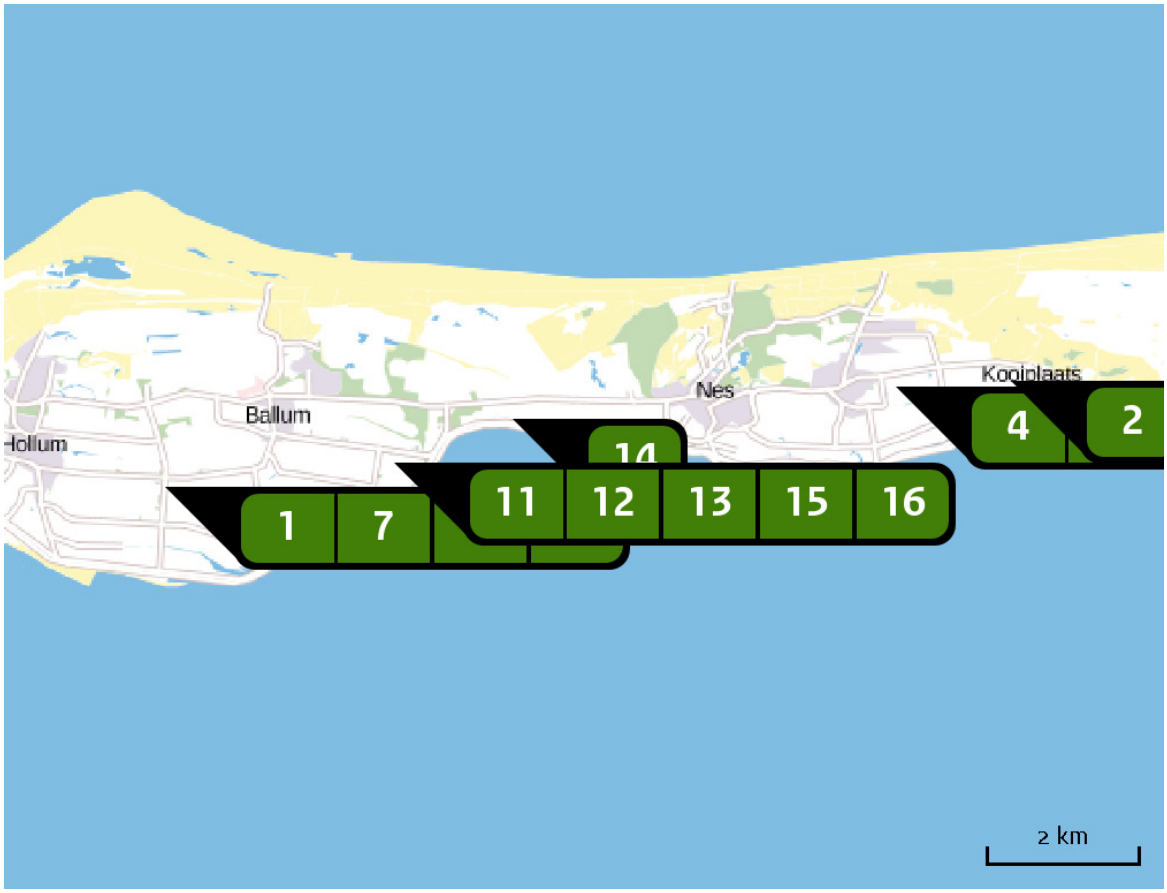
Hectare met hoogste bijdrage (mol/ha/j)

Natuurgebied	Bijdrage
Duinen Ameland	315,60

Toelichting

Vergund

Locatie
Situatie 1

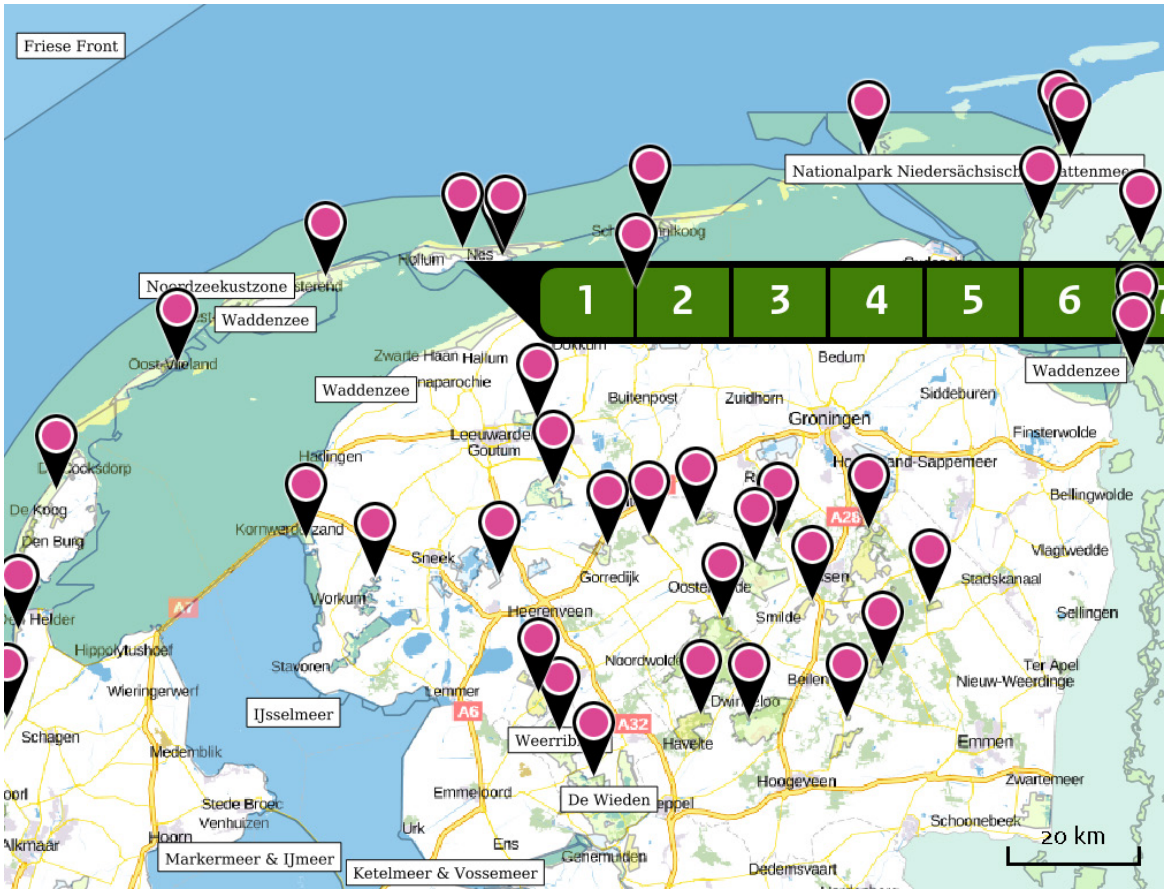

Emissie
Situatie 1

Bron Sector		Emissie NH3	Emissie NOx
1	Jelmeraweg 4a Ballum Landbouw | Stalemissies	1.742,40 kg/j	-
2	Kooihiemweg 1 Buren Landbouw | Stalemissies	583,00 kg/j	-
3	Kooiplaats 7 Buren Landbouw | Stalemissies	895,40 kg/j	-
4	Kooiweg 32 Buren Landbouw | Stalemissies	362,00 kg/j	-
5	Kooiweg 36 Buren Landbouw | Stalemissies	767,00 kg/j	-
6	Kooiweg 40 Buren Landbouw | Stalemissies	1.304,00 kg/j	-

Bron Sector		Emissie NH3	Emissie NOx
7	Lombokweg 2 Hollum Landbouw | Stalemissies	980,40 kg/j	-
8	Noordergrieweg 1 Buren Landbouw | Stalemissies	1.100,00 kg/j	-
9	Pietje Miedeweg 8a Hollum Landbouw | Stalemissies	2.995,00 kg/j	-
10	Pietje Miedeweg 4 Hollum Landbouw | Stalemissies	1.100,00 kg/j	-
11	Smitteweg 16 Ballum Landbouw | Stalemissies	262,00 kg/j	-
12	Smitteweg 11 Ballum Landbouw | Stalemissies	1.726,20 kg/j	-
13	Verbindingsweg 12 Nes Landbouw | Stalemissies	2.420,00 kg/j	-
14	Verbindingsweg 21 Nes Landbouw | Stalemissies	825,00 kg/j	-
15	Zuider Grieweg 3 Ballum Landbouw | Stalemissies	1.452,00 kg/j	-
16	Zuider Grieweg 5 Ballum Landbouw | Stalemissies	779,10 kg/j	-

Depositie natuur-gebieden

Hoogste projectbijdrage (Duinen Ameland)

Hoogste projectbijdrage per natuurgebied

Habitatrichtlijn

Vogelrichtlijn

Habitatrichtlijn, Vogelrichtlijn

Resultaten PAS-gebieden (mol/ha/j)

Natuurgebied	Hoogste bijdrage *
Duinen Ameland	315,60
Waddenzee	33,75 (26,52)
Duinen Terschelling	1,29
Duinen Schiermonnikoog	1,12
Duinen Vlieland	0,37
Alde Feanen	0,32
Wijnjeterper Schar	0,14
Duinen en Lage Land Texel	0,13
Bakkeveense Duinen	0,13
Van Oordt's Mersken	0,12
Norgerholt	0,12
Fochteloërveen	0,11
Drents-Friese Wold & Leggelderveld	0,11
Drentsche Aa-gebied	0,10
Duinen Den Helder-Callantsoog	0,09
Witterveld	0,08
Weerribben	0,07
Rottige Meenthe & Brandemeer	0,07
Holtingerveld	0,07
Dwingelderveld	0,07
Drouwenerzand	0,06

Natuurgebied	Hoogste bijdrage *
Zwanenwater & Pettemerduinen	0,06
De Wieden	0,06
Elperstroomgebied	>0,05
Mantingerbos	>0,05

* Als de hoogste depositietoename plaatsvindt op een hexagoon waar géén sprake is van een (naderende) stikstofoverbelasting, dan is de hoogste toename op een hexagoon met wel een (naderende) stikstofoverbelasting tussen haakjes aangegeven.

Resultaten per habitattype (mol/ha/j)

Duinen Ameland

Habitattype	Hoogste bijdrage *
ZGH2130B Grijze duinen (kalkarm)	315,60
ZGH2190C Vochtige duinvalleien (ontkalkt)	159,70
H2170 Kruipwilgstruwelen	159,70
ZGH2120 Witte duinen	159,70
H9999:5 Habitattype onbekend/onzeker KDW op basis meest kritische aangewezen type (H2130C;H6230;H2130B;H6230;H2130C;H2130B)	137,90
H2130B Grijze duinen (kalkarm)	99,33
ZGH2180Abe Duinbossen (droog), berken-eikenbos	98,76
H2180Abe Duinbossen (droog), berken-eikenbos	95,29
ZGH6230vka Heischrale graslanden, vochtig kalkarm	89,76
ZGH2190B Vochtige duinvalleien (kalkrijk)	89,76
ZGH2160 Duindoornstruwelen	68,53
H2180B Duinbossen (vochtig)	63,25
H2180C Duinbossen (binnenduinrand)	59,98
H2130C Grijze duinen (heischraal)	58,31
H2140A Duinheiden met kraaihei (vochtig)	52,79
H2190Aom Vochtige duinvalleien (open water), oligo- tot mesotrofe vormen	48,67
H2190B Vochtige duinvalleien (kalkrijk)	48,67
H2120 Witte duinen	46,29 (17,06)
H2150 Duinheiden met struikhei	45,92

Habitattype	Hoogste bijdrage *
H2160 Duindoornstruwelen	38,62
H2190C Vochtige duinvalleien (ontkalkt)	36,75
ZGH2180B Duinbossen (vochtig)	23,47
H2140B Duinheiden met kraaihei (droog)	23,09
ZGH2170 Kruipwilgstruwelen	22,50
ZGH2130A Grijze duinen (kalkrijk)	21,05
H2130A Grijze duinen (kalkrijk)	20,40

Waddenzee

Habitattype	Hoogste bijdrage *
H2120 Witte duinen	33,75 (23,62)
H2190B Vochtige duinvalleien (kalkrijk)	32,93 (12,59)
H1330A Schorren en zilte graslanden (buitendijks)	30,91 (22,59)
H2160 Duindoornstruwelen	26,52
H2130A Grijze duinen (kalkrijk)	26,52
H1320 Slijkgrasvelden	12,44 (2,49)
H1310A Zilte pionierbegroeiingen (zeekraal)	12,44 (3,89)
H2110 Embryonale duinen	12,44 (2,55)
H1310B Zilte pionierbegroeiingen (zeevetmuur)	5,56 (0,65)
H2130B Grijze duinen (kalkarm)	0,06
H1330B Schorren en zilte graslanden (binnendijks)	>0,05 (-)

Duinen Terschelling

Habitattype	Hoogste bijdrage *
H2180B Duinbossen (vochtig)	1,29
H2170 Kruipwilgstruwelen	1,29
H2140B Duinheiden met kraaihei (droog)	1,29
H2140A Duinheiden met kraaihei (vochtig)	1,13
H2180Abe Duinbossen (droog), berken-eikenbos	1,13
H2130B Grijze duinen (kalkarm)	1,13
ZGH2180B Duinbossen (vochtig)	1,04 (0,99)
H2150 Duinheiden met struikhei	1,00
H2190C Vochtige duinvalleien (ontkalkt)	1,00
H2130A Grijze duinen (kalkrijk)	0,92 (0,81)
H2120 Witte duinen	0,92 (0,81)
H1330A Schorren en zilte graslanden (buitendijks)	0,86 (0,79)
H1310B Zilte pionierbegroeiingen (zeevetmuur)	0,86
H1320 Slijkgrasvelden	0,86 (-)
H1310A Zilte pionierbegroeiingen (zeekraal)	0,86
ZGH2180Abe Duinbossen (droog), berken-eikenbos	0,85
H2110 Embryonale duinen	0,80 (0,68)
H2160 Duindoornstruwelen	0,75
H2190B Vochtige duinvalleien (kalkrijk)	0,74
ZGH2120 Witte duinen	0,55 (0,21)

Habitattype	Hoogste bijdrage *
H6230vka Heischrale graslanden, vochtig kalkarm	0,52
H6410 Blauwgraslanden	0,52
ZGH2190C Vochtige duinvalleien (ontkalkt)	0,41
H2190Aom Vochtige duinvalleien (open water), oligo- tot mesotrofe vormen	0,35
ZGH2130C Grijze duinen (heischraal)	0,33
ZGH2190B Vochtige duinvalleien (kalkrijk)	0,20
Lg07 Dotterbloemgrasland van veen en klei	0,19
ZGH2110 Embryonale duinen	0,16
ZGH2160 Duindoornstruwelen	0,14 (-)

Duinen Schiermonnikoog

Habitattype	Hoogste bijdrage *
ZGH2180Abe Duinbossen (droog), berken-eikenbos	1,12
H2180B Duinbossen (vochtig)	1,12
ZGH2160 Duindoornstruwelen	1,10
H2190B Vochtige duinvalleien (kalkrijk)	1,08
H9999:6 Habitattype onbekend/onzeker KDW op basis meest kritische aangewezen type (H2130B;H2130C;H2130B;H2130C)	1,08
H2170 Kruipwilgstruwelen	1,07
H2190C Vochtige duinvalleien (ontkalkt)	1,01
ZGH2180B Duinbossen (vochtig)	1,01
ZGH2130B Grijze duinen (kalkarm)	0,99
ZGH2120 Witte duinen	0,92
H6410 Blauwgraslanden	0,85
ZGH2170 Kruipwilgstruwelen	0,82
H2190Aom Vochtige duinvalleien (open water), oligo- tot mesotrofe vormen	0,79
H2130C Grijze duinen (heischraal)	0,78
ZGH2190C Vochtige duinvalleien (ontkalkt)	0,77
H1330A Schorren en zilte graslanden (buitendijks)	0,73
ZGH2180C Duinbossen (binnenduinrand)	0,70
ZGH2130A Grijze duinen (kalkrijk)	0,69
H1310B Zilte pionierbegroeiingen (zeevetmuur)	0,44 (0,41)
ZGH2190B Vochtige duinvalleien (kalkrijk)	0,41

Duinen Vlieland

Habitattype	Hoogste bijdrage *
ZGH2180Abe Duinbossen (droog), berken-eikenbos	0,37
H2180Abe Duinbossen (droog), berken-eikenbos	0,36
ZGH2180B Duinbossen (vochtig)	0,35
H2150 Duinheiden met struikhei	0,32
H2130B Grijze duinen (kalkarm)	0,32
H2180B Duinbossen (vochtig)	0,29
H2140B Duinheiden met kraaihei (droog)	0,28
H2190Aom Vochtige duinvalleien (open water), oligo- tot mesotrofe vormen	0,28
H2160 Duindoornstruwelen	0,26 (0,25)
H2120 Witte duinen	0,26
H2140A Duinheiden met kraaihei (vochtig)	0,24
H2190C Vochtige duinvalleien (ontkalkt)	0,24
H2130C Grijze duinen (heischraal)	0,23
H2190B Vochtige duinvalleien (kalkrijk)	0,20
H2130A Grijze duinen (kalkrijk)	0,16
H2170 Kruipwilgstruwelen	0,13
H1330A Schorren en zilte graslanden (buitendijks)	0,12
H1330B Schorren en zilte graslanden (binnendijks)	0,10 (0,07)
H1310A Zilte pionierbegroeiingen (zeekraal)	0,07 (-)

Alde Feanen

Habitattype	Hoogste bijdrage *
Lg08 Nat, matig voedselrijk grasland	0,32
H3150baz Meren met krabbenscheer en fonteinkruiden, buiten afgesloten zeearmen	0,26 (0,24)
H7140B Overgangs- en trilvenen (veenmosrietlanden)	0,26
H91D0 Hoogveenbossen	0,26
H6410 Blauwgraslanden	0,24
Lg10 Kamgrasweide & Bloemrijk weidevogelgrasland van het zand- en veengebied	0,24
Lg07 Dotterbloemgrasland van veen en klei	0,20
H7210 Galigaanmoerassen	0,14
H4010B Vochtige heiden (laagveengebied)	0,12
Lg03 Zwakgebufferde sloot	0,11

Wijnjeterper Schar

Habitattype	Hoogste bijdrage *
H4030 Droge heiden	0,14
H4010A Vochtige heiden (hogere zandgronden)	0,13
H7150 Pioniervegetaties met snavelbiezen	0,12
H6410 Blauwgraslanden	0,12
H6230vka Heischrale graslanden, vochtig kalkarm	0,11

Duinen en Lage Land Texel

Habitattype	Hoogste bijdrage *
H2180B Duinbossen (vochtig)	0,13 (0,12)
H2180Abe Duinbossen (droog), berken-eikenbos	0,13
H2180C Duinbossen (binnenduinrand)	0,13
H2150 Duinheiden met struikhei	0,12
H2160 Duindoornstruwelen	0,12
H2140B Duinheiden met kraaihei (droog)	0,12
H2130B Grijze duinen (kalkarm)	0,12
ZGH2180B Duinbossen (vochtig)	0,12
H2190B Vochtige duinvalleien (kalkrijk)	0,12
H2120 Witte duinen	0,11
H2190Aom Vochtige duinvalleien (open water), oligo- tot mesotrofe vormen	0,11
ZGH2180Abe Duinbossen (droog), berken-eikenbos	0,11
H2130C Grijze duinen (heischraal)	0,11
ZGH2180C Duinbossen (binnenduinrand)	0,10
H2130A Grijze duinen (kalkrijk)	0,10
H9999:2 Habitattype onbekend/onzeker KDW op basis meest kritische aangewezen type (H2130B;H2130C;H6230;H2130B;H2130C)	0,09
H1330A Schorren en zilte graslanden (buitendijks)	0,09
H2140A Duinheiden met kraaihei (vochtig)	0,09
H1310B Zilte pionierbegroeiingen (zeevetmuur)	0,09
H2190C Vochtige duinvalleien (ontkalkt)	0,09

Habitattype	Hoogste bijdrage *
H7210 Galigaanmoerassen	0,09
H2170 Kruipwilgstruwelen	0,07
H2110 Embryonale duinen	0,07
H1310A Zilte pionierbegroeiingen (zeekraal)	0,06
Lg11 Kamgrasweide & Bloemrijk weidevogelgrasland van het rivieren- en zeekleigebied	>0,05 (-)

Bakkeveense Duinen

Habitattype	Hoogste bijdrage *
H2320 Binnenlandse kraaiheibegroeiingen	0,13
H2310 Stuifzandheiden met struikhei	0,13
H4010A Vochtige heiden (hogere zandgronden)	0,12
H2330 Zandverstuivingen	0,12
H3160 Zure vennen	0,11
ZGH2310 Stuifzandheiden met struikhei	0,10

Van Oordt's Mersken

Habitattype	Hoogste bijdrage *
H6410 Blauwgraslanden	0,12
H6230vka Heischrale graslanden, vochtig kalkarm	0,12
H4010A Vochtige heiden (hogere zandgronden)	0,11
Lg07 Dotterbloemgrasland van veen en klei	0,11
Lg08 Nat, matig voedselrijk grasland	0,11
Lg10 Kamgrasweide & Bloemrijk weidevogelgrasland van het zand- en veengebied	0,11
Lg05 Grote-zeggenmoeras	0,10
Lg06 Dotterbloemgrasland van beekdalen	0,08 (-)

Norgerholt

Habitattype	Hoogste bijdrage *
H9120 Beuken-eikenbossen met hulst	0,12

Fochteloërveen

Habitattype	Hoogste bijdrage *
H7120ah Herstellende hoogvenen, actief hoogveen	0,11
H4030 Droge heiden	0,11
ZGH7120ah Herstellende hoogvenen, actief hoogveen	0,11
H9999:23 Habitattype onbekend/onzeker KDW op basis meest kritische aangewezen type (H7120;H7110A)	0,09
H7110A Actieve hoogvenen (hoogveenlandschap)	0,06
H2320 Binnenlandse kraaiheibegroeiingen	0,06

Drents-Friese Wold & Leggelderveld

Habitattype	Hoogste bijdrage *
Lg13 Bos van arme zandgronden	0,11
H2310 Stuifzandheiden met struikhei	0,10
Lg14 Eiken- en beukenbos van lemige zandgronden	0,10
L4030 Droge heiden	0,10
H4030 Droge heiden	0,10
H3130 Zwakgebufferde vennen	0,10
H2330 Zandverstuivingen	0,10
H9190 Oude eikenbossen	0,09
H5130 Jeneverbesstruwelen	0,09
H2320 Binnenlandse kraaiheibegroeiingen	0,09
H3160 Zure vennen	0,09
H4010A Vochtige heiden (hogere zandgronden)	0,09
Lg04 Zuur ven	0,09
H7110B Actieve hoogvenen (heideveentjes)	0,09
H7150 Pioniervegetaties met snavelbiezen	0,09
H6230vka Heischrale graslanden, vochtig kalkarm	0,08
H3110 Zeer zwakgebufferde vennen	0,06
Lg09 Droog struisgrasland	>0,05

Drentsche Aa-gebied

Habitattype	Hoogste bijdrage *
H2310 Stuifzandheiden met struikhei	0,10
H9190 Oude eikenbossen	0,10
H91D0 Hoogveenbossen	0,10
H4010A Vochtige heiden (hogere zandgronden)	0,10
H4030 Droge heiden	0,09
H9120 Beuken-eikenbossen met hulst	0,09
ZGH4030 Droge heiden	0,09
H91E0C Vochtige alluviale bossen (beekbegeleidende bossen)	0,09
H7110B Actieve hoogvenen (heideveentjes)	0,09
H7140A Overgangs- en trilvenen (trilvenen)	0,08
ZGH2310 Stuifzandheiden met struikhei	0,08
H6230vka Heischrale graslanden, vochtig kalkarm	0,08
ZGH3160 Zure vennen	0,07
H2320 Binnenlandse kraaiheibegroeiingen	0,07
H3160 Zure vennen	0,07
H9160A Eiken-haagbeukenbossen (hogere zandgronden)	0,06
H5130 Jeneverbesstruwelen	0,06
ZGH4010A Vochtige heiden (hogere zandgronden)	0,06
H6410 Blauwgraslanden	0,06
H7150 Pioniervegetaties met snavelbiezen	0,06

Habitattype	Hoogste bijdrage *
H2330 Zandverstuivingen	0,06
ZGH2330 Zandverstuivingen	>0,05

Duinen Den Helder-Callantsoog

Habitattype	Hoogste bijdrage *
ZGH2180Abe Duinbossen (droog), berken-eikenbos	0,09
H2130B Grijze duinen (kalkarm)	0,08
H2140B Duinheiden met kraaihei (droog)	0,07
H2120 Witte duinen	0,07
ZGH2130B Grijze duinen (kalkarm)	0,07
ZGH2170 Kruipwilgstruwelen	0,07
ZGH2190C Vochtige duinvalleien (ontkalkt)	0,07
ZGH2190Aom Vochtige duinvalleien (open water), oligo- tot mesotrofe vormen	0,07
H2190C Vochtige duinvalleien (ontkalkt)	0,07
H2180C Duinbossen (binnenduinrand)	0,06
H2180Abe Duinbossen (droog), berken-eikenbos	0,06
H6410 Blauwgraslanden	0,06
H2170 Kruipwilgstruwelen	>0,05
ZGH2160 Duindoornstruwelen	>0,05

Witterveld

Habitattype	Hoogste bijdrage *
H7120ah Herstellende hoogvenen, actief hoogveen	0,08
H4030 Droge heiden	0,06
H91D0 Hoogveenbossen	0,06
H4010A Vochtige heiden (hogere zandgronden)	0,06
H7110A Actieve hoogvenen (hoogveenlandschap)	0,06

Weerribben

Habitattype	Hoogste bijdrage *
H91D0 Hoogveenbossen	0,07
ZGH91D0 Hoogveenbossen	0,07
H7210 Galigaanmoerassen	0,07
Lg05 Grote-zeggenmoeras	0,07
H7140B Overgangs- en trilvenen (veenmosrietlanden)	0,07
Lg02 Geïsoleerde meander en petgat	0,07
ZGH7140B Overgangs- en trilvenen (veenmosrietlanden)	0,07
H4010B Vochtige heiden (laagveengebied)	0,07
Lg07 Dotterbloemgrasland van veen en klei	0,07
Lg08 Nat, matig voedselrijk grasland	0,07
H6410 Blauwgraslanden	0,07
H7140A Overgangs- en trilvenen (trilvenen)	0,07
ZGH3150baz Meren met krabbenscheer en fonteinkruiden, buiten afgesloten zeearmen	0,07
H3150baz Meren met krabbenscheer en fonteinkruiden, buiten afgesloten zeearmen	0,07
H9999:34 Habitattype onbekend/onzeker KDW op basis meest kritische aangewezen type (H7120)	0,06
H3140lv Kranswierwateren, in laagveengebieden	0,06 (>0,05)
ZGH3140lv Kranswierwateren, in laagveengebieden	0,06 (>0,05)
Lg10 Kamgrasweide & Bloemrijk weidevogelgrasland van het zand- en veengebied	>0,05

Rottige Meenthe & Brandemeer

Habitattype	Hoogste bijdrage *
H91D0 Hoogveenbossen	0,07
H7140B Overgangs- en trilvenen (veenmosrietlanden)	0,07
Lg02 Geïsoleerde meander en petgat	0,07
Lg07 Dotterbloemgrasland van veen en klei	0,07
Lg05 Grote-zeggenmoeras	0,06
ZGH3150baz Meren met krabbenscheer en fonteinkruiden, buiten afgesloten zeearmen	0,06
H7210 Galigaanmoerassen	>0,05
H7140A Overgangs- en trilvenen (trilvenen)	>0,05
H3150baz Meren met krabbenscheer en fonteinkruiden, buiten afgesloten zeearmen	>0,05

Holtingerveld

Habitattype	Hoogste bijdrage *
H9190 Oude eikenbossen	0,07
H4030 Droge heiden	0,07
H4010A Vochtige heiden (hogere zandgronden)	0,07
H2330 Zandverstuivingen	0,07
H3130 Zwakgebufferde vennen	0,07
H3160 Zure vennen	0,07
H91D0 Hoogveenbossen	0,07
H7150 Pioniervegetaties met snavelbiezen	0,06
H2310 Stuifzandheiden met struikhei	0,06
H2320 Binnenlandse kraaiheibegroeiingen	0,06
H7110B Actieve hoogvenen (heideveentjes)	0,06
H6230vka Heischrale graslanden, vochtig kalkarm	0,06

Dwingelderveld

Habitattype	Hoogste bijdrage *
Lg13 Bos van arme zandgronden	0,07
H2320 Binnenlandse kraaiheibegroeiingen	0,07
Lg14 Eiken- en beukenbos van lemige zandgronden	0,06
H5130 Jeneverbesstruwelen	0,06
L4010B Vochtige heiden (laagveengebied)	0,06
H9999:30 Habitattype onbekend/onzeker KDW op basis meest kritische aangewezen type (H7120;H7120)	0,06
H7110B Actieve hoogvenen (heideveentjes)	0,06
L4030 Droge heiden	0,06
H9190 Oude eikenbossen	0,06
ZGH2330 Zandverstuivingen	0,06
H4030 Droge heiden	0,06
Lg04 Zuur ven	0,06
H2310 Stuifzandheiden met struikhei	0,06
H4010A Vochtige heiden (hogere zandgronden)	0,06
H3160 Zure vennen	0,06
ZGH6230dka Heischrale graslanden, droog kalkarm	0,06
H2330 Zandverstuivingen	0,06
H7150 Pioniervegetaties met snavelbiezen	0,06
ZGH6230vka Heischrale graslanden, vochtig kalkarm	0,06
H6230vka Heischrale graslanden, vochtig kalkarm	0,06

Habitattype	Hoogste bijdrage *
H7120ah Herstellende hoogvenen, actief hoogveen	>0,05

Drouwenerzand

Habitattype	Hoogste bijdrage *
H2310 Stuifzandheiden met struikhei	0,06
H2330 Zandverstuivingen	0,06
H5130 Jeneverbesstruwelen	0,06

Zwanenwater & Pettemerduinen

Habitattype	Hoogste bijdrage *
H2180B Duinbossen (vochtig)	0,06
H2130B Grijze duinen (kalkarm)	0,06
H2140B Duinheiden met kraaihei (droog)	0,06
H2190C Vochtige duinvalleien (ontkalkt)	0,06
H7210 Galigaanmoerassen	>0,05
H2150 Duinheiden met struikhei	>0,05
H6230vka Heischrale graslanden, vochtig kalkarm	>0,05
H2140A Duinheiden met kraaihei (vochtig)	>0,05

De Wieden

Habitattype	Hoogste bijdrage *
H91D0 Hoogveenbossen	0,06
Lg02 Geïsoleerde meander en petgat	0,06 (>0,05)
H3150baz Meren met krabbenscheer en fonteinkruiden, buiten afgesloten zeearmen	0,06 (>0,05)
Lg05 Grote-zeggenmoeras	>0,05
H7140B Overgangs- en trilvenen (veenmosrietlanden)	>0,05
Lg07 Dotterbloemgrasland van veen en klei	>0,05

Elperstroomgebied

Habitattype	Hoogste bijdrage *
H4010A Vochtige heiden (hogere zandgronden)	>0,05

Mantingerbos

Habitattype	Hoogste bijdrage *
H9120 Beuken-eikenbossen met hulst	>0,05

* Als de hoogste depositietoename plaatsvindt op een hexagoon waar géén sprake is van een (naderende) stikstofoverbelasting, dan is de hoogste toename op een hexagoon met wel een (naderende) stikstofoverbelasting tussen haakjes aangegeven.

Resultaten resterende gebieden
(mol/ha/j)

Natuurgebied	Hoogste bijdrage *
Noordzeekustzone	16,48 (-)
Nationalpark Niedersächsisches Wattenmeer	0,33 (-)
Niedersächsisches Wattenmeer und angrenzendes Küstenmeer	0,33 (-)
Lauwersmeer	0,31 (-)
Groote Wielen	0,23 (-)
Krummhörn	0,14 (-)
Westermarsch	0,10 (-)
IJsselmeer	0,09 (-)
Teichfledermaus-Gewässer im Raum Aurich	0,08 (-)
Sneekermeergebied	0,08 (-)
Ostfriesische Meere	0,08 (-)
Großes Meer, Loppersumer Meer	0,08 (-)
Oudegaasterbrekken, Fluessen en omgeving	0,08 (-)
Unterems und Außenems	0,06 (-)
Rheiderland	>0,05 (-)

* Als de hoogste depositietoename plaatsvindt op een hexagoon waar géén sprake is van een (naderende) stikstofoverbelasting, dan is de hoogste toename op een hexagoon met wel een (naderende) stikstofoverbelasting tussen haakjes aangegeven.

Resultaten per habitattype (mol/ha/j)

Noordzeekustzone

Nationalpark Niedersächsisches Wattenmeer

Niedersächsisches Wattenmeer und angrenzendes Küstenmeer

Lauwersmeer

Groote Wielen

Krummhörn

Westermarsch

IJsselmeer

Teichfledermaus-Gewässer im Raum Aurich

Sneekermeergebied

Ostfriesische Meere

Großes Meer, Loppersumer Meer

Oudegaasterbrekken, Fluessen en omgeving

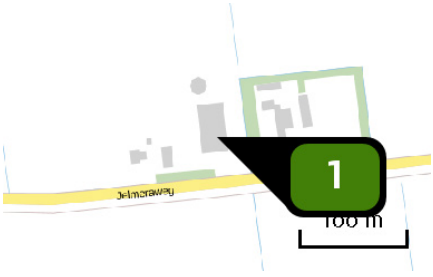
Unterems und Außenems

Rheiderland

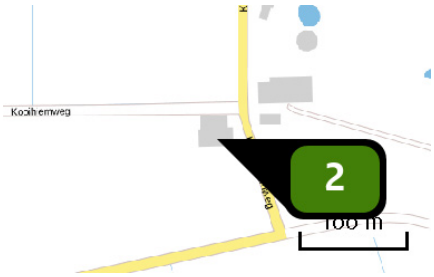
* Als de hoogste depositietoename plaatsvindt op een hexagoon waar géén sprake is van een (naderende) stikstofoverbelasting, dan is de hoogste toename op een hexagoon met wel een (naderende) stikstofoverbelasting tussen haakjes aangegeven.

Emissie (per bron)

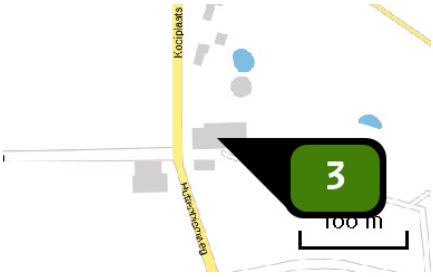
Situatie 1

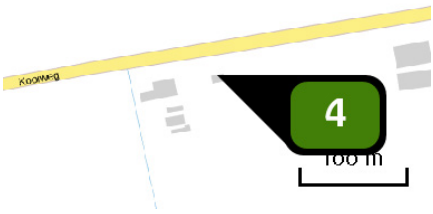

Naam	Jelmeraweg 4a Ballum
Locatie (X,Y)	173901, 605744
Uitstoothoogte	5,0 m
Warmteinhoud	0,000 MW
Temporele variatie	Dierverblijven
NH3	1.742,40 kg/j

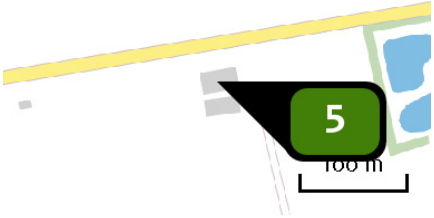

Naam	Kooihiemweg 1 Buren
Locatie (X,Y)	184830, 606889
Uitstoothoogte	5,0 m
Warmteinhoud	0,000 MW
Temporele variatie	Dierverblijven
NH3	583,00 kg/j

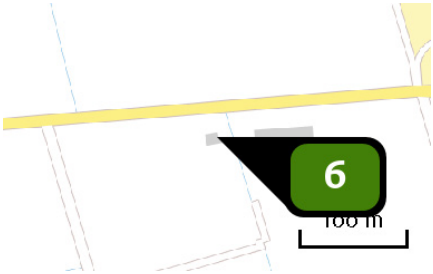

Naam	Kooiplaats 7 Buren
Locatie (X,Y)	184891, 606933
Uitstoothoogte	5,0 m
Warmteinhoud	0,000 MW
Temporele variatie	Dierverblijven
NH3	895,40 kg/j

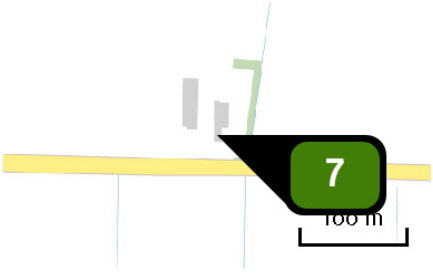

Naam	Kooiweg 32 Buren
Locatie (X,Y)	183189, 607043
Uitstoothoogte	5,0 m
Warmteinhoud	0,000 MW
Temporele variatie	Dierverblijven
NH3	362,00 kg/j

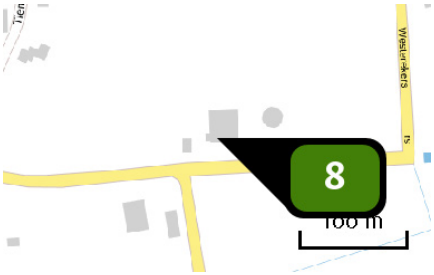

Naam	Kooiweg 36 Buren
Locatie (X,Y)	183370, 607061
Uitstoothoogte	5,0 m
Warmteinhoud	0,000 MW
Temporele variatie	Dierverblijven
NH3	767,00 kg/j

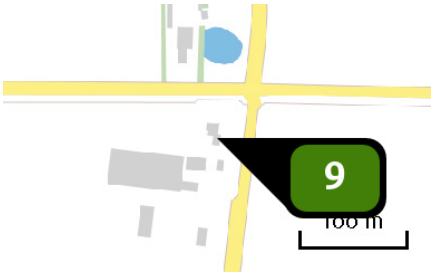

Naam	Kooiweg 40 Buren
Locatie (X,Y)	184203, 607159
Uitstoothoogte	5,0 m
Warmteinhoud	0,000 MW
Temporele variatie	Dierverblijven
NH3	1.304,00 kg/j

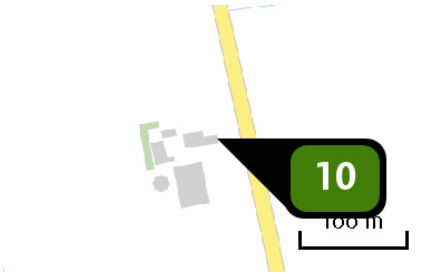

Naam	Lombokweg 2 Hollum
Locatie (X,Y)	173116, 605109
Uitstoothoogte	5,0 m
Warmteinhoud	0,000 MW
Temporele variatie	Dierverblijven
NH3	980,40 kg/j

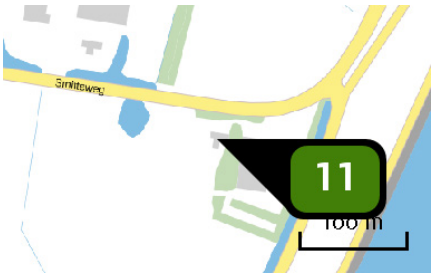

Naam	Noordergrieweg 1 Buren
Locatie (X,Y)	182777, 606645
Uitstoothoogte	5,0 m
Warmteinhoud	0,000 MW
Temporele variatie	Dierverblijven
NH3	1.100,00 kg/j

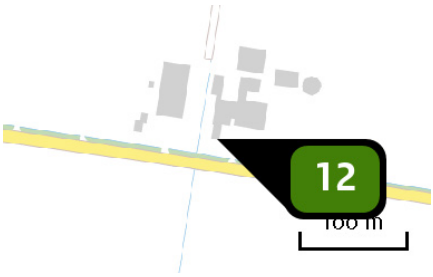

Naam	Pietje Miedeweg 8a Hollum
Locatie (X,Y)	173442, 605646
Uitstoothoogte	5,0 m
Warmteinhoud	0,000 MW
Temporele variatie	Dierverblijven
NH3	2.995,00 kg/j

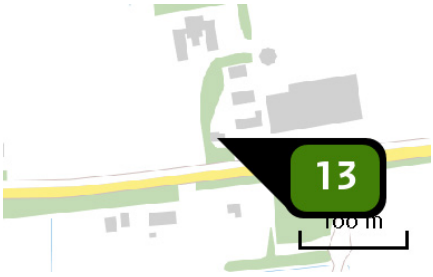

Naam	Pietje Miedeweg 4 Hollum
Locatie (X,Y)	173423, 605940
Uitstoothoogte	5,0 m
Warmteinhoud	0,000 MW
Temporele variatie	Dierverblijven
NH3	1.100,00 kg/j

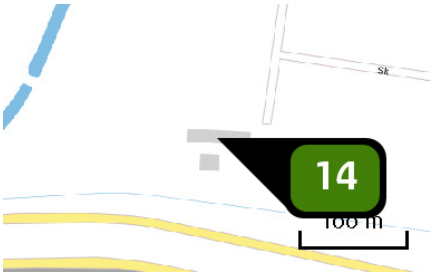

Naam	Smitteweg 16 Ballum
Locatie (X,Y)	176889, 605943
Uitstoothoogte	5,0 m
Warmteinhoud	0,000 MW
Temporele variatie	Dierverblijven
NH3	262,00 kg/j

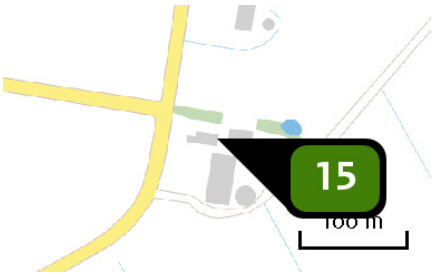

Naam	Smitteweg 11 Ballum
Locatie (X,Y)	175844, 606155
Uitstoothoogte	5,0 m
Warmteinhoud	0,000 MW
Temporele variatie	Dierverblijven
NH3	1.726,20 kg/j

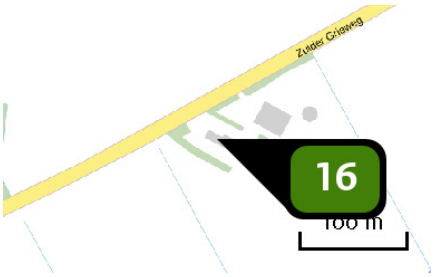

Naam	Verbindingsweg 12 Nes
Locatie (X,Y)	177535, 606683
Uitstoothoogte	5,0 m
Warmteinhoud	0,000 MW
Temporele variatie	Dierverblijven
NH3	2.420,00 kg/j

Naam	Verbindingsweg 21 Nes
Locatie (X,Y)	178064, 606494
Uitstoothoogte	5,0 m
Warmteinhoud	0,000 MW
Temporele variatie	Dierverblijven
NH3	825,00 kg/j

Naam	Zuider Grieweg 3 Ballum
Locatie (X,Y)	176265, 605544
Uitstoothoogte	5,0 m
Warmteinhoud	0,000 MW
Temporele variatie	Dierverblijven
NH3	1.452,00 kg/j

Naam	Zuider Grieweg 5 Ballum
Locatie (X,Y)	175950, 605292
Uitstoothoogte	5,0 m
Warmteinhoud	0,000 MW
Temporele variatie	Dierverblijven
NH_3	779,10 kg/j

Disclaimer

Hoewel verstrekte gegevens kunnen dienen ter onderbouwing van een vergunningaanvraag, kunnen er geen rechten aan worden verleend. De eigenaar van AERIUS aanvaardt geen aansprakelijkheid voor de inhoud van de door de gebruiker aangeboden informatie. Bovenstaande gegevens zijn enkel bruikbaar tot er een nieuwe versie van AERIUS beschikbaar is. AERIUS is een geregistreerd handelsmerk in Europa. Alle rechten die niet expliciet worden verleend, zijn voorbehouden.

Rekenbasis

Deze berekening is tot stand gekomen op basis van:

AERIUS	versie 2016L_20171003_1682e2550c
Database	versie 2016L_20170828_c3f058f00f

Voor meer informatie over de gebruikte methodiek en data zie:

https://www.aerius.nl/nl/factsheets/release/aerius-calculator-2015-handboek-0

Bijlage 4 Aerius-berekening: maximaal bouwvlak

AERIUS CALCULATOR

Dit document bevat resultaten van een stikstofdepositieberekening met AERIUS Calculator. U kan dit document gebruiken voor de onderbouwing van depositie onder de drempelwaarde (0.05 mol/ha/j) in het kader van de Wet natuurbescherming, afhankelijk van de door u gekozen rekeninstellingen.

De berekening op basis van stikstofemissies gaat uit van de componenten ammoniak (NH_3) en stikstofoxide (NO_x), of één van beide. Hiermee is de depositie van de activiteit berekend en uitgewerkt. Op basis van de gekozen rekeninstellingen zijn de resultaten op Natura 2000-gebieden inzichtelijk gemaakt.

Wilt u verder rekenen of gegevens wijzigen? Importeer de pdf dan in de Calculator. Voor meer toelichting verwijzen we u naar de websites pas.bij12.nl, www.aerius.nl en pas.natura2000.nl.

Berekening Situatie 1

- Kenmerken
- Samenvatting emissies
- Depositiekaart
- Depositieresultaten
- Gedetailleerde emissiegegevens

Verdere toelichting over deze PDF kunt u vinden in een bijbehorende leeswijzer. Deze leeswijzer en overige documentatie is te raadplegen via: www.aerius.nl en pas.natura2000.nl.

AERIUS CALCULATOR

Contact

Rechtspersoon	Inrichtingslocatie
Rho adviseurs	-

Activiteit

Omschrijving	AERIUS kenmerk
planMer Ameland	RjZnfS81Nqjq

Datum berekening	Rekenjaar	Rekeninstellingen
01 november 2017, 14:51	2017	Berekend voor Wnb.

Totale emissie

	Situatie 1
NOx	-
NH3	27,42 ton/j

Resultaten

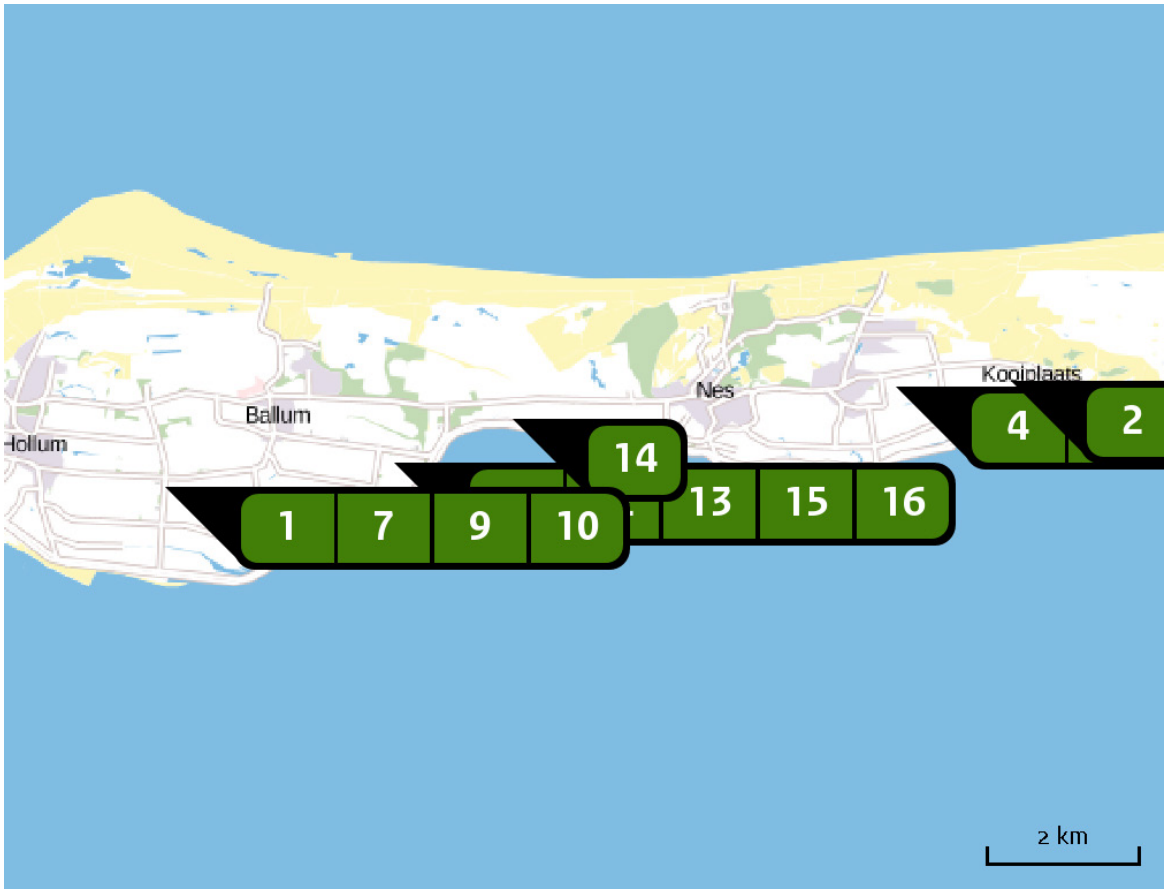
Hectare met hoogste bijdrage (mol/ha/j)

Natuurgebied	Bijdrage
Duinen Ameland	410,10

Toelichting

Verschil 1

Locatie
Situatie 1

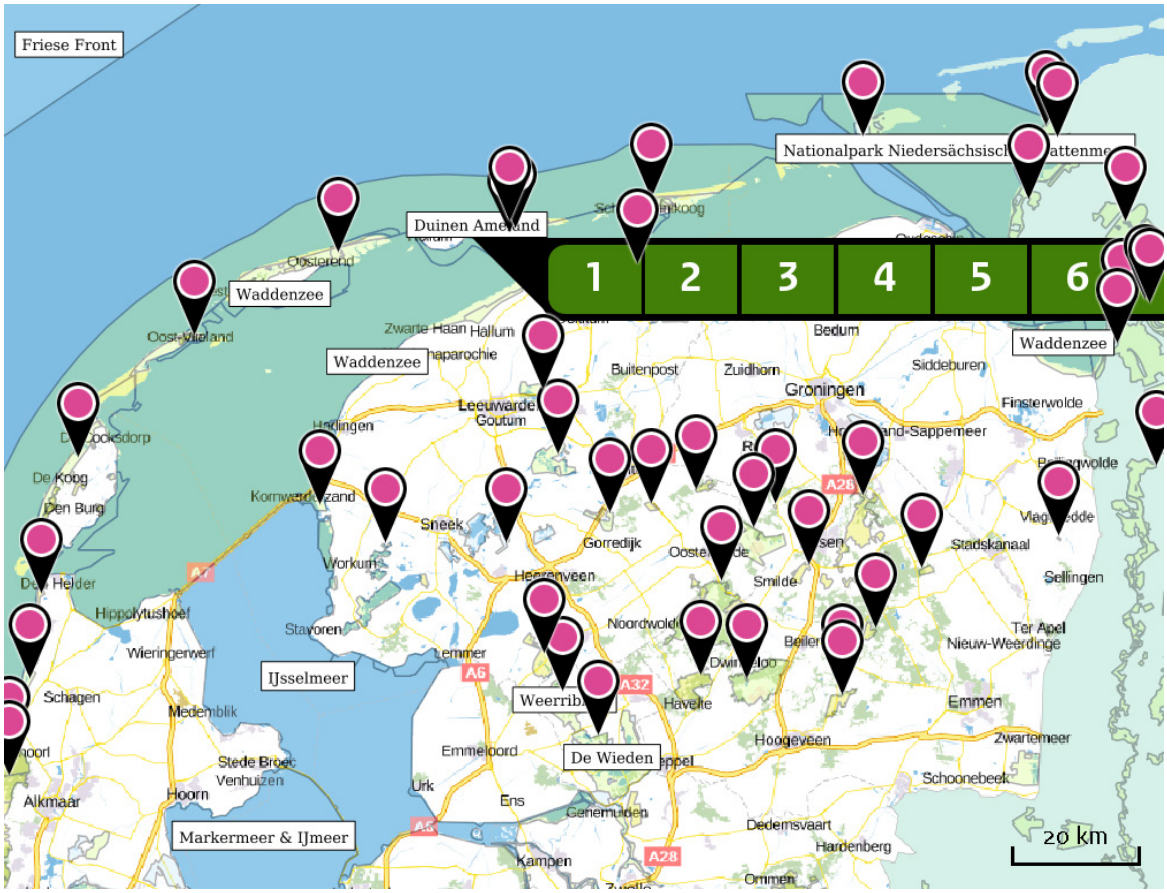

Emissie
Situatie 1

Bron Sector		Emissie NH3	Emissie NOx
1	Jelmeraweg 4a Ballum Landbouw | Stalemissies	1.392,58 kg/j	-
2	Kooihiemweg 1 Buren Landbouw | Stalemissies	2.635,68 kg/j	-
3	Kooiplaats 7 Buren Landbouw | Stalemissies	2.116,64 kg/j	-
4	Kooiweg 32 Buren Landbouw | Stalemissies	2.235,41 kg/j	-
5	Kooiweg 36 Buren Landbouw | Stalemissies	2.330,33 kg/j	-
6	Kooiweg 40 Buren Landbouw | Stalemissies	1.536,30 kg/j	-

Bron Sector		Emissie NH3	Emissie NOx
7	Lombokweg 2 Hollum Landbouw | Stalemissies	1.726,12 kg/j	-
8	Noordergrieweg 1 Buren Landbouw | Stalemissies	1.378,55 kg/j	-
9	Pietje Miedeweg 8a Hollum Landbouw | Stalemissies	-	-
10	Pietje Miedeweg 4 Hollum Landbouw | Stalemissies	1.387,27 kg/j	-
11	Smitteweg 16 Ballum Landbouw | Stalemissies	2.758,12 kg/j	-
12	Smitteweg 11 Ballum Landbouw | Stalemissies	1.125,41 kg/j	-
13	Verbindingsweg 12 Nes Landbouw | Stalemissies	3.979,71 kg/j	-
14	Verbindingsweg 21 Nes Landbouw | Stalemissies	1.356,70 kg/j	-
15	Zuider Grieweg 3 Ballum Landbouw | Stalemissies	682,45 kg/j	-
16	Zuider Grieweg 5 Ballum Landbouw | Stalemissies	776,31 kg/j	-

Depositie natuur-gebieden

Hoogste projectbijdrage (Duinen Ameland)

Hoogste projectbijdrage per natuurgebied

Habitatrichtlijn

Vogelrichtlijn

Habitatrichtlijn, Vogelrichtlijn

Resultaten PAS-gebieden (mol/ha/j)

Natuurgebied	Hoogste bijdrage *
Duinen Ameland	410,10
Waddenzee	81,75 (59,46)
Duinen Schiermonnikoog	1,84
Duinen Terschelling	1,49
Duinen Vlieland	0,47
Alde Feanen	0,45
Wijnjeterper Schar	0,21
Bakkeveense Duinen	0,19
Duinen en Lage Land Texel	0,18
Van Oordt's Mersken	0,18
Norgerholt	0,17
Fochteloërveen	0,16
Drents-Friese Wold & Leggelderveld	0,16
Drentsche Aa-gebied	0,15
Duinen Den Helder-Callantsoog	0,13
Witterveld	0,11
Weerribben	0,11
Rottige Meenthe & Brandemeer	0,10
Holtingerveld	0,10
Dwingelderveld	0,10
Drouwenerzand	0,09

Natuurgebied	Hoogste bijdrage *
Zwanenwater & Pettemerduinen	0,08
De Wieden	0,08
Elperstroomgebied	0,08
Mantingerbos	0,07
Mantingerzand	0,07
Lieftinghsbroek	0,06
Schoorlse Duinen	0,06
Noordhollands Duinreservaat	>0,05

* Als de hoogste depositietoename plaatsvindt op een hexagoon waar géén sprake is van een (naderende) stikstofoverbelasting, dan is de hoogste toename op een hexagoon met wel een (naderende) stikstofoverbelasting tussen haakjes aangegeven.

Resultaten per habitattype (mol/ha/j)

Duinen Ameland

Habitattype	Hoogste bijdrage *
ZGH2130B Grijze duinen (kalkarm)	410,10
ZGH2120 Witte duinen	408,40
ZGH2180Abe Duinbossen (droog), berken-eikenbos	280,40
H2170 Kruipwilgstruwelen	222,90
ZGH2190C Vochtige duinvalleien (ontkalkt)	221,10
H9999:5 Habitattype onbekend/onzeker KDW op basis meest kritische aangewezen type (H2130C;H6230;H2130B;H6230;H2130C;H2130B)	203,40
ZGH2160 Duindoornstruwelen	179,30 (163,60)
H2130B Grijze duinen (kalkarm)	163,90
ZGH2190B Vochtige duinvalleien (kalkrijk)	153,20
ZGH6230vka Heischrale graslanden, vochtig kalkarm	153,20
H2120 Witte duinen	126,00 (17,71)
H2190B Vochtige duinvalleien (kalkrijk)	85,34
H2190Aom Vochtige duinvalleien (open water), oligo- tot mesotrofe vormen	85,34
H2180B Duinbossen (vochtig)	75,36
H2180C Duinbossen (binnenduinrand)	71,43
H2180Abe Duinbossen (droog), berken-eikenbos	69,32
H2160 Duindoornstruwelen	61,33
H2140A Duinheiden met kraaihei (vochtig)	61,33
ZGH2170 Kruipwilgstruwelen	58,87

Habitattype	Hoogste bijdrage *
H2190C Vochtige duinvalleien (ontkalkt)	58,81
H2130C Grijze duinen (heischraal)	56,86
ZGH2180B Duinbossen (vochtig)	56,21
H2150 Duinheiden met struikhei	44,33
ZGH2130A Grijze duinen (kalkrijk)	32,68
H2130A Grijze duinen (kalkrijk)	32,03
H2140B Duinheiden met kraaihei (droog)	22,12

Waddenzee

Habitattype	Hoogste bijdrage *
H1330A Schorren en zilte graslanden (buitendijks)	81,75 (59,46)
H2120 Witte duinen	81,75 (59,46)
H2190B Vochtige duinvalleien (kalkrijk)	76,19 (27,48)
H2160 Duindoornstruwelen	54,83
H2130A Grijze duinen (kalkrijk)	54,83
H1310B Zilte pionierbegroeiingen (zeevetmuur)	13,72 (0,76)
H1310A Zilte pionierbegroeiingen (zeekraal)	12,45 (9,12)
H1320 Slijkgrasvelden	12,45 (4,92)
H2110 Embryonale duinen	12,45 (4,97)
H2130B Grijze duinen (kalkarm)	0,08
H1330B Schorren en zilte graslanden (binnendijks)	0,07 (-)

Duinen Schiermonnikoog

Habitattype	Hoogste bijdrage *
H2180B Duinbossen (vochtig)	1,84
ZGH2180Abe Duinbossen (droog), berken-eikenbos	1,84
ZGH2160 Duindoornstruwelen	1,78
H2170 Kruipwilgstruwelen	1,77
H2190B Vochtige duinvalleien (kalkrijk)	1,74
H9999:6 Habitattype onbekend/onzeker KDW op basis meest kritische aangewezen type (H2130B;H2130C;H2130B;H2130C)	1,74
ZGH2130B Grijze duinen (kalkarm)	1,64
H2190C Vochtige duinvalleien (ontkalkt)	1,64
ZGH2180B Duinbossen (vochtig)	1,64
ZGH2120 Witte duinen	1,50
H6410 Blauwgraslanden	1,43
ZGH2170 Kruipwilgstruwelen	1,39
H2130C Grijze duinen (heischraal)	1,33
H2190Aom Vochtige duinvalleien (open water), oligo- tot mesotrofe vormen	1,29
ZGH2190C Vochtige duinvalleien (ontkalkt)	1,28
H1330A Schorren en zilte graslanden (buitendijks)	1,20
ZGH2180C Duinbossen (binnenduinrand)	1,18
ZGH2130A Grijze duinen (kalkrijk)	1,13
H1310B Zilte pionierbegroeiingen (zeevetmuur)	0,71 (0,67)
ZGH2190B Vochtige duinvalleien (kalkrijk)	0,65

Duinen Terschelling

Habitattype	Hoogste bijdrage *
H2180B Duinbossen (vochtig)	1,49
H2170 Kruipwilgstruwelen	1,49
H2140B Duinheiden met kraaihei (droog)	1,49
H2180Abe Duinbossen (droog), berken-eikenbos	1,30
H2140A Duinheiden met kraaihei (vochtig)	1,30
H2130B Grijze duinen (kalkarm)	1,29
ZGH2180B Duinbossen (vochtig)	1,25 (1,18)
H2190C Vochtige duinvalleien (ontkalkt)	1,19
H2150 Duinheiden met struikhei	1,19
H1310B Zilte pionierbegroeiingen (zeevetmuur)	1,03
H1310A Zilte pionierbegroeiingen (zeekraal)	1,03
ZGH2180Abe Duinbossen (droog), berken-eikenbos	1,03
H2130A Grijze duinen (kalkrijk)	1,01 (0,87)
H2120 Witte duinen	1,01 (0,87)
H1330A Schorren en zilte graslanden (buitendijks)	0,95 (0,93)
H1320 Slijkgrasvelden	0,95 (-)
H2110 Embryonale duinen	0,89 (0,81)
H2160 Duindoornstruwelen	0,84
H2190B Vochtige duinvalleien (kalkrijk)	0,84
ZGH2120 Witte duinen	0,65 (0,27)

Habitattype	Hoogste bijdrage *
H6230vka Heischrale graslanden, vochtig kalkarm	0,62
H6410 Blauwgraslanden	0,61
ZGH2190C Vochtige duinvalleien (ontkalkt)	0,54
H2190Aom Vochtige duinvalleien (open water), oligo- tot mesotrofe vormen	0,43
ZGH2130C Grijze duinen (heischraal)	0,37
ZGH2190B Vochtige duinvalleien (kalkrijk)	0,25 (0,24)
Lg07 Dotterbloemgrasland van veen en klei	0,24
ZGH2110 Embryonale duinen	0,21
ZGH2160 Duindoornstruwelen	0,19 (-)

Duinen Vlieland

Habitattype	Hoogste bijdrage *
ZGH2180Abe Duinbossen (droog), berken-eikenbos	0,47
H2180Abe Duinbossen (droog), berken-eikenbos	0,46
ZGH2180B Duinbossen (vochtig)	0,46
H2150 Duinheiden met struikhei	0,41
H2130B Grijze duinen (kalkarm)	0,41
H2180B Duinbossen (vochtig)	0,38
H2140B Duinheiden met kraaihei (droog)	0,36
H2190Aom Vochtige duinvalleien (open water), oligo- tot mesotrofe vormen	0,36
H2160 Duindoornstruwelen	0,34 (0,32)
H2120 Witte duinen	0,34
H2140A Duinheiden met kraaihei (vochtig)	0,32
H2190C Vochtige duinvalleien (ontkalkt)	0,32
H2130C Grijze duinen (heischraal)	0,29
H2190B Vochtige duinvalleien (kalkrijk)	0,26
H2130A Grijze duinen (kalkrijk)	0,20
H2170 Kruipwilgstruwelen	0,17
H1330A Schorren en zilte graslanden (buitendijks)	0,15
H1330B Schorren en zilte graslanden (binnendijks)	0,13 (0,09)
H1310A Zilte pionierbegroeiingen (zeekraal)	0,09 (-)

Alde Feanen

Habitattype	Hoogste bijdrage *
Lg08 Nat, matig voedselrijk grasland	0,45
H3150baz Meren met krabbenscheer en fonteinkruiden, buiten afgesloten zeearmen	0,37 (0,34)
H91D0 Hoogveenbossen	0,36
H7140B Overgangs- en trilvenen (veenmosrietlanden)	0,36
H6410 Blauwgraslanden	0,34
Lg10 Kamgrasweide & Bloemrijk weidevogelgrasland van het zand- en veengebied	0,34
Lg07 Dotterbloemgrasland van veen en klei	0,29
H7210 Galigaanmoerassen	0,20
H4010B Vochtige heiden (laagveengebied)	0,17
Lg03 Zwakgebufferde sloot	0,16

Wijnjeterper Schar

Habitattype	Hoogste bijdrage *
H4030 Droge heiden	0,21
H4010A Vochtige heiden (hogere zandgronden)	0,18
H7150 Pioniervegetaties met snavelbiezen	0,18
H6410 Blauwgraslanden	0,18
H6230vka Heischrale graslanden, vochtig kalkarm	0,16

Bakkeveense Duinen

Habitattype	Hoogste bijdrage *
H2320 Binnenlandse kraaiheibegroeiingen	0,19
H2310 Stuifzandheiden met struikhei	0,19
H2330 Zandverstuivingen	0,18
H4010A Vochtige heiden (hogere zandgronden)	0,17
H3160 Zure vennen	0,16
ZGH2310 Stuifzandheiden met struikhei	0,14

Duinen en Lage Land Texel

Habitattype	Hoogste bijdrage *
H2180B Duinbossen (vochtig)	0,18 (0,17)
H2180Abe Duinbossen (droog), berken-eikenbos	0,18
H2180C Duinbossen (binnenduinrand)	0,18
H2150 Duinheiden met struikhei	0,17
H2160 Duindoornstruwelen	0,17
H2140B Duinheiden met kraaihei (droog)	0,17
H2130B Grijze duinen (kalkarm)	0,17
ZGH2180B Duinbossen (vochtig)	0,16
H2190B Vochtige duinvalleien (kalkrijk)	0,16
H2120 Witte duinen	0,15
ZGH2180Abe Duinbossen (droog), berken-eikenbos	0,15
H2190Aom Vochtige duinvalleien (open water), oligo- tot mesotrofe vormen	0,15
H2130C Grijze duinen (heischraal)	0,15
ZGH2180C Duinbossen (binnenduinrand)	0,14
H2130A Grijze duinen (kalkrijk)	0,13
H9999:2 Habitattype onbekend/onzeker KDW op basis meest kritische aangewezen type (H2130B;H2130C;H6230;H2130B;H2130C)	0,13
H1330A Schorren en zilte graslanden (buitendijks)	0,13
H2140A Duinheiden met kraaihei (vochtig)	0,12
H7210 Galigaanmoerassen	0,12
H2190C Vochtige duinvalleien (ontkalkt)	0,12

Habitattype	Hoogste bijdrage *
H1310B Zilte pionierbegroeiingen (zeevetmuur)	0,12
H2170 Kruipwilgstruwelen	0,10
H2110 Embryonale duinen	0,09
H1310A Zilte pionierbegroeiingen (zeekraal)	0,08
Lg11 Kamgrasweide & Bloemrijk weidevogelgrasland van het rivieren- en zeekleigebied	0,07 (-)
H1330B Schorren en zilte graslanden (binnendijks)	0,07 (0,06)
Lg08 Nat, matig voedselrijk grasland	0,06 (-)

Van Oordt's Mersken

Habitattype	Hoogste bijdrage *
H6410 Blauwgraslanden	0,18
H6230vka Heischrale graslanden, vochtig kalkarm	0,17
H4010A Vochtige heiden (hogere zandgronden)	0,16
Lg07 Dotterbloemgrasland van veen en klei	0,15
Lg10 Kamgrasweide & Bloemrijk weidevogelgrasland van het zand- en veengebied	0,15
Lg08 Nat, matig voedselrijk grasland	0,15
Lg05 Grote-zeggenmoeras	0,14
Lg06 Dotterbloemgrasland van beekdalen	0,11 (-)

Norgerholt

Habitattype	Hoogste bijdrage *
H9120 Beuken-eikenbossen met hulst	0,17

Fochteloërveen

Habitattype	Hoogste bijdrage *
H7120ah Herstellende hoogvenen, actief hoogveen	0,16
H4030 Droge heiden	0,16
ZGH7120ah Herstellende hoogvenen, actief hoogveen	0,15
H9999:23 Habitattype onbekend/onzeker KDW op basis meest kritische aangewezen type (H7120;H7110A)	0,13
H7110A Actieve hoogvenen (hoogveenlandschap)	0,09
H2320 Binnenlandse kraaiheibegroeiingen	0,09

Drents-Friese Wold & Leggelderveld

Habitattype	Hoogste bijdrage *
Lg13 Bos van arme zandgronden	0,16
H2310 Stuifzandheiden met struikhei	0,15
Lg14 Eiken- en beukenbos van lemige zandgronden	0,15
L4030 Droge heiden	0,14
H4030 Droge heiden	0,14
H2330 Zandverstuivingen	0,14
H3130 Zwakgebufferde vennen	0,14
H5130 Jeneverbesstruwelen	0,14
H2320 Binnenlandse kraaiheibegroeiingen	0,14
H3160 Zure vennen	0,14
H9190 Oude eikenbossen	0,13
H4010A Vochtige heiden (hogere zandgronden)	0,13
Lg04 Zuur ven	0,13
H7110B Actieve hoogvenen (heideveentjes)	0,13
H7150 Pioniervegetaties met snavelbiezen	0,13
H6230vka Heischrale graslanden, vochtig kalkarm	0,12
H3110 Zeer zwakgebufferde vennen	0,09
Lg09 Droog struisgrasland	0,07

Drentsche Aa-gebied

Habitattype	Hoogste bijdrage *
H2310 Stuifzandheiden met struikhei	0,15
H9190 Oude eikenbossen	0,14
H91D0 Hoogveenbossen	0,14
H4010A Vochtige heiden (hogere zandgronden)	0,14
H4030 Droge heiden	0,14
H9120 Beuken-eikenbossen met hulst	0,14
ZGH4030 Droge heiden	0,13
H91E0C Vochtige alluviale bossen (beekbegeleidende bossen)	0,13
H7110B Actieve hoogvenen (heideveentjes)	0,13
H7140A Overgangs- en trilvenen (trilvenen)	0,12
ZGH2310 Stuifzandheiden met struikhei	0,11
H6230vka Heischrale graslanden, vochtig kalkarm	0,11
ZGH3160 Zure vennen	0,11
H2320 Binnenlandse kraaiheibegroeiingen	0,10
H3160 Zure vennen	0,09
H9160A Eiken-haagbeukenbossen (hogere zandgronden)	0,09
H5130 Jeneverbesstruwelen	0,09
ZGH4010A Vochtige heiden (hogere zandgronden)	0,09
H6410 Blauwgraslanden	0,08
H7150 Pioniervegetaties met snavelbiezen	0,08

Habitattype	Hoogste bijdrage *
H2330 Zandverstuivingen	0,08
ZGH2330 Zandverstuivingen	0,08

Duinen Den Helder-Callantsoog

Habitattype	Hoogste bijdrage *
ZGH2180Abe Duinbossen (droog), berken-eikenbos	0,13
H2130B Grijze duinen (kalkarm)	0,11
H2140B Duinheiden met kraaihei (droog)	0,10
H2120 Witte duinen	0,09
ZGH2190C Vochtige duinvalleien (ontkalkt)	0,09
ZGH2170 Kruipwilgstruwelen	0,09
ZGH2130B Grijze duinen (kalkarm)	0,09
H2190C Vochtige duinvalleien (ontkalkt)	0,09
ZGH2190Aom Vochtige duinvalleien (open water), oligo- tot mesotrofe vormen	0,09
H2180C Duinbossen (binnenduinrand)	0,08 (0,07)
H6410 Blauwgraslanden	0,07
H2180Abe Duinbossen (droog), berken-eikenbos	0,07
H2170 Kruipwilgstruwelen	0,07
ZGH2160 Duindoornstruwelen	0,07
H2160 Duindoornstruwelen	0,07

Witterveld

Habitattype	Hoogste bijdrage *
H7120ah Herstellende hoogvenen, actief hoogveen	0,11
H4030 Droge heiden	0,09
H91D0 Hoogveenbossen	0,08
H4010A Vochtige heiden (hogere zandgronden)	0,08
H7110A Actieve hoogvenen (hoogveenlandschap)	0,08

Weerribben

Habitattype	Hoogste bijdrage *
H91D0 Hoogveenbossen	0,11
ZGH91D0 Hoogveenbossen	0,10
H7210 Galigaanmoerassen	0,10
Lg05 Grote-zeggenmoeras	0,10
H7140B Overgangs- en trilvenen (veenmosrietlanden)	0,10
H4010B Vochtige heiden (laagveengebied)	0,10
ZGH7140B Overgangs- en trilvenen (veenmosrietlanden)	0,10
Lg02 Geïsoleerde meander en petgat	0,10
Lg08 Nat, matig voedselrijk grasland	0,10
Lg07 Dotterbloemgrasland van veen en klei	0,10
H6410 Blauwgraslanden	0,10
H7140A Overgangs- en trilvenen (trilvenen)	0,10
ZGH3150baz Meren met krabbenscheer en fonteinkruiden, buiten afgesloten zeearmen	0,09
H3150baz Meren met krabbenscheer en fonteinkruiden, buiten afgesloten zeearmen	0,09
H9999:34 Habitattype onbekend/onzeker KDW op basis meest kritische aangewezen type (H7120)	0,09
ZGH3140lv Kranswierwateren, in laagveengebieden	0,08 (0,07)
H3140lv Kranswierwateren, in laagveengebieden	0,08 (0,07)
Lg10 Kamgrasweide & Bloemrijk weidevogelgrasland van het zand- en veengebied	0,07
ZGH7140A Overgangs- en trilvenen (trilvenen)	0,07

Habitattype	Hoogste bijdrage *
ZGH4010B Vochtige heiden (laagveengebied)	0,07

Rottige Meenthe & Brandemeer

Habitattype	Hoogste bijdrage *
H91D0 Hoogveenbossen	0,10
H7140B Overgangs- en trilvenen (veenmosrietlanden)	0,10
Lg02 Geïsoleerde meander en petgat	0,09
Lg07 Dotterbloemgrasland van veen en klei	0,09
Lg05 Grote-zeggenmoeras	0,09
ZGH3150baz Meren met krabbenscheer en fonteinkruiden, buiten afgesloten zeearmen	0,08
H7210 Galigaanmoerassen	0,07
H7140A Overgangs- en trilvenen (trilvenen)	0,07
H3150baz Meren met krabbenscheer en fonteinkruiden, buiten afgesloten zeearmen	0,07
H6410 Blauwgraslanden	0,07
H4010B Vochtige heiden (laagveengebied)	0,06

Holtingerveld

Habitattype	Hoogste bijdrage *
H9190 Oude eikenbossen	0,10
H4030 Droge heiden	0,10
H4010A Vochtige heiden (hogere zandgronden)	0,10
H2330 Zandverstuivingen	0,09
H3130 Zwakgebufferde vennen	0,09
H3160 Zure vennen	0,09
H91D0 Hoogveenbossen	0,09
H7150 Pioniervegetaties met snavelbiezen	0,09
H2310 Stuifzandheiden met struikhei	0,09
H2320 Binnenlandse kraaiheibegroeiingen	0,08
H7110B Actieve hoogvenen (heideveentjes)	0,08
H6230vka Heischrale graslanden, vochtig kalkarm	0,08
ZGH4030 Droge heiden	0,06
ZGH6230vka Heischrale graslanden, vochtig kalkarm	0,06

Dwingelderveld

Habitattype	Hoogste bijdrage *
Lg13 Bos van arme zandgronden	0,10
H2320 Binnenlandse kraaiheibegroeiingen	0,09
Lg14 Eiken- en beukenbos van lemige zandgronden	0,09
L4010B Vochtige heiden (laagveengebied)	0,09
H5130 Jeneverbesstruwelen	0,09
H9999:30 Habitattype onbekend/onzeker KDW op basis meest kritische aangewezen type (H7120;H7120)	0,09
H7110B Actieve hoogvenen (heideveentjes)	0,09
L4030 Droge heiden	0,09
Lg04 Zuur ven	0,09
H2310 Stuifzandheiden met struikhei	0,09
ZGH2330 Zandverstuivingen	0,09
H9190 Oude eikenbossen	0,09
H4030 Droge heiden	0,09
H4010A Vochtige heiden (hogere zandgronden)	0,09
H3160 Zure vennen	0,09
H2330 Zandverstuivingen	0,08
ZGH6230dka Heischrale graslanden, droog kalkarm	0,08
H7150 Pioniervegetaties met snavelbiezen	0,08
ZGH6230vka Heischrale graslanden, vochtig kalkarm	0,08
H6230vka Heischrale graslanden, vochtig kalkarm	0,08

Habitattype	Hoogste bijdrage *
H7120ah Herstellende hoogvenen, actief hoogveen	0,08
H9120 Beuken-eikenbossen met hulst	0,07
H3130 Zwakgebufferde vennen	0,06

Drouwenerzand

Habitattype	Hoogste bijdrage *
H2310 Stuifzandheiden met struikhei	0,09
H2330 Zandverstuivingen	0,09
H5130 Jeneverbesstruwelen	0,08
ZGH2330 Zandverstuivingen	0,07
H2320 Binnenlandse kraaiheibegroeiingen	0,07
H6230vka Heischrale graslanden, vochtig kalkarm	0,06

Zwanenwater & Pettemerduinen

Habitattype	Hoogste bijdrage *
H2180B Duinbossen (vochtig)	0,08
H2140B Duinheiden met kraaihei (droog)	0,08
H2130B Grijze duinen (kalkarm)	0,08
H2190C Vochtige duinvalleien (ontkalkt)	0,08
H7210 Galigaanmoerassen	0,07
H2150 Duinheiden met struikhei	0,07
H6230vka Heischrale graslanden, vochtig kalkarm	0,07
H2140A Duinheiden met kraaihei (vochtig)	0,07
H2120 Witte duinen	0,06
H2190Aom Vochtige duinvalleien (open water), oligo- tot mesotrofe vormen	0,06
H2180Abe Duinbossen (droog), berken-eikenbos	0,06
ZGH2170 Kruipwilgstruwelen	0,06
H2170 Kruipwilgstruwelen	0,06
H2130A Grijze duinen (kalkrijk)	>0,05

De Wieden

Habitattype	Hoogste bijdrage *
H91D0 Hoogveenbossen	0,08
Lg02 Geïsoleerde meander en petgat	0,08
H3150baz Meren met krabbenscheer en fonteinkruiden, buiten afgesloten zeearmen	0,08
Lg05 Grote-zeggenmoeras	0,08
H7140B Overgangs- en trilvenen (veenmosrietlanden)	0,07
Lg07 Dotterbloemgrasland van veen en klei	0,07
H9999:35 Habitattype onbekend/onzeker KDW op basis meest kritische aangewezen type (H7120)	0,07
Lg10 Kamgrasweide & Bloemrijk weidevogelgrasland van het zand- en veengebied	0,07
ZGH3150baz Meren met krabbenscheer en fonteinkruiden, buiten afgesloten zeearmen	0,07
H7140A Overgangs- en trilvenen (trilvenen)	0,06
ZGH7140B Overgangs- en trilvenen (veenmosrietlanden)	0,06
H4010B Vochtige heiden (laagveengebied)	0,06
ZGH91D0 Hoogveenbossen	0,06
Lg08 Nat, matig voedselrijk grasland	0,06
H6410 Blauwgraslanden	0,06
H7210 Galigaanmoerassen	>0,05

Elperstroomgebied

Habitattype	Hoogste bijdrage *
H4010A Vochtige heiden (hogere zandgronden)	0,08

Mantingerbos

Habitattype	Hoogste bijdrage *
H9120 Beuken-eikenbossen met hulst	0,07

Mantingerzand

Habitattype	Hoogste bijdrage *
H4030 Droge heiden	0,07
H6230vka Heischrale graslanden, vochtig kalkarm	0,06
H5130 Jeneverbesstruwelen	0,06
H2330 Zandverstuivingen	0,06
H2310 Stuifzandheiden met struikhei	0,06
H4010A Vochtige heiden (hogere zandgronden)	0,06
H9190 Oude eikenbossen	0,06
H7150 Pioniervegetaties met snavelbiezen	>0,05
H3160 Zure vennen	>0,05

Lieftinghsbroek

Habitattype	Hoogste bijdrage *
H9120 Beuken-eikenbossen met hulst	0,06
H9160A Eiken-haagbeukenbossen (hogere zandgronden)	0,06
H91D0 Hoogveenbossen	0,06
H6410 Blauwgraslanden	0,06

Schoorlse Duinen

Habitattype	Hoogste bijdrage *
H2180Abe Duinbossen (droog), berken-eikenbos	0,06
H2150 Duinheiden met struikhei	0,06
H2140B Duinheiden met kraaihei (droog)	0,06
H2130B Grijze duinen (kalkarm)	0,06
H2190C Vochtige duinvalleien (ontkalkt)	>0,05
H2190Aom Vochtige duinvalleien (open water), oligo- tot mesotrofe vormen	>0,05
H2170 Kruipwilgstruwelen	>0,05
H2140A Duinheiden met kraaihei (vochtig)	>0,05
H2120 Witte duinen	>0,05

Noordhollands Duinreservaat

Habitattype	Hoogste bijdrage *
H2180Abe Duinbossen (droog), berken-eikenbos	>0,05
H2190Aom Vochtige duinvalleien (open water), oligo- tot mesotrofe vormen	>0,05
H2130B Grijze duinen (kalkarm)	>0,05
H2140B Duinheiden met kraaihei (droog)	>0,05
H2140A Duinheiden met kraaihei (vochtig)	>0,05
ZGH2180Abe Duinbossen (droog), berken-eikenbos	>0,05
H2180C Duinbossen (binnenduinrand)	>0,05
H2180B Duinbossen (vochtig)	>0,05
H2120 Witte duinen	>0,05
H2150 Duinheiden met struikhei	>0,05
H2130A Grijze duinen (kalkrijk)	>0,05
H2190B Vochtige duinvalleien (kalkrijk)	>0,05

* Als de hoogste depositietoename plaatsvindt op een hexagoon waar géén sprake is van een (naderende) stikstofoverbelasting, dan is de hoogste toename op een hexagoon met wel een (naderende) stikstofoverbelasting tussen haakjes aangegeven.

Resultaten resterende gebieden
(mol/ha/j)

Natuurgebied	Hoogste bijdrage *
Noordzeekustzone	28,40 (-)
Niedersächsisches Wattenmeer und angrenzendes Küstenmeer	0,50 (-)
Nationalpark Niedersächsisches Wattenmeer	0,50 (-)
Lauwersmeer	0,49 (-)
Groote Wielen	0,33 (-)
Krummhörn	0,21 (-)
Westermarsch	0,15 (-)
Teichfledermaus-Gewässer im Raum Aurich	0,12 (-)
IJsselmeer	0,12 (-)
Ostfriesische Meere	0,11 (-)
Großes Meer, Loppersumer Meer	0,11 (-)
Sneekermeergebied	0,11 (-)
Oudegaasterbrekken, Fluessen en omgeving	0,10 (-)
Unterems und Außenems	0,09 (-)
Rheiderland	0,07 (-)
Emsmarsch von Leer bis Emden	0,06 (-)
Emstal von Lathen bis Papenburg	0,06 (-)
Ems	0,06 (-)
Fehntjer Tief und Umgebung	>0,05 (-)

* Als de hoogste depositietoename plaatsvindt op een hexagoon waar géén sprake is van een (naderende) stikstofoverbelasting, dan is de hoogste toename op een hexagoon met wel een (naderende) stikstofoverbelasting tussen haakjes aangegeven.

Resultaten per habitattype (mol/ha/j)

Noordzeekustzone

Niedersächsisches Wattenmeer und angrenzendes Küstenmeer

Nationalpark Niedersächsisches Wattenmeer

Lauwersmeer

Groote Wielen

Krummhörn

Westermarsch

Teichfledermaus-Gewässer im Raum Aurich

IJsselmeer

Ostfriesische Meere

Großes Meer, Loppersumer Meer

Sneekermeergebied

Oudegaasterbrekken, Fluessen en omgeving

Unterems und Außenems

Rheiderland

Emsmarsch von Leer bis Emden

Emstal von Lathen bis Papenburg

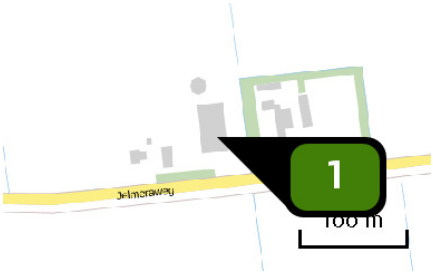
Ems

Fehntjer Tief und Umgebung

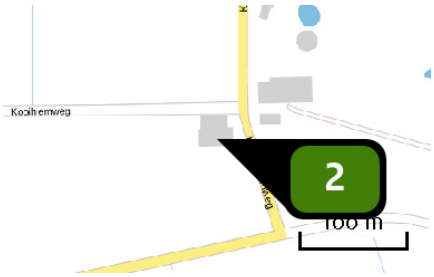
* Als de hoogste depositietoename plaatsvindt op een hexagoon waar géén sprake is van een (naderende) stikstofoverbelasting, dan is de hoogste toename op een hexagoon met wel een (naderende) stikstofoverbelasting tussen haakjes aangegeven.

Emissie (per bron)

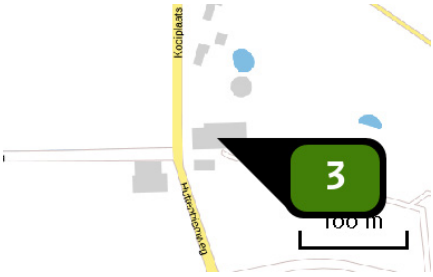
Situatie 1

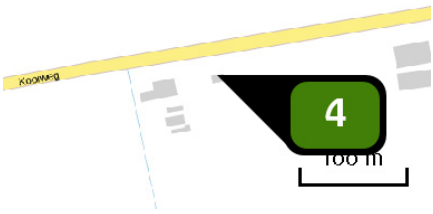

Naam	Jelmeraweg 4a Ballum
Locatie (X,Y)	173901, 605744
Uitstoothoogte	5,0 m
Warmteinhoud	0,000 MW
Temporele variatie	Dierverblijven
NH3	1.392,58 kg/j

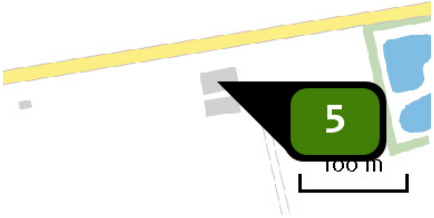

Naam	Kooihiemweg 1 Buren
Locatie (X,Y)	184830, 606889
Uitstoothoogte	5,0 m
Warmteinhoud	0,000 MW
Temporele variatie	Dierverblijven
NH3	2.635,68 kg/j

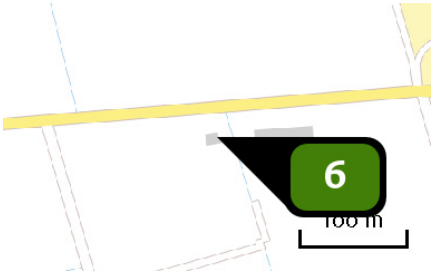

Naam	Kooiplaats 7 Buren
Locatie (X,Y)	184891, 606933
Uitstoothoogte	5,0 m
Warmteinhoud	0,000 MW
Temporele variatie	Dierverblijven
NH3	2.116,64 kg/j

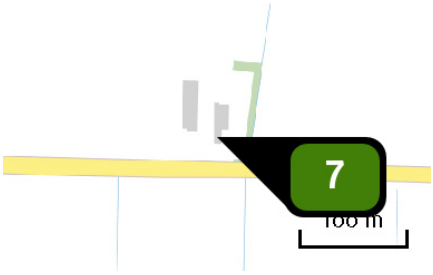

Naam	Kooiweg 32 Buren
Locatie (X,Y)	183189, 607043
Uitstoothoogte	5,0 m
Warmteinhoud	0,000 MW
Temporele variatie	Dierverblijven
NH3	2.235,41 kg/j

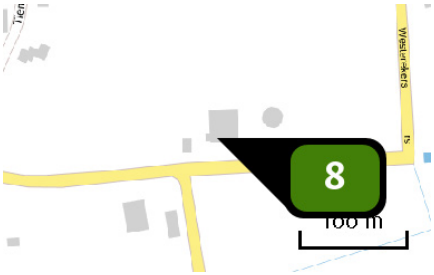

Naam	Kooiweg 36 Buren
Locatie (X,Y)	183370, 607061
Uitstoothoogte	5,0 m
Warmteinhoud	0,000 MW
Temporele variatie	Dierverblijven
NH3	2.330,33 kg/j

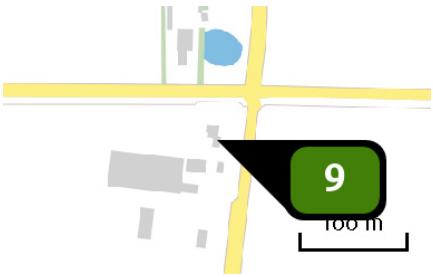

Naam	Kooiweg 40 Buren
Locatie (X,Y)	184203, 607159
Uitstoothoogte	5,0 m
Warmteinhoud	0,000 MW
Temporele variatie	Dierverblijven
NH3	1.536,30 kg/j

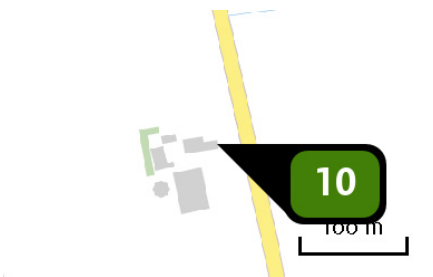

Naam	Lombokweg 2 Hollum
Locatie (X,Y)	173116, 605109
Uitstoothoogte	5,0 m
Warmteinhoud	0,000 MW
Temporele variatie	Dierverblijven
NH3	1.726,12 kg/j

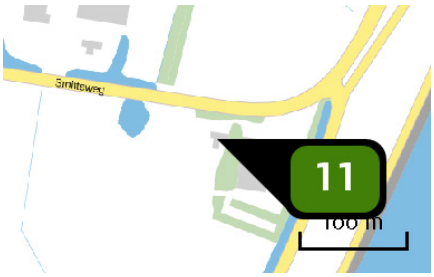

Naam	Noordergrieweg 1 Buren
Locatie (X,Y)	182777, 606645
Uitstoothoogte	5,0 m
Warmteinhoud	0,000 MW
Temporele variatie	Dierverblijven
NH3	1.378,55 kg/j

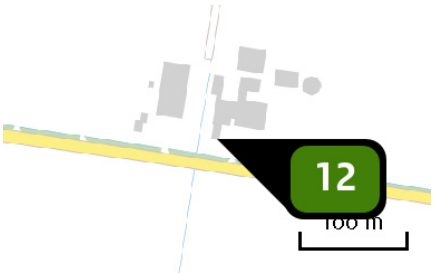

Naam	Pietje Miedeweg 8a Hollum
Locatie (X,Y)	173442, 605646
Uitstoothoogte	5,0 m
Warmteinhoud	0,000 MW
Temporele variatie	Dierverblijven

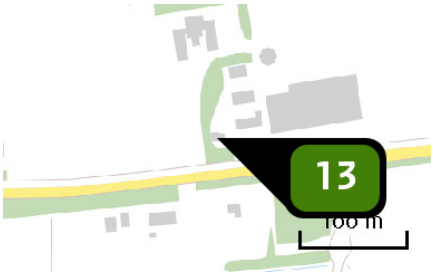

Naam	Pietje Miedeweg 4 Hollum
Locatie (X,Y)	173423, 605940
Uitstoothoogte	5,0 m
Warmteinhoud	0,000 MW
Temporele variatie	Dierverblijven
NH3	1.387,27 kg/j

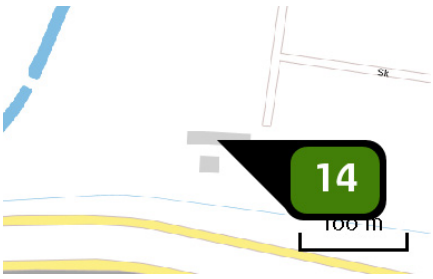

Naam	Smitteweg 16 Ballum
Locatie (X,Y)	176889, 605943
Uitstoothoogte	5,0 m
Warmteinhoud	0,000 MW
Temporele variatie	Dierverblijven
NH3	2.758,12 kg/j

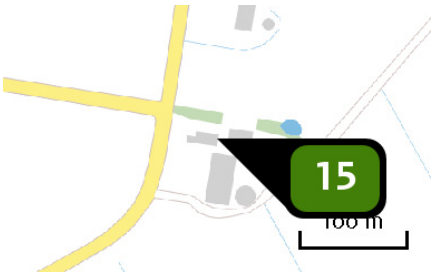

Naam	Smitteweg 11 Ballum
Locatie (X,Y)	175844, 606155
Uitstoothoogte	5,0 m
Warmteinhoud	0,000 MW
Temporele variatie	Dierverblijven
NH3	1.125,41 kg/j

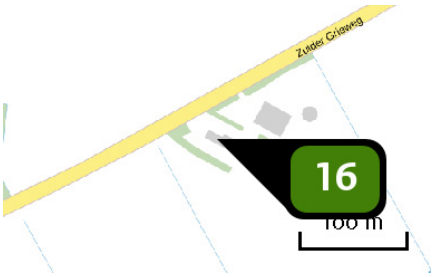

Naam	Verbindingsweg 12 Nes
Locatie (X,Y)	177535, 606683
Uitstoothoogte	5,0 m
Warmteinhoud	0,000 MW
Temporele variatie	Dierverblijven
NH3	3.979,71 kg/j

Naam	Verbindingsweg 21 Nes
Locatie (X,Y)	178064, 606494
Uitstoothoogte	5,0 m
Warmteinhoud	0,000 MW
Temporele variatie	Dierverblijven
NH3	1.356,70 kg/j

Naam	Zuider Grieweg 3 Ballum
Locatie (X,Y)	176265, 605544
Uitstoothoogte	5,0 m
Warmteinhoud	0,000 MW
Temporele variatie	Dierverblijven
NH3	682,45 kg/j

Naam	Zuider Grieweg 5 Ballum
Locatie (X,Y)	175950, 605292
Uitstoothoogte	5,0 m
Warmteinhoud	0,000 MW
Temporele variatie	Dierverblijven
NH_3	776,31 kg/j

Disclaimer

Hoewel verstrekte gegevens kunnen dienen ter onderbouwing van een vergunningaanvraag, kunnen er geen rechten aan worden verleend. De eigenaar van AERIUS aanvaardt geen aansprakelijkheid voor de inhoud van de door de gebruiker aangeboden informatie. Bovenstaande gegevens zijn enkel bruikbaar tot er een nieuwe versie van AERIUS beschikbaar is. AERIUS is een geregistreerd handelsmerk in Europa. Alle rechten die niet expliciet worden verleend, zijn voorbehouden.

Rekenbasis

Deze berekening is tot stand gekomen op basis van:

AERIUS	versie 2016L_20171003_1682e2550c
Database	versie 2016L_20170828_c3f058f00f

Voor meer informatie over de gebruikte methodiek en data zie:

https://www.aerius.nl/nl/factsheets/release/aerius-calculator-2015-handboek-0

Bijlage 5 Onderzoek stikstofdepositie, fase 2

In de eerste fase van het onderzoek (de beoordeling van de maximale effecten van het bestemmingsplan Buitengebied) is uitgegaan van de stalsystemen zoals die maximaal toelaatbaar zijn op basis van de geldende regelgeving. In de tweede fase van het onderzoek stikstofdepositie is onderzocht of de veehouderijen binnen het plangebied met toepassing van emissiearme huisvestingssystemen kunnen komen tot benutting van de ontwikkelingsmogelijkheden die het bestemmingsplan biedt binnen de kaders van de Wet natuurbescherming.

Uitbreiding binnen bestaande emissie: maximale inzet emissiereducerende maatregelen
Allereest is bekeken welke mogelijkheden de bedrijven binnen het plangebied hebben om met de inzet van vergaande emissiereducerende stalmaatregelen te komen tot een uitbreiding zonder dat de emissie op bedrijfsniveau toeneemt.

Uitgangspunten
Voor een bouwvlak van 1.5 ha is uitgegaan van een invulling met 250 stuks melkrundvee en 175 stuks jongvee. Voor het huisvestingssysteem is uitgegaan van een mechanisch geventileerde stal met chemisch luchtwassysteem (A1.17). Hierbij wordt geen uitspraak gedaan over de wenselijkheid of onwenselijkheid van dergelijke huisvestingssystemen. Doel van de analyse is uitsluitend het verkennen van de maximale ontwikkelingsmogelijkheden binnen de bestaande emissie. Voor het jongvee is uitgegaan van de standaard emissiefactor zoals opgenomen in de Regeling ammoniak en veehouderij (A3). Op basis van de voorgenoemde uitgangspunten bedraagt de totale emissie voor een bedrijf van 1.5 ha 2.045 kg NH_3 per jaar. Voor een bouwvlak van bijvoorbeeld 0,5 ha betekent dat een emissie van 682 kg NH_3 per jaar en voor een bouwvlak van 1 ha een emissie van 1.363 kg NH_3 per jaar. Afhankelijk van de exacte omvang van de bouwvlakken en de huidige emissie is bekeken of bedrijven de maximale ruimte binnen het bouwvlak kunnen benutten met toepassing van interne saldering.

Tabel B5.1 Interne saldering grondgebonden veehouderijen

	Straat	Nr	NH_3-emissie, kg/jaar	Interne saldering: volledige benutting bouwvlak?
1	Jelmeraweg	4	**1742**	Ja
2	Kooihiemweg	1	**583**	Nee
3	Kooiplaats	7	**895**	Nee
4	Kooiweg	32	**362**	Nee
5	Kooiweg	36	**767**	Nee
6	Kooiweg	40	**1304**	Ja
7	Lombokweg	2	**980**	Nee
8	Noordergrieweg	1	**1100**	Ja
9	Pietje Miedeweg	8	**2995**	Ja
10	Pietje Miedeweg	4	**1100**	Ja
11	Smitteweg	16	**262**	Nee
12	Smitteweg	11	**1726**	Ja
13	Verbindingsweg	12	**2420**	Nee
14	Verbindingsweg	21	**825**	Nee
15	Zuider Grieweg	3	**1452**	Ja
16	Zuider Grieweg	5	**779**	Ja

Uit de informatie uit tabel B5.1 blijkt dat een deel van de bedrijven met toepassing van emissiearme huisvesting de ruimte binnen het bouwvlak maximaal kan benutten voor veehouderij zonder dat de ammoniakemissie toeneem.

Overige effecten uitbreiding veestapel

Naar aanleiding van een uitspraak van de Afdeling Bestuursrechtspraak van de Raad van State wordt in deze passende beoordeling ook ingegaan op de 'afgeleide' effecten die kunnen samenhangen met een toename van het aantal dieren:

- toename van beweiding;
- toename van transportbewegingen.

Weidegang

Weidegang heeft in principe een positief effect op de ammoniakemissies en de daaruit volgende stikstofdepositie binnen Natura 2000.. Wanneer een bedrijf dat in de bestaande situatie de koeien permanent op stal heeft staan overgaat naar een situatie met beweiding (waarbij geen sprake is van een uitbreiding van de veestapel) zal sprake zijn van een lagere ammoniakemissie. Wanneer de emissies vanuit stallen en vanaf de gronden in samenhang worden beschouwd geldt: hoe langer in de wei, hoe beperkter de totale ammoniakemissie. Er zijn echter situaties denkbaar dat extra koeien in de weide leiden tot een toename van depositie binnen Natura 2000. Wanneer een bedrijf nu al weidegang toepast, vervolgens de veestapel uitbreidt met toepassing van interne saldering (waarbij door toepassing van een emissiearm huisvestingssysteem de emissies vanuit stallen gelijk blijven), dan zullen de extra koeien in de wei leiden tot een toename van emissies ten opzichte van de bestaande situatie. Deze gevolgen zijn in vergelijking tot de onderzochte emissies vanuit stallen echter veel beperkter.

Transport

De uitbreiding van veehouderijen kan leiden tot een beperkte toename van het aantal transportbewegingen. Het eventuele extra verkeer dat door een uitbreiding van de veestapel wordt gegenereerd zal snel opgaan in het heersende verkeersbeeld. Omdat de ontsluitingsroutes over het algemeen niet direct langs Natura 2000 zijn gelegen en de verkeerstoenames zeer beperkt zijn, zullen deze extra verkeersbewegingen geen relevante gevolgen hebben voor de stikstofdepositie binnen Natura 2000-gebieden.

Bijlage 5 Advies externe veiligheid FUMO 16 april 2018

FUMO
Fryske Utfieringstsjinst Miljeu en Omjouwing

Gemeente Ameland
t.a.v. de heer W. Bakema
Postbus 22
9160 AA HOLLUM

VERZONDEN
17 APR 2018

Grou, 16 april 2018

Ons kenmerk	: 2017-FUMO-0025737
Afdeling	: Specialistisch Advies
Behandeld door	: G. Rutten
Uw kenmerk	: Bestemmingsplan Ameland Buitengebied
Betreft	: Advies externe veiligheid inzake Bestemmingsplan Ameland Buitengebied

Geachte heer Bakema,

U heeft de FUMO verzocht om een advies externe veiligheid op te stellen ten behoeve van de Bestemmingsplan Ameland Buitengebied

Wij hebben uw verzoek beoordeeld aan de hand van de relevante wet- en regelgeving en vastgesteld dat het aspect externe veiligheid geen belemmering vormt voor de haalbaarheid van voorliggend plan.
Opgemerkt moet worden dat de Brandweer Fryslân nog geen advies heeft uitgebreid ten behoeve van de verantwoording van het groepsrisico van de hogedruk aardgastransportleiding in het plangebied.

Voor een nadere onderbouwing verwijzen wij naar het bijgevoegde advies.

Het advies externe veiligheid als ook een begrippen- en afkortingslijst externe veiligheid zijn bijgevoegd. Het advies en de begrippen- en afkortingslijst zijn u separaat per mail toegezonden.

Voor nadere informatie kunt u contact opnemen met dhr. K. Bokma, bereikbaar via telefoonnummer 0566 750 443.

Wij vertrouwen erop u hiermee voldoende te hebben geïnformeerd.

Hoogachtend,

ir. M. van Alphen-Hellinga
Hoofd Specialistisch Advies

Bijlage(n) Advies externe veiligheid inzake bestemmingsplan Ameland
Begrippen- en afkortingslijst externe veiligheid

Advies Externe Veiligheid inzake “Bestemmingsplan Buitengebied Ameland”

Algemeen toetsingskader
Externe veiligheid gaat om het beperken van de kans op en het effect van een ernstig ongeval voor de omgeving door:

- het gebruik, de opslag en productie van gevaarlijke stoffen (inrichtingen);
- het transport van gevaarlijke stoffen (buisleidingen, wegen, waterwegen en spoorwegen);
- het gebruik van luchthavens.

Het externe veiligheidsbeleid richt zich op het beperken van de risico’s voor de burger door bovengenoemde activiteiten. Hiertoe zijn risico’s gekwantificeerd, namelijk door middel van het plaatsgebonden risico en het groepsrisico.

Plaatsgebonden risico (PR)
Het PR is de berekende kans per jaar, dat een persoon overlijdt als rechtstreeks gevolg van een ongeval bij een risicobron, aangenomen dat hij op die plaats permanent en onbeschermd verblijft.

Groepsrisico (GR)
Dit is de kans dat een groep mensen overlijdt door een ongeval met gevaarlijke stoffen. Het GR moet worden gezien als een maat voor maatschappelijke ontwrichting.

Het externe veiligheidsbeleid is verankerd in diverse wet- en regelgeving. De volgende besluiten zijn relevant:

1. Besluit externe veiligheid inrichtingen (Bevi)
Met het Bevi zijn risiconormen voor externe veiligheid met betrekking tot bedrijven met gevaarlijke stoffen wettelijk vastgelegd.

2. Besluit externe veiligheid buisleidingen (Bevb)
Op basis van het Bevb dienen plannen, vergelijkbaar met het Bevi, te worden getoetst aan de grens- en richtwaarde voor het PR en de oriëntatiewaarde voor het GR.

3. Basisnet
Het basisnet is een landelijk aangewezen netwerk voor het vervoer van gevaarlijke stoffen. Binnen bepaalde grenzen wordt dit vervoer over de weg, binnenwater en spoor gegarandeerd. Het basisnet heeft betrekking op de Rijksinfrastructuur: hoofdwegen (snelwegen), hoofdwaterwegen (binnenwateren) en hoofdspoorwegen (enkele

uitzonderingen daargelaten). Het basisnet is vastgelegd in onder andere de Wet vervoer gevaarlijke stoffen.

4. Besluit externe veiligheid transportroutes (Bevt)
Voor ruimtelijke ordening in relatie tot de transportroutes is het Bevt opgesteld. Hierin zijn de regels voor de ruimtelijke ordening rondom het basisnet wettelijk vastgelegd.

5. Activiteitenbesluit milieubeheer (Activiteitenbesluit)
Het Activiteitenbesluit en de daarbij behorende regeling is de opvolger van een groot aantal AMvB's. In het Activiteitenbesluit staan algemene regels voor verschillende milieuaspecten, zoals veiligheidsafstanden waaraan voldaan moet worden.

Verantwoordingsplicht
In het Bevi, Bevb en het Bevt is onder andere een verantwoordingsplicht GR opgenomen. Deze verantwoording houdt in dat in bepaalde gevallen planologische keuzes moeten worden onderbouwd en verantwoord door het bevoegd gezag.

Opsteller:	George Rutten
Telefoon:	0566-750300
Datum:	9 april 2018
Zaaknummer:	2017-FUMO-0025386
Organisatie:	FUMO
Status:	DEFINITIEF

Risicobronnen ten aanzien van het “Bestemmingsplan Buitengebied Ameland”

Inleiding
Het bestemmingsplan Buitengebied Ameland voorziet in een herziene en geactualiseerde planologisch- juridische regeling voor het buitengebied. Dit bestemmingsplan maakt deel uit van de actualisering bestemmingsplannen gemeente Ameland.

De werkingsduur van 10 jaar voor dit plan is inmiddels verstreken. Vandaar dat nu voor dit plan een actualisatie in de vorm van een bestemmingsplan is opgesteld.

Het nieuwe bestemmingsplan heeft overwegend een conserverend karakter. Dit betekent dat er in het nieuwe bestemmingsplan geen (grootschalige) nieuwe ontwikkelingen zijn opgenomen. Het uitgangspunt is dat de bestaande (planologische

en/of vergunde) situatie wordt vastgelegd en dat waar mogelijk wordt aangesloten bij de geldende planologische regelingen.

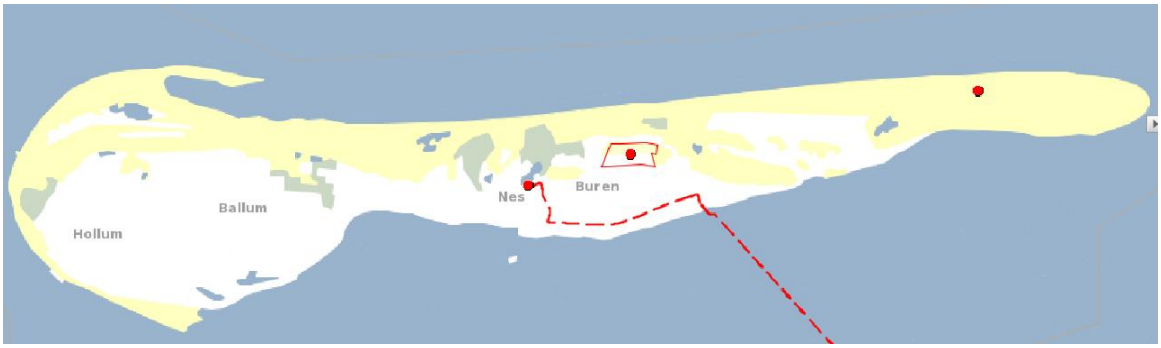
De ligging van het plangebied is in figuur 1 weergegeven.

Figuur 1: Plangebied

Risicobronnen

Uit de professionele Risicokaart blijkt dat in en in de directe nabijheid van het plangebied risicobronnen zijn gelegen waarvan de risicocontouren of het invloedsgebied zijn gelegen binnen het plangebied (zie figuur 2).

Figuur 2: plangebied met daarin weergegeven risicobronnen

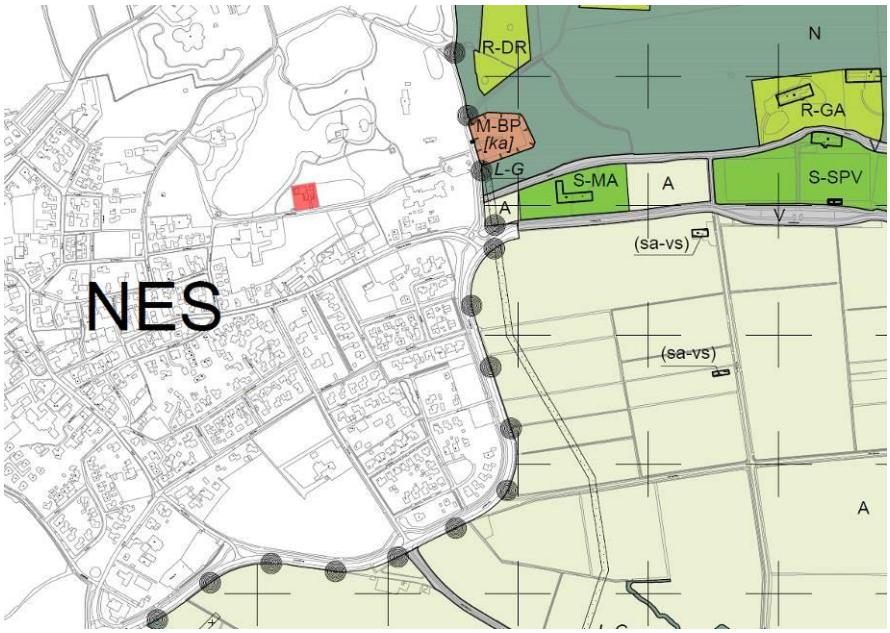
De relevante risicobronnen voor het plangebied zijn:

- gasdrukmeet- en regelstation Nes;
- vakantiepark Klein Vaarwater (tank met chloorbleekloog);
- inrichting Nederlandse Aardolie Maatschappij B.V. - Ameland Oost 1, aardolie- en aardgaswinning *(Ameland Oost 2 op dezelfde locatie ingetekend, maar dit is een off-shore platform);*
- transport van gevaarlijke stoffen door buisleidingen.

Inrichtingen met risicovolle activiteiten met gevaarlijke stoffen

Gasdrukmeet- en regelstation Nes

Aan het Bramerduinenpad 1 bevindt zich een gasdrukmeet- en regelstation van de Gasunie. Hoewel dit station als een risicovolle inrichting wordt beschouwd valt het niet onder het Bevi.
In figuur 3 is de ligging van het gasdrukmeet- en regelstation met een rood vierkant aangegeven, met daarbij (de grens van) het plangebied door de kleuring en zwarte cirkels. Het gasdrukmeet- en regelstation valt buiten het plangebied.

Figuur 3: Ligging gasdrukmeet- en regelstation ten opzichte van het plangebied

Op het station komt een buisleiding binnen van 8 inch en 40 bar. Het station betreft een categorie C station. De maximale capaciteit is minder dan 40.000 m³ per uur. De veiligheidsafstanden die gelden zijn opgenomen in artikel 3.12 van het Activiteitenbesluit. Hierin is aangegeven dat voor stations met een maximale capaciteit ≤

40.000 m³ per uur, als het onderhavige, de afstand tot kwetsbare objecten 15 m en tot beperkt kwetsbare objecten 4 m moet bedragen.
De afstand wordt gemeten vanaf de bebouwing van het gasdrukmeet- en regelstation. Zoals in figuur 4 te zien is, is de afstand tot het dichtstbijzijnde kwetsbaar object 53 meter.

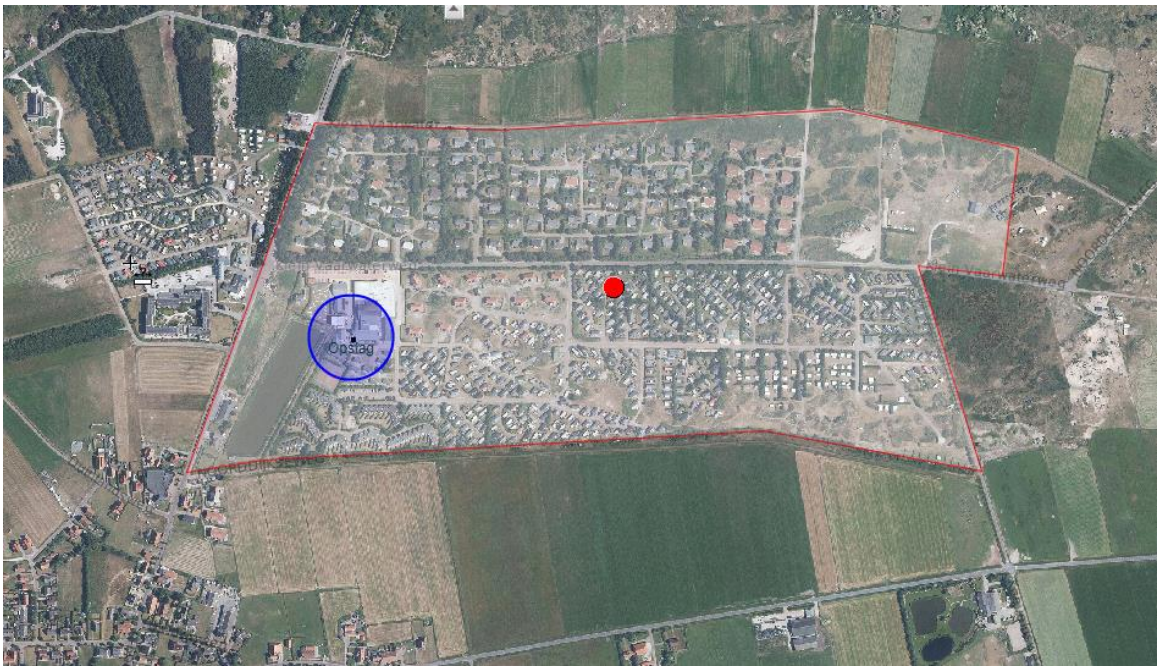
Figuur 4: veiligheidsafstand van gasdrukmeet- en regelstation

Aangezien het station buiten het plangebied ligt en ook de veiligheidsafstand niet over het plangebied reikt, is een nadere beschouwing van de risico's van dit station voor onderhavig plan niet benodigd.

Vakantiepark Klein Vaarwater
Aan de Klein Vaarwaterweg 14 bevindt zich een tank met chloorbleekloog. De opslag van deze vloeistof kan bij een calamiteit giftige gassen veroorzaken. Deze inrichting valt niet onder de werking van het Bevi. Inrichtingen met chloorbleekloog en andere chemicaliën dienen te voldoen aan de eisen uit het Activiteitenbesluit.

De effectafstanden van de tankopslag zijn 580 meter (1% letaliteit) en 60 meter (100% letaliteit). Omdat de inrichting niet onder de werking van het Bevi valt en het Activiteitenbesluit geen nadere eisen stelt aan het gebied binnen de 1% letaliteitsafstand en de 100% letaliteitsafstand, vormt de activiteit geen belemmering voor onderhavig

plan. De 100% letaliteitsafstand van 60 meter blijft bovendien binnen de terreingrens van de inrichting (zie figuur 5).

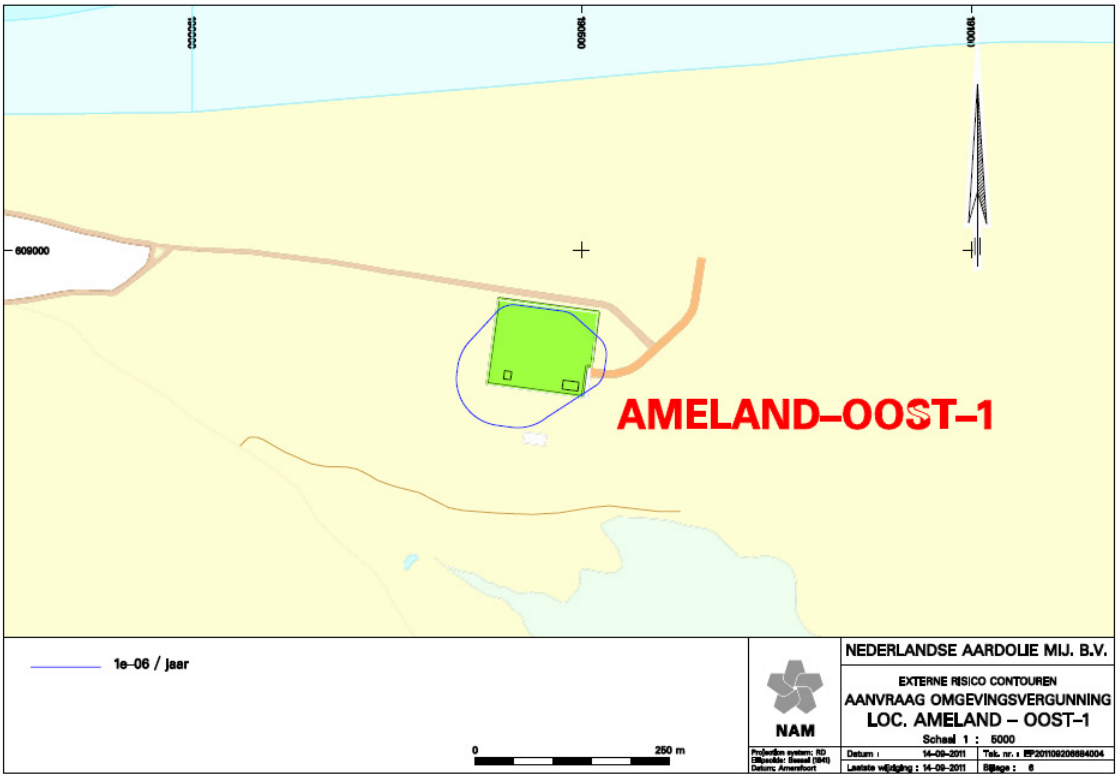

Figuur 5: 100% letaliteitsafstand opslag Chloorbleekloog Vakantiepark Klein Vaarwater

Ameland Oost 1, aardolie- en aardgaswinning
Aan de straat Locatie 1 te Buren, aan de oostzijde van Ameland is de inrichting van de Nederlandse Aardolie Maatschappij B.V. (NAM) – Ameland Oost 1 gevestigd.

Deze inrichting, voor de verwerking van aardolie en aardgas, is geen Brzo of Bevi-inrichting, maar kan wel een potentieel externe veiligheidsrisico veroorzaken. NAM heeft een QRA laten uitvoeren om het externe veiligheidsrisico inzichtelijk te maken.

In figuur 6 is externe risicocontour opgenomen die berekend is voor de inrichting. De contour kan gezien worden als een plaatsgebonden risicocontour 1×10-6/jaar conform het Bevi.

Figuur 6: Risicocontour Ameland-Oost 1 - NAM

Uit de contour kan opgemaakt worden dat deze buiten de terreingrens van de inrichting komt, maar dat binnen de contour geen (beperkt) kwetsbare objecten zijn gelegen.

Geconcludeerd kan worden dat de inrichting geen belemmering vormt voor de actualisatie van het bestemmingsplan. Geadviseerd wordt om de risicocontour op te nemen op de bestemmingsplankaart.

Transport van gevaarlijke stoffen door buisleidingen
Conform de artikelen 11 en 12 van het Besluit externe veiligheid buisleidingen (hierna: Bevb) worden bij de vaststelling van een bestemmingsplan, op grond waarvan de aanleg van een buisleiding of de aanleg, bouw of vestiging van een (beperkt) kwetsbaar object wordt toegelaten, zowel het plaatsgebonden risico (hierna: PR) in acht genomen als het groepsrisico (hierna: GR) in het invloedsgebied van de buisleiding verantwoord.

De voorgenomen actualisatie van het bestemmingsplan maakt de aanleg/aanwezigheid van een buisleiding mogelijk. Aangezien de buisleiding op relatief korte afstand van woonbebouwing is gelegen, veroorzaakt de buisleiding en daarmee het bestemmingsplan een externe veiligheidsrisico.

Gegevens hogedruk aardgastransportleiding
In het plangebied loopt één hogedruk aardgastransportleidingen van Gasunie. Zie ook Figuur 2 en de hierin weergegeven onderbroken rode lijn in het plangebied. Omdat sprake is van een hogedruk aardgastransportleiding, is het Bevb van toepassing. De leiding binnen het geïnventariseerde heeft, volgens de gegevens van Gasunie de volgende kenmerken:

Hogedruk aardgastransportleiding					
Eigenaar	Leiding-naam	Diameter (inch)	Druk (bar)	1% Letaliteitszone (invloedsgebied) in (m)	100% Letaliteitszone in (m)
Gasunie	N-505-27	8	40	93	48

Tabel 1: Gegevens buisleiding

1% en 100% letaliteitszone
In figuur 7 is de 1% en 100% letaliteitszone van de hogedruk aardgastransportleiding gevisualiseerd. De 1% letaliteitszone van de transportleiding wordt met een lichtrode contour weergegeven. De 100% letaliteitszone wordt met een donkerrode contour weergegeven. De lichtblauw gekleurde transportleiding betreft de leiding waar het om gaat.

Binnen de 100% letaliteitszone zullen **alle** aanwezige personen komen te overlijden ingeval van een incident. Daarbij maakt het niet uit of men zich binnens- of buitenshuis bevindt. De 1% letaliteitszone is dat deel van het invloedsgebied waarin de letaliteit afneemt van 100% (de rand van de 100% letaliteitszone) tot 1% (de rand van het invloedsgebied). In dit gebied wordt aangenomen dat personen binnenshuis voldoende

bescherming hebben van het gebouw waarin zij zich bevinden. De slachtoffers vallen daarom met name buitenshuis.

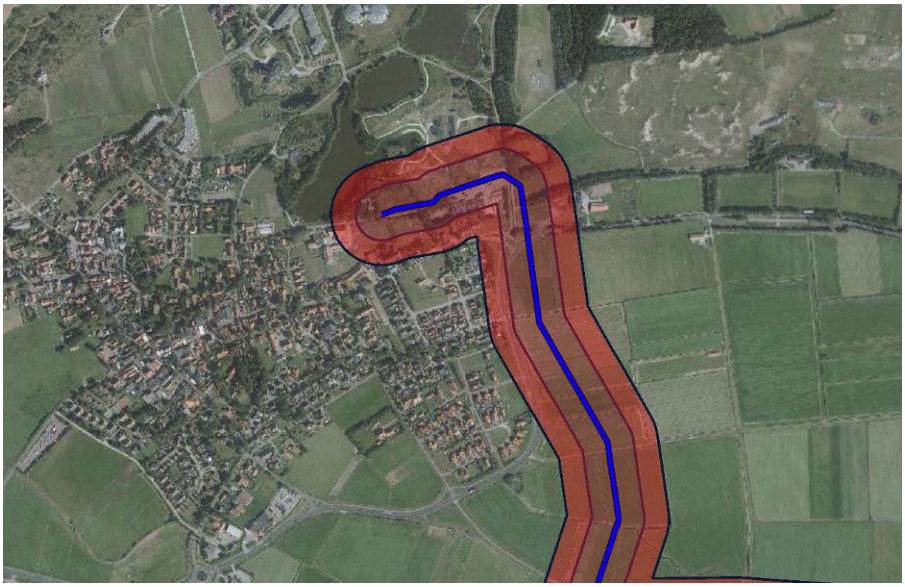
Wanneer er objecten binnen het invloedsgebied van leiding liggen dient, conform het Bevb artikel 12, een verantwoording van het groepsrisico plaats te vinden.

Betreft het objecten in het gebied tussen de 100% en 1% letaliteitszone ligt, of blijft de hoogte van het groepsrisico onder 0,1 × de oriëntatiewaarde of het groepsrisico neemt met niet meer dan 10% toe, dan kan volstaan worden met een beperkte verantwoording van het GR. Dit conform het Bevb artikel 12 lid 3 en de Revb artikel 8.
Bij een beperkte verantwoording dienen de volgende elementen betrokken te worden: de personendichtheid binnen het invloedsgebied, de hoogte van het GR, de bestrijdbaarheid/beperking van de omvang van een incident en de zelfredzaamheid.

Als het groepsrisico wel boven 0,1 × de oriëntatiewaarde ligt of het groepsrisico neemt met meer dan 10% toe, dan dient een volledige verantwoording van het GR plaats te vinden. Dit houdt in dat, naast bovengenoemde aspecten, ook gekeken wordt naar de maatregelen ter beperking van het GR, andere mogelijkheden voor ruimtelijke ontwikkelingen met een lager GR en de mogelijkheden en de voorgenomen maatregelen tot beperking van het GR in de nabije toekomst.

Op basis van de ligging van de buisleiding ten opzichte van (beperkt) kwetsbare objecten is vastgesteld dat er objecten binnen de 100% letaliteitscontour liggen. Of een

volledige verantwoording van het groepsrisico benodigd is, hangt af van de berekening van het groepsrisico, welke is uitgevoerd en toegelicht verderop in dit document.

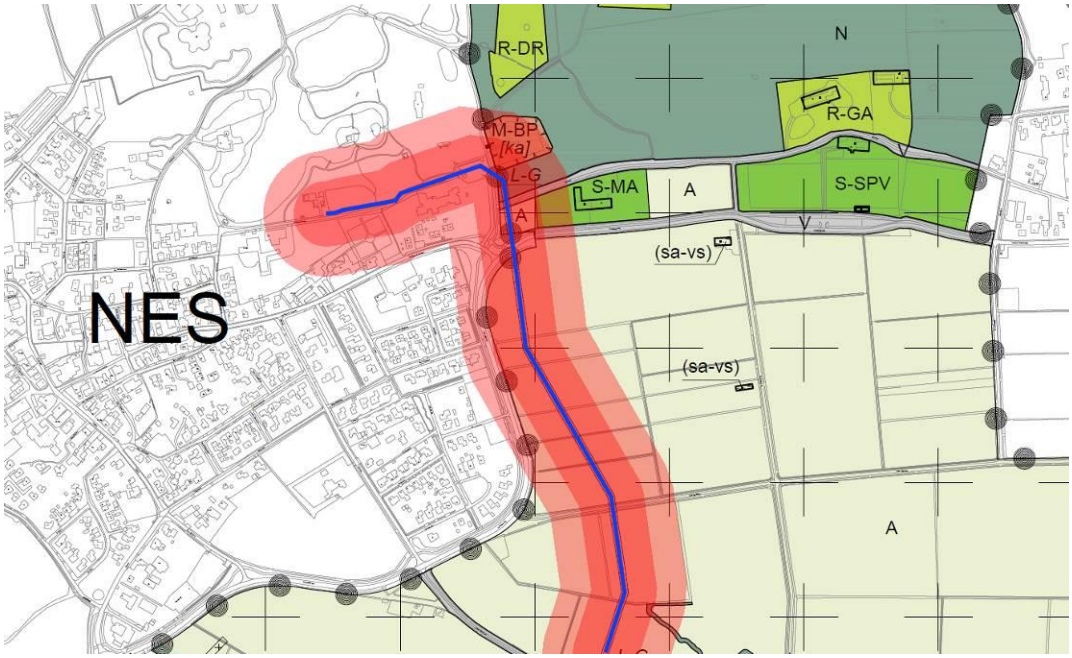
Figuur 7: 1% en 100% letaliteitszone hogedruk aardgastransportleiding

Toetsing externe veiligheidssituatie langs de buisleiding

Binnen het plangebied is het dichtst bij de leiding gelegen object een woning op circa 120 meter afstand van de leiding. Met een 1% letaliteitsafstand van circa 93 meter, liggen er binnen het plangebied geen objecten binnen het invloedsgebied.

De planontwikkeling maakt echter wel de buisleiding mogelijk, met een invloedsgebied wat zich uitstrekt buiten het plangebied over (beperkt) kwetsbare objecten. Zie figuur 8

voor de indicatie ligging van de letaliteitsgebied met de grens van het plangebied aangegeven door de kleuring en zwarte cirkels.

Figuur 8: Indicatieve ligging 1% en 100% letaliteitscontouren met grens plangebied.

Op basis van de 1% en 100% letaliteitszones, zoals opgenomen in figuur 7, is vastgesteld dat er (buiten het plangebied) meerdere (beperkt) kwetsbare objecten (deels) in de 100% letaliteitszone liggen.

Omdat met dit plan (beperkt) kwetsbare objecten worden toegestaan binnen het invloedsgebied, dient een GR berekening te worden uitgevoerd.

Met behulp van het rekenprogramma CAROLA kan worden bepaald of voldaan wordt aan de risiconormen voor de externe veiligheid, zoals die zijn vastgelegd in het Bevb.

Het resultaat van een berekening bestaat uit PR-contouren en een FN-curve voor het GR.

PR
Het Bevb stelt dat geen kwetsbare objecten mogen voorkomen binnen de 10^{-6} contouren van leidingen waarin gevaarlijke stoffen worden getransporteerd. Als dat toch het geval is dan is er sprake van een zogenaamd knelpunt.

Uit zowel het rekenprogramma CAROLA als uit de professionele Risicokaart is gebleken dat er geen sprake is van een PR 10^{-6} contour. Er is hier dan ook geen sprake van een knelpunt.

Geconcludeerd kan worden dat het PR van de hogedruk aardgastransportleiding geen belemmering vormt voor onderhavig plan.

Belemmeringenstrook
Conform artikel 14, lid 1 van het Bevb dient een bestemmingsplan de ligging weer te geven van de in het plangebied aanwezige buisleidingen, alsmede de daarbij behorende belemmeringenstrook ten behoeve van het onderhoud van de buisleiding. De belemmeringenstrook bedraagt voor wat betreft aardgastransportleiding N-505-27 tenminste 4 meter aan weerszijden van de buisleiding, gemeten vanuit het hart van de buisleiding.

Deze strook is weergegeven op de plankaarten van het bestemmingsplan en hierbinnen zijn geen objecten gelegen.

Verantwoording GR
Naast de numerieke waarde van het GR, zoals de ligging van het GR ten opzichte van de oriëntatiewaarde en de toename daarvan ten opzichte van de nulsituatie, dient ter beoordeling van het GR en de verantwoording daarvan (conform artikel 12, lid 1 van het Bevb) ook gekeken te worden naar kwalitatieve aspecten, zoals zelfredzaamheid, bestrijdbaarheid van het incident, nut en noodzaak, het tijdsaspect en mogelijk risico reducerende maatregelen.

Ligging GR t.o.v. oriëntatiewaarde
De wetgeving verbindt geen harde normen aan de toelaatbaarheid van kwetsbare en beperkt kwetsbare objecten binnen een invloedsgebied, zoals dat wel het geval is bij een PR-contour.

Wel bestaat voor het bevoegd gezag bij het vaststellen van ruimtelijke plannen de wettelijke verantwoordingsplicht. De verantwoordingsplicht is van toepassing voor ruimtelijke plannen binnen een invloedsgebied in de gevallen dat het Bevb dat

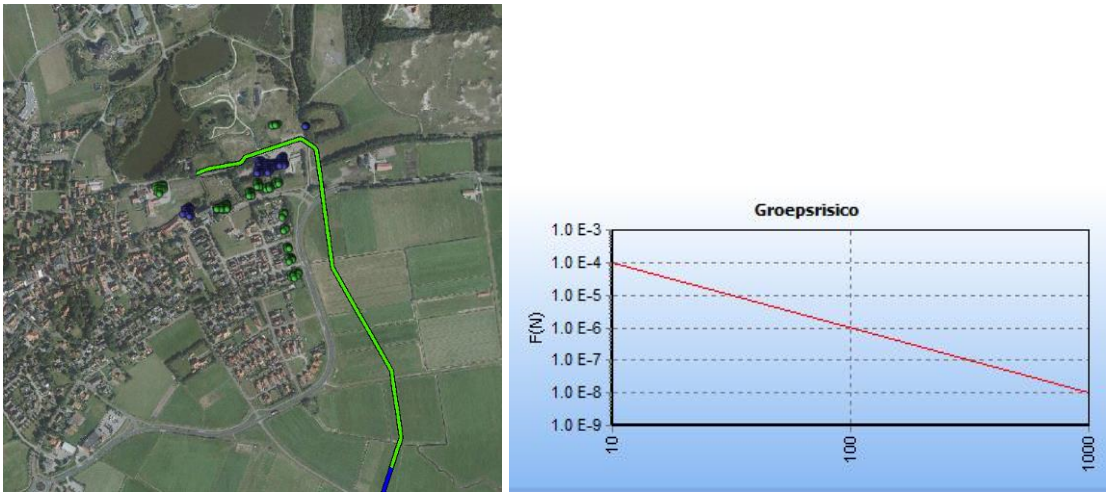
voorschrijft. Uit het voorgaande is gebleken dat de hogedruk aardgastransportleiding een invloedsgebied heeft over (beperkt) kwetsbare objecten.

De ligging van het GR is berekend met het programma CAROLA, versie 1.0.0.52. Navolgend zijn de invoerparameters en de resultaten opgenomen.

Populatie
De bepaling van de aanwezige personen binnen het invloedsgebied van de aardgastransportleiding is gebruik gemaakt van de BAG Populatieservice via https://populatieservice.demis.nl.
De populatie is geïnventariseerd voor het invloedsgebied van de buisleiding ter hoogte van het dorp Nes.

Resultaten berekening GR
Zoals reeds eerder vermeld, wordt bij het berekenen van het GR rekening gehouden met de aanwezige personen binnen het invloedsgebied van de aardgastransportleiding.

In figuur 9 wordt het resultaat van de berekening van de transportleiding weergegeven dat met behulp van het rekenprogramma CAROLA is gegenereerd. Het linkerdeel van het figuur geeft de sectie van de leiding aan met het hoogste groepsrisico per kilometer. Het rechterdeel geeft de bijbehorende Groepsrisico Fn-curve van de leiding. Echter hieruit blijkt dat er geen groepsrisico ontstaat.

Figuur 9: Kilometertraject met het hoogste GR en FN-curve Leiding N-505-27

Uit de GR-grafiek (en het niet zichtbaar zijn van een Fn-curve) kan worden opgemaakt dat voor leiding N-505-27 geen relevant groepsrisico berekend wordt. Aangezien er geen curve uit de berekening naar voren komt, geeft dit aan dat het risico (de kans op en/of het aantal slachtoffers) te laag is om te spreken over een groepsrisico. Dit betekent dat er ofwel geen 10 slachtoffers kunnen vallen, of dat de kans hierop kleiner is dan 1×10^{-9}/jaar. In onderhavig geval zal de kans kleiner zijn dan 1×10^{-9}/jaar, aangezien er

wel grotere aantallen personen binnen het invloedsgebied aanwezig kunnen zijn en slachtoffer kunnen worden.

Omdat het groepsrisico lager ligt dan 0,1 × oriëntatiewaarde, kan conform het Bevb artikel 12 lid 3 onder b, volstaan worden met een beperkte verantwoording van het groepsrisico.

Beoordeling situatie binnen 100% en 1% letaliteit
Delen van het dorp Nes vallen binnen de 1% en 100% letaliteitszone van de leiding. Zoals gezegd zullen binnen de 100% letaliteitszone **alle** aanwezige personen komen te overlijden ingeval van een incident. Het realiseren van nieuwe kwetsbare objecten (woningen) binnen een 100% letaliteitszone is vanuit externe veiligheidsoogpunt geen wenselijke situatie.
Aangezien binnen het plangebied geen objecten binnen het invloedsgebied zijn gepland en de leiding niet zal worden verlegd of aangepast, wordt met de planontwikkeling voldaan aan het streven om het risico niet toe te laten nemen.

Conform het Bevb dient ongeacht de hoogte van het risico nog ingegaan te worden op de mogelijkheden tot voorbereiding van bestrijding en beperking van de omvang van een ramp en over de zelfredzaamheid van personen in het invloedsgebied. Hiertoe dient het bestuur van de veiligheidsregio in de gelegenheid te worden gesteld om advies uit te brengen over de genoemde punten.
Onder het kopje “Advies Brandweer Fryslân” wordt nader ingegaan op het advies.

Geadviseerd wordt om:

- geen woonfunctie mogelijk te maken binnen de 1% en 100% letaliteitszone. Binnen de 100% letaliteitszone zullen immers alle aanwezige personen komen te overlijden ingeval van een incident. Daarbij maakt het niet uit of men zich binnen-

of buitenshuis bevindt. Binnen het plangebied wordt hieraan voldaan. Buiten het plangebied kan hierop geen invloed worden uitgeoefend met onderhavig plan;

Geconcludeerd kan worden dat de hogedruk aardgastransportleiding geen belemmering vormt voor het bestemmingsplan.

Advies Brandweer Fryslân
Brandweer Fryslân zal zich nog moeten uitlaten over de aspecten bestrijding en beperking van rampen, bereikbaarheid en zelfredzaamheid van personen, zodat vervolgens de verantwoording van het GR kan plaatsvinden.

Conclusie
Ondanks maatregelen ter verhoging van de veiligheid kunnen risico's nooit voor 100% worden weggenomen. Ook na het nemen van veiligheidsverhogende maatregelen zal een restrisico blijven bestaan.

Met behulp van het uitvoeren van de verantwoordingsplicht voor het GR en het advies van Brandweer Fryslân, dient het bevoegd gezag zich uit te spreken over de aanvaardbaarheid van het restrisico.

Geconcludeerd kan worden dat het aspect externe veiligheid vooralsnog geen beperking oplevert voor de actualisatie van het bestemmingsplan.

Geadviseerd wordt om:
- geen woonfunctie mogelijk te maken binnen de 1% en 100% letaliteitszone. Binnen het plangebied wordt hier aan voldaan.
- De PR 10^{-6} contour van de NAM inrichting Ameland-Oost 1, op te nemen op de verbeelding;
- De belemmeringenstrook op te nemen op de verbeelding.

Begrippen en afkortingen externe veiligheid:

Basisnet weg/water/spoor
Het Basisnet is een routenetwerk voor transport van gevaarlijke stoffen over spoorwegen, vaarwegen en rijkswegen. Het Basisnet moet een robuust routenetwerk vormen waarin een duidelijke keuze tussen het spanningsveld van transport, economie en ruimtelijke ordening is aangebracht. Het Basisnet wordt ontworpen voor de middellange termijn (tot 2020). Elke route/elk traject krijgt daartoe een vervoersplafond in de vorm van een risicoruimte en afhankelijk daarvan een veiligheidszone.

Belemmeringenstrook
Een strook van 5 meter aan weerszijden van een buisleiding, ten behoeve van onderhoud, waarbinnen in principe geen bebouwing toegestaan is.

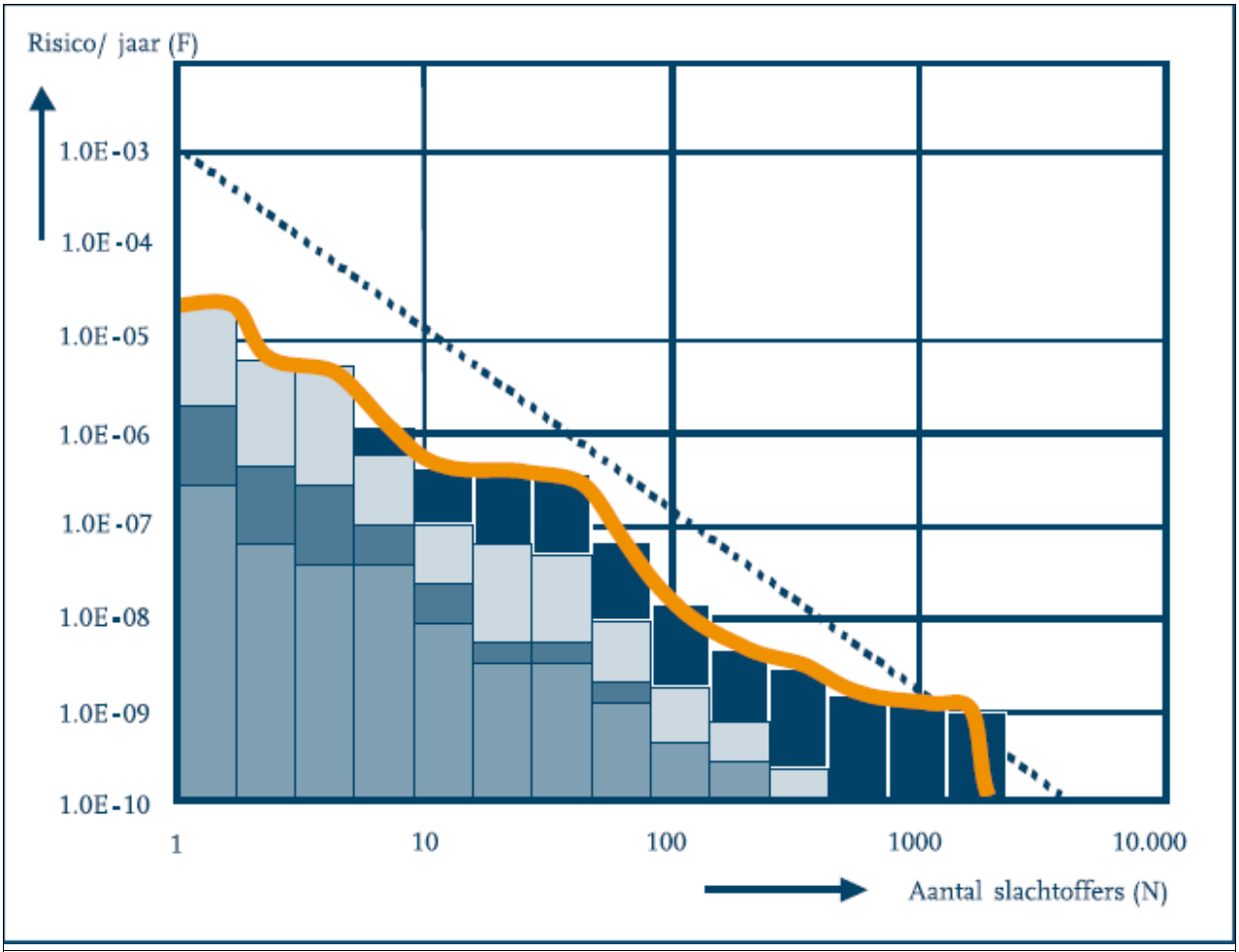
(Beperkt) kwetsbare functies/objecten
In artikel 1 van het Besluit externe veiligheid inrichtingen (Bevi) zijn (beperkt) kwetsbare objecten gedefinieerd (http://wetten.overheid.nl/BWBR0016767). Hieronder volgen de meest voorkomende objecten:

- *beperkt kwetsbare functies/objecten:*
  o.a. verspreid liggende woningen, bedrijfswoningen, kleinere kantoorgebouwen, horeca, winkels, sporthallen, kampeerterreinen en bedrijfsgebouwen;
- *kwetsbare functies/objecten:*
  o.a. woningen, scholen, ziekenhuizen, bejaardenhuizen, kinderdagverblijven, grote (meer dan 1500 m^2 opp) kantoorgebouwen, horeca en winkelcomplexen.

Groepsrisico (GR) inrichting
GR: cumulatieve kansen per jaar dat tenminste 10, 100 of 1000 personen overlijden als rechtstreeks gevolg van hun aanwezigheid in het invloedsgebied van een inrichting en een ongewoon voorval binnen die inrichting waarbij een gevaarlijke stof, gevaarlijke afvalstof of bestrijdingsmiddel betrokken is. Anders gezegd geeft het GR weer wat de kans is op het overlijden van een groep personen ten gevolge van een ongeval bij een bedrijf.

Voor het GR is geen grenswaarde vastgesteld. Wel is er de zogeheten oriëntatiewaarde, deze dient door het bevoegde gezag (de vergunningverlener, zijnde de provincie of de gemeente) te worden gehanteerd bij de overwegingen omtrent het GR. Deze oriëntatie-waarde is de kans op een ongeval met 10 of meer dodelijke slachtoffers van ten hoogste 10^{-5} per jaar, met de kans op een ongeval met 100 of meer dodelijke slachtoffers van ten hoogste 10^{-7} per jaar en met de kans op een ongeval met 1000 of meer dodelijke slachtoffers van ten hoogste 10^{-9} per jaar. In onderstaand figuur is een FN-diagram weergegeven met daarin als voorbeeld een FN-curve en tevens de oriëntatiewaarde.

FN-curve

FN-curve voor het GR

GR transportroute

Het GR is de kans per jaar per kilometer transportroute dat een groep van tien of meer personen in de omgeving van een transportroute in één keer dodelijk slachtoffer wordt van een ongeval op die transportroute.

Voor het GR is een oriëntatiewaarde vastgesteld die afhankelijk is van het aantal dodelijke slachtoffers per kilometer transportroute. Deze oriëntatiewaarde is de kans op een ongeval met 10 of meer dodelijke slachtoffers van ten hoogste 10-4 per jaar, met de kans op een ongeval met 100 of meer dodelijke slachtoffers van ten hoogste 10-6 per jaar en met de kans op een ongeval met 1000 of meer dodelijke slachtoffers van ten hoogste 10-8 per jaar.

GR aandachtsgebied

Gebied van 200 meter rondom de infrastructuur (weg, water, spoor) waarbinnen het bevoegd gezag bij ruimtelijke relevante besluiten een GR afweging moet maken.

Invloedsgebied/ effectafstand/ inventarisatieafstand
Het gebied waarin personen worden meegeteld bij de GR-berekening. De grens van dit gebied wordt bepaald door de 1% letaliteitgrens, ofwel de afstand waarop nog 1% van de blootgestelde mensen in de omgeving als gevolg van een ongeval met gevaarlijke stoffen op de infrastructuur komt te overlijden. Voor LPG-tankstations geldt een vaste afstand voor het invloedsgebied (100% letaal) van 150 meter.

Kwantitatieve risicoanalyse (QRA)
Met een QRA worden de externe risico's bepaald vanwege de activiteiten met en de opslag van gevaarlijke stoffen bij een bedrijf.

Overschrijdingsfactor
De overschrijdingsfactor is de maximale verhouding tussen de FN-curve en de oriëntatiewaarde. Daarmee is de overschrijdingsfactor een maat die aangeeft in hoeverre de oriëntatiewaarde wordt genaderd of overschreden. Een overschrijdings-factor kleiner dan één geeft aan dat de FN-curve onder de oriëntatiewaarde blijft, bij één waarde groter dan een wordt de oriëntatiewaarde overschreden.

Plaatsgebonden risico (PR)
Het PR is het risico (uitgedrukt in kans per jaar) dat één persoon die zich onafgebroken en onbeschermd op die plaats bevindt, overlijdt als rechtstreeks gevolg van een calamiteit met een gevaarlijke stof. De norm voor het plaatsgebonden risico in Nederland is in beginsel een kans van 1 op de miljoen per jaar (ofwel 10^{-6} per jaar). De grenswaarde voor het plaatsgebonden risico is de contour waarvoor het plaatsgebonden risico een waarde heeft van de10^{-6}/j (de zogenaamde PR 10^{-6}contour).

Plasbrandaandachtsgebied (PAG)
Een zogenaamd PAG houdt rekening met de effecten die kunnen ontstaan door een ongeval met een zeer brandbare vloeistof in een zone rond de infrastructuur (weg, water, spoor). De zone bedraagt 30 meter voor een weg en spoor en 25 meter voor water.

Risicocontour
Een risicocontour geeft aan hoe groot in de omgeving de overlijdenskans is door een ongeval met een risicobron. Deze contourlijnen kan men vergelijken met de gewone hoogtelijnen op een kaart: binnen de contour is het risico groter, buiten de contour is het risico kleiner.

Toetsingsafstand
Onder de toetsingsafstand wordt verstaan de afstand waarbinnen de aard van de omgeving moet worden nagegaan.

Bijlage 6 Vooroverlegreacties

provinsje fryslân
provincie fryslân

postbus 20120
8900 hm leeuwarden
tweebaksmarkt 52
(058) 292 59 25

www.fryslan.frl
provincie@fryslan.frl
www.twitter.com/provfryslan

College van burgemeester en wethouders
van de gemeente Ameland
Postbus 22
9160 AA HOLLUM

Leeuwarden, 29 november 2021
Verzonden, 29 NOV. 2021

Ons kenmerk : 01937286
Afd./Opgave : Omgevingszaken
Behandeld door : Omgevingszaken / (058) 292 59 25 of romte@fryslan.frl
Uw kenmerk :
Bijlage(n) :

Onderwerp : advies vooroverleg bestemmingsplan Buitengebied Ameland

Geacht college,

Het voorontwerp bestemmingsplan Buitengebied Ameland heeft ter inzage gelegen in de periode van 18 april tot en met 29 mei 2019. Deze adviesbrief ontvangt u als formele reactie op het vooroverleg. Hieraan voorafgaand heeft onze dienst ambtelijk een informele reactie gezonden van de datum 13 mei 2019. Namens de gemeente is een reactienota geschreven welke door ons is ontvangen op 30 juni 2021. Daarna heeft een ambtelijke afstemming plaatsgevonden op 17 november 2021. Het gesprek ging grotendeels over het karakter van het plan (conserverend of ontwikkelingsgericht) en wat nodig is om het plan gereed te maken voordat het vastgesteld kan worden. Ook zijn diverse, specifieke, opmerkingen van de eerste informele reactie besproken.

Deze brief gaat in op de algemene principes en uitgangspunten zoals die ook zijn besproken in het gesprek 17 november. De detailopmerkingen die zijn gemaakt en in het gesprek zijn besproken worden niet specifiek genoemd in deze brief. De ambtelijke afstemming geeft duidelijkheid over de belangrijkste onderwerpen en de mening van onze dienst daarover. Na het beschikbaar stellen van het (concept)ontwerp bestemmingsplan zal onze dienst het plan naast de actuele beleidskaders leggen en de besproken detailopmerkingen hanteren bij die beoordeling.

Bestemmingsplan op basis van de Wro
U wenst het bestemmingsplan onder de huidige regelgeving – de Wet ruimtelijke ordening – vast te stellen. Dat betekent dat een ontwerp van het bestemmingsplan gepubliceerd/ter inzage gelegd moet zijn voor de inwerkingtreding van de Omgevingswet op 1 juli 2022. Het plan behoeft nog de nodige aanpassingen, is duidelijk geworden uit de ambtelijke afstemming. Ik adviseer u om de vaststellingsprocedure te vervolgen met de volgende procedurele uitgangspunten:

1. Stel zo snel mogelijk een concept-ontwerp bestemmingsplan op.
Uit de ambtelijke afstemming blijkt dat het plan de nodige aanpassingen moet krijgen. De eerste formele reactie om in het vervolg van de vaststellingsprocedure te geven is in de vorm van een zienswijze. Gezien de wijzigingen en de provinciale belangen laat ik graag onze dienst advies uitbrengen op een concept ontwerp. Indien u zonder een concept ontwerp bestemmingsplan wenst te werken, dan verzoek ik voor een goede beoordeling vroegtijdig contact te leggen met onze dienst. Dan kunnen goede afspraken worden gemaakt voor de beoordeling van het ontwerp bestemmingsplan. Als u kunt aangeven wanneer een concept ontwerp wordt aangeboden dan zal daar in de planning van de werkzaamheden rekening mee worden gehouden en kan de dienst spoedig een tussentijdse beoordeling geven.

2. Verwerk de concrete verzoeken en verleende vergunningen.
De vergunningen met afwijkingen van het bestemmingsplan kunnen worden verwerkt in het nieuwe bestemmingsplan. Ook kunnen concrete ontwikkelingen, die al in behandeling zijn en waarvoor noodzakelijke toetsing (Natuur, NNN, weidevogels, nije pleats sessies) al heeft plaatsgevonden worden opgenomen in het bestemmingsplan. Ik verzoek u om een overzicht van deze gevallen aan te leveren. Een dergelijk overzicht geeft een beter beeld en helpt om te komen tot een snellere beoordeling.

3. Maak een bestemmingsplan met een conserverend karakter.
In het voorliggende voorontwerp zit potentiële ontwikkelruimte. Deze ruimte kan alleen worden geboden bij recht of met een mogelijkheid tot afwijking, als op voorhand goed onderzocht is wat de effecten zijn. Deze effecten kunnen spelen op gebied van onder andere Natuur en weidevogels. Ook kan het zo zijn dat voor (agrarische) ontwikkelingen een Nije pleats moet zijn afgerond en dat bij recreatieve ontwikkelingen een onderbouwing moet worden gegeven van de stabilisatie van de recreatiedruk. Onderzoek en afstemming daarover (o.a. voor nije pleats sessies of weidevogels) vraagt aanzienlijke tijd en vormt mogelijk een risico voor de vaststellingsprocedure.
N.B. Een conserverend karakter houdt in dit geval in dat eventuele ontwikkelingen met afzonderlijke procedures nog goed mogelijk zijn. Dit advies is er op gericht om de procedure van vaststelling tijdig te kunnen vervolgen, niet om de situatie te bevriezen.

4. Schrap de wijzigingsregels.
Ik adviseer u de wijzigingsregels in het bestemmingsplan te schrappen. Deze mogelijkheden vervallen wanneer de Omgevingswet in werking treedt. De Omgevingswet maakt het mogelijk dat ontwikkelingen kunnen worden gefaciliteerd met een 'buitenplanse omgevingsplanactiviteit'.

provinsje fryslân
provincie fryslân

Voor het vervolg van de vaststellingsprocedure en beoordeling kunt u contact houden met onze dienst. Wanneer een concept beoordeling gevraagd wordt zal onze dienst daar zo goed mogelijk rekening mee willen houden. Nadere afstemming voor dat proces is zeer gewenst.

Hoogachtend,

Namens het college van Gedeputeerde Staten,

dhr. J. Bosma
afdelingshoofd Omgevingszaken

provinsje fryslân

Ons kenmerk: 01937286

INGEKOMEN 01 MEI 2019

BRANDWEER
Fryslân

Aan het college van burgermeester en wethouders van de gemeente Ameland
T.a.v de heer W. Bakema
Postbus 22
9160 AA HOLLUM

Postbus 612
8901 BK LEEUWARDEN
T 088 22 99 666
F 088 22 99 661
I www.brandweerfryslan.nl
E info@brandweerfryslan.nl

Datum	23 april 2019	Behandeld door	L.A. van Tongeren
Onze referentie	UIT/19011381/BRW/BR/RB	Doorkiesnummer	088 22 98 971
Uw referentie		E-mail	l.vantongeren@brandweerfryslan.nl
Uw brief van	17 april 2019	Bijlagen	0

Onderwerp voorontwerp bestemmingsplan Buitengebied gemeente Ameland (overleg ex. artikel 3.1.1 Bro)

Geacht college,

Op 17 april 2019 heeft u aan ons ter advisering het voorontwerp bestemmingsplan Buitengebied gemeente Ameland te Ameland toegezonden, met de vraag eventuele opmerkingen aan u te richten.

Het bestemmingsplan Buitengebied gemeente Ameland, betreft het actualiseren van het vigerende bestemmingsplan.

In deze brief worden onze bevindingen en ons advies weergegeven. In ons advies richten wij ons op het optimaliseren van de veiligheidssituatie; wij gaan niet in op de vraag of het groepsrisico aanvaardbaar is.

Externe veiligheid
In en in de nabijheid van het plangebied is één relevante risicobron op basis van het Besluit externe veiligheid buisleidingen (Bevb). Het gaat hierbij om een hogedruk aardgastransportleiding met een diameter van 8,62 inch en een maximale werkdruk van 40 bar. Deze loopt door het gebied waar het bestemmingsplan over gaat. Daarnaast zijn er nog een aantal risicobronnen, maar aangezien deze niet vallen onder het Besluit externe veiligheid inrichtingen (Bevi), wordt er op deze risicobronnen niet ingegaan.

De brandweer heeft in haar advies gekeken naar een aantal aspecten voor deze risicobron:
- plaatsgebonden risico
- groepsrisico
- nieuwe ruimtelijke ontwikkelingen
- bestrijdbaarheid
- zelfredzaamheid

Onderstaand zijn de conclusies opgenomen.

BRANDWEER
Fryslân

Buisleidingen
Door het plangebied loopt een hogedruk aardgastransportleiding met een diameter van 8,62 inch en een maximale werkdruk van 40 bar. Op basis van het scenario fakkelbrand uit het scenarioboek Externe Veiligheid ligt de eerste ring (100% letaliteitsgrens) op 50 meter en de tweede ring (1% letaliteitsgrens) op 100 meter. Het invloedsgebied van deze hogedruk aardgastransportleiding ligt over diverse kwetsbare- en beperkt kwetsbare objecten, waardoor er op basis van artikel 12 lid 1 van het Bevb een verantwoording van het groepsrisico dient te worden gemaakt. De verwachting is dat het groepsrisico niet meer dan 0,1 maal de oriëntatiewaarde toeneemt, aangezien er geen grotere veranderingen in het invloedsgebied van deze hogedruk aardgastransportleiding zijn geweest. Op basis van artikel 12 lid 3 sub b zou er daarom kunnen worden volstaan met een verkorte groepsrisicoverantwoording. Wanneer de toename van het groepsrisico groter is dan hierboven beschreven, zal een uitgebreide verantwoording van het groepsrisico moeten plaatsvinden.

Repressief advies
Brandweer Fryslân heeft de mogelijkheid een repressief advies te geven in het kader van bestemmingsplannen en omgevingsvergunningen. In een dergelijk advies komen aspecten aan bod die van belang zijn voor de basisbrandweerzorg. Hierbij valt te denken aan onder meer bereikbaarheid, de beschikbaarheid van bluswater en de opkomsttijden.

Aangezien het zich hier om een conserverend plan handelt, ziet Brandweer Fryslân af van de mogelijkheid tot het geven van een repressief advies

Advies
In overeenstemming met bovengenoemde opmerkingen adviseert Brandweer Fryslân om:

- een verkorte verantwoording van het groepsrisico op te stellen, tenzij het groepsrisico toeneemt als boven beschreven dient er een uitgebreide verantwoording van het groepsrisico opgesteld te worden;
- ons op de hoogte te houden van de mate waarin ons advies is overgenomen.

Mocht u naar aanleiding van bovenstaande nog vragen hebben, dan kunt u contact opnemen met Lars van Tongeren, specialist risicobeheersing van Brandweer Fryslân, te bereiken via 088 – 229 89 71.

Graag willen wij van u vernemen hoe ons advies binnen uw organisatie wordt verwerkt. Deze informatie willen wij gebruiken bij de verdere ontwikkeling van onze adviestaak.

Wij gaan ervan uit hiermee te hebben voldaan aan uw adviesaanvraag.

Hoogachtend,
Namens het dagelijks bestuur van Veiligheidsregio Fryslân,
voor deze

ing. S. Veerbeek
clusterhoofd risicobeheersing afdeling Noordwest

gasunie
transport services

26 APR 2019

College van burgermeester en wethouders van
Ameland
Postbus 22
9160 AA Hollum

N.V. Nederlandse Gasunie
Postbus 19
9700 MA Groningen
Concourslaan 17
T (050) 521 91 11
F (050) 521 19 99
E info@gasunie.nl
Handelsregister Groningen 02029700
www.gasunie.nl

Datum
25 april 2019

Doorkiesnummer
31 6 11023953

Ons kenmerk
OPO 19.1030

Uw kenmerk

Onderwerp
Reactie voorontwerpbestemmingsplan 'Buitengebied Ameland'

Geacht college,

Uit een publicatie in de Nederlandse Staatscourant van 17 april 2019, nr.21593, blijkt dat het bovengenoemd voorontwerpbestemmingsplan door u ter inzage is gelegd. Het voorontwerp is door ons beoordeeld en geeft aanleiding tot het maken van een reactie.

In het plangebied ligt een gastransportleiding die bij ons bedrijf in beheer is.

Regels 'Leiding-Gas'

Voor het artikel 'leiding- gas' verzoeken wij u de ondergenoemde wijzigingen over te nemen. In bijlage 1 is een standaard artikel toegevoegd dat u kunt gebruiken.

33.5 Specifieke gebruiksregels

Bepaling a aan te vullen met het volgende:

- met uitzondering van het opslaan van goederen t.b.v. van inspectie en onderhoud van de gastransportleiding.

33.6 Omgevingsvergunning voor het uitvoeren van een werk, geen bouwwerk zijnde, of van werkzaamheden.

Bepaling e aan te passen naar het volgende:

- het aanleggen van wegen of paden en het aanbrengen van andere oppervlakteverhardingen;

33.6.2 Uitzonderingen

Bepaling a aan te vullen met het volgende:

- die het normale beheer en onderhoud ten aanzien van de leiding en belemmeringenstrook of ten aanzien van de functies van de andere voorkomende bestemming(en) betreffen;

gasunie
transport services

de volgende bepaling toe te voegen:

- zijnde graafwerkzaamheden als bedoeld in de Wet informatie-uitwisseling bovengrondse en ondergrondse netten en netwerken;
- die mogen worden uitgevoerd krachtens een reeds verleende vergunning.

33.6.3 Toetsingscriteria

Het woord onevenredig te schrappen.

Tot slot
Ik vertrouw er op u hiermee voldoende te hebben geïnformeerd. Mocht u naar aanleiding hiervan nog vragen hebben of nadere informatie wensen dan vernemen wij dat graag. U kunt contact opnemen met ondergetekende op telefoonnummer 06 11023953 of via de e-mail op K.E.van.der.Boog@gasunie.nl.

Met vriendelijke groet,

K.E. van der Boog
Adviseur omgevingsmanagement Juridische Zaken

Bijlage 1: Standaardartikel 'Leiding-Gas'

Artikel XX Dubbelbestemming 'Leiding-Gas'

x.1 Bestemmingsomschrijving
De op de verbeelding als zodanig aangewezen gronden zijn mede bestemd voor de aanleg en instandhouding van ondergrondse hoge druk gastransportleidingen (inclusief voorzieningen) met de daarbij behorende belemmeringenstroken.

x.2 Voorrangsbepaling
De regels van deze dubbelbestemming gelden primair ten opzichte van de regels van iedere andere bestemming, waarmee deze dubbelbestemming samenvalt.

x.3 Bouwregels
In afwijking van hetgeen elders in deze regels is bepaald, geldt dat op of in de in x.1. bedoelde gronden uitsluitend bouwwerken, geen gebouwen zijnde, ten dienste van de leiding(en) mogen worden gebouwd. Overige gebouwen en bouwwerken, geen gebouwen zijnde, zijn niet toegestaan uit oogpunt van externe veiligheid en energieleveringszekerheid.

x.4 Afwijken van de bouwregels
Het bevoegd gezag kan bij een omgevingsvergunning afwijken van de bouwregels voor het bouwen overeenkomstig de andere daar voorkomende bestemming(en) indien de veiligheid van de betrokken leiding niet wordt geschaad en vooraf schriftelijk advies is ingewonnen bij de betrokken leidingexploitant. Een omgevingsvergunning kan slechts worden verleend indien
geen kwetsbare objecten worden toegelaten.

x.5 Specifieke gebruiksregels
Tot een gebruik, strijdig met deze bestemming, wordt in ieder geval gerekend:

- het opslaan van goederen, met uitzondering het opslaan van goederen t.b.v. van inspectie en onderhoud van de gastransportleiding.
- het wijzigen van het gebruik van bestaande gebouwen, indien daardoor een kwetsbaar object wordt toegelaten.

x.6 Omgevingsvergunning voor het uitvoeren van werken, geen bouwwerk zijnde, of van werkzaamheden

x.6.1 Het is verboden op of in de gronden met de bestemming Leiding – Gas zonder of in afwijking van een omgevingsvergunning de volgende werken, geen bouwwerk zijnde, of de volgende werkzaamheden uit te voeren:

a. het aanbrengen en rooien van diepwortelende beplantingen en bomen;
b. het aanleggen van wegen of paden en het aanbrengen van andere oppervlakteverhardingen;
c. het indrijven van voorwerpen in de bodem, zoals lichtmasten, wegwijzers en ander straatmeubilair;
d. het uitvoeren van grondbewerkingen, waartoe worden gerekend afgraven, woelen, mengen, diepploegen, egaliseren, ontginnen, ophogen en aanleggen van drainage;
e. het aanleggen, vergraven, verruimen of dempen van sloten, vijvers en andere wateren.

x.6.2 Het verbod is niet van toepassing op werken en/of werkzaamheden:

a. die reeds in uitvoering zijn op het tijdstip van het van kracht worden van het plan;
b. die het normale beheer en onderhoud ten aanzien van de leiding en belemmeringenstrook of ten aanzien van de functies van de andere voorkomende bestemming(en) betreffen;
c. zijnde graafwerkzaamheden als bedoeld in de Wet informatie-uitwisseling bovengrondse en ondergrondse netten en netwerken;
d. die mogen worden uitgevoerd krachtens een reeds verleende vergunning.

x.6.3 Een omgevingsvergunning voor het uitvoeren van werken, geen bouwwerk zijnde, of van werkzaamheden kan worden verleend indien de betreffende werken en/of werkzaamheden de belangen van de leiding niet schaden.

x.6.4 Alvorens te beslissen op een aanvraag om een omgevingsvergunning, als bedoeld in x.6.1, wint het bevoegd gezag schriftelijk advies in bij de leidingbeheerder omtrent de vraag of door de voorgenomen werken of werkzaamheden de belangen van de leiding niet worden geschaad en welke voorwaarden gesteld dienen te worden om eventuele schade te voorkomen.

Vitens
LAAT WATER VOOR JE WERKEN

22 MEI 2019

Het College van Burgemeester en
Wethouders van de gemeente Ameland
Postbus 22
9160 AA Hollum

Behandeld door	René Nijmeijer	Datum	21 mei 2019
Doorkiesnummer	0657935989	Email	rene.nijmeijer@vitens.nl
Ons kenmerk	2019/32 AM-OM/RN	Uw kenmerk	NL.IMRO.0060.BG110206-VO01
Onderwerp	Reactie/advies voorontwerp bestemmingsplan buitengebied Ameland		

Geacht College,

Naar aanleiding van het door u ter inzage gelegde voorontwerp van bestemmingsplan Buitengebied Ameland geven wij de volgende reactie.

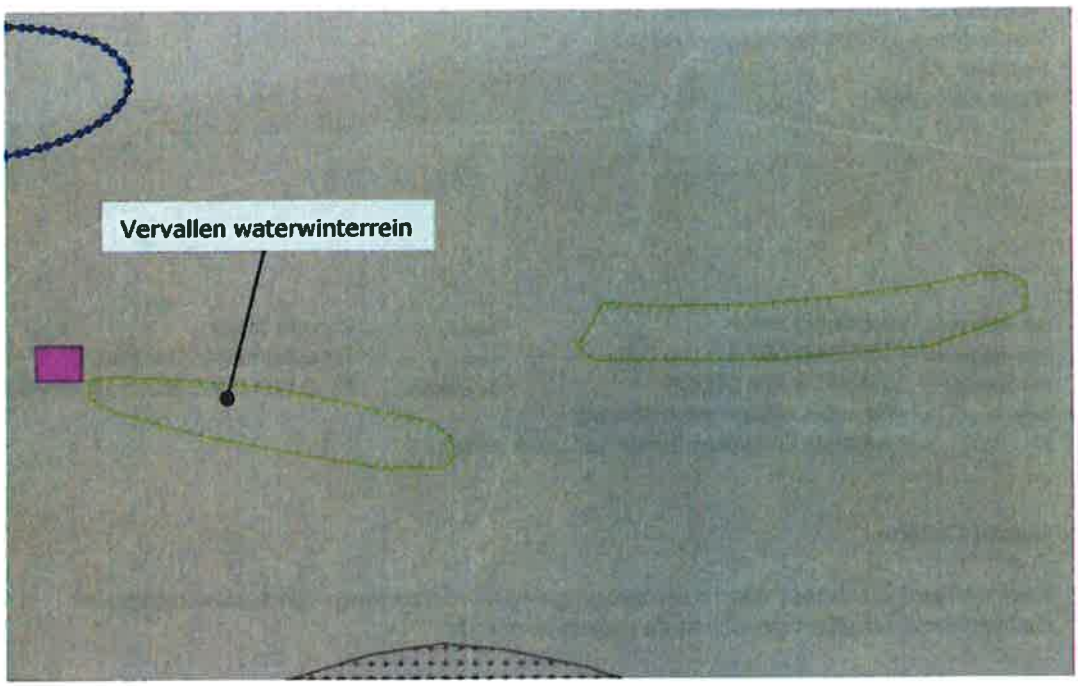
De belangen van Vitens in dit bestemmingsplan zijn tweeledig. Het belang van Vitens ligt ten eerste in een passende bescherming van de zoetwaterbel die onder Ameland ligt. Deze wordt door Vitens gebruikt voor de productie van drinkwater. Ten tweede ligt het belang van Vitens in de mogelijkheden om van het grondwater drinkwater te produceren en te leveren. Met deze reactie stellen wij u voor aanpassingen te doen in het bestemmingsplan buitengebied.

Waterwinterreinen bestemmen middels dubbelbestemming
De locaties waarin de waterwinputten liggen, zijn de waterwinterreinen. De bestemming dient dan ook overeenkomstig te worden opgenomen op de plankaart en de bestemmingsregels. Dit kan middels een enkelbestemming waterwinterrein of middels een dubbelbestemming, waarbij de bestemming waterwinterrein prevaleert boven andere bestemmingen. In het voorontwerp is het waterwinterrein als milieuzone opgenomen. Hiermee is het drinkwaterbelang onvoldoende geborgd. Vitens heeft op basis van de regels in de Friese provinciale milieuverordening, voorbeeldplanregels opgesteld. Deze zijn bijgevoegd.

Vervallen waterwinterrein Buren
Nabij Buren liggen twee waterwinterreinen. Het westelijk gelegen terrein is komen te vervallen. Hiervoor loopt momenteel een wijzigingsprocedure bij de Provincie. In deze procedure zijn ook aanpassingen opgenomen in de begrenzing van het waterwinterrein en grondwaterbeschermingsgebied. Wij adviseren dan ook dit westelijke waterwinterrein niet langer in het bestemmingsplan op te nemen en bij de Provincie Fryslân de juiste bronbestanden op te vragen inzake de vorm van de waterwinterreinen en het grondwaterbeschermingsgebied.

Oude Veerweg 1, 8019 BE Zwolle. Postbus 1205, 8001 BE Zwolle
T 088-884 88 88 F 088-884 67 99 KvK Zwolle 050.69.581

www.vitens.nl

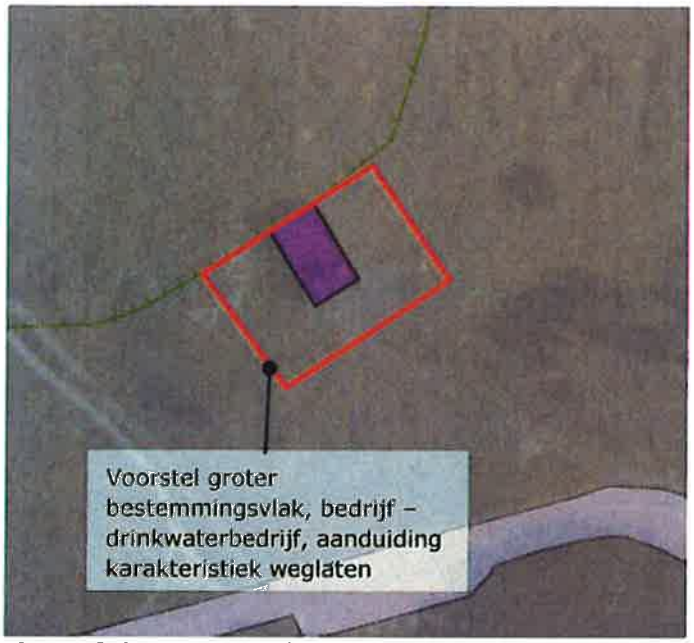

Figuur 1 *Watergebieden bij Buren, waarbij het westelijke terrein komt te vervallen, het grondwaterbeschermingsgebied moet worden toegevoegd en waarbij de begrenzing van het oostelijke terrein wijzigt.*

Specifieke bestemming voor bedrijfslocaties
Vitens heeft in het buitengebied van Ameland 3 bedrijfslocaties. Nabij Hollum en nabij Buren liggen drinkwaterproductiebedrijven. Aangrenzend aan de gemeentewerf te Ballumerbocht ligt een drinkwaterreservoir. Aangezien het hier gaat om een specifiek gebruik, adviseert Vitens om hier ook specifiek te bestemmen. We vragen daarbij aandacht voor de mogelijkheid tot het realiseren van een 2,5 meter hoge omheining. Dit staan de bouwregels zoals nu opgenomen in het voorontwerp niet toe. In het kader van het Europese veiligheids-programma dienen alle drinkwaterlocaties van Vitens beveiligd te worden. Dit gebeurt in veel gevallen door het plaatsen van een omheining. Voor de locaties Hollum en Buren heeft Vitens gekozen voor het aanbrengen van ondoordringbare beplanting. Mocht dit uiteindelijk niet volstaan, dan kan er voor gekozen worden alsnog een omheining te realiseren.

Verder adviseert Vitens de bestemmingsvlakken voor de productiebedrijven Hollum en Buren te vergroten, zodat een eventuele (kleinschalige) uitbreiding mogelijk is. Op basis van de huidige begrenzing is er geen enkele aanpassing aan de huidige bebouwing mogelijk.

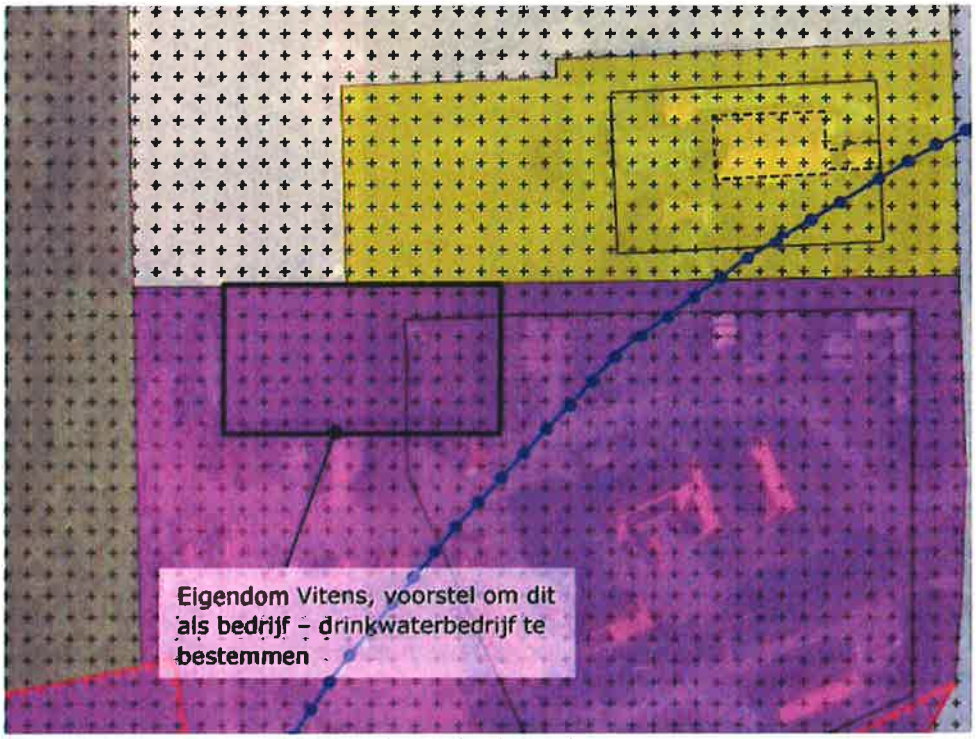
Ten slotte adviseert Vitens de aanduiding karakteristiek niet op te nemen voor productie-bedrijf Hollum. Zowel de productielocaties in Hollum als Buren zijn gebouwd in 1960 en kennen dezelfde bouwstijl. Het is niet in het belang van Vitens om hieraan grote veranderingen aan te brengen. Het maken van onderscheid tussen deze twee locaties (door Hollum als karakteristiek aan te duiden en Buren niet) is echter onlogisch. Vitens adviseert dan ook deze aanduiding niet op te nemen.

Figuur 2 *Bestemmingsvlak voor productiebedrijf Hollum zoals opgenomen in voorontwerp bestemmingsplan buitengebied Ameland*

Figuur 3 *Bestemmingsvlak voor productiebedrijf Buren zoals opgenomen in voorontwerp bestemmingsplan buitengebied Ameland*

Figuur 4 *Uitsnede van locatie Ballumerbocht zoals opgenomen in voorontwerp bestemmingsplan buitengebied Ameland*

Milieuzone grondwaterbeschermingsgebied
In het voorontwerp bestemmingsplan buitengebied is geen aanduiding opgenomen voor het grondwaterbeschermingsgebied. Aangezien hier nadrukkelijk het belang geldt om het grondwater geschikt te houden voor de productie van drinkwater, adviseren wij deze zonering wel op te nemen in het bestemmingsplan. In de milieuverordening van de Provincie Fryslân zijn regels opgenomen voor waterwin- en grondwaterbeschermingsgebieden. Deze regels gelden zowel voor gemeenten, particulieren als bedrijven.
Gemeenten zijn deels bevoegd gezag in het toestaan van bodemenergiesystemen. Deze zijn niet toegestaan in grondwaterbeschermingsgebieden. Vandaar dat er een direct belang ligt om deze gebieden wel aan te duiden. Ook hiervoor zijn de in bijlage 1 opgenomen voorbeeldregels te gebruiken.

Toelichting
Bovenstaande aanpassingen gelden ook voor de toelichting. Een verwijzing naar de Provinciale Omgevingsverordening is daarbij op zijn plaats. In de waterparagraaf zoals deze is opgenomen in het voorontwerp bestemmingsplan wordt niet ingegaan op grondwaterbescherming. Het is belangrijk dat er in de toelichting aangegeven wordt dat er ter plaatse van een grondwaterbeschermingsgebied beperkingen in het gebruik zijn.

Mocht u er prijs op stellen dan kan Vitens deze reactie nader toelichten. Hiervoor kunt u contact opnemen met omgevingsmanager René Nijmeijer (E rene.nijmeijer@vitens.nl of M 06 5793 5989).

Ons kenmerk 2019/32 AM-OM/RN
Datum 21 mei 2019

We vertrouwen erop u hiermee voldoende te hebben geïnformeerd en danken u alvast voor uw medewerking.

Met vriendelijke groet,

Rene Nijmeijer
Omgevingsmanager

Bijlage Handreiking

LAAT WATER VOOR JE WERKEN

Handreiking voor gemeente Ameland

Bescherming drinkwaterkwaliteit in bestemmingsplannen

Provincie Friesland

1. Aanleiding

Vitens gebruikt voor de productie van drinkwater uitsluitend grondwater. Dit wordt van enkele tientallen tot zo'n tweehonderd meer diepte uit de bodem opgepompt. In vergelijking tot oppervlaktewater is grondwater van nature goed beschermd tegen verontreinigingen. Bovendien heeft het een vrijwel constante temperatuur van ca 10 graden. Dit maakt grondwater tot een ideale bron voor de drinkwatervoorziening.

De natuurlijke bescherming van grondwater is echter niet absoluut. Met het regenwater infiltreren allerlei stoffen van het grondoppervlak in het grondwater. Het gaat dan b.v. om mest, bestrijdingsmiddelen uit de landbouw, chemicaliën uit de industrie. Ter bescherming van de bronnen is het belangrijk om het gebruik van deze stoffen binnen het invloedsgebied (zie de figuur op pagina 2) tegen te gaan.

1.1 Rol Vitens in de ruimtelijke ordening

Drinkwaterbedrijf Vitens heeft twee rollen in de ruimtelijke ordening. Aan de ene kant is Vitens een bedrijf met een publieke taak, te weten de winning, productie en distributie van drinkwater. Voor het uitvoeren van deze bedrijfsactiviteiten zijn soms aanpassingen en uitbreidingen van haar locaties en faciliteiten noodzakelijk. In sommige situaties is hiervoor een ruimtelijke procedure noodzakelijk en is Vitens initiatiefnemer.

De tweede rol is de bescherming van grondwater ten behoeve van de productie van drinkwater en de bescherming van productielocaties en transportleidingen.-Wanneer er binnen het invloedsgebied van een drinkwaterwinning specifieke ontwikkelingen of een integrale herziening beoogd zijn, heeft Vitens een rol in de vooroverlegfase van een bestemmingsplanprocedures (of procedure uitgebreide omgevingsvergunning). Vitens bewaakt samen met de betreffende provincie in de vooroverlegfase de publieke drinkwater belangen, waar nodig wordt een inspraakreactie gegeven. In die gevallen dat er geen vooroverleg wordt gevoerd, geeft Vitens in de ontwerpfase haar zienswijze op de plannen.

In artikel 2 van de Drinkwaterwet is opgenomen dat:

1. bestuursorganen dragen zorg voor de duurzame veiligstelling van de openbare drinkwatervoorziening;
2. bij de uitoefening van bevoegdheden en toepassing van wettelijke voorschriften door bestuursorganen geldt de duurzame veiligstelling van de openbare drinkwatervoorziening als een dwingende reden van groot openbaar belang.

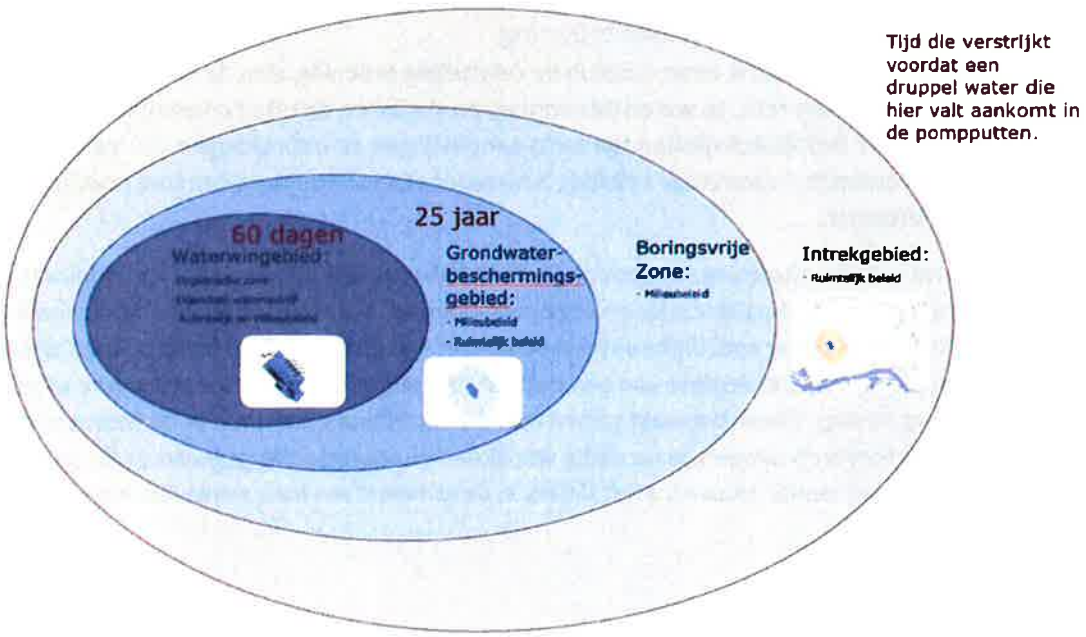
1.2 Waarom deze handreiking?

Bij de beoordeling van bestemmingsplannen blijkt dat het ruimtelijk mogelijk maken van de bedrijfsactiviteiten van Vitens en de bescherming van de waterwinning en -drinkwaterproductie op verschillende manieren wordt geregeld. De wijze waarop productielocaties, waterwingebieden, grondwaterbeschermingsgebieden en transportleidingen in de regels en toelichting worden beschreven in iedere gemeente vaak net even anders is. Deze verschillen leiden in sommige gevallen tot een niet adequate bescherming van het drinkwaterbelang en strijdigheid met de provinciale (ruimtelijke) verordening en landelijke wetgeving.

Deze handreiking heeft tot doel gemeenten (en adviesbureaus) te ondersteunen bij het opstellen van met name bestemmingsplannen. Ook voor ruimtelijke onderbouwingen, behorend bij de uitgebreide omgevingsvergunningen, is de handreiking bruikbaar.

In de handreiking is een standaard set regels en een daarbij behorende toelichting opgenomen met betrekking tot de bescherming van drinkwaterkwaliteit. Vitens ziet graag dat gemeenten deze tekst hanteren bij het opstellen en/of toetsen van bestemmingsplannen. Deze set geeft namelijk de zekerheid dat de eisen uit de provinciale verordening op een juiste wijze worden verwerkt en daarmee de drinkwaterkwaliteit gewaarborgd blijft. Het gaat daarbij heel nadrukkelijk niet om het toevoegen van nieuwe regels, enkel het beter ontsluiten van de bestaande regels.

Onderstaande afbeelding geeft de benaming van de verschillende gebieden en haar functies weer. Ook is aangegeven met behulp van welke regelgeving en beleid deze zones geregeld worden.

In het volgende hoofdstuk is een standaardtekst voor in de toelichting uitgewerkt. In het derde hoofdstuk zijn de standaard regels opgenomen. De standaard regels bestaan uit begripsbepalingen en regels voor productielocaties, waterwingebieden, grondwaterbeschermingsgebieden en watertransportleidingen.

2. Voorbeeld tekst voor toelichting

2.1 Inleiding

In de provinciale verordeningen zijn waterwingebieden en grondwaterbeschermingsgebieden aangewezen en is bepaald dat het in deze gebieden van belang is om de kwaliteit van het grondwater te beschermen, ten behoeve van de productie van het drinkwater. Ten behoeve van deze bescherming zijn er een aantal activiteiten verboden of onder voorwaarden toegestaan. De Provincie kan een ontheffing verlenen van deze verboden, waarbij de provincie veelal het drinkwaterbedrijf om advies vraagt. De regels voor waterwingebieden en grondwaterbeschermingsgebieden zijn opgenomen in de provinciale verordening en kennen een rechtstreekse werking richting gemeenten, ondernemers en inwoners. Ervaring van Vitens leert dat het lastig is deze regels te vinden en te interpreteren. Omwille van de gebruiksvriendelijkheid en als voorbereiding op de omgevingswet ziet Vitens graag dat deze regels deels worden opgenomen in het bestemmingsplan. Onderstaand voorstel voor beschrijving van het provinciaal beleid ten aanzien van drinkwaterwinning kan gebruikt worden in de toelichting van het bestemmingsplan.

2.2 Provinciaal beleid

Op basis van de Provinciale milieuverordening Fryslân geldt in waterwingebieden een absoluut verbod voor het oprichten van bedrijven (inrichtingen die behoren tot een categorie die is aangewezen in bijlage I van het Besluit omgevingsrecht). Een uitzondering wordt alleen gemaakt voor de bedrijfsmatige activiteiten van het drinkwaterbedrijf, voor zover noodzakelijk voor de bereiding van drinkwater, en voor activiteiten die ten tijde van de inwerkingtreding van dit besluit al legaal aanwezig waren. De regeling voor waterwingebieden beoogt een optimale bescherming zowel van het voor drinkwater bestemde grondwater als van de bodem waarvan het te winnen grondwater deel uitmaakt. Handelingen die er toe kunnen leiden dat schadelijke stoffen in het grondwater komen zijn daarom verboden. Buiten inrichtingen is het verboden om een constructie of werk van welke aard dan ook op of in de bodem op te richten.

De provincie Fryslân wil in grondwaterbeschermingsgebieden voorkomen dat er inrichtingen worden gevestigd die voor de kwaliteit van de bodem en het grondwater met het oog op de waterwinning een te groot risico vormen. Voor deze inrichtingen geldt een absoluut verbod. Daarnaast is het binnen deze gebieden slechts onder voorwaarden mogelijk een boring uit te voeren en de bodem dieper dan 2 meter te roeren. Ook moet het zoveel mogelijk worden voorkomen dat transportleidingen voor gevaarlijke stoffen in een grondwaterbeschermingsgebied liggen. Bij het realiseren van verhardingen en gebouwen is de materiaalkeuze van belang voor de kwaliteit van het afstromend hemelwater. Voor diepinfiltratie van afstromend water is een absoluut verbod opgenomen. Het is verboden een begraafplaats, uitstrooiveld of dierenbegraafplaats aan te leggen of te hebben. Warmtetoevoeging en –onttrekking zijn niet toegestaan. Aanvoer van verontreinigende stoffen van buiten het grondwaterbeschermingsgebied dient te worden voorkomen. Ook aan het gebruik van meststoffen zijn in grondwaterbeschermingsgebieden voorwaarden verbonden. Tevens is het niet toegestaan kampeergelegenheden, recreatiecentra of kampementen aan te leggen of te hebben.

3. Voorbeeld regels

In dit hoofdstuk worden de belangrijkste onderdelen uit de regels ten aanzien van drinkwaterwinning en productie beschreven. Hierbij wordt achtereenvolgens een voorstel gedaan voor de definitie van een aantal begrippen die in de voorstel regels voor productielocatie, waterwingebied, grondwaterbeschermingsgebied en transportleidingen

3.1 Begrippen

bodembedreigende werken / activiteiten

Activiteiten en/of werken als gevolg waarvan sprake is (of kan zijn geweest) van bodembelasting en waarvan deze bodembelasting kan (of heeft kunnen) leiden tot een aantasting van de bodemkwaliteit. Onder bodembedreigende werken worden in elk geval begrepen boorputten, grond- en funderingswerken, gebouwen in de zin van de Woningwet, (water- en spoor-)wegen, parkeergelegenheden voor motorvoertuigen, kampeerterreinen, kampementen, recreatiecentra, leidingen, voorzieningen voor de inzameling en het transport van afvalwater, installaties, opslagreservoirs, begraafplaatsen en terreinen voor de uitstrooiing van as.

drinkwater:

Water bestemd of mede bestemd om te drinken, te koken of voedsel te bereiden dan wel voor andere huishoudelijke doeleinden, met uitzondering van warm tapwater, dat door middel van leidingen ter beschikking wordt gesteld aan consumenten of andere afnemers. (bron: Drinkwaterwet)

drinkwaterbedrijf:

Een bedrijf uitsluitend of mede bestemd tot:

a. openbare drinkwatervoorziening door productie van water en/of levering van drinkwater aan consumenten of andere afnemers, of
b. levering van drinkwater aan een bedrijf of bedrijven als bedoeld onder a.

(bron: Drinkwaterwet)

schadelijke stof

Onder schadelijke stoffen worden in elk geval begrepen aardolie en aardolieproducten, afvalstoffen, IBC-bouwstoffen, meststoffen als bedoeld in de Meststoffenwet, gewasbeschermingsmiddelen en biociden. Een uitgebreid overzicht van welke stoffen als schadelijk worden aangemerkt staat in de provinciale verordening.

3.2 Productielocatie

Algemeen

Op locaties waar drinkwater wordt geproduceerd, is het zaak dat deze specifieke vorm van bedrijvigheid is toegestaan en dat de bedrijfsbebouwing binnen de bouwregels van het bestemmingsplan past. Op deze locaties vinden naast het produceren, zuiveren en eventueel ontharden van drinkwater ook de volgende activiteiten plaats: pompen, opslag en aan- en afvoer van water en chemicaliën, werkplaats.

Bestemming

Productielocaties krijgen de enkelbestemming 'bedrijf' met een functieaanduiding 'specifieke vorm van bedrijf - drinkwaterbedrijf' of een aparte bedrijfsbestemming zoals 'Bedrijf - Drinkwaterbedrijf'. Vitens heeft geen voorkeur voor een functieaanduiding of specifieke bestemming. In ieder geval moet het produceren, zuiveren en ontharden van drinkwater, het aanleggen, onderhouden en instandhouden van win- en waarnemingsputten en bijbehorende kabels en leidingen ter plaatse van die aanduiding of bestemming toegestaan zijn. In specifieke gevallen zijn er uitbreidingswensen op de productielocaties waarvoor extra gebouwen en/of bouwwerken gerealiseerd worden, het helpt als het bestemmingsplan een zekere mate van uitbreiding van gebouwen bij recht toe staat.

Regels

X.1 Bestemmingsomschrijving

De voor 'Bedrijf - Drinkwaterbedrijf' aangewezen gronden zijn bestemd voor:

a. gebouwen en overkappingen ten behoeve van het produceren, zuiveren en ontharden van drinkwater;

met daaraan ondergeschikt:

b. kleinschalige duurzame energiewinning;
c. wegen en paden;
d. water;

met de daarbijbehorende:

e. terreinen;
f. andere bouwwerken;

waarbij ter plaatse van de aanduiding "karakteristiek", de instandhouding van de bestaande karakteristieke waarden van de karakteristieke bouwwerken wordt nagestreefd.

X.2 Bouwregels

X.2.1 Gebouwen en overkappingen

Voor het bouwen van gebouwen en overkappingen gelden de volgende regels:

a. de gebouwen en overkappingen zullen binnen een bouwvlak worden gebouwd;
b. de goothoogte van een gebouw of een overkapping zal ten hoogste 4,00 m bedragen;
c. de bouwhoogte van een gebouw of een overkapping zal ten hoogste 8,00 m bedragen;
d. de dakhelling van een gebouw of een overkapping zal ten hoogste 60° bedragen.

X.2.2 Andere bouwwerken

Voor het bouwen van andere bouwwerken gelden de volgende regels:

a. er zullen geen andere bouwwerken in de zin van bouwwerken ten behoeve van de opwekking van windenergie en reclamemasten worden gebouwd;
b. de bouwhoogte van terreinafscheidingen zal ten hoogste 2,50 m bedragen;
c. de bouwhoogte van overige andere bouwwerken zal ten hoogste 5,00 m bedragen.

3.3 Waterwingebieden

Algemeen

De als waterwingebied aangewezen gronden zijn bestemd voor de winning van grondwater om drinkwater van te maken. Het waterwingebied omvat het gebied waarbinnen, gegeven de lokale bodemgesteldheid, het grondwater binnen 60 dagen in de waterwinputten terecht komt. Binnen deze gebieden worden enkel ontwikkelingen toegestaan die geen bedreiging vormen voor de kwaliteit van het grondwater. Bodembedreigende bedrijfsactiviteiten zijn niet toegestaan. In de regels zijn een aantal activiteiten opgenomen die om die reden zijn verboden. De voorgestelde verboden zijn niet nieuw, maar nu ook al opgenomen in de provinciale verordening.

Bestemming

Waterwingebieden krijgen de dubbelbestemming 'Waarde – Waterwingebied', omdat de functie waterwinning vanuit de historie over meerdere bestemmingen en functies heen kan liggen. Gezien het belang van het waterwingebied voor de drinkwaterwinning heeft een dubbelbestemming de voorkeur boven een gebiedsaanduiding. Deze dubbelbestemming dient prioriteit te krijgen ten opzichte van andere (dubbel)bestemmingen.

Regels

<u>X.1 Bestemmingsomschrijving:</u>

De gronden ter plaatse van de dubbelbestemming 'Waarde – Waterwingebied' zijn, behalve voor de daar voorkomende bestemming, mede bestemd voor de bescherming van de bodem- en de (grond)waterkwaliteit ten behoeve van de drinkwatervoorziening.

In het geval er meerdere bestemmingen gelden op een locatie, geldt de bestemming 'Waarde – Waterwingebied' primair aan andere (dubbel)bestemmingen.

<u>X.2 Bouwregels</u>

In aanvulling op de bouwregels die gelden binnen de onderliggende bestemming, zijn bouwwerken ten behoeve van de drinkwatervoorziening toegestaan.

X.3 Specifieke gebruiksregels:

X.3.1 Verbod

Het is ter plaatse ter plaatse van de dubbelbestemming 'Waarde– Waterwingebied' verboden om:

a. een inrichting op te richten, in werking te hebben, te veranderen of de werking ervan te veranderen, met uitzondering van een inrichting van het betrokken drinkwaterbedrijf voor zover de inrichting noodzakelijk is voor de waterwinning;
b. schadelijke stoffen te hebben, te gebruiken, te vervoeren of op of in de bodem te brengen, waarvan degene die die handeling verricht, weet of redelijkerwijs kan vermoeden dat ze, op of in de bodem gebracht of gerakend, de bodem verontreinigen of kunnen verontreinigen.
c. een bodembedreigend werk op of in de bodem op te richten, tot stand te brengen, aan te leggen, te hebben of te gebruiken, als daarmee schadelijke stoffen in de bodem worden of kunnen worden verspreid of geloosd dan wel de beschermende werking van bodemlagen wordt aangetast of kan worden aangetast.
d. grond of baggerspecie toe te passen waarvan de kwaliteit de achtergrondwaarde overschrijdt;
e. handelingen te verrichten waardoor direct of indirect warmte aan de bodem of het grondwater wordt onttrokken of toegevoegd. Hieronder wordt in ieder geval begrepen het oprichten, in exploitatie nemen of hebben van een bodemenergiesysteem;
f. de grond dieper te roeren dan 2 meter onder het maaiveld;
g. activiteiten die naar aard en omvang vergelijkbaar met de activiteiten als genoemd in sub a t/m f uit te voeren.

X.3.2 Uitzonderingen

Het verbod zoals genoemd in artikel X.1 geldt niet als aantoonbaar kan worden voldaan aan de voorwaarden zoals genoemd in de Provinciale milieuverordening Fryslân en advies is ingewonnen bij het verantwoordelijke drinkwaterbedrijf.

3.4 Grondwaterbeschermingsgebied

Algemeen

Grondwaterbeschermingsgebieden zijn aangewezen om daarbinnen de kwaliteit van het grondwater ten behoeve van de openbare drinkwatervoorziening te beschermen. Het grondwaterbeschermingsgebied ligt om het waterwingebied heen en de omvang ervan wordt bepaald aan de hand van de mate van kwetsbaarheid van de winning en is afgeleid van de geohydrologische opbouw van de ondergrond en van de grondwaterkwaliteit. Binnen deze gebieden wordt extra aandacht gevraagd voor een goede grondwaterkwaliteit en worden in beginsel geen activiteiten toegelaten die een mogelijk negatieve invloed hebben op de grondwaterkwaliteit. Nieuwe bodembedreigende bedrijfsactiviteiten zijn niet toegestaan. Bodembedreigende bedrijfsactiviteiten behoren in het algemeen tot de milieucategorie 3.1 of hoger van het VNG. Deze worden daarom in de regels uitgesloten. Ter uitvoering van dit beleid wordt aangesloten bij de bepalingen van de provinciale verordening.

Bestemming

Grondwaterbeschermingsgebieden krijgen de gebiedsaanduiding 'milieuzone – grondwaterbeschermingsgebied'. Deze gebiedsaanduiding is conform de SVBP 2012.

Regels

Aanduidingsregels:

X.1 Grondwaterbeschermingsgebied

De gronden ter plaatse van de aanduiding 'milieuzone - grondwaterbeschermingsgebied' zijn, behalve voor de daar voorkomende bestemmingen, mede bestemd voor de bescherming van de kwaliteit van het grondwater in verband met de drinkwatervoorziening, met bijbehorende bouwwerken, geen gebouwen zijnde.

X.2 Verbod

Het is ter plaatse ter plaatse van de aanduiding 'milieuzone – grondwaterbeschermingsgebied' verboden om:

a. een inrichting behorende tot milieucategorie 3.1 of hoger op te richten, met uitzondering van een inrichting van het betrokken drinkwaterbedrijf voor zover de inrichting noodzakelijk is voor de waterwinning;
b. schadelijke stoffen te hebben, te gebruiken, te vervoeren of op of in de bodem te brengen, waarvan degene die die handeling verricht, weet of redelijkerwijs kan vermoeden dat ze, op of in de bodem gebracht of gerakend, de bodem verontreinigen of kunnen verontreinigen.
c. een bodembedreigend werk op of in de bodem op te richten, tot stand te brengen, aan te leggen, te hebben of te gebruiken, als daarmee schadelijke stoffen in de bodem worden of kunnen worden verspreid of geloosd dan wel de beschermende werking van bodemlagen wordt aangetast of kan worden aangetast.
d. grond of baggerspecie toe te passen waarvan de kwaliteit de achtergrondwaarde overschrijdt;
e. handelingen te verrichten waardoor direct of indirect warmte aan de bodem of het grondwater wordt onttrokken of toegevoegd. Hieronder wordt in ieder geval begrepen het oprichten, in exploitatie nemen of hebben van een bodemenergiesysteem;
f. de grond dieper te roeren dan 2 meter onder het maaiveld;
g. activiteiten die naar aard en omvang vergelijkbaar met de activiteiten als genoemd in sub a t/m f uit te voeren.

X.3 Uitzonderingen

Het verbod zoals genoemd in artikel X.2 geldt niet als aantoonbaar kan worden voldaan aan de voorwaarden zoals genoemd in de Provinciale milieuverordening Fryslân en advies is ingewonnen bij het verantwoordelijke drinkwaterbedrijf.

3.5 Transportleidingen

Algemeen

Water wordt via hoofdtransportleidingen vervoerd van waterwinlocaties naar productielocaties en van productielocaties naar de afnemers van het water. Deze transportleiding dienen planologisch te worden beschermd, zodat deze niet beschadigen en beheer en onderhoud aan de leidingen plaats kan vinden. Het drinkwaterbedrijf kan de breedte en ligging van de desbetreffende zone digitaal aanleveren.

Bestemming

Een transportleidingen voor drinkwater en de bijbehorende beschermingszone van X m aan weerszijden krijgt de dubbelbestemming 'Leiding – Water'.

Regels

X.1 Bestemmingsomschrijving:

De voor 'Leiding - Water' aangewezen gronden zijn, behalve voor de andere daar voorkomende bestemmingen, mede bestemd voor:

a. het transport van water door een ondergrondse hoofdwatertransportleiding;
b. het beheer en onderhoud van de leiding;

met bijbehorende bouwwerken, geen gebouwen zijnde.

X.2 Bouwregels:

In afwijking van het bepaalde bij de andere ter plaatse aangewezen bestemming(en) mogen op of in deze gronden geen gebouwen en bouwwerken, geen gebouwen zijnde, worden gebouwd, anders dan ten behoeve van het transport van water.

X.3 Afwijken van de bouwregels

Burgemeester en wethouders kunnen met een omgevingsvergunning afwijken van het bepaalde in lid X.2 voor het bouwen van bouwwerken geen gebouwen zijnde ten behoeve van de andere bestemming(en) mits:

a. geen onevenredige afbreuk wordt gedaan aan het doelmatig en veilig functioneren van de hoofdtransportleiding;
b. vooraf advies wordt ingewonnen van de leidingbeheerder.

X.4 Omgevingsvergunning voor het uitvoeren van een werk, geen bouwwerk zijnde, of van werkzaamheden:

X.4.1 Vergunningplichtige werken en werkzaamheden

Voor de volgende werken, geen bouwwerken zijnde, en werkzaamheden is ongeacht het bepaalde in de regels bij de andere op deze gronden van toepassing zijnde bestemmingen een omgevingsvergunning vereist:

a. het egaliseren en ophogen van gronden en/of het anderszins ingrijpend wijzigen van de bodemstructuur;
b. het uitvoeren van graafwerkzaamheden dieper dan 30 cm;
c. het in de grond brengen van voorwerpen dieper dan 30 cm;
d. het aanleggen of verharden van andere oppervlakteverhardingen;
e. het planten van bomen en het aanbrengen van andere beplantingen die dieper wortelen of kunnen wortelen dan 30 cm.

X.4.2 Uitzonderingen

Het bepaalde in lid ..X.4.1... (het vorige lid) is niet van toepassing op werken en werkzaamheden, die:

a. het normale onderhoud dan wel het normale agrarische gebruik betreffen;

b. reeds in uitvoering zijn op het tijdstip van het van kracht worden van dit plan.

X.4.3 Toelaatbaarheid werken en werkzaamheden

Werken en werkzaamheden als bedoeld in X.4.1 zijn slechts toelaatbaar, indien door de uitvoering daarvan, dan wel de daarvan hetzij direct, hetzij indirect te verwachten gevolgen:

a. **geen blijvend onevenredige afbreuk wordt gedaan aan de belangen van en de veiligheidssituatie rond de betreffende leiding en**
b. **ter zake daarvan vooraf advies van de leidingbeheerder is ingewonnen.**

COLOFON:

In opdracht van:	Vitens
Contactpersoon Vitens:	Dhr. R. Nijmeijer
Opgesteld door:	Buro SRO
Projectleider Buro SRO:	Dhr. E. Stevens / www.buro-sro.nl

From: "Frontoffice Ameland" <info@ameland.nl>
Date: 28 May 2019 15:49:27 +0200
To: "KofaxMFAmeland" <kfmfa@leeuwarden.nl>
Subject: FW: Reactie voorontwerp bestemmingsplan buitengebied Ameland
Attachments: 01619.brf B&W Ameland ivm Reactie voorontwerp bestemmingsplan buitengebiedAmeland.pdf

---

Van: Nieske Vonk [mailto:nvonk@ltonoord.nl]
Verzonden: dinsdag 28 mei 2019 15:01
Aan: Frontoffice Ameland
CC: Roel Visser; 'johanwillemdejong12@hotmail.com'; dt.borsch@knid.nl
Onderwerp: Reactie voorontwerp bestemmingsplan buitengebied Ameland

Geachte heer, mevrouw,

Bijgaande reactie op het bestemmingsplan buitengebied Ameland is bestemd voor het College van B&W. Wilt u deze mail aan hen doorsturen?

NB: deze brief is tevens per post verstuurd.

Met vriendelijke groet,

Nieske Vonk
Regio-assistent Noord
T 088-888 66 66 - **M** 06-13 91 33 32
Afwezig op woensdag

• Twitter @LTO_regio_noord • facebook/ltoregionoord •

LTO NOORD ONDERNEMEN DOEN WE SAMEN

Vestiging Drachten

College van Burgemeester en Wethouders van de Gemeente Ameland
T.a.v. de heer W. Bakema
Postbus 22
9160 AA HOLLUM

Doorkiesnummer: 088 - 88 86 666 Datum: 25 mei 2019 Referentie: 01619/fr/rv-nv
Faxnummer: 088 - 88 86 660

Betreft: **Reactie voorontwerp bestemmingsplan buitengebied Ameland**

Geacht College,

Onder dankzegging voor de geboden gelegenheid (ex. Artikel 3.1.1. Bro) wil de Land- en Tuinbouw Organisatie (LTO) Noord met het oog op de belangen van haar leden op Ameland een aantal opmerkingen en vragen met u delen aangaande het 'voorontwerpbestemmingsplan Buitengebied gemeente Ameland'. Deze reactie is in nauw overleg met het bestuur van de LTO Noord afdeling Ameland en de leden al daar, tot stand gekomen.

Algemeen
Ondanks dat Ameland een eiland is en er naast de agrarische functie ook nadrukkelijk sprake is van recreatieve en andere functies die hun ruimte vragen, vinden wij het belangrijk dat het bestemmingsplan buitengebied een kader stelt dat ruimte geeft voor agrarische ontwikkeling. Agrarische ondernemers bewegen zich in een dynamisch krachtenveld waar ze de continuïteit van het gezinsbedrijf combineren met het tegemoet komen aan wensen uit de maatschappij en de markt.

Zeker in het stadium van het voorontwerp heeft het in onze ogen meerwaarde om veel interactie te genereren tussen de opstellers van het plan en de belanghebbende agrarische ondernemers. Gelet op de verwijzing in de toelichting staat uw gemeente daar ook open voor. Ook om op enig moment een bestemmingsplan vast te stellen dat meer is dan alleen conservering van de bestaande situatie, vinden wij het als belangenorganisatie voor de agrarische sector van belang dat u die agrariërs, die plannen hebben voor de nabije toekomst, nu zo veel mogelijk faciliteert. Dus binnen de mogelijkheden bij de vaststelling, ruimte bieden voor ontwikkelingen die die bedrijven moeten of willen doormaken.

Een belangrijk aspect bij het bieden van ontwikkelingsmogelijkheden aan agrarische ondernemers is de lokalisering en begrenzing van het bouwvlak. Elk actief agrarisch bedrijf heeft in dit bestemmingsplan op de verbeelding een afgebakende ruimte waarbinnen in beginsel gebouwd mag worden. In relatie tot de ruimte die hierbij wordt geboden, zien wij dat bij het ontwikkelen van bouwplannen dit "blokje op de kaart" veel als een nauw korset wordt ervaren, maar dat mensen er toch voor kiezen om binnen deze begrenzing te blijven. Dit noodgedwongen geconcentreerd bouwen, levert efficiënt ruimtegebruik op, maar is om een aantal redenen niet wenselijk.

Allereerst hebben wij de indruk dat het dicht op elkaar plaatsen van meerdere generaties gebouwen op een beperkt bouwblok, het aanzicht en de mogelijkheden om iets kwalitatief moois neer te zetten, niet ten goede komt. Daarenboven is het vanuit het veiligheidsaspect bij brand, wenselijk dat gebouwen toch op enige afstand van elkaar zijn gepositioneerd.
Vanuit het voorgaande willen wij er voor pleiten dat in het toekennen van een bouwvlak wordt aangesloten bij de plannen en ambities van ondernemers en de aspecten van kwaliteit van bouwen en gevaarzetting bij brand, een ruim bouwvlak wordt toegekend.

Stikstofregeling
De basis van de relatie die tussen dit bestemmingsplan en de Wet Natuurbescherming wordt gelegd, staan er diverse artikelen in die iets zeggen over stikstofuitstoot van bedrijven en depositie er van op habitats binnen Natura 2000-gebieden. In de artikelen 1.27 en 1.28 wordt de referentie (of het bestaande recht) van met name veehouderijen benoemd. Het is, ook met het oog op de rechtspositie van betrokken ondernemers, van groot belang dat dit zorgvuldig gebeurt. LTO Noord acht het vanzelfsprekend dat vastlegging van de referentie voor alle adressen waar vee wordt gehouden gebeurt en tevens de vergunde situatie als basis geldt. De in beide artikelen genoemde bijlage 40.2.1 zit nu nog niet bij de planregels. Desondanks is het cruciaal dat ondernemers weten wat in het kader van dit bestemmingsplan hun recht is.
Wij willen u vragen, dit in overleg met betrokken individuele veehouders vast te stellen en aansluitend bij vaststelling van het plan te verankeren.

Opwekking duurzame energie
De agrarische sector wil een rol spelen in de opwekking van duurzame energie (zie ook volgende paragraaf in deze brief), maar is tegen het gebruik van landbouwgrond voor de plaatsing van zonnepanelen. De schaarste van deze landbouwgrond, alsmede de ruimtelijke en landschappelijke overwegingen van de gemeente vormen argumenten om in planologische zin geen ruimte te geven voor dergelijke ontwikkelingen. Deze lijn ondersteunt ons standpunt. Tegelijkertijd kiest de gemeente er echter voor om op landbouwgrond in de schaduw van het vliegveld met zonnepanelen te beleggen. Ook hier was en is de agrarische sector tegenstander van.

Windturbines
In artikel 3.2.4. sub b. wordt de oprichting van bouwwerken ten behoeve van windenergie afgewezen. In artikel 3.3.9 kan met een omgevingsvergunning worden afgeweken van die bepaling ten behoeve van de oprichting van kleine windturbines. Ze moeten voldoen aan de criteria dat ze binnen een bouwvlak worden gesitueerd en niet hoger zijn dan 10 meter. LTO Noord stelt vast dat op provinciaal niveau gewerkt wordt aan nieuw beleid waarbinnen het halen van doelen voor de opwekking van duurzame energie substantieel kan bijdragen aan de beperking van de uitstoot van broeikasgassen. Daar komt bij dat ook op bedrijfsniveau het model van energie-neutraal functioneren steeds vaker als doel geldt. Ook voor de agrarische ondernemers op Ameland liggen er kansen om hun bijdrage op dit vlak te leveren met behulp van windenergie op bedrijfsniveau. Dit kan in de vorm van molens met een ashoogte van circa 15 meter, die in tegenstelling tot de molens met een lagere hoogte, wel een terugverdienmodel kennen. Wij willen er langs deze weg voor pleiten om in dit bestemmingsplan ruimte te bieden voor de opstelling van dit soort molens. Teneinde de molen goed te kunnen laten functioneren, zou er bij de plaatsing mogelijkheid moeten zijn om enige afstand tot hoge gebouwen te kunnen nemen. Dit maakt het wenselijk om in voorkomende gevallen om de molens in plaats van op het bouwvlak, direct naast het bouwvlak te kunnen positioneren.

Archeologie
Kijkend naar de uitgangspunten zoals die zijn geformuleerd in de Nota van Uitgangspunten Bestemmingsplan Buitengebied Ameland, valt op dat wordt gesteld dat ; "*een groot gedeelte van het eiland relatief jong is en geen archeologische verwachtingswaarde kent*". Indien dit uitganspunt wordt gespiegeld aan de verbeelding bij dit bestemmingsplan ziet men een tegenstelling. Vrijwel het gehele gebied met een agrarische bestemming is belast met een duiding die in de legenda als "waarde archeologie 2" wordt gekenschetst.

Consequentie van deze aanduiding is dat op basis van een aanbeveling van de Provincie Fryslân, bij ingrepen van meer dan 500 m² een karterend archeologisch onderzoek wordt voorgeschreven. Wij stellen vast dat het gebruik, maar ook het bouwen door de agrarische ondernemers, met deze regeling op een onredelijke wijze wordt belemmerd en tevens de kosten van aandacht voor een maatschappelijke wens om archeologie te beschermen onevenredig op het bord van agrarische ondernemers wordt gelegd.

Het gaat om agrarisch gebied dat geen occupatiegeschiedenis kent. Vrijwel alle grond is ontnomen aan de zee of bestaat uit vlak geschoven duingebied. Wij achten het een taak van de overheid (gemeente of provincie) om in een gebied waar een verwachtingswaarde met een zo lage trefkans geldt, alvorens regels en kosten worden opgelegd aan burgers, zelf te zorgen voor het "indikken" van verwachtingen.

Een andere component die bij de inkleuring van een verwachtingswaarde voor een groot agrarisch gebied wordt genegeerd, is die van de verstoring. Zoals hiervoor gesteld, is veel agrarische grond op Ameland cultuurtechnisch bewerkt om het geschikt te maken voor de agrarische productie. Met die bewerkingen is naar onze overtuiging de vindbaarheid van (de minimale) archeologische resten, teniet gedaan. Ons is niet gebleken dat de opstellers van het kaartbeeld met dit aspect rekening hebben gehouden.

In de planregels vertaalt de dubbelbestemming "waarde archeologie 2" zich in het doel om "*archeologische verwachtingswaarden te behouden*". Dit is opmerkelijk omdat je zou verwachten dat het vooral gaat om het behoud van archeologische waarden. Het lijkt ons van belang de tekst in deze aan te passen.
In relatie tot bouwen betekent de dubbelbestemming dat een initiatiefnemer een rapport moet opleveren over de aanwezigheid van archeologische waarden. Ook gelet op de verhouding tussen de aanvullende kosten die dit voor de initiatiefnemer met zich meebrengt en de kans dat er, gelet op de ontstaansgeschiedenis van de locatie, iets gevonden gaat worden, vinden wij dit onwenselijk. Wat ons betreft ligt er een verantwoordelijkheid bij de overheid om slechts daar, waar een mate van zekerheid is dat er archeologische waarden zitten, regels te stellen die zorgen voor borging van die waarden.

Ook in relatie tot het gebruik van gronden wordt onder de dubbelbestemming een vergunningplicht ingevoerd. Hierbij zal de vergunning slechts worden verleend als archeologisch onderzoek heeft aangetoond dat er niks zit, of dat de voorgestane ingrepen de waarden niet aan tasten. Wetende dat archeologisch onderzoek erg duur is en zeker in de context van de zeer lage trefkans die hier geldt, buitenproportioneel is, wil LTO Noord voorstellen om in artikel 35 van de voorschriften een mogelijkheid in te bouwen die het mogelijk maakt om niet met archeologisch onderzoek maar met bodemkundig onderzoek vast te stellen of er een kans is dat er archeologische waarden in het bovenste deel van de bodem zitten die door de beoogde ingrepen in hun belang zullen worden aangetast. Deze benadering zal blootleggen of er sprake is van verstoring van de bodemopbouw en daarmee indirect of er nog vindbare archeologie aanwezig is.

Karakteristieke gebouwen
In de begripsbepalingen wordt een karakteristiek pand beschreven als een *"gemeentelijk monument, beeldbepalend object of structureel bepalend object*".
In artikel 3.6.1 onder i. wordt gesteld dat er een vergunningplicht geldt voor het geheel of gedeeltelijk verwijderen van bouwwerken, ter plaatse van de aanduiding "karakteristiek" . Toetsingscriteria voor het al dan niet verlenen van die vergunning, gaan over bouwtechnische kwaliteit en mate van aantasting van de karakteristieke hoofdvorm. Gebouwen die onder deze regeling vallen, lijken niet (zoals wordt gesuggereerd) op de verbeelding terug te vinden, maar zijn op basis van adres weergegeven in bijlage 4 bij de Regels. Deze koppeling aan het adres maakt het lastig om te beoordelen op welke gebouwen op dat adres, het stempel karakteristiek al dan niet van toepassing is.

LTO Noord maakt vanuit het belang van de betrokken agrarische ondernemers bezwaar tegen het beleid zoals dat in dit bestemmingsplan wordt verankerd. Ten principale omdat in de criteria die gekoppeld worden aan het afgeven van de "sloopvergunning", geen afweging mogelijk is van het belang van de individuele eigenaar/gebruiker en de behoefte bij de gemeente om gebouwen vanuit het oogpunt van cultuurhistorie te beschermen. Hiermee loopt de agrarische ondernemer het risico om een voor hem/haar niet bruikbaar gebouw, in stand te moeten houden.

Een ondernemer heeft niks aan gebouwen (en de kosten die die met zich meebrengen) die geen rol kunnen spelen voor het bedrijf. Daar komt in de actuele situatie nog bij dat gebouwen waarin gewoond wordt, op het vlak van energie en klimaat, de komende jaren fors moeten worden aangepakt om aan overheidsdoelstellingen te kunnen voldoen. Zo is onduidelijk of asbest gesaneerd kan worden en/of er zonnepanelen op het dak van een dergelijk gebouw gelegd mogen worden. Zoals wij de criteria nu lezen, is een dergelijke verbouwing van een karakteristiek pand niet mogelijk.

Deeltijdbedrijven
In artikel 3.2.2. staat dat er slechts één gebouw mag worden opgericht en dat de oppervlakte van een bedrijfsgebouw of overkapping op de bouwkavel van een deeltijdbedrijf maximaal 250 m² mag zijn. De maximale bouwhoogte is 6.00 meter. Met een omgevingsvergunning kan de oppervlakte worden vergroot tot ten hoogste 400 m². Vanuit de ondernemers die binnen een deeltijdbestemming werken, wordt aangegeven dat de mogelijkheden tot vergroting tot 400 m² als een ongewenste beperking worden gezien. Zeker omdat zowel de stalling van vee als het onder dak brengen van voer en machines in één gebouw moet worden geregeld. Ook om te voorkomen dat allerhande zaken buiten het gebouw of de overkapping moeten worden opgeslagen en het geheel een rommelig aanzicht krijgt, willen wij pleiten voor een uitbreidingsmogelijkheid tot 600 m² voor deze categorie.
Overigens ontbreekt in de begripsbepalingen een beschrijving van een deeltijdbedrijf.

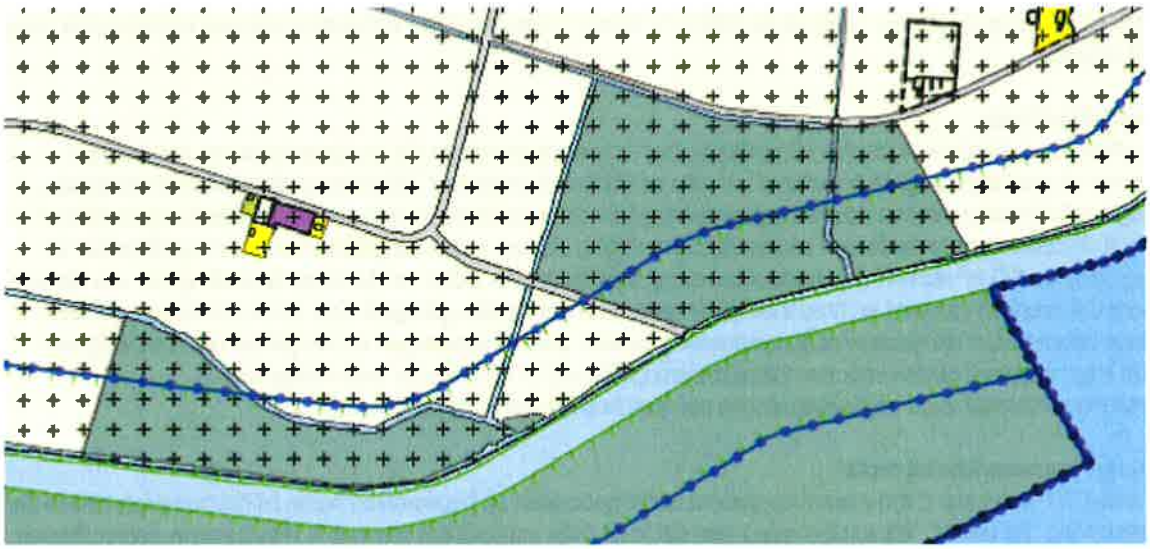
Overige bouwwerken bij recht
In artikel 3.1 onder sub r. t/m y wordt opgesomd welke gebouwen en bouwwerken horen bij het bouwvlak binnen de bestemming "agrarisch". Wij zouden graag zien dat in dit lijstje expliciet ook mestsilo's, mestbassins, voeropslag en (vaste)mestopslag worden toegevoegd. Dit om te voorkomen dat de indruk ontstaat dat oprichting van dit soort gangbare bouwwerken, niet bij recht zou mogen.

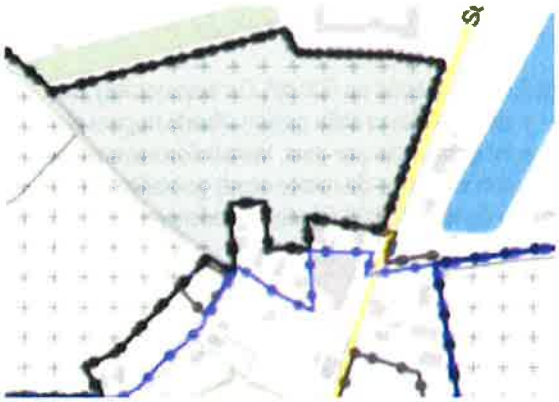
Omvang nevenactiviteiten
De omvang van een ondergeschikte tweede tak wordt in artikel 3.3.2. begrensd op 500 m². De waarneming van agrarische ondernemers met een bestaande tweede tak is, dat in de verblijfsrecreatie gasten steeds hogere eisen stellen aan privacy en comfort en dat dit zich vertaald in meer benodigde ruimte per gast. Vanuit deze overweging willen wij vragen om een extra mogelijkheid in de regels in te bouwen waarmee de ruimte wordt gecreëerd om (in gevallen waar dat geen geweld doet aan de ondergeschiktheid van de tweede tak) ruimte te bieden voor het gebruik van een oppervlakte tot 1000 m².

Aanlegvergunningen
In artikel 3.6.1.is een groep werken of werkzaamheden benoemd waarvoor vergunningplicht geldt. In oude terminologie gaat het hier om zogenoemde aanlegvergunningen. In de lijst gaat het zeker bij de leden sub a. t/m e., over werkzaamheden die door agrarische ondernemers op percelen buiten het erf worden uitgevoerd. LTO Noord wil pleiten voor het schrappen van de vergunningplicht voor de in deze leden genoemde werkzaamheden. Redenen hiervoor liggen enerzijds in het feit dat alle watergerelateerde ingrepen reeds via de regelgeving van het Wetterskip aan vergunningplicht zijn gebonden. Daarnaast stellen wij vast dat voor de ingrepen in de bodem, drainage, alsmede voor het scheuren en frezen van grasland in het bestemmingsplan (toelichting) geen gronden zijn aangevoerd hoe en waarom een dergelijke bepaling zou kunnen bijdragen aan de doelen en het voorgestane beleid van de gemeente. Hiermee ontbreekt niet alleen de onderbouwing, maar ook het kader waaraan de ambtenaar van de gemeente de vergunningaanvraag zal kunnen toetsen.

Ten aanzien van de vergunningplicht voor het scheuren en frezen van grasland, maar ook bij de aanleg van drainage is bij onze leden op Ameland, is sprake van brede verontwaardiging. Niet alleen vanwege de administratieve last, zeker ook omdat deze ingrepen gezien worden als normale handelingen als onderdeel van de agrarische bedrijfsvoering en vergunningplicht grote inbreuk veroorzaakt op het agrarische belang om dit te kunnen doen.
Wij willen vragen om de regelgeving verwoord onder artikel 3.6.1. sub a. t/m d. uit de regels te verwijderen.

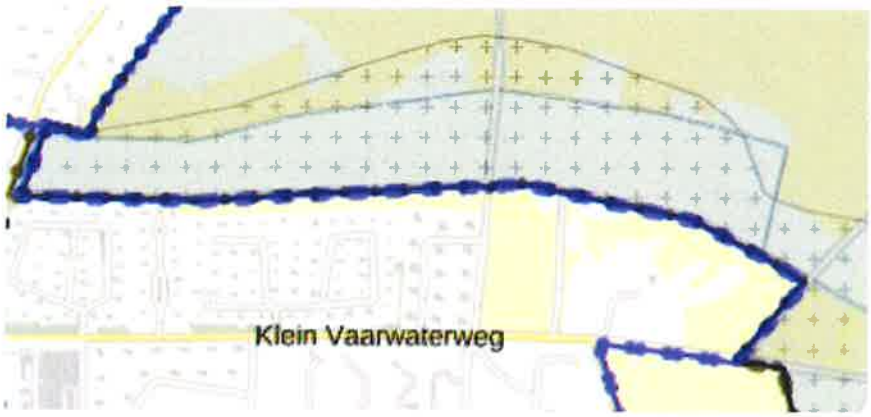
Gebieden onterecht geduid als natuurgebied
Voor twee gebieden ten zuiden van Ballum geldt op de verbeelding van het voorontwerp-bestemmingsplan, een natuurbestemming (zie uitsnede kaart hieronder).

Voor een gebied direct ten noorden van Buren geldt op de verbeelding van het voorontwerp-bestemmingsplan, een natuurbestemming (zie kaartje hierboven).
Dit geldt tevens voor het gebied in het kaartje hierna, dat een gebied weergeeft ten noorden van de klein vaarwater-weg, ten noordoosten van Buren.

In de ogen van gebiedskenners is het, ook gelet op de huidige functie en het beheer (agrarisch), onterecht om op dit moment, voor deze gebieden te kiezen voor een natuurbestemming. Wij willen u vragen dit de corrigeren en (opnieuw) een agrarische bestemming toe te kennen aan deze gebieden.

Tot slot
Het finetunen van de inhoud van het bestemmingsplan in de richting van een ontwerp, is een proces waarbij de inbreng van de agrarische sector van meerwaarde kan zijn voor de kwaliteit van én draagvlak voor het plan. De LTO Noord afdeling Ameland is graag bereid om in deze planvorming haar steentje bij te dragen.

Wij hopen u hiermee voldoende over ons standpunt te hebben geïnformeerd.

Hoogachtend,
namens LTO Noord Regio Noord,

P. Bos, Regiomanager

Contactpersoon: R. (Roel) Visser, E rvisser@ltonoord.nl, M 06 - 10 58 72 89

Bijlage 7 Reactienota inspraak en overleg

Reactienota inspraak en overleg
Voorontwerp-bestemmingsplan Buitengebied gemeente Ameland
Projectnummer: 20200855

Definitief, datum 02-11 2022

Hoofdstuk 1. Inleiding

Het voorontwerp-bestemmingsplan Buitengebied van de gemeente Ameland heeft ter inzage gelegen van 18 april tot en met 29 mei 2019. Tevens is het voorontwerp in het kader van het vooroverleg op grond van artikel 3.1.1 Besluit ruimtelijke ordening voorgelegd aan de overlegpartners.

Er zijn in totaal 21 inspraakreacties ingediend. Daarnaast zijn er vooroverleg-reacties binnengekomen van Brandweer Fryslân, Gasunie, Vitens, LTO Noord en de Provincie Fryslân. Er zijn geen reacties binnengekomen van Wetterskip Fryslân en van Rijkswaterstaat.

In deze reactienota volgt een eerst een korte samenvatting van de inspraakreacties en vooroverleg-reacties. In de bijlagen zijn de volledige zienswijzen en reacties opgenomen. Per reacties is vervolgens onderbouwd of en in welke mate de reacties leidt tot aanpassingen van het bestemmingsplan en welke onderdelen van het plan als gevolg hiervan zijn gewijzigd. De vooroverlegreacties zijn als bijlage bij de toelichting van het bestemmingsplan toegevoegd. De volledige inspraakreacties zijn in te zien op het gemeentekantoor.

De reactienota is als volgt opgebouwd:
- In hoofdstuk 2 wordt de vooroverlegreactie van de provincie Fryslân behandeld.
- In hoofdstuk 3 worden de overige vooroverlegreacties behandeld.
- In hoofdstuk 4 worden in de inspraakreacties behandeld.

Hoofdstuk 2. Vooroverlegreactie provincie Fryslân

De provincie heeft in haar brief van 29 november 2021 advies uitgebracht over het bestemmingsplan Buitengebied Ameland. Deze adviesbrief moet gezien worden als formele reactie. Op 17 november heeft ambtelijke afstemming plaatsgevonden. Het gesprek ging grotendeels over het karakter van het plan (conserverend of ontwikkelingsgericht) en wat nodig is om het plan gereed te maken voor vaststelling. De adviesbrief van 29 november betreft de volgende punten:

- Stel zo snel mogelijk een concept-ontwerp bestemmingsplan op. De provincie zal vervolgens graag advies uitbrengen over het concept-ontwerp.
- Verwerk de concrete verzoeken en verleende vergunningen. Ook verzoekt de provincie een overzicht hiervan aan te leveren.
- Maak een bestemmingsplan met een conserverend karakter. Een conserverend karakter houdt in dit geval in dat eventuele ontwikkelingen met afzonderlijke procedures nog goed mogelijk zijn. Dit advies is er op gericht om de procedure van vaststelling tijdig te kunnen vervolgen, niet om de situatie te bevriezen.
- Schrap de wijzigingsregels. Dit met het oog op de inwerkingtreding van de Omgevingswet.

Reactie
De gemeente kan zich vinden in alle bovenstaande punten van het advies van de provincie. Het ontwerpbestemmingsplan is met betrekking tot verleende vergunningen en concrete verzoeken geactualiseerd. Daarnaast heeft in de zomer van 2022 een herinventarisatie van de agrarische bouwpercelen plaatsgevonden. Deze herinventarisatie heeft geleid tot enkele aanpassingen op de verbeelding. Er zijn op enkele locaties geen agrarische bouwpercelen meer toegekend, omdat de agrarische bedrijfsvoering inmiddels is gestopt.

Het voorontwerpbestemmingsplan had reeds een sterk conserverend karakter. Met het oog op de inwerkingtreding van de Omgevingswet zijn alle wijzigingsbevoegdheden geschrapt. Hiermee is het conserverend karakter nog verder aangescherpt. De mogelijkheden die -in planologische zin- middels de wijzigingsbevoegdheden werden geboden worden overgeheveld naar een algemene delegatiemogelijkheid. Hiermee kan hetzelfde worden bereikt als met de wijzigingsbevoegdheid uit het bestemmingsplan onder de Wro.

Aanpassen in de toelichting, regels en verbeelding
De vooroverlegreactie van de provincie heeft geleid tot diverse aanpassingen in toelichting, regels en verbeelding. Ook de planmer is op onderdelen aangepast cq. aangescherpt, met name als gevolg van het schrappen van de wijzigingsbevoegdheden. Ook is in algemene zin het conserverend karakter van het bestemmingsplan meer toegelicht.

Hoofdstuk 3. Overige vooroverlegreacties

3.1 Brandweer Fryslân (23 april 2019)

In en in de nabijheid van het plangebied is één relevante risicobron op basis van het besluit externe veiligheid buisleidingen (Bevb). Het betreft een hogedruk aardgastransportleiding met een diameter van 8,62 inch. De brandweer heeft in haar advies gekeken naar een aantal aspecten voor deze risicobron:

- plaatsgebonden risico
- groepsrisico
- nieuwe ruimtelijke ontwikkelingen
- bestrijdbaarheid
- zelfredzaamheid

Het invloedsgebied van deze hogedruk aardgastransportleiding ligt over diverse kwetsbare- en beperkt kwetsbare objecten, waardoor er een verantwoording van het groepsrisico dient te worden gemaakt. Brandweer Fryslân adviseert:

- Een verkorte verantwoording van het groepsrisico op te stellen. Als het groepsrisico toeneemt, is een uitgebreide verantwoording noodzakelijk
- Brandweer Fryslân op de hoogte stellen over de mate waarin het advies is overgenomen.

Reactie
De door Brandweer Fryslân opgestelde advies overnemen in het bestemmingsplan.

Aanpassen in de toelichting
Een korte verantwoording opnemen van het groepsrisico in relatie tot de diverse kwetsbare en beperkt kwetsbare objecten binnen het invloedsgebied van de hogedruk-aardgastransportleiding

3.2 Gasunie (25 april 2019)

In het plangebied ligt een gastransportleiding die de Gasunie in beheer is. Voor het artikel 'leiding-gas' verzoekt de Gasunie de ondergenoemde wijzigingen over te nemen:

- 33.5 Specifieke gebruiksregels, bepaling a aanvullen met een uitzondering voor het opslaan van goederen ten behoeve van inspectie en onderhoud van de gasleiding
- 33.6.1 Vergunningsplicht Omgevingsvergunning, bepaling e aanpassen voor een vergunningsplicht voor het aanleggen van wegen of paden en het aanbrengen van andere oppervlakteverhardingen
- 33.6.2 Uitzonderingen Omgevingsvergunning, bepaling a aan te vullen met het normale beheer en onderhoud ten aanzien van de leiding en belemmeringenstrook of ten aanzien van de functies van de andere voorkomende bestemming(en)
- 33.6.2 Uitzonderingen Omgevingsvergunning, bepaling a toevoegen de bepalingen ‘zijnde graafwerkzaamheden als bedoeld in de Wet informatie-uitwisseling bovengrondse en ondergrondse netten en netwerken’ en ‘die mogen worden uitgevoerd krachtens een reeds verleende vergunning’
- 33.6.3 Toetsingscriteria het woord ‘onevenredig’ schrappen.

In bijlage 1 bij de vooroverlegreactie van de Gasunie is een standaard artikel toegevoegd dat gebruikt kan worden.

Reactie
De door de Gasunie voorgestelde wijzigingen worden overgenomen in het bestemmingsplan.

Aanpassen in de planregels
- *33.5 Specifieke gebruiksregels, bepaling a aanvullen met een uitzondering voor het opslaan van goederen ten behoeve van inspectie en onderhoud van de gasleiding*
- *33.6.1 Vergunningsplicht Omgevingsvergunning, bepaling e aanpassen voor een vergunningsplicht voor het aanleggen van wegen of paden en het aanbrengen van andere oppervlakteverhardingen*
- *33.6.2 Uitzonderingen Omgevingsvergunning, bepaling a aanvullen met het normale beheer en onderhoud ten aanzien van de leiding en belemmeringenstrook of ten aanzien van de functies van de andere voorkomende bestemming(en)*
- *33.6.2 Uitzonderingen Omgevingsvergunning, bepaling a toevoegen de bepalingen 'zijnde graafwerkzaamheden als bedoeld in de Wet informatie-uitwisseling bovengrondse en ondergrondse netten en netwerken' en 'die mogen worden uitgevoerd krachtens een reeds verleende vergunning'*
- *33.6.3 Toetsingscriteria het woord 'onevenredig' schrappen.*

3.3 Vitens (22 mei 2019)

1. Waterwinterrein
In het voorontwerp is het waterwinterrein als milieuzone opgenomen. Hiermee is het drinkwaterbelang onvoldoende geborgd. Vitens heeft op basis van de regels in de Friese provinciale milieuverordening, voorbeeldplanregels opgesteld. Vitens adviseert de bestemmingen op de locaties van de waterwinterreinen te veranderen van 'Milieuzone' naar 'Waterwinterrein' volgens de bij het advies gevoegde voorbeeldplanregels.

2. Vervallen waterwinterrein Buren
Nabij Buren liggen twee waterwinterreinen. Het westelijk gelegen terrein is komen te vervallen. Hiervoor loopt momenteel een wijzigingsprocedure bij de Provincie. In deze procedure zijn ook aanpassingen opgenomen in de begrenzing van het waterwinterrein en grondwaterbeschermingsgebied. Geadviseerd wordt dan ook dit westelijke waterwinterrein niet langer in het bestemmingsplan op te nemen en bij de Provincie Fryslân de juiste bronbestanden op te vragen inzake de vorm van de waterwinterreinen en het grondwaterbeschermingsgebied.

3. Specifieke bestemming voor bedrijfslocaties
Vitens heeft in het buitengebied van Ameland 3 bedrijfslocaties. Nabij Hollum en nabij Buren liggen drinkwaterproductiebedrijven. Aangrenzend aan de gemeentewerf te Ballumerbocht ligt een drinkwaterreservoir. Aangezien het hier gaat om een specifiek gebruik, adviseert Vitens om hier ook specifiek te bestemmen. Vitens vraagt daarbij aandacht voor de mogelijkheid tot het realiseren van een 2,5 meter hoge omheining. Dit staan de bouwregels zoals nu opgenomen in het voorontwerp niet toe. Verder adviseert Vitens de bestemmingsvlakken voor de productiebedrijven Hollum en Buren te vergroten, zodat een eventuele (kleinschalige) uitbreiding mogelijk is. Op basis van de huidige begrenzing is er geen enkele aanpassing aan de huidige bebouwing mogelijk.

Ten slotte adviseert Vitens de aanduiding karakteristiek niet op te nemen voor productiebedrijf Hollum. Zowel de productielocaties in Hollum als Buren zijn gebouwd in 1960 en kennen dezelfde bouwstijl. Het is niet in het belang van Vitens om hieraan grote veranderingen aan te brengen. Het

maken van onderscheid tussen deze twee locaties (door Hollum als karakteristiek aan te duiden en Buren niet) is echter onlogisch. Vitens adviseert dan ook deze aanduiding niet op te nemen.

4. Milieuzone grondwaterbeschermingsgebied
In het voorontwerp bestemmingsplan buitengebied is geen aanduiding opgenomen voor het grondwaterbeschermingsgebied. Aangezien hier nadrukkelijk het belang geldt om het grondwater geschikt te houden voor de productie van drinkwater, wordt geadviseerd deze zonering wel op te nemen in het bestemmingsplan. In de milieuverordening van de Provincie Fryslan zijn regels opgenomen voor waterwin- en grondwaterbeschermingsgebieden. Deze regels gelden zowel voor gemeenten, particulieren als bedrijven. Ook hiervoor zijn de in bijlage bij de overlegreactie opgenomen voorbeeldregels te gebruiken.

5. Toelichting
Bovenstaande aanpassingen gelden ook voor de toelichting. Een verwijzing naar de Provinciale Omgevingsverordening is daarbij op zijn plaats. In de waterparagraaf zoals deze is opgenomen in het voorontwerp bestemmingsplan wordt niet ingegaan op grondwater- bescherming. Het is belangrijk dat er in de toelichting aangegeven wordt dat er ter plaatse van een grondwaterbeschermingsgebied beperkingen in het gebruik zijn.

Reactie
De strekking van de door Vitens voorgestelde wijzigingen onder punt 1 t/m 5 worden overgenomen in het bestemmingsplan.

Aanpassen in de toelichting, planregels en verbeelding

- *De planregels redactioneel aanpassen volgens het voorstel van Vitens (zie bijlage vooroverlegreactie). Toelichting hier op afstemmen.*
- *Het westelijke waterwinterrein niet langer in het bestemmingsplan op nemen*
- *Bij de Provincie Fryslân de juiste bronbestanden op vragen inzake de vorm van de waterwinterreinen en het grondwaterbeschermingsgebied*
- *Specifieke bestemmen van de bedrijfslocaties van Vitens*
- *Bouwregels aanpassen zodanig dat een 2,5 meter hoge omheining bij de bedrijfslocaties mogelijk is*
- *de bestemmingsvlakken voor de productiebedrijven Hollum en Buren vergroten*
- *aanduiding karakteristiek niet op nemen voor productiebedrijf Hollum.*
- *Regeling opnemen voor grondwaterbeschermingsgebied (Milieuzone grondwaterbeschermingsgebied) en in de waterparagraaf hier nader op ingaan*
- *In relatie tot de punten uit de overlegreactie van Vitens in de toelichting ook op de Omgevingsverordening ingaan.*

3.4 LTO Noord (28 mei 2019)

1. Algemeen
Een belangrijk aspect bij het bieden van ontwikkelingsmogelijkheden aan agrarische ondernemers Is de lokalisering en begrenzing van het bouwvlak. Elk actief agrarisch bedrijf heeft In dit bestemmingsplan op de verbeelding een afgebakende ruimte waarbinnen In beginsel gebouwd mag worden. In relatie tot de ruimte die hierbij wordt geboden, ziet LTO dat bij het ontwikkelen van bouwplannen dit "blokje op de kaart" veel als een nauw korset wordt ervaren, maar dat mensen er toch voor kiezen om binnen deze begrenzing te blijven. Dit noodgedwongen geconcentreerd bouwen, levert efficiënt ruimtegebruik op, maar Is om een aantal redenen niet wenselijk. LTO

verzoekt de omvang van de bouwvlakken aan te passen aan de plannen en ambities van agrarisch ondernemers en dat uit oogpunt van 'kwaliteit van bouwen' en gevaarzetting bij brand' een ruim bouwvlak wordt toegekend.

Reactie
Het gemeentelijk beleid is op dit punt enige tijd geleden vastgelegd. (Landbouwbeleidsplan gemeente Ameland 2010). Zo is doorgroei van deeltijdbedrijven naar voltijdbedrijven beleidsmatig mogelijk. De kaders die in het landbouwbeleidsplan zijn verwoord zijn uitgangspunt voor de vertaling in het bestemmingsplan. Daarnaast zijn met alle agrariërs gesprekken gevoerd en in afstemming met beleidsruimte van gemeente en provincie zijn de bouwvlakken zoals weergegeven op de verbeelding hier op afgestemd. Voorafgaande aan het opstellen van het plan heeft in 2017 deze inventarisatie plaatsgevonden, waarbij aan alle agrariërs in de gemeente is gevraagd of zij uitbreidingsplannen hadden. Wanneer deze plannen concreet genoeg waren , en zij tevens de 1,5 ha niet overschreden, is hier rekening mee gehouden. In de zomer van 2022 is de inventarisatie geactualiseerd.

2. Stikstofregeling
In de artikelen 1.27 en 1.28 wordt de referentie (of het bestaande recht) van met name veehouderijen benoemd. Het is, ook met het oog op de rechtspositie van betrokken ondernemers, van groot belang dat dit zorgvuldig gebeurt. LTO Noord acht het vanzelfsprekend dat vastlegging van de referentie voor alle adressen waar vee wordt gehouden gebeurt en tevens de vergunde situatie als basis geldt. De In belde artikelen genoemde bijlage 40.2.1 zit nu nog niet bij de planregels. Desondanks Is het cruciaal dat ondernemers weten wat In het kader van dit bestemmingsplan hun recht Is. LTO stelt voor in overleg met de betrokken veehouders zorgvuldig de bestaande stikstofuitstoot-referentie vast te stellen en in het plan te verankeren.

Reactie
De stikstofregeling is in het plan opgenomen op een moment dat de PAS nog van kracht was. Inmiddels is er het nodige gebeurd. Desalniettemin ligt er een regeling in het plan die naar de mening van de gemeente iedere toename van emissie en daarmee van depositie voorkomt. Dat is nog altijd in lijn met de intentie van de regelgeving en het voorkomen van negatieve effecten op de kwaliteit van de Natura 2000 gebieden. Pas na afwijking zijn er mogelijkheden om te kijken in hoeverre er mogelijkheden bestaan om af te wijken van de huidige emissie. Die afwijkingen zijn daarmee afgestemd op 'de wereld na de PAS'. De regeling blijft daarmee grotendeels intact.
Wel zal de gemeente kijken naar de wijze waarop de bestaande situatie zo goed mogelijk vastgelegd kan worden. Idealiter is dat op basis van de bestaande stikstofemissie van ieder afzonderlijke dierhouderij. De vraag is of dat haalbaar is en of die gegevens bekend zijn. Als dat niet zo blijkt te zijn, zal naar een andere, inmiddels in de jurisprudentie aanvaardbare wijze van vastleggen van de bestaande situatie worden gekeken.

3. Opwekking duurzame energie
De agrarische sector wil een rol spelen In de opwekking van duurzame energie maar Is tegen het gebruik van landbouwgrond voor de plaatsing van zonnepanelen. LTO verzoekt geen landbouwgrond te gebruiken voor het plaatsen van zonnepanelen. Dit is in lijn met het in het bestemmingsplan vertaalde gemeentelijk beleid.

Reactie
De gemeente volgt wat betreft grondgebonden zonne-energie het landelijk en provinciaal beleid. Dit betekent dat 'zon op dak' prioriteit heeft. Provinciale Staten besloten overigens recentelijk om de aanleg van zonneparken op landbouwgrond te beperken. Dat gebeurde om die percelen te behouden voor de landbouw.

4. Windturbines
In artikel 3.2.4. sub b. wordt de oprichting van bouwwerken ten behoeve van windenergie afgewezen. In artikel 3.3.9 kan met een omgevingsvergunning worden afgeweken van die bepaling ten behoeve van de oprichting van kleine windturbines. De criteria zijn dat ze binnen een bouwvlak worden gesitueerd en niet hoger zijn dan 10 meter. LTO stelt voor ruimte te bieden in het bestemmingsplan voor windturbines met een ashoogte van ongeveer 15 meter, bij voorkeur buiten het bestaande bouwvlak.

Reactie
Het gemeentelijk beleid is vastgelegd in de Notitie kleine windturbines (vastgesteld 12 januari 2016). Er zijn bij afwijking windmolens toegestaan met een tiphoogte van 10 meter. Gezien het karakter van het eiland en de daarmee samenhangende landschappelijke waarden zien wij geen aanleiding om het bestaande beleid te verruimen.

5. Archeologie
LTO verzoekt artikel 35 uit de planregels zodanig aan te passen dat met bodemonderzoek in plaats van archeologische onderzoek kan worden aangetoond dat er zich geen archeologische waarden bevinden in het gebied. Dit omdat een archeologisch onderzoek erg duur is en zeker in de context van de zeer lage trefkans die hier geldt, buitenproportioneel is.

Reactie
Met betrekking tot het onderdeel ‘archeologie’ is de door de provincie opgestelde Friese Archeologische Monumentenkaart Extra (FAMKE) leidend. De archeologische (verwachtings)waarden in het bestemmingsplan zijn overgenomen uit de provinciale archeologische kaart FAMKE. Het door de provincie geadviseerde onderzoek bij ingrepen van meer dan 500 m² is een karterend onderzoek van minimaal 6 boringen per hectare. Dit karterende onderzoek is vergelijkbaar met een door LTO voorgesteld bodemonderzoek. Alleen als er vindplaatsen worden aangetroffen, dient aanvullend waarderend onderzoek plaats te vinden.

6. Karakteristieke gebouwen
LTO maakt bezwaar tegen de vergunningplicht voor het geheel of gedeeltelijk verwijderen van bouwwerken ter plaatse van de aanduiding ‘karakteristiek’. Dit omdat in de criteria die gekoppeld worden aan het afgeven van de "sloopvergunning”, geen afweging mogelijk is van het belang van de individuele eigenaar/gebruiker en de behoefte bij de gemeente om gebouwen vanuit het oogpunt van cultuurhistorie te beschermen. Hiermee loopt de agrarische ondernemer het risico om een voor hem/haar niet bruikbaar gebouw, in stand te moeten houden.

Reactie
De bouwwerken waarop de aanduiding ‘karakteristiek’ is weergegeven hebben een cultuurhistorische waarde en herbergen informatie over de bewonings- en agrarische geschiedenis van Ameland. Het is daarom van belang deze waarden te behouden. Overigens kan een vergunning voor sloop worden verkregen wanneer het delen van een bouwwerk betreft, die op zichzelf niet als karakteristiek vallen aan te merken, en door verwijderen daarvan geen onevenredige aantasting van de karakteristieke hoofdvorm plaatsvindt.

7. Deeltijdbedrijven
in artikel 3.2.2. staat dat er slechts één gebouw mag worden opgericht en dat de oppervlakte van een bedrijfsgebouw of overkapping op de bouwkavel van een deeltijdbedrijf maximaal 250 m2 mag zijn. Met een omgevingsvergunning kan de oppervlakte worden vergroot tot ten hoogste 400 m2. Vanuit de ondernemers die binnen een deeltijdbestemming werken, wordt aangegeven dat de mogelijkheden tot vergroting tot 400 m2 ais een ongewenste beperking worden gezien. Zeker omdat zowel de stalling van vee als het onder dak brengen van voer en machines in één gebouw moet

worden geregeld. Ook om te voorkomen dat allerhande zaken buiten het gebouw of de overkapping moeten worden opgeslagen en het geheel een rommelig aanzicht krijgt, pleit LTO voor een uitbreidingsmogelijkheid tot 600 m2. voor deze categorie. Daarnaast merkt LTO op dat de begripsomschrijving van een deeltijdbedrijf ontbreekt.

Reactie
De gemeente heeft in het verleden beleid opgesteld voor deeltijdboeren (Notitie bouwmogelijkheden voor deeltijdboeren in het buitengebied , 1998). Door dit beleid werd het mogelijk voor enkele deeltijdboeren om een schuur/ stal te bouwen van maximaal 250 m2. In dit beleid zijn voorwaarden opgenomen wanneer iemand mag bouwen in het buitengebied en als deeltijdboer aangemerkt wordt (en dus geen 'hobbyboer' meer is). Deeltijdagrariërs mogen slechts één bedrijfsgebouw per bouwperceel realiseren en er is geen mogelijkheid voor het bouwen van een bedrijfswoning bij het bedrijfsgebouw. Dit beleid is nog steeds vigerend.

Daarnaast is in 2010 de nota 'Schuilgelegenheden voor dieren en dierhouders/hobbyboeren en deeltijdboeren en opstallen bij groentetuintjes' vastgesteld. De bouwmogelijkheden voor deeltijdboeren zijn hierin opgenomen. De maximale bouwoppervlakte is 250 m2 tot 25 NGE, 300 m2 tot 30 NGE en 400 m2 van 30 tot 50 NGE. Dit beleid is nog steeds vigerend. De voorgestelde planregels voor deeltijdbedrijven blijven dan ook gehandhaafd. Wel kan in voorkomende gevallen worden meegewerkt aan de wijziging van een deeltijd- naar een voltijdbedrijf met bijbehorende uitbreidingsmogelijkheden. De begripsomschrijving van een agrarisch deeltijdbedrijf is in de regels reeds opgenomen.

8. Overige bouwwerken bij recht
In artikel 3.1 onder sub r. t/m y wordt opgesomd welke gebouwen en bouwwerken horen bij het bouwvlak binnen de bestemming "agrarisch". LTO stelt voor de binnen de bestemming 'Agrarisch' behorende gebouwen en bouwwerken uit te breiden met mestsilo's, mestbassins, voeropslag en (vaste) mestopslag.

Reactie
De opsomming in artikel 3.1 wordt aangepast met de voorgestelde bouwwerken. Daarbij de toevoeging dat het gaat om de bestaande voorgestelde bouwwerken, met uitzondering van de mestsilo's. Mestsilo's zijn op een andere wijze geregeld, namelijk met een aanduiding op de verbeelding.

Aanpassen in de planregels
3.1 toevoegen bestaande mestbassins, voeropslag en (vaste) mestopslag

9. Omvang nevenactiviteiten
De omvang van een ondergeschikte tweede tak wordt in artikel 3.3.2. begrensd op 500 m2. De waarneming van agrarische ondernemers met een bestaande tweede tak is, dat in de verblijfsrecreatie gasten steeds hogere eisen stellen aan privacy en comfort en dat dit zich vertaald in meer benodigde ruimte per gast. De LTO verzoekt de omvang van een ondergeschikte tweede tak te vergroten van 500 m² naar 1.000 m².

Reactie
Artikel 3.3.2. geeft aan dat met een omgevingsvergunning gebouwen, overkappingen en andere bouwwerken ten behoeve van een ondergeschikte tweede tak kunnen worden gebouwd. Voorwaarde daarbij is dat de gezamenlijke bedrijfsvloeroppervlakte binnen de gebouwen ten behoeve van een ondergeschikte tweede tak per agrarisch bedrijf hoogste 500 m² bedraagt . Omdat het hier gaat om een ondergeschikte tak in ruimtelijke zin, houdt de gemeente vast aan het

standpunt dat 500 m^2 hiervoor de maximale oppervlakte is. De gemeente ontvangt bovendien geen verzoeken voor een grotere oppervlakte dan de genoemde 500 m^2.

10. Aanlegvergunningen
In artikel 3.6.1. is een groep werken of werkzaamheden benoemd waarvoor een vergunningplicht geldt. De LTO stelt voor de werkzaamheden waarvoor vergunningplicht geldt uit artikel 3.6.1 te schrappen omdat deze deels al via de regelgeving van Wetterskip Fryslân is geregeld, en deels reguliere agrarische handelingen betreft. Daarnaast constateert LTO dat voor de ingrepen in de bodem, drainage, ais- mede voor het scheuren en frezen van grasland in het bestemmingsplan geen gronden zijn aangevoerd hoe en waarom een dergelijke bepaling zou kunnen bijdragen aan de doelen en het voorgestane beleid van de gemeente.

Reactie
De gemeente wijst er op dat het Wetterskip in beginsel alleen vanuit waterhuishoudkundig belang naar dergelijke ingrepen kijkt. De gemeente beschouwt het als haar taak om vanuit een goede ruimtelijke ordening ook de landschappelijke, cultuurhistorische en natuurlijke waarden van de gronden te beschermen. Door het opnemen van een vergunningplicht als in artikel 3.6.1 kan de gemeente 'mee kijken' met voorgenomen ingrepen die mogelijk van invloed zijn op de landschappelijke, natuurlijke en cultuurhistorische waarden. Scheuren en frezen alsmede het aanbrengen van drainage grijpt structureel in in de grond. Zo kunnen natuurlijke waarden door scheuren en frezen of het aanleggen van drainage aangetast worden of zelfs helemaal verdwijnen. Overigens vallen werkzaamheden die gerekend worden tot normaal onderhoud of normaal agrarisch gebruik niet onder de vergunningplicht. Daaronder worden in ieder geval reguliere, jaarlijks terugkerende activiteiten begrepen.

11. Gebieden onterecht geduid als natuurgebied
Voor twee gebieden ten zuiden van Ballum geldt op de verbeiding van het voorontwerp-bestemmingsplan, een natuurbestemming. Zie kaartjes vooroverlegreactie LTO. LTO verzoekt van enkele percelen de bestemming 'Natuur' te wijzigen naar de bestemming 'Agrarisch'.

Reactie
De bestemming van deze percelen is afkomstig uit het oude bestemmingsplan Buitengebied. Per perceel is gekeken naar het gebruik en de bestemming zal overeenkomstig aangepast worden.

Aanpassen op de verbeelding
Van de kadastrale percelen gemeente Ballum, sectie H, nummers 256, 239, 711 en 743 de bestemming wijzigen van 'Natuur' naar 'Agrarisch'.

Hoofdstuk 4 Inspraakreacties

Inspreker 4. 1

De inspraakreactie betreft een verzoek tot uitbreiding van de bestemming 'Sport – Manege' en het vergroten van het bouwvlak aan de Strandweg 15 in Ballum, zodanig dat het bestemmingsplan overeen komt met de nieuwe situatie, en de vergunning voor uitbreiding permanent aangevraagd kan worden. Bij de inspraakreactie is een plattegrond toegevoegd.

Reactie
De verbeelding wordt aangepast conform de aanvraag en de ingediende zienswijze.

Aanpassen op de verbeelding
Aanpassen volgens de bij de inspraakreactie bijgevoegde tekening

Inspreker 4.2

De inspraakreactie betreft een verzoek tot het toevoegen van de mogelijkheid een veeschuur te bouwen, de mogelijkheid tot het verhuren van een appartement in een uitbouw van de woning op perceel Smitteweg 10 te Ballum.

Reactie
Het bouwvlak voor de woning is ruim genoeg om de woning uit te breiden en te voorzien van een appartement. Het is mogelijk bij een woning of bedrijfswoning een recreatief appartement aan te vragen. Dit appartement moet voldoen aan de eisen de gesteld zijn bij woningen in de dorpen op Ameland. Dit is bij bedrijfswoningen in het bestemmingsplan buitengebied niet opgenomen en dient als nog omschreven te worden. Dit kan ook eventueel in algemene zin benoemd worden, dat bij woningen en bedrijfswoningen een appartement is toegestaan onder de gestelde voorwaarden. Het houden van vee is ter plaatse van deze bestemming uitgesloten, evenals het bouwen van een veestallen. Niet duidelijk is of de aanvrager een agrarisch deel wil gaan realiseren. Op 5 augustus 2019 is er contact geweest met de aanvrager. Hierbij is aangegeven om eventueel met een uitgewerkt plan te komen. Advies op dit moment is om dit niet op te nemen en te vermengen met elkaar. De agrarische bestemming is er destijds doelbewust van af gehaald.

Aanpassen in de planregels
Toevoegen bij de planregels voor woningen en bedrijfswoningen dat een appartement is toegestaan onder de algemeen gestelde voorwaarden.

Inspreker 4.3

De inspraakreactie heeft betrekking op het onderdeel 'Activiteitenstrand'. Inspreker is van mening dat de doelstelling van de Strandnota 2016 (het vastleggen van de gewenste mate van bebouwing en het gebruik daarvan koppelen aan de bebouwing) niet gelukt is en dat voor het bestemmingsplan buitengebied Ameland, duidelijkere beleidsuitgangspunten mogen worden opgenomen. De beleidsuitgangspunten zouden betrekking moeten hebben op:

1. Waar is bebouwing gewenst? Inspreker zou graag een specifiek vastgelegde bebouwing-locatie van de bedrijven en vereniging zien, met daarin de afgesproken veiligheidsafstand tussen de bedrijven van 400 meter en ook hoe lang het gebouw daar mag blijven staan.
2. Het toekomstig clusteren van bebouwing. Beleidspunt 8 is zo onduidelijk voor inspreker, dat toekomstig bedrijfsmatig handelen, zoals investeringen in gebouw en personeel, onmogelijk gemaakt wordt. Door dit beleidspunt wordt ondernemen in dit gebied onzeker en onstabiel en inspreker ziet dit beleidsuitgangspunt daarom het liefst geschrapt worden uit het bestemmingsplan.

3. De maximaal bebouwde oppervlaktes en terrasoppervlaktes. Wanneer er een permanent gebouw geplaats mag worden wil men deze kunnen uitbreiden. Inspreker vraagt daarom om het aantal toegestane vierkante meters te verhogen naar 275 m^2.

Reactie
De 'Strandnota Ameland' is vastgesteld door de gemeenteraad in oktober 2016, en vormt het beleidskader voor het nieuwe bestemmingsplan Buitengebied. De Strandnota geeft ook specifiek aan welke bebouwing is gewenst op het activiteitenstrand. Zie voor een verdere beantwoording reactie 4.14.

Aanpassen op de verbeelding
Zie de aanpassing behorende bij reactie 4.14.

Inspreker 4.4

De inspraakreactie betreft een verzoek tot uitbreiding kamperen bij de boer met 20 extra kampeerplekken aan de Smitteweg in Ballum.

Reactie
In de nota verblijfsrecreatie 2016-2020 is het beleid voor agrotoerisme vastgelegd. Een van de voorwaarden is dat het aantal slaapplaatsen maximaal 40 is, verdeeld over maximaal 15 standplaatsen. In lijn met het toekomstige beleid t.a.v. verblijfsrecreatie wordt dit verbreed tot 25 standplaatsen/kampeerplekken.

Aanpassen van de regels
Artikel 3.4.2 onder d, punt 2 wordt gewijzigd in die zin dat ter plaatse van de aanduiding "kampeerterrein" het gebruik van gronden als standplaats voor kampeermiddelen als strijdig gebruik wordt aangemerkt wanneer er meer dan 25 kampeermiddelen worden geplaatst.

Inspreker 4.5

Deze reactie heeft betrekking op het realiseren van 2 recreatiewoningen aan de Oranjeweg/Fenneweg te Hollum. Het betreft hier een verwaarloosde opstal met de bestemming R-Rw (recreatiewoningen). Er is eerder een toezegging gedaan om het plan te betrekken bij de herziening van het bestemmingsplan buitengebied. Verzoek tot het planologisch mogelijk maken van twee recreatiewoningen aan de Oranjeweg/Fenneweg.

Reactie
Het beleid staat uitbreiding van recreatiewoningen niet toe. In overleg met de initiatiefnemers is destijds ambtelijk wel onderzocht of er ruimtelijk gezien mogelijkheden waren voor extra recreatiewoningen. Dit onderzoek kan echter niet worden beschouwd als een toezegging.

Deze reactie leidt niet tot aanpassing van het plan.

Inspreker 4.6

Verzoek tot uitbreiding van het bouwvlak tot 1.870m² en aanpassing van de bestemming Recreatief – Groepsverblijf naar een bestemming die geschikt is voor het bouwen en verhuren van kleinere eenheden. Het betreft de locatie P. Miedeweg 3 te Ballum.

Reactie
Ten opzichte van het voorontwerp wordt het bouwvlak aangepast, in die zin dat het oude maximale

bouwoppervlak van 1.870 m^2 weer wordt toegestaan. Anders dan voorheen wordt het bouwvlak 1.870 m^2. Voorheen gold een maximaal bouwoppervlak op het bouwperceel, dat is nu geclusterd tot één bouwvlak.

Aanpassen op de verbeelding
Het bouwvlak wordt vergroot tot 1.870 m2.

Inspreker 4.7

De inspraakreactie omvat een verzoek tot het planologisch mogelijk maken van een schuur van maximaal 250m² aan de Slattendijksweg. Bij de inspraakreactie is een schets toegevoegd waarop de schuur gepositioneerd is op het betreffende perceel. Het voordeel van deze locatie is dat de schuur ver van de straat / het VW-kantoor is geplaatst zodat overlast tot een minimum wordt beperkt. Dit heeft het geuronderzoek, dat is afgenomen en reeds in bezit van de gemeente is, uitgewezen. Ook is er door DLV-advies een MER-notitie opgesteld en ter informatie naar de gemeente toegestuurd. Ten slotte worden op deze locatie geen archeologische resten verwachte en is het niet nodig om onderzoek uit te voeren (zie: Friese Archeologische Monumenten Kaart Extra (FAMKE)).

Reactie
Inspreker is een deeltijdboer met zijn schuur in het dorp. Het verplaatsen van de bestaande schuur in het dorp naar het buitengebied is positief en past binnen ons beleid schutstallen en deeltijdboeren. Advies is om op de verbeelding een bouwvlak op te nemen ten behoeve van de bouw van een schuur van 250 m^2 conform aanvraag.

Aanpassen op de verbeelding
Toevoegen bouwvlak ten behoeve van de bouw van een schuur van 250 m^2 aan de Slattendijksweg conform de bij de inspraakreactie bijgevoegde tekening.

Inspreker 4.8

De inspraakreactie betreft het verzoek tot het wijzigen van het bouwvlak aan de Westerekersweg 1 in Buren. Bij de inspraakreactie is een tekening van de gewenste situatie bijgevoegd.

Reactie
In het oude bestemmingsplan ligt het agrarisch bouwperceel deels over kadastrale percelen van derden. Bouwvlak wordt met bovenstaand voorstel -met het oog op een optimale bedrijfsvoering- logisch aangepast. Het aangepaste bouwvlak wordt vergroot tot een oppervlakte van 1,5 ha (98 x 153 m).

Aanpassen op de verbeelding
Verbeelding aanpassen volgens bijgevoegde tekening

Inspreker 4.9

Indiener verzoekt om in het bestemmingsplan voor zijn perceel een aantal extra functies toe te voegen, zodat daar, op projectbasis, een mobiele betoncentrale en een mobiele asfaltcentrale kunnen worden uitgevoerd. Daarnaast het verzoek tot het mogelijk maken van (kleinschalige) duurzame energiewinning, het plaatsen van zonnepanelen en (een) windturbine(s) met een ashoogte van 15m. Tot slot het verzoek de mogelijkheid op te nemen voor een ondergeschikte tweede tak in de verblijfsrecreatie, ondergeschikt aan de hoofdactiviteiten van het loon- en aannemersbedrijf.

Reactie
De ingediende zienswijze bevat te weinig informatie om te beoordelen of de verzoeken op deze locatie in te passen zijn en op welke manier dit in de planregels verwoord zou moet worden. Als de

aanvrager de genoemde functies en activiteiten op deze locatie wil realiseren, zal een onderbouwd en gemotiveerd plan overlegd moeten worden aan de gemeente.

Voor wat betreft de zonnepanelen bevat het bestemmingsplan al een regeling om door middel van een omgevingsvergunning af te wijken van het bepaalde dat zonnepanelen uitsluitend op daken van gebouwen of overkappingen worden geplaatst. Zie hiervoor de Algemene gebruiksregels onder 40.2.2. Het gemeentelijk beleid voor kleine windturbines is vastgelegd in de Notitie kleine windturbines (vastgesteld 12 januari 2016). Er zijn bij afwijking windmolens toegestaan met een tiphoogte van 10 meter. Gezien het karakter van het eiland en de daarmee samenhangende landschappelijke waarden zien wij geen aanleiding om het bestaande beleid te verruimen.

Aanpassing regels en verbeelding
Uit de inspraakreactie vloeien geen aanpassingen voort. Wel is de verleende vergunning uit 2017 (uitbreiding bedrijf) verwerkt in de regels en op de verbeelding.

Inspreker 4.10

Inspreker maakt voor zijn inspraakreactie gebruik van hetgeen ook al door LTO-Noord is ingebracht, maar waar voor zijn eigen bedrijf nog een aantal punten extra worden gemeld. De inspraakreactie heeft betrekking op de volgende punten:

1. Algemeen/begrenzing bouwvlak
2. Stikstofregeling
3. Archeologie
4. Karakteristieke gebouwen
5. Windturbines
6. Deeltijdbedrijven
7. Overige bouwwerken bij recht
8. Omvang nevenactiviteiten
9. Aanlegvergunningen

Verder verzoekt indiener aanvulling op de zienswijze van LTO Noord:

- de bestemming van de gronden tussen de Zuider Grieweg en de zeedijk te wijzigen van ‘Natuur’ naar ‘Agrarisch’
- het vergroten van een bouwvlak naar 2 ha
- het onmogelijk maken van de aanleg van zonneparken op agrarische gronden.

Reactie
Voor de beantwoording van de punten 1 t/m 9 wordt verwezen naar de beantwoording van de vooroverlegreactie van LTO-Noord. Dit geldt ook voor het punt betreffende het onmogelijk maken van zonneparken. Voor de overige punten is onze reactie:

- Enkele percelen van de indiener hebben in het voorontwerpbestemmingsplan een natuurbestemming gekregen, dit blijkt bij nader inzien te zijn gebaseerd op verouderde informatie. De particuliere percelen worden gebruikt voor het agrarisch bedrijf, en dienen een agrarische bestemming te krijgen. Het gaat om de percelen kadastraal bekend gemeente Ballum, sectie H nummers 261, 255 en 278 (deels).
- Volgens de verordening Romte kan een groter bouwperceel dan 1,5 ha worden toegestaan mits: a. het agrarisch bedrijf grondgebonden blijft, en b. de oppervlakte van het agrarisch bouwperceel niet meer bedraagt dan 3 ha. Bouwvlak is nu circa 1,1 ha (bouwperceel is groter). Het bestemmingsplan voor het buitengebied legt de bestaande situatie vast. Voor een vergroting naar 1,5 ha is een goed onderbouwd verhaal nodig met een motivatie qua landschappelijke inpassing, bedrijfseconomische noodzaak, effecten op natuur etc. De inspraakreactie geeft te weinig informatie om deze noodzaak ook aan te tonen.

Aanpassen op de verbeelding
De bestemming van de percelen sectie H, nummers 261, 255 en 278 (deels) wijzigen van Natuur naar Agrarisch.

Inspreker 4.11

De inspraakreactie betreft de volgende twee punten:

1. Het verzoek de functieaanduiding 'strandpaviljoen' bij Strandpaviljoen Ballum op te nemen als ovaal, zoals ook bij de stranden van Hollum, Nes en Buren is aangegeven. Dit met het oog op de toegestane schaalvergroting.
2. Ten behoeve van opslag is er beschreven dat Strandpaviljoenen de mogelijkheid hebben onder het paviljoen opslag te verzorgen. Echter is dit fysiek onmogelijk bij Strandpaviljoen Ballum. Verzoek om toe te voegen dat er daar waar fysiek deze mogelijkheid niet beschikbaar is, er naar een ander oplossing gezocht zal worden. Zodat deze opslag faciliteiten niet direct ten laste komen van de totale paviljoen oppervlakte.

Reactie
Op dit moment is het een bijzondere situatie gezien insprekers niet op het strand kunnen bouwen. Onduidelijk is nog of dit in de toekomst mogelijk is. Voorstel is om hier bestemmingsplan technisch op in te spelen en qua bebouwingovaal deze gelijk te trekken met de mogelijkheden bij de andere drie strandovergangen. Bebouwingsovaal aanpassen conform bijgevoegde verbeeldingsvoorstel.

Het nieuwe bestemmingsplan biedt de mogelijkheid het strandpaviljoen uit te breiden tot 400 m^2. Het huidige gebouw is circa 230 m^2 groot. Dit betekent dat er vooralsnog ruim voldoende mogelijkheden zijn voor een eventuele uitbreiding voor opslag. Het voorstel is om de generieke regels te handhaven. Als in de toekomst maatwerk nodig blijkt moet dat voor een specifiek geval worden beoordeeld.

Aanpassen op de verbeelding
De bebouwingsovaal aanpassen volgens bijgevoegde tekening

Inspreker 4.12

Inspraakreactie betreft het verzoek voor een vergunning voor het geven van massages in Hollum en Nes in een deels open paviljoentent van 3x3 m, in de onmiddellijke nabijheid van het strandpaviljoen.

Reactie
In 2016 heeft de gemeenteraad de "Strandnota gemeente Ameland 2016" vastgesteld. De doelstelling van deze nota is: "De optimaal gewenste mate van bebouwing en gebruik, gekoppeld aan bebouwing, van het strand vastleggen in uitgangspunten voor het toekomstige beleid en het nieuwe bestemmingsplan Buitengebied." Secundaire, strandgerelateerde activiteiten op de stranden zijn toegestaan, zoals massages en beheer en uitgifte van strand gerelateerde artikelen, mits deze gebeuren binnen het vergunde bouwwerk en van ondergeschikt belang zijn. Beleidsmatig is het dus toegestaan een activiteit zoals massages uit te voeren binnen het vergunde bouwwerk. Het is aldus niet toegestaan deze activiteit buiten het strandpaviljoen uit te voeren. De inspraakreactie om massages buiten het strandpaviljoen uit te voeren wordt niet gehonoreerd.

Deze reactie leidt niet tot aanpassing van het plan.

Inspreker 4.13

Inspraakreactie heeft betrekking op de locatie Zuidergrieweg 2 en 2A. Het verzoek betreft:

- het behouden van de bestemming 'Recreatie' op de schuur (nummer 2)
- het toevoegen van de bestemming 'Recreatie' ter plaatse van de bungalows
- het wijzigen van de toegekende bestemming op nummer 2A naar een bedrijfsbestemming. De schuur (nr:2A) wil inspreker gebruiken voor het vestigen van zijn installatiebedrijf

Reactie

Bijgebouwen achter op het perceel worden al recreatief gebruikt. Voorgesteld wordt de voortzetting van het huidige gebruik in planologische zin mogelijk te maken en te vertalen op de verbeelding. Beleidsmatig zijn er mogelijkheden om in de ligboxenstal een installatiebedrijf onder te brengen. Voorstel: aanduiding op de verbeelding aanbrengen 'installatiebedrijf toegestaan'.

Aanpassen op de verbeelding

- *De bestemming 'Recreatie' toevoegen ter plaatse van de bungalows*
- *Aanduiding toevoegen 'Installatiebedrijf'*

Inspreker 4.14

In het bestemmingsplan is opgenomen dat de bouwoppervlakte van de strandlocaties van de outdoor centers op het Westerpad maximaal 200 m^2 mogen zijn. Inspreker is een bedrijf die groepen tot 200 man faciliteert. Om dit op een veilige en duurzame manier te doen heeft inspreker een groter oppervlakte nodig. Tevens heeft inspreker het tweede bedrijf op het activiteitenstrand overgenomen en wil deze twee bedrijven cluster tot één bedrijf en één locatie. De wens is om met de nieuwe locatie dichter bij de strandovergang het Westerpad te komen staan.
Verzoek is dan ook een vergroting van de bouwoppervlakte van 200 m² naar 400 m² waarvan 100 m² onbebouwd en te komen tot één locatie korter bij de strandovergang het Westerpad. De nieuwbouwplannen van inspreker zijn als bijlage toegevoegd.

Reactie

De 'Strandnota Ameland' is vastgesteld door de gemeenteraad in oktober 2016, en vormt het beleidskader voor het nieuwe bestemmingsplan Buitengebied. De Strandnota geeft ook specifiek aan welke bebouwing is gewenst op het activiteitenstrand.

Na vaststelling in 2016 hebben de outdoor bedrijven op het strand een forse groei en toename van activiteiten ondervonden. Met name het geven van instructies, lessen en uitleg van veiligheid en toepassingen en de opslag van materieel is fors toegenomen. De huidige beschikbare buitenruimte rondom het gebouw, gekoppeld aan de opslag ruimte eronder, is hiervoor niet meer toereikend. Het is daarom en om toekomst proof te zijn dat de buitenruimte vergroot moet worden met hieraan gekoppeld de opslagruimte onder de buitenruimte. De oppervlakte van het gebouw hoeft voor de exploitant niet vergroot te worden. Maar zoals aangegeven gaan de twee bedrijven clusteren tot één bedrijf. Hierdoor kan er een locatie komen te vervallen en kan de gewenste vergroting invulling krijgen door het samengaan en het aantal m2 te koppelen. In totaal zal er een vergroting zijn van 200m2 naar 400m2) met een gebouw ter grote van 150m2 c.q. 100m2 onbebouwd. Als beleidsuitgangspunten is aangegeven in de Strandnota dat: wanneer in de toekomst, bij een eventuele samengaan van de bedrijven en/of vereniging, wijziging van eigendom situaties, wezenlijke verandering van bebouwing etc., is het streven om te komen tot een grotere mate van clustering van bebouwing op het Activiteitenstrand. Dit moment is nu aan de orde wat betekent een bebouwingslocatie minder op het strand. Het korter plaatsen naar de strandovergang het Westerpad heeft voor het bedrijf en bezoeker voordelen logistiek gezien. Er zijn dan minder bewegingen van

transport op het strand en behoort het probleem van een ontstane ongewenste doorgang door de duinen tot het verleden.

In 2021 is de beleidsregels “Ondergeschikte horeca 2021” vastgesteld. In deze aangepaste beleidsregel zijn specifieke regels voor outdoorbedrijven zijn opgenomen waarmee maatwerk wordt geboden voor ondergeschikte horeca bij deze sector. Het voorstel is om het bestemmingsplan aan te passen in die zin dat ondergeschikte horeca expliciet wordt toegestaan en een link wordt gelegd met de beleidsregel.

Aanpassingen regels en verbeelding
Regeling activiteitenstrand wordt aangepast n.a.v. bovenstaande en ondergeschikte horeca wordt toegevoegd aan de specifieke gebruiksregels.
Het aanduidingsvlak ‘specifieke vorm van recreatie - activiteitenstrand 1’ wordt aangepast aan de laatst toegestuurde situatie (clustering strandopgang)

Inspreker 4.15

De inspraakreactie betreft:
1 het verzoek om opname van het agrarisch bedrijf in de stikstofberekening
2. het wijzigen van de bestemming van een aantal percelen ten zuiden van Ballum van ‘Natuur ‘naar ‘Agrarisch’.

Reactie
Ad 1: Zie hiervoor ook de reactie op de vooroverlegreactie van LTO-Noord. De gemeente zal kijken naar de wijze waarop de bestaande situatie zo goed mogelijk vastgelegd kan worden. Idealiter is dat op basis van de bestaande stikstofemissie van ieder afzonderlijke dierhouderij. De vraag is of dat haalbaar is en of die gegevens bekend zijn. In dat geval zal de lijst worden herzien cq. geactualiseerd. Als dat niet zo blijkt te zijn, zal naar een andere, inmiddels in de jurisprudentie aanvaardbare wijze van vastleggen van de bestaande situatie worden gekeken.
Ad 2: Enkele percelen van de indiener hebben in het voorontwerpbestemmingsplan een natuurbestemming gekregen, dit blijkt bij nader inzien te zijn gebaseerd op verouderde informatie. De particuliere percelen worden gebruikt voor het agrarisch bedrijf, en dienen een agrarische bestemming te krijgen. Het gaat om de percelen kadastraal bekend gemeente Ballum, sectie H, nummers 256, 239, 711 en 743.

Aanpassen op de verbeelding
De bestemming van de percelen gemeente Ballum, sectie H, nummers 256, 239, 711 en 743 wijzigen van Natuur naar Agrarisch.

Inspreker 4.16

Inspreker verzoekt om het vergroten van het bouwvlak op het perceel Verbindingsweg 21 volgens de bij de zienswijze gevoegde tekening. Ook verzoekt inspreker de waterkeringszone af te stemmen op de provinciale kaart en deze aldus te verleggen in de richting van de dijksloot.

Reactie
De planen zijn niet concreet genoeg om op te nemen in dit bestemmingsplan. Bovendien is er nog voldoende uitbreidingsruimte op het huidige perceel. De verbeelding wordt aangepast n.a.v. de opmerking over de waterkering.

Aapassen van de verbeelding
De gebiedsaanduiding vrijwaringszone – dijk is aangepast op basis van de provinciale verordening.

Inspreker 4.17

Inspreker verzoekt tot diverse wijzigingen aan het bouwvlak aan de Badweg 22 in Hollum en het toevoegen van drie bouwvlakken op de hoek Badweg/Fenneweg in Hollum ten behoeve van het bouwen van drie vakantievilla's. Tevens geeft inspreker aan dat er op het perceel Badweg/Fenneweg geen sprake is van archeologische verwachtingswaarde omdat het een afgegraven en voormalig tentenkamp betreft). Verder sluit inspreker zich aan bij de reactie van LTO Noord.

M.b.t. de Badweg 22 gaat het om de volgende wijzigingen:

- Oppervlakte bedrijfsgebouwen max. 600 vierkante meter (dierenwelzijn).
- Aparte gebouwen machines en vee (brandgevaar).
- Mogelijkheid bouwen bedrijfswoning.
- Geen archeologische verwachtingswaarde (allemaal afgegraven land).

Reactie

Beide verzoeken worden niet gehonoreerd. De gemeente heeft in het verleden beleid opgesteld voor deeltijdboeren (Notitie bouwmogelijkheden voor deeltijdboeren in het buitengebied, Landbouwbeleidsplan 22/2/2010, Structuurvisie Ameland 28/11/2011, Nota schuilgelegenheden voor dieren van dierhouders/hobbyboeren 23/4/2012). Door dit beleid werd het mogelijk voor enkele deeltijdboeren om een schuur/ stal te bouwen van maximaal 250 m2. In dit beleid zijn voorwaarden opgenomen wanneer iemand mag bouwen in het buitengebied en als deeltijdboer aangemerkt wordt (en dus geen 'hobbyboer' meer is). Deeltijdagrariërs mogen slechts één bedrijfsgebouw per bouwperceel realiseren en er is geen mogelijkheid voor het bouwen van een bedrijfswoning bij het bedrijfsgebouw. Dit beleid is nog steeds vigerend. Voor een groter oppervlakte moet worden aangetoond dat er sprake is van een volwaardig agrarisch bedrijf is. Het beleid met betrekking tot verblijfsreactie staat de uitbreiding van recreatiewoningen niet toe.
Tevens wordt er dan agrarisch areaal ingeleverd ook dit is niet in overeenstemming met de doelstelling om zoveel mogelijk agrarisch grond te behouden. Voor wat betreft de reactie van LTO en de beantwoording daarvan wordt verwezen naar paragraaf 3.4.

Ten aanzien van het verwijderen van de archeologische dubbelbestemming het volgende: Op dit moment volgen we het advies van de provincie gebaseerd op de FAMKE. Zonder onderbouwing is er geen aanleiding het advies niet te volgen. Als de gemeente zelf archeologisch beleid heeft kan eventueel de dubbelbestemming worden aangepast.

Deze reactie leidt niet tot aanpassing van het plan.

Inspreker 4.18

Inspreker verzoekt tot het eventueel aanpassen van het bouwvlak op de Noordwal 28 te Buren op basis van het voorlopige ontwerp van de revitalisering van de kampeerboerderij. Het voorlopig ontwerp past nagenoeg binnen het op de verbeelding weergegeven bouwvlak. Bij de inspraakreactie zijn tekeningen van de gewenste toekomstige situatie bijgevoegd.

Reactie

De voorgestelde aanpassing zijn akkoord. Wij kunnen instemmen met het iets vergoten van het bouwvlak i.v.m. nieuwbouwplannen en kwaliteitsverbeteringen. Het betreft een marginale aanpassing.

Aanpassen op de verbeelding

Aanpassen bouwvlak op de Noordwal 28 te Buren volgens de bij de inspraakreactie bijgevoegde tekening.

Inspreker 4.19

Inspreker verzoekt om het mogelijk maken van een opslagloods volgens de partiële herziening van het bestemmingsplan aan de Badweg 23 in Hollum, het mogelijk maken van een bedrijfswoning aan de Badweg 23, en het mogelijk maken woningbouw op een perceel aan de Badweg.

Reactie
De locatie Badweg 23 te Hollum maakt onderdeel uit van het gebied wat bestemd is voor deeltijd-landbouw. Zoals inspreker zelf al aangeeft is het beleidsmatig niet toegestaan een bedrijfswoning bij een deeltijdboer te realiseren. Dit is alleen toegestaan bij een volwaardig agrarisch bedrijf. Voorstel is dan ook om geen medewerking verlenen. Er is momenteel geen aanleiding om ons beleid in deze te wijzigen.

De uitbreiding van de stal is reeds gerealiseerd. Een bedrijfswoning is niet toegestaan bij een hobby- of deeltijdboer. Dat is in de beleidsnotitie vastgelegd. Er is geen reden om af te wijken van dit beleid.

Deze reactie leidt niet tot aanpassing van het plan.

Inspreker 4.20

Er is enkele jaren geleden een vergunning aangevraagd voor het verbouwen en vergroten van een woning aan de Zuidergrieweg 4. Verzoek tot vergroten van het bestemmingsvlak voor de woning aan de Zuider Grieweg 4 in Ballum met ongeveer 15 meter.

Reactie
De verbeelding wordt aangepast conform de ingediende zienswijze.

Aanpassen op de verbeelding
Het bestemmingsvlak wordt 15 meter vergroot in verband met bouw kop-hals-romp boerderij.

Inspreker 4.21

Verzocht wordt het bouwblok aan te passen volgens bijgevoegde tekening. Tevens de vraag of de grondwal binnen of buiten het bouwvlak vallen. Het betreft de locatie 4 te Ballum

Reactie
Voor de gewenste uitbreiding van het melkveehouderijbedrijf aan de Jelmeraweg 4 te Ballum is de ‘Nije Pleats’ methode gevolgd (juni 2015). Dit betekent dat er een proces gevolgd is waarbij alle partijen, die uiteindelijk het bouwplan moeten toetsen, betrokken zijn geweest. Middels een werksessie van de Nije Pleats op het erf van de initiatiefnemer is met alle betrokkenen/deskundigen gekomen tot een ontwikkelingsconcept voor het bedrijf voor de komende jaren.

Aanpassen van regels en verbeelding:
Het bouwblok op de verbeelding wordt in overeenstemming gebracht met het bouwblok zoals is opgenomen in het Nije Pleats advies. Zie ook bijlage 3 van de toelichting van het bestemmingsplan. Middels het opnemen van een ‘voorwaardelijke verplichting’ in de regels wordt de aanleg van de landschappelijke inrichting juridisch geborgd. De noordelijke aanduiding kuilvoeropslag is komen te vervallen.

Regels

Hoofdstuk 1 INLEIDENDE REGELS

Artikel 1 Begrippen

1.1 plan

Het bestemmingsplan Buitengebied Ameland met identificatienummer NL.IMRO.0060.BG110206-ON01 van de gemeente Ameland;

1.2 bestemmingsplan

de geometrisch bepaalde planobjecten met de bijbehorende regels en de daarbij behorende bijlagen;

1.3 aanduiding:

een geometrisch bepaald vlak of figuur, waarmee gronden zijn aangeduid, waar ingevolge de regels regels worden gesteld ten aanzien van het gebruik en/of het bebouwen van deze gronden;

1.4 aan-huis-verbonden beroep:

een beroep dat in of bij een woonhuis met behoud van de woonfunctie kan worden uitgeoefend en dat is gericht op het verlenen van diensten;

1.5 aanduidingsgrens:

de grens van een aanduiding indien het een vlak betreft;

1.6 aardkundige waarden en kenmerken:

waarden en kenmerken van een gebied die vanwege geologische, geomorfologische, bodemkundige en (geo)hydrologische verschijnselen en processen dan wel anderszins vanwege de natuurlijke ontstaansgeschiedenis van de bodem, van algemeen belang zijn vanuit aardkundig oogpunt;

1.7 agrarisch bedrijf:

een bedrijf dat is gericht op het voortbrengen van producten door middel van het telen van gewassen en/of het houden van dieren, al dan niet in combinatie met bedrijfseigen mestbewerking/-verwerking en mestraffinage (minivergisters, zoals omschreven in paragraaf 3.1.9 van de toelichting);

1.8 agrarische bouwperceel:

een aaneengesloten stuk grond, waarop ingevolge de regels, zelfstandige, bij elkaar behorende bebouwing, verharding en bijbehorende voorzieningen ten behoeve van een agrarisch bedrijf zijn toegelaten;

1.9 agrarisch deeltijdbedrijf:

een agrarisch bedrijf met een beperkte bedrijfsomvang waar naast inkomsten uit het agrarisch bedrijf nog andere inkomsten worden verkregen;

1.10 agrarisch grondgebruik:

grasland en akkerbouw- en tuinbouwgronden die bedrijfsmatig en/of hobbymatig in gebruik zijn;

1.11 agrarisch loonbedrijf:
een bedrijf waarbinnen uitsluitend of overwegend arbeid wordt verricht ter productie of levering van goederen of diensten ten behoeve van agrarische bedrijven;

1.12 agrarisch medegebruik:
een agrarisch gebruik gericht op het hobbymatig houden van dieren;

1.13 ander bouwwerk:
een bouwwerk, geen gebouw, geen bijbehorend bouwwerk en geen overkapping zijnde;

1.14 appartement:
het geheel van bij elkaar behorende vertrekken als afzonderlijke gemeubileerde woongelegenheid in een groter gebouw dat naar de aard en inrichting is bedoeld voor recreatieve bewoning, daaronder mede begrepen de huisvesting van seizoenspersoneel;

1.15 archeologisch monument:
terreinen welke van algemeen belang zijn wegens daar aanwezige zaken als hun schoonheid, hun betekenis voor de wetenschap of hun cultuurhistorische waarde en die daarom op grond van de Erfgoedwet worden beschermd;

1.16 archeologisch onderzoek:
een onderzoek (bureauonderzoek en/of boren en/of graven en/of begeleiden, overeenkomstig de onderzoeksmethoden zoals geadviseerd in FAMKE) verricht door een daartoe bevoegde instantie conform de kwaliteitsnorm Nederlandse archeologie;

1.17 archeologisch waardevol terrein:
een terrein waarin zich voorwerpen of bewoningssporen van vroegere samenlevingen bevinden;

1.18 bar:
een horecabedrijf waar de bedrijfsuitoefening hoofdzakelijk is gericht op het tegen vergoeding verstrekken van dranken;

1.19 bar-/dancing:
een bar waar tevens de gelegenheid wordt geboden tot dansen, en een naar de aard en invloed op de omgeving daarmee gelijk te stellen horecabedrijf, zoals een discotheek of een nachtclub;

1.20 bassin:
een mest- of waterbak voor de opslag van mest of water ten behoeve van agrarische bedrijfsactiviteiten;

1.21 bebouwing:
één of meer gebouwen en/of bouwwerken, geen gebouwen zijnde;

1.22 bed and breakfast:
het bieden van de, ten opzichte van het hoofdgebruik ondergeschikte, mogelijkheid tot recreatief nachtverblijf en ontbijt binnen de woning aan personen die hun hoofdverblijf elders hebben;

1.23 bedrijf:
een inrichting of instelling gericht op het bedrijfsmatig voortbrengen, vervaardigen, bewerken, opslaan, installeren en/of herstellen van goederen dan wel het bedrijfsmatig verlenen van diensten, aan huis verbonden beroepen daaronder niet begrepen;

1.24 (bedrijfseigen) mest- en/of organische (bij)productvergisting:
de verwerking van op het bedrijf zelf geproduceerde en van andere bedrijven aangevoerde mest, waaraan eigen en/of van derden afkomstige co-substraten (bijvoorbeeld maïs) worden toegevoegd. Het digestaat (restproduct) wordt op de tot het bedrijf behorende gronden gebruikt of naar derden afgevoerd;

1.25 bedrijfsgebouw:
een gebouw, dat dient voor de uitoefening van een bedrijf;

1.26 bedrijfsvloeroppervlakte:
de totale vloeroppervlakte van de ruimte binnen een functie die wordt gebruikt voor een bedrijf, een aan-huis-verbonden beroep of een kleinschalige bedrijfsmatige activiteit, inclusief opslag- en administratieruimten;

1.27 bedrijfswoning:
een woning in of bij een gebouw of op een terrein, bedoeld voor (het huishouden van) een persoon, wiens huisvesting daar gelet op de bestemming van het gebouw of het terrein noodzakelijk is;

1.28 bestaand:
ten aanzien van de aanwezige bouwwerken en de werken, geen bouwwerken zijnde, en werkzaamheden, en het overige gebruik:
- bestaand ten tijde van het inwerkingtreden van het bestemmingsplan;

1.29 bestaande ammoniakemissie:
de ten tijde van de vaststelling van het bestemmingsplan feitelijk en legaal tot stand gekomen ammoniakemissie van een agrarisch bedrijf, daaronder mede begrepen de ammoniakemissie die het agrarisch bedrijf op grond van een ten tijde van de vaststelling van het bestemmingsplan onherroepelijk verleende vergunning als bedoeld in artikel 2.7 Wet natuurbescherming mag voortbrengen, mits deze vergunning staat vermeld in bijlage 2 van de planregels;

1.30 bestaande stikstofdepositie:
de ten tijde van de vaststelling van het bestemmingsplan feitelijk en legaal tot stand gekomen stikstofdepositie op een Natura 2000-gebied, voortgebracht door een agrarisch bedrijf, daaronder mede begrepen de stikstofdepositie die het agrarisch bedrijf op grond van een ten tijde van de vaststelling van het bestemmingsplan onherroepelijk verleende vergunning als bedoeld in artikel 2.7 Wet natuurbescherming mag voortbrengen, mits deze vergunning staat vermeld in bijlage 2 van de planregels;

1.31 bestemmingsgrens:
de grens van een bestemmingsvlak;

1.32 bestemmingsvlak:
een geometrisch bepaald vlak met eenzelfde bestemming;

1.33 bewoning:
de huisvesting van een persoon (en diens/haar gezin of een daarmee gelijk te stellen groep personen);

1.34 bijbehorend bouwwerk:
een architectonisch ondergeschikte uitbreiding van een woonhuis/bedrijfswoning dan wel functioneel met een zich op hetzelfde perceel bevindend woonhuis/bedrijfswoning verbonden, daar al dan niet tegen aangebouwd gebouw, of ander bouwwerk, met een dak;

1.35 boerderijpand:
het gebouw behorende tot het bestaande agrarisch bedrijf of het voormalige agrarisch bedrijf, waarin oorspronkelijk het woongedeelte en de stal was ondergebracht en dat oorspronkelijk als het hoofdgebouw van het agrarisch bedrijf is gebouwd;

1.36 bosbouw:
het geheel van bedrijfsmatig handelen en van activiteiten gericht op de instandhouding en ontwikkeling van bestaande respectievelijk nieuwe bossen ten behoeve van (de functies) natuur, houtproductie, landschap, milieu en recreatie;

1.37 bouwen:
het plaatsen, het geheel of gedeeltelijk oprichten, vernieuwen of veranderen en het vergroten van een bouwwerk, als mede het geheel of gedeeltelijk oprichten, vernieuwen of veranderen van een standplaats;

1.38 bouwgrens:
de grens van een bouwvlak;

1.39 bouwperceel:
een aaneengesloten stuk grond, waarop ingevolge de regels een zelfstandige, bij elkaar behorende bebouwing is toegelaten;

1.40 bouwperceelgrens:
de grens van een bouwperceel;

1.41 bouwvlak:
een geometrisch bepaald vlak, waarmee gronden zijn aangeduid waarop ingevolge de regels bepaalde gebouwen en bouwwerken geen gebouwen zijnde zijn toegelaten;

1.42 bouwwerk:
elke constructie van enige omvang van hout, steen, metaal of ander materiaal, welke hetzij direct of indirect met de grond is verbonden, hetzij direct of indirect steun vindt in of op de grond;

1.43 cultuurhistorische waarden:
de aan een bouwwerk of een gebied toegekende waarden, gekenmerkt door het beeld dat is ontstaan door het gebruik dat de mens in de loop van de geschiedenis van dat bouwwerk of dat gebied heeft gemaakt;

1.44 detailhandel:
het bedrijfsmatig te koop aanbieden, waaronder begrepen de uitstalling ten verkoop, het verkopen en/of leveren van goederen aan personen die die goederen kopen voor gebruik, verbruik of aanwending anders dan in de uitoefening van een beroeps- of bedrijfsactiviteit;

1.45 erf:
al dan niet bebouwd perceel, of een gedeelte daarvan, dat direct is gelegen bij een woonhuis of een hoofdgebouw en dat in feitelijk opzicht is ingericht ten dienste van het gebruik van dat gebouw;

1.46 erfbeplanting:
opgaande beplanting, zijnde bomen en struiken, die een scherm vormt op de grens van een bouwperceel waarop bebouwing voorkomt of die verspreid over een bouwperceel voorkomt, en welke beplanting mede bepalend is voor de inpassing van de betreffende bebouwing in het landschap;

1.47 erotisch getinte vermaaksfunctie:
een vermaaksfunctie, welke is gericht op het doen plaats vinden van voorstellingen en/of vertoningen van porno-erotische aard, waaronder begrepen een seksbioscoop, een seksclub en een seksautomatenhal;

1.48 evenement:
een publieke activiteit met een tijdelijk, plaatsgebonden en van het reguliere gebruik afwijkend karakter, plaatsvindend in de open lucht of in tijdelijke onderkomens en in het algemeen bedoeld ter ontspanning en/of vermaak, waaronder begrepen commerciële, culturele, religieuze, recreatieve en/of sportieve, of daarmee gelijk te stellen activiteiten zoals markten, braderieën, beurzen, kermissen, festiviteiten, wedstrijden, bijeenkomsten, festivals en dergelijke;

1.49 extensief agrarisch medegebruik:
een vorm van grondgebonden landbouw, zoals beweiding in lage veebezetting en de verbouw van akkerbouwproducten, in hoofdzaak gericht op de instandhouding en/of vergroting van de natuurwaarden en de landschappelijke en cultuurhistorische waarden van de gronden;

1.50 extensief dagrecreatief medegebruik:
een extensief dagrecreatief medegebruik van gronden dat ondergeschikt is aan de functie van de bestemming waarbinnen dit recreatieve gebruik is toegestaan, zoals wandelen, fietsen, paardrijden, kanoën, vissen, picknicken, of een naar de aard daarmee gelijk te stellen medegebruik;

1.51 fruitteelt:
de teelt of het kweken van fruit aan houtige gewassen;

1.52 gebouw:
elk bouwwerk, dat een voor mensen toegankelijke, overdekte, geheel of gedeeltelijk met wanden omsloten ruimte vormt;

1.53 gebouwen ten behoeve van beheer en dienstverlening:
gebouwen ten behoeve van beheer en dienstverlening op een kampeerterrein, zoals een kantoor, een ziekenboeg en een kantine, welke in hoofdzaak ten dienste staan van het kampeerterrein;

1.54 gebruiksgerichte paardenhouderij:
een bedrijf dat in hoofdzaak is gericht op het africhten, het opleiden en het trainen, het geven van instructies aan derden, alsmede het opvangen en stallen van paarden en/of pony's in de vorm van een paardenpension, al dan niet in combinatie met elkaar;

1.55 gebruiksvloeroppervlakte:
het totaal van de horizontale vloeroppervlaktes van alle in gebruik zijnde of te gebruiken ruimtes van een gebouw;

1.56 geluidsbelasting:
de geluidsbelasting vanwege een weg;

1.57 geluidsgevoelige objecten:
gebouwen welke dienen ter bewoning of andere geluidsgevoelige gebouwen, zoals bedoeld in de Wet geluidhinder en/of het Besluit geluidhinder;

1.58 geluidsgevoelige functies:
in een gebouw of op een terrein aanwezige functies die maken dat een gebouw of een terrein als geluidsgevoelig object wordt aangemerkt;

1.59 geluidszoneringsplichtige inrichting:
een inrichting, bij welke ingevolge de Wet geluidhinder rondom het terrein van vestiging in een bestemmingsplan een geluidszone moet worden vastgesteld;

1.60 groepsaccommodatie:
een bouwwerk, geen appartement, hotel of pension zijnde, dat blijkens haar indeling geschikt en bestemd is om voor een groep of groepen van personen te dienen als recreatief dag- en nachtverblijf. Hierbij bestaat een groep uit tenminste zestien personen die door gelijktijdige uitoefening van recreatief verblijf in een groepsaccommodatie verenigd zijn.

1.61 grondgebonden agrarische bedrijfsvoering:
een agrarische bedrijfsvoering, waarbij het gebruik van agrarische gronden in de omgeving van het bedrijf noodzakelijk is voor het functioneren van het bedrijf, zoals omschreven in paragraaf 3.1.1 van de toelichting, op de wijze van een melkrundveehouderijbedrijf, een melkgeitenhouderijbedrijf, een schapenhouderijbedrijf, een akkerbouwbedrijf, een vollegronds tuinbouwbedrijf, een productiegericht paardenhouderijbedrijf, en naar de aard daarmee gelijk te stellen agrarische bedrijven; bij toepassing van de regels wordt hieronder niet begrepen een boomkwekerijbedrijf, een glastuinbouwbedrijf, een gebruiksgerichte paardenhouderij en een niet-grondgebonden agrarisch bedrijf;

1.62 grondgebonden veehouderij:
een veehouderij waarbij voldoende grond in de omgeving van het bedrijf aanwezig is om overwegend te voorzien in de mestafzet en het benodigde ruwvoer van de veehouderij;

1.63 hobbyboer:
een persoon die hobbymatig landbouwhuisdieren houdt met een omvang die niet bedrijfsmatig;

1.64 hogere grenswaarde:
een bij een bestemmingsplan in acht te nemen maximale waarde voor de geluidsbelasting van geluidsgevoelige objecten, die hoger is dan de voorkeurgrenswaarde en die in een concreet geval kan worden vastgesteld op grond van de Wet geluidhinder en/of het Besluit geluidhinder;

1.65 hoofdgebouw:
een gebouw dat, gelet op de bestemming, als het belangrijkste bouwwerk op een bouwperceel kan worden aangemerkt;

1.66 hoofdverblijf:
het adres/de plaats die fungeert als het centrum van de sociale en maatschappelijke activiteiten van betrokkene, waarbij betrokkene moet zijn ingeschreven in de Gemeente Basisadministratie Persoonsgegevens op dat adres en/of betrokkene het adres heeft opgegeven bij de Belastingdienst als hoofdadres en/of uit de feitelijke omstandigheden blijkt dat het adres als hoofdverblijf moet worden aangemerkt;

1.67 horecabedrijf en/of -instelling:
een bedrijf of instelling waar bedrijfsmatig dranken en etenswaren voor gebruik ter plaatse worden verstrekt en/of waarin bedrijfsmatig logies wordt verstrekt, één en ander al dan niet in combinatie met een vermaaksfunctie, met uitzondering van een erotisch getinte vermaaksfunctie;

1.68 houtteelt:
de bedrijfsmatige uitoefening van uitsluitend het kweken van bomen ten behoeve van de houtproductie op gronden die in principe hiervoor tijdelijk worden gebruikt en waarvoor daartoe ontheffing is verleend van de meldings- en herplantplicht ex artikel 2 en 3 van de Boswet;

1.69 huishouden:
een zelfstandig(e) dan wel samenwonend persoon of groep van personen die binnen een complex van ruimte gebruik maken van dezelfde voorzieningen zoals een keuken, sanitaire voorzieningen en de entree;

1.70 intensief kwekerijbedrijf:
een agrarisch bedrijf in de vorm van het telen of kweken van dieren en gewassen, op de wijze van een paddenstoelenkwekerij, een wormen- en/of madenkwekerij, een vis- schaaldier- en schelpdierkwekerij, een witlofkwekerij of een combinatie van deze bedrijfsvormen, alsmede naar de aard daarmee gelijk te stellen bedrijfsvormen met (nagenoeg) geen gebruik van daglicht;

1.71 intensief veehouderijbedrijf:
een agrarisch bedrijf in de vorm van het houden van dieren, op de wijze van een rundveemesterij (exclusief vetweiderij), een varkens-, vleeskalver-, pluimvee- of pelsdierhouderij, of een combinatie van deze bedrijfsvormen, alsmede naar de aard daarmee gelijk te stellen bedrijfsvormen, met uitzondering van bedrijfsvoeringen waarin dieren worden gehouden overeenkomstig de regels ten aanzien van de biologische productiemethoden;

1.72 interne saldering binnen de bestaande ammoniakemissie:
het binnen de bestaande ammoniakemissie door middel van een uitbreiding van de veestapel opvullen van ammoniakemissie die beschikbaar komt bij het emissie verlagend aanpassen of wijzigen van het stalsysteem;

1.73 inwoning:
het wonen met meer dan één huishouden, niet zijnde logeren, in een bestaande woning;

1.74 kampeermiddel:
een tent, een tentwagen, een camper of een caravan dan wel enig ander voertuig of onderkomen;
één en ander voor zover deze onderkomens of voertuigen geheel of ten dele zijn bestemd of opgericht dan wel worden of kunnen worden gebruikt voor recreatief nachtverblijf;

1.75 kampeerterrein:
een terrein of plaats, geheel of gedeeltelijk ingericht om daarop gelegenheid te geven tot het plaatsen dan wel geplaatst houden van kampeermiddelen ten behoeve van recreatief nachtverblijf;

1.76 kantine:
een ruimte in of bij een gebouw, waarin de bedrijfsuitoefening is gericht op het tegen vergoeding verstrekken van maaltijden, eenvoudige etenswaren en dranken, niet in de vorm van bruiloften, partijen en naar de aard daarmee gelijk te stellen vormen van horeca, in hoofdzaak ten dienste van de gelet op de bestemming van het gebouw aanwezige hoofdfunctie;

1.77 karakteristiek pand:
gemeentelijke monumenten, beeldbepalende objecten en structureel bepalende objecten;

1.78 kas:
een bouwwerk, niet zijnde een tunnelkas of een naar de aard daarmee vergelijkbaar bouwwerk, waarvan de wanden en het dak geheel of grotendeels bestaan uit glas of ander licht doorlatend materiaal, dienend tot het kweken van groente, vruchten, bloemen of planten;

1.79 kelder / souterrain:
een gedeelte van een gebouw dat geheel of vrijwel geheel onder de grond (onder het maaiveld) is gelegen en niet rechtstreeks toegankelijk is;

1.80 kleinschalige bedrijfsmatige activiteiten:
kleinschalige bedrijvigheid, waaronder de exploitatie van ten hoogste één recreatieappartement of een daarmee vergelijkbare verblijfsrecreatieve voorziening, die door de beperkte omvang in of bij een woonhuis/bedrijfswoning met behoud van de woonfunctie kan worden uitgeoefend door de bewoner en de aan de bedrijvigheid bij woningen gebonden medewerkers;

1.81 kleinschalige duurzame energiewinning:
energie die gewonnen wordt uit kleinschalige perceelsgebonden (bouwpercelen) bronnen, niet zijnde windturbines, waarbij weinig tot geen schadelijke milieueffecten optreden bij winning en omzetting en die in onuitputtelijke hoeveelheden beschikbaar is, zoals zon, wind, water, aard- en omgevingswarmte;

1.82 landschappelijke waarden:
waarden in verband met de verschijningsvorm van een gebied en de aanwezigheid van waarneembare structuren en/of elementen in dat gebied;

1.83 manege-activiteiten:
bedrijfsactiviteiten met een publieksgericht karakter, die zijn gericht op het bieden van gelegenheid tot het berijden en verzorgen van paarden en pony's (waaronder het lesgeven, de verhuur of het organiseren van wedstrijden en/of andere hippische evenementen), het stallen van paarden van derden en al dan niet met een horecavoorziening gericht op het verstrekken van dranken en etenswaren aan bezoekers van het manegebedrijf;

1.84 mest- en/of organische (bij)productvergisting:
het onder gecontroleerde omstandigheden (volledig afgesloten van lucht) afbreken van organische verbindingen door bacteriën waarbij methaangas vrijkomt. Dit methaangas wordt gebruikt om een warmte-kracht-koppeling installatie aan te drijven. Dit is een speciale motor die methaangas als brandstof heeft en die een generator aandrijft. De verkregen elektriciteit wordt gebruikt op het eigen bedrijf en geleverd aan het net;

1.85 mestbewerking:
de behandeling van dierlijke mest zonder noemenswaardige veranderingen aan het product, zoals mengen, roeren, homogeniseren en verwijderen van vreemde objecten zoals plastic folie en hoeven;

1.86 mestverwerking:
de toepassing van basistechnieken of combinaties daarvan met als doel de aard, samenstelling of hoedanigheid van dierlijke mest te wijzigen, zoals bezinking, toevoeging van additieven, vergisting, beluchting, droging, compostering, indamping, vergassing en verbranding;

1.87 milieusituatie:
de situatie, waarbij milieuaspecten dienen te worden beoordeeld, zoals hinder voor omwonenden en een verkeersaantrekkende werking. In het bijzonder dient er bij de situering en omvang van milieubelastende functies (o.a. bedrijven) op te worden gelet dat de uitbreiding of nieuwvestiging van milieugevoelige functies (o.a. woningen) zo weinig mogelijk wordt beperkt. Omgekeerd dient er bij uitbreiding of nieuwvestiging van milieugevoelige functies op te worden gelet dat bestaande milieubelastende functies zo weinig mogelijk in hun functioneren worden beperkt;

1.88 natuurlijke waarden:
de abiotische en biotische waarden van een gebied. Bij de afweging van het begrip natuurlijke waarden zal de Wet natuurbescherming steeds onderdeel van het toetsingskader zijn;

1.89 netto horecavloeroppervlakte:
de totale vloeroppervlakte van de ruimte binnen een functie die wordt gebruikt voor horeca, inclusief keuken en dergelijke, exclusief opslag- en administratieruimten en dergelijke;

1.90 niet-grondgebonden agrarische bedrijfsvoering:
een agrarische bedrijfsvoering op de wijze van een intensief veehouderijbedrijf of een intensief kwekerijbedrijf;

1.91 normaal agrarisch gebruik:
het gebruik dat, gelet op de bestemming, regelmatig noodzakelijk is voor een goede grondgebonden agrarische bedrijfsvoering en grondgebonden agrarisch gebruik van de gronden;

1.92 normaal onderhoud:
het onderhoud dat, gelet op de bestemming, regelmatig noodzakelijk is voor een goed beheer en gebruik van de gronden en gebouwen die tot de betreffende bestemming behoren;

1.93 normaal onderhoud (in het kader van archeologie):
onderhoudswerkzaamheden, als het vervangen van bestrating en dergelijke, die niet leiden tot verstoring van de ongeroerde bodem;

1.94 nutsvoorzieningen:
een voorziening ten behoeve van de telecommunicatie en de gas-, water- en elektriciteitsdistributie, alsmede soortgelijke voorzieningen van openbaar nut, waaronder in ieder geval worden begrepen transformatorhuisjes, pompstations, gemalen, telefooncellen en zendmasten;

1.95 ondergeschikte horeca:
een gelegenheid waarbij het doel van de onderneming niet primair is gericht op het verstrekken van consumptieve goederen, maar het verstrekken hiervan slechts ter ondersteuning (ondergeschikt) is van de hoofdactiviteit. De consumptieve activiteiten bestaan uit het verstrekken van (klein) eetwaren en dranken voor directe consumptie te plaatse. Tot ondergeschikte horeca worden mede gerekend mobiele horecastands, drankautomaten, en dergelijke;

1.96 ondergeschikte tweede tak:
een ondergeschikt bestanddeel van de totale bedrijfsomvang van een agrarisch bedrijf, zoals een niet-grondgebonden agrarische tak;

1.97 ondergronds:
beneden peil;

1.98 opgaande meerjarige teelt:
de meerjarige teelt van opgaande sierbeplanting als heesters en struiken, het kweken van fruit aan houtige gewassen en naar de aard daarmee gelijk te stellen vormen van opgaande teelt van meerjarige gewassen;

1.99 overkapping:
een ander bouwwerk dat een overdekte ruimte vormt zonder wanden dan wel met ten hoogste één wand;

1.100 paardrijbak:
een door middel van een afscheiding afgezonderd stuk terrein met een andere ondergrond dan gras dat is ingericht voor het africhten en/of trainen van paarden en/of pony's;

1.101 peil:
a. indien op het land wordt gebouwd:
    1. voor een bouwwerk op een perceel, waarvan de hoofdtoegang direct aan de weg grenst:
        - de hoogte van de weg ter plaatse van die hoofdtoegang;
    2. voor een bouwwerk op een perceel, waarvan de hoofdtoegang niet direct aan de weg grenst:
        - de hoogte van het terrein ter plaatse van die hoofdtoegang bij voltooiing van de bouw;
b. indien in, op of over het water wordt gebouwd:
        - min 0,52 NAP;

1.102 permanente bewoning:
bewoning als hoofdverblijf binnen de vaste woonplaats;

1.103 personeelsverblijf:
een ruimte in of bij een gebouw of op een terrein, kennelijk slechts bedoeld voor de huisvesting van tijdelijk personeel;

1.104 plattelandswoning:
een woonhuis in de vorm van een voormalige agrarische bedrijfswoning, die bewoond mag worden door een persoon of diens huishouden die geen functionele binding heeft met het nabijgelegen agrarisch bedrijf, waartoe het woonhuis in het verleden als bedrijfswoning heeft behoord;

1.105 productiegebonden detailhandel:
detailhandel in goederen die ter plaatse worden vervaardigd, geteeld, gerepareerd en/of toegepast in het productieproces, waarbij de detailhandelsfunctie ondergeschikt is aan de productiefunctie, alsmede al dan niet in combinatie met specifieke Amelander producten;

1.106 productiegerichte paardenhouderij:
een grondgebonden agrarische bedrijfsvoering die is gericht op het voortbrengen van producten door middel van het houden van paarden, waarbij al dan niet in ondergeschikte mate het africhten en de handel van paarden plaatsvindt;

1.107 prostitutie:
het zich beschikbaar stellen tot het verrichten van seksuele handelingen met een ander tegen vergoeding;

1.108 prostitutiebedrijf:
een voor het publiek toegankelijke besloten ruimte waarin bedrijfsmatig, of in een omvang alsof zij bedrijfsmatig was, prostitutie wordt verricht. Onder een prostitutiebedrijf wordt in ieder geval verstaan: een erotische-massagesalon, een sekstheater, een bordeel of een parenclub, of een daarmee gelijk te stellen bedrijf, al dan niet in combinatie met elkaar;

1.109 recreatieappartement:
het geheel van bijbehorende vertrekken als afzonderlijk gemeubileerde woongelegenheid ten behoeve van verblijfsrecreatie in een groter gebouw;

1.110 recreatieve bewoning:
de bewoning die plaatsvindt in het kader van de weekend- en/of verblijfsrecreatie;

1.111 recreatiewoning:
een gebouw dat naar de aard en de inrichting is bedoeld voor recreatieve bewoning en waarvan de gebruikers hun hoofdverblijf elders hebben.

1.112 relatie:
een figuur dat twee afzonderlijk weergegeven delen van een bestemmingsvlak met elkaar verbindt, zodanig dat voor de toepassing van de regels sprake is van een bestemmingsvlak;

1.113 risicogevoelig bouwwerk c.q. object:
een bouwwerk c.q. object als bedoeld in het Besluit externe veiligheid inrichtingen, dat kan worden aangemerkt in de zin van dat besluit als een kwetsbaar of beperkt kwetsbaar object;

1.114 risicovolle inrichting:
een inrichting, bij welke ingevolge het Besluit externe veiligheid inrichtingen een grenswaarde, een richtwaarde voor het risico c.q. een risico-afstand moet worden aangehouden bij het in het bestemmingsplan toelaten van kwetsbare of beperkt kwetsbare objecten;

1.115 sierteelt:
de teelt van opgaande sierbeplanting als heesters en struiken;

1.116 silo:
een bouwwerk ten behoeve van opslagdoeleinden;

1.117 souterrain:
de geheel of gedeeltelijk onder de grond gelegen ruimten van een gebouw;

1.118 stacaravan:
een zelfstandig verrijdbaar bouwwerk, bestaande uit een lichte constructie en uit lichte materialen met wielas, dat naar de aard en de inrichting is bedoeld voor recreatief dag- en/of nachtverblijf, die gedurende meerdere jaren op een kampeerterrein op dezelfde plaats blijft staan en als kampeermiddel valt aan te merken;

1.119 strandpaviljoen:
een gebouw van demontabele constructie, waarin de bedrijfsuitoefening hoofdzakelijk gericht is op het verstrekken van dranken en maaltijden voor gebruik ter plaatse ten behoeve van de strandrecreatie;

1.120 tunnelkas:
elke constructie van hout, metaal of ander materiaal, welke met plastic of in gebruik daarmee overeenstemmend materiaal is afgedekt en dient als teeltondersteuning voor bedekte teelten of een naar de aard daarmee vergelijkbaar bouwwerk;

1.121 vaste woonplaats:
de plaats waar een persoon (en diens/haar gezin of een daarmee gelijk te stellen groep personen) gedurende een gedeelte van het jaar (ten minste 180 dagen), waaronder in ieder geval een aanzienlijk gedeelte (tenminste 50 dagen) van de maanden december, januari en februari, gehuisvest is;

1.122 veldschuur:
een vrij buiten een bouwperceel of bestemmingsvlak in het open veld staande schuur, die wordt gebruikt voor het bieden van schuilgelegenheid voor vee, de opslag van agrarisch materieel of agrarische producten en/of niet-agrarische opslag;

1.123 voorkeurgrenswaarde:
de bij een bestemmingsplan in acht te nemen maximale waarde voor de geluidsbelasting van geluidsgevoelige objecten, zoals deze rechtstreeks kan worden afgeleid uit de Wet geluidhinder en/of het Besluit geluidhinder;

1.124 vuurwerkbedrijf:
een bedrijf dat in hoofdzaak is gericht op de vervaardiging of assemblage of de handel in vuurwerk, c.q. de opslag van vuurwerk en/of de daarvoor benodigde stoffen;

1.125 weekend- en/of verblijfsrecreatie:
het doorbrengen van één of meer nachten buiten de vaste woonplaats, uitgezonderd sociale bezoeken aan familie, vrienden, kennissen en zakenbezoeken;

1.126 woning:
een gebouw, uitsluitend bedoeld voor niet-recreatieve bewoning of een uitsluitend voor niet-recreatieve bewoning bedoeld gedeelte van een gebouw:

1.127 woonhuis:

een gebouw, dat één woning omvat, dan wel twee of meer naast elkaar en/of geheel of gedeeltelijk boven elkaar gelegen woningen omvat en dat qua uiterlijke verschijningsvorm als een eenheid beschouwd kan worden.

Artikel 2 Wijze van meten

Bij toepassing van deze regels wordt als volgt gemeten:

2.1 de bouwhoogte van een bouwwerk:
vanaf het peil, zoals genoemd in artikel 1 lid 1.101, tot aan het hoogste punt van een gebouw of van een ander bouwwerk, met uitzondering van ondergeschikte bouwonderdelen, zoals schoorstenen, antennes, en naar de aard daarmee gelijk te stellen bouwonderdelen;

2.2 de dakhelling:
langs het dakvlak ten opzichte van het horizontale vlak;

2.3 de goothoogte van een bouwwerk:
vanaf het peil, zoals genoemd in artikel 1 lid 1.101, tot aan de bovenkant van de goot, c.q. de druiplijn, het boeibord, of een daarmee gelijk te stellen constructiedeel;

2.4 de inhoud van een bouwwerk:
tussen de onderzijde van de begane grondvloer of, indien aanwezig de onderzijde van de keldervloer, de buitenzijde van de gevels (en/of het hart van de scheidingsmuren) en de buitenzijde van daken en dakkapellen;

2.5 de oppervlakte van een bouwwerk:
tussen de buitenwerkse gevelvlakken en/of het hart van de scheidingsmuren, neerwaarts geprojecteerd op het gemiddelde niveau van het afgewerkte bouwterrein ter plaatse van het bouwwerk, dakoverstekken met een overschrijding van maximaal 1,00 m niet meegerekend;

2.6 de oppervlakte van een permanent woongedeelte:
de gebruiksoppervlakte overeenkomstig NEN 2580;

2.7 de vloeroppervlakte van een beroeps- en/of bedrijfsactiviteit:
de gebruiksoppervlakte overeenkomstig NEN 2580;

2.8 de oppervlakte van personeelsruimten:
de gebruiksoppervlakte overeenkomstig NEN 2580;

2.9 de breedte van randbeplanting/afschermende elzensingel
de breedte gemeten tussen de horizontale projectie van de buitenste stammen van de randbeplanting/elzenzingels;

2.10 de verticale diepte van een bouwwerk:
de diepte gemeten vanaf peil, zoals genoemd in artikel 1, lid 1.101, tot aan de onderzijde van de vloerconstructie van het ondergrondse bouwwerk.

Hoofdstuk 2 BESTEMMINGSREGELS

Artikel 3 Agrarisch

3.1 Bestemmingsomschrijving

De voor 'Agrarisch' aangewezen gronden zijn bestemd voor:

a. het agrarisch grondgebruik;
b. de uitoefening van het volwaardig grondgebonden agrarisch bedrijf, ter plaatse van de aanduiding "specifieke vorm van agrarisch - bouwperceel";
c. de uitoefening van het volwaardig grondgebonden agrarisch bedrijf, ter plaatse van de aanduidingen "specifieke vorm van agrarisch - bouwperceel" in ondergeschikte mate in combinatie met:
    1. een groepsaccommodatie, ter plaatse van de aanduiding "specifieke vorm van recreatie - groepsaccommodatie";
    2. standplaatsen voor kampeermiddelen, met uitzondering van stacaravans, ter plaatse van de aanduiding "kampeerterrein";
d. de uitoefening van een agrarisch deeltijdbedrijf, ter plaatse van de aanduiding "specifieke vorm van agrarisch - bouwperceel deeltijdbedrijf";
e. het wonen ten behoeve van de agrarische bedrijfsvoering, ter plaatse van de aanduiding "specifieke vorm van agrarisch - bouwperceel";
f. het behoud, het herstel en de ontwikkeling van natuurwaarden, ter plaatse van de aanduiding "natuurwaarden";
g. kleinschalige natuurontwikkeling;
h. een ijsbaan, ter plaatse van de aanduiding 'ijsbaan';
i. een postduivenvereniging, ter plaatse van de aanduiding "specifieke vorm van sport - postduivenvereniging";
j. een fietsenstalling, ter plaatse van de aanduiding "specifieke vorm van agrarisch - fietsenstalling";

met daaraan ondergeschikt:

k. het behoud, het herstel en de ontwikkeling van de landschappelijke, aardkundige en cultuurhistorische waarden van het open landschap;
l. nutsvoorzieningen;
m. extensief dagrecreatief medegebruik;
n. kleinschalige duurzame energiewinning;
o. erftoegangswegen, onverharde wegen en paden en agrarische kavelpaden;
p. bestaande openbare fiets- en wandelpaden;
q. sloten, vaarten, en daarmee gelijk te stellen waterlopen;
r. evenementen;
s. verblijfsrecreatieve appartementen of logiesverstrekking, voorzover ondergeschikt aan het wonen in het boerderijpand, ter plaatse van de aanduiding "specifieke vorm van agrarisch - bouwperceel";

met daarbijbehorende:

t. bedrijfsgebouwen, waaronder kassen, en overkappingen;
u. bestaande mestbassins;
v. bestaande voeropslagplaatsen;
w. bestaande (vaste) mestopslagplaatsen;
x. bestaande mestsilo's;
y. veldschuur, ter plaatse van de aanduiding "specifieke vorm van agrarisch - veldschuur";
z. bedrijfswoningen en bijbehorende bouwwerken bij bedrijfswoningen, al dan niet in combinatie met ruimte voor een aan-huis-verbonden beroep en/of een kleinschalige bedrijfsmatige activiteit;
aa. plattelandwoningen en bijbehorende bouwwerken bij plattelandswoningen, al dan niet in combinatie met ruimte voor een aan-huis-verbonden beroep en/of een kleinschalige bedrijfsmatige activiteit, ter plaatse van de aanduiding "specifieke vorm van wonen - plattelandswoning";
ab. tuinen, erven en terreinen ter plaatse van de aanduiding “specifieke vorm van agrarisch - bouwperceel”;
ac. paardrijbakken, ter plaatse van de aanduiding "specifieke vorm van agrarisch - paardrijbak";
ad. andere bouwwerken;

waarbij ter plaatse van de aanduiding "karakteristiek", de instandhouding van de bestaande karakteristieke waarden van de karakteristieke bouwwerken wordt nagestreefd.

3.2 Bouwregels

Deze bouwregels zijn eveneens van toepassing voor functies die na afwijken van de gebruiksregels aan de bestemming zijn toegevoegd.

3.2.1 Gebouwen en overkappingen ten behoeve van volwaardige agrarische bedrijven

Voor het bouwen van gebouwen en overkappingen gelden de volgende regels:

a. er zullen uitsluitend gebouwen en overkappingen ten behoeve van de in lid 3.1 onder b en c genoemde volwaardige agrarische bedrijven met de daarbijbehorende bedrijfswoningen worden gebouwd, alsmede één gebouw ten behoeve van een postduivenvereniging en veldschuren;
b. de gebouwen en overkappingen zullen uitsluitend binnen een bouwvlak ter plaatse van de aanduiding "specifieke vorm van agrarisch - bouwperceel" worden gebouwd, met uitzondering van:
    1. veldschuren, uitsluitend ter plaatse van de aanduiding "specifieke vorm van agrarisch - veldschuur";
    2. het gebouw ten behoeve van de postduivenvereniging, uitsluitend ter plaatse van de aanduiding "specifieke vorm van sport - postduivenvereniging";
    3. een fietsenstalling, uitsluitend ter plaatse van de aanduiding "specifieke vorm van agrarisch - fietsenstalling";
c. per bouwperceel mogen uitsluitend gebouwen en overkappingen ten behoeve van het ter plaatse gevestigde volwaardig grondgebonden agrarisch bedrijf worden gebouwd;
d. het aantal bedrijfswoningen zal ten hoogste één per bouwvlak bedragen, tenzij het gronden betreft:
    1. ter plaatse van de aanduiding "specifieke vorm van wonen - tweede bedrijfswoning", in welk geval een tweede bedrijfswoning is toegestaan;
    2. ter plaatse van de aanduiding "specifieke vorm van wonen - plattelandswoning", in welk geval ook een plattelandswoning is toegestaan;
e. de afstand van een bedrijfswoning of plattelandswoning ten opzichte van de weg zal ten minste de bestaande afstand bedragen, dan wel in geval sprake is van de bouw van een bedrijfswoning op een plek waar eerder nog geen bedrijfswoning aanwezig was zal de geluidbelasting op de gevel van de bedrijfswoning

ten minste de voorkeursgrenswaarde bedragen;

f. ondergronds mag uitsluitend bij een bedrijfswoning worden gebouwd in de vorm van kelders en /of souterrains, met inachtneming van de volgende regels:
   1. de verticale diepte van een kelder of souterrain mag ten hoogste 3,50 m gemeten vanaf het peil bedragen;
   2. indien een kelder of souterrain (deels) buiten de buitenwerkse gevelvlakken van de bedrijfswoning wordt gebouwd mag de bouwhoogte ten hoogste 1,00 m bedragen;

g. ter plaatse van de aanduiding "specifieke vorm van agrarisch - veldschuur" zal het aantal veldschuren per aanduiding ten hoogste 1 bedragen;

h. de bedrijfsgebouwen, overkappingen en bijbehorende bouwwerken bij een bedrijfswoning of plattelandswoning zullen tenminste 3,00 m achter de naar de weg(en) gekeerde gevel(s) van de bedrijfswoning of plattelandswoning dan wel het verlengde daarvan worden gebouwd, tenzij bestaande bedrijfsgebouwen en bestaande overkappingen vóór de naar de weg(en) gekeerde gevel(s) van de bedrijfswoning zijn gebouwd, in welk geval de bestaande situering ten opzichte van de naar de weg(en) gekeerde gevel(s) van de bedrijfswoning geldt;

i. de afstand van bedrijfsgebouwen en overkappingen ten opzichte van de zijdelingse bouwperceelgrenzen zal ten minste 5,00 m bedragen;

j. de maatvoering van een gebouw of een overkapping zal voorts voldoen aan de eisen die in het volgende bouwschema zijn gesteld:

Functie van een gebouw	**Maximale oppervlakte**		**Goothoogte in m**	**Dakhelling in °**		**Bouwhoogte in m**
	per gebouw	gezamenlijk per bouwperceel	max.	min.	max.	max.
Bedrijfsgebouw of overkapping	-	-	5,00	15	60	12,00
Kassen	-	500 m²	4,00	-	30	7,00
Bedrijfswoning of plattelandswoning	150 m²	-	4,00	30	60	8,50
Bijbehorende bouwwerken bij de bedrijfswoning of plattelandswoning	-	50 m²	3,00	-	60	6,00
Gebouw ten behoeve van postduiven-vereniging	bestaand	-	bestaand	-	-	bestaand
Veldschuur	bestaand	-	bestaand	-	-	bestaand
Fietsenstalling		250 m2	5,50	-	-	8,00

3.2.2 Gebouwen en overkappingen ten behoeve van agrarische deeltijdbedrijven

Voor het bouwen van gebouwen en overkappingen gelden de volgende regels:

a. er zullen uitsluitend gebouwen en overkappingen ten behoeve van de in lid 3.1 onder d genoemde agrarische deeltijdbedrijven bedrijven worden gebouwd;

b. de gebouwen en overkappingen zullen uitsluitend binnen een bouwvlak, ter plaatse van de aanduiding "specifieke vorm van agrarisch - bouwperceel deeltijdbedrijf" worden gebouwd;
c. per bouwvlak mogen uitsluitend gebouwen en overkappingen ten behoeve van het ter plaatse gevestigde grondgebonden agrarisch deeltijdbedrijf worden gebouwd;
d. er zullen geen bedrijfswoningen worden gebouwd;
e. het aantal bedrijfsgebouwen of overkappingen zal per bouwperceel ten hoogste 1 bedragen;
f. de oppervlakte van een bedrijfsgebouw of een overkapping zal ten hoogste 250 m² bedragen, tenzij de bestaande oppervlakte meer bedraagt, in welk geval de oppervlakte ten hoogste de bestaande oppervlakte zal bedragen;
g. de goothoogte van het bedrijfsgebouw of de overkapping zal ten hoogste 4,00 m bedragen;
h. de dakhelling van het bedrijfsgebouw of de overkappingen zal ten minste 15° en ten hoogste 60° bedragen;
i. de bouwhoogte van het bedrijfsgebouw of de overkapping zal ten hoogste 6,00 m bedragen.

3.2.3 Andere bouwwerken bij agrarische deeltijdbedrijven

Voor het bouwen van andere bouwwerken gelden de volgende regels:
a. de erf- en terreinafscheidingen zullen uitsluitend ter plaatse van de aanduiding "specifieke vorm van agrarisch - bouwperceel deeltijdbedrijf" worden gebouwd;
b. er zullen uitsluitend erf- en terreinafscheidingen worden opgericht;
c. de bouwhoogte van erf- en terreinafscheidingen zal ten hoogste 1,00 m bedragen, met dien verstande dat de bouwhoogte van erf- en terreinafscheidingen binnen de bouwpercelen achter de voorgevel van de bedrijfsgebouw(en) ten hoogste 2,00 m zal bedragen.

3.2.4 Overige andere bouwwerken

Voor het bouwen van overige andere bouwwerken gelden de volgende regels:
a. mest- of sleufsilo's, mestplaten en mestbassins zullen uitsluitend worden gebouwd ter plaatse van de aanduiding "bouwvlak", tenzij ter plaatse van:
    1. de aanduiding "specifieke vorm van agrarisch - mestsilo", in welk geval een mestsilo buiten een bouwvlak mag worden gebouwd;
    2. de aanduiding "specifieke vorm van agrarisch - kuilplaten", in welk geval kuilplaten buiten een bouwvlak mogen worden gebouwd;
b. er zullen geen andere bouwwerken in de zin van bouwwerken ten behoeve van de opwekking van windenergie, reclamemasten en paardrijbakken worden gebouwd, tenzij ter plaatse van de aanduiding "specifieke vorm van agrarisch - paardrijbak", in welk geval ter plaatse van de aanduiding het aantal paardrijbakken ten hoogste één zal bedragen;
c. de bouwhoogte van een mest- of sleufsilo of een mestbassin zal, exclusief afdekking, ten hoogste 5,00 m bedragen;
d. de bouwhoogte van erf- en terreinafscheidingen zal ten hoogste 1,00 m bedragen, met dien verstande dat de bouwhoogte van erf- en terreinafscheidingen binnen de bouwpercelen achter de voorgevel van de bedrijfswoning(en) of de bedrijfsgebouw(en) ten hoogste 2,00 m zal bedragen;
e. de bouwhoogte van overige andere bouwwerken binnen het bouwvlak zal ten hoogste 15,00 m bedragen;
f. de bouwhoogte van overige andere bouwwerken buiten het bouwvlak zal ten hoogste 1,50 m bedragen;
g. de bouwhoogte van overige andere bouwwerken ten behoeve van een ijsbaan, ter plaatse van de aanduiding "ijsbaan", zal ten hoogste 10,00 m bedragen;
h. de plaatsing van tijdelijke boog- en gaaskassen is niet toegestaan.

3.3 Afwijken van de bouwregels

3.3.1 Mestvergistingsinstallatie

Met een omgevingsvergunning kan worden afgeweken van het bepaalde in 3.2.1 onder a en c en toestaan dat bouwwerken ten behoeve van het vergisten van mest en het verhandelen van de daarbij vrijkomende energie bij een agrarisch bedrijf worden gebouwd, mits:

a. deze afwijking uitsluitend wordt verleend ten behoeve van mestvergisting en de verhandeling van de daarbij vrijkomende energie als ondergeschikte tak bij een agrarisch bedrijf;
b. de gezamenlijke oppervlakte van de bouwwerken ten hoogste 2.500 m² zal bedragen;
c. de bouwhoogte van een mest- en/of organische (bij)productvergistingsinstallatie ten hoogste 10,00 m zal bedragen;
d. er randbeplanting wordt aangebracht ten behoeve van een goede landschappelijke inpassing;
e. geen onevenredige afbreuk wordt gedaan aan de milieusituatie, de woonsituatie, de natuurlijke en landschappelijke waarden, de cultuurhistorische en aardkundige waarden, het bebouwingsbeeld en de gebruiksmogelijkheden van de aangrenzende gronden;
f. tevens de in lid 3.5.1 genoemde afwijking wordt verleend.

3.3.2 Ondergeschikte tweede tak

Met een omgevingsvergunning kan worden afgeweken van het bepaalde in 3.2.1 onder a en c in die zin dat gebouwen, overkappingen en andere bouwwerken ten behoeve van een ondergeschikte tweede tak worden gebouwd, mits:

a. de gezamenlijke bedrijfsvloeroppervlakte binnen de gebouwen ten behoeve van een ondergeschikte tweede tak per agrarisch bedrijf ten hoogste 500 m² zal bedragen;
b. met een erfinrichtingsplan wordt aangetoond dat de ontwikkeling op een zorgvuldige wijze landschappelijk wordt ingepast;
c. tevens de in 3.5.2 genoemde omgevingsvergunning voor afwijking wordt verleend.

3.3.3 Situering bedrijfsgebouwen, overkappingen en bijbehorende bouwwerken bij een bedrijfswoning

Met een omgevingsvergunning kan worden afgeweken van het bepaalde in 3.2.1 onder h in die zin dat een bedrijfsgebouw, overkapping en/of bijbehorende bouwwerk bij een bedrijfswoning minder dan 3,00 m achter de voorgevel van de bedrijfswoning dan wel het verlengde daarvan wordt gebouwd, mits:

- geen onevenredige afbreuk wordt gedaan aan de woonsituatie en het straat- en bebouwingsbeeld.

3.3.4 Goothoogte bedrijfsgebouwen

Met een omgevingsvergunning kan worden afgeweken van het bepaalde in 3.2.1. onder j in die zin dat de goothoogte van de bedrijfsgebouwen wordt vergroot tot ten hoogste 8,00 m, mits:

a. deze omgevingsvergunning uitsluitend wordt verleend als gevolg van milieumaatregelen en/of ten behoeve van het verbeteren van het dierenwelzijn;
b. deze afwijking niet wordt toegepast ten behoeve van de bouw van gestapelde stallen;
c. er ten behoeve van de vergroting van de goothoogte, in verband met het bestaande bebouwingsbeeld en een zorgvuldige landschappelijke inpassing, een inpassingsplan wordt opgesteld;
d. geen onevenredige afbreuk wordt gedaan aan de landschappelijke waarden, het bebouwingsbeeld, en de gebruiksmogelijkheden van de aangrenzende gronden.

3.3.5 Afwijkende bouwvormen

Met een omgevingsvergunning kan worden afgeweken van het bepaalde in 3.2.1 onder j in die zin dat bedrijfsgebouwen worden gebouwd in de vorm van serrestallen of naar de aard daarmee gelijk te stellen bedrijfsgebouwen, mits:

a. er ten behoeve van de situering van de stal in verband met het bestaande bebouwingsbeeld en een zorgvuldige landschappelijke inpassing, een inpassingsplan wordt opgesteld;
b. geen onevenredige afbreuk wordt gedaan aan het bebouwingsbeeld, de natuurlijke en landschappelijke waarden, de cultuurhistorische en aardkundige waarden en de gebruiksmogelijkheden van de aangrenzende gronden.

3.3.6 Vergroten gebouwen ten behoeve van deeltijdbedrijven

Met een omgevingsvergunning kan worden afgeweken van het bepaalde in 3.2.2 onder f in die zin dat de oppervlakte van een bedrijfsgebouw of een overkapping ten behoeve van een agrarisch deeltijdbedrijf, ter plaatse van de aanduiding "specifieke vorm van agrarisch - bouwperceel deeltijdbedrijf", wordt vergroot tot ten hoogste 400 m², mits:

a. het agrarisch deeltijdbedrijf enige mate van bedrijfsmatigheid en ten minste 5 hectare grond in eigendom dan wel voor ten minste 6 jaar in pacht heeft;
b. er een bedrijfstechnische noodzaak is voor de vergroting van het bedrijfsgebouw of de overkapping;
c. er ten behoeve van een goede landschappelijke inpassing een erfinrichtingsplan wordt opgesteld;
d. geen onevenredige afbreuk wordt gedaan aan het bebouwingsbeeld, de natuurlijke en landschappelijke waarden, de cultuurhistorische en aardkundige waarden en de gebruiksmogelijkheden van de aangrenzende gronden.

3.3.7 Mestopslag buiten bouwvlak

Met een omgevingsvergunning kan worden afgeweken van het bepaalde in 3.2.4 onder a in die zin dat mest- of sleufsilo's, -platen en -bassins buiten het bouwvlak worden gebouwd, mits:

a. de mest- of sleufsilo, de mestplaat of het mestbassin direct aansluitend op het bouwvlak wordt gesitueerd;
b. de gezamenlijke oppervlakte van mest- of sleufsilo's, mestplaten of mestbassins ten hoogste 500 m² per agrarisch bedrijf zal bedragen;
c. de gezamenlijke oppervlakte van mestplaten zal per agrarisch bedrijf ten hoogste 200 m² bedragen;
d. de bouwhoogte van een mest- of sleufsilo ten hoogste 5,00 m zal bedragen;
e. de bouwhoogte van afschermende bouwwerken dan wel de randen van een mestplaat of een mestbassin ten hoogste 2,00 m zal bedragen;
f. er ten behoeve van een goede landschappelijke inpassing een erfinrichtingsplan wordt opgesteld;
g. tevens de in lid 3.5.4 genoemde afwijking wordt toegepast;
h. geen onevenredige afbreuk wordt gedaan aan de milieusituatie, de natuurlijke en landschappelijke waarden, de cultuurhistorische en aardkundige waarden en de gebruiksmogelijkheden van de aangrenzende gronden.

3.3.8 Paardrijbakken

Met een omgevingsvergunning kan worden afgeweken van het bepaalde in 3.2.4 onder b in die zin dat paardrijbakken worden toegestaan, mits:

- tevens de in lid 3.5.7 bedoelde omgevingsvergunning is verleend.

3.4 Specifieke gebruiksregels

3.4.1 Voorwaardelijke verplichting Jelmeraweg 4 Ballum

Ter plaatse van de aanduiding 'specifieke vorm van agrarisch - voorwaardelijke verplichting' mogen de gronden en bouwwerken niet eerder in gebruik worden genomen dan nadat een goede ruimtelijke inpassing en aankleding van het terrein is gerealiseerd, hetgeen tot uitdrukking komt door de juiste toepassing van materiaal en de aanplant van groen en bomen, zoals opgenomen als ruimtelijke inpassing in bijlage 5.

3.4.2 Strijdig gebruik

Tot een gebruik, strijdig met deze bestemming, wordt in ieder geval gerekend:

a. het gebruik van de gronden en bouwwerken ten behoeve van de plaatsing van een mestvergistingsinstallatie of een daarmee gelijk te stellen bouwwerk, anders dan waarvoor in het verleden planologische medewerking is verleend;
b. het gebruik van de gronden en bouwwerken voor niet-agrarische bedrijvigheid, anders dan waarvoor in het verleden planologische medewerking is verleend;
c. het opslaan van mest en/of overige landbouwproducten buiten het bouwperceel;
d. het gebruik van de gronden en bouwwerken ten behoeve van verblijfsrecreatieve voorzieningen met uitzondering van verblijfsrecreatief medegebruik op de wijze van twee verblijfsrecreatieve eenheden per agrarisch bouwperceel en:
    1. ter plaatse van de aanduiding "specifieke vorm van recreatie - groepsaccommodatie" het gebruik van de gronden en bouwwerken als groepsaccommodatie, zodanig dat:
        - de gezamenlijke gebruiksoppervlakte van bedrijfsgebouwen ten behoeve van een groepsaccommodatie meer dan 1.000 m² zal bedragen;
        - er meer dan het bestaande aantal slaapplaatsen aanwezig is;
    2. ter plaatse van de aanduiding "kampeerterrein" het gebruik van gronden als standplaats voor kampeermiddelen, zodanig dat:
        - er meer dan 25 kampeermiddelen worden geplaatst;
        - er kampeermiddelen worden geplaatst buiten de periode van 15 maart tot en met 31 oktober;
        - het parkeren niet op eigen erf plaatsvindt;
e. het gebruik van de gronden en bouwwerken ten behoeve van detailhandel, anders dan productiegerichte detailhandel en detailhandel waarvoor in het verleden planologische medewerking is verleend;
f. het gebruik van een bedrijfswoning of plattelandswoning voor meer dan één huishouden;
g. het splitsen van een bedrijfswoning of plattelandswoning zodanig dat er meer dan één woning ontstaat;
h. het gebruik van de gronden en bouwwerken ten behoeve van beroepsuitoefening aan huis c.q. bedrijfsmatige activiteiten in bedrijfswoningen, of plattelandswoningen mits:
    1. de bedrijfsvloeroppervlakte ten behoeve van een beroepsuitoefening aan huis c.q. bedrijfsmatige activiteiten in bedrijfswoningen minder bedraagt dan 30% van de oppervlakte van de bedrijfswoning of plattelandswoning met bijbehorende bouwwerken op een bouwperceel, met een maximum oppervlakte van 50 m²;
    2. de woonfunctie behouden blijft;
    3. degene die de activiteiten in de bedrijfswoning of plattelandswoning uitvoert, bewoner van de bedrijfswoning of plattelandswoning is;
    4. er geen detailhandel plaatsvindt;
    5. de activiteiten niet meldingplichtig of vergunningplichtig zijn ingevolge de Wet milieubeheer

respectievelijk de Wet algemene bepalingen omgevingsrecht;

6. de verkeers- en parkeerdruk in de naaste omgeving niet onevenredig toeneemt;

i. het gebruik van vrijstaande bijbehorende bouwwerken voor bewoning en/of de uitoefening van een beroep of een bedrijf;

j. het gebruik van gronden buiten de bouwpercelen ten behoeve van sierteelt, fruitteelt, bosbouw, houtteelt of overige opgaande meerjarige teeltvormen;

k. het aanplanten van bebossing en/of opgaande beplanting anders dan ten behoeve van erfbeplanting, wegbeplanting, schuilgelegenheid voor vee en/of beplanting die noodzakelijk is ten behoeve van grondverbetering;

l. het aanbrengen van verharding voor ontsluitingswegen van agrarische bedrijven buiten het bouwvlak anders dan ten behoeve van het agrarisch gebruik of de noodzakelijke bereikbaarheid van bebouwde percelen;

m. het gebruik van bedrijfsgebouwen zodanig dat de lichtuitstraling vanuit de bedrijfsgebouwen meer dan 150 lux bedraagt. In geval in de bestaande situatie de lichtuitstraling meer bedraagt, dan moet boven de 150 lux de lichtuitstraling vanuit de bedrijfsgebouwen tussen 20.00 uur en 6.00 uur met tenminste 90% worden gereduceerd;

n. het gebruik van de gronden ten behoeve van exploratieboringen;

o. het gebruik van gronden in de zin van de aanleg van een paardrijbak met de daarbijbehorende andere bouwwerken;

p. het wijzigen van het bestaande aantal dierplaatsen, bestaande diersoorten en/of bestaande stalsystemen;

q. het gebruik van de gronden zonder instandhouding van de ruimtelijke inpassing en aankleding van het terrein zoals bedoeld in lid 3.4.1.

3.5 Afwijken van de gebruiksregels

3.5.1 Mestvergisting

Met een omgevingsvergunning kan worden afgeweken van het bepaalde in lid 3.4.2 onder a in die zin dat de uitoefening van een agrarisch bedrijf wordt gecombineerd met het vergisten van mest en het verhandelen van de daarbij vrijkomende energie, indien er sprake is van de volgende wijze van mestvergisting:

- het bedrijf verwerkt eigen geproduceerde mest en voegt eigen en/of van derden afkomstige co-substraten toe; de co-vergiste mest wordt op de tot het bedrijf behorende gronden gebruikt en/of naar derden afgevoerd;

mits:

a. de gronden zijn voorzien van een bouwvlak;

b. er geen sprake is van onevenredige schade voor de aangrenzende (agrarische) bedrijven, in die zin dat de bedrijven in hun ontwikkelingsmogelijkheden worden beperkt;

c. de gezamenlijke inhoud van de bouwwerken ten behoeve van de (bedrijfseigen) mest- en/of organische (bij)productvergisting ten hoogste 25.000 m^3 zal bedragen;

d. de capaciteit van de vergisting ten hoogste 100 ton per dag bedraagt;

e. er sprake is van een bouwvlak, gelegen aan een weg die berekend is op zwaar verkeer;

f. geen onevenredige afbreuk wordt gedaan aan de milieusituatie, de natuurlijke en landschappelijke waarden, de cultuurhistorische en aardkundige waarden, de verkeersveiligheid en de gebruiksmogelijkheden van de aangrenzende gronden.

3.5.2 Ondergeschikte tak

Met een omgevingsvergunning kan worden afgeweken van het bepaalde in lid 3.4.2 onder b in die zin dat de uitoefening van een agrarisch bedrijf wordt gecombineerd met een ondergeschikte tweede tak in de vorm van de in Bijlage 2 opgenomen bedrijvigheid, mits:

a. de gronden ter plaatse zijn voorzien van een bouwvlak;
b. er geen sprake is van onevenredige schade voor de aangrenzende (agrarische) bedrijven, in die zin dat de bedrijven in hun ontwikkelingsmogelijkheden worden beperkt;
c. niet meer dan 400 m² ten tijde van de verleende omgevingsvergunning wordt gebruikt ten behoeve van de ondergeschikte tweede tak of de deeltijdfunctie;
d. er sprake is van een ligging aan een weg die geschikt is voor een eventuele toename van (zwaar) verkeer;
e. er voldoende parkeergelegenheid op het eigen perceel aanwezig is;
f. alle activiteiten ten behoeve van de uitoefening van de toegelaten bedrijvigheid, waaronder opslag, binnen bestaande bebouwing wordt ondergebracht.
g. geen onevenredige afbreuk wordt gedaan aan de milieusituatie, de woonsituatie, de verkeersveiligheid en de gebruiksmogelijkheden van de aangrenzende gronden.

3.5.3 Deeltijdfunctie

Met een omgevingsvergunning kan worden afgeweken van het bepaalde in lid 3.4.2 onder b in die zin dat de uitoefening van een agrarisch bedrijf wordt gecombineerd met een deeltijdfunctie in de vorm van de in Bijlage 2 opgenomen bedrijvigheid, mits:

a. de gronden ter plaatse zijn voorzien van een bouwvlak;
b. er geen sprake is van onevenredige schade voor de aangrenzende (agrarische) bedrijven, in die zin dat de bedrijven in hun ontwikkelingsmogelijkheden worden beperkt;
c. niet meer dan 400 m² ten tijde van de verleende omgevingsvergunning wordt gebruikt ten behoeve van de ondergeschikte tweede tak of de deeltijdfunctie;
d. er sprake is van een ligging aan een weg die geschikt is voor een eventuele toename van (zwaar) verkeer;
e. er voldoende parkeergelegenheid op het eigen perceel aanwezig is;
f. alle activiteiten ten behoeve van de uitoefening van de toegelaten bedrijvigheid, waaronder opslag, binnen bestaande bebouwing wordt ondergebracht. Bij boerengolf mag eveneens de bijbehorende gronden worden gebruikt;
g. geen onevenredige afbreuk wordt gedaan aan de milieusituatie, de woonsituatie, de verkeersveiligheid en de gebruiksmogelijkheden van de aangrenzende gronden.

3.5.4 Mestopslag buiten bouwvlak

Met een omgevingsvergunning kan worden afgeweken van het bepaalde in lid 3.4.2 onder c in die zin dat gronden en bouwwerken buiten het bouwvlak worden gebruikt voor het opslaan van mest, mits;

a. dit om bedrijfseconomische, ontsluitings- of milieuredenen, bijvoorbeeld vanwege de nabijheid van woningen, noodzakelijk is;
b. de opslag van de mest direct aansluitend aan het bouwvlak plaatsvindt;
c. geen onevenredige afbreuk wordt gedaan aan de milieusituatie, de landschappelijke, natuurlijke, aardkundige en cultuurhistorische waarden, de verkeersveiligheid en de gebruiksmogelijkheden van de aangrenzende gronden;

3.5.5 Inwoning

Met een omgevingsvergunning kan worden afgeweken van het bepaalde in lid 3.4.2 onder f in die zin dat een bedrijfswoning al dan niet in combinatie met interne bouwactiviteiten wordt gebruikt voor meer dan één huishouden, mits:

a. deze afwijking uitsluitend wordt toegepast ten behoeve van de huisvesting van een tweede (huishouden van een) persoon;
b. de huisvesting van een tweede (huishouden van een) persoon noodzakelijk is voor het constante toezicht op het agrarisch bedrijf dan wel de huisvesting noodzakelijk is in verband met de continuïteit en duurzaamheid van het bedrijf als volwaardig meermansbedrijf;
c. de bestaande bouwmassa niet wordt vergroot en er niet meer dan twee bedrijfswoningen worden gevestigd;
d. er geen sprake is van onevenredige schade voor de aangrenzende (agrarische) bedrijven, in die zin dat de bedrijven in hun ontwikkelingsmogelijkheden worden beperkt;
e. geen onevenredige afbreuk wordt gedaan aan de gebruiksmogelijkheden van de aangrenzende gronden.

3.5.6 Opgaande meerjarige teeltvormen

Met een omgevingsvergunning kan worden afgeweken van het bepaalde in lid 3.4 onder j in die zin dat de gronden worden gebruikt voor fruitteelt of daarmee vergelijkbare overige opgaande meerjarige teeltvormen, mits:

a. deze vergunning uitsluitend wordt verleend indien de gronden aansluiten op de dorpskommen dan wel bestaande opgaande landschapselementen;
b. een minimale afstand van 10,00 m wordt aangehouden tot aangrenzende agrarische productiegronden en woon- en recreatiebestemmingsgrenzen in verband met schaduwwerking;
c. met een inpassingsplan wordt aangetoond dat de ontwikkeling op een zorgvuldige wijze landschappelijk wordt ingepast, waarbij de mogelijkheden voor mitigatie en vervolgens compensatie van natuurwaarden en herbegrenzing van beheergebieden in het kader van de EHS worden betrokken;
d. geen onevenredige afbreuk wordt gedaan aan landschappelijke, natuurlijke, aardkundige, geomorfologische en cultuurhistorische waarden, de woonsituatie en de gebruiksmogelijkheden van aangrenzende gronden.

3.5.7 Paardrijbakken

Met een omgevingsvergunning kan worden afgeweken van het bepaalde in lid 3.4.2 onder o in die zin dat gronden worden gebruikt voor de aanleg van een paardrijbak, mits:

a. de paardrijbak bij een agrarisch bedrijf op een afstand van ten hoogste 100 m uit de dichtstbijzijnde gevel van de bedrijfswoning ten behoeve van het eigen gebruik wordt aangelegd;
b. de paardrijbak anders dan bij een agrarisch bedrijf wordt aangelegd op een afstand van ten hoogste 100 m uit de dichtstbijzijnde gevel van de bedrijfswoning of het woonhuis, ten behoeve waarvan de paardrijbak voor het eigen gebruik wordt aangelegd;
c. de paardrijbak zoveel mogelijk uit het zicht van de openbare weg wordt gesitueerd en landschappelijk wordt ingepast;
d. er vanwege de paardrijbak geen hinder (geur, geluid, licht en stof) wordt veroorzaakt voor nabijgelegen woningen van derden;
e. de afstand van de paardrijbak ten minste 50 m tot de bestemmingsgrens van de betreffende woning bedraagt.

3.5.8 uitbreiding en/of wijziging bestaande aantal dierplaatsen, bestaande diersoorten en bestaande stalsystemen

Met een omgevingsvergunning kan worden afgeweken van het bepaalde in lid 3.4.2 onder p voor de uitbreiding en/of wijziging van het bestaande aantal dierplaatsen en/of bestaande diersoorten en/of bestaande stalsystemen, indien:

a. de uitbreiding en/of wijziging niet leidt tot een toename van de bestaande ammoniakemissie van de betreffende veehouderij;
b. de wijziging niet leidt tot een toename van de bestaande stikstofdepositie binnen Natura 2000-gebieden ten gevolge van de betreffende veehouderij, dan wel;
c. de toename van stikstof depositie vanaf de betreffende veehouderij en de bijbehorende gronden niet leidt tot een overschrijding dan wel verdere overschrijding van de kritische depositiewaarden voor verzuringsgevoelige habitats binnen Natura 2000-gebieden.

3.6 Omgevingsvergunning voor het uitvoeren van een werk, geen bouwwerk zijnde, en van werkzaamheden

3.6.1 Vergunningplicht

Voor de volgende werken, geen bouwwerken zijnde, en werkzaamheden is een omgevingsvergunning vereist:

a. het ontgronden, afgraven, egaliseren, diepploegen en ophogen van gronden buiten het bouwperceel;
b. het dempen, graven, verdiepen en verbreden van sloten en andere watergangen;
c. het scheuren en frezen van grasland;
d. het aanbrengen van drainage;
e. het verharden van onverharde wegen en paden en perceel- en/of kaveloontsluitingswegen buiten het bouwperceel met een grotere breedte dan 4,00 m;
f. het aanleggen van voorzieningen ten behoeve van het extensief dagrecreatief medegebruik en/of het educatief medegebruik;
g. het aanleggen van ondergrondse of bovengrondse transport-, energie- en/of telecommunicatiekabels en/of -leidingen;
h. het verrichten van seismologisch onderzoek;
i. het geheel of gedeeltelijk verwijderen van bouwwerken, ter plaatse van de aanduiding "karakteristiek".

3.6.2 Uitzonderingen

Het bepaalde in lid 3.6.1 is niet van toepassing op werken en werkzaamheden welke:

a. het normale onderhoud en/of het normaal agrarisch gebruik betreffen;
b. reeds in uitvoering zijn op het tijdstip van het van kracht worden van dit plan.

3.6.3 Toetsingscriteria a t/m e, g en h

De omgevingsvergunningen kunnen slechts worden verleend indien geen onevenredige afbreuk wordt gedaan aan de natuurlijke, landschappelijke, aardkundige en cultuurhistorische waarden van het open landschap.

3.6.4 Toetsingscriteria f

De omgevingsvergunningen kunnen slechts worden verleend indien:

a. geen onevenredige afbreuk wordt gedaan aan de natuurlijke, landschappelijke, aardkundige en cultuurhistorische waarden van het open landschap;
b. er rekening gehouden wordt met het weidevogelkansgebied en het NNN en bij ontwikkelingen in het weidevogelkansgebied en het NNN, vooraf advies wordt ingewonnen bij provincie Fryslân;

3.6.5 Toetsingscriteria i

De omgevingsvergunning kan worden verleend, mits:

a. de bouwtechnische kwaliteit dusdanig slecht is dat hergebruik in alle redelijkheid niet mogelijk is;
b. het delen van een bouwwerk betreft, die op zichzelf niet als karakteristiek vallen aan te merken, en door verwijderen daarvan geen onevenredige aantasting van de karakteristieke hoofdvorm plaatsvindt.

Artikel 4 Bedrijf

4.1 Bestemmingsomschrijving

De voor 'Bedrijf' aangewezen gronden zijn bestemd voor:

a. bedrijfsgebouwen en overkappingen, ten behoeve van bedrijven, welke zijn genoemd in Bijlage 1 onder de categorieën 1 en 2, alsmede:
   1. een bierbrouwerij, inclusief bijbehorende horeca en detailhandel, ter plaatse van de aanduiding "specifieke vorm van bedrijf - bierbrouwerij";
   2. een kaasboerderij waar kaas wordt gemaakt en verkocht in combinatie met ijs en bijbehorend assortiment, alsmede in ondergeschikte mate in combinatie met zaalverhuur en bijbehorende horeca, ter plaatse van de aanduiding "specifieke vorm van bedrijf - kaasboerderij";
   3. een strandrittenverhuurbedrijf, ter plaatse van de aanduiding "specifieke vorm van bedrijf - strandrittenverhuurbedrijf";

   niet zijnde geluidzoneringsplichtige inrichtingen, risicovolle inrichtingen en/of vuurwerkbedrijven;

met daaraan ondergeschikt:

b. kleinschalige duurzame energiewinning;
c. wegen en paden;
d. water;

met de daarbijbehorende:

e. bedrijfswoningen en bijbehorende bouwwerken bij bedrijfswoningen, al dan niet in combinatie met ruimte voor:
   1. een aan-huis-verbonden beroep en/of een kleinschalige bedrijfsmatige activiteit;
   2. verblijfsrecreatieve appartementen of logiesverstrekking, voorzover ondergeschikt aan het wonen;
f. tuinen, erven en terreinen;
g. een zend- en ontvangstinstallatie, ter plaatse van de aanduiding "zend-/ontvangstinstallatie";
h. andere bouwwerken;

waarbij ter plaatse van de aanduiding "karakteristiek", de instandhouding van de bestaande karakteristieke waarden van de karakteristieke bouwwerken wordt nagestreefd.

4.2 Bouwregels

Deze bouwregels zijn eveneens van toepassing voor functies die na afwijken van de gebruiksregels aan de bestemming zijn toegevoegd.

4.2.1 Gebouwen en overkappingen

Voor het bouwen van de in lid 4.1 onder a en e bedoelde bouwwerken gelden de volgende regels:

a. per bestemmingsvlak mogen uitsluitend bouwwerken ten behoeve van het ter plaatse gevestigde bedrijf worden gebouwd;
b. het aantal bedrijfswoningen zal ten hoogste één per bestemmingsvlak bedragen, tenzij het gronden betreft ter plaatse van de aanduiding "bedrijfswoning uitgesloten", in welk geval geen bedrijfswoning is toegestaan;
c. de gebouwen en overkappingen zullen binnen een bouwvlak worden gebouwd;
d. de afstand van een bedrijfswoning ten opzichte van de weg zal ten minste de bestaande afstand bedragen, dan wel in geval sprake is van de bouw van een bedrijfswoning op een plek waar eerder nog geen

bedrijfswoning aanwezig was zal de geluidbelasting op de gevel van de bedrijfswoning ten minste de voorkeursgrenswaarde bedragen;

e. ondergronds mag uitsluitend bij een bedrijfswoning worden gebouwd in de vorm van kelders en /of souterrains, met inachtneming van de volgende regels:
   1. de verticale diepte van een kelder of souterrain mag ten hoogste 3,50 m gemeten vanaf het peil bedragen;
   2. indien een kelder of souterrain (deels) buiten de buitenwerkse gevelvlakken van de bedrijfswoning wordt gebouwd mag de bouwhoogte ten hoogste 1,00 m bedragen;
f. bedrijfsgebouwen, bijbehorende bouwwerken en overkappingen zullen tenminste 3,00 m achter de naar de weg(en) gekeerde gevel(s) van de bedrijfswoning dan wel het verlengde daarvan worden gebouwd;
g. de maatvoering van een gebouw of een overkapping zal voorts voldoen aan de eisen die in het volgende bouwschema zijn gesteld:

Functie van een gebouw	**Maximale oppervlakte**		**Goothoog te in m**	**Dakhelling in °**		**Bouwhoogte in m**
	per gebouw	gezamenlijk per bouwperceel	max.	min.	max.	max.
Bedrijfsgebouw of overkapping	bestaand	bestaand	5,50	15	60	10,00
Bedrijfswoning	150 m²	-	3,50	30	60	8,50
Bijbehorende bouwwerken bij de bedrijfswoning	-	50 m²	3,00	-	60	6,00

4.2.2 Andere bouwwerken

Voor het bouwen van andere bouwwerken gelden de volgende regels:

a. er zullen geen andere bouwwerken in de zin van bouwwerken ten behoeve van de opwekking van windenergie, reclamemasten en paardrijbakken worden gebouwd;
b. de bouwhoogte van erf- en terreinafscheidingen zal ten hoogste 1,00 m bedragen, met dien verstande dat de bouwhoogte van erf- en terreinafscheidingen achter de voorgevel van de bedrijfswoning(en) of de bedrijfsgebouw(en) ten hoogste 2,00 m zal bedragen;
c. een zend-/ontvangstinstallatie zal uitsluitend worden gebouwd, ter plaatse van de aanduiding "zend-/ontvangstinstallatie";
d. de bouwhoogte van een zend-/ontvangstinstallatie zal ten hoogste 40,00 m bedragen;
e. de bouwhoogte van overige andere bouwwerken zal ten hoogste 10,00 m bedragen.

4.3 Afwijken van de bouwregels

4.3.1 Vergroten bestaande oppervlakte bedrijfsgebouwen en overkappingen

Met een omgevingsvergunning kan worden afgeweken van het bepaalde in lid 4.2.1 onder g in die zin dat bestaande oppervlakte bedrijfsgebouwen en overkappingen worden vergroot, mits:

a. de bestaande oppervlakte van bedrijfsgebouwen en overkappingen tot ten hoogste 50% wordt vergoot;
b. de vergroting van de gebouwen en overkappingen binnen het bestaande bouwvlak worden gerealiseerd;
c. er randbeplanting wordt aangebracht ten behoeve van een goede landschappelijke inpassing;

d. er rekening gehouden wordt met het weidevogelkansgebied en het NNN en bij ontwikkelingen in het weidevogelkansgebied en het NNN, vooraf advies wordt ingewonnen bij provincie Fryslân;
e. geen onevenredige afbreuk wordt gedaan aan de milieusituatie, de woonsituatie, de natuurlijke en landschappelijke waarden, de cultuurhistorische en aardkundige waarden, het bebouwingsbeeld en de gebruiksmogelijkheden van de aangrenzende gronden.

4.3.2 Paardrijbakken

Met een omgevingsvergunning kan worden afgeweken van het bepaalde in lid 4.2.2 onder a in die zin dat paardrijbakken worden toegestaan, mits:

a. er rekening gehouden wordt met het weidevogelkansgebied en het NNN en bij ontwikkelingen in het weidevogelkansgebied en het NNN, vooraf advies wordt ingewonnen bij provincie Fryslân;
b. tevens de in lid 4.5.3 bedoelde omgevingsvergunning is verleend.

4.4 Specifieke gebruiksregels

Tot een gebruik, strijdig met deze bestemming, wordt in ieder geval gerekend:

a. het gebruik van de gronden en bouwwerken voor andere bedrijvigheid dan bedoeld in lid 4.1 onder a;
b. het gebruik van de gronden en bouwwerken voor detailhandel, anders dan:
    1. de verkoop van kaas, ijs en bijbehorend assortiment ter plaatse van de aanduiding "specifieke vorm van bedrijf - kaasboerderij";
    2. de verkoop van bier en bijbehorend assortiment ter plaatse van de aanduiding "specifieke vorm van bedrijf - bierbrouwerij";
c. het splitsen van gedeelten van een bedrijfswoning zodanig dat er meer dan één woning ontstaat;
d. het gebruik van de gronden en bouwwerken ten behoeve van beroepsuitoefening aan huis c.q. bedrijfsmatige activiteiten in bedrijfswoningen, mits:
    1. de bedrijfsvloeroppervlakte ten behoeve van een beroepsuitoefening aan huis c.q. bedrijfsmatige activiteiten in bedrijfswoningen minder bedraagt dan 30% van de oppervlakte van de bedrijfswoning met bijbehorende bouwwerken op een bouwperceel, met een maximum oppervlakte van 50 m²;
    2. de woonfunctie behouden blijft;
    3. degene die de activiteiten in de bedrijfswoning uitvoert, bewoner van de bedrijfswoning is;
    4. er geen detailhandel plaatsvindt;
    5. de activiteiten niet meldingplichtig of vergunningplichtig zijn ingevolge de Wet milieubeheer respectievelijk de Wet algemene bepalingen omgevingsrecht;
    6. de verkeers- en parkeerdruk in de naaste omgeving niet onevenredig toeneemt;
e. het gebruik van vrijstaande bijbehorende bouwwerken voor bewoning of de uitoefening van een aan-huis-verbonden beroep;
f. het gebruik van de gronden voor exploratieboringen en/of exploitatieboringen;
g. het gebruik van de gronden ten behoeve van een paardrijbak;
h. het gebruik van gronden en bouwwerken voor recreatieve bewoning.

4.5 Afwijken van de gebruiksregels

4.5.1 Gelijkwaardige bedrijvigheid

Met een omgevingsvergunning kan worden afgeweken van het bepaalde in lid 4.4 onder a in die zin dat de gronden en bouwwerken worden gebruikt voor bedrijven welke naar de aard en de invloed op de omgeving vergelijkbaar zijn met de genoemde bedrijven, mits:

a. het niet betreft detailhandelsbedrijven, geluidzoneringsplichtige, risicovolle inrichtingen en/of

vuurwerkbedrijven;

b. zwaar verkeer of veel verkeer aantrekkende bedrijvigheid uitsluitend aan wegen die daarop zijn berekend, gevestigd wordt;
c. de aanwezige woonfunctie bij het bedrijf wordt gehandhaafd;
d. de bedrijfsvestiging plaatsvindt binnen de bestaande oppervlakte aan gebouwen;
e. geen onevenredige afbreuk wordt gedaan aan de milieusituatie, de woonsituatie en de gebruiksmogelijkheden van de aangrenzende gronden.

4.5.2 Productiegebonden detailhandel

Met een omgevingsvergunning kan worden afgeweken van het bepaalde in lid 4.4 onder b in die zin dat de gronden en gebouwen worden gebruikt voor de uitoefening van productiegebonden detailhandel, mits:

a. de bruto verkoopvloeroppervlakte ten hoogste 10% van de gezamenlijke oppervlakte aan bedrijfsgebouwen, met een maximum van 50 m², mag bedragen;
b. de functie vanuit de bestaande bebouwing moet worden uitgeoefend;
c. er sprake is van verkoop van ter plaatse bereide, verwerkte en/of toegepaste producten met een lokaal verzorgingsgebied;
d. geen onevenredige afbreuk wordt gedaan aan de woonsituatie, de verkeersveiligheid en de gebruiksmogelijkheden van de aangrenzende gronden.

4.5.3 Paardrijbakken

Met een omgevingsvergunning kan worden afgeweken van het bepaalde in lid 4.4 onder g in die zin dat gronden, voorzover gelegen binnen het bestemmingsvlak, worden gebruikt voor de aanleg van een paardrijbak, mits:

a. de paardrijbak zoveel mogelijk uit het zicht van de openbare weg wordt gesitueerd en goed landschappelijk wordt ingepast;
b. er vanwege de paardrijbak geen hinder (geur, geluid, licht en stof) wordt veroorzaakt voor nabijgelegen woningen van derden;
c. de afstand van de paardrijbak ten minste 50 m tot de bestemmingsgrens van de betreffende woning bedraagt;
d. er rekening gehouden wordt met het weidevogelkansgebied en het NNN en bij ontwikkelingen in het weidevogelkansgebied en het NNN, vooraf advies wordt ingewonnen bij provincie Fryslân;

4.5.4 Recreatie appartement of logiesgedeelte

Met een omgevingsvergunning kan worden afgeweken van het bepaalde in lid 4.4 onder h in die zin dat gronden en gebouwen worden gebruikt voor een recreatie appartement of logiesgedeelte, mits:

a. het appartement of logiesgedeelte zich in het woonhuis bevindt en direct toegankelijk is vanuit het woonhuis;
b. de verblijfsrecreatieve functie ondergeschikt is ten opzichte van de woonfunctie, zodanig dat:
    1. het aantal appartementen of logieseenheden ten hoogste één zal bedregen;
    2. indien het appartement of logiesgedeelte wordt gevestigd op de eerste verdieping van het woonhuis, de gebruiksoppervlakte van het appartement of het logiesgedeelte ten hoogste 70 m² zal bedragen;
    3. indien het appartement of het logiesgedeelte elders in of bij het woonhuis wordt gevestigd, de gebruiksoppervlakte van een appartement of logiesgedeelte niet meer bedraagt dan 40% van de totale gebruiksoppervlakte van het woonhuis met inbegrip van aangebouwde bijbehorende bouwwerken, met dien verstande dat de gebruiksoppervlakte van een appartement of logiesgedeelte ten hoogste 70 m² zal bedragen;
c. er overnachtingsmogelijkheid is voor ten hoogste 4 personen;

d. het parkeren op eigen erf plaatsvindt.

4.6 Omgevingsvergunning voor het uitvoeren van werken, geen bouwwerken zijnde, en werkzaamheden

4.6.1 Vergunningplichtig

Voor de volgende werken, geen bouwwerken zijnde, en werkzaamheden is een omgevingsvergunning vereist:

- het geheel of gedeeltelijk verwijderen van bouwwerken, ter plaatse van de aanduiding "karakteristiek".

4.6.2 Uitzondering

Het bepaalde in lid 4.6.1 is niet van toepassing op werken en werkzaamheden welke:

a. het normale onderhoud betreffen;
b. reeds in uitvoering zijn op het tijdstip van het van kracht worden van dit plan.

4.6.3 Toetsingscriteria

De omgevingsvergunning kan worden verleend, mits:

a. de bouwtechnische kwaliteit dusdanig slecht is dat hergebruik in alle redelijkheid niet mogelijk is;
b. het delen van een pand of bijbehorend bouwwerk betreft, die op zichzelf niet als karakteristiek vallen aan te merken, en door sloop daarvan geen onevenredige aantasting van de karakteristieke hoofdvorm plaatsvindt.

Artikel 5 Bedrijf - Agrarisch loonbedrijf

5.1 Bestemmingsomschrijving

De voor 'Bedrijf - Agrarisch loonbedrijf' aangewezen gronden zijn bestemd voor:

a. bedrijfsgebouwen en overkappingen ten behoeve van een agrarisch loonbedrijf, al dan niet in ondergeschikte mate in combinatie met een grondgebonden agrarische bedrijfsvoering, alsmede:
   1. een slopersbedrijf voor caravans, ter plaatse van de aanduiding "specifieke vorm van bedrijf - caravansloperij";

met daaraan ondergeschikt:

b. kleinschalige duurzame energiewinning;
c. wegen en paden;
d. water;

met de daarbijbehorende:

e. terreinen;
f. andere bouwwerken.

5.2 Bouwregels

5.2.1 Gebouwen en overkappingen

Voor het bouwen van de in lid 5.1 onder a en e bedoelde bouwwerken gelden de volgende regels:

a. per bestemmingsvlak mogen uitsluitend bouwwerken ten behoeve van het ter plaatse gevestigde agrarisch loonbedrijf worden gebouwd;
b. de gebouwen en overkappingen zullen binnen een bouwvlak worden gebouwd;
c. de maatvoering van een gebouw of een overkapping zal voorts voldoen aan de eisen die in het volgende bouwschema zijn gesteld:

Functie van een gebouw	**Maximale oppervlakte**		**Goothoogte in m**	**Dakhelling in °**		**Bouwhoogte in m**
	per gebouw	gezamenlijk per bouwperceel	max.	min.	max.	max.
Bedrijfsgebouw of overkapping	-	-	5,50	15	60	12,00

5.2.2 Andere bouwwerken

Voor het bouwen van andere bouwwerken gelden de volgende regels:

a. er zullen geen andere bouwwerken in de zin van bouwwerken ten behoeve van de opwekking van windenergie, reclamemasten en paardrijbakken worden gebouwd;
b. de bouwhoogte van erf- en terreinafscheidingen zal ten hoogste 2,00 m bedragen;
c. de bouwhoogte van overige andere bouwwerken zal ten hoogste 10,00 m bedragen.

5.3 Specifieke gebruiksregels

Tot een gebruik, strijdig met deze bestemming, wordt in ieder geval gerekend:

a. het gebruik van de gronden en bouwwerken voor detailhandel;
b. het gebruik van de gronden ten behoeve van een paardrijbak.

5.4 Afwijken van de gebruiksregels

5.4.1 Productiegebonden detailhandel

Met een omgevingsvergunning kan worden afgeweken van het bepaalde in lid 5.3 onder a in die zin dat de gronden en gebouwen worden gebruikt voor de uitoefening van productiegebonden detailhandel, mits:

a. de bruto verkoopvloeroppervlakte ten hoogste 10% van de gezamenlijke oppervlakte aan bedrijfsgebouwen, met een maximum van 50 m², mag bedragen;
b. de functie vanuit de bestaande bebouwing moet worden uitgeoefend;
c. er sprake is van verkoop van ter plaatse bereide, verwerkte en/of toegepaste producten met een lokaal verzorgingsgebied;
d. geen onevenredige afbreuk wordt gedaan aan de woonsituatie, de verkeersveiligheid en de gebruiksmogelijkheden van de aangrenzende gronden.

Artikel 6 Bedrijf - Delfstof- en energiewinning

6.1 Bestemmingsomschrijving

De voor "Bedrijf - Delfstof- en energiewinning" aangewezen gronden zijn bestemd voor:

a. terreinen ten behoeve van delfstoffenonderzoek en -winning, niet zijnde geluidszoneringsplichtige inrichtingen, risicovolle inrichtingen en/of vuurwerkbedrijven;

met daaraan ondergeschikt:

b. kleinschalige duurzame energiewinning, niet zijnde zonnepanelen;
c. wegen en paden;
d. water;

met de daarbijbehorende:

e. gebouwen en overkappingen;
f. terreinen;
g. andere bouwwerken.

6.2 Bouwregels

6.2.1 Gebouwen en overkappingen

Voor het bouwen van gebouwen en overkappingen gelden de volgende regels:

a. het bebouwingspercentage zal per bestemmingsvlak ten hoogste 10% bedragen;
b. de bouwhoogte van een gebouw of een overkapping zal ten hoogste 6,00 m bedragen.

6.2.2 Andere bouwwerken

Voor het bouwen van andere bouwwerken gelden de volgende regels:

a. er zullen geen andere bouwwerken in de zin van bouwwerken ten behoeve van de opwekking van windenergie en reclamemasten worden gebouwd;
b. de bouwhoogte van terreinafscheidingen zal ten hoogste 2,50 m bedragen;
c. de bouwhoogte van andere bouwwerken zal ten hoogste 10,00 m bedragen.

Artikel 7 Bedrijf - Drinkwaterbedrijf

7.1 Bestemmingsomschrijving

De voor 'Bedrijf - Drinkwaterbedrijf' aangewezen gronden zijn bestemd voor:

a. gebouwen en overkappingen ten behoeve van het produceren, zuiveren en ontharden van drinkwater;

met daaraan ondergeschikt:

b. kleinschalige duurzame energiewinning;
c. wegen en paden;
d. water;

met de daarbijbehorende:

e. terreinen;
f. andere bouwwerken.

7.2 Bouwregels

7.2.1 Gebouwen en overkappingen

Voor het bouwen van gebouwen en overkappingen gelden de volgende regels:

a. de gebouwen en overkappingen zullen binnen een bouwvlak worden gebouwd;
b. de goothoogte van een gebouw of overkapping zal ten hoogste 4,00 m bedragen;
c. de bouwhoogte van een gebouw of overkapping zal ten hoogste 8,00 m bedragen;
d. de dakhelling van een gebouw of overkapping zal ten hoogste 60° bedragen.

7.2.2 Andere bouwwerken

Voor het bouwen van andere bouwwerken gelden de volgende regels:

a. er zullen geen andere bouwwerken in de zin van bouwwerken ten behoeve van de opwekking van windenergie en reclamemasten worden gebouwd;
b. de bouwhoogte van terreinafscheidingen zal ten hoogste 2,50 m bedragen;
c. de bouwhoogte van overige andere bouwwerken zal ten hoogste 5,00 m bedragen.

Artikel 8 Bedrijf - Loonwerk- en aannemersbedrijf

8.1 Bestemmingsomschrijving

De voor 'Bedrijf - Loonwerk- en aannemersbedrijf' aangewezen gronden zijn bestemd voor:

a. gebouwen en overkappingen ten behoeve van:
   1. bedrijven die zijn genoemd in bijlage 1 onder de categorieën 1, 2, 3.1 en 3.2, met uitzondering van geluidszoneringsplichtige inrichtingen, risicovolle inrichtingen en/of vuurwerkbedrijven;
   2. een loonwerkbedrijf dat voorbereidt tot recycling van bouwpuin (malen, breken, mechanisch sorteren van bouw- en sloopafval, beton menggranulaat en asfalt), dat is genoemd in bijlage 1 onder de categorie 4.2 en een bedrijf dat groenafval composteert, dat is genoemd in bijlage 1 onder de categorieën 4.1 of 4.2, ter plaatse van de aanduiding "specifieke vorm van bedrijf - recycling en compostering";
   3. een bedrijfswoning, ter plaatse van de aanduiding “bedrijfswoning”, al dan niet in combinatie met ruimte voor verblijfsrecreatieve appartementen of logiesverstekking, voorzover ondergeschikt aan het wonen;
b. bijbehorende bouwwerken bij een bedrijfswoning;

met de daarbijbehorende:

c. tuinen, erven en terreinen;
d. kleinschalige duurzame energiewinning;
e. straten en paden;
f. parkeervoorzieningen;
g. groenvoorzieningen;
h. nutsvoorzieningen;
i. sloten, bermen en beplanting;
j. andere bouwwerken.

8.2 Bouwregels

8.2.1 Gebouwen en overkappingen

Voor het bouwen van de in lid 8.1 onder a genoemde gebouwen en overkappingen gelden de volgende regels:

a. een bedrijfswoning mag uitsluitend worden gebouwd ter plaatse van de aanduiding “bedrijfswoning”;
b. ondergronds mag uitsluitend bij een bedrijfswoning worden gebouwd in de vorm van kelders en /of souterrains, met inachtneming van de volgende regels:
   1. de verticale diepte van een kelder of souterrain mag ten hoogste 3,50 m gemeten vanaf het peil bedragen;
   2. indien een kelder of souterrain (deels) buiten de buitenwerkse gevelvlakken van de bedrijfswoning wordt gebouwd mag de bouwhoogte ten hoogste 1,00 m bedragen;
c. het bebouwingspercentage van het bestemmingsvlak zal ten hoogste 70% bedragen;
d. de goothoogte van de gebouwen en overkappingen zal ten hoogste 5,50 m bedragen;
e. de bouwhoogte van de gebouwen en overkappingen zal ten hoogste 12,00 m bedragen;
f. de dakhelling van een gebouw of overkapping zal ten hoogste 60° bedragen.

8.2.2 Bijbehorende bouwwerken bij een bedrijfswoning

Voor het bouwen van bijbehorende bouwwerken bij een bedrijfswoning gelden de volgende regels:

a. de bijbehorende bouwwerken zullen ten minste 3,00 m achter (het verlengde van) de naar de weg(en)

gekeerde gevel(s) van de bedrijfswoning worden gebouwd;
b. de gezamenlijke oppervlakte van de bijbehorende bouwwerken per bedrijfswoning zal ten hoogste 50 m² bedragen;
c. de goothoogte van de bijbehorende bouwwerken zal ten hoogste 3,00 m bedragen;
d. de bouwhoogte van de bijbehorende bouwwerken zal ten hoogste 6,50 m bedragen, mits:
    1. de bouwhoogte van de bijbehorende bouwwerken ten minste 1,00 m lager is dan de bouwhoogte van de bedrijfswoning;
e. indien de bijbehorende bouwwerken worden afgedekt met een kap, zal de dakhelling ten minste 30° en ten hoogste 60° bedragen.

8.2.3 Andere bouwwerken

Voor het bouwen van andere bouwwerken gelden de volgende regels:
a. er zullen geen andere bouwwerken in de zin van bouwwerken ten behoeve van de opwekking van windenergie, reclamemasten en paardrijbakken worden gebouwd;
b. de bouwhoogte van erf- en terreinafscheidingen zal ten hoogste 2,00 m bedragen, met dien verstande dat de hoogte van erf- en terreinafscheidingen vóór de naar de weg gekeerde gevel(s) van het hoofdgebouw c.q. het verlengde daarvan, ten hoogste 1,00 m zal bedragen;
c. de bouwhoogte van de overige andere bouwwerken zal ten hoogste 10,00 m bedragen.

8.3 Nadere eisen

Burgemeester en Wethouders kunnen nadere eisen stellen aan de plaats en afmetingen van de bouwwerken, ten behoeve van:
a. een goede woonsituatie;
b. een goede milieusituatie;
c. de verkeersveiligheid;
d. de sociale veiligheid; en
e. de gebruiksmogelijkheden van de aangrenzende gronden.

8.4 Specifieke gebruiksregels

Tot een gebruik, strijdig met deze bestemming, wordt in ieder geval gerekend:
a. het gebruik van de gronden en bouwwerken ten behoeve van detailhandel;
b. het gebruik van de gronden en bouwwerken ten behoeve van bedrijven, anders dan:
    1. de bedrijven genoemd in bijlage 1 onder de categorieën 1, 2, 3.1. en 3.2;
    2. een loonwerkbedrijf dat voorbereidt tot recycling van bouwpuin (malen, breken, mechanisch sorteren van bouw- en sloopafval, beton menggranulaat en asfalt), genoemd in bijlage 1 onder de categorie 4.2 en een bedrijf dat groenafval composteert, genoemd in bijlage 1 onder de categorieen 4.1 of 4.2, ter plaatse van de aanduiding "specifieke vorm van bedrijf - recycling en compostering";
c. het gebruik van gronden en bouwwerken ten behoeve van een mobiele puinbreker voor meer dan 10 dagen per jaar;
d. het gebruik van gronden en bouwwerken ten behoeve van de opslag van vervuilde grond zodanig dat meer dan 10.000 m³ vervuilde grond wordt opgeslagen;
e. het gebruik van gronden en bouwwerken ten behoeve van calamiteitenopslag zodanig dat meer dan 500 m³ wordt opgeslagen;
f. het gebruik van gronden en bouwwerken ten behoeve van de opslag van gevaarlijke stoffen, zoals asbest of verbrand afval, met uitzondering van calamiteitenopslag;

g. het gebruik van de gronden en bouwwerken ten behoeve van een bedrijf dat groenafval composteert zodanig dat de verwerkingscapaciteit meer bedraagt dan 100 ton per dag**;**
h. het gebruik van de gronden en bouwwerken voor recreatieve bewoning, tenzij de gronden ter plaatse zijn voorzien van de aanduiding bedrijfswoning", in welk geval:
    1. het aantal appartementen per aanduiding niet meer dan één mag bedragen;
    2. de appartementen niet in bijgebouwen mogen worden gevestigd;
    3. de gebruiksoppervlakte van een appartement niet meer mag bedragen dan 30% van de gezamenlijke begane vloeroppervlakte van de aanwezige bebouwing op het bouwperceel, met dien verstande dat de oppervlakte van een appartement ten hoogste 70 m² zal bedragen;
i. het in gebruik nemen van bouwwerken zonder realisatie en instandhouding van landschappelijke inpassing.

8.5 Afwijken van de gebruiksregels

8.5.1 Afwijken

Er kan met een omgevingsvergunning worden afgeweken van:

a. het bepaalde in lid 8.4 onder b in die zin dat tevens bedrijven worden gevestigd die naar de aard en invloed op de omgeving gelijk te stellen zijn met bedrijven genoemd in bijlage 1 onder de categorieën 1, 2, 3.1. en 3.2, mits:
    1. het gaat om bedrijven die niet zijn genoemd in bijlage 1, maar die qua milieubelasting gelijkwaardig zijn aan de bedrijven die wel worden genoemd, of bedrijven die wel zijn genoemd in bijlage 1 onder een hogere categorie dan 3.2, maar in een individueel geval een lagere milieubelasting hebben;
    2. het geen geluidszoneringsplichtige inrichtingen, risicovolle inrichtingen en/of vuurwerkbedrijven betreft.

8.5.2 Toetsingscriteria

De omgevingsvergunning mag uitsluitend worden verleend, mits geen onevenredige afbreuk wordt gedaan aan:

a. de milieusituatie;
b. de woonsituatie;
c. de gebruiksmogelijkheden van de aangrenzende gronden.

Artikel 9 Bedrijf - Milieustraat

9.1 Bestemmingsomschrijving

De voor 'Bedrijf - Milieustraat' aangewezen gronden zijn bestemd voor:

a. gebouwen en overkappingen ten behoeve van een vuiloverslagstation, niet zijnde een geluidzoneringsplichtige inrichting, een risicovolle inrichting en/of een vuurwerkbedrijf;

met daaraan ondergeschikt:

b. kleinschalige duurzame energiewinning;
c. wegen en paden;
d. water;

met de daarbijbehorende:

e. terreinen;
f. andere bouwwerken.

9.2 Bouwregels

9.2.1 Gebouwen en overkappingen

Voor het bouwen van gebouwen en overkappingen gelden de volgende regels:

a. er mogen uitsluitend gebouwen en overkappingen, niet zijnde bedrijfswoningen, ten behoeve van het ter plaatse gevestigde vuiloverslagstation worden gebouwd;
b. de gebouwen en overkappingen zullen binnen een bouwvlak worden gebouwd;
c. de goothoogte van een gebouw of een overkapping zal ten hoogste 5,00 m bedragen;
d. de bouwhoogte van een gebouw of overkapping zal ten hoogste 10,00 m bedragen.

9.2.2 Andere bouwwerken

Voor het bouwen van de andere bouwwerken gelden de volgende regels:

a. er zullen geen andere bouwwerken in de zin van bouwwerken ten behoeve van de opwekking van windenergie, reclamemasten en paardrijbakken worden gebouwd;
b. de bouwhoogte van terreinafscheidingen zal ten hoogste 2,00 m bedragen;
c. er zullen geen andere bouwwerken in de zin van bouwwerken ten behoeve van de opwekking van windenergie en reclamemasten worden gebouwd;
d. de bouwhoogte van overige andere bouwwerken zal ten hoogste 10,00 m bedragen.

Artikel 10 Bedrijf - Nutsvoorziening

10.1 Bestemmingsomschrijving

De voor 'Bedrijf - Nutsvoorziening' aangewezen gronden zijn bestemd voor:

a. gebouwen en overkappingen ten behoeve van de waterhuishouding en -zuivering, de energievoorziening, en naar de aard daarmee gelijk te stellen nutsvoorzieningen, niet zijnde geluidszoneringsplichtige inrichtingen, risicovolle inrichtingen en/of vuurwerkbedrijven;

met daaraan ondergeschikt:

b. kleinschalige duurzame energiewinning;
c. wegen en paden;
d. water;

met de daarbijbehorende:

e. terreinen;
f. andere bouwwerken;

waarbij ter plaatse van de aanduiding "karakteristiek", de instandhouding van de bestaande karakteristieke waarden van de karakteristieke bouwwerken wordt nagestreefd.

10.2 Bouwregels

10.2.1 Gebouwen en overkappingen

Voor het bouwen van gebouwen en overkappingen gelden de volgende regels:

a. de gebouwen en overkappingen zullen binnen een bouwvlak worden gebouwd;
b. de goothoogte van een gebouw of een overkapping zal ten hoogste 4,00 m bedragen;
c. de bouwhoogte van een gebouw of een overkapping zal ten hoogste 8,00 m bedragen;
d. de dakhelling van een gebouw of een overkapping zal ten hoogste 60° bedragen.

10.2.2 Andere bouwwerken

Voor het bouwen van andere bouwwerken gelden de volgende regels:

a. er zullen geen andere bouwwerken in de zin van bouwwerken ten behoeve van de opwekking van windenergie en reclamemasten worden gebouwd;
b. de bouwhoogte van terreinafscheidingen zal ten hoogste 2,00 m bedragen;
c. de bouwhoogte van overige andere bouwwerken zal ten hoogste 5,00 m bedragen.

10.3 Omgevingsvergunning voor het uitvoeren van werken, geen bouwwerken zijnde, en werkzaamheden

10.3.1 Vergunningplichtig

Voor de volgende werken, geen bouwwerken zijnde, en werkzaamheden is een omgevingsvergunning vereist:

- het geheel of gedeeltelijk verwijderen van bouwwerken, ter plaatse van de aanduiding "karakteristiek".

10.3.2 Uitzondering

Het bepaalde in lid 10.3.1 is niet van toepassing op werken en werkzaamheden welke:

a. het normale onderhoud betreffen;
b. reeds in uitvoering zijn op het tijdstip van het van kracht worden van dit plan.

10.3.3 Toetsingscriteria

De omgevingsvergunning kan worden verleend, mits:

a. de bouwtechnische kwaliteit dusdanig slecht is dat hergebruik in alle redelijkheid niet mogelijk is;
b. het delen van een pand of bijbehorend bouwwerk betreft, die op zichzelf niet als karakteristiek vallen aan te merken, en door sloop daarvan geen onevenredige aantasting van de karakteristieke hoofdvorm plaatsvindt.

Artikel 11 Bedrijf - Zonnepark

11.1 Bestemmingsomschrijving

De voor 'Bedrijf - Zonnepark' aangewezen gronden zijn bestemd voor:

a. het opwekken en opslaan van energie door middel van het omzetten van zonlicht in elektriciteit en/of warmte met gebruik van zonnepanelen, met de daarbij behorende voorzieningen;

met daaraan ondergeschikt:

b. het agrarisch grondgebruik;
c. extensief dagrecreatie en educatief medegebruik;
d. groenvoorzieningen, waaronder afschermende beplanting;
e. wegen en paden;
f. parkeervoorzieningen;
g. water;

met de daarbij behorende:

h. bedrijfsgebouwen en overkappingen;
i. andere bouwwerken.

11.2 Bouwregels

11.2.1 Bedrijfsgebouwen en overkappingen

Voor het bouwen van bedrijfsgebouwen en overkappingen gelden de volgende regels:

a. er zullen bedrijfsgebouwen en/of overkappingen worden gebouwd, uitsluitend ten behoeve van het opwekken, het opslaan en de distributie van duurzame energie, zoals transformatorhuisjes, schakelhuisjes en een inkoopstation;
b. de gezamenlijke oppervlakte van de bedrijfsgebouwen en overkappingen zal ten hoogste 250 m² bedragen;
c. de bouwhoogte van een bedrijfsgebouw of overkapping zal ten hoogste 3,00 m bedragen;

11.2.2 Andere bouwwerken

Voor het bouwen van zonnepanelen en de daarbij behorende voorzieningen gelden de volgende regels:

a. er zal ten hoogste één plaatsingssysteem worden toegepast;
b. de zonnepanelen zullen in één richting worden geplaatst;
c. de bouwhoogte van de zonnepanelen zal ten hoogste 2,00 m bedragen.

Voor het bouwen van overige andere bouwwerken geldt de volgende regel:

- de bouwhoogte van terreinafscheidingen zal ten hoogste 2,50 m bedragen.

11.3 Specifieke gebruiksregel

Tot een gebruik, strijdig met deze bestemming, wordt in ieder geval gerekend:

- het gebruik van de gronden ten behoeve van het opwekken en opslaan van energie door middel van het omzetten van zonlicht in elektriciteit en/of warmte met gebruik van zonnepanelen in geval de landschappelijke inpassing met duin, wetlands en groen, zoals opgenomen in de vergunning 14080 van 23 oktober 2014, niet langer in stand wordt gehouden dan wel zodanig wordt aangetast of vernield dat daarmee de landschappelijke inpassing teniet wordt gedaan.

Artikel 12 Groen

12.1 Bestemmingsomschrijving

De voor 'Groen' aangewezen gronden zijn bestemd voor:

a. grasvelden, ruigtes, bomen en struiken en naar de aard daarmee gelijk te stellen groenvoorzieningen;
b. het behoud, het herstel en de ontwikkeling van de landschappelijke waarden van de groengebieden;

met daaraan ondergeschikt:

c. het extensief agrarisch medegebruik;
d. paden;
e. nutsvoorzieningen;
f. water;

met de daarbijbehorende:

g. andere bouwwerken.

12.2 Bouwregels

12.2.1 Gebouwen en overkappingen

Op of in deze gronden zullen geen gebouwen en overkappingen worden gebouwd.

12.2.2 Andere bouwwerken

Voor het bouwen van andere bouwwerken geldt de volgende regels:

a. er zullen geen andere bouwwerken in de zin van bouwwerken ten behoeve van de opwekking van windenergie, reclamemasten en paardrijbakken worden gebouwd;
b. de bouwhoogte van andere bouwwerken zal ten hoogste 2,00 m bedragen.

12.3 Specifieke gebruiksregels

Tot een gebruik, strijdig met deze bestemming, wordt in ieder geval gerekend:

a. het opslaan van mest en/of andere landbouwproducten;
b. het dempen van sloten, poelen en/of andere waterlopen en/of -partijen;
c. het gebruik van gronden en bouwwerken ten behoeve van verblijfsrecreatieve voorzieningen.

Artikel 13 Horeca

13.1 Bestemmingsomschrijving

De voor 'Horeca' aangewezen gronden zijn bestemd voor:

a. bedrijfsgebouwen en overkappingen ten behoeve van:
   1. horecabedrijven, niet zijnde bars en bar-/dancings, ter plaatse van de aanduiding "specifieke vorm van horeca - horecabedrijf";
   2. een restaurant, ter plaatse van de aanduiding "specifieke vorm van horeca - restaurant";
   3. appartementen, ter plaatse van de aanduiding "specifieke vorm van horeca - appartementen";
   4. een hostel, ter plaatse van de aanduiding "specifieke vorm van horeca - hostel";

met daaraan ondergeschikt:

b. kleinschalige duurzame energiewinning;
c. wegen en paden;
d. water;

met de daarbijbehorende:

e. bedrijfswoningen en bijbehorende bouwwerken bij bedrijfswoningen, al dan niet in combinatie met ruimte voor:
   1. een aan-huis-verbonden beroep en/of een kleinschalige bedrijfsmatige activiteit;
   2. verblijfsrecreatieve appartementen of logiesverstrekking, voorzover ondergeschikt aan het wonen;
f. parkeervoorzieningen;
g. tuinen, erven en terreinen;
h. terrassen en overige verhardingen;
i. andere bouwwerken**.**

13.2 Bouwregels

Deze bouwregels zijn eveneens van toepassing voor functies die na afwijken van de gebruiksregels aan de bestemming zijn toegevoegd.

13.2.1 Gebouwen en overkappingen

Voor het bouwen van de in lid 13.1 onder a en e bedoelde bouwwerken gelden de volgende regels:

a. per bestemmingsvlak mogen uitsluitend bouwwerken ten behoeve van het ter plaatse gevestigde horecabedrijf worden gebouwd;
b. het aantal bedrijfswoningen zal ten hoogste één per bestemmingsvlak bedragen;
c. de gebouwen en overkappingen zullen binnen een bouwvlak worden gebouwd;
d. de afstand van een bedrijfswoning ten opzichte van de weg zal ten minste de bestaande afstand bedragen, dan wel in geval sprake is van de bouw van een bedrijfswoning op een plek waar eerder nog geen bedrijfswoning aanwezig was zal de geluidbelasting op de gevel van de bedrijfswoning ten minste de voorkeursgrenswaarde bedragen;
e. ondergronds mag uitsluitend bij een bedrijfswoning worden gebouwd in de vorm van kelders en /of souterrains, met inachtneming van de volgende regels:
   1. de verticale diepte van een kelder of souterrain mag ten hoogste 3,50 m gemeten vanaf het peil

bedragen;

2. indien een kelder of souterrain (deels) buiten de buitenwerkse gevelvlakken van de bedrijfswoning wordt gebouwd mag de bouwhoogte ten hoogste 1,00 m bedragen;

f. bedrijfsgebouwen, bijbehorende bouwwerken en overkappingen zullen tenminste 2,00 m achter de naar de weg(en) gekeerde gevel(s) van de bedrijfswoning dan wel het verlengde daarvan worden gebouwd;

g. de maatvoering van een gebouw of een overkapping zal voorts voldoen aan de eisen die in het volgende bouwschema zijn gesteld:

Functie van een gebouw	**Maximale oppervlakte**		**Goothoogte in m**	**Dakhelling in °**		**Bouwhoogte in m**
	per gebouw	gezamenlijk per bouwperceel *	max.	min.	max.	max.
Bedrijfsgebouwen of overkappingen 13.1 onder a sub 1	-	800 m²	3,00	-	60	9,00
Bedrijfsgebouwen of overkappingen 13.1 onder a sub 2	-	300 m²	4,00	30	60	9,00
Bedrijfsgebouwen of overkappingen 13.1 onder a sub 3	-	1.250 m²	4,50	-	60	8,00
Bedrijfsgebouwen of overkappingen 13.1 onder a sub 4	-	2.100 m²	5,00	-	60	8,00
Bedrijfswoning	150 m²	-	3,50	30	60	8,50
Bijbehorende bouwwerken bij de bedrijfswoning	-	50 m²	3,00	-	60	6,00

* tenzij de bestaande gezamenlijke oppervlakte meer bedraagt, in welk geval de gezamenlijke oppervlakte ten hoogste de bestaande gezamenlijke oppervlakte bedraagt.

13.2.2 Andere bouwwerken

Voor het bouwen van andere bouwwerken gelden de volgende regels:

a. er zullen geen andere bouwwerken in de zin van bouwwerken ten behoeve van de opwekking van windenergie, reclamemasten en paardrijbakken worden gebouwd;

b. de bouwhoogte van erf- en terreinafscheidingen zal ten hoogste 1,00 m bedragen, met dien verstande dat de bouwhoogte van erf- en terreinafscheidingen achter de voorgevel van de bedrijfswoning(en) of de bedrijfsgebouw(en) ten hoogste 2,00 m zal bedragen;

c. de bouwhoogte van reclamemasten zal ten hoogste 6,00 m bedragen;

d. de bouwhoogte van overige andere bouwwerken zal ten hoogste 10,00 m bedragen.

13.3 Afwijken van de bouwregels

13.3.1 Vergroten gezamenlijke oppervlakte gebouwen en overkappingen

Met een omgevingsvergunning kan worden afgeweken van het bepaalde in 13.2.1 onder g in die zin dat de gezamenlijke oppervlakte van een bedrijfsgebouw of een overkapping ten behoeve van een horecabedrijf, ter plaatse van de aanduiding "specifieke vorm van horeca - restaurant", wordt vergroot tot ten hoogste 500 m², mits:

a. de vergroting van de gezamenlijke oppervlakte binnen het bouwvlak plaatsvindt;
b. geen onevenredige afbreuk wordt gedaan aan het bebouwingsbeeld, de natuurlijke en landschappelijke waarden, de cultuurhistorische en aardkundige waarden en de gebruiksmogelijkheden van de aangrenzende gronden;
c. er rekening gehouden wordt met het weidevogelkansgebied en het NNN en bij ontwikkelingen in het weidevogelkansgebied en het NNN, vooraf advies wordt ingewonnen bij provincie Fryslân;

13.3.2 Paardrijbakken

Met een omgevingsvergunning kan worden afgeweken van het bepaalde in lid 13.2.2 onder a in die zin dat paardrijbakken worden toegestaan, mits:

a. er rekening gehouden wordt met het weidevogelkansgebied en het NNN en bij ontwikkelingen in het weidevogelkansgebied en het NNN, vooraf advies wordt ingewonnen bij provincie Fryslân;
b. tevens de in li d 13.5.1 bedoelde omgevingsvergunning is verleend.

13.4 Specifieke gebruiksregels

Tot een gebruik, strijdig met deze bestemming, wordt in ieder geval gerekend:

a. het gebruik van de gronden en bouwwerken voor detailhandel;
b. het gebruik van appartementen ten behoeve van permanente bewoning;
c. het splitsen van een bedrijfswoning zodanig dat er meer dan één woning ontstaat;
d. het gebruik van de gronden en bouwwerken ten behoeve van beroepsuitoefening aan huis c.q. bedrijfsmatige activiteiten in bedrijfswoningen, mits:
    1. de bedrijfsvloeroppervlakte ten behoeve van een beroepsuitoefening aan huis c.q. bedrijfsmatige activiteiten in bedrijfswoningen minder bedraagt dan 30% van de oppervlakte van de bedrijfswoning met bijbehorende bouwwerken op een bouwperceel, met een maximum oppervlakte van 50 m²;
    2. de woonfunctie behouden blijft;
    3. degene die de activiteiten in de bedrijfswoning uitvoert, bewoner van de bedrijfswoning is;
    4. er geen detailhandel plaatsvindt;
    5. de activiteiten niet meldingplichtig of vergunningplichtig zijn ingevolge de Wet milieubeheer respectievelijk de Wet algemene bepalingen omgevingsrecht;
    6. de verkeers- en parkeerdruk in de naaste omgeving niet onevenredig toeneemt;
e. het gebruik van vrijstaande bijbehorende bouwwerken voor bewoning of de uitoefening van een aan-huis-verbonden beroep;
f. het gebruik van de gronden ten behoeve van een paardrijbak;
g. het gebruik van gronden en bouwwerken voor recreatieve bewoning;

13.5 Afwijken van de gebruiksregels

13.5.1 Paardrijbakken

Met een omgevingsvergunning kan worden afgeweken van het bepaalde in 13.4 onder f in die zin dat gronden, voorzover gelegen binnen het bestemmingsvlak, worden gebruikt voor de aanleg van een paardrijbak, mits:

a. de paardrijbak zoveel mogelijk uit het zicht van de openbare weg wordt gesitueerd en goed landschappelijk wordt ingepast;
b. er vanwege de paardrijbak geen hinder (geur, geluid, licht en stof) wordt veroorzaakt voor nabijgelegen woningen van derden;
c. de afstand van de paardrijbak ten minste 50 m tot de bestemmingsgrens van de betreffende woning bedraagt;
d. er rekening gehouden wordt met het weidevogelkansgebied en het NNN en bij ontwikkelingen in het weidevogelkansgebied en het NNN, vooraf advies wordt ingewonnen bij provincie Fryslân;

13.5.2 Recreatie appartement of logiesgedeelte

Met een omgevingsvergunning kan worden afgeweken van het bepaalde in lid 13.4 onder g in die zin dat gronden en gebouwen worden gebruikt voor een recreatie appartement of logiesgedeelte, mits:

a. het appartement of logiesgedeelte zich in het woonhuis bevindt en direct toegankelijk is vanuit het woonhuis;
b. de verblijfsrecreatieve functie ondergeschikt is ten opzichte van de woonfunctie, zodanig dat:
    1. het aantal appartementen of logieseenheden ten hoogste één zal bedregen;
    2. indien het appartement of logiesgedeelte wordt gevestigd op de eerste verdieping van het woonhuis, de gebruiksoppervlakte van het appartement of het logiesgedeelte ten hoogste 70 m² zal bedragen;
    3. indien het appartement of het logiesgedeelte elders in of bij het woonhuis wordt gevestigd, de gebruiksoppervlakte van een appartement of logiesgedeelte niet meer bedraagt dan 40% van de totale gebruiksoppervlakte van het woonhuis met inbegrip van aangebouwde bijbehorende bouwwerken, met dien verstande dat de gebruiksoppervlakte van een appartement of logiesgedeelte ten hoogste 70 m² zal bedragen;
c. er overnachtingsmogelijkheid is voor ten hoogste 4 personen;
d. het parkeren op eigen erf plaatsvindt.

Artikel 14 Maatschappelijk - Begraafplaats

14.1 Bestemmingsomschrijving

De voor 'Maatschappelijk - Begraafplaats' aangewezen gronden zijn bestemd voor:

a. een begraafplaats;

met daaraan ondergeschikt:

b. groenvoorzieningen;

c. verhardingen;

met de daarbijbehorende:

d. gebouwen en overkappingen;

e. terreinen;

f. andere bouwwerken;

waarbij ter plaatse van de aanduiding "karakteristiek", de instandhouding van de bestaande karakteristieke waarden van de karakteristieke bouwwerken wordt nagestreefd.

14.2 Bouwregels

14.2.1 Gebouwen en overkappingen

Voor het bouwen van gebouwen en overkappingen gelden de volgende regels:

a. er mogen uitsluitend gebouwen en overkappingen, niet zijnde bedrijfswoningen, ten behoeve van de ter plaatse aanwezige begraafplaats worden gebouwd;

b. de gezamenlijke oppervlakte van de gebouwen en/of overkappingen zal per bestemmingsvlak ten hoogste 50 m² bedragen;

c. de goothoogte van een gebouw of een overkapping zal ten hoogste 4,00 m bedragen;

d. de bouwhoogte van een gebouw of overkapping zal ten hoogste 6,00 m bedragen.

14.2.2 Andere bouwwerken

Voor het bouwen van andere bouwwerken geldt de volgende regels:

a. er zullen geen andere bouwwerken in de zin van bouwwerken ten behoeve van de opwekking van windenergie, reclamemasten en paardrijbakken worden gebouwd;

a. de bouwhoogte van andere bouwwerken zal ten hoogste 2,50 m bedragen.

14.3 Omgevingsvergunning voor het uitvoeren van werken, geen bouwwerken zijnde, en werkzaamheden

14.3.1 Vergunningplichtig

Voor de volgende werken, geen bouwwerken zijnde, en werkzaamheden is een omgevingsvergunning vereist:

- het geheel of gedeeltelijk verwijderen van bouwwerken, ter plaatse van de aanduiding "karakteristiek".

14.3.2 Uitzondering

Het bepaalde in lid 14.3.1 is niet van toepassing op werken en werkzaamheden welke:

a. het normale onderhoud betreffen;

b. reeds in uitvoering zijn op het tijdstip van het van kracht worden van dit plan.

14.3.3 Toetsingscriteria

De omgevingsvergunning kan worden verleend, mits:

a. de bouwtechnische kwaliteit dusdanig slecht is dat hergebruik in alle redelijkheid niet mogelijk is;

b. het delen van een pand of bijbehorend bouwwerk betreft, die op zichzelf niet als karakteristiek vallen aan te

merken, en door sloop daarvan geen onevenredige aantasting van de karakteristieke hoofdvorm plaatsvindt.

Artikel 15 Maatschappelijk - Museum

15.1 Bestemmingsomschrijving

De voor 'Maatschappelijk - Museum' aangewezen gronden zijn bestemd voor:

a. een gebouw in de vorm van een bunker ten behoeve van een museale functie, in ondergeschikte mate in combinatie met aan de museumfunctie verwante vorm van ondergeschikte horeca;
b. een museale recreatiewoning, ter plaatsen van de aanduiding "recreatiewoning";

met daaraan ondergeschikt:

c. kleinschalige duurzame energiewinning;
d. wegen en paden;
e. nutsvoorzieningen;
f. water;

met de daarbijbehorende:

g. terreinen;
h. andere bouwwerken;

waarbij ter plaatse van de aanduiding "karakteristiek", de instandhouding van de bestaande karakteristieke waarden van de karakteristieke bouwwerken wordt nagestreefd.

15.2 Bouwregels

15.2.1 Gebouwen en overkappingen

Voor het bouwen van de in lid 15.1. onder a en b bedoelde gebouwen en overkappingen gelden de volgende regels:

a. per bestemmingsvlak mogen uitsluitend gebouwen en overkappingen ten behoeve van de ter plaatse gevestigde maatschappelijke voorziening en de recreatiewoning worden gebouwd;
b. er zal geen bedrijfswoning worden gebouwd;
c. de gebouwen en overkappingen zullen binnen een bouwvlak worden gebouwd;
d. de maatvoering van een gebouw of een overkapping zal voorts voldoen aan de eisen die in het volgende bouwschema zijn gesteld:

Functie van een gebouw	**Maximale oppervlakte**		**Goothoog te in m**	**Dakhelling in °**		**Bouwhoog te in m**
	per gebouw	gezamenlijk per bouwperceel	max.	min.	max.	max.
Een gebouw in de vorm van een bunker	bestaand	-	bestaande	bestaand	bestaand	bestaand
Recreatie woning	30 m²	-	3,00	30	60	8,00

15.2.2 Andere bouwwerken

Voor het bouwen van andere bouwwerken gelden de volgende regels:

a. er zullen geen andere bouwwerken in de zin van bouwwerken ten behoeve van de opwekking van windenergie, reclamemasten en paardrijbakken worden gebouwd;
b. de bouwhoogte van terreinafscheidingen zal ten hoogste 2,00 m bedragen;
c. de bouwhoogte van overige andere bouwwerken zal ten hoogste 10,00 m bedragen.

15.3 Specifieke gebruiksregels

Tot een gebruik, strijdig met deze bestemming, wordt in ieder geval gerekend:

a. het gebruik van de gronden en bouwwerken voor detailhandel;
b. het gebruik van de gronden en bouwwerken voor horecavoorzieningen anders dan ondergeschikte horeca ten dienste van de maatschappelijke functie;
c. het gebruik van de gronden ten behoeve van een paardrijbak**.**

15.4 Omgevingsvergunning voor het uitvoeren van werken, geen bouwwerken zijnde, en werkzaamheden

15.4.1 Vergunningplichtig

Voor de volgende werken, geen bouwwerken zijnde, en werkzaamheden is een omgevingsvergunning vereist:

- het geheel of gedeeltelijk verwijderen van bouwwerken, ter plaatse van de aanduiding "karakteristiek".

15.4.2 Uitzondering

Het bepaalde in lid 15.4.1 is niet van toepassing op werken en werkzaamheden welke:

a. het normale onderhoud betreffen;
b. reeds in uitvoering zijn op het tijdstip van het van kracht worden van dit plan.

15.4.3 Toetsingscriteria

De omgevingsvergunning kan worden verleend, mits:

a. de bouwtechnische kwaliteit dusdanig slecht is dat hergebruik in alle redelijkheid niet mogelijk is;
b. het delen van een pand of bijbehorend bouwwerk betreft, die op zichzelf niet als karakteristiek vallen aan te merken, en door sloop daarvan geen onevenredige aantasting van de karakteristieke hoofdvorm plaatsvindt.

Artikel 16 Maatschappelijke - Vuurtoren

16.1 Bestemmingsomschrijving

De voor 'Maatschappelijke - Vuurtoren' aangewezen gronden zijn bestemd voor:

a. een gebouw ten behoeve van een vuurtoren;

met daaraan ondergeschikt:

b. nuts- en communicatievoorzieningen;
c. kleinschalige duurzame energiewinning;
d. detailhandel in souvenirs en daarmee vergelijkbare zaken;
e. dagrecreatief medegebruik;
f. museale functie;

met daarbij behorende:

g. terreinen;
h. andere bouwwerken.

16.2 Bouwregels

16.2.1 Vuurtoren

Voor het bouwen van een vuurtoren geldt de volgende regel:

a. de vuurtoren zal binnen een bouwvlak worden gebouwd;
b. de bouwhoogte van de vuurtoren zal ten hoogste 60,00 m bedragen.

16.2.2 Andere bouwwerken

Voor het bouwen van andere bouwwerken geldt de volgende regels:

a. er zullen geen andere bouwwerken in de zin van bouwwerken ten behoeve van de opwekking van windenergie, reclamemasten en paardrijbakken worden gebouwd;
b. de bouwhoogte van de andere bouwwerken zal ten hoogste 5,00 m bedragen.

16.3 Specifieke gebruiksregels

Tot een gebruik, strijdig met deze bestemming, wordt in ieder geval gerekend:

a. het gebruik van gronden en bouwwerken ten behoeve van detailhandel, anders dan genoemd in lid 16.1;
b. het gebruik van gronden en bouwwerken ten behoeve van horecavoorzieningen;
c. het gebruik van gronden en gebouwen voor verblijfsrecreatieve voorzieningen.

Artikel 17 Natuur

17.1 Bestemmingsomschrijving

De voor 'Natuur' aangewezen gronden zijn bestemd voor:

a. het behoud, het beheer, het herstel en de ontwikkeling van de natuurlijke, aardkundige, cultuurhistorische en de landschappelijke waarden;
b. eendenkooien met de daarbijbehorende gebouwen en overkappingen ten behoeve van het dagrecreatief medegebruik, ter plaatse van de aanduiding “eendenkooi”;
c. een eendenvijver met de daarbijbehorende gebouwen en overkappingen ten behoeve van het dagrecreatief medegebruik, ter plaatse van de aanduiding "specifieke vorm van recreatie - eendenvijver";
d. de zeedefensie en waterkering;
e. sloten, plassen, dobbes, en daarmee gelijk te stellen water;
f. een klimbospark en paintballactiviteiten, ter plaatse van de aanduiding "specifieke vorm van recreatie - klimbospark en paintball";

met daaraan ondergeschikt:

g. waterhuishoudkundige voorzieningen, waaronder waterberging en beheer en onderhoud waterstaatswerken;
h. extensief dagrecreatief medegebruik en educatief medegebruik;
i. activiteiten ten behoeve van onderzoek en monitoring;
j. strandrecreatie, waaronder vissen en gemotoriseerd rijden;
k. bestaande verharde wegen, paden en strandopgangen;
l. onverharde paden;
m. nutsvoorzieningen;
n. evenementen;
o. ondergeschikte horeca, uitsluitend ter plaatse van de aanduiding "specifieke vorm van recreatie - activiteitenstrand 1" en "specifieke vorm van recreatie - klimbospark en paintball" ten behoeve van bestaande outdoorbedrijven;

met daarbijbehorende:

p. gebouwen en overkappingen ten behoeve van een strandpaviljoen, ter plaatse van de aanduiding "specifieke vorm van horeca - strandpaviljoen";
q. gebouwen ten behoeve van standbewaking, ter plaatse van de aanduiding "specifieke van recreatie - strandbewaking";
r. gebouwen en overkappingen ten behoeve van strandactiviteiten ter plaatse van de aanduiding "specifieke vorm van recreatie - activiteitenstrand 1" en "specifieke vorm van recreatie - activiteitenstrand 2";
s. een gebouw in de vorm van een vogelkijkhut, ter plaatse van de aanduiding "specifieke vorm van natuur - vogelkijkhut";
t. een gebouw in de vorm van een schuilhut ten behoeve van schuilen en educatieve voorzieningen, ter plaatse van de aanduiding "specifieke vorm van natuur - schuilhut";
u. een gebouw ten behoeve van een klimbospark en paintballactiviteiten, ter plaatse van de aanduiding "specifieke vorm van recreatie - klimbospark en paintball";

v. affakkelpijp, ter plaatse van de aanduiding "specifieke vorm van bedrijf - affakkelpijp";
w. een zend- en ontvangstinstallatie, ter plaatse van de aanduiding "zend-/ontvangstinstallatie";
x. andere bouwwerken, waaronder navigatiekenmerken;

waarbij ter plaatse van de aanduiding "karakteristiek", de instandhouding van de bestaande karakteristieke waarden van de karakteristieke bouwwerken wordt nagestreefd.

17.2 Bouwregels

17.2.1 Gebouwen en overkappingen

Op of in deze gronden zullen geen gebouwen en overkappingen, behoudens kooihuisjes, gebouwen en overkappingen ten behoeve van een eendenkooi, eendenvijver, strandpaviljoens, strandbewaking, vogelkijkhut, schuilhut, klimbos en paintballactiviteiten en strandrecreatie worden gebouwd.

17.2.2 Gebouwen en overkappingen ten behoeve van een eendenkooi

Voor het bouwen van gebouwen en overkappingen gelden de volgende regels:
a. de gebouwen en overkappingen zullen uitsluitend ter plaatse van de aanduiding "eendenkooi" worden gebouwd;
b. de gezamenlijke oppervlakte van de gebouwen en overkappingen zal ten hoogste 50 m² bedragen;
c. de hoogte van een gebouw of overkapping zal ten hoogste 5,00 m bedragen.

17.2.3 Gebouwen en overkappingen ten behoeve van een eendenvijver

Voor het bouwen van gebouwen en overkappingen gelden de volgende regels:
a. de gebouwen en overkappingen zullen ter plaatse van de aanduiding "specifieke vorm van recreatie - eendenvijver" binnen een bouwvlak worden gebouwd;
a. de gezamenlijke oppervlakte van de gebouwen en overkappingen zal ten hoogste 150 m² bedragen;
b. de hoogte van een gebouw of overkapping zal ten hoogste 5,00 m bedragen.

17.2.4 Strandpaviljoens

Voor het bouwen van gebouwen en overkappingen ten behoeve van een strandpaviljoen gelden de volgende regels:
a. een gebouw of een overkapping ten behoeve van een strandpaviljoen zal uitsluitend worden gebouwd, ter plaatse van de aanduiding 'specifieke vorm van horeca - strandpaviljoen';
b. ter plaatse van de aanduiding 'specifieke vorm van horeca - strandpaviljoen' mogen gebouwen of overkappingen ten behoeve van ten hoogste één strandpaviljoen worden gebouwd;
c. de oppervlakte van een gebouw of een overkapping ten behoeve van een strandpaviljoen, exclusief het daarbij behorende terras, zal ten hoogste 400 m² bedragen;
d. de gezamenlijke oppervlakte van een gebouw of een overkapping, inclusief het daarbij behorende terras, zal ten hoogste 800 m² bedragen;
e. de bouwhoogte van een gebouw of een overkapping ten behoeve van een strandpaviljoen zal, exclusief de hoogte van de palen, ten hoogste 5,50 m bedragen;
f. een strandpaviljoen moet worden voorzien van een kap, waarvan de dakhelling ten hoogste 30° zal bedragen.

17.2.5 Gebouwen ten behoeve van de strandbewaking

Voor het bouwen van gebouwen ten behoeve van de strandbewaking gelden de volgende regels:
a. de gebouwen zullen uitsluitend worden gebouwd op de bestaande locaties, ter plaatse van de aanduiding "specifieke vorm van recreatie - strandbewaking";

b. de gezamenlijke oppervlakte van de gebouwen per locatie, zal ten hoogste 100 m² bedragen;
c. de bouwhoogte van de gebouwen per locatie, zal ten hoogste 7,00 m bedragen.

17.2.6 Gebouw in de vorm van een vogelkijkhut

Voor het bouwen van een gebouw in de vorm van een vogelkijkhut gelden de volgende regels:

a. het gebouw zal uitsluitend worden gebouwd ter plaatse van de aanduiding "specifieke vorm van natuur - vogelkijkhut";
b. de oppervlakte van het gebouw zal ten hoogste 25 m² bedragen;
c. de bouwhoogte van het gebouw zal ten hoogste 5,00 m bedragen.

17.2.7 Gebouw in de vorm van een schuilhut

Voor het bouwen van een gebouw in de vorm van een schuilhut gelden de volgende regels:

a. het gebouw zal uitsluitend worden gebouwd ter plaatse van de aanduiding "specifieke vorm van natuur - schuilhut";
b. de oppervlakte van het gebouw zal ten hoogste 25 m² bedragen;
c. de bouwhoogte van het gebouw zal ten hoogste 5,00 m bedragen.

17.2.8 Gebouw ten behoeve van een klimbospark en paintballactiviteiten

Voor het bouwen van een gebouw ten behoeve van een klimbospark en paintballactiviteiten gelden de volgende regels:

a. het gebouw zal uitsluitend worden gebouwd ter plaatse van de aanduiding "specifieke vorm van recreatie - klimbospark en paintball";
b. de oppervlakte van het gebouw zal ten hoogste 120 m² bedragen;
c. de bouwhoogte van het gebouw zal ten hoogste 5,00 m bedragen.

17.2.9 Gebouwen en overkappingen ten behoeve van strandrecreatie

Voor het bouwen van gebouwen en overkappingen ten behoeve van strandrecreatie gelden de volgende regels:

a. de gebouwen en overkappingen zullen uitsluitend worden gebouwd ter plaatse van de aanduidingen "specifieke vorm van recreatie - activiteitenstrand 1" en "specifieke vorm van recreatie - activiteitenstrand 2";
b. ter plaatse van de aanduiding "specifieke vorm van recreatie - activiteitenstrand 1" zullen ten hoogste twee gebouwen of overkappingen worden gebouwd, met dien verstande dat de gezamenlijke oppervlakte van de gebouwen en overkappingen ten hoogste 150 m² zal bedragen, waarbij de gezamenlijke oppervlakte van de gebouwen en overkappingen, inclusief daarbij behorende terrassen, ten hoogste 250 m² zal bedragen;
c. ter plaatse van de aanduiding "specifieke vorm van recreatie - activiteitenstrand 2" zal ten hoogste één gebouw of overkapping worden gebouwd, met dien verstande dat de gezamenlijke oppervlakte van een gebouw of overkapping ten hoogste 150 m² bedragen, waarbij de gezamenlijke oppervlakte van een gebouw of overkapping, inclusief daarbij behorende terras, ten hoogste 200 m² zal bedragen;
d. de gebouwen en overkappingen zullen op palen worden gebouwd;
e. de bouwhoogte van een gebouw of overkapping zal, exclusief de hoogte van de palen, ten hoogste 3,50 m bedragen.

17.2.10 Andere bouwwerken

Voor het bouwen van andere bouwwerken gelden de volgende regels:

a. er zullen geen andere bouwwerken in de zin van bouwwerken ten behoeve van de opwekking van windenergie, reclamemasten en paardrijbakken worden gebouwd;
b. een affakkelpijp zal uitsluitend worden gebouwd, ter plaatse van de aanduiding "specifieke vorm van bedrijf - affakkelpijp";

c. de bouwhoogte van een affakkelpijp zal ten hoogste 50,00 m bedragen;
d. een zend- en ontvangstinstallatie zal uitsluitend worden gebouwd, ter plaatse van de aanduiding "zend-/ontvangstinstallatie";
e. de bouwhoogte van een zend- en ontvangstinstallatie zal ten hoogste 25,00 m bedragen;
f. de bouwhoogte van andere bouwwerken ten behoeve van het klimbospark, ter plaatse van de aanduiding "specifieke vorm van recreatie - klimbospark en paintball", zal ten hoogste 12,00 m bedragen;
a. de bouwhoogte van terreinafscheidingen zal ten hoogste 1,00 m bedragen;
b. de bouwhoogte van andere bouwwerken zal ten hoogste 5,00 m bedragen.

17.3 Afwijken van de bouwregels

17.3.1 Gebouwen en/of overkappingen ten behoeve van zeedefensie of natuur- en landschapsbeheer

Met een omgevingsvergunning kan worden afgeweken van het bepaalde in 17.2.1 in die zin dat niet voor bewoning bedoelde gebouwen en/of overkappingen ten behoeve van de zeedefensie en/of het natuur- en landschapsbeheer worden gebouwd, mits:

a. de oppervlakte van een gebouw of een overkapping ten hoogste 50,00 m² zal bedragen;
b. de goothoogte van een gebouw of een overkapping ten hoogste 3,00 m zal bedragen;
c. de dakhelling van een gebouw of een overkapping ten hoogste 60° zal bedragen.

17.3.2 Verplaatsing strandpaviljoens

Met een omgevingsvergunning kan worden afgeweken van het bepaalde in 17.2.4 in die zin dat de bestaande locatie van de strandpaviljoen kan worden verplaatst, mits:

a. de verplaatsing uitsluitend plaatsvindt binnen het gebied ter plaatse van de aanduiding "wetgevingzone - afwijkingsgebied 3";
b. bij verplaatsing een ecologische toets wordt uitgevoerd;
c. de provincie Fryslân te betrekken bij de verplaatsing.

17.4 Specifieke gebruiksregels

Tot een gebruik, strijdig met deze bestemming, wordt in ieder geval gerekend:

a. het opslaan van mest en/of andere landbouwproducten;
b. het gebruik van gronden en bouwwerken ten behoeve van verblijfsrecreatieve voorzieningen;
c. het omzetten van gras- en/of schraalland ten behoeve van een ander agrarisch gebruik;
d. het ploegen en frezen van gronden;
e. het gebruik van gebouwen ten behoeve van bewoning;
f. het gebruik van de stranden als parkeerterrein ten behoeve van het gebruik van de strandpaviljoens;
g. de opslag van goederen ten behoeve van de strandpaviljoens buiten de gebouwen. Opslag onder de strandpaviljoens, inclusief terras, is wel toegelaten onder de volgende voorwaarden:
    1. opslag is alleen toegestaan buiten het stormseizoen (1 oktober-1 april);
    2. opslag is voor eigen gebruik. Opslag voor derden is strijdig;
    3. gebruik van de opslagruimte ten behoeve van verkoop van horeca-gerelateerde zaken is strijdig;
    4. opslag dient minimaal 5 meter uit de buitenkant van het terras, met een loodrechte projectie naar beneden, gesitueerd te zijn;
    5. de hoogte van de opslag bedraagt maximaal 3 meter;
    6. de oppervlakte van de opslag bedraagt maximaal 200 m²;
h. de opslag van goederen ten behoeve van een activiteitenstrand buiten de daar toegelaten gebouwen. Opslag onder de gebouwen, inclusief terrassen, is wel toegelaten onder de volgende voorwaarden:

1. opslag is alleen toegestaan buiten het stormseizoen (1 oktober-1 april);
2. opslag is voor eigen gebruik. Opslag voor derden is strijdig;
3. opslagruimte dient onder het bouwwerk (terras en gebouw) gesitueerd te worden;
4. gebruik van de opslagruimte ten behoeve van verkoop van horeca-gerelateerde zaken is strijdig;
5. de oppervlakte van de opslag bedraagt maximaal 200 m², maar is niet groter dan het bestaande bouwwerk (gebouw en terras);

i. het gebruik van de gronden en bouwwerken voor zelfstandige horeca anders dan ondergeschikte horeca ten behoeve van outdoorbedrijven ter plaatse van:
   1. De Vleijen 8 te Nes;
   2. Westerpad 1a te Nes;
   3. Westerpad 1c te Nes;

j. het gebruik van de gronden en bouwwerken voor ondergeschikte horeca anders dan is opgenomen in de "Beleidsregel ondergeschikte horeca 2021";

k. het nalaten en/of het plegen van onderhoud en ingrepen, die de veiligheid van de zeekering in gevaar brengen;

l. het gebruik van de gronden voor exploratieboringen en/of seismologisch onderzoek;

m. het strandrijden dat niet in overeenstemming is met de regeling zoals opgenomen is in het beheersplan Natura 2000 gebieden;

n. het aanleggen, omleggen en/of verbreden verharde wegen, paden en strandopgangen;

o. het aanleggen, omleggen en/of verbreden van onverharde paden.

17.5 Afwijken van de gebruiksregels

Met een omgevingsvergunning kan worden afgeweken van het bepaalde in lid 17.4 onder n in die zin dat bestaande verharde wegen, paden en standopgangen worden gewijzigd en/of worden verplaatst, mits:

a. geen onevenredige afbreuk wordt gedaan aan de landschappelijke, natuurlijke, aardkundige en cultuurhistorische waarden het gebied;

b. geen nieuwe verharde wegen, paden en strandopgangen worden aangelegd.

17.6 Omgevingsvergunning voor het uitvoeren van werken, geen bouwwerken zijnde, en werkzaamheden

17.6.1 Vergunningplicht

Voor de volgende werken, geen bouwwerken zijnde, en werkzaamheden is een omgevingsvergunning vereist:

a. het ontgronden, af- en/of vergraven, egaliseren en/of ophogen van gronden;

b. het verwijderen van bomen en/of houtgewas, alsmede de verwijdering van bodem- en oevervegetaties;

c. het dempen, graven, verdiepen en/of verbreden van plassen, sloten en/of andere watergangen en/of -partijen;

d. het aanbrengen van drainage;

e. het aanleggen van voorzieningen ten behoeve van het extensief dagrecreatief medegebruik en/of het educatief medegebruik;

f. het aanleggen van ondergrondse of bovengrondse transport-, energie- en/of communicatieleidingen;

g. het geheel of gedeeltelijk verwijderen van bouwwerken, ter plaatse van de aanduiding "karakteristiek".

17.6.2 Uitzondering

Het bepaalde in lid 17.6.1 is niet van toepassing op werken en werkzaamheden die:

a. het normale onderhoud en/of het normale natuurbeheer betreffen;

b. passen binnen een beheersplan vastgesteld op basis van de Wet natuurbescherming

17.6.3 Toetsingscriteria a t/m f

De omgevingsvergunning kan slechts worden verleend, indien geen onevenredige afbreuk wordt gedaan aan de landschappelijke, de aardkundige, de natuurlijke en de cultuurhistorische waarden.

17.6.4 Toetsingscriteria g

De omgevingsvergunning kan worden verleend, mits:

a. de bouwtechnische kwaliteit dusdanig slecht is dat hergebruik in alle redelijkheid niet mogelijk is;
b. het delen van een bouwwerk betreft, die op zichzelf niet als karakteristiek vallen aan te merken, en door verwijderen daarvan geen onevenredige aantasting van de karakteristieke hoofdvorm plaatsvindt.

Artikel 18 Recreatie - Dagrecreatie

18.1 Bestemmingsomschrijving

De voor 'Recreatie - Dagrecreatie' aangewezen gronden zijn:

a. terreinen ten behoeve van de dagrecreatie;
b. water;
a. het behoud, het beheer, het herstel en de ontwikkeling van de natuurlijke, aardkundige, cultuurhistorische en de landschappelijke waarden;
b. een ijsbaan, ter plaatse van de aanduiding "ijsbaan";

met daaraan ondergeschikt:

c. kleinschalige duurzame energiewinning;
d. paden;

met de daarbijbehorende:

e. andere bouwwerken.

18.2 Bouwregels

18.2.1 Gebouwen en overkappingen

Er zullen geen gebouwen en overkappingen worden gebouwd.

18.2.2 Andere bouwwerken

Voor het bouwen van andere bouwwerken gelden de volgende regels:

a. er zullen geen andere bouwwerken in de zin van bouwwerken ten behoeve van de opwekking van windenergie en reclamemasten worden gebouwd;
b. de bouwhoogte van overige andere bouwwerken zal ten hoogste 5,00 m bedragen.

18.3 Omgevingsvergunning voor het uitvoeren van werken, geen bouwwerken zijnde, en werkzaamheden

18.3.1 Vergunningplicht

Voor de volgende werken, geen bouwwerken zijnde, en werkzaamheden is een omgevingsvergunning vereist:

a. het ontgronden, af- en/of vergraven, egaliseren en/of ophogen van gronden;
b. het verwijderen van bodem- en oevervegetaties;
c. het dempen, graven, verdiepen en/of verbreden van plassen, sloten en/of andere watergangen en/of -partijen;
d. het aanleggen, verharden en/of verbreden van paden;
e. het aanleggen van ondergrondse of bovengrondse transport-, energie- en/of communicatieleidingen.

18.3.2 Uitzondering

Het bepaalde in lid 18.3.1 is niet van toepassing op werken en werkzaamheden die:

a. het normale onderhoud en/of het normale natuurbeheer betreffen;
b. reeds in uitvoering zijn op het tijdstip van het van kracht worden van dit plan.

18.3.3 Toetsingscriteria

De omgevingsvergunning kan slechts worden verleend, indien geen onevenredige afbreuk wordt gedaan aan de landschappelijke, de aardkundige, de natuurlijke en de cultuurhistorische waarden.

Artikel 19 Recreatie - Groepsaccommodatie

19.1 Bestemmingsomschrijving

De voor 'Recreatie - Groepsaccommodatie' aangewezen gronden zijn bestemd voor:

a. bedrijfsgebouwen en overkappingen ten behoeve van de verblijfsrecreatie in de vorm van groepsaccommodaties en naar de aard daarmee gelijk te stellen verblijfsrecreatieve voorzieningen;

met daaraan ondergeschikt:

b. kleinschalige duurzame energiewinning;
c. wegen en paden;
d. water;

met de daarbijbehorende:

e. bedrijfswoningen en bijbehorende bouwwerken bij bedrijfswoningen, al dan niet in combinatie met ruimte voor een aan-huis-verbonden beroep en/of een kleinschalige bedrijfsmatige activiteit;
f. tuinen, erven en terreinen;
g. parkeervoorzieningen;
h. andere bouwwerken;

waarbij ter plaatse van de aanduiding "karakteristiek", de instandhouding van de bestaande karakteristieke waarden van de karakteristieke bouwwerken wordt nagestreefd.

19.2 Bouwregels

Deze bouwregels zijn eveneens van toepassing voor functies die na afwijken van de gebruiksregels aan de bestemming zijn toegevoegd.

19.2.1 Gebouwen en overkappingen

Voor het bouwen van de in lid 19.1 onder a en e bedoelde bouwwerken gelden de volgende regels:

a. per bestemmingsvlak mogen uitsluitend bouwwerken ten behoeve van het ter plaatse gevestigde bedrijf worden gebouwd;
b. het aantal bedrijfswoningen zal ten hoogste één per bestemmingsvlak bedragen, met dien verstande dat ter plaatse van de aanduiding 'bedrijfswoning' uitsluitend de bedrijfswoning zal worden gebouwd;
c. de gebouwen en overkappingen zullen binnen een bouwvlak worden gebouwd;
d. ter plaatse van de aanduiding "bijgebouwen" zal ten hoogste één bijbehorend bouwwerk buiten het bouwvlak worden gebouwd;
e. de afstand van een bedrijfswoning ten opzichte van de weg zal ten minste de bestaande afstand bedragen;
f. ondergronds mag uitsluitend bij een bedrijfswoning worden gebouwd in de vorm van kelders en /of souterrains, met inachtneming van de volgende regels:
    1. de verticale diepte van een kelder of souterrain mag ten hoogste 3,50 m gemeten vanaf het peil bedragen;
    2. indien een kelder of souterrain (deels) buiten de buitenwerkse gevelvlakken van de bedrijfswoning wordt gebouwd mag de bouwhoogte ten hoogste 1,00 m bedragen;
g. bedrijfsgebouwen, bijbehorende bouwwerken en overkappingen zullen tenminste 3,00 m achter de naar de

weg(en) gekeerde gevel(s) van de bedrijfswoning dan wel het verlengde daarvan worden gebouwd;

h. in afwijking van lid g. zal ter plaatse van de aanduiding 'specifieke bouwaanduiding - afwijkende regeling' uitsluitend één bedrijfsgebouw worden gebouwd;

i. de maatvoering van een gebouw of een overkapping zal voorts voldoen aan de eisen die in het volgende bouwschema zijn gesteld:

Functie van een gebouw	**Maximale oppervlakte**		**Goothoogte in m**	**Dakhelling in °**		**Bouwhoogte in m**
	per gebouw	gezamenlijk per bouwperceel	max.	min.	max.	max.
Bedrijfsgebouw of overkapping	-	zoals aangegeven ter plaatse van de aanduiding "maximum bebouwd oppervlak (m²)"	4,50	15	60	9,00
bijbehorende bouwwerken ter plaatse van de aanduiding "bijgebouwen"	-	bestaand	bestaand	bestaand	bestaand	bestaand
Bedrijfswoning	150 m²	-	4,50	30	60	8,50
Bijbehorende bouwwerken bij de bedrijfswoning	-	50 m²	3,00	-	60	6,00

19.2.2 Andere bouwwerken

Voor het bouwen van andere bouwwerken gelden de volgende regels:

a. er zullen geen andere bouwwerken in de zin van bouwwerken ten behoeve van de opwekking van windenergie, reclamemasten en paardrijbakken worden gebouwd;

b. de bouwhoogte van erf- en terreinafscheidingen zal ten hoogste 1,00 m bedragen, met dien verstande dat de bouwhoogte van erf- en terreinafscheidingen achter de voorgevel van de bedrijfswoning(en) of de bedrijfsgebouw(en) ten hoogste 2,00 m zal bedragen;

c. de bouwhoogte van overige andere bouwwerken zal ten hoogste 10,00 m bedragen.

19.3 Afwijken van de bouwregels

19.3.1 Vergroten goothoogte

Met een omgevingsvergunning kan worden afgeweken van het bepaalde in 19.2.1 onder i in die zin dat de goothoogte van een bedrijfsgebouw wordt vergroot tot ten hoogste 5,50 m, mits:

- geen onevenredige afbreuk wordt gedaan aan de landschappelijke waarden, het bebouwingsbeeld en de gebruiksmogelijkheden van aangrenzende gronden.

19.3.2 Paardrijbakken

Met een omgevingsvergunning kan worden afgeweken van het bepaalde in 19.2.2 onder a in die zin dat paardrijbakken worden toegestaan, mits:

a. er rekening gehouden wordt met het weidevogelkansgebied en het NNN en bij ontwikkelingen in het weidevogelkansgebied en het NNN, vooraf advies wordt ingewonnen bij provincie Fryslân;
b. tevens de in lid 19.5.1 bedoelde omgevingsvergunning is verleend.

19.4 Specifieke gebruiksregels

Tot een gebruik, strijdig met deze bestemming, wordt in ieder geval gerekend:

a. het gebruik van de gronden en bouwwerken voor detailhandel;
b. het gebruik van de gronden en bouwwerken voor horecavoorzieningen;
c. het splitsen van een bedrijfswoning zodanig dat er meer dan één woning ontstaat;
d. het gebruik van de gronden en bouwwerken ten behoeve van beroepsuitoefening aan huis c.q. bedrijfsmatige activiteiten in bedrijfswoningen, mits:
    1. de bedrijfsvloeroppervlakte ten behoeve van een beroepsuitoefening aan huis c.q. bedrijfsmatige activiteiten in bedrijfswoningen minder bedraagt dan 30% van de oppervlakte van de bedrijfswoning met bijbehorende bouwwerken op een bouwperceel, met een maximum oppervlakte van 50 m²;
    2. de woonfunctie behouden blijft;
    3. degene die de activiteiten in de bedrijfswoning uitvoert, bewoner van de bedrijfswoning is;
    4. er geen detailhandel plaatsvindt;
    5. de activiteiten niet meldingplichtig of vergunningplichtig zijn ingevolge de Wet milieubeheer respectievelijk de Wet algemene bepalingen omgevingsrecht;
    6. de verkeers- en parkeerdruk in de naaste omgeving niet onevenredig toeneemt;
e. het gebruik van vrijstaande bijbehorende bouwwerken voor bewoning of de uitoefening van een aan-huis-verbonden beroep;
f. het gebruik van de gronden ten behoeve van een paardrijbak;
g. het gebruik van de gronden en bouwwerken voor meer dan het bestaande aantal slaapplaatsen.

19.5 Afwijken van de gebruiksregels

19.5.1 Paardrijbakken

Met een omgevingsvergunning kan worden afgeweken van het bepaalde in lid 19.4 onder f in die zin dat gronden, voorzover gelegen binnen het bestemmingsvlak, worden gebruikt voor de aanleg van een paardrijbak, mits:

a. de paardrijbak zoveel mogelijk uit het zicht van de openbare weg wordt gesitueerd en goed landschappelijk wordt ingepast;
b. er vanwege de paardrijbak geen hinder (geur, geluid, licht en stof) wordt veroorzaakt voor nabijgelegen woningen van derden;
c. de afstand van de paardrijbak ten minste 50 m tot de bestemmingsgrens van de betreffende woning bedraagt;
d. er rekening gehouden wordt met het weidevogelkansgebied en het NNN en bij ontwikkelingen in het weidevogelkansgebied en het NNN, vooraf advies wordt ingewonnen bij provincie Fryslân.

19.5.2 Slaapplaatsen

Met een omgevingsvergunning kan worden afgeweken van het bepaalde in lid 19.4 onder g in die zin dat het aantal slaapplaatsen wordt gehoogd, mits:

a. deze afwijking uitsluitend wordt toegepast ter plaatse van de aanduiding "wetgevingzone - afwijkingsgebied 5";
b. er wordt onderbouwd op welke wijze wordt gezorgd voor stabilisatie van de totale recreatiedruk;
c. geen onevenredige afbreuk wordt gedaan aan de landschappelijke en natuurlijke waarden.
d. er rekening gehouden wordt met het weidevogelkansgebied en het NNN en bij ontwikkelingen in het weidevogelkansgebied en het NNN, vooraf advies wordt ingewonnen bij provincie Fryslân.

19.6 Omgevingsvergunning voor het uitvoeren van werken, geen bouwwerken zijnde, en werkzaamheden

19.6.1 Vergunningplichtig

Voor de volgende werken, geen bouwwerken zijnde, en werkzaamheden is een omgevingsvergunning vereist:

- het geheel of gedeeltelijk verwijderen van bouwwerken, ter plaatse van de aanduiding "karakteristiek".

19.6.2 Uitzondering

Het bepaalde in lid 19.6.1 is niet van toepassing op werken en werkzaamheden welke:

a. het normale onderhoud betreffen;
b. reeds in uitvoering zijn op het tijdstip van het van kracht worden van dit plan.

19.6.3 Toetsingscriteria

De omgevingsvergunning kan worden verleend, mits:

a. de bouwtechnische kwaliteit dusdanig slecht is dat hergebruik in alle redelijkheid niet mogelijk is;
b. het delen van een pand of bijbehorend bouwwerk betreft, die op zichzelf niet als karakteristiek vallen aan te merken, en door sloop daarvan geen onevenredige aantasting van de karakteristieke hoofdvorm plaatsvindt.

Artikel 20 Recreatie - Kampeerterrein

20.1 Bestemmingsomschrijving

De voor 'Recreatie - Kampeerterrein' aangewezen gronden zijn bestemd voor:

a. kampeermiddelen in de vorm van tenten;
b. het behoud, het herstel en de ontwikkeling van de natuurlijke waarden;

met daaraan ondergeschikt:

c. kleinschalige duurzame energiewinning;

met de daarbijbehorende:

d. gebouwen en overkappingen ten dienste van het kampeerterrein ten behoeve van sanitaire voorzieningen en onderhoud en beheer;
e. sport- en speelterreinen;
f. wegen en paden;
g. parkeervoorzieningen;
h. beplanting en bebossing;
i. waterlopen;
j. andere bouwwerken.

20.2 Bouwregels

20.2.1 Gebouwen en overkappingen

Voor het bouwen van de in lid 20.1 onder c genoemde gebouwen en overkappingen gelden de volgende regels:

a. de gezamenlijke oppervlakte van de gebouwen en overkappingen zal ten hoogste 120 m² bedragen;
b. de bouwhoogte van een gebouw of een overkapping zal ten hoogste 3,50 m bedragen.

20.2.2 Andere bouwwerken

Voor het bouwen van andere bouwwerken gelden de volgende regels:

a. er zullen geen andere bouwwerken in de zin van bouwwerken ten behoeve van de opwekking van windenergie, reclamemasten en paardrijbakken worden gebouwd;
b. de bouwhoogte van terreinafscheidingen, inclusief de toegangspoorten, zal ten hoogste 2,00 m bedragen;
c. de bouwhoogte van overige andere bouwwerken zal ten hoogste 5,00 m bedragen.

20.3 Specifieke gebruiksregels

Tot een gebruik, strijdig met deze bestemming, wordt in ieder geval gerekend:

a. het gebruik van gebouwen en kampeermiddelen voor permanente bewoning;
b. het gebruik van de gronden als standplaats voor kampeermiddelen anders dan tenten;
c. het gebruik van de gronden als standplaats voor kampeermiddelen voor meer dan het bestaande aantal kampeermiddelen;
d. het verwijderen van terrein afschermende beplanting, anders dan in de vorm van normaal onderhoud.

Artikel 21 Recreatie - Recreatiewoning

21.1 Bestemmingsomschrijving

De voor 'Recreatie - Recreatiewoning' aangewezen gronden zijn bestemd voor:

a. recreatiewoningen;
b. bijbehorende bouwwerken bij een recreatiewoning;

met daaraan ondergeschikt:

c. kleinschalige duurzame energiewinning;

met de daarbijbehorende:

d. tuinen, erven en terreinen;
e. andere bouwwerken;

waarbij ter plaatse van de aanduiding "karakteristiek", de instandhouding van de bestaande karakteristieke waarden van de karakteristieke bouwwerken wordt nagestreefd.

21.2 Bouwregels

21.2.1 Recreatiewoningen en bijbehorende bouwwerken

Voor het bouwen van recreatiewoningen en bijbehorende bouwwerken gelden de volgende regels:

a. per bestemmingsvlak zal ten hoogste één recreatiewoning, inclusief bijbehorende bouwwerken, worden gebouwd, tenzij ter plaatse van de aanduiding "maximum aantal recreatiewoningen", in welk geval het aantal recreatiewoningen, inclusief bijbehorende bouwwerken, per bestemmingsvlak ten hoogste het aangegeven aantal zal bedragen;
b. indien en voor zover een bouwvlak is toegekend, zal een recreatiewoning, inclusief bijbehorende bouwwerken, binnen een bouwvlak worden gebouwd;'
c. ondergronds mag uitsluitend worden gebouwd in de vorm van kelders en /of souterrains, met inachtneming van de volgende regels:
    1. de verticale diepte van een kelder of souterrain mag ten hoogste 3,50 m gemeten vanaf het peil bedragen;
    2. indien een kelder of souterrain (deels) buiten de buitenwerkse gevelvlakken van de recreatiewoning wordt gebouwd mag de bouwhoogte ten hoogste 1,00 m bedragen;
d. de oppervlakte van een recreatiewoning, inclusief bijbehorende bouwwerken, zal ten hoogste 120 m² bedragen;
e. de goothoogte van een recreatiewoning, inclusief bijbehorende bouwwerken, zal ten hoogste 3,00 m bedragen;
f. de bouwhoogte van een recreatiewoning zal ten hoogste 8,00 m bedragen, tenzij ter plaatse van de aanduiding "specifieke bouwaanduiding - afwijkende bouwhoogte", in welk geval de bouwhoogte ten hoogste 4,00 m zal bedragen;
g. de dakhelling van een recreatiewoning zal ten minste 30° en ten hoogste 60° bedragen, tenzij ter plaatse van de aanduiding "specifieke bouwaanduiding - afwijkende bouwhoogte", in welk geval de dakhelling ten minste 15° en ten hoogste 25° zal bedragen;

h. de bouwhoogte van een bijbehorend bouwwerk zal ten hoogste 1,00 m lager bedragen dan de bouwhoogte van de bijbehorende recreatiewoning
i. de dakhelling van een bijbehorend bouwwerk zal ten hoogste 60° bedragen;
j. indien geen bouwvlak is toegekend zal de afstand van een recreatiewoning tot een naastgelegen recreatiewoning ten minste 25 m bedragen, tenzij de bestaande afstand minder bedraagt, in welk geval de bestaande afstand van toepassing is;
k. de afstand van een recreatiewoning ten opzichte van de zijdelingse perceelgrenzen zal ten minste 3,00 m bedragen.

21.2.2 Andere bouwwerken

a. er zullen geen andere bouwwerken in de zin van bouwwerken ten behoeve van de opwekking van windenergie, reclamemasten en paardrijbakken worden gebouwd;
b. de bouwhoogte van terreinafscheidingen, inclusief de toegangspoorten, zal ten hoogste 2,00 m bedragen;
c. de bouwhoogte van overige andere bouwwerken zal ten hoogste 5,00 m bedragen.

21.3 Specifieke gebruiksregels

Tot een gebruik, strijdig met deze bestemming, wordt in ieder geval gerekend:

- het gebruik van gronden en bouwwerken voor permanente bewoning,

21.4 Omgevingsvergunning voor het uitvoeren van werken, geen bouwwerken zijnde, en werkzaamheden

21.4.1 Vergunningplichtig

Voor de volgende werken, geen bouwwerken zijnde, en werkzaamheden is een omgevingsvergunning vereist:

- het geheel of gedeeltelijk verwijderen van bouwwerken, ter plaatse van de aanduiding "karakteristiek".

21.4.2 Uitzondering

Het bepaalde in lid 21.4.1 is niet van toepassing op werken en werkzaamheden welke:

a. het normale onderhoud betreffen;
b. reeds in uitvoering zijn op het tijdstip van het van kracht worden van dit plan.

21.4.3 Toetsingscriteria

De omgevingsvergunning kan worden verleend, mits:

a. de bouwtechnische kwaliteit dusdanig slecht is dat hergebruik in alle redelijkheid niet mogelijk is;
b. het delen van een pand of bijbehorend bouwwerk betreft, die op zichzelf niet als karakteristiek vallen aan te merken, en door sloop daarvan geen onevenredige aantasting van de karakteristieke hoofdvorm plaatsvindt.

Artikel 22 Recreatie - Verblijfsrecreatie

22.1 Bestemmingsomschrijving

De voor 'Recreatie - Verblijfsrecreatie' aangewezen gronden zijn bestemd voor:

a. recreatiewoningen;
b. bijbehorende bouwwerken bij een recreatiewoning;

met daaraan ondergeschikt:

c. kleinschalige duurzame energiewinning;
d. wegen en paden;
e. water;

met de daarbijbehorende:

f. bedrijfswoningen en bijbehorende bouwwerken bij bedrijfswoningen, al dan niet in combinatie met ruimte voor een aan-huis-verbonden beroep en/of een kleinschalige bedrijfsmatige activiteit;
g. tuinen, erven en terreinen;
h. parkeervoorzieningen;
i. andere bouwwerken.

22.2 Bouwregels

22.2.1 Recreatiewoningen

Voor het bouwen van recreatiewoningen gelden de volgende regels:

a. een recreatiewoning zal binnen een bouwvlak worden gebouwd;
b. ondergronds mag uitsluitend worden gebouwd in de vorm van kelders en /of souterrains, met inachtneming van de volgende regels:
    1. de verticale diepte van een kelder of souterrain mag ten hoogste 3,50 m gemeten vanaf het peil bedragen;
    2. indien een kelder of souterrain (deels) buiten de buitenwerkse gevelvlakken van de recreatiewoning wordt gebouwd mag de bouwhoogte ten hoogste 1,00 m bedragen;
c. de goothoogte van een recreatiewoning zal ten hoogste 3,00 m bedragen;
d. de bouwhoogte van een recreatiewoning zal ten hoogste 8,00 m bedragen;
e. de dakhelling van een recreatiewoning zal ten minste 30° en ten hoogste 60° bedragen;
f. de afstand van een recreatiewoning ten opzichte van de zijdelingse perceelgrenzen zal ten minste 3,00 m bedragen.

22.2.2 Bijbehorende bouwwerken bij recreatiewoningen

Voor het bouwen van bijbehorende bouwwerken bij een recreatiewoning gelden de volgende regels:

a. bij een recreatiewoning zal ten hoogste één bijbehorend bouwwerk worden gebouwd;
b. de oppervlakte van een bijbehorende bouwwerk zal ten hoogste 20,00 m² bedragen;
c. de goothoogte van een bijbehorend bouwwerk zal ten hoogste 3,00 m bedragen;
d. de bouwhoogte van een bijbehorende bouwwerk zal ten hoogste 4,00 m bedragen;
e. de dakhelling van een bijbehorend bouwwerk zal ten hoogste 60° bedragen.

22.2.3 Bedrijfswoningen

Voor het bouwen van bedrijfswoningen gelden de volgende regels:

a. er zal per bestemmingsvlak ten hoogste één bedrijfswoning worden gebouwd;
b. de oppervlakte van een bedrijfswoning zal ten hoogste 150 m² bedragen;
c. de goothoogte van een bedrijfswoning zal ten hoogste 3,50 m bedragen;
d. de dakhelling van een bedrijfswoning zal ten minste 30° en ten hoogste 60° bedragen;
e. de bouwhoogte van een bedrijfswoning zal ten hoogste 8,50 m bedragen.

22.2.4 Bijbehorende bouwwerken bij een bedrijfswoning

Voor het bouwen van bijbehorende bouwwerken bij een bedrijfswoning gelden de volgende regels:

a. de bijbehorende bouwwerken bij een bedrijfswoning zullen ten minste 3,00 m achter de voorgevel van de bedrijfswoning dan wel het verlengde daarvan worden gebouwd;
b. de gezamenlijke oppervlakte van de bijbehorende bouwwerken zal ten hoogste 50 m² bedragen;
c. de goothoogte van een bijbehorend bouwwerk zal ten hoogste 3,00 m bedragen;
d. de dakhelling van een bijbehorend bouwwerk zal ten hoogste 60° bedragen;
e. de bouwhoogte van een bijbehorend bouwwerk zal ten hoogste 6,00 m bedragen.

22.2.5 Andere bouwwerken

a. er zullen geen andere bouwwerken in de zin van bouwwerken ten behoeve van de opwekking van windenergie, reclamemasten en paardrijbakken worden gebouwd;
b. de bouwhoogte van terreinafscheidingen, inclusief de toegangspoorten, zal ten hoogste 2,00 m bedragen;
c. de bouwhoogte van overige andere bouwwerken zal ten hoogste 5,00 m bedragen.

22.3 Specifieke gebruiksregels

Tot een gebruik, strijdig met deze bestemming, wordt in ieder geval gerekend:

a. het gebruik van een recreatiewoning voor meer dan drie verblijfsrecreatieve eenheden;
b. het gebruik van de gronden en bouwwerken voor detailhandel;
c. het gebruik van de gronden en bouwwerken voor horecavoorzieningen;
d. het splitsen van een bedrijfswoning zodanig dat er meer dan één woning ontstaat;
e. het gebruik van de gronden en bouwwerken ten behoeve van beroepsuitoefening aan huis c.q. bedrijfsmatige activiteiten in bedrijfswoningen, mits:
    1. de bedrijfsvloeroppervlakte ten behoeve van een beroepsuitoefening aan huis c.q. bedrijfsmatige activiteiten in bedrijfswoningen minder bedraagt dan 30% van de oppervlakte van de bedrijfswoning met bijbehorende bouwwerken op een bouwperceel, met een maximum oppervlakte van 50 m²;
    2. de woonfunctie behouden blijft;
    3. degene die de activiteiten in de bedrijfswoning uitvoert, bewoner van de bedrijfswoning is;
    4. er geen detailhandel plaatsvindt;
    5. de activiteiten niet meldingplichtig of vergunningplichtig zijn ingevolge de Wet milieubeheer respectievelijk de Wet algemene bepalingen omgevingsrecht;
    6. de verkeers- en parkeerdruk in de naaste omgeving niet onevenredig toeneemt;
f. het gebruik van vrijstaande bijbehorende bouwwerken voor bewoning of de uitoefening van een aan-huis-verbonden beroep;
g. het gebruik van de gronden ten behoeve van een paardrijbak

Artikel 23 Sport - Golfbaan

23.1 Bestemmingsomschrijving

De voor 'Sport - Golfbaan' aangewezen gronden zijn bestemd voor:

a. een golfbaan;
b. het behoud, en de ontwikkeling van de natuurlijke en landschappelijke waarden;

met daaraan ondergeschikt:

c. kleinschalige duurzame energiewinning;

met de daarbijbehorende:

d. gebouwen en overkappingen ten behoeve van de golfbaan;
e. gebouwen en overkappingen ten behoeve van sanitair en/of schuilgelegenheid;
f. terreinen;
g. parkeervoorzieningen;
h. beplanting en bebossing;
i. sloten en naar de aard daarmee gelijk te stellen waterlopen;
j. andere bouwwerken.

23.2 Bouwregels

23.2.1 Gebouwen en overkappingen ten behoeve van de golfbaan

Voor het bouwen van gebouwen en overkappingen ten behoeve van de golfbaan gelden de volgende regels:

a. per bestemmingsvlak mogen uitsluitend gebouwen en overkappingen ten behoeve van de ter plaatse gevestigde golfbaan worden gebouwd;
b. de gebouwen en overkappingen zullen uitsluitend worden gebouwd, ter plaatse van de aanduiding "bouwvlak";
c. in afwijking van lid b. zal de gezamenlijke oppervlakte van gebouwen en overkappingen ter plaatse van de aanduiding "maximum bebouwd oppervlak (m2)" ten hoogste de aangegeven oppervlakte zal bedragen;
d. de bouwhoogte van een gebouw of een overkapping zal ten hoogste 8,00 m bedragen;
e. de dakhelling van een gebouw of een overkapping zal ten hoogste 60° bedragen.

23.2.2 Gebouwen en overkappingen ten behoeve van sanitair en/of schuilgelegenheid

Voor het bouwen van gebouwen en overkappingen ten behoeve van sanitair en/of schuilgelegenheid gelden de volgende regels:

a. per bestemmingsvlak mogen uitsluitend gebouwen en overkappingen ten behoeve van de ter plaatse gevestigde golfbaan worden gebouwd;
b. de gezamenlijke oppervlakte van de gebouwen en overkappingen zal per bestemmingsvlak ten hoogste 250 m² bedragen;
c. de bouwhoogte van de gebouwen en overkappingen zal ten hoogste 3,50 m bedragen.

23.2.3 Andere bouwwerken

Voor het bouwen van andere bouwwerken gelden de volgende regels:

a. er zullen geen andere bouwwerken in de zin van bouwwerken ten behoeve van de opwekking van windenergie en reclamemasten worden gebouwd;

b. de bouwhoogte van erf- en terreinafscheidingen zal ten hoogste 1,00 m bedragen;
c. de bouwhoogte van overige andere bouwwerken zal ten hoogste 5,00 m bedragen.

23.3 Specifieke gebruiksregels

Tot een strijdig gebruik van gronden en bouwwerken met deze bestemming, wordt in ieder geval gerekend:

- het gebruik van de gronden en bouwwerken ten behoeve van horeca, anders dan in de vorm van ondergeschikte horeca ten behoeve van de ter plaatse uitgeoefende sportactiviteiten.

23.4 Omgevingsvergunning voor het uitvoeren van een werk, geen bouwwerk zijnde, of van werkzaamheden

23.4.1 Vergunningplichtige werken en werkzaamheden

Voor de volgende werken, geen bouwwerken zijnde, en werkzaamheden is een omgevingsvergunning vereist:

a. het graven en dempen van sloten;
b. het aanbrengen van oppervlakteverhardingen;
c. het ontgronden, egaliseren en/of afgraven van gronden;
d. het aanplanten, kappen en/of rooien van bomen en/of houtgewas.

23.4.2 Uitzonderingen

Het bepaalde in lid 23.4.1 is niet van toepassing op werken en werkzaamheden, die:

a. het normale onderhoud betreffen;
b. reeds in uitvoering zijn op het tijdstip van het van kracht worden van dit plan.

23.4.3 Toetsingscriteria

De omgevingsvergunning kan slechts worden verleend indien geen onevenredige afbreuk wordt gedaan aan natuurlijke en landschappelijke waarden.

Artikel 24 Sport - Manege

24.1 Bestemmingsomschrijving

De voor 'Sport - Manege' aangewezen gronden zijn bestemd voor:

a. bedrijfsgebouwen en overkappingen ten behoeve van een manege met ondergeschikte horeca;

met daaraan ondergeschikt:

b. kleinschalige duurzame energiewinning;
c. evenementen gerelateerd aan de paardensport;
d. wegen en paden;
e. water;

met de daarbijbehorende:

f. bedrijfswoningen en bijbehorende bouwwerken bij bedrijfswoningen, al dan niet in combinatie met ruimte voor:
    1. een aan-huis-verbonden beroep en/of een kleinschalige bedrijfsmatige activiteit;
    2. verblijfsrecreatieve appartementen of logiesverstrekking, voorzover ondergeschikt aan het wonen;
g. tuinen, erven en terreinen;
h. parkeervoorzieningen;
i. andere bouwwerken.

24.2 Bouwregels

24.2.1 Gebouwen en overkappingen

Voor het bouwen van de in lid 24.1 onder a en f genoemde gebouwen en overkappingen gelden de volgende regels:

a. per bestemmingsvlak mogen uitsluitend gebouwen en overkappingen ten behoeve van de ter plaatse gevestigde bedrijvigheid worden gebouwd;
b. het aantal bedrijfswoningen zal ten hoogste één per bestemmingsvlak bedragen;
c. de gebouwen en overkappingen zullen binnen een bouwvlak worden gebouwd;
d. de afstand van een bedrijfswoning ten opzichte van de weg zal ten minste de bestaande afstand bedragen;
e. ondergronds mag uitsluitend bij een bedrijfswoning worden gebouwd in de vorm van kelders en /of souterrains, met inachtneming van de volgende regels:
    1. de verticale diepte van een kelder of souterrain mag ten hoogste 3,50 m gemeten vanaf het peil bedragen;
    2. indien een kelder of souterrain (deels) buiten de buitenwerkse gevelvlakken van de bedrijfswoning wordt gebouwd mag de bouwhoogte ten hoogste 1,00 m bedragen;
f. de bedrijfsgebouwen, overkappingen en de bijbehorende bouwwerken bij een bedrijfswoning zullen ten minste 3,00 m achter de voorgevel van de bedrijfswoning dan wel het verlengde daarvan worden gebouwd;
g. de maatvoering van een gebouw of overkapping zal voldoen aan de eisen die in het volgende bouwschema zijn gesteld:

Functie van een gebouw	Maximale oppervlakte		Goothoogte in m	Dakhelling in °		Bouwhoogte in m
	per gebouw	gezamenlijk per bouwperceel	max.	min.	max.	max.
Bedrijfsgebouw of overkapping	-	-	5,50	15	60	12,00
Bedrijfswoning	150 m²	-	3,50	30	60	8,50
Bijbehorende bouwwerken bij de bedrijfswoning	-	50 m²	3,00	-	60	6,00

24.2.2 Andere bouwwerken

Voor het bouwen van andere bouwwerken gelden de volgende regels:

a. er zullen geen andere bouwwerken in de zin van bouwwerken ten behoeve van de opwekking van windenergie en reclamemasten worden gebouwd;
b. de bouwhoogte van erf- en terreinafscheidingen zal ten hoogste 1,00 m bedragen, met dien verstande dat de bouwhoogte van erf- en terreinafscheidingen achter de voorgevel van de bedrijfswoning(en) of de bedrijfsgebouw(en) ten hoogste 2,00 m zal bedragen;
c. de bouwhoogte van andere bouwwerken zal ten hoogste 10,00 m bedragen.

24.3 Specifieke gebruiksregels

Tot een gebruik, strijdig met deze bestemming, wordt in ieder geval gerekend:

a. het gebruik van de gronden en bouwwerken ten behoeve van beroepsuitoefening aan huis c.q. bedrijfsmatige activiteiten in bedrijfswoningen, mits:
    1. de bedrijfsvloeroppervlakte ten behoeve van een beroepsuitoefening aan huis c.q. bedrijfsmatige activiteiten in bedrijfswoningen minder bedraagt dan 30% van de oppervlakte van de bedrijfswoning met bijbehorende bouwwerken op een bouwperceel, met een maximum oppervlakte van 50 m²;
    2. de woonfunctie behouden blijft;
    3. degene die de activiteiten in de bedrijfswoning uitvoert, bewoner van de bedrijfswoning is;
    4. er geen detailhandel plaatsvindt;
    5. de activiteiten niet meldingplichtig of vergunningplichtig zijn ingevolge de Wet milieubeheer respectievelijk de Wet algemene bepalingen omgevingsrecht;
    6. de verkeers- en parkeerdruk in de naaste omgeving niet onevenredig toeneemt;
b. het gebruik van gronden en bouwwerken ten behoeve van verblijfsrecreatieve voorzieningen;
c. het splitsen van een bedrijfswoning zodanig dat er meer dan één woning ontstaat;
d. het gebruik van vrijstaande bijbehorende bouwwerken voor bewoning dan wel de uitoefening van een beroep of bedrijf;
e. het gebruik van de gronden en bouwwerken ten behoeve van detailhandel, anders dan productiegebonden detailhandel met een verkoopvloeroppervlakte groter dan 60 m²;
f. het gebruik van de gronden en bouwwerken ten behoeve van ondergeschikte horecavoorzieningen, indien de gezamenlijke horecavloeroppervlakte groter is dan 100 m²;
g. het gebruik van gronden en bouwwerken voor recreatieve bewoning.

24.4 Afwijken van de gebruiksregels

24.4.1 Recreatie appartement of logiesgedeelte

Met een omgevingsvergunning kan worden afgeweken van het bepaalde in lid 24.3 onder g in die zin dat gronden en gebouwen worden gebruikt voor een recreatie appartement of logiesgedeelte, mits:

a. het appartement of logiesgedeelte zich in het woonhuis bevindt en direct toegankelijk is vanuit het woonhuis;
b. de verblijfsrecreatieve functie ondergeschikt is ten opzichte van de woonfunctie, zodanig dat:
    1. het aantal appartementen of logieseenheden ten hoogste één zal bedregen;
    2. indien het appartement of logiesgedeelte wordt gevestigd op de eerste verdieping van het woonhuis, de gebruiksoppervlakte van het appartement of het logiesgedeelte ten hoogste 70 m² zal bedragen;
    3. indien het appartement of het logiesgedeelte elders in of bij het woonhuis wordt gevestigd, de gebruiksoppervlakte van een appartement of logiesgedeelte niet meer bedraagt dan 40% van de totale gebruiksoppervlakte van het woonhuis met inbegrip van aangebouwde bijbehorende bouwwerken, met dien verstande dat de gebruiksoppervlakte van een appartement of logiesgedeelte ten hoogste 70 m² zal bedragen;
c. er overnachtingsmogelijkheid is voor ten hoogste 4 personen;
d. het parkeren op eigen erf plaatsvindt.

Artikel 25 Sport - Sportvelden

25.1 Bestemmingsomschrijving

De voor 'Sport - Sportvelden' aangewezen gronden zijn bestemd voor:

a. sportvelden ten behoeve van voorzieningen van sport, spel en ontspanning;

met daaraan ondergeschikt:

b. kleinschalige duurzame energiewinning;
c. een evenemententerrein, ter plaatse van de aanduiding 'evenemententerrein';

met de daarbijbehorende:

d. gebouwen en overkappingen;
e. terreinen;
f. parkeervoorzieningen;
g. beplanting en bebossing;
h. water;
i. andere bouwwerken, waaronder een antennemast, ter plaatse van de aanduiding 'antennemast'.

25.2 Bouwregels

25.2.1 Gebouwen en overkappingen

Voor het bouwen van gebouwen en overkappingen gelden de volgende regels:

a. per bestemmingsvlak mogen uitsluitend gebouwen en overkappingen ten behoeve van het ter plaatse aanwezige sportveld worden gebouwd;
b. de gebouwen en overkappingen zullen binnen de bouwvlakken worden gebouwd;
c. de bouwhoogte van een gebouw of een overkapping zal ten hoogste 8,00 m bedragen;
d. de dakhelling van een gebouw of een overkapping zal ten hoogste 60° bedragen.

25.2.2 Andere bouwwerken

Voor het bouwen van andere bouwwerken gelden de volgende regels:

a. er zullen geen andere bouwwerken in de zin van bouwwerken ten behoeve van de opwekking van windenergie en reclamemasten worden gebouwd;
b. de bouwhoogte van erf- en terreinafscheidingen zal ten hoogste 1,00 m bedragen;
c. een antennemast zal uitsluitend worden gebouwd, ter plaatse van de aanduiding 'antennemast';
d. de bouwhoogte van een antennemast zal ten hoogste 40,00 bedragen;
e. de bouwhoogte van overige andere bouwwerken zal ten hoogste 15,00 m bedragen.

25.3 Specifieke gebruiksregels

Tot een strijdig gebruik van gronden en bouwwerken met deze bestemming, wordt in ieder geval gerekend:

a. het gebruik van de gronden en bouwwerken ten behoeve van horeca, anders dan in de vorm van een horecagelegenheid ten behoeve van de ter plaatse uitgeoefende sportactiviteiten.

Artikel 26 Verkeer

26.1 Bestemmingsomschrijving

De voor 'Verkeer' aangewezen gronden zijn bestemd voor:

a. verharde wegen en paden;

met daaraan ondergeschikt:

b. sloten, bermen en beplanting;
c. extensief dagrecreatief medegebruik;

met de daarbijbehorende:

d. bruggen, dammen en/of duikers, en naar de aard daarmee gelijk te stellen kunstwerken;
e. parkeervoorzieningen;
f. andere bouwwerken;

met dien verstande dat:

1. behoudens verbeteringen met het oog op de verkeersveiligheid en/of vermindering van geluidsoverlast het wegprofiel wat betreft de ligging, de breedte van rijbanen en het aantal rijstroken gehandhaafd blijft;
2. in de bestemming de bij het wegverkeer gebruikelijke voorzieningen zoals bermbeplanting, bushaltes en dergelijke zijn begrepen.

26.2 Bouwregels

26.2.1 Gebouwen en overkappingen

Op of in deze gronden mogen geen gebouwen en overkappingen worden gebouwd.

26.2.2 Andere bouwwerken

Voor het bouwen van andere bouwwerken geldt de volgende regels:

a. er zullen geen andere bouwwerken in de zin van bouwwerken ten behoeve van de opwekking van windenergie en reclamemasten worden gebouwd;
b. de bouwhoogte van andere bouwwerken, anders dan rechtstreeks ten behoeve van de geleiding, beveiliging en regeling van het verkeer, zal ten hoogste 5,00 m bedragen.

26.3 Specifieke gebruiksregels

Tot een gebruik, strijdig met deze bestemming, wordt in ieder geval gerekend:

- het gebruik van gronden voor verblijfsrecreatieve voorzieningen.

26.4 Omgevingsvergunning voor het uitvoeren van een werk, geen bouwwerk zijnde, of van werkzaamheden

26.4.1 Vergunningplicht

Voor de volgende werken, geen bouwwerken zijnde, is een omgevingsvergunning vereist:

a. het verharden van wegen en paden;
b. het verbreden van een verhardingsgedeelte;
c. het aanleggen van voorzieningen ten behoeve van het extensief dagrecreatief medegebruik;

26.4.2 Uitzondering

Het bepaalde in lid 26.4.1 is niet van toepassing op werken en werkzaamheden die:

a. het normale onderhoud betreffen;
b. reeds in uitvoering zijn op het tijdstip van het van kracht worden van dit plan met een daarvoor benodigde vergunning.

26.4.3 Toetsingscriteria

De omgevingsvergunning kan slechts worden verleend, mits geen onevenredige afbreuk wordt gedaan aan de landschappelijke, natuurlijke en cultuurhistorische waarden.

Artikel 27 Verkeer - Luchthaven

27.1 Bestemmingsomschrijving

De voor 'Verkeer - Luchthaven' aangewezen gronden zijn bestemd voor:

a. een vliegveld met bijbehorende start- en landingsbanen;
b. het behoud en het herstel van de natuurlijke en landschappelijke waarden;

met daaraan ondergeschikt:

c. kleinschalige duurzame energiewinning;

met de daarbijbehorende:

d. gebouwen en overkappingen ten behoeve van:
    1. de luchtvaart, waaronder hangaars, een havengebouw en stalling;
    2. huisvesting van tijdelijk personeel;
    3. horeca, voor zover ondergeschikt aan en ten dienste van het vliegveld;
e. helikopterlandingsplaats en - tankstation;
f. terreinen;
g. parkeervoorzieningen;
h. beplanting en bebossing;
i. sloten en naar de aard daarmee gelijk te stellen waterlopen;
j. andere bouwwerken.

27.2 Bouwregels

27.2.1 Gebouwen en overkappingen ten behoeve van het vliegveld

Voor het bouwen van gebouwen en overkappingen ten behoeve van het vliegveld gelden de volgende regels:

a. per bestemmingsvlak mogen uitsluitend gebouwen en overkappingen ten behoeve van het ter plaatse gevestigde vliegveld worden gebouwd;
b. de gebouwen en overkappingen zullen uitsluitend worden gebouwd, ter plaatse van de aanduiding "bouwvlak";
c. het bebouwingspercentage binnen het bouwvlak zal ten hoogste 25% bedragen;
d. de bouwhoogte van een gebouw of een overkapping zal ten hoogste 9,00 m bedragen.

27.2.2 Andere bouwwerken

Voor het bouwen van andere bouwwerken geldt de volgende regels:

a. er zullen geen andere bouwwerken in de zin van bouwwerken ten behoeve van de opwekking van windenergie en reclamemasten worden gebouwd;
b. de bouwhoogte van andere bouwwerken zal ten hoogste 8,00 m bedragen.

27.3 Specifieke gebruiksregels

Tot een strijdig gebruik van gronden en bouwwerken met deze bestemming, wordt in ieder geval gerekend:

a. het gebruik van de gronden en bouwwerken ten behoeve van verblijfsrecreatieve voorzieningen;
b. het gebruik van de gronden en bouwwerken voor zelfstandige horeca;
c. het gebruik van de gronden en bouwwerken voor huisvesting van tijdelijke personeel, zodanig dat de gezamenlijke oppervlakte van de personeelsverblijven meer bedraagt dan 30% van de oppervlakte van de

aanwezige bebouwing op het bouwperceel**.**

27.4 Omgevingsvergunning voor het uitvoeren van een werk, geen bouwwerk zijnde, of van werkzaamheden

27.4.1 Vergunningplichtige werken en werkzaamheden

Voor de volgende werken, geen bouwwerken zijnde, en werkzaamheden is een omgevingsvergunning vereist:

a. het gebruiken van kunstmest en bestrijdingsmiddelen;
b. het aanbrengen van oppervlakteverhardingen, niet zijnde start- en landingsbanen;
c. het scheuren van grasland;
d. het aanleggen van ondergrondse en bovengrondse leidingen;
e. het aanleggen van drainagemiddelen.

27.4.2 Uitzonderingen

Het bepaalde in lid 27.4.1 is niet van toepassing op werken en werkzaamheden, die:

a. het normale onderhoud betreffen;
b. reeds in uitvoering zijn op het tijdstip van het van kracht worden van dit plan.

27.4.3 Toetsingscriteria a, c t/m e

De omgevingsvergunning kan slechts worden verleend indien geen onevenredige afbreuk wordt gedaan aan natuurlijke en landschappelijke waarden.

27.4.4 Toetsingscriteria b

De omgevingsvergunning kan slechts worden verleend indien:

a. geen onevenredige afbreuk wordt gedaan aan natuurlijke en landschappelijke waarden;
b. er rekening gehouden wordt met het weidevogelkansgebied en het NNN en bij ontwikkelingen in het weidevogelkansgebied en het NNN, vooraf advies wordt ingewonnen bij provincie Fryslân.

Artikel 28 Viskwekerijbedrijf

28.1 Bestemmingsomschrijving

De voor 'Viskwekerijbedrijf' aangewezen gronden zijn bestemd voor:

a. bedrijfsgebouwen en overkappingen ten behoeve van een viskwekerijbedrijf;
b. visvijvers;

met daaraan ondergeschikt:

c. kleinschalige duurzame energieopwekking;
d. dagrecreatief en educatief medegebruik;
e. productiegerichte detailhandel;
f. ondergeschikte horeca;
g. nutsvoorzieningen;
h. wegen en paden;
i. overig water;

met de daarbijbehorende:

j. terreinen;
k. andere bouwwerken, waaronder paardrijbakken.

28.2 Bouwregels

28.2.1 Gebouwen en overkappingen

Voor het bouwen van de in 28.1 onder a bedoelde bouwwerken gelden de volgende regels:

a. per bestemmingsvlak mogen uitsluitend bedrijfsgebouwen en overkappingen, niet zijnde bedrijfswoningen, ten behoeve van het ter plaatse gevestigde bedrijf worden gebouwd;
b. de gebouwen en overkappingen zullen binnen een bouwvlak worden gebouwd;
c. de maatvoering van een gebouw of een overkapping zal voorts voldoen aan de eisen die in het volgende bouwschema zijn gesteld:

Functie van een gebouw	**Maximale oppervlakte**		**Goothoog te in m**	**Dakhelling in °**		**Bouwhoogte in m**
	per gebouw	gezamenlijk per bouwperceel	max.	min.	max.	max.
Bedrijfsgebouw of overkapping	-	-	5,50	15	60	10,00

28.2.2 Andere bouwwerken

Voor het bouwen van andere bouwwerken gelden de volgende regels:

a. er zullen geen andere bouwwerken in de zin van bouwwerken ten behoeve van de opwekking van windenergie en reclamemasten worden gebouwd;
b. de bouwhoogte van terreinafscheidingen zal ten hoogste 2,00 m bedragen;
c. de bouwhoogte van overige andere bouwwerken zal ten hoogste 10,00 m bedragen.

28.3 Specifieke gebruiksregels

Tot een gebruik, strijdig met deze bestemming, wordt in ieder geval gerekend:

a. het gebruik van de gronden en bouwwerken voor detailhandel anders dan in de vorm van productiegerichte detailhandel, waarbij de bruto verkoopvloeroppervlakte ten hoogste 10% van de gezamenlijke oppervlakte aan bedrijfsgebouwen, met een maximum van 50 m², bedraagt;
b. het gebruik van de gronden voor meer dan één paardrijbak.

Artikel 29 Water

29.1 Bestemmingsomschrijving

De voor 'Water' aangewezen gronden zijn bestemd voor:

a. sloten, vaarten en daarmee gelijk te stellen waterlopen ten behoeve van de wateraanvoer en -afvoer, de waterberging, het behoud, het herstel en de ontwikkeling van natuurlijke en landschappelijke waarden en de visserij;
b. extensief dagrecreatief medegebruik van het water en de oevers;

met de daarbijbehorende:

c. kaden, dijken en oeverstroken;
d. nutsvoorzieningen;
e. kleinschalige duurzame energieopwekking, niet zijnde zonnepanelen;
f. paden;
g. andere bouwwerken, waaronder bruggen, dammen en duikers, walbeschoeiingen en naar de aard daarmee gelijk te stellen bouwwerken.

29.2 Bouwregels

29.2.1 Gebouwen en overkappingen

Op of in deze gronden mogen geen gebouwen en overkappingen worden gebouwd.

29.2.2 Andere bouwwerken

Voor het bouwen van andere bouwwerken gelden de volgende regels:

a. er zullen geen andere bouwwerken ten behoeve van de opwekking van windenergie en reclamemasten worden gebouwd;
b. de bouwhoogte van overige andere bouwwerken zal ten hoogste 1,50 m bedragen.

29.3 Afwijken van de bouwregels

29.3.1 Bruggen, dammen, duikers en/of daarmee gelijk te stellen overspanningen en overkluizingen

Met een omgevingsvergunning kan worden afgeweken van het bepaalde in 29.2.2 in die zin dat tevens bruggen, dammen, duikers en/of daarmee gelijk te stellen overspanningen en overkluizingen worden gebouwd ten behoeve van een landbouwkundig gebruik, mits:

a. de bruggen, dammen, duikers en/of daarmee gelijk te stellen overspanningen en overkluizingen noodzakelijk zijn voor een goed landbouwkundig gebruik van de gronden;
b. geen onevenredige afbreuk wordt gedaan aan de natuurlijke en landschappelijke waarden, de cultuurhistorische en aardkundige waarden en de gebruiksmogelijkheden van de aangrenzende gronden.

29.4 Specifieke gebruiksregels

Tot een strijdig gebruik van gronden en bouwwerken met deze bestemming wordt in ieder geval gerekend:

a. het gebruik van gronden als ligplaats voor vaartuigen en/of woonschepen;
b. het gebruik van gronden voor verblijfsrecreatieve voorzieningen.

Artikel 30 Water - Waterkering

30.1 Bestemmingsomschrijving

De voor 'Water - Waterkering' aangewezen gronden zijn bestemd voor:

a. werken ten behoeve van de primaire waterkering voor zeedefensie;
b. het behoud van de landschappelijke en cultuurhistorische waarden van de dijken;

met daaraan ondergeschikt:

c. het agrarisch en recreatief medegebruik;
d. wegen en paden;

met de daarbijbehorende:

e. water;
f. cultuurgrond;
g. andere bouwwerken, waaronder dammen en/of duikers.

30.2 Bouwregels

30.2.1 Gebouwen en overkappingen

Op of in deze gronden mogen geen gebouwen en overkappingen worden gebouwd.

30.2.2 Andere bouwwerken

Voor het bouwen van andere bouwwerken geldt de volgende regels:

a. er zullen geen andere bouwwerken in de zin van bouwwerken ten behoeve van de opwekking van windenergie en reclamemasten worden gebouwd;
b. de bouwhoogte van andere bouwwerken zal ten hoogste 10,00 m bedragen.

30.3 Afwijken van de bouwregels

30.3.1 Gebouwen

Met een omgevingsvergunning kan worden afgeweken van het bepaalde in 30.2.1 in die zin dat gebouwen, zoals een meetverblijf, een peilschaalstation, of naar de aard daarmee gelijk te stellen gebouwen, worden gebouwd, mits:

a. vooraf advies wordt ingewonnen bij Rijkswaterstaat over de vraag of geen onevenredige schade wordt toegebracht aan de zeedefensie;
b. de gezamenlijke oppervlakte van de gebouwen ten hoogste 50 m² zal bedragen;
c. de goothoogte van een gebouw ten hoogste 3,00 m zal bedragen;
d. de dakhelling van een gebouw ten hoogste 30º zal bedragen.

30.4 Specifieke gebruiksregels

Tot een strijdig gebruik van gronden en bouwwerken met deze bestemming wordt in ieder geval gerekend:

a. het ophogen, afgraven, ontgronden en/of egaliseren van gronden anders dan ten behoeve van de aanpassing/versterking van de bestaande waterkering;
b. het diepploegen van gronden;
c. het gebruik van gronden anders dan als grasland.

Artikel 31 Wonen

31.1 Bestemmingsomschrijving

De voor 'Wonen' aangewezen gronden zijn bestemd voor:

a. woonhuizen en bijbehorende bouwwerken, al dan niet in ondergeschikte mate in combinatie met ruimte voor een aan-huis-verbonden beroep en/of een kleinschalige bedrijfsmatige activiteit;
b. woonhuizen en bijbehorende bouwwerken, al dan niet in ondergeschikte mate in combinatie met ruimte voor een aan-huis-verbonden beroep en/of een kleinschalige bedrijfsmatige activiteit; , alsmede in ondergeschikte mate in combinatie met:
    1. verblijfsrecreatie in de vorm van recreatieappartementen, ter plaatse van de aanduiding "verblijfsrecreatie";
    2. verblijfscrecreatie in de vorm van bestaande recreatiebungalows, ter plaatse van de aanduiding "specifieke vorm van recreatie - recreatiebungalows";
c. een installatiebedrijf, ter plaatse van de aanduiding "specifieke vorm van bedrijf - installatiebedrijf";

met daaraan ondergeschikt:

d. kleinschalige duurzame energiewinning;
e. wegen en paden;
f. water;

met de daarbijbehorende:

g. tuinen, erven en terreinen;
h. andere bouwwerken;

waarbij ter plaatse van de aanduiding "karakteristiek", de instandhouding van de bestaande karakteristieke waarden van de karakteristieke bouwwerken wordt nagestreefd.

31.2 Bouwregels

Deze bouwregels zijn eveneens van toepassing voor functies die na afwijken van de gebruiksregels aan de bestemming zijn toegevoegd.

31.2.1 Hoofdgebouwen

Voor het bouwen van hoofdgebouwen gelden de volgende regels:

a. als hoofdgebouw mogen uitsluitend woonhuizen worden gebouwd;
b. per bestemmingsvlak zal ten hoogste één hoofdgebouw worden gebouwd;
c. een hoofdgebouw zal binnen een bouwvlak worden gebouwd, indien en voorover ter plaatse van de aanduiding "bouwvlak";
d. ondergronds mag uitsluitend worden gebouwd in de vorm van kelders en /of souterrains, met inachtneming van de volgende regels:
    1. de verticale diepte van een kelder of souterrain mag ten hoogste 3,50 m gemeten vanaf het peil bedragen;
    2. indien een kelder of souterrain (deels) buiten de buitenwerkse gevelvlakken het hoofdgebouw wordt gebouwd mag de bouwhoogte ten hoogste 1,00 m bedragen;

e. de oppervlakte van een hoofdgebouw zal ten hoogste 150 m² bedragen, tenzij de bestaande oppervlakte meer bedraagt, in welk geval de oppervlakte van een hoofdgebouw ten hoogste de bestaande oppervlakte zal bedragen;
f. de afstand van een hoofdgebouw ten opzichte van de weg zal ten minste de bestaande afstand bedragen;
g. de goothoogte van een hoofdgebouw zal ten hoogste 3,50 m bedragen;
h. de dakhelling van een hoofdgebouw zal ten minste 30° en ten hoogste 60° bedragen;
i. de bouwhoogte van een hoofdgebouw zal ten hoogste 8,50 m bedragen.

31.2.2 Bijbehorende bouwwerken

Voor het bouwen van bijbehorende bouwwerken gelden de volgende regels:
a. de bijbehorende bouwwerken zullen ten minste 3,00 m achter de naar de weg(en) gekeerde gevel(s) van het hoofdgebouw dan wel in of achter het verlengde daarvan worden gebouwd;
b. de gezamenlijke oppervlakte van de bijbehorende bouwwerken bij een hoofdgebouw zal ten hoogste 50 m² bedragen;
c. de goothoogte van een bijbehorend bouwwerk zal ten hoogste 3,00 m bedragen;
d. de dakhelling van een bijbehorend bouwwerk zal ten hoogste 60° bedragen;
e. de bouwhoogte van een bijbehorend bouwwerk zal ten hoogste 6,00 m bedragen;
f. In afwijking van het bepaalde in lid b, c, d en e geldt dat indien een afwijkende maatvoering aanwezig is op het tijdstip van terinzagelegging van het ontwerpplan, deze maatvoering als maximum respectievelijk minimum mag worden gehanteerd voor dat bijbehorend bouwwerk en dat ingeval van herbouw de afwijkende maatvoering mag worden aangehouden.

31.2.3 Andere bouwwerken

Voor het bouwen van andere bouwwerken gelden de volgende regels:
a. er zullen geen andere bouwwerken in de zin van bouwwerken ten behoeve van de opwekking van windenergie, reclamemasten en paardrijbakken worden gebouwd;
b. de bouwhoogte van erf- en terreinafscheidingen zal ten hoogste 1,00 m bedragen, met dien verstande dat de bouwhoogte van erf- en terreinafscheidingen achter de voorgevel van de bedrijfswoning(en) of de bedrijfsgebouw(en) ten hoogste 2,00 m zal bedragen;
c. de bouwhoogte van overige andere bouwwerken zal ten hoogste 5,00 m bedragen.

31.3 Afwijken van de bouwregels

31.3.1 Vergroten goothoogte hoofdgebouwen

Met een omgevingsvergunning kan worden afgeweken van het bepaalde in 31.2.1 onder g in die zin dat de goothoogte van een hoofdgebouw wordt vergroot tot ten hoogste 4,50 m, mits:
- geen onevenredige afbreuk wordt gedaan aan de landschappelijke waarden, het bebouwingsbeeld en de gebruiksmogelijkheden van aangrenzende gronden.

31.3.2 Vergroten oppervlakte hoofdgebouwen en bijbehorende bouwwerken

Met een omgevingsvergunning kan worden afgeweken van het bepaalde in lid 31.2.1 onder e en in lid 31.2.2 onder b in die zin dat de gezamenlijke oppervlakte van hoofdgebouwen en bijbehorende bouwwerken bij een hoofdgebouw wordt vergroot tot ten hoogste 10% van het bestaande gezamenlijke oppervlakte aan hoofdgebouwen en bijbehorende bouwwerken, mits:
a. deze afwijking uitsluitend wordt toegepast ter plaatse van de aanduiding "wetgevingzone - afwijkingsgebied 4";
b. vooraf advies wordt ingewonnen van het waterschap;

c. geen onevenredige afbreuk wordt gedaan aan de bescherming, ophoging, verbreding en verbetering van het doelmatig en veilig functioneren van de nabijgelegen waterkering.

31.3.3 Vergroten oppervlakte bijbehorende bouwwerken

Met een omgevingsvergunning kan worden afgeweken van het bepaalde in lid 31.2.2 onder b in die zin dat de gezamenlijke oppervlakte van de bijbehorende bouwwerken bij een hoofdgebouw wordt vergroot tot ten hoogste 100 m², mits;

a. er voor de vergroting van bijbehorende bouwwerken sprake is van een aantoonbare behoefte vanuit de in de bestemming toegelaten functies;
b. bij vergroting ten behoeve van de woonfunctie aantoonbaar is dat het gebruik van de uitbreiding voor langere termijn gekoppeld blijft aan de woonfunctie;
c. er sprake is van een goede verhouding tot het hoofdgebouw en het erf;
d. er rekening gehouden wordt met het weidevogelkansgebied en het NNN en bij ontwikkelingen in het weidevogelkansgebied en het NNN, vooraf advies wordt ingewonnen bij provincie Fryslân;
e. geen onevenredige afbreuk wordt gedaan aan de woonsituatie en het straat- en bebouwingsbeeld.

31.3.4 Vergroten oppervlakte bijbehorende bouwwerken in combinatie met saneren

Met een omgevingsvergunning kan worden afgeweken van het bepaalde in 31.2.2 onder b in die zin dat de gezamenlijke oppervlakte van de bijbehorende bouwwerken bij een hoofdgebouw meer mag bedragen dan 100 m², mits:

a. bij vervanging boven de maximaal toelaatbare 100 m² ten hoogste 50% van de gesaneerde oppervlakte wordt teruggebouwd;
b. de vervanging bijdraagt aan een verbetering van de ruimtelijke kwaliteit;
c. rekening gehouden wordt met het weidevogelkansgebied en het NNN en bij ontwikkelingen in het weidevolgelkansgebied en het NNN, vooraf advies wordt ingewonnen bij Provincie Fryslân;
d. geen onevenredige afbreuk wordt gedaan aan het bebouwingsbeeld, de woonsituatie, de natuurlijke en landschappelijke waarden, de waterhuishouding en de gebruiksmogelijkheden van de aangrenzende gronden.

31.3.5 Paardrijbakken

Met een omgevingsvergunning kan worden afgeweken van het bepaalde in lid 31.2.3 onder a in die zin dat paardrijbakken worden toegestaan, mits:

a. er rekening gehouden wordt met het weidevogelkansgebied en het NNN en bij ontwikkelingen in het weidevogelkansgebied en het NNN, vooraf advies wordt ingewonnen bij provincie Fryslân;
b. tevens de in lid 31.5.2 bedoelde omgevingsvergunning is verleend.

31.4 Specifieke gebruiksregels

Tot een gebruik, strijdig met deze bestemming, wordt in ieder geval gerekend:

a. het gebruik van de gronden en bouwwerken ten behoeve van beroepsuitoefening aan huis c.q. bedrijfsmatige activiteiten in woonhuizen, mits:
    1. de bedrijfsvloeroppervlakte ten behoeve van een beroepsuitoefening aan huis c.q. bedrijfsmatige activiteiten in woonhuizen minder bedraagt dan 30% van de oppervlakte van het woonhuis met bijbehorende bouwwerken op een bouwperceel, met een maximum oppervlakte van 50 m²;
    2. de woonfunctie behouden blijft;
    3. degene die de activiteiten in het woonhuis uitvoert, bewoner van het woonhuis is;
    4. er geen detailhandel plaatsvindt;

5. de activiteiten niet meldingplichtig of vergunningplichtig zijn ingevolge de Wet milieubeheer respectievelijk de Wet algemene bepalingen omgevingsrecht;
6. de verkeers- en parkeerdruk in de naaste omgeving niet onevenredig toeneemt;

b. het gebruik van woonhuizen voor meer dan één woning;
c. het gebruik van vrijstaande bijbehorende bouwwerken ten behoeve van bewoning of de uitoefening van een beroep of bedrijf;
d. het gebruik van de gronden en bouwwerken ten behoeve van detailhandel;
e. het gebruik van gronden en bouwwerken voor recreatieve bewoning, tenzij:
   1. ter plaatse van de aanduiding "verblijfsrecreatie", in welk geval:
      - het appartement of logiesgedeelte zich in het woonhuis bevindt en direct toegankelijk is vanuit het woonhuis;
      - de verblijfsrecreatieve functie ondergeschikt is ten opzichte van de woonfunctie,
        zodanig dat:
      - het ten hoogste één appartement of logieseenheid betreft;
      - indien het appartement of logiesgedeelte wordt gevestigd op de eerste verdieping van het woonhuis, de gebruiksoppervlakte van het appartement of het logiesgedeelte niet meer bedraagt dan 70 m²;
      - indien het appartement of het logiesgedeelte elders in of bij het woonhuis wordt gevestigd, de gebruiksoppervlakte van een appartement niet meer bedraagt dan 40% van de totale gebruiksoppervlakte van het woonhuis met inbegrip van aangebouwde bijbehorende bouwwerken, met dien verstande dat de gebruiksoppervlakte van een appartement of logiesgedeelte ten hoogste 70 m² zal bedragen;
      - er overnachtingsmogelijkheid mag zijn voor ten hoogste 4 personen;
      - parkeren plaatsvindt op eigen erf.
   2. ter plaatse van de aanduiding "specifieke vorm van recreatie - recreatiebungalows", in welk geval bestaande recreatiebungalows zijn toegestaan:
f. het gebruik van de gronden en bouwwerken ten behoeve van agrarische bedrijfsactiviteiten;
g. het gebruik van de gronden ten behoeve van een paardrijbak**.**

31.5 Afwijken van de gebruiksregels

31.5.1 Agrarisch nevenbedrijf

Met een omgevingsvergunning kan worden afgeweken van het bepaalde in 31.4 onder g in die zin dat de gronden en bouwwerken in combinatie met het wonen worden gebruikt voor een agrarisch nevenbedrijf, mits:

a. er geen onevenredige aantasting plaatsvindt van de in geding zijnde belangen, waaronder die van omwonenden en (agrarische) bedrijven;
b. geen onevenredige afbreuk wordt gedaan aan de milieusituatie, de woonsituatie, de natuurlijke en landschappelijke waarden en de gebruiksmogelijkheden van aangrenzende gronden.

31.5.2 Paardrijbakken

Met een omgevingsvergunning kan worden afgeweken van het bepaalde in lid 31.4 onder h in die zin dat gronden, voorzover gelegen binnen het bestemmingsvlak, worden gebruikt voor de aanleg van een paardrijbak, mits:

a. de paardrijbak zoveel mogelijk uit het zicht van de openbare weg wordt gesitueerd en goed landschappelijk wordt ingepast;

b. er vanwege de paardrijbak geen hinder (geur, geluid, licht en stof) wordt veroorzaakt voor nabijgelegen woningen van derden;
c. de afstand van de paardrijbak ten minste 50 m tot de bestemmingsgrens van de betreffende woning bedraagt;
d. er rekening gehouden wordt met het weidevogelkansgebied en het NNN en bij ontwikkelingen in het weidevogelkansgebied en het NNN, vooraf advies wordt ingewonnen bij provincie Fryslân.

31.5.3 Recreatie appartement of logiesgedeelte

Met een omgevingsvergunning kan worden afgeweken van het bepaalde in lid 31.4 onder h in die zin dat gronden en gebouwen worden gebruikt voor een recreatie appartement of logiesgedeelte, mits:

a. het appartement of logiesgedeelte zich in het woonhuis bevindt en direct toegankelijk is vanuit het woonhuis;
b. de verblijfsrecreatieve functie ondergeschikt is ten opzichte van de woonfunctie, zodanig dat:
    1. het aantal appartementen of logieseenheden ten hoogste één zal bedregen;
    2. indien het appartement of logiesgedeelte wordt gevestigd op de eerste verdieping van het woonhuis, de gebruiksoppervlakte van het appartement of het logiesgedeelte ten hoogste 70 m² zal bedragen;
    3. indien het appartement of het logiesgedeelte elders in of bij het woonhuis wordt gevestigd, de gebruiksoppervlakte van een appartement of logiesgedeelte niet meer bedraagt dan 40% van de totale gebruiksoppervlakte van het woonhuis met inbegrip van aangebouwde bijbehorende bouwwerken, met dien verstande dat de gebruiksoppervlakte van een appartement of logiesgedeelte ten hoogste 70 m² zal bedragen;
c. er overnachtingsmogelijkheid is voor ten hoogste 4 personen;
d. het parkeren op eigen erf plaatsvindt.

31.6 Omgevingsvergunning voor het uitvoeren van werken, geen bouwwerken zijnde, en werkzaamheden

31.6.1 Vergunningplicht

Voor de volgende werken, geen bouwwerken zijnde, en werkzaamheden is een omgevingsvergunning vereist:

- het geheel of gedeeltelijk verwijderen van karakteristieke gebouwen, ter plaatse van de aanduiding "karakteristiek".

31.6.2 Uitzondering

Het bepaalde in lid 31.6.1 is niet van toepassing op werken en werkzaamheden welke:

a. het normale onderhoud betreffen;
b. reeds in uitvoering zijn op het tijdstip van het van kracht worden van dit plan.

31.6.3 Toetsingscriteria

De omgevingsvergunning kan slechts worden verleend indien:

a. de bouwtechnische kwaliteit dusdanig slecht is dat hergebruik in alle redelijkheid niet mogelijk is;
b. het delen van een gebouw betreft die op zichzelf niet karakteristiek zijn en waarbij door verwijdering daarvan de karakteristieke hoofdvorm van het gebouw niet onevenredig wordt aangetast.

Artikel 32 Leiding - Gas

32.1 Bestemmingsomschrijving

De voor 'Leiding - Gas' aangewezen gronden zijn, behalve voor de andere daar voorkomende bestemming(en), mede bestemd voor:

a. een strook ten behoeve van een hoofdgastransportleiding en het onderhoud en beheer daarvan;

met de daarbijbehorende:

b. veiligheidszones;

c. andere bouwwerken.

32.2 Voorrangsregeling

In geval van strijdigheid van bepalingen gaan de bepalingen van dit artikel voor de bepalingen die op grond van andere artikelen op de desbetreffende gronden van toepassing zijn. Verder geldt voor zover de op de verbeelding weergegeven dubbelbestemmingen geheel of gedeeltelijk samenvallen, dat de dubbelbestemming 'Leiding - Gas' voorrang krijgt.

32.3 Bouwregels

32.3.1 Gebouwen en andere bouwwerken

In afwijking van het bepaalde bij de andere ter plaatse aangewezen bestemmingen mogen op of in deze gronden geen gebouwen en andere bouwwerken worden gebouwd, anders dan ten behoeve van deze dubbelbestemming.

32.3.2 Geen gebouwen en overkappingen

Ten behoeve van deze dubbelbestemming mogen geen gebouwen en overkappingen worden gebouwd.

32.3.3 Andere bouwwerken

Voor het bouwen van andere bouwwerken ten behoeve van deze dubbelbestemming geldt de volgende regel:

- de bouwhoogte van andere bouwwerken zal ten hoogste 2,50 m bedragen.

32.4 Afwijken van de bouwregels

32.4.1 Gebouwen en andere bouwwerken

Mits de veiligheid met betrekking tot de gasleiding niet wordt geschaad en geen kwetsbaar object wordt toegelaten, kan met een omgevingsvergunning worden afgeweken van het bepaalde in 32.3.1 in die zin dat de in de andere daar voorkomende bestemming(en) genoemde gebouwen en andere bouwwerken worden gebouwd, mits:

a. met een vooraf ingewonnen advies van de betreffende leidingbeheerder wordt aangetoond dat de bouw mogelijk is;

b. een positief advies van de brandweer is verkregen.

32.5 Specifieke gebruiksregels

Tot een gebruik, strijdig met deze bestemming, wordt in ieder geval gerekend:

a. het langdurig of permanent opslaan van goederen, met uitzondering het opslaan van goederen ten behoeve van inspectie en onderhoud van de gastransportleiding;

b. het gebruik van gronden en bouwwerken als risicogevoelig bouwwerk c.q. object.

32.6 Omgevingsvergunning voor het uitvoeren van een werk, geen bouwwerk zijnde, of van werkzaamheden

32.6.1 Vergunningplicht

Voor de volgende werken, geen bouwwerken zijnde, en werkzaamheden is, ongeacht het bepaalde in de regels bij de andere op deze gronden van toepassing zijnde bestemmingen, een omgevingsvergunning vereist:

a. het uitvoeren van grondbewerkingen, waartoe worden gerekend afgraven, woelen, mengen, diepploegen, egaliseren, ontginnen, ophogen en aanleggen van drainage;
b. het aanleggen, vergraven, verruimen of dempen van sloten, vijvers en andere wateren;
c. het uitvoeren van graafwerkzaamheden;
d. het in de grond brengen van voorwerpen;
e. het aanleggen van wegen of paden en het aanbrengen van andere oppervlakteverhardingen;
f. het aanbrengen en rooien van diepwortelende beplantingen en bomen.

32.6.2 Uitzondering

Het bepaalde in 32.6.1 is niet van toepassing op werken en werkzaamheden, die:

a. reeds in uitvoering zijn op het tijdstip van het van kracht worden van dit plan;
b. die het normale beheer en onderhoud ten aanzien van de leiding en belemmeringenstrook of ten aanzien van de functies van de andere voorkomende bestemming(en) betreffen;
c. zijnde graafwerkzaamheden als bedoeld in de Wet informatie-uitwisseling bovengrondse en ondergrondse netten en netwerken;
d. die mogen worden uitgevoerd krachtens een reeds verleende vergunning.

32.6.3 Toetsingscriteria

De omgevingsvergunning kan slechts worden verleend indien met een vooraf ingewonnen advies van de betreffende leidingbeheerder wordt aangetoond dat de werken of werkzaamheden kunnen worden uitgevoerd en er geen afbreuk wordt gedaan aan een doelmatig en veilig functioneren van de leidingen.

Artikel 33 Waarde - Archeologie 1

33.1 Bestemmingsomschrijving

De voor 'Waarde - Archeologie 1' aangewezen gronden zijn, behalve voor de andere daar voorkomende bestemming(en), mede bestemd voor:

- het behoud van de aldaar in of op de grond aanwezige archeologische waarden.

33.2 Bouwregels

In afwijking van het bepaalde in de andere daar voorkomende bestemming(en) mogen in of op deze gronden geen bouwwerken worden gebouwd.

33.3 Afwijken van de bouwregels

Met een omgevingsvergunning kan worden afgeweken van het bepaalde in lid 33.2 in die zin dat de in de andere daar voorkomende bestemming(en) genoemde gebouwen en/of andere bouwwerken, worden gebouwd, mits:

a. is aangetoond dat er geen archeologische waarden aanwezig zijn, dan wel;
b. is aangetoond dat de archeologische waarden door de bouwactiviteiten niet onevenredig worden geschaad, dan wel;
c. de volgende voorwaarden in acht worden genomen, indien is aangetoond dat de archeologische waarden door de bouwactiviteiten onevenredig kunnen worden verstoord:
    1. een verplichting tot het treffen van technische maatregelen, waardoor archeologische resten in de bodem kunnen worden behouden en/of een verplichting tot het doen van opgravingen;
    2. een verplichting het bouwen te laten begeleiden door een deskundige op het terrein van de archeologische monumentenzorg.

33.4 Omgevingsvergunning voor het uitvoeren van een werk, geen bouwwerk zijnde, of van werkzaamheden

33.4.1 Vergunningplichtige werken en werkzaamheden

Voor het uitvoeren van de volgende werken, geen bouwwerken zijnde, en werkzaamheden is, ongeacht het bepaalde in de andere daar voorkomende bestemming(en), een omgevingsvergunning vereist:

a. het aanbrengen van diepwortelende beplanting of bomen;
b. het rooien of vellen van houtopstanden;
c. de aanleg van verhardingen;
d. het afgraven, ophogen of egaliseren van gronden;
e. het graven, verbreden of dempen van sloten alsmede het aanleggen en intensiveren van drainage;
f. het in de grond brengen van voorwerpen;
g. het verrichten van graafwerkzaamheden;
h. het aanbrengen van ondergrondse of bovengrondse transport-, energie- of telecommunicatieleidingen en de daarmee verband houdende constructies, installaties of apparatuur.

33.4.2 Uitzonderingen

Het bepaalde in lid 33.4.1 is niet van toepassing op werken en werkzaamheden welke:

a. het normale onderhoud, gebruik en beheer betreffen, waaronder begrepen het vervangen van drainagewerken;
b. reeds in uitvoering zijn ten tijde van het van kracht worden van het plan.

33.4.3 Toetsingscriteria

De omgevingsvergunning kan slechts worden verleend, indien:

a. is aangetoond dat er geen archeologische waarden aanwezig zijn, dan wel;
b. is aangetoond dat de archeologische waarden door de werken en/of werkzaamheden niet onevenredig worden geschaad, dan wel;
c. de volgende voorwaarden in acht worden genomen, indien is aangetoond dat de archeologische waarden door de werken en/of werkzaamheden niet onevenredig kunnen worden verstoord:
    1. een verplichting tot het treffen van technische maatregelen, waardoor archeologische resten in de bodem kunnen worden behouden en/of een verplichting tot het doen van opgravingen;
    2. een verplichting de werkzaamheden te laten begeleiden door een deskundige op het terrein van de archeologische monumentenzorg.

Artikel 34 Waarde - Archeologie 2

34.1 Bestemmingsomschrijving

De voor 'Waarde - Archeologie 2' aangewezen gronden zijn, behalve voor de andere daar voorkomende bestemming(en), mede bestemd voor:

- het behoud van de aldaar in of op de grond aanwezige archeologische verwachtingswaarden.

34.2 Bouwregels

34.2.1 Omgevingsvergunning voor het bouwen

Voor bouwwerken, waarvoor bodemingrepen nodig zijn met een oppervlakte groter dan 500 m² en dieper dan 30 cm, moet alvorens een omgevingsvergunning voor het bouwen van een bouwwerk wordt verleend, door de aanvrager een rapport worden overgelegd waarin, naar het oordeel van burgemeester en wethouders:

a. de archeologische waarden van de gronden die blijkens de aanvraag kunnen worden verstoord in voldoende mate zijn vastgesteld; en
b. in voldoende mate is aangegeven op welke wijze de archeologische waarden worden bewaard en/of gedocumenteerd.

34.2.2 Voorwaarden omgevingsvergunning voor het bouwen

Indien uit het in 34.2.1 genoemde rapport blijkt dat de archeologische waarden van de gronden door het verlenen van de omgevingsvergunning zullen worden verstoord, kunnen burgemeester en wethouders één of meer van de volgende voorwaarden verbinden aan de omgevingsvergunning:

a. de verplichting tot het treffen van technische maatregelen, waardoor de archeologische waarden in de bodem kunnen worden behouden;
b. de verplichting tot het doen van opgravingen;
c. de verplichting de werken of werkzaamheden die leiden tot de bodemverstoring, te laten begeleiden door een deskundige op het terrein van archeologische monumentenzorg die voldoet aan door burgemeester en wethouders bij de vergunning te stellen kwalificaties.

Indien burgemeester en wethouders voornemens zijn om aan de vergunning voorwaarden te verbinden als bedoeld in 34.2.2, wordt een archeologisch deskundige om advies gevraagd.

34.3 Omgevingsvergunning voor het uitvoeren van een werk, geen bouwwerk zijnde, of van werkzaamheden

34.3.1 Vergunningplichtige werken en werkzaamheden

Voor de volgende werken, geen bouwwerken zijnde, en werkzaamheden is ongeacht het bepaalde in de regels bij de andere op de gronden van toepassing zijnde bestemmingen een omgevingsvergunning vereist, met dien verstande dat het werken, geen bouwwerken zijnde, en werkzaamheden betreft met een oppervlakte groter dan 500 m² en dieper dan 30 cm:

a. het ontgronden, afgraven, egaliseren, mengen, diepploegen en ontginnen van gronden;
b. het graven van watergangen;
c. het graven van sleuven breder dan 50 cm ten behoeve van het aanbrengen van ondergrondse transport-, energie-, telecommunicatieleidingen, drainage en funderingen en daarmee verband houdende constructies, installaties en/of apparatuur;
d. het permanent verlagen van het waterpeil.

34.3.2 Uitzondering

Het bepaalde in 34.3.1 is niet van toepassing op werken en werkzaamheden die:

a. het normale onderhoud en het normale agrarische gebruik betreffen;
b. reeds in uitvoering zijn ten tijde van het van kracht worden van het plan;
c. mogen worden uitgevoerd krachtens een reeds verleende omgevingsvergunning voor het uitvoeren van werken, geen bouwwerk zijnde, of van werkzaamheden;
d. aanvaardbaar zijn op basis van een eerder onderzoek waaruit is gebleken dat ter plaatse geen archeologische waarden aanwezig zijn.

34.3.3 Toetsingscriteria

De omgevingsvergunning kan slechts worden verleend indien:

a. op basis van archeologisch onderzoek door een daartoe bevoegde instantie is aangetoond dat geen archeologische waarden (meer) aanwezig zijn, of;
b. op basis van archeologisch onderzoek door een daartoe bevoegde instantie is aangetoond dat de archeologische waarden door de werken en/of werkzaamheden niet onevenredig worden geschaad, of;
c. één of meer van de volgende voorwaarden in acht genomen wordt:
    1. een verplichting tot het treffen van technische maatregelen, waardoor archeologische resten in de bodem kunnen worden behouden, of;
    2. een verplichting tot het doen van archeologisch onderzoek door middel van opgravingen, of;
    3. een verplichting de werken en/of werkzaamheden te laten begeleiden door een deskundige op het terrein van de archeologische monumentenzorg.

Indien burgemeester en wethouders voornemens zijn om aan de omgevingsvergunning voor het uitvoeren van werken, geen bouwwerken zijnde, of van werkzaamheden voorwaarden te verbinden wordt een professioneel archeoloog om advies gevraagd.

Artikel 35 Waarde - Cultuurhistorie

35.1 Bestemmingsomschrijving

De voor "Waarde - Cultuurhistorie" aangewezen gronden zijn, behalve voor de andere daar voorkomende bestemming(en), mede bestemd voor:

a. oude dijkjes, dôbbes (drinkkuilen), wielen (dijkdoorbraken), stuifdijken , oude kerkhoven, eendenkooien, en overige waardevolle cultuurhistorische elementen;
b. het behoud van de landschappelijke en cultuurhistorische waarden van de in a genoemde elementen;

met de daarbijbehorende:

c. andere bouwwerken.

35.2 Bouwregels

In afwijking van het bepaalde bij de andere ter plaatse aangewezen bestemmingen mogen op of in deze gronden geen gebouwen en andere bouwwerken worden gebouwd.

35.3 Omgevingsvergunning voor het uitvoeren van een werk, geen bouwwerk zijnde, of van werkzaamheden

35.3.1 Vergunningplicht

Voor de volgende werken, geen bouwwerken zijnde, en werkzaamheden is, ongeacht het bepaalde in de regels bij de andere op deze gronden van toepassing zijnde bestemmingen, een omgevingsvergunning vereist:

a. het wijzigen van het beloop en/of het profiel van de dijken;
b. het dempen of vergraven van dobbes;
c. het ontgronden, afgraven, egaliseren en/of ophogen van gronden en/of het anderszins ingrijpend wijzigen van de bodemstructuur.

35.3.2 Uitzondering

Het bepaalde in lid 35.3.1 is niet van toepassing op werken en werkzaamheden welke:

a. het normale onderhoud betreffen;
b. reeds in uitvoering zijn op het tijdstip van het van kracht worden van dit plan met een daarvoor benodigde vergunning.

35.3.3 Toetsingscriteria

De omgevingsvergunning kan slechts worden verleend indien geen onevenredige afbreuk wordt gedaan aan de landschappelijke en cultuurhistorische waarden.

Artikel 36 Waarde - Landschap open gebied

36.1 Bestemmingsomschrijving

De voor 'Waarde - Landschap open gebied' aangewezen gronden zijn, behalve voor de daar voorkomende bestemming(en), mede bestemd voor:

- het behoud van de landschappelijke, natuurlijke, aardkundige en cultuurhistorische waarden van de openheid van de poldergebieden ten behoeve van het zicht op de dorpen en de sterke ruimtelijke relatie tussen de openheid van het poldergebied en de dorpen Hollum en Ballum.

36.2 Bouwwerken

Op of in deze gronden zullen geen bouwwerken worden gebouwd, behoudens andere bouwwerken tot een bouwhoogte van ten hoogste 2,00 m.

36.3 Specifieke gebruiksregels

Tot een gebruik, strijdig met deze bestemming, wordt in ieder geval gerekend:

a. het gebruik van gronden ten behoeve van de bosbouw, sierteelt, fruitteelt, boomteelt, houtteelt of overige opgaande meerjarige teeltvormen;
b. het anderszins aanplanten of laten ontstaan van bomen en/of ander opgaand houtgewas.

36.4 Afwijken van de gebruiksregels

36.4.1 Beplanting ten behoeve van landschappelijke inpassing

Met een omgevingsvergunning kan worden afgeweken van het bepaalde in lid 36.3 onder b in die zin dat bomen en/of ander opgaand houtgewas wordt aangeplant ten behoeve van de landschappelijke inpassing van bebouwde percelen, mits:

- geen onevenredige afbreuk wordt gedaan aan de landschappelijke, natuurlijke, aardkundige en cultuurhistorische waarden van de openheid van de gebieden.

Artikel 37 Waarde - Waterwingebied

37.1 Bestemmingsomschrijving

De voor 'Waarde - Waterwingebied' aangewezen gronden zijn, behalve voor de daar voorkomende bestemming mede bestemd voor:

- de bescherming van de bodem- en de (grond)waterkwaliteit ten behoeve van de drinkwatervoorziening.

In het geval er meerdere bestemmingen gelden op een locatie, geldt de bestemming 'Waarde - Waterwingebied' primair aan andere (dubbel)lbestemmingen.

37.2 Bouwregels

In aanvulling op de bouwregels die gelden binnen de onderliggende bestemming(en), zijn bouwwerken ten behoeve van de drinkwatervoorziening toegestaan.

37.3 Specifieke gebruiksregels

37.3.1 Verbod

Het is verboden om:

a. een inrichting op te richten, in werking te hebben, te veranderen of de werking ervan te veranderen, met uitzondering van een inrichting van het betrokken drinkwaterbedrijf voor zover de inrichting noodzakelijk is voor de waterwinning;
b. schadelijke stoffen te hebben, te gebruiken, te vervoeren of op of in de bodem te brengen, waarvan degene die die handeling verricht, weet of redelijkerwijs kan vermoeden dat ze, op of in de bodem gebracht of gerakend, de bodem verontreinigen of kunnen verontreinigen;
c. een bodembedreigend werk op of in de bodem op te richten, tot stand te brengen, aan te leggen, te hebben of te gebruiken, als daarmee schadelijke stoffen in de bodem worden of kunnen worden verspreid of geloosd dan wel de beschermende werking van bodemlagen wordt aangetast of kan worden aangetast.
d. grond of baggerspecie toe te passen waarvan de kwaliteit de achtergrondwaarde overschrijd!
e. handelingen te verrichten waardoor direct of indirect warmte aan de bodem of het grondwater wordt onttrokken of toegevoegd. Hieronder wordt in ieder geval begrepen het oprichten, in exploitatie nemen of hebben van een bodemenergiesysteem;
f. de grond díeper te roeren dan 2,00 meter onder het maaiveld;
g. activiteiten die naar aard en omvang vergelijkbaar met de activiteiten als genoemd in sub a t/m f uit te voeren.

37.3.2 Uitzonderingen

Het verbod zoals genoemd in artikel 37.1 geldt niet als aantoonbaar kan worden voldaan aan de voorwaarden zoals genoemd in de Provinciale milieuverordening Fryslân en advies is ingewonnen bij het verantwoordelijke drinkwaterbedrijf.

Hoofdstuk 3 ALGEMENE REGELS

Artikel 38 Anti-dubbeltelbepaling

Grond die eenmaal in aanmerking is genomen bij het toestaan van een bouwplan waaraan uitvoering is gegeven of alsnog kan worden gegeven, blijft bij de beoordeling van latere bouwplannen buiten beschouwing.

Een eenmaal als bedrijfswoning gerealiseerd bouwwerk blijft bij de toepassing van deze regels aangemerkt als bedrijfswoning.

Artikel 39 Algemene bouwregels

39.1 Overschrijding bouwgrenzen

De bouwgrenzen mogen in afwijking ter plaatse en de gebiedsbestemmingen en de overige bestemmingen in deze regels uitsluitend worden overschreden door:

a. tot gebouwen behorende stoepen, stoeptreden, trappen(huizen), galerijen, hellingbanen, funderingen, balkons, erkers, serres, entreeportalen, veranda's en afdaken, mits de overschrijding niet meer bedraagt dan 1,50 m;
b. andere ondergeschikte onderdelen van gebouwen, mits de overschrijding niet meer bedraagt dan 1,00 m.

Artikel 40 Algemene gebruiksregels

40.1 Strijdig gebruik

Tot een gebruik, strijdig met de gegeven bestemmingen, wordt in ieder geval gerekend:

a. het gebruik van de gronden als standplaats voor kampeermiddelen, met uitzondering van de gronden die zijn bestemd voor het plaatsen van kampeermiddelen dan wel waar een afwijking is verleend voor de plaatsing van kampeermiddelen;
b. het gebruik van de gronden en bouwwerken ten behoeve van een seksinrichting of het uitoefenen van straatprostitutie;
c. het gebruik van de gronden voor de opslag van schroot, afbraak- en/of bouwmaterialen, anders dan ten behoeve van de uitvoering van krachtens de bestemming toegelaten bouwactiviteiten en werken en werkzaamheden;
d. het storten van puin en/of afvalstoffen;
e. de stalling en opslag van aan het oorspronkelijk gebruik onttrokken voer-, vaar- en/of vliegtuigen;
f. het kennelijk ten verkoop stallen en opslaan van bruikbare en niet aan het oorspronkelijk gebruik onttrokken voer-, vaar- en/of vliegtuigen, anders dan ten behoeve van de uitvoering van krachtens de bestemming toegelaten verkoop;
g. het gebruik van de gronden en bouwwerken ten behoeve van het beproeven van voertuigen, de beoefening van motorsport en de gemotoriseerde modelsport, het houden van wedstrijden met motorvoertuigen of bromfietsen, het racen of crossen met motorvoertuigen of bromfietsen;
h. het gebruik van de gronden en bouwwerken als standplaats voor voorzieningen van (detail)handel of bedrijf alsmede als standplaats voor wagens geschikt en bestemd voor de uitoefening van (detail)handel ter plaatse;
i. het gebruik van de gronden en bouwwerken voor het plaatsen, doen plaatsen en/of geplaatst hebben van handelsreclame en andere commerciële uitingen, tekens en/of afbeeldingen;
j. het gebruik van de gronden en bouwwerken voor de beoefening van de parasport en voor het gebruik van ultra lichte vliegtuigen;
k. het gebruik van de gronden en bouwwerken voor zonne-energie anders dan op daken van gebouwen of overkappingen;
l. het gebruik van de gronden en bouwwerken ten behoeve van de opwekking van windenergie.

40.2 Afwijken van de gebruiksregels

40.2.1 Afwijking zonnepanelen anders dan op daken

Met een omgevingsvergunning kan worden afgeweken van het bepaalde in 40.1 onder k in die zin dat zonnepanelen anders dan op daken van gebouwen of overkappingen worden geplaatst, mits:

a. de zonnepanelen uitsluitend op bouwpercelen binnen de daarvoor op de verbeelding opgenomen bestemmingsvlakken of binnen de bouwvlakken binnen de op de verbeelding aangeduide agrarische bouwpercelen worden toegelaten;
b. de zonnepanelen uitsluitend ten behoeve van het eigen gebruik worden opgericht;
c. er ten behoeve van een goede landschappelijke inpassing een erfinrichtingsplan wordt opgesteld;
d. geen onevenredige afbreuk wordt gedaan aan de woonsituatie, de milieusituatie, de landschappelijke, aardkundige, cultuurhistorische en natuurlijke waarden en de gebruiksmogelijkheden van aangrenzende

gronden.

40.2.2 Kleine windturbines

Met een omgevingsvergunning kan worden afgeweken van het bepaalde in 40.1 onder l in die zin dat kleine windturbines worden toegestaan, mits:

a. kleine windturbines uitsluitend ter plaatse van de bestemmingen Agrarisch en Viskwekerijbedrijf worden toegelaten en in een samenhangend stelsel gebouwd worden binnen een bouwvlak dan wel binnen een bouwvlak ter plaatse van de aanduiding "specifieke vorm van agrarisch - bouwperceel";
b. de tiphoogte van een kleine windturbine ten hoogste 10,00 m bedraagt;
c. wordt voldaan aan de beleidsnotitie 'Kleine windturbines Ameland' van 12 januari 2016.

Artikel 41 Algemene aanduidingsregels

41.1 geluidzone - vliegverkeer

41.1.1 Aanduidingsomschrijving

De voor 'geluidzone - vliegverkeer' aangeduide gronden zijn mede bestemd voor het tegengaan een te hoge geluidbelasting van geluidgevoelige objecten vanwege de geluidzone van het vliegverkeer van het vliegveld Ameland.

41.1.2 Bouwregels

Voor het bouwen van bouwwerken geldt de volgende regel:

- er zullen geen nieuwe geluidsgevoelige bouwwerken of uitbreidingen van bestaande geluidsgevoelige bouwwerken worden gebouwd.

41.2 milieuzone - grondwaterbeschermingsgebied

41.2.1 Aanduidingingsomschrijving

De voor 'milieuzone - grondwaterbeschermingsgebied' aangeduide gronden zijn, behalve voor de daar voorkomende bestemmingen, mede bestemd voor de bescherming van de
kwaliteit van het grondwater in verband met de drinkwatervoorziening, met bijbehorende
andere bouwwerken.

41.2.2 Verbod

Het is verboden om:

a. een inrichting behorende tot milieucategorie 3.1 of hoger op te richten, met uitzondering van een inrichting van het betrokken drinkwaterbedrijf voor zover de inrichting noodzakelijk is voor de waterwinning;
b. schadeliike stoffen te hebben, te gebruiken, te vervoeren of op of in de bodem te brengen, waarvan degene die die handeling verricht weet of redelijkerwijs kan vermoeden dat ze, op of in de bodem gebracht of gerakend, de bodem verontreinigen of kunnen verontreinigen.
c. een bodembedreigend werk op of in de bodem op te richten, tot stand te brengen, aan te leggen, te hebben of te gebruiken, als daarmee schadelijke stoffen in de bodem worden of kunnen worden verspreid of geloosd dan wel de beschermende werking van bodemlagen wordt aangetast of kan worden aangetast.
d. grond of baggerspecie toe te passen waarvan de kwaliteit de achtergrondwaarde overschrijdt;
e. handelingen te verrichten waardoor direct of indirect warmte aan de bodem of het grondwater wordt onttrokken of toegevoegd. Hieronder wordt in ieder geval begrepen het oprichten, in exploitatie nemen of hebben van een bodemenergiesysteem;
f. de grond dieper te roeren dan 2,00 meter onder het maaiveld;
g. activiteiten die naar aard en omvang vergelijkbaar met de activiteiten als genoemd in sub a t/m f uit te voeren.

41.2.3 Uitzonderingen

Het verbod zoals genoemd in artikel 41.2.2 geldt niet als aantoonbaar kan worden voldaan aan de voorwaarden zoals genoemd in de Provinciale milieuverordening Fryslân en advies is ingewonnen bij het verantwoordelijke drinkwaterbedrijf.

41.3 veiligheidszone - bedrijven

41.3.1 Aanduidingsomschrijving

De voor 'veiligheidszone - bedrijven' aangeduide gronden zijn mede bestemd voor het tegengaan van het bouwen en/of gebruiken van gebouwen als kwetsbaar of beperkt kwetsbaar object vanwege locaties voor risicovolle inrichtingen.

41.3.2 Bouwregels

In afwijking van het bepaalde bij de andere ter plaatse voorkomende bestemmingen mogen op of in deze gronden geen kwetsbare of beperkt kwetsbare objecten worden gebouwd.

41.3.3 Afwijken van de bouwregels

Met een omgevingsvergunning kan worden afgeweken van het bepaalde in lid 41.3.2 in die zin dat beperkt kwetsbare objecten worden gebouwd, mits:

- hierdoor geen onevenredige afbreuk wordt gedaan aan de veiligheid van personen.

41.3.4 Specifieke gebruiksregels

Tot een strijdig gebruik van gronden en bouwwerken met deze bestemming wordt in ieder geval gerekend:

- het gebruik van de gronden en bouwwerken als kwetsbaar of beperkt kwetsbaar object.

41.3.5 Afwijken van de gebruiksregels

Met een omgevingsvergunning kan worden afgeweken van het bepaalde in lid 41.3.4 in die zin dat de gronden en bouwwerken worden gebruikt als beperkt kwetsbare object, mits:

- hierdoor geen onevenredige afbreuk wordt gedaan aan de veiligheid van personen.

41.4 vrijwaringszone - dijk

41.4.1 Aanduidingsomschrijving

De voor 'vrijwaringszone - dijk' aangeduide gronden zijn mede bestemd voor de bescherming van het doelmatig en veilig functioneren van de waterkeringen.

41.4.2 Bouwregels gebouwen, overkappingen en andere bouwwerken

In afwijking van het bepaalde bij de ter plaatse voorkomende bestemming(en) mogen op of in deze gronden geen gebouwen, overkappingen en andere bouwwerken worden gebouwd, anders dan ten behoeve van deze gebiedsaanduiding.

41.4.3 Bouwregels andere bouwwerken

Voor het bouwen van andere bouwwerken geldt de volgende regel:

- de bouwhoogte van andere bouwwerken, ten behoeve van deze aanvullende bestemming, anders dan rechtstreeks ten behoeve van de geleiding, beveiliging en regeling van het verkeer te water, zal ten hoogste 2,00 m bedragen.

41.4.4 Afwijken van de bouwregels

Met een omgevingsvergunning kan worden afgeweken van het bepaalde in lid 41.4.2 in die zin dat in de daar voorkomende bestemmingen genoemde gebouwen, overkappingen en andere bouwwerken, worden gebouwd, mits:

a. vooraf advies wordt ingewonnen van het waterschap;
b. geen onevenredige afbreuk wordt gedaan aan de bescherming, ophoging, verbreding en verbetering van het doelmatig en veilig functioneren van de nabijgelegen waterkering.

41.5 vrijwaringszone - molenbiotoop

41.5.1 Aanduidingsomschrijving

De voor 'vrijwaringszone - molenbiotoop' aangeduide gronden zijn mede bestemd voor de bescherming van de functie van de in het aanliggende gebied gesitueerde molen als werktuig en zijn waarde als landschapsbepalend element.

41.5.2 Bouwregels

In afwijking van het bepaalde bij de ter plaatse voorkomende bestemming(en) mogen bouwwerken niet hoger worden gebouwd dan:

a. binnen een afstand van 100 m van de molen: de bouwhoogte die gelijk is aan de hoogte van de onderste punt van de verticaal staande wiek van de molen;
b. binnen een afstand van 100 m tot 400 m van de molen: de bouwhoogte genoemd onder a vermeerderd met 1/30 van de afstand tussen het bouwwerk en de molen.

41.5.3 Afwijken van de bouwregels

Met een omgevingsvergunning kan worden afgeweken van het bepaalde in lid 41.5.2 in die zin dat de in de ter plaatse voorkomende bestemming(en) genoemde gebouwen, overkappingen en andere bouwwerken worden gebouwd, mits:

- vooraf advies wordt ingewonnen van de beheerder van de molen.

41.5.4 Omgevingsvergunning voor het uitvoeren van een werk, geen bouwwerk zijnde, of van werkzaamheden

a Vergunningplichtige werkzaamheden

Voor de volgende werken, geen bouwwerken zijnde, en werkzaamheden is een omgevingsvergunning vereist:

a. het ophogen van gronden hoger dan de op grond van de in lid 41.5.2 maximaal toelaatbare bouwhoogte voor bouwwerken;
b. het beplanten met bomen, heesters en andere opgaande beplanting hoger dan de op grond van de in lid 41.5.2 maximaal toelaatbare bouwhoogte voor bouwwerken;
c. het aanbrengen van bovengrondse constructies, installaties en apparatuur hoger dan de op grond van de in lid 41.5.2 maximaal toelaatbare bouwhoogte voor bouwwerken.

b Uitzonderingen

Het in lid a vervatte verbod is niet van toepassing op werken en werkzaamheden, die:

a. het normale onderhoud betreffen;
b. reeds in uitvoering zijn op het tijdstip van het van kracht worden van dit plan met een daarvoor benodigde vergunning.

c Voorwaarden

De omgevingsvergunningen kunnen slechts worden verleend indien geen onevenredige afbreuk wordt gedaan aan het huidige en/of het toekomstig functioneren van de molen als werktuig door windbelemmering en/of de waarde van de molen als landschapselement, dan wel dat door het stellen van voorwaarden hieraan voldoende tegemoet gekomen kan worden. Voorafgaand moet advies worden ingewonnen bij de beheerder van de molen.

41.6 vrijwaringszone - recht van afpaling

41.6.1 Aanduidingsomschrijving

De voor 'vrijwaringszone - recht van afpaling' aangeduide gronden zijn mede bestemd voor de bescherming van de rust in het gebied rondom eendenkooien ten behoeve van het functioneren van eendenkooien.

41.6.2 Specifieke gebruiksregels

Tot een strijdig gebruik van gronden en bouwwerken met deze bestemming wordt in ieder geval gerekend:

- het gebruik van gronden zodanig dat de rust in een gebied zodanig wordt verstoord dat daarmee het functioneren van eendenkooien onevenredig wordt geschaad.

Artikel 42 Algemene afwijkingsregels

Met een omgevingsvergunning kan worden afgeweken:

a. het bepaalde in de regels in die zin dat ter plaatse van de aanduiding "wetgevingzone - afwijkingsgebied 1" gebouwen ten behoeve van groentetuinen mogen worden gebouwd, mits:
   1. de oppervlakte ten hoogste 6 m² bedraagt;
   2. de bouwhoogte ten hoogste 1,80 m bedraagt;
   3. ten hoogste 1 gebouw per groentetuin wordt gebouwd;
   4. er rekening gehouden wordt met het weidevogelkansgebied en het NNN en bij ontwikkelingen in het weidevogelkansgebied en het NNN, vooraf advies wordt ingewonnen bij provincie Fryslân;
b. het bepaalde in de regels in die zin dat ter plaatse van de aanduiding "wetgevingzone - afwijkingsgebied 2" gebouwen ten behoeve van schutstallen voor dierhouders voor het hobbymatig houden van vee worden gebouwd, mits:
   1. de oppervlakte ten hoogste 30 m² bedraagt;
   2. de bouwhoogte ten hoogste 3,00 m bedraagt;
   3. de goothoogte ten hoogste 2,00 m bedraagt;
   4. de dakhelling ten minste 30° bedraagt;
   5. het gebouw uit ten hoogste 3 wanden bestaat;
   6. de schutstal aan de rand van het perceel wordt gesitueerd;
   7. ten hoogste 1 schutstal binnen een gebied van 5.000 m² en per kavel van ten minste 2000 m² wordt gebouwd;
   8. het aantal locaties voor schuilgelegenheden en/of stallen zoals bedoeld in artikel 23.1 onder a en schutstallen zoals bedoeld in artikel 22.1 onder b in de gemeente gezamenlijk ten hoogste 20 bedraagt;
   9. er rekening gehouden wordt met het weidevogelkansgebied en het NNN en bij ontwikkelingen in het weidevogelkansgebied en het NNN, vooraf advies wordt ingewonnen bij provincie Fryslân;
c. het bepaalde in de regels in die zin dat ter plaatse van de aanduiding "wetgevingzone - afwijkingsgebied 2" schuilgelegenheden in de vorm van schuttingen voor dierhouders voor het hobbymatig houden van vee worden gebouwd, mits:
   1. het bouwwerk, de schutting, ten hoogste uit 2 wanden bestaat;
   2. de bouwhoogte ten hoogste 2,50 m bedraagt;
   3. de lengte van één wand ten hoogste 4,00 m bedraagt, bij een samenstel van twee wanden de lengte van de tweede wand ten hoogste 2,5 m bedraagt;
   4. de dakhelling ten minste 30° bedraagt;
   5. de schutting aan de rand van het perceel wordt gesitueerd;
   6. ten hoogste 1 schutting per kavel van ten minste 1000 m² wordt gebouwd;
   7. er rekening gehouden wordt met het weidevogelkansgebied en het NNN en bij ontwikkelingen in het weidevogelkansgebied en het NNN, vooraf advies wordt ingewonnen bij provincie Fryslân;
d. de bestemmingsregels in die zin dat bij een volkstuin een schutting, schutstal of ander bouwwerk wordt gebouwd, mist de bouwhoogte niet meer dan 1,50 m bedraagt en de oppervlakte niet meer dan 2 m² bedraagt;
e. de bij recht in de regels gegeven afmetingen en percentages, met uitzondering van de oppervlakte- en inhoudsmaten, tot ten hoogste 10% van die afmetingen en percentages;
f. de bestemmingsregels ten aanzien van het bouwen van gebouwen in die zin dat ten behoeve van het

kamperen bij woonhuizen en (agrarische) bedrijven, gebouwtjes ten behoeve van sanitaire voorzieningen worden gebouwd, mits:

1. de gezamenlijke oppervlakte van de gebouwen per kampeerterrein ten hoogste 50 m² zal bedragen;
2. de goothoogte van een gebouw ten hoogste 3,00 m zal bedragen;
3. tevens de in artikel 3.5.2 genoemde omgevingsvergunning is verleend;
4. geen onevenredige afbreuk wordt gedaan aan de natuurlijke en landschappelijke waarden, de woonsituatie en de gebruiksmogelijkheden van de aangrenzende gronden.

Artikel 43 Overige regels

43.1 Algemene parkeerbepaling

a. Een bouwwerk, waarvan een behoefte aan parkeergelegenheid wordt verwacht, kan niet worden gebouwd wanneer op het bouwperceel of in de omgeving daarvan niet in voldoende parkeergelegenheid is voorzien en in stand wordt gehouden.
b. De omgevingsvergunning voor het bouwwerk wordt beoordeeld aan de hand van de parkeernormen in de CROW-uitgave 2018 'Toekomstbestendig parkeren. Van parkeerkencijfers naar parkeernormen' (publicatie 381), met dien verstande dat indien voornoemde uitgave gedurende de planperiode worden gewijzigd, rekening wordt gehouden met die wijziging.
c. Bij een omgevingsvergunning kan worden afgeweken van het bepaalde in lid a en worden toegestaan dat in minder dan voldoende parkeergelegenheid wordt voorzien, mits dit geen onevenredige afbreuk doet aan de parkeersituatie.

Hoofdstuk 4 OVERGANGS- EN SLOTREGELS

Artikel 44 Overgangsrecht

44.1 Overgangsrecht bouwwerken

a. Een bouwwerk dat op het tijdstip van inwerkingtreding van het bestemmingsplan aanwezig of in uitvoering is, dan wel gebouwd kan worden krachtens een omgevingsvergunning voor het bouwen, en afwijkt van het plan, mag, mits deze afwijking naar aard en omvang niet wordt vergroot,
   1. gedeeltelijk worden vernieuwd of veranderd;
   2. na het teniet gaan ten gevolge van een calamiteit geheel worden vernieuwd of veranderd, mits de aanvraag van de omgevingsvergunning voor het bouwen wordt gedaan binnen twee jaar na de dag waarop het bouwwerk is teniet gegaan.

b. Het bevoegd gezag kan eenmalig in afwijking van het bepaalde in het eerste lid een omgevingsvergunning verlenen voor het vergroten van de inhoud van een bouwwerk als bedoeld in het eerste lid met maximaal 10%.

c. Het eerste lid is niet van toepassing op bouwwerken die weliswaar bestaan op het tijdstip van inwerkingtreding van het plan, maar zijn gebouwd zonder vergunning en in strijd met het daarvoor geldende plan, daaronder begrepen de overgangsbepaling van dat plan.

44.2 Overgangsrecht gebruik

a. Het gebruik van grond en bouwwerken dat bestond op het tijdstip van inwerkingtreding van het bestemmingsplan en hiermee in strijd is, mag worden voortgezet, behoudens voor zover uit de Richtlijn 79/409/EEG en 92/43/EEG van de Raad van de Europese Gemeenschappen van 2 april 1979 inzake het behoud van de vogelstand onderscheidenlijk van 21 mei 1992 inzake de instandhouding van de natuurlijke habitats en de wilde flora en fauna beperkingen voortvloeien ten aanzien van ten tijde van de inwerkingtreding van het bestemmingsplan bestaand gebruik.

b. Het is verboden het met het bestemmingsplan strijdige gebruik, bedoeld in het eerste lid, te veranderen of te laten veranderen in een ander met dat plan strijdig gebruik, tenzij door deze verandering de afwijking naar aard en omvang wordt verkleind.

c. Indien het gebruik, bedoeld in het eerste lid, na het tijdstip van inwerkingtreding van het plan voor een periode langer dan een jaar wordt onderbroken, is het en dit gebruik daarna te hervatten of te laten hervatten.

d. Het eerste lid is niet van toepassing op het gebruik dat reeds in strijd was met het voorheen geldende bestemmingsplan, daaronder begrepen de overgangsbepalingen van dat plan.

Artikel 45 Slotregel

Deze regels worden aangehaald als:

Regels van het
bestemmingsplan Buitengebied Ameland
van de gemeente Ameland

Bijlagen regels

Bijlage 1 Bedrijvenlijst

SBI-CODE 1993	SBI-CODE 2008	OMSCHRIJVING	CAT
01	**01**	**LANDBOUW EN DIENSTVERLENING TEN BEHOEVE VAN DE LANDBOUW**	
014	016	Dienstverlening ten behoeve van de landbouw	
		1. plantsoenendiensten en hoveniersbedrijven: b.o. < 500 m^2	2
		2. plantsoenendiensten en hoveniersbedrijven: b.o.>= 500 m^2	3.1
0142	0162	KI-stations	2
02	**02**	**BOSBOUW EN DIENSTVERLENING TEN BEHOEVE VAN BOSBOUW**	
020	021, 022, 024	Bosbouwbedrijven	3.1
05	**03**	**VISSERIJ- EN VISTEELTBEDRIJVEN**	
0501.1	0311	Zeevisserijbedrijven	3.2
0501.2	0312	Binnenvisserijbedrijven	3.1
0502	032	Vis- en schaaldierkwekerijen:	
		1. oester-, mossel- en schelpenteeltbedrijven	3.2
		2. visteeltbedrijven	3.1
11	**06**	**AARDOLIE- EN AARDGASWINNING**	
111	061, 062	Aardolie- en aardgaswinning:	
	061	1. aardoliewinputten	4.1
	062	2. aardgaswinning inclusief gasbehandeling.instrumenten: < 100.000.000 N m^3/d	5.1
	062	3. aardgaswinning inclusief gasbehandeling instrumenten: >= 100.000.000 N m^3/d	5.2
15	**10, 11**	**VERVAARDIGING VAN VOEDINGSMIDDELEN EN DRANKEN**	
151	101, 102	Slachterijen en overige vleesverwerking:	
		1. slachterijen en pluimveeslachterijen	3.2
	101	2. vetsmelterijen	5.2
		3. bewerkingsinrichting van darmen en vleesafval	4.2
		4. vleeswaren- en vleesconservenfabrieken: p.o. > 1000 m^2	3.2
		5. vleeswaren- en vleesconservenfabrieken: p.o. <= 1000 m^2	3.1
		6. vleeswaren- en vleesconservenfabrieken: p.o. <= 200 m^2	3.1
	101, 102	5. loonslachterijen	3.1
152	102	Visverwerkingsbedrijven:	
		1. drogen	5.2
		2. conserveren	4.1
		3. roken	4.2
		4. verwerken anderszins: p.o. > 1000 m^2	4.2
		5. verwerken anderszins: p.o.<= 1000 m^2	3.2
		6. verwerken anderszins: p.o. <= 300 m^2	3.1
1531	1031	Aardappelproducten fabrieken	
		1. vervaardiging van aardappelproducten	4.2
		2. vervaardiging van snacks met p.o. < 2000 m^2	3.1
1532, 1533	1032, 1039	Groente- en fruitconservenfabrieken:	
		1. jam	3.2
		2. groente algemeen	3.2
		3. met koolsoorten	3.2
		4. met drogerijen	4.2
		5. met uienconservering (zoutinleggerij)	4.2
1541	104101	Vervaardiging van ruwe plantaardige en dierlijke oliën en vetten:	
		1. p.c. < 250.000 t/j	4.1
		2. p.c. >= 250.000 t/j	4.2
1542	104102	Raffinage van plantaardige en dierlijke oliën en vetten:	
		1. p.c. < 250.000 t/j	4.1
		2. p.c. >= 250.000 t/j	4.2
1543	1042	Margarinefabrieken:	
		1. p.c. < 250.000 t/j	4.1
		2. p.c. >= 250.000 t/j	4.2
1551	1051	Zuivelproductenfabrieken:	
		1. gedroogde producten p.c. >= 1,5 t/u	5.1
		2. geconcentreerde producten, verdampingscapaciteit >=20 t/u	5.1
		3. melkproductenfabrieken v.c. < 55.000 t/j	3.2
		4. melkproductenfabrieken v.c. >= 55.000 t/j	4.2
		5. overige zuivelproductenfabrieken	4.2

SBI-CODE 1993	SBI-CODE 2008	OMSCHRIJVING	CAT
1552	1052	1. consumptie-ijsfabrieken p.o. > 200 m^2	3.2
		2. consumptie-ijsfabrieken p.o. <= 200 m^2	2
1561	1061	Meelfabrieken:	
		1. p.c. < 500 t/u	4.2
		2. p.c. >= 500 t/u	4.1
		Grutterswarenfabrieken	4.1
1562	1062	Zetmeelfabrieken:	
		1. p.c. < 10 t/u	4.1
		2. p.c. >= 10 t/u	4.2
1571	1091	Veevoederfabrieken:	
		1. destructiebedrijven	5.2
		2. beender-, veren-, vis- en vleesmeelfabriek	5.2
		3. drogerijen (gras, pulp, groenvoeder, veevoeder) cap.<10 t/u water	4.2
		4. drogerijen (gras, pulp, groenvoeder, veevoeder cap.>=10 t/u water	5.2
		5. mengvoeder, p.c. < 100 t/u	4.1
		6. mengvoeder, p.c. >= 100 t/u	4.2
1572	1092	Vervaardiging van voer voor huisdieren	4.1
1581	1071	Broodfabrieken, brood- en banketbakkerijen:	
		1. v.c. < 7500 kg meel/week, bij gebruik van charge-ovens	2
		2. v.c.>= 7500 kg meel/week	3.2
1582	1072	Banket-, biscuit- en koekfabrieken	3.2
1583	1081	Suikerfabrieken:	
		1. v.c. < 2.500 t/j	5.1
		2. v.c. >= 2.500 t/j	5.2
1584	10821	Verwerking cacaobonen en vervaardiging chocolade- en suikerwerk:	
		1. cacao- en chocoladefabrieken: p.o. >2.000 m^2	5.1
		2. cacao- en chocoladefabrieken vervaardigen van chocoladewerken met p.o. < 2.000 m^2	3.2
		3. cacao- en chocoladefabrieken vervaardigen van chocoladewerken met p.o. <= 200 m^2	2
		4. Suikerwerkfabrieken met suiker branden	4.2
		5. Suikerwerkfabrieken zonder suiker branden p.o. > 200 m^2	3.2
		6. Suikerwerkfabrieken zonder suiker branden p.o. <= 200 m^2	2
1585	1073	Deegwarenfabrieken	3.1
1586	1083	Koffiebranderijen en theepakkerijen:	
		1. koffiebranderijen	5.1
		2. theepakkerijen	3.2
1587	108401	Vervaardiging van azijn, specerijen en kruiden	4.1
1589	1089	Vervaardiging van overige voedingsmiddelen	4.1
1589.1		Bakkerijgrondstoffenfabrieken	4.1
1589.2		Soep- en soeparomafabrieken:	
		1. zonder poederdrogen	4.1
		2. met poederdrogen	4.2
1591	110101	Destilleerderijen en likeurstokerijen	4.2
1592	110102	Vervaardiging van ethylalcohol door gisting:	
		1. p.c. < 5.000 t/j	4.1
		2. p.c. >= 5.000 t/j	4.2
1593 t/m 1595	1102 t/m 1104	Vervaardiging van wijn, cider, e.d.	2
1596	1105	Bierbrouwerijen	4.2
1597	1106	Mouterijen	4.2
1598	1107	Mineraalwater- en frisdrankfabrieken	3.2
16	**12**	**VERWERKING VAN TABAK**	
160	120	Tabaksverwerkende industrie	4.1
17	**13**	**VERVAARDIGING VAN TEXTIEL**	
171	131	Bewerken en spinnen van textielvezels	3.2
172	132	Weven van textiel:	
		1. aantal weefgetouwen < 50	3.2
		2. aantal weefgetouwen >= 50	4.2
173	133	Textielveredelingsbedrijven	3.1
174, 175	139	Vervaardiging van textielwaren	3.1
1751	1393	Tapijt-, kokos- en vloermattenfabrieken	4.1
176, 177	139, 143	Vervaardiging van gebreide en gehaakte stoffen en artikelen	3.1
18	**14**	**VERVAARDIGING VAN KLEDING: BEREIDEN EN VERVEN VAN BONT**	
181	141	Vervaardiging kleding van leer	3.1
182		Vervaardiging van kleding en -toebehoren (exclusief van leer)	2
183	142, 151	Bereiden en verven van bont, vervaardiging van artikelen van bont	3.1

SBI-CODE 1993	SBI-CODE 2008	OMSCHRIJVING	CAT
19	**15**	**VERVAARDIGING VAN LEER EN LEDERWAREN (EXCLUSIEF KLEDING)**	
191	151, 152	Lederfabrieken	4.2
192	151	Lederwarenfabrieken (exclusief kleding en schoeisel)	3.1
193	152	Schoenenfabrieken	3.1
20	**16**	**HOUTINDUSTRIE EN VERVAARDIGING ARTIKELEN VAN HOUT, RIET, KURK E.D.**	
2010.1	16101	Houtzagerijen	3.2
2010.2	16102	Houtconserveringsbedrijven:	
		1. met creosootolie	4.1
		2. met zoutoplossingen	3.1
202	1621	Fineer- en plaatmaterialenfabrieken	3.2
203, 204, 205	162	1. Timmerwerkfabrieken, vervaardiging overige artikelen van hout	3.2
203, 204, 205		2. Timmerwerkfabrieken, vervaardiging overige artikelen van hout, p.o. < 200 m^2	3.1
205	162902	Kurkwaren-, riet- en vlechtwerkfabrieken	2
21	**17**	**VERVAARDIGING VAN PAPIER, KARTON EN PAPIER- EN KARTONWAREN**	
2111	1711	Vervaardiging van pulp	4.1
2112	1712	Papier- en kartonfabrieken:	
		1. p.c. < 3 t/u	3.1
		2. p.c. 3 - 15 t/u	4.1
		3. p.c. >= 15 t/u	4.2
212	172	Papier- en kartonwarenfabrieken	3.2
2121.2	17212	Golfkartonfabrieken:	
		1. p.c. < 3 t/u	3.2
		2. p.c. >= 3 t/u	4.1
22	**58**	**UITGEVERIJEN, DRUKKERIJEN EN REPRODUCTIE VAN OPGENOMEN MEDIA**	
221	581	Uitgeverijen (kantoren)	1
2221	1811	Drukkerijen van dagbladen	3.2
2222	1812	Drukkerijen (vlak- en rotatie-diepdrukkerijen)	3.2
2222.6	18129	Kleine drukkerijen en kopieerinrichtingen	2
2223	1814	Grafische afwerking	1
		Binderijen	2
2224	1813	Grafische reproductie en zetten	2
2225	1814	Overige grafische activiteiten	2
223	182	Reproductiebedrijven opgenomen media	1
23	**19**	**AARDOLIE- EN STEENKOOLVERWERKINGSINDUSTRIE BEWERKING SPLIJT- EN KWEEKSTOFFEN**	
231	191	Cokesfabrieken	5.3
2320.1	19201	Aardolieraffinaderijen	6
2320.2	19202	Smeeroliën- en vettenfabrieken	3.2
		Recyclingbedrijven voor afgewerkte olie	4.2
		Aardolieproductenfabrieken niet eerder genoemd.	4.2
24	**20**	**VERVAARDIGING VAN CHEMISCHE PRODUCTEN**	
2411	2011	Vervaardiging van industriële gassen:	
		1. luchtscheidingsinstallatie v.c. >= 10 t/d lucht	5.2
		2. overige gassenfabrieken, niet explosief	5.1
		3. overige gassenfabrieken, explosief	5.1
2412	2012	Kleur- en verfstoffenfabrieken	4.1
2413		Anorganische chemische grondstoffenfabrieken:	
		1. niet vallend onder "post-Seveso-richtlijn"	4.2
		2. vallend onder "post-Seveso-richtlijn"	5.3
2414.1	20141	Organische chemische grondstoffenfabrieken:	
		1. niet vallend onder "post-Seveso-richtlijn"	4.2
		2. vallend onder "post-Seveso-richtlijn"	5.3
		Methanolfabrieken:	
		1. p.c. < 100.000 t/j	4.1
		2. p.c. >= 100.000 t/j	4.2
2414.2	20149	Vetzuren en alkanolenfabrieken (niet synthetisch):	
		1. p.c. < 50.000 t/j	4.2
		2. p.c. >= 50.000 t/j	5.1
2415	2015	Kunstmeststoffenfabrieken	5.1
2416	2016	Kunstharsenfabrieken e.d.	5.2

SBI-CODE 1993	SBI-CODE 2008	OMSCHRIJVING	CAT
242	202	Landbouwchemicaliënfabrieken:	
		1. fabricage	5.3
		2. formulering en afvullen	5.1
243	203	Verf,- lak- en vernisfabrieken	4.2
2441	2110	Farmaceutische grondstoffenfabrieken:	
		1. p.c. < 1.000 t/j	4.2
		2. p.c. >= 1.000 t/j	5.1
2442	2120	Farmaceutische productenfabrieken:	
		1. formulering en afvullen geneesmiddelen	3.1
		2. verbandmiddelenfabrieken	2
2451	2041	Zeep-, was- en reinigingsmiddelenfabrieken	4.2
2452	2042	Parfumerie- en cosmeticafabrieken	4.2
2461	2051	Kruit-, vuurwerk- en springstoffenfabrieken	5.3
2462	2052	Lijm- en plakmiddelenfabrieken:	
		1. zonder dierlijke grondstoffen	3.2
		2. met dierlijke grondstoffen	5.1
2464	205902	Fotochemische productenfabrieken	3.2
2466	205903	Chemische kantoorbenodigdhedenfabrieken	3.1
		Overige chemische productenfabrieken n.e.g.	4.1
247	2060	Kunstmatige synthetische garen- en vezelfabrieken	4.2
25	**22**	**VERVAARDIGING VAN PRODUCTEN VAN RUBBER EN KUNSTSTOF**	
2511	221101	Rubberbandenfabrieken	4.2
2512	221102	Loopvlakvernieuwingsbedrijven:	
		1. vloeroppervlakte < 100 m²	3.1
		2. vloeroppervlakte > 100 m²	4.1
2513	2219	Rubber-artikelenfabrieken	3.2
252	222	Kunststofverwerkende bedrijven:	
		1. zonder fenolharsen	4.1
		2. met fenolharsen	4.2
		3. productie van verpakkingsmaterialen en assemblage van kunststof bouwmaterialen	3.1
26	**23**	**VERVAARDIGING VAN GLAS, AARDEWERK, CEMENT-, KALK- EN GIPSPRODUCTEN**	
261	231	Glasfabrieken:	
		1. glas en glasproducten, p.c. < 5.000 t/j	3.2
		2. glas en glasproducten, p.c. >= 5.000 t/j	4.2
		3. glaswol en glasvezels, p.c. < 5.000 t/j	4.2
		4. glaswol en glasvezels, p.c. >= 5.000 t/j	5.1
2615	231	Glasbewerkingsbedrijven	3.1
262, 263	232, 234	Aardewerkfabrieken:	
		1. vermogen elektrische ovens totaal < 40 kW	2
		2. vermogen elektrische ovens totaal >= 40 kW	3.2
264	233	Baksteen- en baksteenelementenfabrieken	4.1
		Dakpannenfabrieken	4.1
2651	2351	Cementfabrieken:	
		1. p.c. < 100.000 t/j	5.1
		2. p.c. >= 100.000 t/j	5.3
2652	235201	Kalkfabrieken:	
		1. p.c. < 100.000 t/j	4.1
		2. p.c. >= 100.000 t/j	5.3
2653	235202	Gipsfabrieken:	
		1. p.c. < 100.000 t/j	4.1
		2. p.c. >= 100.000 t/j	5.1
2661.1	23611	Betonwarenfabrieken:	
		1. zonder persen, triltafels en bekistingstrillers	4.1
		2. met persen, triltafels of bekistingstrillers, p.c. < 100 t/d	4.2
		3. met persen, triltafels of bekistingstrillers, p.c. >= 100 t/d	5.2
2661.2	23612	Kalkzandsteenfabrieken:	
		1. p.c. < 100.000 t/j	3.2
		2. p.c. >= 100.000 t/j	4.2
2662	2362	Mineraalgebonden bouwplatenfabrieken	3.2
2663, 2664	2363, 2364	Betonmortelcentrales:	
		1. p.c. < 100 t/u	3.2
		2. p.c. >= 100 t/u	4.2
2665, 2666	2365, 2369	Vervaardiging van producten van beton, (vezel)cement en gips:	
		1. p.c. < 100 t/d	3.2
		2. p.c. >= 100 t/d	4.2

SBI-CODE 1993	SBI-CODE 2008	OMSCHRIJVING	CAT
267	237	Natuursteenbewerkingsbedrijven:	
		1. zonder breken, zeven en drogen p.o. > 2.000 m^2	3.2
		2. zonder breken, zeven en drogen p.o. <= 2.000 m^2	3.1
		3. met breken, zeven of drogen v.c. < 100.000 t/j	4.2
		4. met breken, zeven of drogen v.c. >= 100.000 t/j	5.2
2681	2391	Slijp- en polijstmiddelenfabrieken	3.1
2682	2399	Bitumineuze materialenfabrieken:	
		1. p.c. < 100 t/u	4.2
		2. p.c. >= 100 t/u	5.1
		Isolatiematerialenfabrieken (exclusief glaswol):	
		1. steenwol p.c. >= 5.000 t/j	4.2
		2. overige isolatiematerialen	4.1
		Minerale productenfabrieken n.e.g.	3.2
		1. Asfaltcentrales p.c. < 100 ton/uur	4.1
		2. Asfaltcentrales p.c.>= 100 ton/uur	4.2
27	**24**	**VERVAARDIGING VAN METALEN**	
271	241	Ruwijzer- en staalfabrieken:	
		1. p.c. < 1.000 t/j	5.2
		2. p.c. >= 1.000 t/j	6
272	245	IJzerenbuizen- en stalenbuizenfabrieken:	
		1. p.o. < 2.000 m²	5.1
		2. p.o. >= 2.000 m²	5.3
273	243	Draadtrekkerijen, koudbandwalserijen en profielzetterijen:	
		1. p.o. < 2.000 m²	4.2
		2. p.o. >= 2.000 m²	5.2
274	244	Non-ferro-metaalfabrieken:	
		1. p.c. < 1.000 t/j	4.2
		2. p.c. >= 1.000 t/j	5.2
		Non-ferro-metaalwalserijen, -trekkerijen en dergelijke:	
		1. p.o. < 2.000 m²	5.1
		2. p.o. >= 2.000 m²	5.3
2751, 2752	2451, 2452	IJzer- en staalgieterijen, -smelterijen:	
		1. p.c. < 4.000 t/j	4.2
		2. p.c. >= 4.000 t/j	5.1
2753, 2754	2453, 2454	Non-ferro-metaalgieterijen, -smelterijen:	
		1. p.c. < 4.000 t/j	4.2
		2. p.c >=4.000 t/j	5.1
28	**25, 31**	**VERVAARDIGING EN REPARATIE VAN PRODUCTEN VAN METAAL (EXCLUSIEF MACHINES EN TRANSPORTMIDDELEN)**	
281	251, 331	Constructiewerkplaatsen:	
		1. gesloten gebouw	3.2
		2. gesloten gebouw, p.o. <200 m^2	3.1
		3. in open lucht, p.o. < 2.000 m²	4.1
		4. in open lucht, p.o. >= 2.000 m²	4.2
2821	2529, 3311	Tank- en reservoirbouwbedrijven:	
		1. p.o. < 2.000 m²	4.2
		2. p.o. >= 2.000 m²	5.1
2822, 2830	2521, 2530, 3311	Vervaardiging van verwarmingsketels, radiatoren en stoomketels	4.1
284	255, 331	Stamp-, pers-, dieptrek- en forceerbedrijven	4.1
		Smederijen, lasinrichtingen, bankwerkerijen, en dergelijke	3.2
2851	2561, 3311	Metaaloppervlaktebehandelingsbedrijven:	
		1. algemeen	3.2
		2. scoperen (opspuiten van zink).	3.2
		3. thermisch verzinken	3.2
		4. thermisch vertinnen	3.2
		5. mechanische oppervlaktebehandeling (slijpen, polijsten).	3.2
		6. anodiseren, eloxeren	3.2
		7. chemische oppervlaktebehandeling	3.2
		8. emailleren	3.2
		9. galvaniseren (vernikkelen, verchromen, verzinken, verkoperen, en dergelijke).	3.2
		10. stralen	4.2
		11. metaalharden	3.2
		12. lakspuiten en moffelen	3.2
2852	2562, 3311	Overige metaalbewerkende industrie	3.2
		Overige metaalbewerkende industrie, inpandig, p.o. <200 m^2	3.1

SBI-CODE 1993	SBI-CODE 2008	OMSCHRIJVING	CAT
287	259, 331	Grofsmederijen, anker- en kettingfabrieken:	
		1. p.o. < 2.000 m²	4.1
		2. p.o. >= 2.000 m²	5.1
		Overige metaalwarenfabrieken niet eerder genoemd	3.2
		Overige metaalwarenfabrieken niet eerder genoemd: inpandig p.o. <200 m^2	3.1
29	**27, 28, 33**	**VERVAARDIGING VAN MACHINES EN APPARATEN**	
29	27, 28, 33	Machine- en apparatenfabrieken inclusief reparatie:	
		1. p.o. < 2.000 m²	3.2
		2. p.o. >= 2.000 m²	4.1
	28, 33	3. met proefdraaien verbrandingsmotoren >= 1 MW	4.2
30	**26, 28, 33**	**VERVAARDIGING VAN KANTOORMACHINES EN COMPUTERS**	
30	26, 28, 33	Kantoormachines- en computerfabrieken inclusief reparatie	3.1
31	**26, 27, 33**	**VERVAARDIGING VAN OVERIGE ELEKTRONISCHE MACHINES, APPARATEN EN BENODIGDHEDEN**	
311	271, 331	Elektromotoren- en generatorenfabrieken inclusief reparatie	4.1
312	271, 273	Schakel- en installatiemateriaalfabrieken	4.1
313	273	Elektrische draad- en kabelfabrieken	4.1
314	272	Accumulatoren- en batterijenfabrieken	3.2
315	274	Lampenfabrieken	4.2
316	293	Elektrotechnische industrie niet eerder genoemd	2
3162	2790	Koolelektrodenfabrieken	6
32	**26, 33**	**VERVAARDIGING VAN AUDIO-, VIDEO-, TELECOM-APPARATEN EN -BENODIGDHEDEN**	
321 t/m 323	261, 263, 264, 331	Vervaardiging van audio-, video- en telecom-apparatuur, en dergelijke inclusief reparatie	3.1
3210	2612	Fabrieken voor gedrukte bedrading	3.1
33	**26, 32, 33**	**VERVAARDIGING VAN MEDISCHE EN OPTISCHE APPARATEN EN INSTRUMENTEN**	
33	26, 32, 33	Fabrieken voor medische en optische apparaten en instrumenten, e.d. incl. reparatie	2
34	**29**	**VERVAARDIGING VAN AUTO'S, AANHANGWAGENS EN OPLEGGERS**	
341	291	Autofabrieken en assemblagebedrijven	
		1. p.o. < 10.000 m²	4.1
		2. p.o. >= 10.000 m²	4.2
3420.1	29201	Carrosseriefabrieken	4.1
3420.2	29202	Aanhangwagen- en opleggerfabrieken	4.1
343	293	Auto-onderdelenfabrieken	3.2
35	**30**	**VERVAARDIGING VAN TRANSPORTMIDDELEN (EXCLUSIEF AUTO'S EN AANHANGWAGENS)**	
351	301, 3315	Scheepsbouw- en reparatiebedrijven:	
		1. houten schepen	3.1
		2. kunststof schepen	3.2
		3. metalen schepen < 25 m	4.1
		4. metalen schepen >= 25 m en/of proefdraaien motoren >= 1 MW	5.1
3511	3831	Scheepssloperijen	5.2
352	302, 317	Wagonbouw- en spoorwegwerkplaatsen:	
		1. algemeen	3.2
		2. met proefdraaien van verbrandingsmotoren >= 1 MW	4.2
353	303, 3316	Vliegtuigbouw- en -reparatiebedrijven:	
		1. zonder proefdraaien motoren	4.1
		2. met proefdraaien motoren	5.3
354	309	Rijwiel- en motorrijwielfabrieken	3.2
355	3099	Transportmiddelenindustrie niet eerder genoemd	3.2
36	**31**	**VERVAARDIGING VAN MEUBELS EN VERVAARDIGING VAN OVERIGE GOEDEREN NIET EERDER GENOEMD.**	
361	310	1. meubelfabrieken	3.2
	9524	2. meubelstoffeerderijen b.o.< 200 m^2	1

SBI-CODE 1993	SBI-CODE 2008	OMSCHRIJVING	CAT
362	321	Fabricage van munten, sieraden, en dergelijke	2
363	322	Muziekinstrumentenfabrieken	2
364	323	Sportartikelenfabrieken	3.1
365	324	Speelgoedartikelenfabrieken	3.1
366	32991	Sociale werkvoorziening	2
366	32999	Vervaardiging van overige goederen niet eerder genoemd	3.1
37	**38**	**VOORBEREIDING TOT RECYCLING**	
371	383201	Metaal- en autoschredders	5.1
372	383202	Puinbrekerijen en -malerijen:	
		1. v.c. < 100.000 t/j	4.2
		2. v.c. >= 100.000 t/j	5.2
		Rubberregeneratiebedrijven	4.2
		Afvalscheidingsinstallaties	4.2
40	**35**	**PRODUCTIE EN DISTRIBUTIE VAN ELEKTRICITEIT, AARDGAS, STOOM EN WARM WATER**	
40	35	Elektriciteitsproductiebedrijven (vermogen >= 50 MWe):	
		1. kolengestookt (inclusief meestook biomassa), thermisch vermogen > 75 MWth	5.2
		2. oliegestookt, thermisch vermogen > 75 MWth	5.1
		3. gasgestookt (inclusief bijstook biomassa), thermisch vermogen > 75 MWth, in	5.1
		4. kerncentrales met koeltorens	6
		5. warmtekrachtinstallaties (gas), thermisch vermogen > 75 MWth	5.1
		Bio-energieinstallaties, elektrisch vermogen < 50 MWe:	
		1. covergisting, verbranding en vergassing van mest, slib, GFT en reststromen voedingsindustrie	3.2
		2. vergisting, verbranding en vergassing van overige biomassa	3.2
		Elektriciteitsdistributiebedrijven, met transformatorvermogen:	
		1. < 10 MVA	2
		2. 10 - 100 MVA	3.1
		3. 100 - 200 MVA	3.2
		4. 200 - 1000 MVA	4.2
		5. >= 1000 MVA	5.2
		Gasdistributiebedrijven:	
		1. gascompressorstations, vermogen < 100 MW	4.2
		2. gascompressorstations, vermogen >= 100 MW	5.1
		3. gas: reduceer-, compressor-, meet- en reglinstallatie categorie A	1
		4. gasdrukregel- en meetruimten (kasten en gebouwen), categorie B en C	2
		5. gasontvang- en -verdeelstations, categorie D	3.1
		Warmtevoorzieningsinstallaties, gasgestookt:	
		1. stadsverwarming	3.2
		2. blokverwarming	2
		Windmolens:	
		1. wiekdiameter 20 m	3.2
		2. wiekdiameter 30 m	4.1
		3. wiekdiameter 50 m	4.2
41	**36**	**WINNING EN DITRIBUTIE VAN WATER**	
41	36	Waterwinning-/ bereidingsbedrijven:	
		1. met chloorgas	5.3
		2. bereiding met chloorbleekloog en dergelijke en / of straling	3.1
		Waterdistributiebedrijven met pompvermogen:	
		1. < 1 MW	2
		2. 1 - 15 MW	3.2
		3. >= 15 MW	4.2
45	**41, 42, 43**	**BOUWNIJVERHEID**	
	41, 42, 43	Bouwbedrijven algemeen: b.o. > 2000 m^2	3.2
		Bouwbedrijven algemeen: b.o. <= 2000 m^2	3.1
		Aannemersbedrijven met werkplaats: b.o. > 1000 m^2	3.1
		Aannemersbedrijven met werkplaats: b.o. < 1000 m^2	2
50	**45, 47**	**HANDEL IN EN REPARATIE VAN AUTO'S EN MOTORFIETSEN, BENZINESERVICESTATIONS**	
501, 502, 504	451, 452, 453	Handel in auto's en motorfietsen, reparatie- en servicebedrijven	2

SBI-CODE 1993	SBI-CODE 2008	OMSCHRIJVING	CAT
502	451	(Groot)handel in vrachtauto's (inclusief import en reparatie)	3.2
5020.4	45204	Autoplaatwerkerijen	3.2
		Autobeklederijen	1
		Autospuitinrichtingen	3.1
5020.5	45205	Autowasserijen	2
503, 504	453	Handel in auto- en motorfietsonderdelen en -accessoires	2
505	473	Benzineservicestations:	
		1. met LPG > 1000 m^3/jr	4.1
		2. met LPG< 1000 m^3/jr	3.1
		3. zonder LPG	2
51	**46**	**GROOTHANDEL EN HANDELSBEMIDDELING**	
511	461	Handelsbemiddeling (kantoren)	1
5121	4621	Groothandel in akkerbouwproducten en veevoeders	3.1
		Groothandel in akkerbouwproducten en veevoeders met een verwerkingscapaciteit >= 500 ton per uur.	4.2
5122	4622	Groothandel in bloemen en planten	2
5123	4623	Groothandel in levende dieren	3.2
5124	4624	Groothandel in huiden, vellen en leder	3.1
5125, 5131	46217, 4631	Groothandel in ruwe tabak, groenten, fruit en consumptie-aardappelen	3.1
5132, 5133	4632, 4633	Groothandel in vlees, vleeswaren, zuivelproducten, eieren en spijsoliën	3.1
5134	4634	Groothandel in dranken	2
5135	4635	Groothandel in tabaksproducten	2
5136	4636	Groothandel in suiker, chocolade en suikerwerk	2
5137	4637	Groothandel in koffie, thee, cacao en specerijen	2
5138, 5139	4638, 4639	Groothandel in overige voedings- en genotmiddelen	2
514	464, 46733	Groothandel in overige consumentenartikelen	2
5148.7	46499	Groothandel in vuurwerk en munitie:	
		1. consumentenvuurwerk, verpakt, opslag < 10 ton	2
		2. consumentenvuurwerk, verpakt, opslag 10 tot 50 ton	3.1
		3. professioneel vuurwerk, netto expliciet massa per bewaarplaats < 750 kg (en > 25 kg theatervuurwerk)	5.1
		4. professioneel vuurwerk, netto expliciet massa per bewaarplaats 750 kg tot 6 ton.	5.3
		5. munitie	2
5151.1	46711	Groothandel in vaste brandstoffen:	
		1. klein, lokaal verzorgingsgebied	3.1
		2. kolenterminal, opslagoppervlakte >= 2.000 m²	5.1
5151.2	46712	Groothandel in vloeibare en gasvormige brandstoffen: 1. vloeistoffen o.c. < 100.000 m³	4.1
		2. vloeistoffen o.c. >= 100.000 m³	5.1
		3. tot vloeistof verdichte gassen	4.2
5151.3	46713	Groothandel in minerale olieproducten (exclusief brandstoffen)	3.2
5152.1	46721	Groothandel in metaalertsen:	
		1. opslagoppervlakte < 2.000 m²	4.2
		2. opslagoppervlakte >= 2.000 m²	5.2
5152.2 /.3	46722, 46723	Groothandel in metalen en -halffabrikaten	3.2
5154	4673	Groothandel in hout en bouwmaterialen	
		1. Algemeen: bebouwde oppervlakte > 2000 m^2	3.1
		2. Algemeen: bebouwde oppervlakte <= 2000 m^2	2
5153.4	46735	Zand en grind:	
		1. algemeen: bebouwde oppervlakte > 200 m^2	3.2
		2. algemeen: bebouwde oppervlakte < = 200 m^2	2
	4674	Groothandel in ijzer- en metaalwaren en verwarmingsapparatuur	
		1. algemeen: bebouwde oppervlakte > 2000 m^2	3.1
		2. algemeen: bebouwde oppervlakte <= 2000 m^2	2
5155.1	46751	Groothandel in chemische producten	3.2
5156	4676	Groothandel in overige intermediaire goederen	2
5157	4677	Autosloperijen: bebouwde oppervlakte > 1000 m^2	3.2
		Autosloperijen: bebouwde oppervlakte < = 1000 m^2	3.1
5157.2 /.3		Overige groothandel in afval en schroot : bebouwde oppervlakte <= 1000 m^2	3.1
		Overige groothandel in afval en schroot: bebouwde oppervlakte > 1000 m^2	3.2
5162	466	Groothandel in machines en apparaten:	
		1. machines voor de bouwnijverheid	3.2
		2. overige	3.1
517	466, 469	Overige groothandel (bedrijfsmeubels, emballage, vakbenodigdheden e.d.)	2
60	**49**	**VERVOER OVER LAND**	
6021.1	493	Bus-, tram- en metrostations en -remises	3.2
6022		Taxibedrijven en taxistandplaatsen	2

SBI-CODE 1993	SBI-CODE 2008	OMSCHRIJVING	CAT
6023		Touringcarbedrijven	3.2
6024	494	Goederenwegvervoersbedrijven (zonder schoonmaken tanks): b.o. > 1000 m^2	3.2
6024		Goederenwegvervoersbedrijven (zonder schoonmaken tanks): b.o. <= 1000 m^2	3.1
603	495	Pomp- en compressorstations van pijpleidingen	2
61, 62	**50, 51**	**VERVOER OVER WATER / DOOR DE LUCHT**	
61, 62	50, 51	Vervoersbedrijven (uitsluitend kantoren)	1
63	**52**	**DIENSTVERLENING TEN BEHOEVE VAN HET VERVOER**	
6311.1	52241	Laad-, los- en overslagbedrijven ten behoeve van zeeschepen:	
		1. containers	5.1
		2. stukgoederen	4.2
		3. ertsen, mineralen, e.d., opslagopp. >= 2.000 m²	5.3
		4. granen of meelsoorten, v.c. >= 500 t/u	5.1
		5. steenkool, opslagopp. >= 2.000 m²	5.2
		6. olie, LPG, e.d.	5.3
		7. tankercleaning	4.2
6311.2	52242	Laad-, los- en overslagbedrijven ten behoeve van de binnenvaart:	
		1. containers	4.2
		2. stukgoederen	3.2
		3. ertsen, mineralen, en dergelijke, opslagoppervlakte < 2.000 m²	4.2
		4. ertsen, mineralen, en dergelijke, opslagoppervlakte >= 2.000 m²	5.2
		5. granen of meelsoorten v.c. < 500 t/u	4.2
		6. granen of meelsoorten v.c. >= 500 t/u	5.1
		7. steenkool, opslagoppervlakte < 2.000 m²	4.2
		8. steenkool, opslagoppervlakte >= 2.000 m²	5.1
		9. olie, LPG, en dergelijke	5.2
		10. tankercleaning	4.2
6312	52102, 52109	Distributiecentra, pak- en koelhuizen	3.1
	52109	Opslaggebouwen (verhuur opslagruimte)	2
6321	5221	1. Autoparkeerterreinen, parkeergarages	2
6321		2. Stalling van vrachtwagens (met koelinstallaties)	3.2
6322, 6323	5222	Overige dienstverlening ten behoeve van het vervoer (kantoren)	1
6323	5223	Luchthavens	6
6323		Helicopterlandplaatsen	5.1
623	791	Reisorganisaties	1
634	5229	Expediteurs, cargadoors (kantoren)	1
64	**53**	**POST EN TELECOMMUNICATIE**	
641	531, 532	Post- en koeriersdiensten	2
642	61	Telecommunicatiebedrijven	1
642		Zendinstallaties:	
642		1. LG en MG, zendervermogen < 100 kw (bij groter vermogen: onderzoek!)	3.2
642		2. FM en TV	1
71	**77**	**VERHUUR VAN TRANSPORTMIDDELEN, MACHINES, ANDERE ROERENDE GOEDEREN**	
711	7711	Personenautoverhuurbedrijven	2
712	7712, 7739	Verhuurbedrijven voor transportmiddelen (exclusief personenauto's)	3.1
713	773	Verhuurbedrijven voor machines en werktuigen	3.1
714	772	Verhuurbedrijven voor roerende goederen n.e.g.	2
72	**62**	**COMPUTERSERVICE- EN INFORMATIETECHNOLOGIE**	
72	62	Computerservice- en informatietechnologie-bureaus, en dergelijke	1
72	58, 63	Datacentra	2
74	**63, 69 t/m 71, 73, 74, 77, 78, 80 t/m 82**	**OVERIGE ZAKELIJKE DIENSTVERLENING**	
74	63, 69 t/m 71, 73, 74, 77, 78, 80 t/m 82	Overige zakelijke diensverlening: kantoren	1
747	812	Reinigingsbedrijven voor gebouwen	3.1
7481.3	74203	Foto- en filmontwikkelcentrales	2
7484.3	82991	Veilingen voor landbouw- en visserijproducten	4.1
7484.4	82992	Veilingen voor huisraad, kunst, en dergelijke	1

SBI-CODE 1993	SBI-CODE 2008	OMSCHRIJVING	CAT
90	**37, 38, 39**	**MILIEUDIENSTVERLENING**	
9001	3700	RWZI's en gierverwerkingsinrichting, met afdekking voorbezinktanks:	
		1. < 100.000 i.e.	4.1
		2. 100.000 - 300.000 i.e.	4.2
		3. >= 300.000 i.e.	5.1
		Rioolgemalen	2
9002.1	381	Vuilophaal-, straatreinigingsbedrijven, en dergelijke	3.1
		Gemeentewerven (afval-inzameldepots)	3.1
		Vuiloverslagstations	4.2
9002.2	382	Afvalverwerkingsbedrijven:	
		1. mestverwerkingskorrelfabrieken	5.1
		2. kabelbranderijen	3.2
		3. verwerking radio-actief afval	6
		4. pathogeen afvalverbranding (voor ziekenhuizen)	3.1
		5. oplosmiddelterugwinning	3.2
		6. afvalverbrandingsinrichtingen thermisch vermogen > 75 MW	4.2
		7. verwerking fotochemisch en galvano-afval	2
		Vuilstortplaatsen	4.2
		Composteerbedrijven:	
		1. niet belucht v.c. < 5.000 t/j	4.2
		2. niet belucht v.c. 5.000 tot 20.000 t/j	5.2
		3. belucht v.c. < 20.000 t/j	3.2
		4. belucht v.c. > 20.000 t/j	4.1
		5. GFT in gesloten gebouw	4.1
93	96	**OVERIGE DIENSTVERLENING**	
9301.1	96011	Wasserijen en strijkinrichtingen	3.1
		Tapijtreinigingsbedrijven	3.1
		Chemische wasserijen en ververijen	2
9301.2	96013	Wasverzendinrichtingen	2
9301.3	96013	Wasseretten, wassalons	1
9302	9602	Kappersbedrijven en schoonheidsinstituten	1
9304	9613, 9604	Fitnesscentra, badhuizen en saunabaden	2
9305	9609	Dierenasiels en -pensions	3.2
	9609	Persoonlijke dienstverlening niet eerder genoemd, exclusief bordelen, prostituees en sexclubs	1

Afkortingen:

cat. categorie
o.c. opslagcapaciteit
v.c. verwerkingscapaciteit
p.c. productiecapaciteit
p.o. productieoppervlak
e.d. en dergelijke
n.e.g. niet elders genoemd
t ton
kl klasse
u uur
d dag
w week
jr jaar
= is gelijk aan
< kleiner dan
> groter dan

Bijlage 2 Specifieke toetsingscriteria ondergeschikte tweede tak of deeltijdfunctie

Activiteit	Specifieke criteria bij toepassing van de afwijking in artikel 3 onder 3.5.2 en 3.5.3
Verkoop en ambachtelijke bewerking en verwerking van eigen en streekeigen producten	Het gaat hier om producten als jam, sap, zuivel, wijn, ijs, brood e.d. gemaakt van de agrarische producten geteeld in de nabije omgeving. Het mag niet gaan om grootschalige productie. Detailhandel is in beperkte mate mogelijk. De producten moeten een relatie hebben met het landelijk gebied. De bedrijfsvloeroppervlakte voor de bewerking en verwerking mag maximaal 500 m² bedragen, waarbinnen de verkoopvloeroppervlakte ten behoeve van de detailhandel maximaal 120 m² mag bedragen. De activiteiten dienen binnen de bestaande gebouwen plaats te vinden.
Zorgfunctie	Het moet gaan om de vestiging van een kleinschalige maatschappelijke zorgfunctie, bijvoorbeeld ten behoeve van resocialisatie, therapie, gehandicapten, en dergelijke. Bij een zorgfunctie moet sprake zijn van een directe relatie tussen het agrarisch bedrijf en de sociale en/of sociaal-medische opvang van personen, in dié zin dat de bewoners behulpzaam zijn bij de agrarische bedrijfsactiviteiten. Ten behoeve van deze activiteiten mag, indien om bouwtechnische redenen noodzakelijk, geringe uitbreiding van de bestaande gebouwen plaatsvinden.
Agrarische dienstverlenende bedrijvigheid en gebruiksgerichte paardenhouderijen	Er moet een relatie zijn met het bijbehorende agrarisch bedrijf. Er mag maximaal 20% van het bouwperceel worden gebruikt ten behoeve van de ondergeschikte tak of deeltijdfunctie. De activiteiten dienen binnen de bestaande gebouwen plaats te vinden.

Zilte teelt en naar de aard daarmee gelijk te stellen teelt van gewassen	Er moet een relatie zijn met het bijbehorende agrarisch bedrijf. De teelt mag geen onevenredige afbreuk doen aan de landschappelijke en natuurlijke waarden. De extra verkeersbewegingen mogen geen onevenredige afbreuk doen aan het bestaande wegennet.
Niet-agrarische bedrijvigheid als bedoeld in bijlage 1 onder de categorieën 1 en 2, waaronder het verwerken en bewerken van agrarische producten, niet zijnde geluidzoneringsplichtige inrichtingen, risicovolle inrichten en/of voorwerkbedrijven	De bedrijvigheid mag, met uitzondering van de opslagruimtes, geen grotere bedrijfsvloeroppervlakte hebben dan 500 m². Er mag geen opslag van goederen buiten de gebouwen plaatshebben. De activiteiten dienen binnen de bestaande gebouwen plaats te vinden.
Opslag en stalling van niet-agrarische producten, caravans en boten	Het moet bij de opslag van niet-agrarische producten gaan om een opslag die een relatie heeft met het buitengebied. De opslag is alleen toegestaan op percelen die gelegen zijn aan een doorgaande weg. De opslag moet plaatsvinden binnen de bestaande gebouwen op het bouwperceel. De opslag is niet toegestaan buiten de gebouwen.
Theeschenkerij	De schenkerij moet binnen de bestaande bebouwing gevestigd worden. Ten behoeve van de theeschenkerij mag een klein buitenterras worden aangelegd. De bedrijfsvloeroppervlakte ten behoeve van de theeschenkerij mag maximaal 50 m² bedragen.
Boerengolf	Ten behoeve van het boerengolf dienen alle voorzieningen, met uitzondering van de golfbaan zelf, op het bouwperceel ondergebracht te worden. Op het bouwperceel moet voldoende parkeergelegenheid aanwezig zijn. Het boerengolf moet nadrukkelijk aan de natuurlijke waarden worden getoetst, wat mogelijk ertoe kan leiden dat het boerengolf gedurende bepaalde perioden van het jaar in bepaalde gebieden niet mag worden uitgeoefend vanwege aanwezige natuurlijke waarden. Het algemeen belang van de natuurwaarden wordt een zwaarder gewicht toegekend dan het individuele belang van de agrariër die boerengolf als neventak aan het bedrijf toevoegt.

Bijlage 3 Lijst met kleinschalige bedrijfsmatige activiteiten

Kledingmakerij, zoals:
(maat)kledingmakerij en kledingverstelbedrijf
woningstoffeerderij

Kantoorfunctie ten behoeve van bedrijvigheid die elders wordt uitgeoefend, zoals:
schoonmaakbedrijf, schoorsteenveegbedrijf, glazenwasserij, maar ook ten behoeve van bijvoorbeeld een groothandelsbedrijf

Reparatiebedrijfjes, zoals:
schoen-/lederwarenreparatiebedrijf
uurwerkreparatiebedrijf
goud- en zilverwerkreparatiebedrijf
reparatie van kleine (elektrische) gebruiksgoederen
reparatie van muziekinstrumenten

In ieder geval zijn autoreparatiebedrijven uitgezonderd.

Advies- en ontwerpbureaus, zoals:
reclame ontwerp
grafisch ontwerp
architect

(Zakelijke) dienstverlening, zoals:
notaris
advocaat
accountant
assurantie-/verzekeringsbemiddeling
exploitatie en handel in onroerende zaken
ICT bedrijven, waaronder webwinkels

Overige dienstverlening, zoals:
kappersbedrijf
schoonheidssalon
pedicure

Onderwijs, zoals:
autorijschool
onderwijs niet in te delen naar specificatie, mits zonder werkplaats of laboratorium

Overig:

logies en ontbijt (bêd en brochje)

Detailhandel:
productiegebonden detailhandel

Bijlage 4 Lijst gemeentelijke monumenten en beeldbepalende panden

Conceptlijst gemeentelijke monumenten en beeldbepalende panden
30-11-2016

Plaats/adres	postcode	omschrijving / gebruik	status
Ballum			
Camminghastraat 6		woning	beelbepalend pand
Camminghastraat 8		woning	gemeentelijk monument
Camminghastraat 9		kerk (niet meer ingebruik als kerk)	gemeentelijk monument
Camminghastraat 14		kerk	gemeentelijk monument
Camminghastraat 19		woning	gemeentelijk monument
Camminghastraat 21		woning	gemeentelijk monument
Camminghastraat 26		woning	gemeentelijk monument
Camminghastraat 27		woning	gemeentelijk monument
Camminghastraat 29		boerderij schuur	gemeentelijk monument
Camminghastraat 31		woning	gemeentelijk monument
Camminghastraat 33		woning	gemeentelijk monument
Camminghastraat 43		woning	gemeentelijk monument
Hollumerweg 2		woning	gemeentelijk monument
Hollumerweg 4		woning	gemeentelijk monument
Looweg 2		woning	gemeentelijk monument
Looweg 4		woning	gemeentelijk monument
Nesserweg 8		woning	gemeentelijk monument
Nesserweg 9		woning	gemeentelijk monument
Nesserweg 10		woning	beelbepalend pand
Nesserweg 12		woning	beelbepalend pand
Nesserweg 14		woning	gemeentelijk monument
Nesserweg 18		woning	gemeentelijk monument
Smitteweg 4a		**begraafplaats**	gemeentelijk monument
Strandweg 1		woning	gemeentelijk monument
Buren			
Hoofdweg 15		woning	beelbepalend pand
Hoofdweg 17		woning	beelbepalend pand
Kooiweg 28		woning	beelbepalend pand
Esther Meindertsstraat 1		woning voormalige boerderij	gemeentelijk monument
Meester Oudweg 1		woning voormalige boerderij	gemeentelijk monument
Nieuweweg 3		woning	beelbepalend pand
Strandweg 33		boerderij	gemeentelijk monument
Strandweg 36		woning voormalige boerderij	beelbepalend pand
Willibrordusstraat 1		woning voormalige boerderij	gemeentelijk monument
Buren & Nes buitengebied			
Bosrand 28		recreatiewoning	gemeentelijk monument
Bosrand 64	9164 LE	recreatiewoning	beelbepalend pand
Kievitsweg 5		recreatiewoning	beelbepalend pand
Kievitsweg 6		recreatiewoning	gemeentelijk monument
Kievietsweg 7		recreatiewoning	gemeentelijk monument
Kievitsweg 9		recreatiewoning	gemeentelijk monument
Kievietsweg 12	9163 KB	recreatiewoning	beelbepalend pand
Kooiweg, eendenkooi		recreatiewoning	gemeentelijk monument
Strandweg 45		recreatiewoning	gemeentelijk monument
Zwarteweg 4		recreatiewoning	gemeentelijk monument

Zwarteweg 6		recreatiewoning	beelbepalend pand
Zwarteweg 18		recreatiewoning	gemeentelijk monument
Zwarteweg 19		recreatiewoning	gemeentelijk monument
Zwarteweg 20		recreatiewoning	gemeentelijk monument
Zwarteweg 26		recreatiewoning	gemeentelijk monument
Hollum			
Joh. Bakkerstraat 7a		woning voormalige boerderij	gemeentelijk monument
Burenlaan 1		voormalige boerenstal nu hotel	beeldbepalend pand
Burenlaan 7		woning	gemeentelijk monument
Burenlaan 16		woning voormalige boerderij	gemeentelijk monument
Burenlaan 20		woning	beeldbepalend pand
Burenlaan 21		woning	beeldbepalend pand
Burenlaan 26		woning	beeldbepalend pand
Burenlaan 28		woning achterzijde	gemeentelijk monument
Burenlaan 33		woning	gemeentelijk monument
Burenlaan 37		woning	beeldbepalend pand
Burenlaan 44		woning	gemeentelijk monument
Herenweg 1		voormalige boerenstal nu museum	gemeentelijk monument
Herenweg 4		kerk	gemeentelijk monument
Jan Jacobsweg 1		woning	gemeentelijk monument
O.P. Lapstraat 1		voormalige boerenstal	gemeentelijk monument
O.P. Lapstraat 3		woning	gemeentelijk monument
O.P. Lapstraat 5		woning	gemeentelijk monument
Molenweg 8		molen	gemeentelijk monument
Noorderweg 4		woning	gemeentelijk monument
Oosterlaan 2		**begraafplaats**	gemeentelijk monument
Oosterlaan 4		woning	beeldbepalend pand
Oosterlaan 16		woning	gemeentelijk monument
Oosterlaan 29		woning	gemeentelijk monument
Oosterlaan 30		woning	gemeentelijk monument
Oranjeweg 2	9161 CA	woning	beeldbepalend pand
Oranjeweg 4	9161 CA	woning	gemeentelijk monument
Oranjeweg 36 a	9161 CA	recreatiewoning	beeldbepalend pand
Oranjeweg 40		woning voormalige boerderij	beeldbepalend pand
Corn. Schellingerstraat 6	9161 BB		beeldbepalend pand
Corn. Schellingerstraat 8		woning	beeldbepalend pand
Schoolstraat 2		winkel	beeldbepalend pand
Tussen Dijken 38		woning	gemeentelijk monument
Westerlaan 15		kerk	gemeentelijk monument
Westerlaan 23a		boerderij schuur	beeldbepalend pand
Westerlaan 25		woning	gemeentelijk monument
Hollum buitengebied			
Badweg 45		recreatiewoning	gemeentelijk monument
Oranjeweg 65		bunker	gemeentelijk monument
Oranjeweg 65		houten recreatiewoning (bij bunker)	gemeentelijk monument
Nes			
Achterdijken		**Vee- en zeekerende dijk**	gemeentelijk monument
Achter Dijken 99		boerderij schuur	gemeentelijk monument
Ballumerweg 12, begraafplaats		**begraafplaats**	gemeentelijk monument
Bramerduinenpad 6		**begraafplaats**	gemeentelijk monument
Bramerduinenpad 6 Algemene Begraafplaats		**begraafplaats**	gemeentelijk monument

Rixt van Doniastraat 2		voormalig gemeentehuis	gemeentelijk monument
Rixt van Doniastraat 9		woning	beeldbepalend pand
Rixt van Doniastraat 11		woning	beeldbepalend pand
Rixt van Doniastraat 12		woning	gemeentelijk monument
Rixt van Doniastraat 15 schuur		boerderij schuur	gemeentelijk monument
Rixt van Doniastraat 16	9163 GR		beeldbepalend pand
Duinweg 17		recreatiewoning	gemeentelijk monument
Duinweg 19		recreatiewoning	beeldbepalend pand
Duinweg 21		recreatiewoning	beeldbepalend pand
Duinweg 23		recreatiewoning	beeldbepalend pand
Jan Kleinstraat 2	9163 PA	woning	gemeentelijk monument
Eendenkooi nabij Nes		**eendekooi**	beeldbepalend pand
Van Heeckerenstraat 1		winkel met woning	gemeentelijk monument
Kardinaal de Jongweg 11	9163 PA		beeldbepalend pand
Kardinaal de Jongweg 12		brandspuitgebouwtje	gemeentelijk monument
Kardinaal de Jongweg 19		woning en schuur	gemeentelijk monument
Kardinaal de Jongweg 33		zijvleugels R.K. kerk	gemeentelijk monument
Kardinaal de Jongweg 33		Baarhuisje RK begraafplaats	gemeentelijk monument
Kerkplein 2		woning	gemeentelijk monument
Kerkplein 6		restaurant voormalige woning	gemeentelijk monument
Kerkstraat 5		woning	beeldbepalend pand
Miedenweg 25		voormalig boerderij nu woning	beeldbepalend pand
Reeweg 17		woning	gemeentelijk monument
Reeweg 23		woning	gemeentelijk monument
Torenhoogte 3		woning	gemeentelijk monument
Torenstraat 5		woning	gemeentelijk monument
Torenstraat 6		woning	gemeentelijk monument
Torenstraat 14		woning	beeldbepalend pand
Torenstraat 18		woning	gemeentelijk monument
Torenstraat 20		woning	gemeentelijk monument
Torenstraat 28	9163 EH		beeldbepalend pand
Burg. Waldastraat 6		woning	gemeentelijk monument
Burg. Waldastraat 16		woning	beeldbepalend pand
Lijnbaan/De Reed/J.Jacobstr/Kolkweg		woningen	beeldbepalend pand
poldergebied			
Kooiplaats 2 Buren		boerderij	beeldbepalend pand
Kooiweg 30 Buren		boerderij	beeldbepalend pand
Lombokweg 2 Hollum		boerderij	beeldbepalend pand
Pietje Miedeweg 1 Ballum		boerderij	beeldbepalend pand
Pietje Miedeweg 2 Hollum		boerderij	beeldbepalend pand
Pietje Miedeweg 3 Ballum		boerderij	beeldbepalend pand
Pietje Miedeweg 4 Hollum		boerderij	beeldbepalend pand
Pietje Miedeweg 8a Hollum		boerderij	beeldbepalend pand
Pietje Miedeweg 10 Hollum		boerderij	beeldbepalend pand
Oranjeweg 154 Hollum		boerderij	beeldbepalend pand
Reeweg 2 Ballum		boerderij	beeldbepalend pand
Smitteweg 6 Ballum		boerderij	beeldbepalend pand
Smitteweg 8 Ballum		boerderij	beeldbepalend pand
Zuidergrieweg 1 Ballum		boerderij	beeldbepalend pand
Zuidergrieweg 2 Ballum		boerderij	beeldbepalend pand
Zuidergrieweg 3 Ballum		boerderij	beeldbepalend pand
Zuidergrieweg 4 Ballum		boerderij	beeldbepalend pand
Zuidergrieweg 5 Ballum		boerderij	beeldbepalend pand

Bijlage 5 Inpassingsplan Jelmeraweg 4 Ballum

Landschapsplan
Jelmeraweg 4 in Ballum–Ameland

1 De gebouwen zijn geconcentreerd aan zuidelijke kant van het perceel. De ruimte aan de westzijde van de woning blijft vrij. Aan de binnenzijde tussen de gebouwen is ruimte voor verticale silo's.

2 De voorgevellijn komt op termijn te liggen in rooilijn met de woning. Bij sloop van de machineberging op termijn wordt het voorterrein heringericht met parkeerplaatsen. Grote verharde terreindelen worden ingepast met een haagbeukenhaag.

3 De tuin rondom de woning krijgt een haag aan de buitenzijde van de tuin, hier wordt een ligusterhaag voorgesteld. De hoekpunten van de tuin worden gemarkeerd met solitaire bomen, lijsterbes, es en eikdoorn.

4 Aan de voorzijde wordt een nieuwe toegang gemaakt. De bestaande dam aan de voorzijde voor de bestaande stal komt hier mee te vervallen. De gemengde opgaande beplanting wordt aangevuld aan de voorzijde. Er zijn in totaal twee toegangen aan de voorzijde, bij de woning en tussen de nieuwe stal en de bestaande stal.

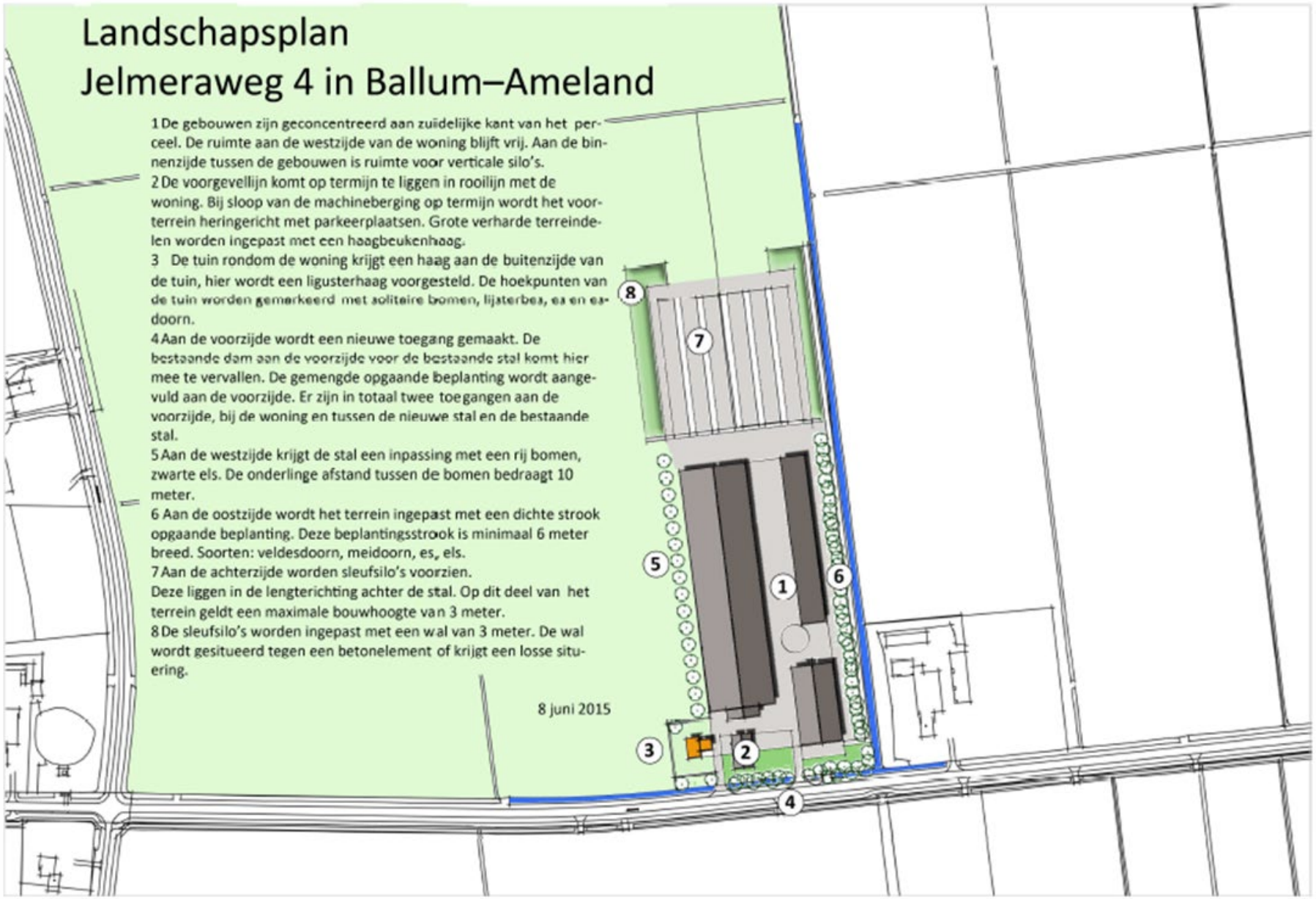
5 Aan de westzijde krijgt de stal een inpassing met een rij bomen, zwarte els. De onderlinge afstand tussen de bomen bedraagt 10 meter.

6 Aan de oostzijde wordt het terrein ingepast met een dichte strook opgaande beplanting. Deze beplantingsstrook is minimaal 6 meter breed. Soorten: veldesdoorn, meidoorn, es, els.

7 Aan de achterzijde worden sleufsilo's voorzien.
Deze liggen in de lengterichting achter de stal. Op dit deel van het terrein geldt een maximale bouwhoogte van 3 meter.

8 De sleufsilo's worden ingepast met een wal van 3 meter. De wal wordt gesitueerd tegen een betonelement of krijgt een losse situering.

8 juni 2015

Verbeelding

Gemeente Ameland
Buitengebied Ameland

Bestemmingsplan

PROJECT	20220103		
FORMAAT	900 x 1400 mm		
SCHAAL	1:5.000	Vastgesteld	
KAART	1/6	Ontwerp	01-05-2023
GETEKEND	PVD	Voorontwerp	20-03-2019
IDN	NL.IMRO.0060.BG110206-ON01	Concept	20-11-2017

RHO ADVISEURS

info@rho.nl
www.rho.nl

N

HOLLUM

BALLUM

WA-WK

blad 1
blad 2
blad 3
blad 4
blad 5

Gemeente Ameland
Buitengebied Ameland

Bestemmingsplan

PROJECT	20220103		
FORMAAT	900 x 1400 mm		
SCHAAL	1:5.000	Vastgesteld	
KAART	2/6	Ontwerp	01-05-2023
GETEKEND	PVD	Voorontwerp	20-03-2019
IDN	NL.IMRO.0060.BG110204-ON01	Concept	20-11-2017

RHO ADVISEURS

info@rho.nl
www.rho.nl

-N-

NES

BUREN

(sr-stb) (sh-strp) 3

(sr-act1)

WR-C (ek) [ka]

W

R-KT

N

A (nw)

WA

(sr-ga) (sa-ab)

(sa-klp)

(sa-ab)

R-GA

B-MIS

[ka]

B-DEW

B-LAB (sb-rcc)

(bw)

(sa-vs)

S-MA

(sb-brb)

B-N

(sb-srvb)

(kt)

(sb-ins)

(sr-tbl)

(vr)

(sa-pb)

(sr-klbpb)

(ijs)

R-DR

M-BP [ka]

L-G

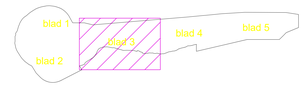
S-SPV

V

B

1

2

Gemeente Ameland
Buitengebied Ameland

Bestemmingsplan

PROJECT	20220103		
FORMAAT	900 x 1400 mm		
SCHAAL	1:5.000	Vastgesteld	
KAART	3/6	Ontwerp	01-05-2023
GETEKEND	PVD	Voorontwerp	20-03-2019
IDN	NL.IMRO.0048.BG110204-ON01	Concept	20-11-2017

RHO ADVISEURS
info@rho.nl
www.rho.nl

-N-

BUREN

(sr-stb) (sh-strp) 3
(sh-strp) 3
H(sh-hb)
B-DB
WR-C
WR-A2
WR-LOG
L-G
S-SPV
S-MA
R-GA
R-DR
M-BP [ka]
(sr-klbpb)
(ijs)
(sa-pb)
(sa-klp)
(sa-ab)
(sw-tb) (sr-ga) (sa-ab)
vis
R-RW [ka]
(ek)
H (sh-rss)
[bg]
[ka]
(sn-vkh)
B-N
WA
A
N
V
W

blad 1
blad 2
blad 3
blad 4
blad 5

Gemeente Ameland
Buitengebied Ameland

Bestemmingsplan

PROJECT	20220103		
FORMAAT	900 x 1400 mm		
SCHAAL	1:5.000	Vastgesteld	
KAART	4/6	Ontwerp	01-05-2023
GETEKEND	PVD	Voorontwerp	20-03-2019
IDN	NL.IMRO.0060.BG110206-ON01	Concept	20-11-2017

RHO ADVISEURS
info@rho.nl
www.rho.nl
N

WR-C

B-DEW

(sb-afp)

(zo)

WR-C

(sn-sht)

WR-C

WR-C

Gemeente Ameland
Buitengebied Ameland

Bestemmingsplan

PROJECT	20220103		
FORMAAT	900 x 1400 mm		
SCHAAL	1:5.000	Vastgesteld	
KAART	5/6	Ontwerp	01-05-2023
GETEKEND	PVD	Voorontwerp	20-03-2019
IDN	NL.IMRO.0060.BG110204-ON01	Concept	20-11-2017

RHO ADVISEURS
info@rho.nl
www.rho.nl

Plangebied

Buitengebied Ameland

Enkelbestemmingen

- A — Agrarisch
- B — Bedrijf
- B-LB — Bedrijf - Agrarisch loonbedrijf
- B-DEW — Bedrijf - Delfstof- en energiewinning
- B-DB — Bedrijf - Drinkwaterbedrijf
- B-LAB — Bedrijf - Loonwerk- en aannemersbedrijf
- B-MIS — Bedrijf - Milieustraat
- B-N — Bedrijf - Nutsvoorziening
- B-ZP — Bedrijf - Zonnepark
- G — Groen
- H — Horeca
- M-BP — Maatschappelijk - Begraafplaats
- M-MU — Maatschappelijk - Museum
- M-VT — Maatschappelijk - Vuurtoren
- N — Natuur
- R-DR — Recreatie - Dagrecreatie
- R-GA — Recreatie - Groepsaccommodatie
- R-KT — Recreatie - Kampeerterrein
- R-RW — Recreatie - Recreatiewoning
- R-VR — Recreatie - Verblijfsrecreatie
- S-GO — Sport - Golfbaan
- S-MA — Sport - Manege
- S-SPV — Sport - Sportvelden
- V — Verkeer
- V-LH — Verkeer - Luchthaven
- VIS — Viskwekerijbedrijf
- WA — Water
- WA-WK — Water - Waterkering
- W — Wonen

Dubbelbestemmingen

- L-G — Leiding - Gas
- WR-A1 — Waarde - Archeologie 1
- WR-A2 — Waarde - Archeologie 2
- WR-C — Waarde - Cultuurhistorie
- WR-LOG — Waarde - Landschap open gebied
- WR-WW — Waarde - Waterwingebied

Gebiedsaanduidingen

- geluidzone - vliegverkeer
- milieuzone - grondwaterbeschermingsgebied
- veiligheidszone - bedrijven
- vrijwaringszone - dijk
- vrijwaringszone - molenbiotoop
- vrijwaringszone - recht van afpaling
- 1 — wetgevingzone - afwijkingsgebied 1
- 2 — wetgevingzone - afwijkingsgebied 2
- 3 — wetgevingzone - afwijkingsgebied 3
- 4 — wetgevingzone - afwijkingsgebied 4
- 5 — wetgevingzone - afwijkingsgebied 5

Functieaanduidingen

- (bw) — bedrijfswoning
- (-bw) — bedrijfswoning uitgesloten
- (ek) — eendenkooi
- (ev) — evenemententerrein
- (ijs) — ijsbaan
- (kt) — kampeerterrein
- (nw) — natuurwaarden
- (rw) — recreatiewoning
- (sa-ab) — specifieke vorm van agrarisch - bouwperceel
- (sa-ad) — specifieke vorm van agrarisch - bouwperceel deeltijdbedrijf
- (sa-fie) — specifieke vorm van agrarisch - fietsenstalling
- (sa-klp) — specifieke vorm van agrarisch - kuilplaten
- (sa-mes) — specifieke vorm van agrarisch - mestsilo
- (sa-pb) — specifieke vorm van agrarisch - paardrijbak
- (sa-vs) — specifieke vorm van agrarisch - veldschuur
- (sa-vvp) — specifieke vorm van agrarisch - voorwaardelijke verplichting
- (sb-afp) — specifieke vorm van bedrijf - affakkelpijp
- (sb-brb) — specifieke vorm van bedrijf - bierbrouwerij
- (sb-csl) — specifieke vorm van bedrijf - caravansloperij
- (sb-ins) — specifieke vorm van bedrijf - installatiebedrijf
- (sb-ksb) — specifieke vorm van bedrijf - kaasboerderij
- (sb-rcc) — specifieke vorm van bedrijf - recycling en compostering
- (sb-srvb) — specifieke vorm van bedrijf - strandrittenverhuurbedrijf
- (sh-app) — specifieke vorm van horeca - appartementen
- (sh-hb) — specifieke vorm van horeca - horecabedrijf
- (sh-hos) — specifieke vorm van horeca - hostel
- (sh-res) — specifieke vorm van horeca - restaurant
- (sh-strp) — specifieke vorm van horeca - strandpaviljoen
- (sn-sht) — specifieke vorm van natuur - schuilhut
- (sn-vkh) — specifieke vorm van natuur - vogelkijkhut
- (sr-act1) — specifieke vorm van recreatie - activiteitenstrand 1
- (sr-act2) — specifieke vorm van recreatie - activiteitenstrand 2
- (sr-edv) — specifieke vorm van recreatie - eendenvijver
- (sr-ga) — specifieke vorm van recreatie - groepsaccommodatie
- (sr-klbpb) — specifieke vorm van recreatie - klimbospark en paintball
- (sr-rbl) — specifieke vorm van recreatie - recreatiebungalows
- (sr-stb) — specifieke vorm van recreatie - strandbewaking
- (ss-pdv) — specifieke vorm van sport - postduivenvereniging
- (sw-pw) — specifieke vorm van wonen - plattelandswoning
- (sw-tb) — specifieke vorm van wonen - tweede bedrijfswoning
- (vr) — verblijfsrecreatie
- (zo) — zend-/ontvangstinstallatie

Bouwvlakken

- bouwvlak

Bouwaanduidingen

- [am] — antennemast
- [bg] — bijgebouwen
- [ka] — karakteristiek
- [sba-abh] — specifieke bouwaanduiding - afwijkende bouwhoogte
- [sba-afr] — specifieke bouwaanduiding - afwijkende regeling

Maatvoeringen

- w 3 — maximum aantal recreatiewoningen
- h 300 — maximum bebouwd oppervlak (m2)

Figuren

- relatie

Gemeente Ameland
Buitengebied Ameland

Bestemmingsplan

PROJECT	20220103		
FORMAAT	A1		
SCHAAL	1:5.000	Vastgesteld	
KAART	6/6	Ontwerp	01-05-2023
GETEKEND	PVD	Voorontwerp	20-03-2019
IDN	NL.IMRO.0060.BG110206-ON01	Concept	20-11-2017

RHO ADVISEURS
info@rho.nl
www.rho.nl

N

Ameland

bestemmingsplan

identificatie

identificatiecode:

NL.IMRO.0060.BG110206-ON01

projectnummer:

20220103

opdrachtleider:

Thomas de Jong

planstatus

datum:	status:
20-11-2017	concept
20-03-2019	voorontwerp
03-04-2023	ontwerp
	vastgesteld

Eindnoten

1. In het Horecabeleidsplan worden horeca met een dagfunctie, gebonden aan de winkelopeningstijden (I), restaurants (II), hotels en andere logiesverstrekkers (III), fastfoodbedrijven (IV), cafés en andere drankverstrekkers (V) en discotheken (VI) onderscheiden.